This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

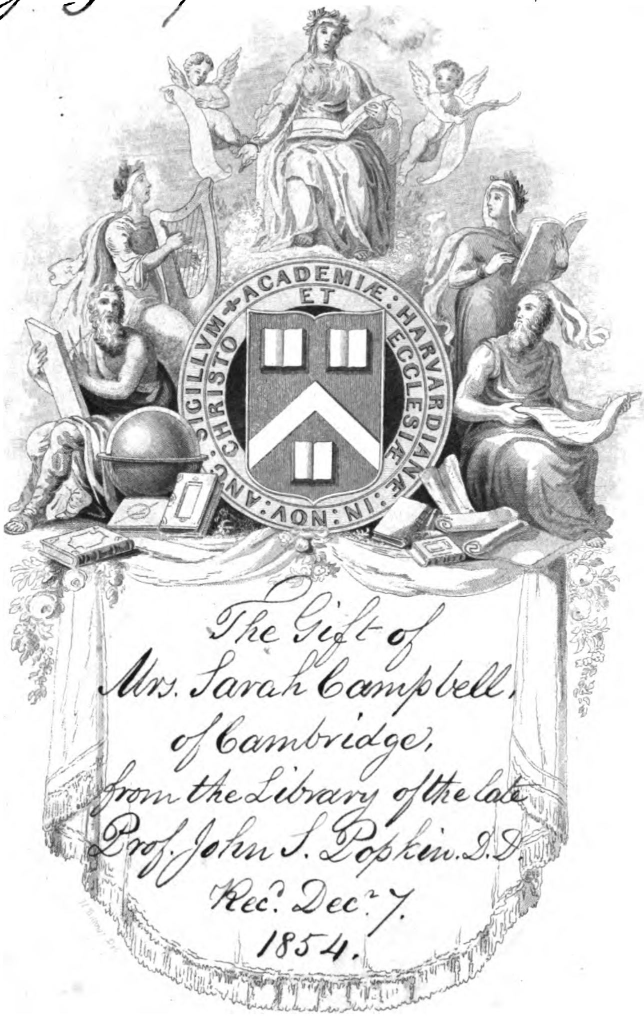
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

HW 2K1N Q

Digitized by Google

24.4?

KE30688
~~G x 9. 187.~~

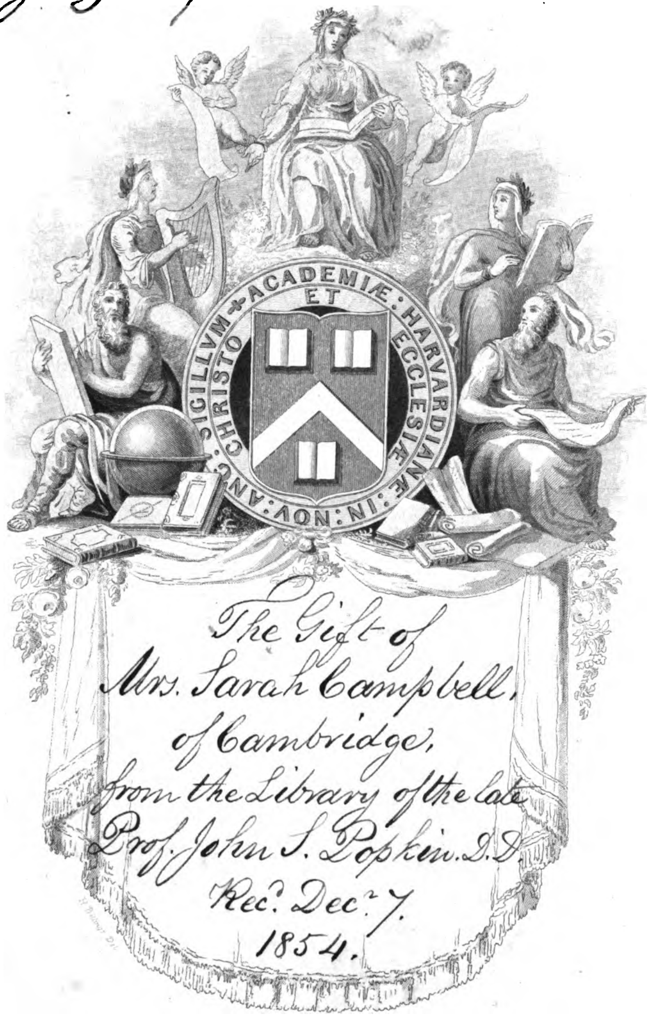

20/32

Digitized by Google

Digitized by Google

2477
KE30688
~~G x 9. 187.~~

20/33

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

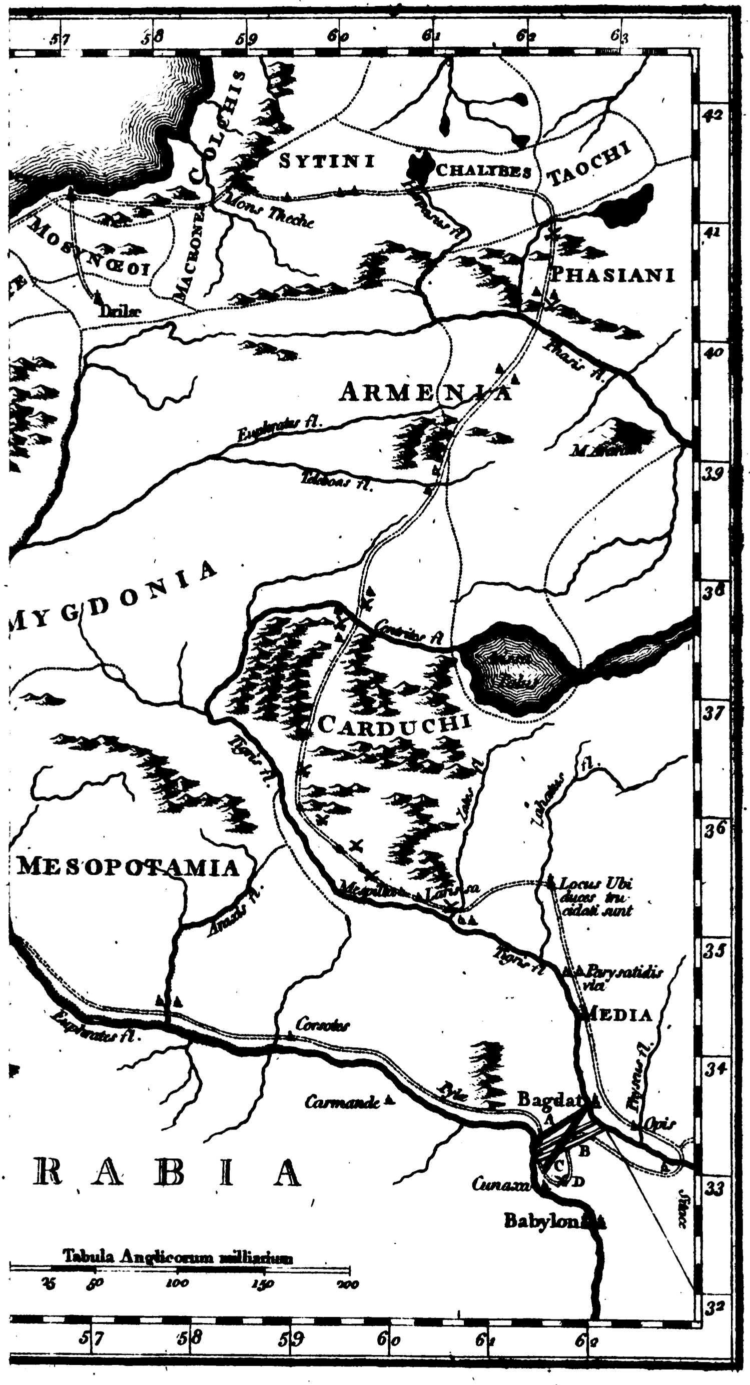
John S. Popkin
May 1797

Bought at 1 D. 50 C. with the Legacy of Mr. Tutor Flynt to the Tutors of Harvard College.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΥΡΟΥ

XENOPHONTIS

DE

EXPEDITIONE CYRI MINORIS

COMMENTARII

E RECENSIONE ET CUM NOTIS SELECTIS

THOMÆ HUTCHINSONI

ACCESSIT

INDEX GRÆCITATIS

EDITIO AUCTIOR ATQUE EMENDATIOR

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

APUD D. PRINCE ET J. COOKE

ET T. LONGMAN, ET J. F. ET C. RIVINGTON, LONDINI

M DCC LXXXVIII.

Digitized by Google

John S. Popkin
KE30688
~~G x 9. 187~~

HARVARD COLLEGE LIBRARY

1854. Dec. 7.
The Gift of
Mrs. Sarah Campbell
the Sister of the
Rev. Prof. John S. Popkin, D.D.
of Cambridge.

Digitized by Google

PRODIIT Lipſiæ anno 1775 Xenophontis Anabaſis, ex editione Hutchinſoni Oxoniana repetita, curante Moro, qui miſſis animadverſionibus, quæ in vocabulis notioribus exponendis, aut in digreſſionibus verſantur, eas delegit Hutchinſoni notas, quæ aut res illuſtrant, aut ad criſin pertinent, numeros vero capitum et ſectionum e Welſiana editione notavit, adjecto etiam Indice Græcitatis novo. Hanc ergo nos editionem, tironibus haud inutilem fore judicantes, in ſtudioſæ juventutis gratiam recudi curavimus, quod lector pro humanitate ſua probet.

ARGU-

Digitized by Google

Digitized by Google

ARGUMENTUM.

LIBER I.

CYRUS, Dario patre mortuo, per calumniam Tiſſaphernis, ſatrapæ Perſici, in odium Artaxerxis fratris, qui Dario ſucceſſerat, incurrit; et captivus quidem ducitur, ſed mox liberatus, in ſatrapiam, cui a Dario præfectus fuerat, revertitur. Atque hæc cauſa belli fraterni fuit: nam Cyrus clam Artaxerxe magnum ex Aſiatica Græcia et barbaria exercitum collegit, qui, Sardibus profectus, celerrimo itinere in Babyloniam pervenit. Confligitur, et vincunt Græci Perſas in dextro cornu; ſed Cyrus, etſi ipſe quoque Perſas in fugam inclinarat, cupidius pugnans interficitur (1, 8, 19). Ejus mores (1, 9) deſcribuntur.

LIB. II.

Artaxerxes Græcos ſe dedere jubet, iiſque, ſi ſubſtiterint, inducias offert; ſi perrexerint, bellum minatur. Græci imperium ad Ariæum deferre moliuntur; ſed ille renuit. Itaque Clearchus Spartanus, ob inſignem rei milita-

Digitized by Google

ris peritiam, ſponte ab omnibus pro duce habetur, etſi non legitime creatus eſt: et Græci cum Ariæo fidem et arma conſociant. Miſſis ab Artaxerxe legatis de fœdere, Clearchus, cum aliis ad paciſcendum profectus, pactum init de Græcis in patriam ſecure deducendis; ſed ob perpetuas ſuſpiciones Clearchus rurſus cum Tiſſapherne, Græcos deducente, colloquitur, deceptuſque ſpecie humanitatis denuo cum quinque et viginti ducibus Tiſſaphernem convenit, a quo cum omnibus comitibus perfide interficitur. Ingenium Clearchi et ceterorum deſcribitur. Ariæus ad Artaxerxen tranſit.

LIB. III.

Jam Xenophon, qui ſe ducem obtulerat, ut de quo per hanc occaſionem nonnulla narrantur, cum novem aliis præficitur exercitui. Conſtituto equitatu et funditoribus, pergunt ire, etiamſi a Mithridate vexantur. Offert ſe conſpectui Græcorum Tiſſaphernes cum copiis, ſed mox recedit, et Græci, a latere ejus iter facientes, longius in dies progrediuntur.

LIB. IV.

Græci, Carduchorum fines ingreſſi, multiſque calamitatibus vexati, cum Teribazo, Armeniæ ſatrapa, paciſcuntur; ſed ille nihilò minus inſidias Græcis parat, quas dum antevertunt, multos ex ejus exercitu captivos ducunt. Tandem eo progreſſi, unde mare proſpici poterat, Trapezuntem tendunt.

Digitized by Google

LIB. V.

Sed navibus deſtituti, Chiriſophum ad conquirenda navigia dimittunt, partemque eorum rapiunt. Interea pergentes omnia fœde urunt et vaſtant. Potiti navibus, ægrotos et mulieres maritimo itinere devehunt, exercitus vero, terreſtri curſu fines Moſynæcorum et Chalybum tranſgreſſus, cum Sinopenſibus amicitiam jungit. Xenophon, qui urbem in Ponto condere molitur, varie impeditur. Exercitus, multis ſceleribus inde a morte Cyri pollutus, luſtratur.

LIB. VI.

Cum Paphlagonum legatis, quibus præſentibus in convivio ludi et ſaltationes celebrantur, pax et ſocietas contrahitur. Græci imperium ad Xenophontem deferre conantur, ſed, illo reclinante, Chiriſophus ſummæ rerum præficitur, quo duce claſſis Heracleam venit. Ibi orta ſeditione, Arcades et Achæi ejus imperio ſe ſubtrahunt, et ſuos ſibi duces creant. Sic dilapſus eſt in tres factiones exercitus: una fuit Arcadum et Achæorum, altera Chiriſophi, tertia Xenophontis. Arcades, Bithyniam tranſeuntes, multis injuriis Thracum coguntur fœdere inito quieſcere, obſeſſisque adeo in quodam colle auxilio venit Xenophon: tum uterque exercitus Calpen portum tenet. Victa Pharnabazi manu, compoſitiſque apud Cleandrum, Spartanum harmoſtam, quibuſdam con troverſiis, Chryſopolin Chalcedoniæ perveniunt.

Digitized by Google

LIB. VII.

Anaxibius, Pharnabazus, et Seuthes, Thraciæ rex, conjunctim operam dant, ut tandem Aſiam hoc exercitu Græco exonerent, ac ſtipendium adeo promittunt. Exercitus, eductus Byzantio, denuo, mala ſibi metuens, vi facta irruit, ſed Xenophon, placatis militum animis, Byzantium conſervat. Cyratades quidam ducem ſe Græcis offert; ſed paucos dies probatus, repudiatur. Jam tendunt ad Seuthen, et cum eo fœdus contrahunt: obiter convivium Thracicum deſcribitur: vincunt varias Thraciæ gentes, quibuſcum fœdera ineunt. Heraclides Xenophontem in odium Seuthæ adducit; ſed reſtituitur gratia. Progreſſi Pergamum uſque et Aſidata Perſa victo, tradunt exercitum Thimbroni.

ΞΕΝΟ-

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ [a] ἈΝΑΒΑΣΕΩΣ Α΄.

ΔΑΡΕΙΟΥ καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο· πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. Ἐπεὶ δὲ ἠσθένει Δαρεῖος, καὶ ὑπώπτευε τελευτὴν τοῦ βίου, ἐβούλετο τὼ παῖδε ἀμφοτέρω παρεῖναι. C. I.

2 Ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος παρὼν ἐτύγχανε. Κῦρον δὲ [b] μετεπέμπετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν [c] σατράπην ἐποίησε· καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζονται. Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος, λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον· καὶ τῶν Ἑλλήνων δὲ ἔχων ὁπλίτας ἀνέβη τριακοσίους, ἄρχοντα δὲ αὐτῶν Ξενίαν Παρράσιον.

[a] Ἀναβάσεως etc.] Veteres *ſuperiorem* aliam, aliam *inferiorem* agnoſcunt Aſiam. *Herodotus* lib. 1. cap. 177. *Ioniam, Cariam, Lyciam,* maritimas oras, vocat τὰ κάτω τῆς Ἀσίας: *interiora* vero ſeu *Mediterranea,* τὰ ἄνω αὐτῆς. Cujus in ſuperiori parte cum regiæ Perſicæ ſtatuerentur, rex ille magnus idcirco dicitur ὁ ἄνω βασιλεὺς infra l. 7. ſub init. qui ad eum pergit, ἄνω πορεύεσθαι, uti mox legitur, ſive ἀναβαίνειν, uti paſſim; et hæc ipſa ἀνάβασις, ἡ ἄνω ὁδὸς l. 3. ſub init. ab *Arriano exp. Alex.* l. 1. c. 12. ἄνοδος. Qui vero a regiis ſedibus maritimas verſus oras progrediuntur, eorum iter ubique fere nuncupari ſolet κατάβασις: unde apud Noſtrum in vita *Ageſil.* haud longe ab initio, καταβὰν audit στράτευμα, quod a rege ad Tiſſaphernem miſſum erat.

[b] Μετεπέμπετο ἀπὸ etc.] *Ariſtides* (cui adſtipulatur MS. Eton.) *de dict. ſimpl.* p. 681. edit. *Ald.* legit μεταπέμπεται.

[c] Σατράπην ἐποίησε etc.] Rem eandem narrant *Diodor. Sic.* l. 14. p. 244. edit. *Rhodom. Plutarch. Artaxerx.* T. 1. p. 1012. Noſter *Hiſtor. Græc.* p. 256.

Digitized by Google

3 Ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος, καὶ κατέστη εἰς τὴν
βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν
Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ. Ὁ δὲ
πείθεταί τε καὶ συλλαμβάνει Κῦρον, ὡς ἀποκτενῶν· ἡ
δὲ μήτηρ, ἐξαιτησαμένη αὐτὸν, ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ
4 τὴν ἀρχήν. Ὁ δ', ὡς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμα-
σθεὶς, βουλεύεται, ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελ-
φῷ, ἀλλ', ἢν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου. Παρύ-
σατις μὲν δὴ μήτηρ ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦσα αὐτὸν
5 μᾶλλον, ἢ τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην. Ὅστις δ'
ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, πάντας οὕτω
διατιθεὶς ἀνεπέμπετο, ὥσθ' ἑαυτῷ μᾶλλον φίλους εἶναι,
ἢ βασιλεῖ. Καὶ τῶν παρ' ἑαυτῷ δὲ βαρβάρων ἐπε-
μελεῖτο, ὡς πολεμεῖν τε ἱκανοὶ εἴησαν, καὶ εὐνοϊκῶς
6 ἔχοιεν αὐτῷ. Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν ἤθροιζεν, ὡς
μάλιστα ἐδύνατο ἐπικρυπτόμενος, ὅπως ὁτιαπαρασκευ-
αστότατον λάβοι βασιλέα. Ὧδε οὖν ἐποιεῖτο τὴν συλ-
λογὴν, ὁπόσους εἶχε φύλακας ἐν ταῖς πόλεσι, παρ-
ήγγειλε τοῖς φρουράρχοις ἑκάστοις, λαμβάνειν ἄνδρας
Πελοποννησίους ὁτιπλείστους καὶ βελτίστους, ὡς ἐπιβουλεύ-
οντος Τισσαφέρνους ταῖς πόλεσι. Καὶ γὰρ ἦσαν Ἰωνι-
καὶ πόλεις Τισσαφέρνους τὸ ἀρχαῖον, ἐκ βασιλέως δε-
δομέναι· τότε δ' ἀπέστησαν πρὸς Κῦρον πᾶσαι, πλὴν
7 Μιλήτου. Ἐν Μιλήτῳ δ' ὁ Τισσαφέρνης, προαισθόμε-
νος τὰ αὐτὰ ταῦτα βουλευομένους, ἀποστῆναι πρὸς Κῦ-
ρον, τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξέβαλεν. Ὁ δὲ Κῦ-
ρος, ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα,
ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-
ταν, καὶ ἐπειρᾶτο κατάγειν τοὺς ἐκπεπτωκότας. Αὕτη
οὖν ἄλλη πρόφασις ἦν αὐτῷ τοῦ ἀθροίζειν στράτευμα.
8 Πρὸς δὲ βασιλέα πέμπων, ἠξίου, ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ,

Digitized by Google

δοθῆναι οἱ ταύτας τὰς πόλεις μᾶλλον, ἢ Τισσαφέρνην
ἄρχειν αὐτῶν· καὶ ἡ μήτηρ συνέπραττεν αὐτῷ ταῦτα,
ὥστε βασιλεὺς τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιβουλῆς οὐκ ᾐσθάνετο,
Τισσαφέρνει δὲ ἐνόμιζε πολεμοῦντα αὐτὸν ἀμφὶ τα
στρατεύματα δαπανᾶν· ὥστε οὐδὲν ἤχθετο αὐτῶν πολε-
μούντων· καὶ γὰρ ὁ Κῦρος ἀπέπεμπε τοὺς γιγνομένους
δασμοὺς βασιλεῖ ἐκ τῶν πόλεων, ὧν ὁ Τισσαφέρνης
ἐτύγχανεν ἔχων.

Ἄλλο δὲ στράτευμα συνελέγετο αὐτῷ, ἐν Χεῤῥο- 9
νήσῳ τῆς καταντιπέρας Ἀβύδου, τόνδε τὸν τρόπον.
Κλέαρχος ἦν Λακεδαιμόνιος, φυγάς· τούτῳ συγγενό-
μενος ὁ Κῦρος, ἠγάσθη τε αὐτὸν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ
μυρίους [d] δαρεικούς. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον, στράτευ-
μα συνέλεξεν ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων, καὶ ἐπολέμει,
ἐκ Χεῤῥονήσου ὁρμώμενος, τοῖς Θρᾳξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλήσ-
ποντον οἰκοῦσι, καὶ ὠφέλει τοὺς Ἕλληνας· ὥστε καὶ
χρήματα συνεβάλλοντο αὐτῷ εἰς τὴν τροφὴν τῶν στρα-
τιωτῶν αἱ Ἑλλησποντικαὶ πόλεις ἑκοῦσαι. Τοῦτο δ᾽ αὖ
οὕτω τρεφόμενον ἐλάνθανεν αὐτῷ τὸ στράτευμα. Ἀρί- 10
στιππος δὲ ὁ Θετταλὸς ἐτύγχανε ξένος ὢν αὐτῷ, καὶ
πιεζόμενος ὑπὸ τῶν οἴκοι ἀντιστασιωτῶν, ἔρχεται πρὸς
τὸν Κῦρον, καὶ αἰτεῖται αὐτὸν εἰς δισχιλίους ξένους, καὶ
τριῶν μηνῶν μισθὸν, ὡς οὕτω περιγενόμενος ἂν τῶν ἀν-
τιστασιωτῶν. Ὁ δὲ Κῦρος δίδωσιν αὐτῷ εἰς τετρακισ-
χιλίους, καὶ ἓξ μηνῶν μισθόν· καὶ δεῖται αὐτοῦ, μὴ
πρόσθεν καταλῦσαι πρὸς τοὺς ἀντιστασιώτας, πρὶν ἂν
αὐτῷ συμβουλεύσηται. Οὕτω δὲ αὖ τὸ ἐν Θετταλίᾳ
ἐλάνθανεν αὐτῷ τρεφόμενον στράτευμα. Πρόξενον δὲ 11
τὸν Βοιώτιον, φίλον ὄντα αὐτῷ, ἐκέλευσε λαβόντα ἄν-

[d] Δαρεικούς] Vide ad Cyrip. 5, 2, 3.

Digitized by Google

δρας ὁτιπλείστους παραγενέσθαι, ὡς ἐπὶ Πεισίδας βουλόμενος στρατεύεσθαι, ὡς πράγματα παρεχόντων Πεισιδῶν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ. Σοφαίνετον δὲ τὸν Στυμφάλιον, καὶ Σωκράτην τὸν Ἀχαιὸν, ξένους ὄντας καὶ τούτους, ἐκέλευσεν ἄνδρας λαβόντας ἐλθεῖν ὁτιπλείστους, ὡς πολεμήσων Τισσαφέρνῃ σὺν τοῖς φυγάσι τῶν Μιλησίων. Καὶ ἐποίουν οὕτως οὗτοι.

C. II. Ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτῷ ἤδη [e] πορεύεσθαι ἄνω, τὴν μὲν πρόφασιν ἐποιεῖτο, ὡς Πεισίδας βουλόμενος ἐκβαλεῖν παντάπασιν ἐκ τῆς χώρας· καὶ ἀθροίζει ὡς ἐπὶ τούτους τό τε βαρβαρικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐνταῦθα στράτευμα· καὶ παραγγέλλει τῷ τε Κλεάρχῳ, λαβόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα· καὶ τῷ Ἀριστίππῳ, συναλλαγέντι πρὸς τοὺς οἴκοι, ἀποπέμψαι πρὸς ἑαυτὸν, ὃ εἶχε στράτευμα· καὶ Ξενίᾳ τῷ Ἀρκάδι, ὃς αὐτῷ προειστήκει τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι [f] ξενικοῦ, ἥκειν παρήγγειλε, λαβόντα τοὺς ἄνδρας, πλὴν ὁπόσοι ἱκανοὶ
2 εἴησαν τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν. Ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς Μίλητον πολιορκοῦντας, καὶ τοὺς φυγάδας ἐκέλευσε σὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι, ὑποσχόμενος αὐτοῖς, εἰ καλῶς καταπράξειεν, ἐφ' ἃ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσασθαι, πρὶν αὐτοὺς καταγάγοι οἴκαδε. Οἱ δὲ ἡδέως ἐπείθοντο· (ἐπίστευον γὰρ αὐτῷ) καὶ λαβόντες τὰ ὅπλα,
3 προσήεσαν εἰς Σάρδεις. Ξενίας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων λαβὼν παρεγένετο εἰς Σάρδεις, ὁπλίτας εἰς τετρακισχιλίους. Πρόξενος δὲ παρῆν, ἔχων ὁπλίτας μὲν εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους, γυμνῆτας δὲ πεντακοσίους· Σοφαίνετος δὲ ὁ Στυμφάλιος, ὁπλίτας ἔχων χιλίους· Σω-

[e] Πορεύεσθαι ἄνω] A maritimis nimirum, atque adeo depreſſioribus locis, in Aſiæ Mediterranea. Vide quæ notavimus p. 1.

[f] Ξενικοῦ] i. e. μισθοφορικοῦ στρατεύματος.

Digitized by Google

κράτης δὲ ὁ Ἀχαιὸς, ὁπλίτας ἔχων ὡς πεντακοσίους·
Πασίων δὲ ὁ Μεγαρεὺς εἰς ἑπτακοσίους ἔχων ἄνδρας
παρεγένετο· ἦν δὲ καὶ οὗτος καὶ ὁ Σωκράτης τῶν ἀμ-
φὶ Μίλητον στρατευομένων. Οὗτοι μὲν εἰς Σάρδεις αὐ- 4
τῷ ἀφίκοντο. Τισσαφέρνης δὲ, κατανοήσας ταῦτα, καὶ
μείζονα ἡγησάμενος εἶναι, ἢ ὡς ἐπὶ Πεισίδας, τὴν πα-
ρασκευὴν, πορεύεται ὡς βασιλέα, ᾗ ἐδύνατο τάχιστα,
ἱππέας ἔχων ὡς πεντακοσίους. Καὶ βασιλεὺς μὲν δὴ, 5
ἐπεὶ ἤκουσε παρὰ Τισσαφέρνους τὸν Κύρου στόλον, ἀντι-
παρεσκευάζετο.

Κῦρος δὲ, ἔχων, οὓς εἶπον, ὡρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων.
καὶ ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας, σταθμοὺς τρεῖς, παρα-
σάγγας εἴκοσι καὶ δύο, ἐπὶ τὸν Μαίανδρον ποταμόν.
Τούτου τὸ εὖρος δύο πλέθρα· γέφυρα δὲ ἐπῆν ἐζευγμέ-
νη πλοίοις ἑπτά. Τοῦτον διαβὰς ἐξελαύνει διὰ Φρυ- 6
γίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας ὀκτὼ, εἰς Κολοσσὰς,
πόλιν οἰκουμένην, εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. Ἐνταῦθα
ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἥκει Μένων ὁ Θετταλὸς, ἔχων
ὁπλίτας χιλίους, καὶ πελταστὰς πεντακοσίους, Δόλοπας
καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει 7
σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἴκοσιν, εἰς Κελαινὰς, τῆς
Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐν-
ταῦθα Κύρῳ βασίλεια ἦν, καὶ παράδεισος μέγας,
ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου,
ὁπότε γυμνάσαι βούλοιτο ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἵππους.
Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ῥεῖ ὁ Μαίανδρος ποταμός·
αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσιν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ
διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως. Ἔστι δὲ καὶ [g] μεγάλου βασι- 8

[g] Μεγάλου βασιλέως] *Suidas:* Μέγας βασιλεὺς, ὁ τῶν Περσῶν· διὰ τὸ πλείονι δυνάμει χρῆσθαι τῇ Περσικῇ· τοῖς δὲ ἄλλοις προστιθέασιν καὶ τῶν ἀρχομένων ὀνόματα, οἷον, Λακεδαιμονίων, Μακεδόνων. Qnem ad locum vide quæ notavit Cl. *Kuſterus.*

λέως βασίλεια ἐν Κελαιναῖς ἐρυμνὰ, ἐπὶ ταῖς πηγαῖς
τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ, ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει· ῥεῖ δὲ καὶ οὗ-
τος διὰ τῆς πόλεως, [h] καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίαν-
δρον· τοῦ δὲ Μαρσύου τὸ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν.
[i] Ἐνταῦθα λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύαν, νική-
σας ἐρίζοντά οἱ περὶ [k] σοφίας, καὶ τὸ δέρμα κρεμά-
σαι ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅθεν αἱ πηγαί· διὰ δὲ τοῦτο ὁ ποτα-
9 μὸς καλεῖται Μαρσύας. [l] Ἐνταῦθα Ξέρξης, ὅτε ἐκ τῆς
Ἑλλάδος ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ ἀπεχώρει, λέγεται οἰκοδο-
μῆσαι ταῦτά τε τὰ βασίλεια, καὶ τὴν Κελαινῶν ἀκρό-
πολιν. Ἐνταῦθα ἔμεινε Κῦρος ἡμέρας τριάκοντα· καὶ
ἧκε Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος, φυγὰς, ἔχων ὁπλίτας
χιλίους, καὶ πελταστὰς Θρᾷκας ὀκτακοσίους, καὶ τοξότας
Κρῆτας διακοσίους. Ἅμα δὲ καὶ Σωσίας παρῆν ὁ Συ-
ρακούσιος, ἔχων ὁπλίτας χιλίους· καὶ Σοφαίνετος ὁ Ἀρ-
κὰς, ἔχων ὁπλίτας χιλίους. Ἐνταῦθα Κῦρος ἐξέτασιν

[h] Καὶ ἐμβάλλει etc.] *Q. Curtius* lib. 3. cap. 1. Sed de ξυμβολαῖς Marſyæ Mæandrique videſis *Strab.* l. 12. p. 832 et 866. et quæ ibi notavit doctiſ. Caſaubonus, edit. *Amſtel.*

[i] Ἐνταῦθα λέγεται etc.] *Fama ita tenet*, inquit Livius l. 38. c. 13. *Celænis Marſyam cum Apolline tibiarum cantu certaſſe.* *Apollod.* bibl. l. 1. c. 4. Ovid. *Faſt.* l. 6. v. 703. et ſq. *Herodot.* l. 7. c. 26. ἐν τῇ (ſc. Celænis) καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀνακρέμαται. ubi lepide ſatis interpres ἀσκὸς vertit, *pellis in utrem formata.* Atqui vox iſta notat etiam ipſam *pellem.* *Ariſtoph.* νεφ. v. 441.— ἀσκὸν δέρειν, dici tradit *Scholiaſt.* ἀντὶ τοῦ τὸ σῶμα ἐκδέρειν, quocum conſentit etiam *Phavorinus* ad v. Videſis *Pauſan.* l. 1. p. 56. l. 10. p. 873. edit. *Kbun.* *et Photii* biblioth. p. 477.

[k] Σοφίας] *Suidas:* Σοφίαν· κοινῶς ἁπάντων μάθησιν, καὶ τὴν τέχνην, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ ἐπιστήμην ἢ τὸν νοῦν. *Euſtathius* ad Homeri Iliad. ό. p. 1023. Οἱ γὰρ παλαιοὶ σοφοὺς ἐκάλουν ἅπαντας τοὺς τεχνίτας. Act. VII. 22. ſimpliciter σοφίᾳ pro omni ſcientia liberali ponitur, dum de Moſe iſtic dicitur, πάσῃ σοφίᾳ etc. Poëtas σοφοὺς dici conſtat ex *Pindari* ennarratore ad *Iſthm.* 5. v. 36. et *Anacreontis* oda 53. in *Roſ.* Hoc autem loco Xenophonteo σοφία muſicæ peritiam denotat.

[l] Ἐνταῦθα Ξέρξης etc.] De quo videndi *Herodot.* l. 8. c. 17. et ſeq. *Diodor. Sic.* l. 11.

Digitized by Google

καὶ ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐγένοντο οἱ σύμπαντες, ὁπλῖται μὲν μύριοι καὶ χίλιοι, πελταςαὶ δὲ ἀμφὶ τὰς δισχιλίας.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει ςαθμὰς δύο, παρασάγγας 10
δέκα, εἰς Πέλτας, πόλιν οἰκεμένην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· ἐν αἷς Ξενίας ὁ Ἀρκὰς [m] τὰ Λύκαια ἔθυσε, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε· τὰ δὲ ἆθλα ἦσαν, [n] ςλεγγίδες χρυσαῖ· ἐθεώρει δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κῦρος. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει ςαθμὰς δύο, παρασάγγας δώδεκα, εἰς Κεραμῶν ἀγορὰν, πόλιν οἰκεμένην, ἐσχάτην ἐν τῇ Μυσίᾳ χώρᾳ. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει ςαθμὰς τρεῖς, παρα- 11
σάγγας τριάκοντα, εἰς Καΰςρε πεδίον, πόλιν οἰκεμένην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας πέντε· καὶ τοῖς ςρατιώταις ὠφείλετο μισθὸς, πλέον ἢ τριῶν μηνῶν· καὶ πολλάκις ἰόντες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπῄτεν. Ὁ δὲ ἐλπίδας λέγων διῆγε· καὶ δῆλος ἦν ἀνιώμενος· ὀ γὰρ ἦν πρὸς τὰ Κύρε τρόπε, ἔχοντα μὴ ἀποδιδόναι. Ἐνταῦθα ἀφι- 12
κνεῖται Ἐπύαξα, [o] ἡ Συεννέσιος γυνὴ, τοῦ Κιλίκων βασιλέως, παρὰ Κῦρον· καὶ ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλά. Τῇ ἒν ςρατιᾷ τότε ἀπέδωκε Κῦρος μισθὸν τεττάρων μηνῶν. Εἶχε δὲ ἡ Κίλισσα καὶ φύλακας

[m] Τὰ Λύκαια ἔθυσε] *Phavorinus*: Λύκαια ἆθλα ἐν Ἀρκαδίᾳ τελεῖται, ἀνακείμενα τῷ Λυκαίῳ Διΐ Vide *Pauſan*. l. 8. p. 678. et ſq. et *Potteri Archæol. Græc.* l. 2. c. 20.

[n] Στλεγγίδες χρυσαι] Solent conjungi λήκυθοι καὶ ςλεγγίδες, quia pariter uſu veniebant in balneis: Vide *Aeli* H. V. l. 12. c. 29. et *J. Poll.* l. 3. p. 421. *Phavorinus*: Στλεγίδες, (repone ςλεγγίδες) τὰ τρίπλευρα, οἷς ἐν τοῖς βαλανείος τριβόμενοι τὸν ῥύπον ἐκξέομεν. *Suidas*: τῇ ςλεγγίδι οὐ πρὸς τὸ περιξύεσθαι μόνον χρήσαιτο ἄν τις, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ ἀρύσασθαι· Vide *J. Poll.* l. 3. p. 349. l. 7. p. 816. et l. 10. p. 1220.

[o] ἡ Συεννέσιος etc.] De quo videndus *Diod. Sic.* l. 14. p. 250.

Digitized by Google

περὶ αὐτὴν Κίλικας καὶ Ἀσπενδίους· ἐλέγετο δὲ Κῦρον
καὶ [p] συγγίνεσθαι τῇ Κιλίσσῃ.
13 Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας
δέκα, εἰς Θύμβριον, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἦν
παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη ἡ Μίδου καλουμένη, τοῦ Φρυγῶν
βασιλέως· [q] ἐφ᾽ ᾗ λέγεται Μίδας τὸν Σάτυρον θηρεῦ-
14 σαι, οἴνῳ κεράσας αὐτήν. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς
δύο, παρασάγγας δέκα, εἰς Τυριαῖον, πόλιν οἰκουμένην·
ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Καὶ λέγεται δεηθῆναι
ἡ Κίλισσα Κύρου, ἐπιδεῖξαι τὸ στράτευμα ἑαυτῇ· βου-
λόμενος οὖν ἐπιδεῖξαι, ἐξέτασιν ποιεῖται ἐν τῷ πεδίῳ,
15 τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων. Ἐκέλευσε δὲ τοὺς
Ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς, εἰς μάχην οὕτω ταχθῆναι
καὶ στῆναι, συντάξαι δὲ ἕκαστον τοὺς ἑαυτοῦ. Ἐτάχθη-
σαν οὖν ἐπὶ τεττάρων· εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ
οἱ σὺν αὐτῷ· τὸ δ᾽ εὐώνυμον, Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου·
16 τὸ δὲ μέσον, οἱ ἄλλοι στρατηγοί. Ἐθεώρει οὖν ὁ Κῦ-
ρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρβάρους, (οἱ δὲ παρήλαυνον τε-
ταγμένοι κατ᾽ ἴλας καὶ κατὰ τάξεις) εἶτα δὲ τοὺς Ἕλ-
ληνας, παρελαύνων ἐφ᾽ ἅρματος, καὶ ἡ Κίλισσα ἐφ᾽
ἁρμαμάξης. Εἶχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ, καὶ χι-
τῶνας φοινικοῦς, καὶ κνημῖδας, καὶ τὰς ἀσπίδας [r] ἐκ-

[p] Συγγίνεσθαι] Legitur etiam συγγενέσθαι, quo tempore modo uſus erat Noſter: καὶ ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι etc.

[q] Ἐφ᾽ ᾗ λέγεται etc.] *Pauſanias* l. 1. p. 12.—καὶ ἡ κρήνη Μίδου καλουμένη· ταύτην οἴνῳ κεράσαι Μίδαν φασὶν, ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Σειληνοῦ. Maximos autem (ut idem auctor eſt p. 54.) natu Satyros Silenos nuncupant. Vide *Aeli*. H. V. l. 3. c. 18. quæque ibi notantur; et in primis τοῦ πάνυ *Iſ. Caſauboni* de *Satyr*. Poëſ. l. 1. c. 2.

[r] Ἐκκεκαθαρμένας] MS. Eton. ἐκκεκαλυμμένας. Quam forſan lectionem induxit librarius aliquis, cujus animo obverſata ſunt armorum *tegumenta*, a *Plutarch*. in Lucul. p. 510. *Jul. Cæſ*. B. G. l. 2. c. 21. aliiſque, quos citat *Lipſ*. in Annal. ad milit. Rom. l. 3. dial. 2. memorata.

Digitized by Google

κεκαθαρμένας. Ἐπεὶ δὲ πάντας παρήλασε, στήσας τὸ 17
ἅρμα * πρὸ τῆς φάλαγγος μέσης, πέμψας Πίγρητα
τὸν ἑρμηνέα παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐκέλευ-
σε προβαλέσθαι τὰ ὅπλα, καὶ ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν
φάλαγγα. Οἱ δὲ ταῦτα προεῖπον τοῖς στρατιώταις·
καὶ ἐπεὶ ἐσάλπιγξε, προβαλλόμενοι τὰ ὅπλα ἐπῄε-
σαν. Ἐκ δὲ τούτου θᾶττον προϊόντων σὺν κραυγῇ, ἀπὸ
τοῦ αὐτομάτου δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰς
σκηνάς. Τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολλοῖς τε καὶ ἄλ- 18
λοις, καὶ ἥ τε Κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἁρμαμάξης, καὶ
οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, καταλιπόντες τὰ ὤνια, ἔφευγον· οἱ
δ᾽ Ἕλληνες σὺν γέλωτι ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἦλθον. Ἡ δὲ
Κίλισσα, ἰδοῦσα τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν τάξιν τοῦ
στρατεύματος, ἐθαύμαζε. Κῦρος δὲ ἥσθη, τὸν ἐκ τῶν
Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους φόβον ἰδών.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας 19
εἴκοσιν, εἰς Ἰκόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην. Ἐν-
ταῦθα ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ
τῆς Λυκαονίας, σταθμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα.
Ταύτην τὴν χώραν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς Ἕλλησιν,
ὡς πολεμίαν οὖσαν. Ἐντεῦθεν ὁ Κῦρος τὴν Κίλισσαν 20
εἰς Κιλικίαν ἀποπέμπει, τὴν ταχίστην ὁδόν· καὶ συνέ-
πεμψεν αὐτῇ στρατιώτας, οὓς Μένων εἶχε, καὶ αὐτὸν
Μένωνα τὸν Θεσσαλόν. Κῦρος δὲ μετὰ τῶν ἄλλων
ἐξελαύνει διὰ Καππαδοκίας, σταθμοὺς τέσσαρας, πα-
ρασάγγας εἴκοσι καὶ πέντε, πρὸς Δάναν, πόλιν οἰκου-
μένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέ-
ρας τρεῖς· ἐν αἷς Κῦρος ἀπέκτεινεν ἄνδρα Πέρσην, Με-
γαφέρνην, φοινικιστὴν βασίλειον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν

* Πρὸ τῆς φάλαγγος μέσης] Vocem ultimam omnino delendam cenſet *Muretus*: cujus ſententiam comprobant MS. Eton. et edit. *Ald.*

Digitized by Google

ὑπάρχων δυνάστην, αἰτιασάμενος ἐπιβουλεύειν αὐτῷ.
21 Ἐντεῦθεν ἐπειρῶντο ἐσβάλλειν εἰς τὴν Κιλικίαν· [t] ἡ δὲ εἰσβολὴ ἦν ὁδὸς ἁμαξιτὸς, ὀρθία ἰσχυρῶς, καὶ ἀμήχανος εἰσελθεῖν στρατεύματι, εἴ τις ἐκώλυεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ Συέννεσιν εἶναι ἐπὶ τῶν ἄκρων, φυλάττοντα τὴν εἰσβολήν· δι᾽ ὃ ἔμεινεν ἡμέραν ἐν τῷ πεδίῳ. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἧκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι λελοιπὼς εἴη Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπεὶ ᾔσθετο τό τε Μένωνος στράτευμα, ὅτι ἐν Κιλικίᾳ εἴη [u] εἴσω τῶν ὀρέων, καὶ ὅτι τριήρεις ἤκουε περιπλεούσας ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν [x] Ταμὼν ἔχοντα,
22 τὰς Λακεδαιμονίων καὶ αὐτοῦ Κύρου. Κῦρος δὲ ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη, οὐδενὸς κωλύοντος, καὶ [y] εἷλε τὰς σκηνὰς, οὗ ἐφύλαττον οἱ Κίλικες. Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαινεν εἰς πεδίον μέγα, καλὸν καὶ ἐπίῤῥυτον, καὶ δένδρων παντοδαπῶν ἔμπλεων καὶ ἀμπέλων· πολὺ δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίνην καὶ κέγχρον καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς φέρει. Ὄρος δ᾽ αὐτὸ περιέχει ὀχυρὸν, καὶ ὑψηλὸν πάντῃ [z] ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

[t] Ἡ δὲ εἰσβολὴ etc.] Aditus, quo Ciliciam intramus: *Pylas* incolæ dicunt; artiſſimas fauces, munimenta, quæ manu ponimus, naturali ſitu imitante. Ab hoc regionem, quæ *Caſtra Cyri* adpellatur, quinquaginta ſtadia abfuiſſe tradit *Curtius*; quamque nomen a Cyro majore traxiſſe idem male ſomniavit auctor l. 3. c. 4. Rectius *Arrianus* l. 2. c. 4. qui *Caſtra Cyri* locum adpellatum ait, non a Cyro, qui adverſus Crœſum; ſed a Cyro, qui adverſus fratrem Artaxerxem exercitum duxit. Cæterum, verba hæc Xenophontea citat *Suidas* ad v. Ἁμαξιτόν. quod non animadvertit Cl. *Kuſterus*.

[u] Εἴσω τῶν ὀρέων, *Intra* vel *citra* etc. ſcil. reſpectu Tarſi; ubi Syenneſis regia.

[x] Ταμὼν] Sic ſcripſi, adſentiente *Stephano*; ut ſit a nominativo Ταμὼς, quem paulo poſt inventuri ſumus. Vulgo in penultimam retrahitur accentus.

[y] Καὶ εἷλε etc.] Verbum hoc pro εἶδε, quod antehac legebatur, repoſui ex conjectura *Mureti*.

[z] Ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν] Adpoſite ad locum explanandum *Q. Curt.* 3, 4. —*perpetuo jugo montis aſperi ac præ-*

Digitized by Google

Καταβὰς δὲ διὰ τούτου τοῦ πεδίου, ἤλασε σταθμοὺς 23
τέσσαρας, παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν εἰς [a] Ταρσοὺς, πόλιν τῆς Κιλικίας μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Συεννέσιος βασίλεια, τοῦ Κιλίκων βασιλέως· διὰ μέσης δὲ τῆς πόλεως ῥεῖ ποταμὸς, Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων. Ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλι- 24
πον οἱ ἐνοικοῦντες, μετὰ Συεννέσιος, εἰς χωρίον ὀχυρὸν ἐπὶ τὰ ὄρη· πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες· ἔμειναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ἰσσοῖς. Ἐπύαξα δὲ, ἡ Συεννέσιος γυνὴ, προτέρα Κύ- 25
ρου πέντε ἡμέραις εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο· ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὀρῶν, τῶν εἰς τὸ πεδίον, δύο λόχοι τοῦ Μένωνος στρατεύματος ἀπώλοντο· οἱ μὲν ἔφασαν ἁρπάζοντάς τι κατακοπῆναι ὑπὸ τῶν Κιλίκων· οἱ δὲ, ὑπολειφθέντας, καὶ οὐ δυναμένους εὑρεῖν τὸ ἄλλο στράτευμα, οὐδὲ τὰς ὁδοὺς, εἶτα πλανωμένους ἀπολέσθαι· ἦσαν δὲ οὗτοι ἑκατὸν ὁπλῖται. Οἱ δ᾽ ἄλλοι ἐπειδὴ ἧκον, τήν τε 26
πόλιν τοὺς Ταρσοὺς διήρπασαν, διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν συστρατιωτῶν ὀργιζόμενοι, καὶ τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐτῇ. Κῦρος δὲ, ἐπεὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν πόλιν, μετεπέμπετο Συέννεσιν πρὸς ἑαυτόν. [b] ὁ δὲ οὔτε πρότερον οὐδενί πω κρείττονι ἑαυτοῦ εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἔφη, οὔτε τότε Κύρῳ ἰέναι ἤθελε, πρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε, καὶ πίστεις ἔλαβε. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεὶ συνεγένοντο ἀλλήλοις, Συέν- 27
νεσις μὲν Κύρῳ ἔδωκε χρήματα πολλὰ εἰς τὴν στρατιὰν,

rupti Cilicia includitur: quod cum a mari ſurgat, veluti ſinu quodam flexuque curvatum, rurſus altero cornu in diverſum litus excurrit.

[a] Ταρσοὺς πόλιν etc.] MS. Eton. Ταρσόν. quo numero utuntur etiam *Strabo* l. 14. p. 990. et *Arrianus* l. 2. c. 4. aliique. At *Heſychius* et *Philoſtr.* de vita *Apoll.* l. 1. c. 7. et l. 6. c. 34. numerum multitudinis adhibent; quem et Noſter ſingulari in exprimendis aliarum urbium nominibus anteferre ſolet. Cæterum Apoſtolus etiam urbem hanc dicit οὐκ ἄσημον Act. XXI. 39.

Κῦρος δ' ἐκείνῳ δῶρα, ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῦσι, τίμια, ἵππον χρυσοχάλινον, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ψέλλια, καὶ ἀκινάκην χρυσοῦν, καὶ στολὴν Περσικὴν, καὶ τὴν χώραν μηκέτι ἁρπάζεσθαι· τὰ δὲ ἡρπασμένα ἀνδράποδα, ἤν που ἐντυγχάνωσιν, ἀπολαμβάνειν.

C. III Ἐνταῦθ' ἔμεινε Κῦρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας εἴκοσιν· οἱ γὰρ στρατιῶται οὐκ ἔφασαν ἰέναι τοῦ πρόσω· ὑπώπτευον γὰρ ἤδη ἐπὶ βασιλέα ἰέναι, μισθωθῆναι δὲ οὐκ ἐπὶ τούτῳ ἔφασαν. Πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοὺς αὑτοῦ στρατιώτας ἐβιάζετο ἰέναι· οἱ δὲ [c] αὐτόν τε ἔβαλλον, καὶ τὰ
2 ὑποζύγια τὰ ἐκείνου, ἐπεὶ ἤρξατο προϊέναι. Κλέαρχος δὲ τότε μὲν μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι· ὕστερον δὲ, ἐπεὶ ἔγνω, ὅτι οὐ δυνήσεται βιάσασθαι, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν αὑτοῦ στρατιωτῶν· καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἑστώς· (οἱ δὲ ὁρῶντες ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων) εἶτα ἔλεξε τοιάδε·

3 [d] Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ θαυμάζετε, ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν. Ἐμοὶ γὰρ Κῦρος ξένος ἐγένετο, καί με, φεύγοντα ἐκ τῆς πατρίδος, τά τε ἄλλα ἐτίμησε, καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικούς· οὓς ἐγὼ λαβὼν, οὐκ εἰς τὸ ἴδιον κατεθέμην ἐμοὶ, ἀλλ' οὐδὲ κα-
4 θηδυπάθησα, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἐδαπάνων. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς Θρᾷκας ἐπολέμησα, καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐτιμωρούμην μεθ' ὑμῶν, ἐκ τῆς Χεῤῥονήσου αὐτοὺς ἐξελαύνων, βουλομένους ἀφαιρεῖσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Ἕλληνας τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ Κῦρος ἐκάλει, λαβὼν ὑμᾶς ἐπορευόμην, ἵνα, εἴ τι δέοιτο, ὠφελοίην αὐτὸν, ἀνθ' ὧν
5 εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου. Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε συμπο-

[b] Ὁ δὲ οὔτε πρότερον etc.] Vide ſis *Diodor. Sic.* p. 250. et ſq.

[c] Αὐτόν τε ἔβαλλον,] Λίθοις ſcil. ſive πέτροις, uti ex verbo καταπετρωθῆναι mox ſequenti conſtat.

[d] Ἄνδρες στρατιῶται, etc.] *Dionyſ. Halic.* in *Arte Rhetor.* p. 85.

Digitized by Google

ῥύεσθαι, ἀνάγκη δέ μοι, ἢ ὑμᾶς προδόντα τῇ Κύρου φιλίᾳ χρῆσθαι, ἢ πρὸς ἐκεῖνον ψευσάμενον μεθ᾽ ὑμῶν εἶναι· εἰ μὲν δὴ δίκαια ποιήσω, οὐκ οἶδα, αἱρήσομαι δ᾽ οὖν ὑμᾶς, καὶ σὺν ὑμῖν, ὅ τι ἂν δέῃ, πείσομαι. Καὶ οὔποτ᾽ ἐρεῖ οὐδεὶς, ὡς ἐγὼ Ἕλληνας ἀγαγὼν εἰς τοὺς βαρβάρους, προδοὺς τοὺς Ἕλληνας, τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν
εἱλόμην. Ἀλλὰ ἐπεὶ ὑμεῖς ἐμοὶ οὐκ ἐθέλετε πείθεσθαι, 6
οὐδὲ ἕπεσθαι, ἐγὼ σὺν ὑμῖν ἕψομαι, καὶ, ὅ τι ἂν δέῃ, πείσομαι. Νομίζω γὰρ, ὑμᾶς ἐμοὶ εἶναι πατρίδα, καὶ φίλους, καὶ συμμάχους, καὶ σὺν ὑμῖν μὲν ἂν εἶναι τίμιος, [e] ὅπου ἐὰν ὦ· ὑμῶν δ᾽ ἐρημωθεὶς, οὐκ ἂν ἱκανὸς εἶναι οὔτ᾽ ἂν φίλον ὠφελῆσαι, οὔτ᾽ ἂν ἐχθρὸν ἀλεξήσασθαι. Ὡς ἐμοῦ οὖν ἰόντος, ὅπῃ ἂν καὶ ὑμεῖς, οὕτω τὴν γνώ-
μην ἔχετε. Ταῦτα εἶπεν· οἱ δὲ στρατιῶται, οἵ τε 7
αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἀκούσαντες, ὅτι οὐ φαίη παρὰ βασιλέα πορεύεσθαι, ἐπῄνεσαν· παρὰ δὲ Ξενίου καὶ Πασίωνος πλείους, ἢ δισχίλιοι, λαβόντες τὰ ὅπλα καὶ [f] τὰ σκευοφόρα, ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ Κλεάρχῳ.

Κῦρος δὲ, τούτοις ἀπορῶν τε καὶ λυπούμενος, με- 8
τεπέμπετο τὸν Κλέαρχον· ὁ δ᾽ ἰέναι μὲν οὐκ ἤθελε, λάθρᾳ δὲ τῶν στρατιωτῶν πέμπων αὐτῷ ἄγγελον, ἔλεγε θαῤῥεῖν, ὡς καταστησομένων τούτων εἰς τὸ δέον· μεταπέμπεσθαι δ᾽ ἐκέλευεν αὐτόν· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη ἰέναι.
Μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας, καὶ 9

[e] Ὅπου ἐὰν ὦ.] MS. Eton. ἂν ὦ: quomodo legit et *Muretus*. Verum recte obſervat *Stephanus*, alibi quoque ἐὰν ſic uſurpatum inveniri. Sic Matth. VIII. 19. Marc. IV. 22. VI. 10, 22, 23. XIV. 14. Et ſimiliter οἱ ἔξω.

[f] Καὶ τὰ σκευοφόρα,] Dicitur ἐλλειπτικῶς, eique tali opus eſt ſupplemento, quale præbet *Herodianus* l. 8. c. 1. τὰ δὲ σκευοφόρα πάντα, κτήνη τε καὶ ὀχήματα —.

Digitized by Google

[g] τοὺς προσελθόντας αὐτῷ, καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλό-
μενον, ἔλεξε τοιάδε·

Ἄνδρες στρατιῶται, τὰ μὲν δὴ Κύρου δηλονότι
οὕτως ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ὥσπερ τὰ ἡμέτερα πρὸς ἐκεῖ-
νον· οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἔτι ἐκείνου στρατιῶται, (ἐπεί γε οὐ
συνεπόμεθα αὐτῷ) οὔτε ἐκεῖνος ἡμῖν ἔτι μισθοδότης.
10 Ὅτι μέντοι ἀδικεῖσθαι νομίζει ὑφ' ἡμῶν, οἶδα· ὥστε
καὶ, μεταπεμπομένου αὐτοῦ, οὐκ ἐθέλω ἐλθεῖν, τὸ
μὲν μέγιστον, αἰσχυνόμενος, ὅτι σύνοιδα ἐμαυτῷ πάντα
ἐψευσμένος αὐτόν· ἔπειτα δὲ καὶ δεδιὼς, μὴ, λαβών
11 με, δίκην ἐπιθῇ, ὧν νομίζει ὑπ' ἐμοῦ ἠδικῆσθαι. Ἐμοὶ
οὖν δοκεῖ οὐχ ὥρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν, οὐδ' ἀμελεῖν
ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ βουλεύεσθαι, ὅ τι χρὴ ποιεῖν ἐκ τού-
των. Καὶ εἴτε μένομεν αὐτοῦ, σκεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι,
ὅπως ἀσφαλέστατα μένωμεν· εἴτε δὴ δοκεῖ ἀπιέναι,
ὅπως ἀσφαλέστατα ἀπίωμεν, καὶ ὅπως τὰ ἐπιτήδεια
ἕξομεν· ἄνευ γὰρ τούτων, οὔτε στρατηγοῦ, οὔτε ἰδιώτου, ὄφε-
12 λος οὐδέν. Ὁ δὲ ἀνὴρ πολλοῦ μὲν ἄξιος φίλος, ᾧ ἂν
φίλος ᾖ· χαλεπώτατος δ' ἐχθρὸς, ᾧ ἂν πολέμιος ᾖ.
Ἔτι δὲ δύναμιν ἔχει καὶ πεζὴν καὶ ἱππικὴν καὶ ναυτι-
κὴν, ἣν πάντες ὁμοίως ὁρῶμέν τε καὶ ἐπιστάμεθα· καὶ
γὰρ οὐδὲ πόρρω δοκοῦμέν μοι αὐτοῦ καθέζεσθαι· ὥστε ὥρα
λέγειν, ὅ τι τις γιγνώσκει ἄριστον εἶναι. Ταῦτ' εἰπὼν,
ἐπαύσατο.

13 Ἐκ δὲ τούτου ἀνίσταντο, οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτομάτου,
λέξοντες, ἃ ἐγίγνωσκον· οἱ δὲ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐγκέλευ-
στοι, ἐπιδεικνύντες, οἵα εἴη ἀπορία, ἄνευ τῆς Κύρου γνώ-
14 μης καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι. Εἷς δὲ δὴ εἶπε, προσποιού-
μενος σπεύδειν ὡς τάχιστα πορεύεσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα,
στρατηγοὺς μὲν ἑλέσθαι ἄλλους ὡς τάχιστα, εἰ μὴ βούλε-

[g] Τοὺς προσελθόντας etc.] Scil. a *Xenia* et *Paſione*

Digitized by Google

ται Κλέαρχος ἀπάγειν· τὰ δ' ἐπιτήδεια ἀγοράζεσθαι,
(ἡ δ' ἀγορὰ ἦν ἐν τῷ βαρβαρικῷ στρατεύματι) καὶ συσ-
κευάζεσθαι· ἐλθόντας δὲ Κῦρον αἰτεῖν πλοῖα, ὡς ἀπο-
πλέοιεν· ἐὰν δὲ μὴ διδῷ ταῦτα, ἡγεμόνα αἰτεῖν Κῦρον,
ὅστις ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας ἀπάξει. Ἐὰν δὲ μηδὲ
ἡγεμόνα διδῷ, συντάττεσθαι τὴν ταχίστην· πέμψαι δὲ
καὶ προκαταληψομένους τὰ ἄκρα, ὅπως μὴ φθάσωσι
μήτε ὁ Κῦρος, μήτε οἱ Κίλικες καταλαβόντες, ὧν πολ-
λοὺς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἡρπακότες. Οὗτος
μὲν δὴ τοιαῦτα εἶπε· μετὰ δὲ τοῦτον Κλέαρχος εἶπε
τοσοῦτον.

Ὡς μὲν στρατηγήσοντα ἐμὲ ταύτην τὴν στρατηγίαν, 15
μηδεὶς ὑμῶν λεγέτω· (πολλὰ γὰρ ἐνορῶ, δι' ἃ ἐμοὶ
τοῦτο οὐ ποιητέον) ὡς δὲ τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἕλησθε, πείσο-
μαι ᾗ δυνατὸν μάλιστα· ἵνα εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἄρχεσθαι
ἐπίσταμαι, ὡς τις καὶ ἄλλος μάλιστα ἀνθρώπων. Με- 16
τὰ δὲ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη, ἐπιδεικνὺς μὲν τὴν εὐήθειαν
τοῦ τὰ πλοῖα αἰτεῖν κελεύοντος, ὥσπερ πάλιν [h] στόλον
Κύρου μὴ ποιουμένου· ἐπιδεικνὺς δὲ, ὡς εὔηθες εἴη, ἡγε-
μόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, ᾧ λυμαινόμεθα τὴν πρᾶξιν.
Εἰ δέ τι καὶ τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν, ᾧ ἂν Κῦρος δῷ,
τί κωλύει, καὶ τὰ ἄκρα ἡμῖν κελεύειν Κῦρον προκατα-
λαμβάνειν; Ἐγὼ γὰρ ὀκνοίην μὲν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμ- 17
βαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη, μὴ ἡμᾶς αὐταῖς ταῖς τριήρεσι
καταδύσῃ· φοβοίμην δ' ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ ἂν δοίη, ἕπεσ-
θαι, μὴ ἡμᾶς ἀγάγοι, ὅθεν οὐχ οἷόν τε ἔσται ἐξελθεῖν·
βουλοίμην δ' ἂν, ἄκοντος ἀπιὼν Κύρου, λαθὼν αὐτὸν
ἀπελθεῖν· ὃ οὐ δυνατόν ἐστιν. Ἀλλ' ἔγωγε φημὶ, ταῦτα 18
μὲν φλυαρίας εἶναι· δοκεῖ δέ μοι, ἄνδρας ἐλθόντας πρὸς

[h] Στόλον—ποιουμένου] *Phavorinus:* Στόλος, ἡ διὰ θαλάσσης πορεία, (quo ſenſu hic loci venit) καὶ τὸ τῶν νεῶν πλῆθος. Καὶ ἡ διὰ γῆς πορεία καὶ αὐτὴ ἡ στρατιά.

Κῦρον, οἵτινες ἐπιτήδειοι, σὺν Κλεάρχῳ, ἐρωτᾷν ἐκεῖνον,
τί βούλεται ἡμῖν χρήσασθαι· κἂν μὲν ᾖ ἡ πρᾶξις πα-
ραπλησία, οἵαπερ καὶ πρότερον ἐχρῆτο τοῖς ξένοις, ἕπε-
σθαι καὶ ἡμᾶς, καὶ μὴ κακίους εἶναι τῶν πρόσθεν τούτῳ
19 συναναβάντων· ἐὰν δὲ μείζων ἡ πρᾶξις τῆς πρόσθεν
φαίνηται, καὶ ἐπιπονωτέρα, καὶ ἐπικινδυνωτέρα, ἀξιοῦν,
[1] ἢ πείσαντα ἡμᾶς ἄγειν, ἢ πεισθέντα πρὸς φιλίαν ἀ-
φιέναι· οὕτω γὰρ καὶ ἑπόμενοι ἂν φίλοι αὐτῷ καὶ πρό-
θυμοι ἑποίμεθα, καὶ ἀπιόντες, ἀσφαλῶς ἂν ἀπίοιμεν·
ὅ τι δ' ἂν πρὸς ταῦτα λέγῃ, ἀπαγγεῖλαι δεῦρο· ἡμᾶς
δ' ἀκούσαντας πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι. Ἔδοξε δὲ
ταῦτα.

20 Καὶ ἄνδρας ἑλόμενοι σὺν Κλεάρχῳ πέμπουσιν, οἳ
ἠρώτων Κῦρον τὰ δόξαντα τῇ στρατιᾷ. Ὁ δ' ἀπεκρί-
νατο, ὅτι ἀκούοι Ἀβροκόμαν, ἐχθρὸν ἄνδρα, ἐπὶ τῷ
Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι, ἀπέχοντα δώδεκα σταθμούς·
πρὸς τοῦτον οὖν ἔφη βούλεσθαι ἐλθεῖν· κἂν μὲν ᾖ ἐκεῖ,
τὴν δίκην ἔφη χρῄζειν ἐπιθεῖναι αὐτῷ· ἢν δὲ φεύγῃ,
21 ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα. Ἀκούσαντες δὲ
ταῦτα οἱ αἱρετοὶ, ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς
δὲ ὑποψία μὲν ἦν, ὅτι ἄγει πρὸς βασιλέα, ὅμως δὲ
ἐδόκει ἕπεσθαι. Προσαιτοῦσι δὲ μισθὸν ὁ Κῦρος ὑπισχ-
νεῖται ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν, οὗ πρότερον ἔφερον, ἀντὶ
δαρεικοῦ τρία ἡμιδαρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ· ὅτι δ'
ἐπὶ βασιλέα ἄγοι, οὐδ' ἐνταῦθ' ἤκουεν οὐδεὶς, ἔν γε τῷ
φανερῷ.

[1] Ἀξιοῦν πείσαντα etc.] In MS. Eton. et editis quibuſdam libris legitur: ἢ πείσαντας ἡμᾶς ἄγειν, ἢ πεισθέντας πρὸς etc. At in veteribus aliis (uti teſtatur *Stephanus*) ea comparet lectio, quam, ab ipſo Leunclavioque comprobatam, ſequimur. Ait autem *Stephanus*, ſe malle πεισθέντας, ſed præfixa negativa particula μή. Verum ex lectione recepta ſenſus ſatis concinnus exoritur.

Digitized by Google

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας C. IV
δέκα, ἐπὶ τὸν [k] Σάρον ποταμὸν, οὗ ἦν τὸ εὖρος τρία
πλέθρα. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγ-
γας πέντε, ἐπὶ τὸν Πύραμον ποταμὸν, οὗ τὸ εὖρος στά-
διον. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας
πεντεκαίδεκα, εἰς Ἰσσοὺς, τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν,
ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα.
Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· καὶ Κύρῳ παρῆσαν ἐκ 2
Πελοποννήσου νῆες τριάκοντα καὶ πέντε, καὶ ἐπὶ ταύταις
ναύαρχος Πυθαγόρας Λακεδαιμόνιος. [l] Ἡγεῖτο δ'
αὐτῶν Ταμιὸς Αἰγύπτιος ἐξ Ἐφέσου, ἔχων ναῦς ἑτέρας
Κύρου πέντε καὶ εἴκοσιν· αἷς ἐπολιόρκει Μίλητον, ὅτι
Τισσαφέρνῃ φίλη ἦν, καὶ συνεπολέμει Κύρῳ πρὸς αὐ-
τόν. Παρῆν δὲ καὶ Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπὶ 3
τῶν νεῶν, μετάπεμπτος ὑπὸ Κύρου, ἑπτακοσίους ἔχων
ὁπλίτας, ὧν ἐστρατήγει παρὰ Κύρῳ. Αἱ δὲ νῆες ὥρ-
μουν παρὰ τὴν Κύρου σκηνήν. Ἐνταῦθα καὶ οἱ παρ'
Ἀβροκόμα μισθοφόροι Ἕλληνες ἀποστάντες ἦλθον πα-
ρὰ Κῦρον, τετρακόσιοι ὁπλῖται, καὶ συνεστρατεύοντο ἐπὶ
βασιλέα.

[k] Ἐπὶ τὸν Σάρον] In editis libris, quos vidi, omnibus legitur Φάρον: in MS. Eton. Ψάρον. Ipſe Σάρον, veterum Geographorum auctoritate nixus, reſtitui. *Ptolemæus* inter Cydnum et Pyramum eodem, quem Noſter ſequutus eſt, ordine, ponit Σάρον, l. 5. c. 8. *Strabo* l. 12. p. 809. Διὰ μὲν οὖν τῆς πόλεως ταύτης (cui *Comanæ* nomen inditum eſſe tradit) ὁ Σάρος ῥεῖ ποταμὸς, καὶ διὰ τῶν συναγκείων τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν Κιλίκων πεδία, καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος. Proximo deinde loco Pyramum idem memorat. Sarum ponit etiam inter amnes Ciliciæ *Plinius* l. 5. c. 27. et *Stephanus* ad v. Ἄδανα, Noſtro Δάνα 1, 2, 20. Cujus de ſitu *Procopius*. l. 5. *Ædific.* c. 5. Ἄδανα πόλις· ἧς δὴ ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ποταμὸς φέρεται, Σάρος ὄνομα, ἐκ τῶν ἐν Ἀρμενίοις ὀρῶν κατιών· etc.

[l] Ἡγεῖτο δ' αὐτῶν etc.] Lege *Diodor. Sic.* l. 14. p. 250.

Digitized by Google

4 Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, ἐπὶ πύλας τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας. Ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τείχη· καὶ τὸ μὲν ἔσωθεν, πρὸ τῆς Κιλικίας, Συέννεσις εἶχε καὶ Κιλίκων φυλακή· τὸ δ' ἔξω, τὸ πρὸ τῆς Συρίας, βασιλέως ἐλέγετο φυλακὴ φυλάττειν. Διὰ μέσου δὲ τούτων ῥεῖ ποταμὸς, [m] Κέρσος ὄνομα, εὖρος πλέθρου. Ἅπαν δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν ἦσαν στάδιοι τρεῖς· καὶ παρελθεῖν οὐκ ἦν βίᾳ· [n] ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενὴ, καὶ τὰ τείχη εἰς τὴν θάλατταν καθήκοντα, ὕπερθεν δὲ ἦσαν πέτραι ἠλίβατοι· ἐπὶ δὲ τοῖς
5 τείχεσιν ἀμφοτέροις ἐφειστήκεσαν πύλαι. Ταύτης ἕνεκα τῆς παρόδου Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὁπλίτας ἀποβιβάσειεν εἴσω καὶ ἔξω τῶν πυλῶν, καὶ βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν ἐπὶ ταῖς Συρίαις πύλαις· ὅπερ ᾤετο ποιήσειν τὸν Ἀβροκόμαν ὁ Κῦρος, ἔχοντα πολὺ στράτευμα. Ἀβροκόμας δὲ οὐ τοῦτο [o] ἐποιήσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἤκουε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα, ἀναστρέψας ἐκ Φοινίκης παρὰ βασιλέα ἀπήλαυνεν, ἔχων, ὡς ἐλέγετο, [p] τριάκοντα μυριάδας στρατιᾶς.

6 Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ Συρίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, εἰς Μυρίανδρον, πόλιν οἰκουμένην ὑπὸ Φοινίκων, [q] ἐν τῇ θαλάττῃ· ἐμπόριον δ' ἦν τὸ χωρίον,
7 καὶ ὥρμουν αὐτόθι ὁλκάδες πολλαί. Ἐνταῦθ' ἔμειναν ἡμέρας ἑπτά· καὶ Ξενίας ὁ Ἀρκὰς στρατηγὸς, καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς, ἐμβάντες εἰς πλοῖον, καὶ τὰ πλείστου ἄξια ἐνθέμενοι, ἀπέπλευσαν, ὡς μέντοι πλείστοις

m Κέρσος—εὖρος πλέθρου] MS. Eton. εὖρος ἦν πλέθρου.

n Ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενὴ etc.] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 250.

o Ἐποιήσατο,] MS. Eton. ἐποίησεν.

p Τριάκοντα μυριάδας] Ita MS. Eton. atque libri typis impreſſi. At *Amaſæus* legit τρεῖς μυριάδας.

q Ἐν τῇ θαλάττῃ·] MS. Eton. ἐπὶ τῇ θαλάττῃ.

Digitized by Google

[r] ἐδόκει, φιλοτιμηθέντες, ὅτι τοὺς στρατιώτας αὐτῶν, παρὰ Κλέαρχον ἀπελθόντας, ὡς ἀπιόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν, καὶ οὐ πρὸς βασιλέα, εἴα Κῦρος τὸν Κλέαρχον ἔχειν. Ἐπεὶ δὲ οὖν ἦσαν ἀφανεῖς, διῆλθεν ὁ λόγος, ὅτι διώκοι αὐτοὺς Κῦρος τριήρεσι· καὶ οἱ μὲν εὔχοντο, ὡς δολίους ὄντας αὐτοὺς ληφθῆναι· οἱ δ' ᾤκτειρον, εἰ ἁλώσοιντο.

Κῦρος δὲ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς, εἶπεν· 8
Ἀπολελοίπασιν ἡμᾶς Ξενίας καὶ Πασίων· ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπιστάσθωσαν, ὅτι οὐδὲ [s] ἀποδεδράκασιν, (οἶδα γὰρ ὅπη οἴχονται) οὔτε ἀποπεφεύγασιν· ἔχω γὰρ τριήρεις, ὥστε ἑλεῖν τὸ ἐκείνων πλοῖον. Ἀλλὰ, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω· οὐδὲ ἐρεῖ οὐδεὶς, ὡς ἐγὼ, ἕως μὲν ἂν παρῇ τις, χρῶμαι· ἐπειδὰν δὲ ἀπιέναι βούληται, συλλαβὼν καὶ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ, καὶ τὰ χρήματα ἀποσυλῶ. Ἀλλὰ ἰόντων ἂν, εἰδότες, ὅτι κακίους εἰσὶ περὶ ἡμᾶς, ἢ ἡμεῖς περὶ ἐκείνους. Καίτοι ἔχω γε αὐτῶν καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας, ἐν Τράλλεσι φρουρούμενα· ἀλλ' οὐδὲ τούτων στερήσονται· ἀλλ' ἀπολήψονται, τῆς πρόσθεν ἕνεκα περὶ ἐμὲ ἀρετῆς. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν· οἱ δ' Ἕλ- 9
ληνες, εἴ τις καὶ ἀθυμότερος ἦν πρὸς τὴν ἀνάβασιν,

[r] Ἐδόκει, φιλοτιμηθέντες etc.] *Muretus* legit — ἐδόκει, φίλοις θυμηθέντες: ſed minime rejicienda videtur lectio vulgata; cum φιλοτιμεῖσθαι, ut *æmulari*, tam in malam, quam in bonam partem accipiatur.

[s] Ἀποδεδράκασιν. etc.] Appoſite *Ammonius*: Ἀποδράναι καὶ Ἀποφεύγειν διαφέρει. Ἀποδράναι μὲν γὰρ, τὸ ἀναχωρήσαντά τινα εὔδηλον εἶναι, ὅπου ἐστίν· Ἀποφεύγειν δὲ, τὸ μὴ δύνασθαι ἐπιληφθῆναι. Λέγει δὲ Ξενοφῶν τὴν διαφορὰν ἐν τῇ Ἀναβάσει· Οὔτε ἀποδεδράκασιν· (οἶδα γὰρ, ὅπου ἔχονται) οὔτε ἀποφεύγουσιν. Repone, ὅπη (vel ὅποι) οἴχονται, et ἀποπεφεύγασιν.

Digitized by Google

ἀκούσαντες τὴν Κύρου ἀρετὴν, ἥδιον καὶ προθυμότερον συνεπορεύοντο.

Μετὰ δὲ ταῦτα Κῦρος ἐξελαύνει σταθμοὺς τέσσαρας, παρασάγγας εἴκοσιν, ἐπὶ τὸν Χάλον ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος πλέθρου, [t] πλήρη δ' ἰχθύων μεγάλων καὶ πραέων, οὓς οἱ Σύροι θεοὺς ἐνόμιζον, καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἴων, οὐδὲ τὰς περιστεράς. Αἱ δὲ κῶμαι, ἐν αἷς ἐσκή-
10 νουν, Παρυσάτιδος ἦσαν, [u] εἰς ζώνην δεδομέναι. Ἐν-
τεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα, ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ Δαράδακος ποταμοῦ, οὗ τὸ εὖρος πλέθρου. Ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Βελέσιος βασίλεια, τοῦ Συρίας ἄρξαντος, καὶ παράδεισος πάνυ μέγας καὶ καλὸς, ἔχων πάντα, ὅσα ὧραι φύουσι· Κῦρος δ' αὐτὸν
11 ἐξέκοψε, καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν. Ἐντεῦθεν ἐξε-

[t] Πλήρη δ' ἰχθύων — οὐς etc.] *Lucianus* de *Dea Syria*. p. 1061. *Clemens Alexand.* in Προτρεπ. p. 35. ed. Oxon. *Diodor. Sic.* l. 2. p. 207. *Philo* apud *Euſeb.* l. 8. *Præpar. Evangel.* prope finem: *Hyginus* fab. 197. *Phurnutus* in capite de *Rhea*. *Sextus Empir.* l. 3. c. 24. *Pyrrhon. Hypotyp.* Pharis etiam piſces, qui ſacri habebantur, exſtitiſſe teſtatur *Pauſanias* in *Achaïc.* p. 579. edit. Lipſ.

[u] Εἰς ζώνην δεδομέναι] Hactenus legebatur, εἰς ζωὴν δεδομέναι, i. e. ad *vitæ ſumtus adtributi*. Ego vero haud cunctanter amplexus ſum emendationem, quam ſubacta *Mureti* et *Jungermanni* pepererunt ingenia. Notus quippe mos Perſicorum regum, *plures* (Ciceronis l. 3. in *Verrem*, c. 23. ſunt verba) *uxores habere: his autem uxoribus civitates adtribuere, hoc modo; Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines.* Hujus moris meminit et Plato in *Alcib.* 1. p. 123. Ἐπεὶ ποτ' ἐγὼ ἤκουσα ἀνδρὸς ἀξιοπίστου, τῶν ἀναβεβηκότων παρὰ βασιλέα, ὃς ἔφη παρελθεῖν χώραν πάνυ πολλὴν καὶ ἀγαθὴν, ἐγγὺς ἡμερησίαν ὁδὸν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην τῆς βασιλέως γυναικός. *Herodotus* lib. 2. c. 98. Τουτέων δὲ ἡ μὲν Ἄνθυλλα, ἐοῦσα λογίμη πόλις, ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῇ γυναικί. Τοῦτο δὲ γίνεται, ἐξ ὅσου ὑπὸ Πέρσῃσί ἐστι Αἴγυπτος, Eundem illuſtrant morem, quæ de *Themiſtocle*, ſub finem vitæ, tradit *C. Nepos*. Nec aliter *Athenæus* δειπν. l. 1. c. 23. Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβε δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, Περικώπην δὲ καὶ τὴν Παλαισκῆψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν.

Digitized by Google

λαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος τεττάρων σταδίων· καὶ πόλις αὐτόθι ᾠκεῖτο, μεγάλη καὶ εὐδαίμων, Θάψακος ὀνόματι. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας πέντε· καὶ Κῦρος, μεταπεμψάμενος τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔλεγεν, ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ κελεύει αὐτοὺς λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις, καὶ ἀναπείθειν ἕπεσθαι. Οἱ δὲ ποιήσαντες ἐκ- 12
κλησίαν, ἀπήγγελλον ταῦτα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐχαλέπαινον τοῖς στρατηγοῖς, καὶ ἔφασαν, αὐτοὺς πάλαι ταῦτα εἰδότας κρύπτειν· καὶ οὐκ ἔφασαν ἰέναι, ἂν μή τις αὐτοῖς χρήματα διδῷ, ὥσπερ καὶ τοῖς προτέροις μετὰ Κύρου ἀναβᾶσι παρὰ τὸν πατέρα τοῦ Κύρου· καὶ ταῦτα, οὐκ ἐπὶ μάχην ἰόντων; ἀλλὰ καλοῦντος τοῦ πατρὸς Κῦρον. *Ταῦτα οἱ στρατηγοὶ ἀπήγγελλον· ὁ δ᾽ ὑπέσχε- 13
το, ἀνδρὶ ἑκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς, ἐπὰν εἰς Βαβυλῶνα ἥκωσι, καὶ τὸν μισθὸν ἐντελῆ, μέχρις ἂν καταστήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς Ἰωνίαν πάλιν. Τὸ μὲν δὴ πολὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ οὕτως ἐπείσθη. Μένων δὲ, πρὶν δῆλον εἶναι, τί ποιήσουσιν οἱ ἄλλοι στρατιῶται, πότερον ἕψονται Κύρῳ, ἢ οὔ, συνέλεξε τὸ αὑτοῦ στράτευμα χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ ἔλεξε τάδε·

Ἄνδρες, ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆτε, οὔτε κινδυνεύσαντες, 14
οὔτε πονήσαντες, τῶν ἄλλων πλέον προτιμήσεσθε στρατιωτῶν ὑπὸ Κύρου. Τί οὖν κελεύω ποιῆσαι; Νῦν δεῖται Κῦρος ἕπεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ βασιλέα· ἐγὼ οὖν φημὶ, ἡμᾶς χρῆναι διαβῆναι τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, πρὶν δῆλον εἶναι, ὅ τι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἀποκρι-

* Ταῦτα οἱ στρατηγοὶ ἀπήγγελλον.] Deſunt hæc omnia in edit. *Ald.* At MS. Eton. poſt στρατηγοὶ exhibet etiam Κύρῳ. Nos editiones *Stephan.* et *Leunclav.* ſequuti ſumus.

Digitized by Google

νοῦνται Κύρῳ. Ἢν μὲν γὰρ ψηφίσωνται ἕπεσθαι,
ὑμεῖς δόξετε αἴτιοι εἶναι, ἄρξαντες τοῦ διαβαίνειν,
καὶ ὡς προθυμοτάτοις ὑμῖν οὖσι χάριν εἴσεται Κῦρος,
καὶ ἀποδώσει· (ἐπίσταται δ' εἴ τις καὶ ἄλλος) ἢν δ'
ἀποψηφίσωνται οἱ ἄλλοι, ἄπιμεν μὲν πάντες εἰς τοὔμ-
παλιν· ὑμῖν δ', ὡς μόνοις πειθομένοις, πιστοτάτοις
χρήσεται καὶ εἰς Φρούρια καὶ εἰς λοχαγίας· καὶ ἄλ-
λου οὗτινος ἂν δέησθε, οἶδα, ὅτι ὡς φίλου τεύξεσθε Κύ-
15 ρου. Ἀκούσαντες ταῦτα, ἐπείθοντο, καὶ διέβησαν,
πρὶν τοὺς ἄλλους ἀποκρίνασθαι. Κῦρος δ' ἐπεὶ ᾔσθετο
διαβεβηκότας, ἥσθη τε, καὶ τῷ στρατεύματι πέμψας
[y] Γλοῦν, εἶπεν· Ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες, ἤδη ὑμᾶς ἐπαινῶ·
ὅπως δὲ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσητε, ἐμοὶ μελήσει· ἢ μη-
16 κέτι με Κῦρον νομίζετε. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται, ἐν ἐλ-
πίσι μεγάλαις ὄντες, εὔχοντο αὐτὸν εὐτυχῆσαι· Μένω-
νι δὲ καὶ δῶρα ἐλέγετο πέμψαι [z] μεγαλοπρεπῆ. Ταῦ-
τα δὲ ποιήσας διέβαινε· συνείπετο δὲ καὶ τὸ ἄλλο
στράτευμα αὐτῷ ἅπαν· καὶ τῶν διαβαινόντων τὸν πο-
ταμὸν οὐδεὶς ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μαστῶν ὑπὸ τοῦ
17 ποταμοῦ. Οἱ δὲ Θαψακηνοὶ ἔλεγον, ὅτι οὐ πώποθ'
οὗτος ὁ ποταμὸς διαβατὸς γένοιτο πεζῇ, εἰ μὴ τότε,
ἀλλὰ πλοίοις· ἃ τότε Ἀβροκόμας προϊὼν κατέκαυσεν,
ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ. Ἐδόκει δὲ θεῖον εἶναι, καὶ σαφῶς
ὑποχωρῆσαι τὸν ποταμὸν Κύρῳ, ὡς βασιλεύσοντι.
18 Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Συρίας, σταθμοὺς ἐν-

[y] Γλοῦν] A MSto Eton. abeſt: quod recte tamen præſtant alii libri. Variis autem modis nomen illud ſcriptum offendimus: apud *Polyæn.* l. 7. c. 20. legitur Γλῶς: apud *Diodor. Sic.* l. 15. p. 329. plus vice ſimplici Γαῶ, ubi ſcribendum Γλῶς, vel Γλοῦς. ad *Æneam* recte notavit doctiſſimus *Caſaubonus:* cujus vide ſis etiam Animadverſion. in *Athen.* l. 6. p. 450.

[z] Μεγαλοπρεπῆ.] MS. Eton. et edit. *Ald.* habent μεγαλοπρεπῶς.

Digitized by Google

νεα, παρασάγγας πεντήκοντα, καὶ ἀφικνοῦνται πρὸς τὸν Ἀράξην ποταμόν. Ἐνταῦθα ἦσαν κῶμαι πολλαί, μεσταὶ σίτου καὶ οἴνου. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Ἀρα- C. V.
βίας, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, σταθμοὺς ἐρήμους πέντε, παρασάγγας τριάκοντα καὶ πέντε. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ ἦν μὲν ἡ γῆ πεδίον ἅπαν ὁμαλὸν ὥσπερ θάλαττα, ἀψινθίου δὲ πλῆρες· εἰ δέ τι καὶ ἄλλο ἐνῆν ὕλης, ἢ καλάμου, ἅπαντα ἦσαν εὐώδη, ὥσπερ ἀρώματα· δένδρον δ᾽ οὐδὲν ἐνῆν. Θηρία δὲ πλεῖστοι 2
μὲν [a] οἱ ἄγριοι ὄνοι, οὐκ ὀλίγαι δὲ στρουθοὶ αἱ μεγάλαι· ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες· ταῦτα δὲ τὰ θηρία οἱ ἱππεῖς ἐδίωκον ἐνίοτε. Καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπεί τις διώκοι, προδραμόντες [b] ἀνειστήκεσαν (πολὺ γὰρ τοῦ ἵππου θᾶττον ἔτρεχον) καὶ πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος, ταὐτὰ ἐποίουν· ὥστε οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηρῷεν διαδεχόμενοι τοῖς ἵπποις. Τὰ δὲ κρέα τῶν ἁλισκομένων ἦν παραπλήσια τοῖς ἐλαφείοις, ἁπαλώτερα δέ. Στρουθὸν δὲ οὐδεὶς ἔλαβεν· οἱ δὲ διώ- 3
ξαντες τῶν ἱππέων ταχὺ ἐπαύοντο· πολὺ γὰρ ἀπέπτα

[a] Οἱ ἄγριοι ὄνοι,] De carne hujuſce feræ Noſtro adſentitur *Plinius* l. 8. c. 44. Nam *pullis eorum,* (onagrorum) inquit, *ceu præſtantibus ſapore, Africa gloriatur.*

[b] Ἀνειστήκεσαν·] *Stephanus* aut ἕστασαν, aut ἵστασαν, (quod MS. Eton. exhibet) ſcribendum putat. Ipſe vero libentius repoſuerim ἐφειστήκεσαν, quo verbo rem fere eandem Noſter in Κυνηγετ. exprimit. Τὰ μὲν εὐναῖα ὁ λαγὼς ποιεῖται (ſic enim ex emendatione Leunclaviana legerim) ἐφιστάμενος, τὰ δὲ δρομαῖα τρέχων. edit. *Steph.* p. 572. et infra paulo p. 573. Προλαμβάνοντες (lepores) δὲ τὰς κύνας, ἐφίστανται, καὶ etc. Sed quo minus hæc probetur emendatio, impedient forſan *Suidas* et *Phavorinus,* qui pariter ἀνίστη ἀντὶ τοῦ ἐφίστη poni ſtatuunt, Quorum, hac ſaltem in re, haud multum apud me valet auctoritas; cum nullum ad iſtam interpretationem muniendam exemplum adduxerint.

Digitized by Google

ἀποφεύγουσα, [c] τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἄρασα, ὥσπερ ἱστίῳ χρωμένη. [d] Τὰς δὲ ὠτίδας, ἄν τις ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν· πέτονται γὰρ βραχὺ, ὥσπερ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. Τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἥδιστα ἦν.

4 Πορευόμενοι δὲ διὰ ταύτης τῆς χώρας ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν Μασκᾶν ποταμὸν, τὸ εὖρος πλεθριαῖον. Ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη, μεγάλη, ὄνομα δὲ αὐτῇ Κορσωτή· περιεῤῥεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Μασκᾶ κύκλῳ. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο τὸ στρά-
5 τευμα. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς ἐρήμους τρεισκαίδεκα, παρασάγγας ἐννενήκοντα, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, καὶ ἀφικνεῖται ἐπὶ Πύλας. Ἐν τούτοις τοῖς σταθμοῖς πολλὰ τῶν ὑποζυγίων ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ· οὐ γὰρ ἦν χόρτος, οὐδὲ ἄλλο δένδρον οὐδὲν, ἀλλὰ ψιλὴ ἦν ἅπασα ἡ χώρα· οἱ δὲ ἐνοικοῦντες, [e] ὄνους

[c] Τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς &c.] Egregie locus hic illuſtrando commati 18. cap. XXXIX. libri *Job.* inſervire poſſit. De curſu autem volatuve στρουθῶν inter ſe una et mente et voce pene conſentiunt auctores. *Diodor. Sic.* l. 2. p. 133. l. 3. p. 162. *Ælian.* de Anim. l. 2. c. 27. *Plinius* H. N. l. 10. c. 1.

[d] Τὰς δὲ ὠτίδας, etc.] *Athenæus* l. 9. c. 10. adlatis his de *otide* verbis, ait: ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος περὶ τῶν ὠτίδων. Idem, loco cit. *otos* (de quibus *Plinius* l. 10. c. 23.) et *otidas* male inter ſe confundit. Cur autem brevis ſint et tardi volatus, cauſam adfert *Ælian.* l. 5. c. 24.— βαρεῖαί τε εἰσὶ, καὶ σαρκῶν ὄγκον περιφέρουσι. Atque eadem de cauſa *Tardæ Plinio* l. 10. c. 29. videntur dictæ: *Proximæ eis* (ſcil. *Tetraonum* generi) *ſunt, quas Hiſpania aves tardas adpellat, Græcia otidas, damnatas in cibis.*

[e] Ὄνους ἀλέτας etc.] *Heſychio* interprete, ὄνος eſt ὁ ἀνώτερος λίθος τοῦ μύλου. Apud Evangel. Marc. c. IX. v. 42. eſt λίθος μυλικός: Matth- c. XVIII. v. 6. μύλος ὀνικός: ſimiliter Lucæ XVII. v. 2. locutione deſumta ex vetuſto more aſinos ad circumagendas molas adhibendi. Molæ autem *aſinariæ* quæ dicuntur, *Caton.* c. 10. de R. R. majores erant; minores *truſatiles*, *A. Gell.* l. 3. c. 3. quæ ab hominibus verſabantur. Vide ſis, quæ viri eruditi notarunt ad *Jul. Poll.* l. 7. c. 4.

Digitized by Google

ἀλέτας περὶ τὸν ποταμὸν ὀρύττοντες καὶ ποιοῦντες, εἰς
Βαβυλῶνα ἦγον καὶ ἐπώλουν, καὶ ἀνταγοράζοντες σῖτον
ἔζων. Τὸ δὲ στράτευμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε, καὶ πρίασθαι 6
οὐκ ἦν, εἰ μὴ ἐν τῇ Λυδίᾳ ἀγορᾷ, ἐν τῷ Κύρου βαρ-
βαρικῷ, τὴν καπίθην [f] ἀλεύρων, ἢ ἀλφίτων, τεττάρων
σίγλων. Ὁ δὲ σίγλος δύναται ἑπτὰ ὀβολοὺς καὶ ἡμιο-
βόλιον Ἀττικούς· ἡ δὲ καπίθη δύο χοίνικας Ἀττικοὺς
ἐχώρει. Κρέα οὖν ἐσθίοντες οἱ στρατιῶται διεγίγνοντο.
Ἦν δὲ τούτων τῶν σταθμῶν, οὓς πάνυ μακροὺς ἤλαυνεν, 7
ὁπότε ἢ πρὸς ὕδωρ βούλοιτο [g] διατελέσαι, ἢ πρὸς χι-
λόν. Καὶ δή ποτε στενοχωρίας καὶ πηλοῦ φανέντος, ταῖς
ἁμάξαις δυσπορεύτου, ἐπέστη ὁ Κῦρος σὺν τοῖς περὶ αὐ-
τὸν ἀρίστοις καὶ εὐδαιμονεστάτοις, καὶ ἔταξε Γλοῦν καὶ
Πίγρητα, λαβόντας τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεκβιβά-
ζειν τὰς ἁμάξας. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν αὐτῷ σχολαίως 8
ποιεῖν, ὥσπερ ὀργῇ ἐκέλευσε τοὺς περὶ αὐτὸν Πέρσας
τοὺς κρατίστους, συνεπισπεῦσαι τὰς ἁμάξας. Ἔνθα δὴ

Poſt ὄνους MS. Eton. et exemplaria quædam, quorum meminit *Stephanus*, habent οὓς ἡμεῖς μύλους, οἱ δ' Ἀττικοὶ μύλας, παρὰ τὸν ποταμὸν etc. Sed quin ex ſcholio verba hæc irrepſerint, minime tam mihi, quam *Stephano*, dubium eſt. Cæterum ad ποιοῦντες, quod ſtatim ſequitur, ex *Phavorino* notandum, ποιεῖν λέγεσθαι ἐπὶ τῶν ποιητικῶν, τεκτονικῆς ſcil. καὶ τῶν τοιούτων.

[f] Ἀλεύρων, ἢ ἀλφίτων,] *Heſychius*: Ἄλευρα κυρίως, τὰ τοῦ σίτου, ἄλφιτα δὲ τὰ τῶν κριθῶν: cui accedit *Phavorinus*. Voces illas diſtinguit etiam *Jul. Poll.* l. 7. c. 5.

[g] Διατελέσαι,] Eodem hic ſenſu adhibetur verbum compoſitum, quo ſimplex τελῶ, apud *Thucyd*. l. 4. c. 78. Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐκ τῆς Μελιτίας ἀφώρμησεν, ἐς Φάρσαλόν τε ἐτέλεσε καὶ etc. i. e. *Eodem die, quo Melitia diſceſſerat, Pharſalum pervenit*, etc. Idem eſt verborum ἀνύειν et διανύειν uſus apud *Polyb.* uti ad Matth. x. 23. adnotavit Clar. *Raphelius*.

[h] Πρὸς χιλόν] *Heſychius*: Χιλὸς, ἡ τροφὴ, καὶ χόρτος τῶν βοσκημάτων. *Moſchopulus*: Χιλὸς, ἡ τροφὴ τῶν βοσκομένων ζώων. Hoc modo *Phavorinus* exponit χεῖλος: et *Heſych.* χειλοῦσθαι, παχύνεσθαι, σιτίζεσθαι. Apud illum autem repoſuerim χιλὸς, apud hunc χιλοῦσθαι.

Digitized by Google

μέρος τι τῆς εὐταξίας ἦν θεάσασθαι. Ῥίψαντες γὰρ τοὺς πορφυροῦς κάνδυς, ὅπου ἕκαστος ἔτυχεν ἑστηκὼς, ἵεντο, ὥσπερ ἂν δράμοι τις περὶ νίκης, καὶ μάλα κατὰ πρανοῦς γηλόφου, ἔχοντες τούτους τε τοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας, καὶ τὰς ποικίλας ἀναξυρίδας· ἔνιοι δὲ καὶ στρεπτοὺς περὶ τῷ τραχήλῳ, καὶ ψέλλια ἐπὶ τῶν χειρῶν· εὐθὺς δὲ σὺν τούτοις εἰσπηδήσαντες εἰς τὸν πηλὸν, θᾶττον, ἢ ὥς τις ἂν ᾤετο, μετεώρους ἐξεκόμισαν τὰς ἁμάξας.

9 Τὸ δὲ σύμπαν, δῆλος ἦν Κῦρος σπεύδων πᾶσαν τὴν ὁδὸν, καὶ οὐ διατρίβων, ὅπου μὴ ἐπισιτισμοῦ ἕνεκα ἢ τινὸς ἄλλου ἀναγκαίου ἐκαθέζετο· νομίζων, ὅσῳ μὲν ἂν θᾶττον ἔλθοι, τοσούτῳ ἀπαρασκευαστοτέρῳ βασιλεῖ μαχεῖσθαι· ὅσῳ δὲ σχολαιότερον, τοσούτῳ πλέον βασιλεῖ συναγείρεσθαι στράτευμα. Καὶ συνιδεῖν δ᾽ ἦν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν ἡ βασιλέως ἀρχὴ, πλήθει μὲν χώρας καὶ ἀνθρώπων ἰσχυρὰ οὖσα, τῷ δὲ μήκει τῶν ὁδῶν, καὶ τῷ διεσπάσθαι τὰς δυνάμεις, ἀσθενὴς, εἴ τις διὰ ταχέων τὸν πόλεμον ποιοῖτο.

10 Πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου, κατὰ τοὺς ἐρήμους σταθμοὺς, ἦν πόλις εὐδαίμων καὶ μεγάλη, ὄνομα δὲ Καρμάνδη· ἐκ ταύτης οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐπιτήδεια, [i] σχεδίαις διαβαίνοντες ὧδε· [k] Διφθέρας, ἃς εἶχον στεγάσ-

[i] Σχεδίαις] Scil. ναυσὶ, *ratibus*, ſeu alio quodam inſtrumentorum genere, uſum navium præbente. *Heſychius:* Σχεδία, μικρὰ ναῦς. et paulo poſt, οὕτω λέγεται καὶ ἡ εἰκαίως πεποιημένη ναῦς. Similiter *Suidas*. Et *Euſtathius* ad *Hom.* Il. ε΄. p. 516. Σχέδια, inquit, ἡ δ᾽ ὀλίγου συμπαγεῖσα ναῦς. Eſt nimirum σχέδιος adjectivum, denotans *tumultuarium opus*, *ſeu quid ſubito factum, ex materia, quæ* σχεδὸν *ſeu ad manus eſt.*

[k] Διφθέρας, ἃς εἶχον etc.] Simili ad trajiciendum Hydaſpen adparatu uſum eſſe Alexandrum tradit *Arrianus* l. 5. *exped.* c 12. Αὐτὸς δὲ (Ἀλέξανδρος) — ἄγων ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ τὴν ἄκραν, ἔνθεν διαβαίνειν αὐτῷ ἦν ἐγνωσμένον. Καὶ ἐνταῦθα ἐπληροῦντο τῆς νυκτὸς αἱ διφθέραι τῆς κάρφης ἐκ πολλοῦ ἤδη παρενηνεγμέναι, καὶ κατεῤῥάπτοντο ἐς ἀκρίβειαν.

Digitized by Google

ματα, ἐπίμπλασαν χόρτου κούφου, εἶτα συνῆγον καὶ συνέσπων, ὡς μὴ ἅπτεσθαι [l] τῆς κάρφης τὸ ὕδωρ· ἐπὶ τούτων διέβαινον, καὶ ἐλάμβανον τὰ ἐπιτήδεια, οἶνον τε ἐκ [m] τῆς βαλάνου πεποιημένον τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος, καὶ σῖτον μελίνης· τοῦτο γὰρ ἦν ἐν τῇ χώρᾳ πλεῖστον.
Ἀμφιλεξάντων δέ τι ἐνταῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος 11
στρατιωτῶν καὶ τοῦ Κλεάρχου, ὁ Κλέαρχος, κρίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος, πληγὰς ἐνέβαλεν· ὁ δ' ἐλθὼν πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, ἔλεγεν· ἀκούσαντες δ' οἱ στρατιῶται, ἐχαλέπαινον, καὶ ὠργίζοντο ἰσχυρῶς τῷ Κλεάρχῳ.
Τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ Κλέαρχος, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν 12
διάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ κατασκεψάμενος τὴν ἀγορὰν, ἀφιππεύει ἐπὶ τὴν αὑτοῦ σκηνὴν διὰ τοῦ Μένωνος στρατεύματος, σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν· (Κῦρος δ' οὔπω ἧκεν, ἀλλ' ἔτι προσήλαυνε) τῶν δὲ Μένωνος στρατιωτῶν ξύλα σχίζων τις, ὡς εἶδε τὸν Κλέαρχον [n] διελαύνοντα, ἵησι τῇ ἀξίνῃ· καὶ οὗτος μὲν αὐτοῦ ἥμαρτεν· ἄλλος δὲ λίθῳ, καὶ ἄλλος· εἶτα πολλοὶ, κραυγῆς γενομένης.
Ὁ δὲ καταφεύγει εἰς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, 13
καὶ εὐθὺς παραγγέλλει εἰς τὰ ὅπλα· καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας ἐκέλευσεν αὐτοῦ μεῖναι, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ γόνατα θέντας· αὐτὸς δὲ, λαβὼν τοὺς Θρᾷκας καὶ τοὺς ἱππέας, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν τῷ στρατεύματι πλεῖους ἢ τετ-

[l] Τῆς κάρφης] *Phavorinus*: Κάρφη, ὁ ξηρὸς καὶ κοῦφος χόρτος. Similiter *Suidas*: utroque, opinor, locum hunc Xenophontis reſpiciente.

[m] Ἐκ τῆς βαλάνου etc.] *Phavorinus*: Βάλανοι, καὶ τῶν δρυῶν ὁ καρπὸς, et ὁ τῶν φοινίκων. *Jul. Poll.* l. 1. c. 12. Ὁ δὲ καρπὸς, (τοῦ φοίνικος) ὁ μὲν τοῦ ἄρρενος, ψήν· ὁ δὲ τῆς θηλείας, βάλανος. Cæterum, ex palmis etiam *Plinius* l. 13. c. 4. *in Oriente vina* expreſſa tradit. In orbe Orientali Babyloniæ Arabiæque palmas præcipuam obtinere nobilitatem docebit *Diodor. Sic.* l. 2. p. 136.

[n] Διελαύνοντα,] Pro quo *Suidas* ad v. Ἵησι legit προσιόντα. Fugit autem, ut alia multa, locus hic Cl. editorem Xenophonteus.

ταράκοντα, (τούτων δ' οἱ πλεῖστοι Θρᾷκες) ἤλαυνεν ἐπὶ
τοὺς Μένωνος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπλῆχθαι καὶ αὐτὸν Μέ-
νωνα, καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ ὅπλα. Οἱ δὲ καὶ ἕστασαν
14 [o] ἀποροῦντες τῷ πράγματι. Ὁ δὲ Πρόξενος (ἔτυχε
γὰρ ὕστερον προσιὼν, καὶ τάξις αὐτῷ ἑπομένη τῶν ὁπλι-
τῶν) εὐθὺς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων, [p] ἔθετο
τὰ ὅπλα, καὶ ἐδεῖτο τοῦ Κλεάρχου, μὴ ποιεῖν ταῦτα.
Ὁ δὲ ἐχαλέπαινεν, ὅτι, αὐτοῦ ὀλίγου δεήσαντος κατα-
λευσθῆναι, πρᾴως λέγοι τὸ αὐτοῦ πάθος· ἐκέλευέ τε
15 αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσου ἐξίστασθαι. Ἐν τούτῳ δὲ, [q] ἐπεὶ ἧκε
Κῦρος, καὶ ἐπύθετο τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἔλαβε τὰ ὅπλα
εἰς τὰς χεῖρας, καὶ [r] σὺν τοῖς παροῦσι τῶν Περσῶν
ἧκεν ἐλαύνων εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει ὧδε· Κλέαρχε
καὶ Πρόξενε, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ παρόντες Ἕλληνες, οὐκ ἴστε,
ὅ τι ποιεῖτε. Εἰ γάρ τινα ἀλλήλοις μάχην συνάψετε,
νομίζετε, ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἐμέ τε κατακεκόψεσθαι, καὶ
ὑμᾶς οὐ πολὺ ἐμοῦ ὕστερον· κακῶς γὰρ τῶν ἡμετέρων

[o] Ἀποροῦντες τῷ πράγματι.] Nomen hoc, cum articulo ſuo, in MS. Eton. atque edit. Ald. deeſt: quibus tamen libri alii hunc recte locum tribuêre.

[p] Ἔθετο τὰ ὅπλα.] Τίθεσθαι τὰ ὅπλα eſt *armatum conſiſtere, armis inſtrui*, etc. *Leunclavius* paulo infra, τούτους δὲ θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν αὐτοῦ σκηνὴν, reddidit: *qui cum armis tabernaculum ſuum circumſiſterent:* et lib. 7. ſub init. θέσθε τὰ ὅπλα, *armati conſiſtite*; et mox, τίθεσθαι τὰ ὅπλα, *in armis* ſuos *conſtituere*.

[q] Ἐπεὶ ἧκε Κῦρος etc.] MS. Eton. ἐπῄει καὶ Κῦρος καὶ — εὐθὺς δὲ etc. cui lectionem vulgatam, cæterorum librorum auctoritate munitam, anteferendam cenſui.

[r] Σὺν τοῖς παροῦσι τῶν Περσῶν] Ita repoſui ex conjectura. Libri editi, quos vidi, omnes exhibent, σὺν τοῖς παροῦσι τῶν πλείστων. MS. Eton. pro πλείστων illo, dat nihili verbum πισιῶν. *Stephanus, Leunclavius*, etc. inſulſæ iſti librorum hactenus vulgatorum lectioni, cum in textu Græco, tum in verſionibus, obſecuti ſunt. Haud ita *Muretus*; qui, locum minus ſanum eſſe ſuſpicatus, ordine vocum mutato, legit σὺν τοῖς πλείστοις τῶν παρόντων. Sed quanto aptior noſtra fuerit emendatio, quamque facile περσῶν in πλείστων, ſeu alterum illud verbi portentum degeneraverit, nihil attinet notare.

Digitized by Google

ἐχόντων, πάντες οὗτοι, ὡς ὁρᾶτε, βάρβαροι πολεμιώτεροι ἡμῖν ἔσονται τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέαρχος, [s] ἐν ἑαυτῷ ἐγένετο· καὶ παυσάμενοι ἀμφότεροι, [t] κατὰ χώραν ἔθεντο τὰ ὅπλα.

Ἐντεῦθεν προϊόντων, ἐφαίνετο ἴχνη ἵππων καὶ κό- C. VI
προς· εἰκάζετο δὲ εἶναι [u] ὁ στίβος ὡς δισχιλίων ἵππων. Οὗτοι προϊόντες ἔκαιον καὶ χιλὸν, καὶ εἴ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν. Ὀρόντας δὲ, Πέρσης ἀνὴρ, γένει τε προσήκων βασιλεῖ, καὶ [x] τὰ πολεμικὰ λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις Περσῶν, ἐπιβουλεύει Κύρῳ, καὶ πρόσθεν πολεμήσας. Καταλλαγεὶς δὲ οὗτος Κύρῳ, εἶπεν, εἰ αὐτῷ δοίη 2
ἱππέας χιλίους, ὅτι τοὺς προκατακαίοντας ἱππέας ἢ κατακαίνοι ἂν ἐνεδρεύσας, ἢ ζῶντας πολλοὺς αὐτῶν ἕλοι, καὶ κωλύσειε τοῦ καίειν ἐπιόντας, καὶ ποιήσειεν, ὥστε μήποτε δύνασθαι αὐτοὺς, ἰδόντας τὸ Κύρου στράτευμα, βασιλεῖ διαγγεῖλαι. Τῷ δὲ Κύρῳ ἀκούσαντι ταῦτα ἐδόκει ὠφέλιμα εἶναι· καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν λαμβάνειν μέρος παρ' ἑκάστου τῶν ἡγεμόνων.

Ὁ δὴ Ὀρόντας, νομίσας, ἑτοίμους αὐτῷ εἶναι τοὺς 3
ἱππέας, γράφει ἐπιστολὴν παρὰ βασιλέα, ὅτι ἥξοι ἔχων ἱππέας ὡς ἂν δύνηται πλείστους· ἀλλὰ φράσαι τοῖς ἑαυτοῦ ἱππεῦσιν ἐκέλευεν, ὡς φίλιον αὐτὸν ὑποδέχεσθαι. Ἐνῆν δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ καὶ τῆς πρόσθεν φιλίας ὑπομνήματα καὶ πίστεως. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν δίδωσι πι-

[s] Ἐν ἑαυτῷ ἐγένετο·] Jam utique reſederat effrenus ille animi impetus, quo in prœlium ruerat et ultionem.

[t] Κατὰ χώραν hic, opinor, valet κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν, i. e. *proprio* ſive *ſuo ordine*, et loco, ubi arma iter facientium, nec jam hoſtium impetum exſpectantium, diſponi par eſt.

[u] Ὁ στίβος] *Heſych.* Στίβος, τρίβος, ὁδὸς, καὶ ἡ τοῦ ἴχνους ζήτησις. *Etymol. M.* auctori itidem eſt ὁδός.

[x] Καὶ τὰ πολεμικὰ] Sic legendum olim viderunt *Stephanus* et *Muretus*, non πολέμια.

Digitized by Google

4 στῷ ἀνδρὶ, ὡς ᾤετο· ὁ δὲ λαβὼν, Κύρῳ δείκνυσιν. Ἀνα-
γνοὺς δὲ αὐτὴν Κῦρος, συλλαμβάνει Ὀρόντην, καὶ συγ-
καλεῖ εἰς τὴν αὐτοῦ σκηνὴν Περσῶν τοὺς ἀρίστους τῶν πε-
ρὶ αὐτὸν ἑπτά· καὶ τοὺς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὺς ἐκέλευ-
εν ὁπλίτας ἀγαγεῖν, τούτους δὲ [y] θέσθαι τὰ ὅπλα πε-
ρὶ τὴν αὐτοῦ σκηνήν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ἀγαγόν-
5 τες ὡς τρισχιλίους ὁπλίτας. Κλέαρχον δὲ καὶ εἴσω
παρεκάλεσε σύμβουλον, ὅς γε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις ἐδόκει προτιμηθῆναι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων. Ἐπεὶ
δ' ἐξῆλθεν, ἐξήγγειλε τοῖς φίλοις τὴν κρίσιν τοῦ Ὀρόν-
του, ὡς ἐγένετο· οὐ γὰρ ἀπόῤῥητον ἦν. Ἔφη δὲ, Κῦρον
ἄρχειν τοῦ λόγου ὧδε·

6 Παρεκάλεσα ὑμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως σὺν ὑμῖν
βουλευόμενος, ὅ τι δικαιότατον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς
ἀνθρώπων, τοῦτο πράξω περὶ Ὀρόντου τουτουΐ. Τοῦτον
γὰρ πρῶτον μὲν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἔδωκεν ὑπήκοον ἐμοὶ
εἶναι· ἐπεὶ δὲ ταχθεὶς, ὡς ἔφη αὐτὸς, ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ
ἀδελφοῦ οὗτος ἐπολέμησεν ἐμοὶ, ἔχων τὴν ἐν Σάρδε-
σιν ἀκρόπολιν, καὶ ἐγὼ αὐτὸν προσπολεμῶν ἐποίησα,
ὥστε δόξαι τούτῳ, τοῦ πρὸς ἐμὲ πολέμου παύσασθαι,
7 καὶ δεξιὰν ἔλαβον καὶ ἔδωκα. Μετὰ ταῦτα, ἔφη,
Ὦ Ὀρόντα, ἔστιν, ὅ τι σε ἠδίκησα; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο,
ὅτι οὔ. Πάλιν ὁ Κῦρος ἠρώτα. Οὐκοῦν ὕστερον, ὡς αὐ-
τὸς σὺ ὁμολογεῖς, οὐδὲ ὑπ' ἐμοῦ ἀδικούμενος, ἀποστὰς
εἰς Μυσοὺς, κακῶς ἐποίεις τὴν ἐμὴν χώραν, ὅ τι ἐδύνω;
Ἔφη ὁ Ὀρόντης. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ὁπότ' αὖ ἔγνως
τὴν σεαυτοῦ δύναμιν, ἐλθὼν [z] ἐπὶ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος

[y] Θέσθαι τὰ ὅπλα] Conf. dicta ad 1, 5, 14.

[z] Ἐπὶ τὸν τῆς etc.] Opinor, *Epheſiorum:* cujus et templi et cultus apud τοὺς ἔξω paſſim decantata eſt celebritas. Cum vero τὰ κάτω τῆς Ἀσίας, ſive occidentales ejus maritimæque partes, Cyro fuiſſent a patre adtributæ, ipſeque adeo Oron-

Digitized by Google

βωμὸν, [a] μεταμεμελῆσθαί σοι ἔφησθα, καὶ πείσας ἐμὲ,
πιστὰ πάλιν ἔδωκάς μοι, καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ; Καὶ
ταῦθ' ὡμολόγει ὁ Ὀρόντης. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀδι- 8
κηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, νῦν τοτρίτον ἐπιβουλεύων μοι φανερὸς
γέγονας; Εἰπόντος δὲ τοῦ Ὀρόντου, ὅτι οὐδὲν ἀδικηθεὶς,
ἠρώτησεν ὁ Κῦρος αὐτόν· Ὁμολογεῖς οὖν, περὶ ἐμὲ ἄδικος
εἶναι; Ἦ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη ὁ Ὀρόντης. Ἐκ τούτου
πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κῦρος, ἔτι οὖν ἂν γένοιο τῷ ἐμῷ
ἀδελφῷ πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ φίλος καὶ πιστός; Ὁ δὲ
ἀπεκρίνατο, ὅτι, οὐδ', εἰ γενοίμην, ὦ Κῦρε, σοί γ' ἂν ἔτι
ποτὲ δόξαιμι.

Πρὸς ταῦτα ὁ Κῦρος εἶπε τοῖς παροῦσιν· Ὁ μὲν 9
ἀνὴρ τοιαῦτα μὲν πεποίηκε, τοιαῦτα δὲ λέγει· ὑμῶν
δὲ σὺ πρῶτος, ὦ Κλέαρχε, ἀπόφηναι γνώμην, ὅ τί σοι
δοκεῖ. Κλέαρχος δὲ εἶπε τάδε. Συμβουλεύω ἐγὼ, τὸν
ἄνδρα τοῦτον ἐκποδὼν ποιεῖσθαι ὡς τάχιστα· ὡς μηκέτι
δέοι τοῦτον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ σχολὴ ἡμῖν, [b] τὸ κατὰ
τοῦτον εἶναι, τοὺς ἐθέλοντας φίλους τούτους εὖ ποιεῖν. Ταύ- 10
τῃ δὲ τῇ γνώμῃ ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους προσθέσθαι. Με-
τὰ ταῦτα, κελεύοντος Κύρου, ἐλάβοντο [c] τῆς ζώνης τὸν

tas hujus imperio ſubjiceretur; haud mirum, ſi Dianæ Epheſiæ, cujus maxime inclitum erat fanum, honorem uterque habuerat.

[a] Μεταμεμελῆσθαί σοι] Ita reſcribendum curavi, ex conjecturis *Stephani*, *Leunclavii* et *Mureti*. Prius legebatur μεταμεμέληταί σοι: quod ferri non poteſt, niſi vel poſueris ὅτι ante verbum, vel σοὶ mutaveris in μοί.

[b] Τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι etc.] Abundat hic εἶναι. Cæterum, poſt ἐθέλοντας, εἶναι repeti debere putat *Leunclavius*: cui quidem haud invitus accederem, ni verbum illud ſæpiſſime per ellipſin omitti vidiſſem. Notandum etiam eſt MS. Eton. poſt σχολὴ habere ἦν, quod, ſi in ᾖ vel εἴη mutaveris, ferri poſſit: pro τοὺς ἐθέλοντας *Muretus* legit τοὺς ἐθελοντάς: cui accedit *Steph.* qui et ᾖ poſt σχολὴ addendum putat, et δέῃ pro δέοι reponendum.

[c] Ἐλάβοντο τῆς ζώνης &c.] Moris fuiſſe Perſarum, ut, qui capite damnati eſſent, zona

Digitized by Google

Ὀρόντην, ἐπὶ θανάτῳ, ἅπαντες ἀναστάντες, καὶ οἱ συγγενεῖς· εἶτα δὲ ἐξῆγον αὐτὸν, οἷς προσετάχθη. Ἐπεὶ δὲ εἶδον αὐτὸν, οἵπερ πρόσθεν προσεκύνουν, καὶ τότε προσεκύνησαν, καίπερ εἰδότες, ὅτι ἐπὶ θανάτῳ ἄγοιτο.

11 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ἀρταπάτα σκηνὴν εἰσήχθη, τοῦ πιστοτάτου τῶν Κύρου σκηπτούχων, μετὰ ταῦτα οὔτε ζῶντα Ὀρόντην, οὔτε τεθνεῶτα οὐδεὶς πώποτε εἶδεν, οὐδ᾽ ὅπως ἀπέθανεν οὐδεὶς ἔλεγεν· εἴκαζον δ᾽ ἄλλοι ἄλλως· τάφος δ᾽ οὐδεὶς πώποτε αὐτῷ ἐφάνη.

VII. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Βαβυλωνίας σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας δώδεκα. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σταθμῷ Κῦρος ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῷ πεδίῳ, περὶ μέσας νύκτας· (ἐδόκει γὰρ, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἕω ἥξειν βασιλέα σὺν τῷ στρατεύματι μαχούμενον) καὶ ἐκέλευε Κλέαρχον μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως ἡγεῖσθαι, Μένωνα δὲ τὸν Θετταλὸν τοῦ εὐωνύμου· αὐτὸς δὲ τοὺς ἑαυτοῦ διέταττε.

2 Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν, ἅμα τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ αὐτόμολοι παρὰ μεγάλου βασιλέως ἥκοντες ἀπήγγελλον Κύρῳ περὶ τῆς βασιλέως στρατιᾶς. Κῦρος δὲ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν Ἑλλήνων, συνεβούλευε τότε, πῶς ἂν τὴν μάχην ποιοῖτο· [d] καὶ αὐτὸς παρῄνει θαῤῥύνων τοιάδε·

3 Ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, οὐκ ἀνθρώπων ἀπορῶν βαρβάρων συμμάχους ὑμᾶς ἄγω, ἀλλὰ νομίζων, ἀμείνονας καὶ κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἶναι, διὰ τοῦτο προσ-

prehenſi ad ſupplicium traderentur, teſtatur aperte *Diodor.* etiam *Sic.* l. 17. p. 510. Τοῦ δὲ θυμοῦ τὸ συμφέρον ἀφαιρουμένου, ὁ μὲν Δαρεῖος, ἐπιλαβόμενος τῆς τοῦ Χαριδήμου ζώνης, κατὰ τὸν τῶν Περσῶν νόμον, παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀποκτεῖναι.

[d] Καὶ αὐτὸς παρῄνει] Ita MS. *Eton.* et edit. *Ald.* In aliis legitur, καὶ αὐτοὺς παρῄνει etc. *Stephanus* exhibet καὶ ἂν παρῄνει etc. margini tamen αὐτὸς adſcribendum curavit.

Digitized by Google

ἐλάβον. * Ὅπως ἂν ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἧς κέκτησθε, καὶ ὑπὲρ ἧς ὑμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω. Εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν ἑλοίμην ἄν, ἀντὶ ὧν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων. Ὅπως δὲ 4
εἰδῆτε, εἰς οἷον ἔρχεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. Τὸ μὲν πλῆθος πολὺ, καὶ πολλῇ κραυγῇ ἐπίασιν· ἂν δὲ ταῦτα ἀνάσχησθε, τἄλλα καὶ αἰσχύνεσθαί μοι δοκῶ, οἵους ἡμῶν γνώσεσθε τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ὄντας ἀνθρώπους. Ὑμῶν δὲ ἀνδρῶν ὄντων, καὶ εὐτόλμων γενομένων, ἐγὼ ὑμῶν τὸν μὲν οἴκαδε βουλόμενον ἀπιέναι τοῖς οἴκοι ζηλωτὸν ποιήσω ἀπελθεῖν· πολλοὺς δὲ, οἶμαι ποιήσειν, τὰ παρ' ἐμοὶ αἱρήσεσθαι ἀντὶ τῶν οἴκοι.

Ἐνταῦθα Γαυλίτης παρὼν, φυγὰς Σάμιος, πιστὸς 5
δὲ Κύρῳ, εἶπε· Καὶ μὴν, ὦ Κῦρε, λέγουσί τινες, ὅτι πολλὰ ὑπισχνῇ νῦν, διὰ τὸ ἐν τοιούτῳ εἶναι τοῦ κινδύνου τοῦ προσιόντος· ἂν δ' εὖ γένηταί τι, οὐ μεμνῆσθαί σε· ἔνιοι δὲ, οὐδ' εἰ μέμνοιό τε καὶ βούλοιο, δύνασθαι ἂν ἀποδοῦναι, ὅσα ὑπισχνῇ. Ἀκούσας ταῦτα ἔλεξεν ὁ Κῦρος· 6
Ἀλλ' ἔστι μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ἡ ἀρχὴ ἡ πατρῴα, πρὸς μὲν τὴν μεσημβρίαν, μέχρις οὗ διὰ καῦμα οὐ δύνανται οἰκεῖν οἱ ἄνθρωποι· πρὸς δὲ ἄρκτον, μέχρις ὅτου διὰ χειμῶνα· τὰ δ' ἐν μέσῳ τούτων ἅπαντα σατραπεύουσιν οἱ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ φίλοι. Ἢν δ' ἡμεῖς νικήσωμεν, ὑμᾶς δεῖ τοὺς ἡμετέρους φίλους τούτων ἐγκρατεῖς ποιῆσαι. Ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω, ὅ τι δῶ ἑκάστῳ τῶν φίλων, ἂν εὖ γένηται, ἀλλὰ, μὴ οὐκ ἔχω ἱκανοὺς, οἷς δῶ. Ὑμῶν δὲ τῶν Ἑλλήνων καὶ στέφανον ἑκάστῳ χρυσοῦν δώσω. Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, αὐτοί 7

* Ὅπως ἂν ἔσεσθε etc.] Attica eſt ellipſis τοῦ σκοπεῖτε, ἐπιμελεῖσθε, vel alio quodam his adfini verbo omiſſo.

Digitized by Google

τι ἦσαν πολὺ προθυμότεροι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξήγγελ-
λον. Εἰσῄεσαν δὲ παρ' αὐτὸν οἵ τε στρατηγοὶ καὶ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς, ἀξιοῦντες εἰδέναι, τί σφισιν ἔσται,
ἐὰν κρατήσωσιν. Ὁ δὲ, ἐμπιπλὰς ἁπάντων τὴν γνώ-
8 μην, ἀπέπεμπε. Παρεκελεύοντο δ' αὐτῷ πάντες, ὅσοι-
περ διελέγοντο, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὄπισθεν ἑαυτῶν
τάττεσθαι. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ Κλέαρχος ὧδέ πως
ἤρετο Κῦρον· Οἴει γάρ σοι, ὦ Κῦρε, μαχεῖσθαι τὸν
ἀδελφόν; Νὴ Δί', ἔφη ὁ Κῦρος, εἴπερ γε Δαρείου καὶ
Παρυσάτιδός ἐστι παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελφὸς, οὐκ ἀμαχεὶ
ταῦτα ἐγὼ λήψομαι.

9 Ἐνταῦθα δὴ ἐν τῇ ἐξοπλισίᾳ ἀριθμὸς ἐγένετο
τῶν μὲν Ἑλλήνων [f] ἀσπὶς μυρία καὶ τετρακοσία· πελ-
ταςαὶ δὲ δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι· τῶν δὲ μετὰ Κύρου
βαρβάρων δέκα μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα
ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Τῶν δὲ πολεμίων ἐλέγοντο εἶναι ἑκα-
τὸν καὶ εἴκοσι μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα
διακόσια. Ἄλλοι δὲ ἦσαν ἑξακισχίλιοι ἱππεῖς, ὧν
Ἀρταγέρσης ἦρχεν· οὗτοι δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλέως τε-
10 ταγμένοι ἦσαν. Τοῦ δὲ βασιλέως στρατεύματος ἦσαν
ἄρχοντες, καὶ στρατηγοὶ, καὶ ἡγεμόνες τέτταρες, τριά-
κοντα μυριάδων ἕκαστος, Ἀβροκόμας, Τισσαφέρνης, Γω-
βρύας, Ἀρβάκης. Τούτων δὲ παρεγένοντο [g] ἐν τῇ μά-
χῃ ἐννενήκοντα μυριάδες, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἑκα-
τὸν καὶ πεντήκοντα· Ἀβροκόμας γὰρ ὑστέρησε τῆς μά-
χης ἡμέρας πέντε, ἐκ Φοινίκης ἐλαύνων. Ταῦτα δὲ

[f] Ἀσπὶς] Pro ἀσπιδοφόροι etc. ut ἵππος apud *Herodot*. l. 7. c. 100. et alibi paſſim pro ἱππεῖς.

[g] Ἐν τῇ μάχῃ ἐννενήκοντα etc.] De numero copiarum conveniunt Noſtri et *Plutarchi* verba, p. 1014. non item *Diodori Sic*. l. 15. p. 151. qui, Ephorum ſecutus auctorem, Artaxerxem habuiſſe tradit στρατιώτας σὺν ἱππεῦσιν οὐκ ἐλάττους τετταράκοντα μυριάδων.

Digitized by Google

ἤγγελλον πρὸς Κῦρον οἱ αὐτομολήσαντες ἐκ τῶν πολεμίων παρὰ μεγάλου βασιλέως πρὸ τῆς μάχης· καὶ μετὰ τὴν μάχην, οἳ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, ταῦτα ἤγγελλον. Ἐντεῦθεν δὲ Κῦρος ἐξελαύνει σταθ- 11
μὸν ἕνα, παρασάγγας τρεῖς, συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι παντὶ, καὶ τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τῷ βαρβαρικῷ· ᾤετο γὰρ, ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μαχεῖσθαι βασιλέα· κατὰ γὰρ μέσον τὸν σταθμὸν τοῦτον τάφρος ἦν ὀρυκτὴ, βαθεῖα, τὸ μὲν εὖρος ὀργυιαὶ πέντε, τὸ δὲ βάθος ὀργυιαὶ τρεῖς. Παρετέτατο δὲ ἡ τάφρος ἄνω διὰ τοῦ πεδίου 12
ἐπὶ δώδεκα παρασάγγας, μέχρι τοῦ [h] Μηδίας τείχους. [i] Ἔνθα δή εἰσιν αἱ διώρυχες, ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ῥέουσαι· εἰσὶ δὲ τέτταρες, τὸ μὲν εὖρος πλεθριαῖαι, βαθεῖαι δὲ ἰσχυρῶς, καὶ πλοῖα πλεῖ ἐν αὐταῖς σιταγωγά· εἰσβάλλουσι δὲ εἰς τὸν Εὐφράτην, διαλείπουσι δὲ ἑκάστη παρασάγγην, γέφυραι δὲ ἔπεισιν.

Ἦν δὲ παρ' αὐτὸν τὸν Εὐφράτην πάροδος στενὴ με- 13
ταξὺ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς τάφρου, ὡς εἴκοσι ποδῶν τὸ εὖρος. Ταύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας ποιεῖ ἀντὶ ἐρύματος, ἐπειδὴ πυνθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα. Ταύτην δὲ τὴν πάροδον Κῦρός τε καὶ ἡ στρατιὰ παρῆλθε, καὶ ἐγένοντο εἴσω τῆς τάφρου. Ταύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἐμαχέσατο βασιλεὺς, ἀλλ' ὑποχωρούν-

[h] Μηδίας τείχους.] Quo de muro Noſter infra l. 2. ubi in quibuſdam libris legitur Μηδείας. Ita *Plutarchus*: *Diodorus Sic.* aliique Μηδίας.

[i] Ἔνθα δὴ εἰσὶν αἱ διώρυχες etc.] Ita MS. Eton. *Stephan.* et *Ald.* editiones; in quibus tamen omnibus perperam legitur Πίγρητος pro Τίγρητος. *Leunclav.* autem aliique articulum ante διώρυχες male omiſerunt. Huiuſmodi quidem διώρυχας poſtulabat τοῦ θέρους; (*Strabonis* verba ſunt) ἔμπυρος οὖσα ἡ χώρα καὶ καυματηρά. Vide ſis *Strabon.* l. 16. p. 1075.

Digitized by Google

των φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολ-
14 λά. Ἐνταῦθα [k] Κῦρος, Σιλανὸν καλέσας, τὸν Ἀμ-
βρακιώτην μάντιν, ἔδωκεν αὐτῷ δαρεικοὺς τρισχιλίους,
ὅτι ἑνδεκάτῃ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας πρότερον [l] θυόμε-
νος, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι βασιλεὺς οὐ μαχεῖται δέκα ἡμε-
ρῶν· Κῦρος δ᾽ εἶπεν· Οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ μὴ ἐν
ταύταις ταῖς ἡμέραις μαχεῖται· ἐὰν δ᾽ ἀληθεύσῃς,
ὑπισχνοῦμαί σοι δέκα τάλαντα. Τοῦτο τὸ χρυσίον τό-
15 τε ἀπέδωκεν, ἐπεὶ παρῆλθον αἱ δέκα ἡμέραι. [m] Ἐπεὶ
δ᾽ ἐπὶ τῇ τάφρῳ οὐκ ἐκώλυε βασιλεὺς τὸ Κύρου στρά-
τευμα διαβαίνειν, ἔδοξε καὶ Κύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπε-
γνωκέναι τοῦ μαχεῖσθαι· ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ Κῦρος ἐπορεύε-
το ἠμελημένως μᾶλλον. Τῇ δὲ τρίτῃ ἐπί τε τοῦ ἅρ-
ματος καθήμενος τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, καὶ ὀλίγους ἐν
τάξει ἔχων πρὸ αὐτοῦ· τὸ δὲ πολὺ αὐτῷ ἀνατεταραγ-
μένον ἐπορεύετο, καὶ τῶν ὅπλων τοῖς στρατιώταις πολλὰ
ἐπὶ ἁμαξῶν καὶ ὑποζυγίων ἤγετο.

Καὶ ἤδη τε ἦν [n] ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ

[k] Κῦρος Σιλανὸν etc.] *Philoſtrat.* de vita *Appollon.* l. 8. p. 349. edit. *Olear.* Hujus Xenophon iterum meminit l. 5. operis hujus; ubi eum perfidiæ arguit.

[l] Θυόμενος,] In editis pleriſque libris et MSto Eton. legitur πυθόμενος: ſed verbi πυνθάνομαι poſiti παθητικῶς deſunt exempla. Quod cum animadvertit *Muretus*, legendum putabat πυθομένῳ: cui cum *Leunclavio* prætuli θυόμενος. Emendationem hanc nonnihil confirmant *Philoſtr.* verba; egregie vero locus ille Xenophonteus, hujus Hiſt. l. 5. ubi in ejuſdem rei narratione de ipſo Xenophonte dicitur: Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, πρίν τινι εἰπεῖν τῶν στρατιωτῶν, Σιλανὸν παρακαλέσας, τὸν Κύρου μάντιν γενόμενον, τὸν Ἀμβρακιώτην. Ὁ δὲ Σιλανὸς — ἐβούλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικέσθαι· οὓς γὰρ παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους δαρεικοὺς, ὅτε τὰς δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε θυόμενος Κύρῳ, διεσεσώκει. Cæterum ex his locis conſtat, tria daricorum millia, et decem talenta, inter ſe paria eſſe.

[m] Ἐπεὶ δ᾽ ἐπὶ τῇ etc.] Ita MS. Eton. edit. *Ald.* et *Steph.*

[n] Ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν,] Tempore *ſcil.* medio fere inter mane et meridiem. Facto quodam, dum arma capiunt,

Digitized by Google

πλησίον ἦν ὁ σταθμὸς, ἔνθα ἔμελλε καταλύσειν, ἡνίκα
Παταγύας, ἀνὴρ Πέρσης, τῶν ἀμφὶ Κῦρον πιστῶν, προ-
φαίνεται ἐλαύνων κατὰ κράτος ἱδροῦντι τῷ ἵππῳ· καὶ
εὐθὺς πᾶσιν, οἷς ἐνετύγχανεν, ἐβόα καὶ βαρβαρικῶς
καὶ Ἑλληνικῶς, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι πολλῷ
προσέρχεται, ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμένος. [o] Ἔνθα 2
δὴ πολὺς τάραχος ἐγένετο· αὐτίκα γὰρ ἐδόκουν οἱ Ἕλ-
ληνες, καὶ πάντες δὲ, ἀτάκτοις σφίσιν ἐπιπεσεῖσθαι.
Καὶ Κῦρός τε καταπηδήσας ἐκ τοῦ ἅρματος τὸν θώρα-
κα ἐνέδυ, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, τὰ παλτὰ εἰς
χεῖρας ἔλαβε, τοῖς τε ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλεν ἐξο-
πλίζεσθαι, καὶ καθίστασθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκα-
στον. Ἔνθα δὴ σὺν πολλῇ σπουδῇ καθίσταντο, Κλέαρ- 3
χος μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ κέρατος ἔχων, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ
ποταμῷ, Πρόξενος δὲ ἐχόμενος· οἱ δ' ἄλλοι μετὰ τοῦ-
τον. [p] Μένων δὲ, καὶ τὸ στράτευμα, τὸ εὐώνυμον κέ-
ρας εἶχε τοῦ Ἑλληνικοῦ. Τοῦ δὲ βαρβαρικοῦ, ἱππεῖς
μὲν Παφλαγόνες εἰς χιλίους παρὰ Κλέαρχον ἔστασαν
ἐν τῷ δεξιῷ, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πελταστικόν· ἐν δὲ τῷ
εὐωνύμῳ, Ἀριαῖός τε ὁ Κύρου ὕπαρχος, καὶ τὸ ἄλλο
βαρβαρικόν. Κῦρος δὲ, καὶ ἱππεῖς [q] μετ' αὐτοῦ ἑξα- 4

intervallo, legimus, Καὶ ἤδη τε ἦν μέσον ἡμέρας. *Dio Chryſoſt.* orat. ſec. *de gloria*, p. 614. edit. Morel. diviſo in quinque partes diei ſpatio, περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν ponit inter πρωῒ et τὰς μεσημβρίας. Vide ſis, quæ Cl. *Suidæ* editor notavit ad Ἀγορᾶς ὥραν. Tempus autem illud *Herodoto* eſt ἀγορῆς πληθώρῃ, l. 7. [illegible]23.

[o] Ἔνθα δὴ πολὺς τάραχος etc.] *Plutarch.* in vita *Artaxerxis* p. 1014.

[p] Μένων δὲ, καὶ τὸ etc.] Ita editiones *Stephan.* et *Leunclav.* quibus adſtipulatur verſio Gallica. In *Ald.* quidem edit. legitur Μένων δὲ τὸ etc. omiſſa conjunctionis particula.

[q] Μετ' αὐτοῦ ἑξακόσιοι κατὰ τὸ μέσον, ὡπλισμένοι] Ita locum ſupplendum cenſui : cum prius legeretur — ἑξακόσιοι ὡπλισμένοι etc. omiſſis prorſus κατὰ τὸ μέσον: quæ quidem huic inferenda loco putavit olim *Leunclavius* ; nulla tamen conjec-

Digitized by Google

κόσιοι, κατὰ τὸ μέσον, ὡπλισμένοι θώραξι μεγάλοις, καὶ παραμηριδίοις, καὶ κράνεσι πάντες, πλὴν Κύρου. [r] Κῦρος δὲ, ψιλὴν ἔχων τὴν κεφαλὴν, εἰς τὴν μάχην καθίςατο. Λέγεται δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Πέρσας ψιλαῖς ταῖς κεφαλαῖς ἐν τῷ πολέμῳ διακινδυνεύειν. Οἱ δ' ἵπποι ἅπαντες, οἱ μετὰ Κύρου, εἶχον καὶ προμετωπίδια καὶ προστερνίδια· εἶχον δὲ καὶ μαχαίρας οἱ ἱππεῖς Ἑλληνικάς.

5 Καὶ ἤδη τε ἦν μέσον ἡμέρας, καὶ οὔπω καταφανεῖς ἦσαν οἱ πολέμιοι· ἡνίκα δὲ [s] δείλη ἐγένετο, ἐφάνη

turæ ſuæ muniendæ idonea ſatis ratione adlata. At vetuſta Verſio Gallica, quæ præfert nomen *Pyrami de Candole*, cujuſque mira eſt Græcum erga exemplar fidelitas, voces, quas recepimus, exprimit : eaſdem quoque recipiendi conſilio favet omnino *Diodor. Sic.* quippe qui de re eadem ſcripſerit hæc : Αὐτὸς δὲ Κῦρος ἐτέτακτο κατὰ μέσην τὴν φάλαγγα, τοὺς etc. Idem paulo infra de *Artaxerxe* verba faciens κατὰ δὲ τὸ μέσον, ait, αὐτὸς ἐτάχθη — & mox de utroque duce — Κατὰ δὲ μέσην τὴν τάξιν ἔτυχε μὲν ἀμφοτέρους τοὺς περὶ Βασιλείας ἀγωνιζομένους ταχθῆναι.

[r] Κῦρος δὲ ψιλὴν etc.] Adjectivum hoc non capitis ornamentum omne, ſed κράνη tantum, ſive bellica ejus tegumenta, Cyro Perſisque denegat : indicatque adeo, domi militiæque capita ipſorum pileis pariter, ſeu tiaris, non item galeis, fuiſſe obtecta. *Herodot.* l. 5. c. 49. ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες (Perſæ) ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι. *Strabo* quoque l. 15. p. 1067. eorum armaturam deſcribens, περὶ τῇ κεφαλῇ πίλημα πυργωτὸν eos habuiſſe tradit. Ex *Plutarcho* etiam, in vita *Artax.* p. 1016. Cyrum hunc, tiara capiti prius impoſita, pugnam iniiſſe conſtat : nam ἀποπίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς inquit, ἡ τιάρα τοῦ Κύρου—Alias autem de κράνεσι eorum χαλκοῖς legimus apud *Herodot.* l. 7. c. 84. & *Xenoph.* Κ. Π. p. 471.

[s] Δείλη.] *Thomas Magiſter* : Δείλης ἑώας, καὶ δείλης μεσημβρίας, καὶ δείλης ὀψίας, Αττικοί· τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ δείλης οψίας, δείλης μόνον λέγειν ἁπλῶς Ἑλληνικόν. Ita *Phavorinus* etiam. *Mœris Attic.* Δείλης πρωίας τὸ μετὰ ἕκτην ὥραν· δείλης οψίας, πρὸς ἑσπέραν. Κατ' ἰδίαν δὲ δείλης οὐ λέγουσιν οἱ Αττικοί· λέγεται μόνον δείλης καθ' ἑαυτὸ παρὰ τοῖς Ἕλλησι· *ſcil.* ἀντὶ τοῦ δείλης οψίας, ut ille ſupra. Dicendum itaque videtur, vocem δείλη, hoc quæ loco adhibetur ἁπλῶς, denotare δείλην πρωΐαν, i. e. *tempus pomeridianum, quod incipit ſtatim ab inclinatione ſolis prima in veſperam a meridie.* Lexicon Græc. Lat. vetus: δείλης *meridie*, ſcil.

Digitized by Google

κονιορτὸς, ὥσπερ νεφέλη λευκή; [t] χρόνῳ δὲ ȣ̓ συχνῷ
ὕστερον, ὥσπερ μελανία τις ἐν τῷ πεδίῳ ἐπιπολύ.
Ὅτε δὲ ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκός
τις ἤστραπτε, καὶ αἱ λόγχαι, καὶ αἱ τάξεις καταφανεῖς
ἐγίγνοντο. Καὶ ἦσαν ἱππεῖς μὲν λευκοθώρακες ἐπὶ τȣ̃ 6
εὐωνύμȣ τῶν πολεμίων· (Τισσαφέρνης ἐλέγετο τȣ́των
ἄρχειν) ἐχόμενοι δὲ τȣ́των, γεῤῥοφόροι· ἐχόμενοι δὲ
ὁπλῖται σὺν ποδήρεσι ξυλίναις ἀσπίσιν· (Αἰγύπτιοι δὲ
οὗτοι ἐλέγοντο εἶναι) ἄλλοι δ᾽ ἱππεῖς, ἄλλοι τοξόται.
Πάντες δὲ οὗτοι κατὰ ἔθνη, [u] ἐν πλαισίῳ πλήρει ἀν-
θρώπων ἕκαστον ἔθνος ἐπορεύετο. [x] Πρὸ δ᾽ αὐτῶν, ἅρ- 7
ματα διαλείποντα συχνὸν ἀπ᾽ ἀλλήλων, τὰ δρεπανη-
φόρα λεγόμενα· [y] εἶχον δὲ τὰ δρέπανα ἐκ τῶν ἀξόνων

inclinante; cui ſtatim ibidem opponitur δείλη πρὸς ἑσπέραν, *crepuſculum*. *Heſych*. Δείλη ὀψία, ἡ περὶ δύσιν ἡλίȣ· Δείλη πρωΐα, ἡ μετ᾽ ἄριστον ὥρα. Ita fere *Suidas* qui in exemplum locum hunc Xenophontis adduxit; ubi minus recte Cl. editor δείλη expoſuit *veſpertinum tempus*. Recte atque ordine μέρη hæc ἡμέρας diſpoſuit *J. Pollux* l. 1. c. 7. *ſegm*. 68.— ἡλίȣ ὑπὲρ κεφαλῆς ἱσταμένȣ, κλίναντος εἰς τὰ μεσημβρινὰ τȣ̃ θεȣ̃, δείλης, δείλης ὀψίας —*Dio Chryſoſt*. loc. paulo ſupra cit. diviſione diei facta, primo loco memorat πρωῒ, 2. πλήθȣσαν ἀγοραν, 3. τὰς μεσημβρίας, 4. δείλην, 5. ἑσπέραν. Atque iſta ſane diviſio ad Xenophontis narrationem hanc, quæ primum ἀγορὰν πλήθȣσαν, deinde μέσον ἡμέρας, & paulo poſt δείλην exhibet, optime convenit.

[t] Χρόνῳ δ᾽ ȣ̓ συχνῷ etc.] Sic ex conjectura repoſui. Prius legebatur χρόνῳ δὲ συχνῷ. Sed vergente jam (uti recte obſervavit *Leunclavius*) ad veſperam die, magnum tempus haud poterat locum habere. Huic emendationi adſtipulatur etiam Verſio Gallica vetus, quam ſupra laudavimus; habet enim *puis en un inſtant* etc.

[u] Ἐν πλαισίῳ] *Scholiaſtes* ad *Thucyd*. l. 6. fere medium: Ἐν πλαισίῳ, ἐν τετραγώνῳ σχήματι. *Heſych*. Πλαίσιον, ἡ ἐν τετραγώνῳ, τῶν στρατιωτῶν τάξις. Vide ſis *Indic*. *Tactic*. K. Π. adjectum.

[x] Πρὸ δ᾽ αὐτῶν, ἅρματα etc.] *Diodor*. *Sic*. l. 14. p. 253. *Plutarch*. p. 1014. *Suidas* locum hunc Xenophonteum citat ad v. Συχνὸν, quam ἀντὶ τȣ̃ πολὺ poni ait.

[y] Εἶχον δὲ τὰ δρέπανα etc.] v. *Curt*. l. 4 c. 9. & 15. Cæterum pro ἀξόνων, in edit. Flor. & MSto Eton. perperam legitur ἀξίνων.

Digitized by Google

εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα, καὶ ὑπὸ τοῖς δίφροις εἰς γῆν
βλέποντα, ὡς διακόπτειν, ὅτῳ ἐντύχοιεν. Ἡ δὲ γνώ-
μη ἦν, ὡς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων ἐλώντων καὶ
8 διακοψόντων. Ὁ μέντοι Κῦρος εἶπεν, ὅτε καλέσας παρ-
εκελεύετο τοῖς Ἕλλησι, τὴν κραυγὴν τῶν βαρβάρων
ἀνασχέσθαι, ἐψεύσθη τοῦτο· οὐ γὰρ κραυγῇ, ἀλλὰ σι-
γῇ [z] ὡς ἀνυστὸν, καὶ ἡσυχῇ, ἐν ἴσῳ καὶ βραδέως προσ-
ῄεσαν. Καὶ ἐν τούτῳ Κῦρος, παρελαύνων αὐτὸς σὺν
Πίγρητι τῷ ἑρμηνεῖ, καὶ ἄλλοις τρισὶν ἢ τέτταρσι, τῷ
Κλεάρχῳ ἐβόα, ἄγειν τὸ στράτευμα κατὰ μέσον τὸ τῶν
πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεὺς εἴη· κἂν τοῦτο, ἔφη, νικῶ-
9 μεν, πάνθ᾽ ἡμῖν πεποίηται. Ὁρῶν δὲ ὁ Κλέαρχος τὸ
μέσον στῖφος, καὶ ἀκούων Κύρου ἔξω ὄντα τοῦ Ἑλληνικοῦ
εὐωνύμου βασιλέα, (τοσούτῳ γὰρ πλήθει περιῆν βα-
σιλεὺς, ὥστε μέσον τὸ ἑαυτοῦ ἔχων τοῦ Κύρου εὐωνύμου
ἔξω ἦν) ἀλλ᾽ ὅμως ὁ Κλέαρχος οὐκ ἤθελεν ἀποσπᾶ-
σαι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ δεξιὸν κέρας, φοβούμενος, μὴ
κυκλωθείη ἑκατέρωθεν· τῷ δὲ Κύρῳ ἀπεκρίνατο, ὅτι
αὐτῷ μέλοι, ὅπως καλῶς ἔχοι.
10 Καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ τὸ μὲν βαρβαρικὸν στρά-
τευμα ὁμαλῶς προῄει· τὸ δ᾽ Ἑλληνικὸν, [a] ἅτ᾽ ἔτι ἐν
τῷ αὐτῷ μένον, συνετάττετο ἐκ τῶν ἔτι προσιόντων.

[z] Ὡς ἀνυστὸν,] In editis pleriſque libris legitur ὡς ἂν οἱστὸν, in MSto Eton. ἂν ἱστὸν quæ depravata eſſe liquet. Scriptura vero, quam repoſuimus, ſenſum huic loco aptiſſimum fundit; valet enim κατὰ τὸ δυνατὸν, vel κατὰ δύναμιν: nec novo adhibetur exemplo *Plutarch.* in vita *Lycurgi* p. 57. ἐπιθύμησεν, ὡς ἀνυστὸν ἀνθρωπίνης προνοίας ἀθάνατον αὐτὴν (τὴν νομοθεσίαν) ἀπολιπεῖν, καὶ etc. Porro, de hac lectione reſtituenda conſentiunt *Stephanus* & *Muretus*.

[a] Ἅτ᾽ ἔτι etc.] Plerique libri typis impreſſi exhibent ὅτ᾽ ἔτι, quarum prior vocula in MSto Eton. omnino deeſt: ſed licet ſenſus non poſtulet, ut quid inter Ἑλληνικὸν & ἔτι legatur, tamen levi mutatione ἅτι pro ὅτι reponendum cum *Stephano* cenſuerim.

Digitized by Google

Καὶ ὁ Κῦρος παρελαύνων [b] οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρα-
τεύματι, κατεθεᾶτο ἑκατέρους ἄπωθεν, τούς τε πολε-
μίους ἀποβλέπων, τούς τε φιλίους. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἀπὸ 11
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὑπελάσας ὡς συναν-
τῆσαι, ἤρετο, εἴ τι παραγγέλλοι· ὁ δ᾽ ἐπιστήσας εἶπε,
καὶ λέγειν ἐκέλευε πᾶσιν, ὅτι τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια
καλὰ εἴη. Ταῦτα δὲ λέγων, θορύβου ἤκουσε διὰ τῶν
τάξεων ἰόντος, καὶ ἤρετο, τίς [c] ὁ θόρυβος. Ὁ δὲ Ξενο-
φῶν εἶπεν, ὅτι τὸ σύνθημα παρέρχεται δεύτερον ἤδη.
Καὶ ὃς ἐθαύμασε, τίς παραγγέλλει, καὶ ἤρετο, ὅ τι
καὶ εἴη τὸ σύνθημα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ΖΕΥΣ
ΣΩΤΗΡ καὶ ΝΙΚΗ. Ὁ δὲ Κῦρος ἀκούσας, ἀλλὰ
δέχομαί τε, ἔφη, καὶ τοῦτο ἔστω. Ταῦτα δὲ εἰπών, 12
εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπήλαυνε· καὶ οὐκ ἔτι τρία ἢ
τέτταρα στάδια ἀπειχέτην τὼ φάλαγγε ἀπ᾽ ἀλλήλων,
ἡνίκα [d] ἐπαιάνιζόν τε οἱ Ἕλληνες, καὶ ἤρχοντο ἀντίοι
ἰέναι τοῖς πολεμίοις. Ὡς δὲ πορευομένων [e] ἐξεκύμαι-
νέ τι τῆς φάλαγγος, τὸ ἐπιλειπόμενον ἤρξατο δρόμῳ
θεῖν· [f] καὶ ἅμα ἐφθέγξαντο πάντες, οἷόν περ τῷ Ἐνυα-

[b] Οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρατεύματι] Opinor, *ſuo:* cujus cum e medio provectus eſſet, non juxta cornu alterutrum ſtatim ſubſtitit; ſed eum petivit locum, ubi ex intervallo tam ſuas, quam hoſtiles copias conſpiceret.

[c] Ὁ θόρυβος. Ὁ δὲ Ξενοφῶν] In MSto Eton. poſt θόρυβος additur ἦ: in aliis quibuſdam vet. teſte *Stephano,* εἴη: quod cum verbum ſæpiſſime per ellipſin omitti ſoleat, huic etiam loco, nec injuria, deſit. Cæterum pro Ξενοφῶν in iiſdem libris legitur Κλέαρχος.

[d] Ἐπαιάνιζον] *Scholiaſtes* ad *Thucyd.* l. 1. c. 50. δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ Ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου, τῷ Ἄρει· μετὰ δὲ τὸν πόλεμον, τῷ Ἀπόλλωνι.

[e] Ἐξεκύμαινέ τι τῆς et.] *Demetrius Phaler.* ſect. 85. Apud *Arrian* l. 2. c. 10. ſtili Xenophontei æmulum, legimus κυμῆναι τῆς φάλαγγος.

[f] Καὶ ἅμα ἐφθέγξαντο πάντες, οἷόν περ etc.] Vide K. Π. p. 195. n. 2. & p. 428. n. 2. & p. 234. Quibus adde, ſi libet, quæ *Curtius* l. 4. c. 12. prope fin. de Macedonibus Perſiſque in prœlium ruentibus tradit. Cæterum ἐλελίζειν eſt *proferre* ἐπιφώνημα illud ſeu ἐπιφθεγμα πο-

Digitized by Google

13 λίω ἐλελίζουσι, καὶ πάντες δὲ ἔθεον. Λέγουσι δέ τινες,
ὡς [g] καὶ ταῖς ἀσπίσι πρὸς τὰ δόρατα ἐδούπησαν, φό-
βον ποιοῦντες τοῖς ἵπποις. [h] Πρὶν δὲ τόξευμα ἐξικνεῖ-
σθαι, ἐκκλίνουσιν οἱ βάρβαροι τοῖς ἵπποις καὶ φεύγουσι.
Καὶ ἐνταῦθα δὴ ἐδίωκον μὲν κατὰ κράτος οἱ Ἕλληνες,
ἐβόων δὲ ἀλλήλοις, μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἕπε-
14 σθαι. Τὰ δὲ ἅρματα ἐφέρετο, τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν
πολεμίων, τὰ δὲ καὶ [i] διὰ τῶν Ἑλλήνων, κενὰ ἡνιό-
χων. Οἱ δὲ, ἐπεὶ προΐδοιεν, ἵσταντο· ἔστι δ' ὅστις καὶ
κατελήφθη, ὥσπερ ἐν ἱπποδρόμῳ, ἐκπλαγείς· καὶ οὐ-
δὲν μέντοι οὐδὲ τοῦτον παθεῖν ἔφασαν· οὐδὲ ἄλλος δὲ
τῶν Ἑλλήνων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδὲν,
πλὴν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τοξευθῆναί τις ἐλέγετο.
15 Κῦρος δὲ, ὁρῶν τοὺς Ἕλληνας νικῶντας τὸ καθ'
αὑτοὺς καὶ διώκοντας, ἡδόμενος καὶ προσκυνούμενος ἤδη
ὡς βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, οὐδ' ὡς ἐξήχθη διώ-
κειν· ἀλλὰ συνεσπειραμένην ἔχων τὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ
ἑξακοσίων ἱππέων τάξιν, ἐπεμελεῖτο, ὅ τι ποιήσει βα-

λεμικὸν, quod dicitur ἐλελεῦ. *Demetr. Phaler.* ſect. 98. ait: Ξενοφῶν δὲ ἠλέλιξέ, φησιν, ὁ στρατηγός· τὴν τοῦ ἐλελεῦ ἀναβόησιν, ἣν ἀνεβόα στρατηγὸ συνεχῶς, παραποιήσας ὀνόματι. Lege eundem *ſect.* 94. & ſeq. περὶ μεγαλοπρεπείας ἐκ τῶν πεποιημένων ὀνομάτων: & *Quinctil.* Inſtit. Orat. l. 8. c. 6. p. 520. & ſeq.

[g] Ὡς καὶ ταῖς ἀσπίσι etc.] Noſter l. 4. fere medio: οἱ δὲ κάμνοντες—τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἔκρουσαν. *Arrian.* l. 1. c. 6. Ὁ δὲ (Alexander) καὶ ἐπαλαλάξαι ἐκέλευσε τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοῖς δόρασι δουπῆσαι πρὸς τὰς ἀσπίδας: ubi vide ſis auctorum verba, morem quæ eundem deſignant, a Cl. *Gronovio*, adducta: nec non quæ notavit doctiſſ. *Spanhemius* ad *Callim.* hymn. in *Del.* v. 136.

[h] Πρὶν δὲ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι,] Scil. πρὸς ſeu εἰς αὐτοὺς, vel αὐτῶν: uti Noſter *Hiſtor. Græc.* l. 2. ἡμεῖς δὲ ἐς τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφιέντες, καὶ ἀκόντια, καὶ πέτρους, ἐξικόμεθά τε αὐτῶν, καὶ etc. & alibi. *Herodotus.* l. 4. c. 139. — λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἐξικνέεται.

[i] Διὰ τῶν Ἑλλήνων.] Sic reſcribendum vidit olim *Muretus.* Vulgo legitur δι' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων: ſed αὐτῶν ab iis, quæ modo preceſſerant, δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, ad Græcos etiam male tranſivit.

Digitized by Google

σιλεύς. Καὶ γὰρ ᾔδει αὐτὸν, ὅτι μέσον ἔχοι τοῦ Περ-
σικοῦ στρατεύματος. Καὶ πάντες δὲ οἱ τῶν βαρβάρων 16
ἄρχοντες, μέσον ἔχοντες, τὸ αὐτῶν ἡγοῦντο, νομίζοντες,
οὕτως ἐν ἀσφαλεστάτῳ εἶναι, ἢν ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἑκατέ-
ρωθεν ᾖ, καὶ, εἴ τι παραγγεῖλαι χρήζοιεν, ἡμίσει ἐν
χρόνῳ αἰσθάνεσθαι τὸ στράτευμα. Καὶ βασιλεὺς δὴ 17
τότε, μέσον ἔχων τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, ὅμως ἔξω ἐγένε-
το τοῦ Κύρου εὐωνύμου κέρατος. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ
ἐμάχετο ἐκ τοῦ ἐναντίου, οὐδὲ τοῖς αὐτοῦ τεταγμένοις ἔμ-
προσθεν, ἐπέκαμπτεν ὡς εἰς κύκλωσιν. Ἔνθα δὴ Κῦ-
ρος δείσας, μὴ ὄπισθεν γενόμενος κατακόψῃ τὸ Ἑλλη-
νικὸν, ἐλαύνει ἀντίος· καὶ ἐμβαλὼν σὺν τοῖς ἑξακοσίοις,
νικᾷ τοὺς πρὸ βασιλέως τεταγμένους, καὶ εἰς φυγὴν ἔτρε-
ψε τοὺς ἑξακισχιλίους· [k] καὶ ἀποκτεῖναι λέγεται αὐτὸς
τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ Ἀρταγέρσην, τὸν ἄρχοντα αὐτῶν.

Ὡς δὲ ἡ τροπὴ ἐγένετο, διασπείρονται καὶ οἱ Κύ- 18
ρου ἑξακόσιοι, εἰς τὸ διώκειν ὁρμήσαντες· πλὴν πάνυ
ὀλίγοι ἀμφ᾽ αὐτὸν κατελείφθησαν, σχεδὸν οἱ ὁμοτρά-
πεζοι καλούμενοι. Σὺν τούτοις δὲ ὢν, καθορᾷ βασι-
λέα καὶ τὸ ἀμφ᾽ ἐκεῖνον στίφος· καὶ εὐθὺς οὐκ ἠνέσχετο,
ἀλλ᾽ εἰπὼν, Ὁρῶ τὸν ἄνδρα, ἵετο ἐπ᾽ αὐτόν· καὶ παίει
κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὥς
φησι Κτησίας ὁ ἰατρὸς, καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμά
φησι. Παίοντα δ᾽ αὐτὸν ἀκοντίζει τις παλτῷ ὑπὸ τὸν 19
ὀφθαλμὸν βιαίως· [l] καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι καὶ βα-

[k] Καὶ ἀποκτεῖναι λέγεται etc.] *Plutarchus* p. 1015. Ἀποστρέψαντος δὲ τὸν ἵππον τοῦ Ἀρταγέρσου, βαλὼν ὁ Κῦρος ἔτυχε, καὶ διήλασε παρὰ τὴν κλεῖδα διὰ τοῦ τραχήλου τὴν αἰχμήν. Τὸν μὲν οὖν Ἀρταγέρσην ἀποθανεῖν ὑπὸ Κύρου, σχεδὸν ἅπαντες ὁμολογοῦσι.

[l] Καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι etc.] Caſus nominativus more Attico hic abſolute videtur adhibitus, pro μαχόμενων καὶ βασιλέως καὶ Κύρου, καὶ τῶν etc. *Euripid.* itidem *Phæniſ.* v. 292. *Thucyd.* l. 6. in orat. Niciæ: πολλὴ γὰρ οὖσα (ſcil. στρατιὰ) οὐ

σιλεὺς καὶ Κῦρος καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοὺς ὑπὲρ ἑκατέρου, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· (παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν) Κῦρος δὲ αὐτός τε ἀπέθανε, καὶ ὀκτὼ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν ἔκειντο ἐπ' αὐτῷ.
20 Ἀρταπάτης δὲ, ὁ πιστότατος αὐτῷ τῶν σκηπτούχων θεράπων, λέγεται, ἐπειδὴ εἶδε πεπτωκότα Κῦρον, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, περιπεσεῖν αὐτῷ. Καὶ οἱ μέν φασι, βασιλέα κελεῦσαί τινα ἐπισφάξαι αὐτὸν Κύρῳ· οἱ δὲ, ἑαυτὸν ἐπισφάξαι, σπασάμενον τὸν ἀκινάκην· εἶχε γὰρ χρυσοῦν. Καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει, καὶ ψέλλια, καὶ τὰ ἄλλα, ὥσπερ οἱ ἄριστοι τῶν Περσῶν· ἐτετίμητο γὰρ ὑπὸ Κύρου δι' εὔνοιάν τε καὶ πιστότητα.

C. IX Κῦρος μὲν οὖν οὕτως ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ ὢν Περσῶν, τῶν μετὰ Κῦρον τὸν ἀρχαῖον γενομένων, βασιλικώτατός τε καὶ ἄρχειν ἀξιώτατος, ὡς παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, τῶν Κύρου δοκούντων ἐν πείρᾳ γενέσθαι. Πρῶτον μὲν γὰρ παῖς ἔτι ὤν, ὅτε ἐπαιδεύετο καὶ σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ τοῖς ἄλλοις παισὶ, πάντων πάντα κράτιστος ἐνο-
2 μίζετο. Πάντες γὰρ οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐν ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται· ἔνθα πολλὴν μὲν σωφροσύνην καταμάθοι ἄν τις, αἰσχρὸν δ' οὐδὲν οὔτε ἀκοῦσαι, οὔτ' ἰδεῖν ἐστι. Θεῶνται δ' οἱ παῖδες καὶ τοὺς τιμωμένους ὑπὸ βασιλέως καὶ ἀκούουσι, καὶ ἄλλους ἀτιμαζομένους· ὥστ' εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν τε
3 καὶ ἄρχεσθαι. Ἔνθα Κῦρος εὐμαθέστατος μὲν πρῶτον τῶν ἡλίκων ἐδόκει εἶναι, τοῖς τε πρεσβυτέροις καὶ τῶν ἑαυτοῦ ὑποδεεστέρων μᾶλλον πείθεσθαι· ἔπειτα δὲ φιλιππότατος, καὶ τοῖς ἵπποις ἄριστα χρῆσθαι. Ἔκρινον

πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι: pro πολλῆς γὰρ οὔσης uti notat Scholiaſtes. *Ælian*. H. V. l. 7. c. 1. Ἀφικομένη δὲ (Semiramis) πρὸς τὸν τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα, κλητὴ κατὰ κλέος τῆς ὥρας, ὁ δὲ ἐντυχὼν τῇ ἀνθρώπῳ, ἠράσθη αὐτῆς. h. e. *cum veniſſet*. etc.

Digitized by Google

δι' αὐτὸν καὶ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων, τοξικῆς τε
καὶ ἀκοντίσεως, φιλομαθέστατον εἶναι, καὶ μελετηρότα-
τον. Ἐπεὶ δὲ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεπε, καὶ φιλοθηρότατος 4
ἦν, καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνώτατος. Καὶ
ἄρκτον ποτὲ [m] ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν, ἀλλὰ συμπε-
σὼν κατεσπάσθη ἀπὸ τοῦ ἵππου, καὶ τὰ μὲν ἔπαθεν,
ὧν καὶ τὰς ὠτειλὰς φανερὰς εἶχε, τέλος δὲ κατέκτανε·
καὶ τὸν πρῶτον μέντοι βοηθήσαντα πολλοῖς μακαριστὸν
εἶναι ἐποίησεν.

Ἐπεὶ δὲ κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατράπης 5
Λυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης, καὶ Καππαδο-
κίας, στρατηγὸς δὴ καὶ πάντων ἀπεδείχθη, οἷς καθήκει
εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπέδειξεν
αὐτὸν, ὅτι περὶ πλείστου ποιοῖτο, εἴ τῳ σπείσαιτο, καὶ
εἴ τῳ συνθεῖτο, καὶ εἴ τῳ ὑπόσχοιτό τι, μηδὲν ψεύδε-
σθαι. Καὶ γὰρ οὖν ἐπίστευον μὲν αὐτῷ αἱ πόλεις ἐπιτρε-
πόμεναι, ἐπίστευον δ' οἱ ἄνδρες· καὶ εἴ τις πολέμιος ἐγέ-
νετο, σπεισαμένου Κύρου, ἐπίστευε, μηδὲν ἂν παρὰ τὰς
σπονδὰς παθεῖν. Τοιγαροῦν ἐπεὶ Τισσαφέρνει ἐπολέ- 6
μησε, πᾶσαι αἱ πόλεις ἑκοῦσαι Κύρον εἵλοντο ἀντὶ Τισ-
σαφέρνους, πλὴν Μιλησίων· οὗτοι δὲ, ὅτι οὐκ ἤθελε τοὺς
φεύγοντας προέσθαι, ἐφοβοῦντο αὐτόν. Καὶ γὰρ ἔργῳ
ἐπεδείκνυε, καὶ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ ἄν ποτε προοῖτο, ἐπεὶ
ἅπαξ αὐτοῖς φίλος ἐγένετο, οὐδ' εἰ ἔτι μὲν μείους γένοιν-
το, ἔτι δὲ καὶ κάκιον πράξειαν. Φανερὸς δ' ἦν, καὶ εἴ 7
τις ἀγαθὸν ἢ κακὸν ποιήσειεν αὐτὸν, νικᾶν πειρώμενος·
καὶ εὐχὴν δέ τινες αὐτοῦ ἐξέφερον, ὡς εὔχοιτο, τοσοῦτον

[m] Ἐπιφερομένην etc.] Pari ſenſu Noſter adhibet προσφερόμενον Κ. Π. 1, 4, 8. καὶ ὡς εἶδεν ἐκ τοῦ ἐναντίου κάπρον προσφερόμενον,— utroque participio ex vi vocis mediæ proprie *ſe inferentem* ſonante.

χρόνον ζῆν, ἔστε νικῴη καὶ τοὺς εὖ καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας [n] ἀλεξόμενος. Καὶ γὰρ οὖν πλεῖστοι δὴ [o] αὐτῷ, ἑνί γε ἀνδρὶ τῶν ἐφ᾽ ἡμῶν, ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα, καὶ πόλεις, καὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα [p] προέσθαι.

8 Οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ᾽ ἄν τις εἴποι, ὡς τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους εἴα καταγελᾶν, ἀλλ᾽ ἀφειδέστατα πάντων ἐτιμωρεῖτο. [q] Πολλάκις δ᾽ ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς στειβομένας ὁδοὺς, καὶ ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν στερουμένους ἀνθρώπους· ὥστε ἐν τῇ τοῦ Κύρου ἀρχῇ ἐγένετο, καὶ Ἕλληνι καὶ βαρβάρῳ, μηδὲν ἀδικοῦντι ἀδεῶς πορεύεσθαι, ὅποι τις ἤθελεν, ἔχοντι, ὅ τι προχωροίη.

9 Τοὺς μέντοι γε ἀγαθοὺς εἰς πόλεμον ὡμολόγητο διαφερόντως τιμᾶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν αὐτῷ πόλεμος πρὸς Πεισίδας καὶ Μυσούς· στρατευόμενος οὖν καὶ αὐτὸς εἰς ταύτας τὰς χώρας, οὓς ἑώρα ἐθέλοντας κινδυνεύειν, τούτους καὶ ἄρχοντας ἐποίει, ἧς κατεστρέφετο χώρας, καὶ ἄλλοις δώροις ἐτίμα· ὥστε φαίνεσθαι τοὺς μὲν ἀγαθοὺς, εὐδαιμονεστάτους, τοὺς δὲ κακοὺς, δούλους τούτων

[n] Ἀλεξόμενος.] *Heſych.* Ἀλέξασθαι, ἀμῦναι, βοηθῆσαι. Ἀλέξησις, βοήθεια, καὶ ἀντίτισις. Ita *Phavorinus* etiam. *Suidas:* Ἀλεξόμενον· ἀμυνοῦντα· τὸν κακῶν ἄρξαντα. Subjicit hæc tandem: Εὔχετο δὲ ὁ Κῦρος τοσοῦτον ὑπερζῆν, ἔστε νικῴη τοὺς εὖ καὶ κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος. Quæ cum ex hoc loco Xenophonteo depromta ſint, ad ejus exemplar exigi debent & reſtitui.

[o] Αὐτῷ ἑνί γε ἀνδρὶ] Ita recte legit *Stephanus*; cum alii exhibent αὐτῶν. quod in αὐτῷ mutandum monuit etiam *Muretus*. *Thucyd.* l. 1. fere medio: —καὶ ὄχλῳ, ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἑνί γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστί. i. e. *& hominum multitudine, quanta quidem in nullo alio, uno duntaxat, eſt Græciæ loco.*

[p] Προέσθαι] *tradere in poteſtatem, permittere arbitrio* etc. Sic *Cyrop.* 5, 2, 5.—διὰ δὲ τὸ μηδένα αὐτοῖς ἠθεληκέναι προέσθαι μήτε χρήματα πολλὰ, μήτε etc.

[q] Πολλάκις δ᾽ ἦν ἰδεῖν etc.] Iſtiusmodi nimirum ſuppliciis eos, morte quos haud ſtatim multandos cenſuerant, Perſæ coërcere ſolebant. *Q. Curtius* l. 5. c. 5. *Diodor. Sic.* de Græcis iſtis, Alexandro obviam venientibus, l. 17. p. 542. ἀπήντησαν αὐτῷ — ἠκρωτηριασμένοι πάντες, οἱ μὲν χεῖρας οἱ δὲ πόδας, οἱ δὲ ὦτα καὶ ῥῖνας. *Juſtin.* l. 11. c. 14. *Ammian. Marcel.* l. 27. c. 12. & l. 30. c. 8.

Digitized by Google

ἀξιοῦσθαι εἶναι. Τοιγαροῦν πολλὴ ἦν [r] ἀφθονία τῶν ἐθε-
λόντων κινδυνεύειν, ὅπου τις οἴοιτο Κῦρον αἰσθήσεσθαι.
[s] Εἰς γεμὴν δικαιοσύνην, εἴ τις αὐτῷ φανερὸς γέ- 10
νοιτο [t] ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος, περὶ παντὸς ἐποιεῖτο
τούτους πλουσιωτέρους ποιεῖν τῶν ἐκ τοῦ ἀδίκου φιλοκερ-
δούντων. Καὶ γὰρ οὖν ἄλλα τε πολλὰ δικαίως αὐτῷ
διεχειρίζετο, καὶ στρατεύματι ἀληθινῷ ἐχρήσατο. Καὶ
γὰρ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ οὐ χρημάτων ἕνεκα πρὸς
ἐκεῖνον ἔπλευσαν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἔγνωσαν κερδαλεώτερον εἶ-
ναι, Κύρῳ καλῶς πειθαρχεῖν, ἢ τὸ κατὰ μῆνα κέρδος.
Ἀλλὰ μὴν εἴ τίς γέ τι αὐτῷ προστάξαντι καλῶς ὑπη-
ρετήσειεν, οὐδενὶ πώποτε ἀχάριστον εἴασε τὴν προθυ-
μίαν. Τοιγαροῦν κράτιστοι δὴ ὑπηρέται παντὸς ἔργου
Κύρῳ ἐλέχθησαν γενέσθαι. Εἰ δέ τινα ὁρῴη δεινὸν ὄν- 11
τα οἰκονόμον ἐκ τοῦ δικαίου, καὶ κατασκευάζοντά τε,
ἧς ἄρχοι χώρας, καὶ προσόδους ποιοῦντα, [u] οὐδένα ἂν
πώποτε ἀφείλετο, [x] ἀλλὰ καὶ πλείω προσεδίδου, ὥστε
καὶ ἡδέως ἐπόνουν, καὶ θαῤῥαλέως ἐκτῶντο, καὶ ἃ πέ-
πατο αὖ τις, ἥκιστα Κῦρον ἔκρυπτεν· οὐ γὰρ φθονῶν
τοῖς φανερῶς πλουτοῦσιν ἐφαίνετο, ἀλλὰ πειρώμενος
χρῆσθαι τοῖς τῶν ὑποκρυπτομένων χρήμασι. Φίλους γε- 12

[r] Ἀφθονία τῶν etc.] In vet. quibuſdam libris legitur ἀφθονία οὕτω τῶν etc. Sed pro οὕτω libens repoſuerim αὐτῷ, quod MS. Eton. præfert.

[s] Εἰς γεμὴν δικαιοσύνην.] Locutio videtur elliptica, hunc in modum ſupplenda : Τὸ γεμὴν εἰς διακιοσύνην ἧκον, vel ἀνῆκον etc. Vide *Budæi* Comm. L. Gr. p. 553, 1040.

[t] Ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος,] Scil. τὴν ἑαυτοῦ δικαιοσύνην. Abſolute etiam, ſeu potius elliptice dixit *Ælian*. H. V. l. 9. c. 36. Ψάλτης Ἀντιγόνῳ ἐπεδείκνυτο, ſcil. τὴν τέχνην : uti plane loquutus eſt idem l. 2. c. 27. Confer. *Theophraſt*. περὶ ἀρεσκ. ſub fin. nec non *Budæi* Comm. L. Gr. p. 683.

[u] Οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο,] Pro ἀφείλατο, quod hactenus legebatur, libens admonitu tum loci ex Κ. Π. 4,6, 2. tum *Ae. Porti*, ἀφείλετο repoſui.

[x] Ἀλλὰ καὶ πλείω etc.] De eodem Noſter in *Oecon*. 4, 16.

Digitized by Google

μὴν ὅσους ποιήσαιτο, καὶ εὔνους γνοίη ὄντας, καὶ ἱκανοὺς κρίνειε συνεργοὺς εἶναι, ὅ τι τυγχάνει βουλόμενος κατεργάζεσθαι, ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κράτιστος δὴ γενέσθαι θεραπεύειν. Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, οὗπερ αὐτὸς ἕνεκα φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχοι, καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο συνεργὸς τοῖς φίλοις κράτιστος εἶναι τούτου, ὅτου ἕκαστον αἰσθάνοιτο ἐπιθυμοῦντα.

13 Δῶρα δὲ πλεῖστα μὲν, οἶμαι, εἷς γε ἀνὴρ ὢν, ἐλάμβανε διὰ πολλά· ταῦτα δὲ δὴ πάντα μάλιστα τοῖς φίλοις ἐδίδου, πρὸς τὸν τρόπον ἑκάστου σκοπῶν, καὶ ὅτου μάλιστα ὁρῴη ἕκαστον δεόμενον. Καὶ ὅσα τῷ σώματι αὐτοῦ κόσμον πέμποι τις, ἢ ὡς εἰς πόλεμον, ἢ ὡς εἰς καλλωπισμὸν, καὶ περὶ τούτων λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὅτι τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα οὐκ ἂν δύναιτο τούτοις πᾶσι [y] κοσμηθῆναι, φίλους δὲ καλῶς κεκοσμημένους, μέγιστον
14 κόσμον ἀνδρὶ νομίζοι. Καὶ τὸ μὲν μεγάλα νικᾷν τοὺς φίλους εὖ ποιοῦντα, οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐπειδή γε καὶ δυνατώτερος ἦν· τὸ δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ περιεῖναι τῶν φίλων, καὶ τῷ προθυμεῖσθαι χαρίζεσθαι, ταῦτα μᾶλλον ἔμοιγε δοκεῖ ἀγαστὰ εἶναι. Κῦρος γὰρ ἔπεμπε βικοὺς οἴνου ἡμιδεεῖς πολλάκις, ὁπότε πάνυ ἡδὺν λάβοι, λέγων, ὅτι οὔπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἡδίονι οἴνῳ ἐπιτύχοι· τοῦτο οὖν σοι ἔπεμψε, καὶ δεῖταί σου τοῦτον ἐκπιεῖν τήμερον, σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς. Πολλάκις δὲ χῆνας ἡμιβρώτους ἔπεμπε, καὶ ἄρτων ἡμίσεα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐπιλέγειν κελεύων τὸν φέροντα· Τούτοις ἥσθη
15 Κῦρος· βούλεται οὖν, καὶ σὲ τούτων γεύσασθαι. Ὅπου δὲ

[y] Κοσμηθῆναι,] Pro κοσμηθῆναι MS. Eton. dat κοσμῆσαι; recte, opinor; niſi malis ἑαυτοῦ in αὐτοῦ cum *Stephano* mutare.

Digitized by Google

χιλὸς [z] σπάνιος πάνυ εἴη, αὐτὸς δ' ἐδύνατο παρα-
σκευάσασθαι διὰ τὸ πολλȣς ἔχειν ὑπηρέτας, καὶ διὰ
τὴν ἐπιμέλειαν, διαπέμπων ἐκέλευε τȣς φίλȣς, τοῖς
τὰ ἑαυτῶν σώματα ἄγȣσιν ἵπποις ἐμβάλλειν τȣτον
τὸν χιλὸν, ὡς μὴ πεινῶντες τȣς ἑαυτȣ φίλȣς ἄγωσιν.
Εἰ δὲ δή ποτε πορεύοιτο, καὶ πλεῖστοι μέλλοιεν ὄψε-
σθαι, προσκαλῶν τȣς φίλȣς ἐσπȣδαιολογεῖτο, ὡς δη-
λοίη, ȣς τιμᾷ· ὥστε ἔγωγε, ἐξ ὧν ἀκȣω, ȣδένα κρίνω
ὑπὸ πλειόνων πεφιλῆσθαι, ȣτε Ἑλλήνων, ȣτε βαρβά-
ρων. Τεκμήριον δὲ τȣτȣ καὶ τόδε· παρὰ μὲν Κύρȣ, 16
δȣλȣ ὄντος, ȣδεὶς ἀπῄει πρὸς βασιλέα· πλὴν Ὀρόντας
ἐπεχείρησε· (καὶ οὗτος δὲ, ὃν ᾤετο πιστόν οἱ εἶναι, τα-
χὺ αὐτὸν εὗρε Κύρῳ φιλαίτερον, ἢ ἑαυτῷ) παρὰ δὲ
βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον, ἐπεὶ πολέμιοι
ἀλλήλοις ἐγένοντο, καὶ οὗτοι μέντοι, οἱ μάλιστα ὑπ'
αὐτȣ ἀγαπώμενοι, νομίζοντες, παρὰ Κύρῳ ὄντες ἀγα-
θοὶ ἀξιωτέρας ἂν τιμῆς τυγχάνειν, ἢ παρὰ βασιλεῖ.
Μέγα δὲ τεκμήριον καὶ τὸ ἐν τῇ τελευτῇ τȣ βίȣ αὐ- 17
τῷ γενόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἀγαθὸς, καὶ κρίνειν ὀρ-
θῶς ἐδύνατο τȣς πιστȣς καὶ εὔνȣς καὶ βεβαίȣς. [a] Ἀπο-
θνήσκοντος γὰρ αὐτȣ, πάντες οἱ παρ' αὐτὸν φίλοι καὶ
συντράπεζοι μαχόμενοι ἀπέθανον ὑπὲρ Κύρȣ, πλὴν
Ἀριαίȣ· οὗτος δὲ τεταγμένος ἐτύγχανεν ἐπὶ τῷ εὐωνύ-

[z] Σπάνιος πάνυ εἴη] Ita edit. *Steph.* et *Leunclav.* Sed lectionem longe aliam exhibent MS. Eton. et edit. *Ald.* Ὅπȣ δὲ χιλὸς σπάνιος δυνατὸς εἴη, etc. Sed originem lectionis hujus neque fas neque tanti eſt hariolando indagare: ea tamen, quin corrupta ſit, et quam recepimus, ſincera, vix dubito. Voces eaſdem conjunxit Noſter K. Π. p. 21. καὶ ἰδεῖν ἵππον πάνυ σπάνιον ἦν.

[a] Ἀποθνήσκοντος γὰρ etc.] Noſter in *Oeconom.* 4, 19. *Diodoro Sic.* l. 14. p. 254. eſt Ἀριδαῖος. Ubi ex Xenophonte et Plutarcho libens repoſuerim Ἀριαῖος.

Digitized by Google

μῷ, τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων· ὡς δ' ᾔσθετο Κῦρον πεπτωκότα, ἔφυγεν, ἔχων καὶ τὸ στράτευμα πᾶν, οὗ ἡγεῖτο.

C. X. [b] Ἐνταῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ καὶ χεὶρ ἡ δεξιά. Βασιλεὺς δὲ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύρειον στρατόπεδον· καὶ οἱ μὲν μετὰ Ἀριαίου οὐκέτι ἵστανται, ἀλλὰ φεύγουσι διὰ τοῦ αὐτῶν στρατοπέδου εἰς τὸν [c] σταθμὸν, ἔνθεν ὥρμηντο· (τέτταρες
2 δὲ ἐλέγοντο παρασάγγαι τῆς ὁδοῦ εἶναι) βασιλεὺς δὲ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τά τε ἄλλα πολλὰ διαρπάζουσι, [d] καὶ τὴν Φωκαΐδα τὴν Κύρου παλλακίδα, τὴν σοφὴν καὶ καλὴν λεγομένην εἶναι, λαμβάνει. Ἡ δὲ Μιλησία ἡ νεωτέρα, ληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀμφὶ βασιλέα, ἐκφεύγει γυμνὴ [e] πρὸς τῶν Ἑλλήνων, οἳ ἔτυχον ἐν τοῖς σκευοφόροις ὅπλα ἔχοντες· καὶ ἀντιταχθέντες πολλοὺς μὲν τῶν διαρπαζόντων ἀπέκτειναν, οἱ δὲ καὶ αὐτῶν ἀπέθανον· οὐ μὴν ἔφυγόν γε, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἔσωσαν, καὶ τἄλλα, ὅσα ἐντὸς αὐτῶν, καὶ χρήματα καὶ
3 ἄνθρωποι, ἐγένοντο, πάντα ἔσωσαν. Ἐνταῦθα διέσχον ἀλλήλων βασιλεύς τε καὶ οἱ Ἕλληνες ὡς τριάκοντα στάδια, οἱ μὲν διώκοντες τοὺς καθ' ἑαυτοὺς, ὡς πάντας

[b] Ἐνταῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται etc.] A Meſabate, regis eunucho, atque ex lege quadam Perſarum; auctore *Plutarcho* p. 1019 & 1017.

[c] Σταθμὸν, ἔνθεν ὥρμηντο·] Sic ex conjectura reſcripſi. MS. Eton. ἔνθα ὡρμῶντο, cum editi libri, quos vidi, omnes exhibeant, ἐν ᾧ ὥρμηντο. Conjecere tamen viri docti, lectionem alii aliam huc revocandam eſſe; *Stephanus*, ἐξ οὗ ὥρμηντο, vel ἔνθεν ὥρμηντο: *Leunclav.* ἔνθα ὡρμῶντο: *Muretus* ἐν ᾧ ὥρμουν.

[d] Καὶ τὴν Φωκαΐδα τὴν etc.] *Ælian.* V. H. l. 12. c. 1. *Plutarchus* p. 1024.

[e] Πρὸς τῶν Ἑλλήνων,] *Muretus* legendum monet πρὸς τὸν τῶν Ἑλλήνων, ut intelligas σταθμὸν, eundem accuſativum ex præcedentibus ἀπὸ τοῦ κοινοῦ repetendum: et pro τῶν ſubſtituendum τὸν, cenſuit etiam *Stephanus*. Ex mente *Porti* ſubauditur τὸ στρατόπεδον. Intelligas velim ſuo cum articulo σταθμόν: niſi malis τὸν στρατὸν, ſeu τὸ στράτευμα, quæ paſſim deficere ſolent.

Digitized by Google

νικῶντες· οἱ δὲ ἁρπάζοντες, ὡς ἤδη πάντες νικῶντες. Ὡς δὲ ᾔσθοντο οἱ μὲν Ἕλληνες, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι ἐν τοῖς σκευοφόροις εἴη, βασιλεὺς δ' αὖ ἤκουσε Τισσαφέρνους, ὅτι οἱ Ἕλληνες, νικῷεν τὸ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ εἰς τὸ πρόσθεν οἴχοιντο διώκοντες, ἐνταῦθα δὴ βασιλεὺς μὲν ἀθροίζει τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ συντάττεται· ὁ δὲ Κλέαρχος ἐβουλεύετο, Πρόξενον καλέσας, (πλησιαίτατος γὰρ ἦν) εἰ πέμποιέν τινας, ἢ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀρήξοντες.

Ἐν τούτῳ βασιλεὺς πάλιν δῆλος ἦν προσιὼν, ὡς 4 ἐδόκει, ὄπισθεν. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες [f] συστραφέντες παρασκευάζονται, ὡς ταύτῃ προσιόντες καὶ δεξόμενοι· ὁ δὲ βασιλεὺς ταύτῃ μὲν οὐκ ἦγεν, ᾗ δὲ παρῆλθεν ἔξω τοῦ εὐωνύμου κέρατος, ταύτῃ καὶ ἀπήγαγεν, ἀναλαβὼν καὶ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτομολήσαντας, καὶ Τισσαφέρνην, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Ὁ γὰρ 5 Τισσαφέρνης ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ οὐκ ἔφυγεν, ἀλλὰ διήλασε καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν κατὰ τοὺς Ἕλληνας πελταστάς· διελαύνων δὲ κατέκτανε μὲν οὐδένα, διαστάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠκόντιζον [g] αὐτούς. Ἐπισθένης δὲ Ἀμφιπολίτης ἦρχε τῶν πελταστῶν, καὶ ἐλέγετο φρόνιμος γενέσθαι. Ὁ οὖν Τισσαφέρνης ὡς 6 μεῖον ἔχων ἀπηλλάγη· εἰς δὲ τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τῶν Ἑλλήνων, ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἑλλήνων κέρας, ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες, μὴ προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας, καὶ περιπτύξαντες

[f] Συστραφέντες] De militibus dicitur, qui ſeſe colligunt conglobantque ad impreſſionem validius faciendam.

[g] Αὐτούς.] Scil. *Tiſſaphernem* καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ.

ἀμφοτέρωθεν αὐτὰς [h] διακόψειαν· καὶ ἐδόκει αὐτοῖς
ἀναπτύσσειν τὸ κέρας, καὶ ποιήσασθαι ὄπισθεν τὸν πο-
7 ταμόν. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβαλεύοντο, [i] καὶ δὴ βασι-
λεὺς, [k] παραμειψάμενος εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα, κατέστησεν
ἐναντίαν τὴν φάλαγγα, ὥσπερ τὸ πρῶτον μαχόμενος
συνήει. Ὡς δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες ἐγγύς τε ὄντας καὶ
παρατεταγμένους, αὖθις παιανίσαντες ἐπήεσαν πολὺ
8 ἔτι προθυμότερον, ἢ τοπρόσθεν. Οἱ δ᾽ αὖ βάρβαροι
οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ᾽ ἐκ πλείονος, ἢ τοπρόσθεν, ἔφευγον·
οἱ δ᾽ ἐπεδίωκον μέχρι κώμης τινός· ἐνταῦθα δὲ ἔστησαν
οἱ Ἕλληνες· ὑπὲρ γὰρ τῆς κώμης γήλοφος ἦν, ἐφ᾽ ὃ
ἀνεστράφησαν οἱ ἀμφὶ βασιλέα· πεζοὶ μὲν οὐκέτι, τῶν
δὲ ἱππέων ὁ λόφος ἐνεπλήσθη, ὥστε τὸ ποιούμενον [l] μὴ
γιγνώσκειν. Καὶ [m] τὸ βασίλειον σημεῖον ὁρᾶν ἔφασαν,
ἀετόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτης, ἐπὶ [n] ξυστοῦ ἀνατε-
ταμένον.

[h] Διακόψειαν· καὶ etc.] MS. Eton. κατακόψειαν· recte, opinor. Nam crebrius Noſter ſenſu loco huic congruenti verbum hoc adhibet.

[i] Καὶ δὴ] *Muretus* legit ἤδη. Sed nihil mutandum. *Phavorinus:* Καὶ δὴ, ἐπὶ τοῦ ἤδη. Similiter *Heſychius*. Sic *Ariſtoph.* in *Pluto* v. 227. Καὶ δὴ βαδίζω.

[k] Παραμειψάμενος etc.] Æque ac κατέστησεν, reſpicit τὴν φάλαγγα.

[l] Ὥστε τὸ ποιούμενον μὴ γιγνώσκειν.] Supple τοὺς Ἕλληνας.

[m] Καὶ τὸ βασίλειον σημεῖον etc.] Noſter Cyrop. 7, 1, 2. ἦν δ᾽ αὐτῷ (Cyro) τὸ σημεῖον, ἀετὸς χρυσοῦς, ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος. ubi vide notata. Inſignis eſt MSti Eton. gloſſa hæc: δηλονότι, ὁ μὲν ἀετὸς ἐπὶ πέλτῃ ἐπεποίητο ἴσως, ἡ πέλτη δὲ ξύλῳ τε ἐπέκειτο. *Thom. Magiſter:* Πέλτη, ἡ ἀσπὶς, ἡ ἴτυν οὐκ ἔχουσα. quocum conſentit *Ammonius*.

[n] Ἐπὶ ξυστοῦ etc.] Repoſui ex conjectura: cum prius alii libri ἐπὶ ξύλον, alii ἐπὶ ξύλου exhiberent. *Leunclavius* ἐπὶ πέλτης in ἐπὶ παλτοῦ mutanda, et ἐπὶ ξύλου tanquam ſcholion delenda, vel in marginem rejicienda cenſuit. Lene magis, nec leve forſan, eſt quod adhibui, remedium. Peltæ, opinor, impoſita erat aquila, cui veluti pedibus inſiſtebat: deinde ipſa cum inſigni regio pelta haſtæ, in qua ſublimis geſtaretur, erat adfixa. *Suidas:* Ξυστόν· δορύλλιον, ἀκόντιον, καὶ τὸ τέλειον δόρυ. Ἀρριανός. Τὰ σημεῖα τῆς ἐπιλέκτου στρατιᾶς ἀετοὶ, εἰκόνες βασίλειοι, στέμματα, πάντα χρυσᾶ, ἀνατεταμένα ἐπὶ ξυστῶν ἠργυρωμέ-

Digitized by Google

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐχώρουν οἱ Ἕλληνες, λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς· οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοθεν· ἐψιλοῦτο δ' ὁ λόφος τῶν ἱππέων· τέλος δὲ καὶ πάντες ἀπεχώρησαν. Ὁ οὖν Κλέαρχος οὐκ ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τὸν λόφον, ἀλλ' ὑπὸ αὐτὸν στήσας τὸ στράτευμα, πέμπει Λύκιον τὸν Συρακούσιον καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸν λόφον, καὶ κελεύει, κατιδόντας τὰ ὑπὲρ τοῦ λόφου, τί ἐστιν ἀπαγγεῖλαι. Καὶ ὁ Λύκιος ἤλασε, καὶ ἰδὼν ἀπαγγέλλει, ὅτι φεύγουσιν ἀνὰ κράτος. Σχεδὸν δ' ὅτε ταῦτα ἦν, καὶ ἥλιος ἐδύετο. 9

10 Ἐνταῦθα δ' ἔστησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἀνεπαύοντο· καὶ ἅμα μὲν ἐθαύμαζον, ὅτι οὐδαμοῦ Κῦρος φαίνοιτο, οὐδ' ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ οὐδεὶς παρήει· οὐ γὰρ ᾔδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα, ἀλλ' εἴκαζον, ἢ διώκοντα οἴχεσθαι, ἢ καταληψόμενόν τι [o] προεληλακέναι· καὶ αὐτοὶ ἐβουλεύοντο, εἰ αὐτοῦ μείναντες τὰ σκευοφόρα ἐνταῦθα ἀγάγοιντο, ἢ ἀπίοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἀπιέναι· καὶ ἀφικνοῦνται ἀμφὶ [p] δόρπιστον ἐπὶ

νων. *J. Poll.* l. 1. ſeg. 136. ſimul enumerat Λόγχη, ξυστὸς (repone ξυστὸν, quam et emendationem poſtulat *Ammonius* ad. v.) κάμαξ, ἀκόντιον — δόρυ. *Phavorinus :* Ξυστοῖς, ἀκοντίοις. Ξυστὸν, τῷ δόρατι ἐπικείμενον. Λαμβάνεταί ποτε αὐτὸ μόνον ἁπλῶς ἐπὶ δόρατος. Ex his conſtat, locutiones, ἀετὸς ἐπὶ δόρατος in Cyrop. loco cit. et ἀετὸς ἐπὶ ξυστοῦ ἀνατεταμένος in hoc loco, inter ſe optime convenire, atque adeo eadem de re ſatis eſſe commode adhibitas.

[o] Προεληλακέναι] Sic reſcribendum pro προσεληλακέναι, quod hactenus locum hunc occuparat, *Stephanus, Leunclavius, Muretus*, una voce cenſuerunt.

[p] Δόρπιστον] Ita in editis, quos vidi, omnibus ſcribitur. *Heſych.* Δόρπιστος, ὥρα τοῦ δείπνου. Similiter *Suidas, Phavorinus :* Δορπιστὸς δείπνου ὥρα. *J. Poll.* l. 6. ſegm. 102.——δόρπον, ἢ ὡς Ξενοφῶν, δόρπιστος: ubi tamen recte monuerunt Cl. editores ſcribi etiam δόρπηστος, δόρπιστος, et δορπιστὸς, quibus ex MSto Eton. addo et δόρπητον. Etymol. m. Δορπηστὸς, ἡ τοῦ δόρπου ὥρα. Apud *Ariſtoph.* Veſp. v. 103. ὀξυτόνως ſcribitur δορπιστός: quomodo et apud *Athen.* l. 1. c.

τὰς σκηνάς. Ταύτης μὲν τῆς ἡμέρας τοῦτο τὸ τέλος
11 ἐγένετο. Καταλαμβάνουσι δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ πλεῖστα διηρπασμένα, καὶ εἴ τι σιτίον ἢ ποτὸν ἦν· καὶ τὰς ἁμάξας μεστὰς ἀλεύρων καὶ οἴνου, ἃς παρεσκευάσατο Κῦρος, ἵνα, εἴ ποτε σφοδρὰ λάβοι [q] τὸ στρατόπεδον ἔνδεια, διαδιδοίη τοῖς Ἕλλησιν· (ἦσαν δ' αὗται, ὡς ἐλέγοντο, τετρακόσιαι ἅμαξαι) καὶ ταύτας τότε οἱ σὺν βασιλεῖ διήρπασαν· ὥστε [r] ἄδειπνοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων· ἦσαν δὲ καὶ ἀνάριστοι· πρὶν γὰρ δὴ καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη. Ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα οὕτω διεγένοντο.

9. *Euſtathius* ad Odyſ. ϖ'. p. 1791. per η ſcribit; recte, opinor; cum ſit δείπνητος et δειπνηστὸς, a δειπνέω.

q Τὸ στρατόπεδον] MS. Eton. habet σφοδρὰ τὸ στράτευμα λάβοιτο ἔνδεια. Sed στράτευμα ſine dubio ex gloſſa huc irrepſit. Cæteri vulgatam lectionem recte tuentur.

r Ἄδειπνοι et ἀνάριστοι dicuntur, ut latine *incœnes*, ſive *incœnati*, et *impranſi*. De temporibus δείπνου et ἀρίστου ſic *Athen.* l. 1. c. 10. Ἄριστον μέν ἐστι τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον· δόρπον δὲ τὸ ἑσπερινόν.

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Β΄.

ΩΣ μὲν οὖν ἠθροίσθη Κύρῳ τὸ Ἑλληνικὸν, ὁπότε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἐστρατεύετο, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐπράχθη, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς Κῦρος ἐτελεύτησε, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθόντες οἱ Ἕλληνες ἐκοιμήθησαν, οἰόμενοι πάντα νικᾷν, καὶ Κῦρον ζῇν, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται. C. I.
Ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ στρατηγοὶ ἐθαύμα- 2
ζον, ὅτι Κῦρος ὔτε ἄλλον πέμποι σημανῦντα, ὅ τι χρὴ ποιεῖν, ὔτ᾽ αὐτὸς φαίνοιτο. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, συσκευασαμένοις, ἃ εἶχον, καὶ ἐξοπλισαμένοις, προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, ὡς Κύρῳ συμμίξειαν. Ἤδη δὲ ἐν ὁρ- 3
μῇ ὄντων, ἅμ᾽ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἦλθε Προκλῆς, ὁ Τευθρανίας ἄρχων γεγονὼς, ἀπὸ Δαμαράτου τῦ Λάκωνος, καὶ Γλοῦς ὁ [a] Ταμώ. Οὗτοι ἔλεγον, ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς ἐν τῷ σταθμῷ εἴη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων, ὅθεν τῇ προτέρᾳ ὡρμῶντο· καὶ λέγοι, ὅτι ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν περιμείνειεν ἂν αὐτοὺς, εἰ μέλλοιεν ἥκειν· τῇ δὲ ἄλλῃ ἀπιέναι φαίη ἐπὶ Ἰωνίας, ὅθενπερ ἦλθε. [b] Ταῦτα ἀκῦσαντες οἱ 4
στρατηγοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, βαρέως ἔφερον. Κλέαρχος δὲ τάδε εἶπεν· ἀλλ᾽ ὤφελε μὲν Κῦρος ζῇν· ἐπεὶ δὲ τετελεύτηκεν, ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ, ὅτι ἡμεῖς

[a] Γλῶς ὁ Ταμώ.] Vide ſis 1, 4, 15. *Stephano* monente, Ταμώ pro Ταμῶν, hactenus vulgato, reſcripſi; ut ſit a Nominativo Ταμὼς, quem ſupra legimus 1, 4, 2. Vide etiam 1, 2, 21. Cæterum, cum articulo intelligendus eſt υἱός.

[b] Ταῦτα ἀκῦσαντες etc.] Edit. *Steph.* et *Ald.* Ταῦτα ἀκούοντες etc. *Leunclav.* Ταῦτα πυνθανόμενοι etc. In eodem MSto poſt Ἕλληνες legitur πυνθανόμενοι, quod tanquam ſupervacaneum, undecunque demum natum ſit, omiſimus.

Digitized by Google

γε νικῶμεν βασιλέα, καὶ, ὡς ὁρᾶτε, οὐδεὶς ἡμῖν ἔτι
μάχεται· καὶ εἰ μὴ ὑμεῖς ἤλθετε, ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ
βασιλέα. Ἐπαγγελλόμεθα δὲ Ἀριαίῳ, ἐὰν ἐνθάδε ἔλ-
θῃ, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασίλειον αὐτὸν καθιεῖν· τῶν
5 γὰρ μάχην νικώντων καὶ τὸ ἄρχειν ἐστί. Ταῦτ' εἰπὼν
ἀποστέλλει τοὺς ἀγγέλους, καὶ σὺν αὐτοῖς Χειρίσοφον
τὸν Λάκωνα, καὶ Μένωνα τὸν Θετταλόν· καὶ γὰρ αὐ-
τὸς ὁ Μένων ἐβούλετο· ἦν γὰρ φίλος καὶ ξένος Ἀριαίου.
Οἱ μὲν ᾤχοντο, Κλέαρχος δὲ περιέμενε. Τὸ δὲ στρά-
τευμα ἐπορίζετο σῖτον, ὅπως ἐδύνατο, ἐκ τῶν ὑποζυ-
γίων, κόπτοντες τοὺς βοῦς καὶ ὄνους· ξύλοις δ' ἐχρῶντο,
μικρὸν προϊόντες ἀπὸ τῆς φάλαγγος, οὗ ἡ μάχη ἐγέ-
νετο, τοῖς τε ὀϊστοῖς, πολλοῖς οὖσιν, (οὓς ἠνάγκαζον οἱ
Ἕλληνες [c] ἐκβάλλειν τοὺς αὐτομολοῦντας παρὰ βασι-
λέως) καὶ τοῖς γέῤῥοις, καὶ ταῖς ξυλίναις ἀσπίσι ταῖς
Αἰγυπτίαις· πολλαὶ δὲ καὶ πέλται, καὶ [d] ἅμαξαι ἦσαν
φέρεσθαι ἔρημοι· οἷς πᾶσι χρώμενοι, κρέα ἕψαντες ἤσθιον
ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
6 Καὶ ἤδη τε ἦν περὶ πλήθουσαν ἀγορὰν, καὶ ἔρ-
χονται παρὰ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους κήρυκες, οἱ
μὲν ἄλλοι, βάρβαροι· ἦν δὲ αὐτῶν Φαλῖνος εἷς, Ἕλ-
λην, ὃς ἐτύγχανε παρὰ Τισσαφέρνει ὢν, καὶ ἐντίμως
ἔχων· καὶ γὰρ προσεποιεῖτο ἐπιστήμων εἶναι τῶν περὶ
τὰς τάξεις τε καὶ [e] ὁπλομαχίαν. Οὗτοι δὲ προσελ-

[c] Ἐκβάλλειν, projicere, abjicere. *Æl.* V. H. 6, 14.

[d] Ἅμαξαι ἦσαν φέρεσθαι etc.] Ultimum verbum delendum putavit *Muretus*. Sed ex omnium librorum conſenſu retinendum potius ïd, atque locutio, ἅμαξαι φέρεσθαι ἔρημοι, ſic fere exponenda videtur: ἅμαξαι, ſive τῶν σκευῶν, (quæ nimirum βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διήρπασαν) ſive τῶν ὑποζυγίων σκευοφόρων ἔρημοι, quibus modo cæſis vitam ſuſtentabant Græci.

[e] Ὁπλομαχίαν.] *Leuncla.* intelligit *gladiatoriam*, ſcil. *artem*, vel *rem*: de qua, ut apud Romanos celebrata, copioſe *Lipſius* in *ſerm. Saturnal.* Sæpius tamen dici ſolet μονομα-

Digitized by Google

θόντες, καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας, λέγουσιν, ὅτι βασιλεὺς κελεύει τοὺς Ἕλληνας, ἐπεὶ νικῶν τυγχάνει, καὶ Κῦρον ἀπέκτονε, παραδόντας τὰ ὅπλα, ἰόντας ἐπὶ τὰς βασιλέως θύρας, εὑρίσκεσθαι
ἤν τι δύνωνται ἀγαθόν. Ταῦτα μὲν εἶπον οἱ βασιλέως 7
κήρυκες· οἱ δὲ Ἕλληνες βαρέως μὲν ἤκουσαν· ὅμως δὲ Κλέαρχος τοσοῦτον εἶπεν, ὅτι οὐ τῶν νικώντων εἴη τὰ ὅπλα παραδιδόναι· ἀλλ', ἔφη, ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες στρατηγοὶ, τούτοις ἀποκρίνασθε, ὅ τι κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον ἔχετε· ἐγὼ δὲ αὐτίκα ἥξω. Ἐκάλεσε γάρ τις αὐτὸν τῶν ὑπηρετῶν, ὅπως ἴδοι τὰ ἱερὰ ἐξῃρημένα·
ἔτυχε γὰρ θυόμενος. Ἔνθα δὲ ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ 8
μὲν ὁ Ἀρκὰς, πρεσβύτατος ὢν, ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν, ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν· Πρόξενος δὲ ὁ Θηβαῖος, ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, ὦ Φαλῖνε, θαυμάζω, πότερα ὡς κρατῶν βασιλεὺς αἰτεῖ τὰ ὅπλα, ἢ ὡς διὰ φιλίαν καὶ δῶρα. Εἰ μὲν γὰρ ὡς κρατῶν, τί δεῖ αὐτὸν αἰτεῖν, ἀλλ' οὐ λαβεῖν ἐλθόντα; εἰ δὲ πείσας βούλεται λαβεῖν, λεγέτω, τί ἔσται τοῖς στρατιώταις, ἐὰν αὐτῷ ταῦτα χα-
ρίσωνται. Πρὸς ταῦτα Φαλῖνος εἶπε· Βασιλεὺς νικᾷν 9

χία: quin et μονομαχίας ἀγῶνες, ac ὁπλομαχικοὶ ἀγῶνες, a Græcis hiſtoriæ Romanæ ſcriptoribus ſubinde memorantur. Lexic. Græc. Lat. vetus: Μονομάχος, *Gladiator*. Gloſſar. vet. *Rudis*, Ῥάβδος ἡ τῶν ἐπιστατῶν μονομάχων. Xenophontis autem ætate ὁπλομάχους adpellatos fuiſſe, qui veris armis certare diſcebant, aut alios ipſi docebant, ex Platone in *Lachete* p. 179. et ſeq. edit. *Steph.* colligere eſt. Priuſquam vero juventus τὸ τῆς ὁπλομαχίας μάθημα, ſeu ἐν ὅπλοις μάχεσθαι, (ut loquitur ibidem *Plato*) apud ejus ἐπιστήμονα didicerat, ἐσφαιρωμένοις (quæ Noſtro dicuntur in libello περὶ ἱππικῆς haud procul a fine) ἀκοντίοις, i. e. *pilis ſphæræ in modum, ne pungere poſſent*, retuſis, non veris armis, ſe exercebat. Horum ὁπλομάχων meminit etiam Noſter Λακεδαιμ. πολιτ. non longe a fine; ubi id nominis iis etiam contigiſſe videtur, qui τακτικοὶ Græcis proprie dicuntur.

Digitized by Google

ἡγεῖται, ἐπεὶ Κῦρον ἀπέκτονε. Τίς γὰρ αὐτῷ ἐστιν, ὅστις ἀρχῆς ἀντιποιεῖται; Νομίζει δὲ καὶ ὑμᾶς αὑτοῦ εἶναι, ἔχων ἐν μέσῃ τῇ αὑτοῦ χώρᾳ, καὶ ποταμῶν ἐντὸς ἀδιαβάτων· καὶ πλῆθος ἀνθρώπων ἐφ' ὑμᾶς δυνάμενος ἀγαγεῖν, ὅσον, οὐδ' [f] εἰ παρέχοι ὑμῖν, δύναισθ' ἂν ἀποκτεῖναι.

10 Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν Ἀθηναῖος εἶπεν· Ὦ Φαλῖνε, νῦν, ὡς σὺ ὁρᾷς, ἡμῖν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀγαθὸν, εἰ μὴ ὅπλα καὶ ἀρετή. Καὶ ὅπλα μὲν οὖν ἔχοντες, οἰόμεθα ἂν καὶ τῇ ἀρετῇ χρῆσθαι· παραδόντες δ' ἂν ταῦτα, καὶ τῶν σωμάτων στερηθῆναι. Μὴ οὖν οἴου, τὰ μόνα ἡμῖν ἀγαθὰ ὄντα ἡμᾶς παραδώσειν· ἀλλὰ σὺν τούτοις καὶ [g] περὶ τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν μαχούμεθα. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φαλῖνος ἐγέλασε, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας, ὦ νεανίσκε, καὶ λέγεις οὐκ ἀχάριστα· ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὤν, εἰ οἴει ἂν, τὴν ὑμετέραν
11 ἀρετὴν περιγενέσθαι τῆς βασιλέως δυνάμεως. Ἄλλους δέ τινας ἔφασαν λέγειν ὑπομαλακιζομένους, ὡς καὶ Κύρῳ πιστοὶ γένοιντο, καὶ βασιλεῖ γ' ἂν πολλοῦ ἄξιοι γένωνται, εἰ βούλοιτο φίλος γενέσθαι· καὶ [h] εἴτε τι ἄλλο βούλεται χρῆσθαι, εἴτ' ἐπ' Αἴγυπτον στρατεύειν, συγκαταστρέψαιντ' ἂν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ καὶ Κλέαρχος ἧκε, καὶ ἠρώτησεν, εἰ ἤδη ἀποκεκριμένοι εἶεν. Φαλῖνος δ' ὑπολαβὼν εἶπεν· Οὗτοι μὲν, ὦ Κλέαρχε, ἄλλος ἄλλα
12 λέγει· σὺ δ' ἡμῖν εἰπὲ, τί λέγεις. Ὁ δ' εἶπεν· Ἐγώ σε, ὦ Φαλῖνε, ἄσμενος ἑώρακα, οἶμαι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι

[f] Εἰ παρέχοι] MS. Eton. εἰ παρέχοιεν: ut ſit locutio elliptica, quæ ἑαυτοὺς in ſupplementum poſtulat. Mihi placet vulgata lectio, ſive ἀπρόσωπον ſit (uti dicunt) παρέχοι, ſive ad regem referatur.

[g] Περὶ τῶν ὑμετέρων etc.] Ita MS. Eton. cui Verſio vetus Gallica adſtipulatur. Vulgo legitur περὶ τῶν ἡμετέρων.

[h] Εἴ τέ τι ἄλλο etc.] Ante τι intellige præpoſ. πρὸς, vel εἰς: quæ paſſim reticeri ſolent.

Digitized by Google

πάντες οὗτοι· σύ τε γὰρ Ἕλλην εἶ, καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτοι
ὄντες, ὅσους σὺ ὁρᾷς· ἐν τοιούτοις δὲ ὄντες πράγμασι,
συμβουλευόμεθά σοι, τί χρὴ ποιεῖν, περὶ ὧν λέγεις.
Σὺ οὖν, πρὸς Θεῶν, συμβούλευσον ἡμῖν, ὅ τι σοι δοκεῖ
κάλλιστον καὶ ἄριστον εἶναι, καὶ ὅ σοι τιμὴν οἴσει εἰς τὸν
ἔπειτα χρόνον [i] ἀναλεγόμενον, ὅτι Φαλῖνός ποτε πεμ-
φθεὶς παρὰ βασιλέως, κελεύσων τοὺς Ἕλληνας τὰ ὅπλα
[k] παραδοῦναι, [l] συμβουλευόμενος συνεβούλευσεν αὐτοῖς
τάδε. Οἶσθα δὲ, ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι,
ὃ ἂν συμβουλεύσῃς. [m] Ὁ δὲ Κλέαρχος ταῦτα ὑπή- 13
γετο, βουλόμενος καὶ αὐτὸν τὸν παρὰ βασιλέως πρε-
σβεύοντα συμβουλεῦσαι, μὴ παραδιδόναι τὰ ὅπλα, ὅπως
εὐέλπιδες μᾶλλον οἱ Ἕλληνες εἶεν. Φαλῖνος δ' ὑπο-
στρέψας, παρὰ τὴν δόξαν αὐτοῦ εἶπεν ὧδε·

Ἐγὼ, εἰ μὲν τῶν μυρίων ἐλπίδων μία τις ὑμῖν
ἐστι, σωθῆναι πολεμοῦντας βασιλεῖ, συμβουλεύω, μὴ

[i] Ἀναλεγόμενον,] Paſſiva ſignificatione Xenophontem participium hoc pro ἀναγινωσκόμενον adhibuiſſe, cenſet *Budæus* Comment. L. G. p. 663. et vertit: *olim cum legetur*. Mihi quidem videtur iſtis imperſonalium adnumerandum participiis, quæ abſolute poni ſolent; ac deducendum ab ἀνὰ, in compoſitione *repetitionem* ſeu *iterationem* ſignificante, et λέγεσθαι, *dici*. Sententiæ huic favent, quæ mox ſequuntur— Οἶσθα δὲ, ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι ἐν τῇ etc.

[k] Παραδοῦναι,] Sic ex MSto Eton. reſcripſi pro προδοῦναι.

[l] Συμβουλευόμενος etc.] MS. Eton. et edit. *Ald*. habent συμβασιλευόμενος, quod et *Amaſæus* ſuis in codicibus invenit. Recte, opinor, huic alterum illud participium prætulerunt *Stephanus* et *Leunclavius*: quos tamen veram loco ſanitatem non reddidiſſe puto. Ipſe pro συμβουλευόμενος conjicio legendum συμβουλευομένοις (ſcil. αὐτῷ) συνεβούλευσεν etc. uti ſupra modo dixerat συμβουλευόμεθά σοι etc. Eandem verborum ſtructuram ſequitur *Ælian*. H. V. l. 8. c. 1. καὶ ἐμοὶ μὲν συμβουλεύει τοῦτο, ἐγὼ δὲ τῷ συμβουλευομένῳ μοι, ſcil. συμβουλεύω —

[m] Ὁ δὲ Κλέαρχος ταῦτα etc.] Apud *Suidam* ad v. Ὑπῆγεν, quod ἀντὶ τοῦ ὑπετίθετο poni ait, Xenophontis locum hunc exaratum videre eſt.

Digitized by Google

παραδιδόναι τὰ ὅπλα· [n] εἰ μέντοι μηδεμία σωτηρίας
ἐςὶν ἐλπὶς ἄκοντος βασιλέως, συμβουλεύω σώζεσθαι,
14 ὅπη δυνατόν. Κλέαρχος δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν· Ἀλλὰ
ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε
ταῦτα, ὅτι ἡμεῖς οἰόμεθα, εἰ μὲν δέοι βασιλεῖ φίλους
εἶναι, πλείονος ἂν ἄξιοι εἶναι φίλοι, ἔχοντες τὰ ὅπλα,
ἢ παραδόντες ἄλλῳ· εἰ δὲ δέοι πολεμεῖν, ἄμεινον ἂν
15 πολεμεῖν, ἔχοντες τὰ ὅπλα, ἢ ἄλλῳ παραδόντες. Ὁ
δὲ Φαλῖνος εἶπε· Ταῦτα μὲν δὴ ἀπαγγελοῦμεν· ἀλλὰ
καὶ τάδε ὑμῖν ἐκέλευσεν εἰπεῖν βασιλεὺς, ὅτι μένουσι
μὲν ὑμῖν αὐτοῦ σπονδαὶ εἴησαν, προϊοῦσι δὲ καὶ ἀπιοῦ-
σι πόλεμος. Εἴπατε οὖν καὶ περὶ τούτου, πότερα με-
νεῖτε καὶ σπονδαί εἰσιν, ἤ, ὡς πολέμου ὄντος παρ' ὑμῶν,
ἀπαγγελῶ. Κλέαρχος δ' ἔλεξεν· Ἀπάγγελλε τοίνυν
καὶ περὶ τούτων, ὅτι καὶ ἡμῖν ταυτὰ δοκεῖ, ἅπερ βα-
16 σιλεῖ. Τί οὖν ταῦτ' ἐςίν; ἔφη ὁ Φαλῖνος. Ἀπεκρίνα-
το Κλέαρχος· Ἢν μὲν μένωμεν, σπονδαί· ἀπιοῦσι δὲ
καὶ προϊοῦσι, πόλεμος. Ὁ δὲ πάλιν ἠρώτησε· Σπον-
δὰς ἢ πόλεμον ἀπαγγελῶ; Κλέαρχος δὲ ταυτὰ πά-
λιν ἀπεκρίνατο· Σπονδαὶ μὲν μένουσιν, ἀπιοῦσι δὲ ἢ
προϊοῦσι πόλεμος. Ὅ τι δὲ ποιήσοι, οὐ διεσήμανε.
Φαλῖνος μὲν δὴ ᾤχετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.

C. II. Οἱ δὴ παρὰ Ἀριαίου ἧκον, Προκλῆς καὶ Χειρίσο-
φος· (Μένων δὲ αὐτοῦ ἔμεινε παρὰ Ἀριαίῳ) οὗτοι δ'
ἔλεγον, ὅτι πολλοὺς φαίη Ἀριαῖος εἶναι Πέρσας, ἑαυτοῦ
βελτίους, οὓς οὐκ ἂν ἀνασχέσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος·

[n] Εἰ μέντοι μηδεμία etc.] Hanc revocavi ſcripturam, præeunte *Mureto*; cum μηδεμιᾶς hactenus legeretur. Rectius autem μηδεμία ἐλπὶς opponitur iis, quæ modo præceſſerant, τῶν μυρίων etc. Cæterum MS. Eton. dat εἰ δέ τι, quæ in ἔτι mutata probaverim.

Digitized by Google

ἀλλ' εἰ βούλεσθε συναπιέναι, ἥκειν ἤδη κελεύει τῆς νυκτός· εἰ δὲ μὴ, αὐτὸς πρωῒ ἀπιέναι φησίν. Ὁ δὲ Κλέαρχος εἶπεν· Ἀλλ' οὕτω χρὴ ποιεῖν, ἂν μὲν ἥκωμεν, ὥσπερ λέγετε· εἰ δὲ μὴ, πράττετε, ὁποῖον ἄν τι ὑμῖν οἴησθε μάλιστα συμφέρειν. Ὅ τι δὲ ποιήσοι, οὐδὲ τούτοις εἶπε.
2 Μετὰ δὲ ταῦτα, ἤδη ἡλίου δύνοντος, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς, ἔλεξε τοιάδε· Ἐμοὶ, ὦ ἄνδρες, [o] θυομένῳ ἰέναι ἐπὶ βασιλέα, [p] οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά. Καὶ εἰκότως ἄρα οὐκ ἐγίγνετο. Ὡς γὰρ ἐγὼ νῦν πυνθάνομαι, ἐν μέσῳ ὑμῶν καὶ βασιλέως ὁ Τίγρης ποταμός ἐστι ναυσίπορος, ὃν οὐκ ἂν δυναίμεθα ἄνευ πλοίων διαβῆναι· πλοῖα δ' ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν. Οὐ μὲν δὴ αὐτοῦ γε μένειν οἷόν τε· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια οὐκ ἔστιν· ἰέναι δὲ παρὰ τοὺς Κύρου φίλους, πάνυ καλὰ ἡμῖν τὰ ἱερὰ ἦν. Ὧδε οὖν χρὴ ποιεῖν· ἀπιόντας δειπνεῖν, ὅ τι τις ἔχει· ἐπειδὰν δὲ [q] σημήνῃ τῷ κέρατι, ὡς ἀναπαύεσθαι, συσκευάζεσθε· ἐπειδὰν δὲ τὸ δεύτερον, ἀνατίθεσθε ἐπὶ τὰ ὑποζύγια· [r] ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ, ἕπεσθε τῷ ἡγουμένῳ, τὰ μὲν ὑποζύγια ἔχοντες [s] πρὸ τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ ὅπλα ἔξω.
3 Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἀπῆλθον, καὶ ἐποίουν οὕτω· καὶ τὸ λοιπὸν ὁ μὲν

[o] Θυομένῳ ἰέναι] *Ammonius:* Θύονται, οἱ διὰ σπλάγχνων μαντευόμενοι. Locutio autem iſta hoc modo ſupplenda eſt: θυομένῳ ἐπὶ τῷ ἰέναι etc. *Arrian.* l. 7. c. 18.—θύεσθαι δὴ τὸν Πυθαγόραν πρῶτον μὲν ἐπὶ τῷ Ἡφαιστίωνι — et mox infra — αὖθις δὲ θύεσθαι τὸν Πυθαγόραν ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ — Idem l. 4, c. 4. Θυομένῳ δὲ ἐπὶ τῇ διαβάσει etc. Noſter K. Π. p. 447. ἐγὼ δὲ θύσομαι ἐπὶ τῇ ὁρμῇ.

[p] Οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά] Opponuntur hæc mox ſequuturis illis, καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν: ut alibi quoque iſtis, ἐκαλλιερεῖτο.

[q] Σημήνῃ etc.] Sc. σαλπιγκτής.

[r] Ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ,] Sc. σημείῳ.

[s] Πρὸ τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ etc.] MS. Eton. πρὸς τοῦ etc. quæ quamvis tolerari poſſit lectio, vulgatam tamen non eſt cur aſperneris. Cæterum τὰ ὅπλα denotant τοὺς ὁπλίτας, ut ἀσπὶς ponitur pro ἀσπιδοφόροι. Eodem ſenſu adhibet ὅπλα l. 3.

Digitized by Google

ἦρχεν, οἱ δ' ἐπείθοντο, οὐχ ἑλόμενοι, ἀλλ' ὁρῶντες, ὅτι μόνος ἐφρόνει, οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ ἄλλοι ἄπειροι ἦσαν. Ἀριθμὸς δὲ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἦλθον ἐξ Ἐφέσου τῆς Ἰωνίας μέχρι τῆς μάχης, σταθμοὶ τρεῖς καὶ ἐννενήκοντα, παρασάγγαι πέντε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακόσιοι, στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι· ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ἐλέγοντο εἶναι εἰς Βαβυλῶνα, στάδιοι ἑξήκοντα καὶ τρισχίλιοι.

4. Ἐντεῦθεν δὴ, ἐπεὶ σκότος ἐγένετο, Μιλτοκύθης μὲν ὁ Θρᾷξ, ἔχων τούς τε ἱππέας τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τεσσαράκοντα, καὶ τῶν πεζῶν Θρᾳκῶν ὡς τριακοσίους, ηὐτομόλησε πρὸς βασιλέα. Κλέαρχος δὲ τοῖς ἄλλοις ἡγεῖτο, κατὰ τὰ παρηγγελμένα, οἱ δ' εἵποντο· καὶ ἀφικνοῦνται εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν παρὰ Ἀριαῖον καὶ τὴν ἐκείνου στρατιὰν, ἀμφὶ μέσας νύκτας· καὶ ἐν τάξει θέμενοι τὰ ὅπλα, συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν Ἑλλήνων παρὰ Ἀριαῖον· καὶ ὤμοσαν οἵ τε Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ οἱ κράτιστοι, μήτε προδώσειν ἀλλήλους, σύμμαχοί τε ἔσεσθαι· οἱ δὲ βάρβαροι προσώμοσαν, καὶ ἡγήσεσθαι ἀδόλως. Ταῦτα δ' ὤμοσαν, [t] σφάξαντες κάπρον, καὶ ταῦρον, καὶ λύκον, καὶ κριὸν, εἰς ἀσπίδα βάπτοντες οἱ μὲν Ἕλληνες ξίφος,
5 οἱ δὲ βάρβαροι λόγχην. Ἐπεὶ δὲ τὰ πιστὰ ἐγένετο,

[t] Morem in vaſe, quo ſanguis fuerat exceptus, enſem, lanceam etc. tingendi apud Scythiæ populus obtinuiſſe, tradit *Herodotus* l. 4. c. 70. Ὅρκια δὲ, inquit, ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε — εἰς κύλικα μεγάλην κεραμίνην οἶνον ἐγχέαντες, αἷμα συμμίσγουσι — καὶ ἔπειτα ἀποβάψαντες ἐς τὴν κύλικα ἀκινάκεα, καὶ ὀϊστοὺς, καὶ σάγαριν, καὶ ἀκόντιον — Quem fere locum expreſſit *Mela* lib. 2. cap. 1. ubi vide, quæ notavit Iſ. Voſſius. Ἀφ' οὗ γὰρ, (inquit Toxares de more firmandæ apud Scythas amicitiæ, *Lucian.* p. 630.) ἐντεμόντες ἅπαξ τοὺς δακτύλους, ἐνσταλάξωμεν τὸ αἷμα εἰς κύλικα, καὶ τὰ ξίφη ἄκρα βάψαντες, ἅμα etc. Conſule *Potteri Archæol. Græc.* l. 2. c. 6.

Digitized by Google

εἶπεν ὁ Κλέαρχος· Ἄγε δὴ, ὦ Ἀριαῖε, ἐπείπερ ὁ αὐτὸς ἡμῖν ϛόλος ἐϛὶ καὶ ὑμῖν, εἰπὲ, τίνα γνώμην ἔχεις περὶ τῆς πορείας· πότερον ἄπιμεν, ἥνπερ ἤλθομεν, ἢ ἄλλην τινὰ ἐννενοηκέναι δοκεῖς ὁδὸν κρείττω; Ὁ δ' εἶπεν· Ἣν μὲν ἤλθομεν ἀπιόντες, πάντες ἂν ὑπὸ λιμοῦ ἀπολοίμεθα· ὑπάρχει γὰρ νῦν ἡμῖν οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων. Ἑπτακαίδεκα γὰρ ϛαθμῶν τῶν ἐγγυτάτω οὐδὲ δεῦρο ἰόντες ἐκ τῆς χώρας οὐδὲν εἴχομεν λαμβάνειν· ἔνθα δ' εἴ τι ἦν, ἡμεῖς διαπορευόμενοι κατεδαπανήσαμεν. Νῦν δ' ἐπινοοῦμεν πορεύεσθαι μακροτέραν μὲν, τῶν δ' ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν. Πορευτέον δ' ἡμῖν τοὺς πρώτους ϛαθμοὺς ὡς ἂν δυνώμεθα μακροτάτους, ἵνα ὡς πλεῖϛον ἀποσπασθῶμεν τοῦ βασιλικοῦ ϛρατεύματος· ἢν γὰρ ἅπαξ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπόσχωμεν, οὐκέτι μὴ δύνηται βασιλεὺς ἡμᾶς καταλαβεῖν. Ὀλίγῳ μὲν γὰρ ϛρατεύματι οὐ τολμήσει ἐφέπεσθαι· πολὺν δ' ἔχων ϛόλον, οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι· ἴσως δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδείων σπανιεῖ. Ταύτην, ἔφη, γνώμην ἔχω.

Ἦν δ' αὕτη [u] ἡ ϛρατηγία οὐδὲν ἄλλο δυναμένη, 6
ἢ ἀποδρᾶναι, ἢ ἀποφυγεῖν· ἡ δὲ τύχη ἐϛρατήγησε
κάλλιον. Ἐπεὶ γὰρ ἡμέρα ἐγένετο, ἐπορεύοντο, ἐν δε-
ξιᾷ ἔχοντες τὸν ἥλιον, λογιζόμενοι ἥξειν ἅμα ἡλίῳ δύ-
νοντι εἰς κώμας τῆς Βαβυλωνίας χώρας· καὶ τοῦτο μὲν
οὐκ ἐψεύσθησαν. Ἔτι δὲ ἀμφὶ [x] δείλην ἔδοξαν πολε- 7
μίους ὁρᾶν ἱππέας· καὶ τῶν τε Ἑλλήνων οἳ μὴ ἔτυχον

[u] Notat *Stephanus*, vocem *ϛρατηγία non ſignificare ſimpliciter conſilium, ſed ducis vel imperatoris conſilium de re aliqua, ad ejus artem pertinente.* Porro, τῷ δυναμένη ſenſum iſtum recte tribueris, quem δύναται apud *Ariſtoph.* in Pluto v. 843. poſtulat. Τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται — *quid vult ſibi?* *Heſych.* Δύνασθαι, θέλειν.

[x] Δείλην] Scil. πρωΐαν: infra paulo venit ὀψὲ deinde σκότος. Lege ſcripta 1, 8, 5.

ἐν ταῖς τάξεσιν ὄντες, εἰς τὰς τάξεις ἔθεον, καὶ Ἀριαῖος
(ἐτύγχανε γὰρ ἐφ' ἁμάξης πορευόμενος, διότι ἐτέτρω-
το) καταβὰς ἐθωρακίζετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Ἐν ᾧ
δὲ ὡπλίζοντο, ἧκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ,
ὅτι οὐχ ἱππεῖς εἰσιν, ἀλλὰ ὑποζύγια νέμοιτο. Καὶ
εὐθὺς ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο
βασιλεύς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις οὐ
8 πρόσω. Κλέαρχος δὲ ἐπὶ μὲν τοὺς πολεμίους οὐκ
ἦγεν· (ᾔδει γὰρ καὶ ἀπειρηκότας τοὺς στρατιώτας,
καὶ ἀσίτους ὄντας· ἤδη δὲ καὶ ὀψὲ ἦν) οὐ μέντοι
οὐδ' ἀπέκλινε, φυλαττόμενος, μὴ δοκοίη φεύγειν· ἀλλ'
[y] εὐθύωρον ἄγων, ἅμα τῷ ἡλίῳ δυομένῳ εἰς τὰς ἐγ-
γυτάτω κώμας τοὺς πρώτους ἔχων κατεσκήνωσεν, ἐξ ὧν
διήρπαστο ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατεύματος καὶ αὐτὰ τὰ
9 ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα. Οἱ μὲν οὖν πρῶτοι ὁμοίῳ τρόπῳ
τινὶ ἐστρατοπεδεύοντο, οἱ δ' ὕστεροι [z] σκοταῖοι προσιόντες,
[a] ὡς ἐτύγχανον ἕκαστοι, ηὐλίζοντο, καὶ κραυγὴν πολ-
λὴν ἐποίουν καλοῦντες ἀλλήλους, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους
ἀκούειν, ὥστε οἱ μὲν ἐγγύτατα τῶν πολεμίων καὶ ἔφυ-
γον ἐκ τῶν σκηνωμάτων. Δῆλον δὲ τοῦτο τῇ ὑστεραίᾳ
ἐγένετο· οὔτε γὰρ ὑποζύγιον ἔτι οὐδὲν ἐφάνη, οὔτε στρα-
τόπεδον, οὔτε καπνὸς οὐδαμοῦ πλησίον. Ἐξεπλάγη
δὲ, ὡς ἔοικε, καὶ βασιλεὺς τῇ ἐφόδῳ τοῦ στρατεύματος·

[y] Εὐθύωρον etc.] *Suidas:* Εὐθυωρὸν (ſcribitur enim et ὀξυτόνως) ἀντὶ τῶ κατ' εὐθεῖαν· οὕτως Ἀντιφῶν καὶ Ξενοφῶν. *Harpocration:* (ex quo ſua *Suidas*) Εὐθύωρον, τὸ κατ' εὐθεῖαν. Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα. Το ὄνομα καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν δευτέρᾳ Ἀναβάσεως.

[z] Σκοταῖοι προσιόντες] *Suidas:* Σκοτιαῖος ἦλθεν· ἀντὶ τοῦ, ἔτι σκοτίας οὔσης. Deinde loci hujus verba citat, eadem (σκοτιαῖοι ſcil. non σκοταῖοι) ſervata ſcriptura.

[a] Ὡς ἐτύγχανον etc.] *Nullo certo ordine, ut quiſque potuit,* quem quiſque nactus eſt loco, pernoctabant. *Phavor.* Αὐλίζεται, κατασκηνοῖ, φυλάττεται, παρεμβάλλει, κοιμᾶται. Αὐλιζόμενοι, ἀντὶ τοῦ κοιμώμενοι.

Digitized by Google

ἐδήλωσε δὲ τοῦτο, οἷς τῇ ὑστεραίᾳ ἔπραττε. Προϊούσης μέντοι τῆς νυκτὸς ταύτης, καὶ τοῖς Ἕλλησι φόβος ἐμπίπτει· καὶ θόρυβος καὶ δοῦπος ἦν, οἷον εἰκὸς, φόβου ἐμπεσόντος, γίγνεσθαι. Κλέαρχος δὲ Τολμίδην Ἠλεῖον, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων παρ' ἑαυτῷ κήρυκα ἄριστον τῶν τότε, τοῦτον ἀνειπεῖν ἐκέλευσε, σιγὴν κατακηρύξαντα, ὅτι προαγορεύουσιν οἱ ἄρχοντες, ὃς ἂν [b] τὸν ἀφιέντα τὸν ὄνον εἰς τὰ ὅπλα καταμηνύσῃ, ὅτι λήψεται μισθὸν τάλαντον ἀργυρίου. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐκηρύχθη, ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται, ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἴη, καὶ οἱ ἄρχοντες σῶοι. Ἅμα δὲ ὄρθρῳ παρήγγειλε Κλέαρχος εἰς τάξιν τὰ ὅπλα τίθεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ἧπερ εἶχον, ὅτε ἦν ἡ μάχη.

Ὃ δὲ δὴ ἔγραψα, ὅτι βασιλεὺς ἐξεπλάγη τῇ C.III.
ἐφόδῳ τῇδε, δῆλον ἦν. Τῇ μὲν γὰρ πρόσθεν ἡμέρᾳ πέμπων, τὰ ὅπλα παραδιδόναι ἐκέλευε, τότε δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνατέλλοντι κήρυκας ἔπεμψε περὶ σπονδῶν. Οἱ

[b] Τὸν ἀφιέντα τὸν ὄνον etc.] *Leunclav.* τὸν φόβον pro τὸν ὄνον ſubſtituendum conjicit: quæ quidem conjectura talo ſatis firmo niti haud quaquam videtur. A libris certe, tam ſcriptis, quam editis, quos mihi videre contigit, recedit: et locutionem, ἀφιέναι φόβον, mihi quidem ſuſpectam, inducit. Aſinos in impedimentis fuiſſe conſtat: atque adeo unum ex his aliquem, cum e debito τῶν ὑποζυγίων loco ad eum, milites ubi pernoctabant, deerraſſet, metum iis motuſque caſtrenſes excitaſſe crediderim. Ὅπλα autem hic, opinor, denotat locum, ubi excubabant armati. *Thucyd.* l. 8. fere medio: Ἦσαν δ' Ἀθηναίων πάντες αἰεὶ, οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει,—ἐφ' ὅπλοις· ubi ſic *Scholiaſtes*: Ὅπλα νῦν, καὶ μετ' ὀλίγον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ παρὰ τούτῳ συγγραφεῖ χωρίοις, σημαίνει τὸν τόπον, ἐφ' ᾧ οἱ στρατιῶται φυλακὰς ἔχουσιν ὡπλισμένοι. Quo ſenſu infra paulo nomen illud adhibuiſſe videtur Xenophon, nec non in K. Π. p. 494. ubi Perſarum τὴν ἄκραν, ὥσπερ ἔδει, φυλασσόντων diligentia, negligentiæ Chaldæorum, quorum ὅπλα ἔρημα deprehenderat Cyrus, opponitur.

ἐν ταῖς τάξεσιν ὄντες, εἰς τὰς τάξεις ἔθεον, καὶ Ἀριαῖος
(ἐτύγχανε γὰρ ἐφ᾽ ἁμάξης πορευόμενος, διότι ἐτέτρω-
το) καταβὰς ἐθωρακίζετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Ἐν ᾧ
δὲ ὡπλίζοντο, ἧκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ,
ὅτι οὐχ ἱππεῖς εἰσιν, ἀλλὰ ὑποζύγια νέμοιτο. Καὶ
εὐθὺς ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο
βασιλεύς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις οὐ
8 πρόσω. Κλέαρχος δὲ ἐπὶ μὲν τοὺς πολεμίους οὐκ
ἦγεν· (ᾔδει γὰρ καὶ ἀπειρηκότας τοὺς στρατιώτας,
καὶ ἀσίτους ὄντας· ἤδη δὲ καὶ ὀψὲ ἦν) οὐ μέντοι
οὐδ᾽ ἀπέκλινε, φυλαττόμενος, μὴ δοκοίη φεύγειν· ἀλλ᾽
[y] εὐθύωρον ἄγων, ἅμα τῷ ἡλίῳ δυομένῳ εἰς τὰς ἐγ-
γυτάτω κώμας τοὺς πρώτους ἔχων κατεσκήνωσεν, ἐξ ὧν
διήρπαστο ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατεύματος καὶ αὐτὰ τὰ
9 ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα. Οἱ μὲν οὖν πρῶτοι ὁμοίῳ τρόπῳ
τινὶ ἐστρατοπεδεύοντο, οἱ δ᾽ ὕστεροι [z] σκοταῖοι προσιόντες,
[a] ὡς ἐτύγχανον ἕκαστοι, ηὐλίζοντο, καὶ κραυγὴν πολ-
λὴν ἐποίουν καλοῦντες ἀλλήλους, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους
ἀκούειν, ὥστε οἱ μὲν ἐγγύτατα τῶν πολεμίων καὶ ἔφυ-
γον ἐκ τῶν σκηνωμάτων. Δῆλον δὲ τοῦτο τῇ ὑστεραίᾳ
ἐγένετο· οὔτε γὰρ ὑποζύγιον ἔτι οὐδὲν ἐφάνη, οὔτε στρα-
τόπεδον, οὔτε καπνὸς οὐδαμοῦ πλησίον. Ἐξεπλάγη
δὲ, ὡς ἔοικε, καὶ βασιλεὺς τῇ ἐφόδῳ τοῦ στρατεύματος·

[y] Εὐθύωρον etc.] *Suidas:* Εὐθυωρὸν (ſcribitur enim et ὀξυτόνως) ἀντὶ τῶ κατ᾽ εὐθεῖαν· οὕτως Ἀντιφῶν καὶ Ξενοφῶν. *Harpocration:* (ex quo ſua *Suidas*) Εὐθύωρον, τὸ κατ᾽ εὐθεῖαν. Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα. Το ὄνομα καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν δευτέρᾳ Ἀναβάσεως.

[z] Σκοταῖοι προσιόντες] *Suidas:* Σκοτιαῖος ἦλθεν· ἀντὶ τοῦ, ἔτι σκοτίας οὔσης. Deinde loci hujus verba citat, eadem (σκοτιαῖοι ſcil. non σκοταῖοι) ſervata ſcriptura.

[a] Ὡς ἐτύγχανον etc.] *Nullo certo ordine, ut quiſque potuit,* quem quiſque nactus eſt loco, pernoctabant. *Phavor.* Αὐλίζεται, κατασκηνοῖ, φυλάττεται, παρεμβάλλει, κοιμᾶται. Αὐλιζόμενοι, ἀντὶ τοῦ κοιμώμενοι.

Digitized by Google

ἐδήλωσε δὲ τοῦτο, οἷς τῇ ὑςεραίᾳ ἔπραξε. Προϊέσης μέντοι τῆς νυκτὸς ταύτης, καὶ τοῖς Ἕλλησι φόβος ἐμπίπτει· καὶ θόρυβος καὶ δȣ̃πος ἦν, οἷον εἰκὸς, φόβου ἐμπεσόντος, γίγνεσθαι. Κλέαρχος δὲ Τολμίδην Ἠλεῖον, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων παρ' ἑαυτῷ κήρυκα ἄριςον τῶν τότε, τȣ̃τον ἀνειπεῖν ἐκέλευσε, σιγὴν κατακηρύξαντα, ὅτι προαγορεύȣσιν οἱ ἄρχοντες, ὃς ἂν [b] τὸν ἀφιέντα τὸν ὄνον εἰς τὰ ὅπλα καταμηνύσῃ, ὅτι λήψεται μισθὸν τάλαντον ἀργυρίȣ. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐκηρύχθη, ἔγνωσαν οἱ ςρατιῶται, ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἴη, καὶ οἱ ἄρχοντες σῶοι. Ἅμα δὲ ὄρθρῳ παρήγγειλε Κλέαρχος εἰς τάξιν τὰ ὅπλα τίθεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ἧπερ εἶχον, ὅτε ἦν ἡ μάχη.

Ὃ δὲ δὴ ἔγραψα, ὅτι βασιλεὺς ἐξεπλάγη τῇ C. III. ἐφόδῳ τῇδε, δῆλον ἦν. Τῇ μὲν γὰρ πρόσθεν ἡμέρᾳ πέμπων, τὰ ὅπλα παραδιδόναι ἐκέλευε, τότε δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνατέλλοντι κήρυκας ἔπεμψε περὶ σπονδῶν. Οἱ

[b] Τὸν ἀφιέντα τὸν ὄνον etc.] *Leunclav.* τὸν φόβον pro τὸν ὄνον ſubſtituendum conjicit: quæ quidem conjectura talo ſatis firmo niti haud quaquam videtur. A libris certe, tam ſcriptis, quam editis, quos mihi videre contigit, recedit: et locutionem, ἀφιέναι φόβον, mihi quidem ſuſpectam, inducit. Aſinos in impedimentis fuiſſe conſtat: atque adeo unum ex his aliquem, cum e debito τῶν ὑποζυγίων loco ad eum, milites ubi pernoctabant, deerraſſet, metum iis motuſque caſtrenſes excitaſſe crediderim. Ὅπλα autem hic, opinor, denotat locum, ubi excubabant armati. *Thucyd.* l. 8. fere medio: Ἦσαν δ' Ἀθηναίων πάντες αἰεὶ, οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει,—ἐφ' ὅπλοις· ubi ſic *Scholiaſtes:* Ὅπλα νῦν, καὶ μετ' ὀλίγον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ παρὰ τȣ́τῳ συγγραφεῖ χωρίοις, σημαίνει τὸν τόπον, ἐφ' ᾧ οἱ ςρατιῶται φυλακὰς ἔχȣσιν ὡπλισμένοι. Quo ſenſu infra paulo nomen illud adhibuiſſe videtur Xenophon, nec non in K. Π. p. 494. ubi Perſarum τὴν ἄκραν, ὥσπερ ἔδει, φυλασσόντων diligentia, negligentiæ Chaldæorum, quorum ὅπλα ἔρημα deprehenderat Cyrus, opponitur.

Digitized by Google

δ' ἐπεὶ ἦλθον πρὸς τοὺς προφύλακας, ἐζήτουν τοὺς ἄρ-
χοντας. Ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ προφύλακες, Κλέαρ-
χος, τυχὼν τότε τὰς τάξεις ἐπισκοπῶν, εἶπε τοῖς προ-
φύλαξι, κελεύειν τοὺς κήρυκας περιμένειν, ἄχρις ἂν
2 σχολάσῃ. Ἐπεὶ δὲ κατέστησε τὸ στράτευμα, ὥστε κα-
λῶς ἔχειν ὁρᾶσθαι πάντῃ φάλαγγα πυκνὴν, τῶν δὲ
ἀόπλων μηδένα καταφανῆ εἶναι, ἐκάλεσε τοὺς ἀγγέ-
λους, καὶ αὐτός τε προῆλθε, τούς τε εὐοπλοτάτους
ἔχων καὶ εὐειδεστάτους τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, καὶ τοῖς
3 ἄλλοις στρατηγοῖς ταῦτα ἔφρασεν. Ἐπεὶ δὲ πρὸς τοῖς
ἀγγέλοις ἦσαν, ἠρώτα, τί βούλοιντο. Οἱ δ' ἔλεγον,
ὅτι περὶ σπονδῶν ἥκοιεν ἄνδρες, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται,
τά τε παρὰ βασιλέως τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ
τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων, βασιλεῖ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο·
Ἀπαγγέλλετε τοίνυν αὐτῷ, ὅτι μάχης δεῖ πρῶτον·
ἄριστον γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ὁ τολμήσων περὶ σπονδῶν τοῖς
4 Ἕλλησι λέγειν, μὴ πορίσας ἄριστον. Ταῦτα ἀκούσαν-
τες οἱ ἄγγελοι ἀπήλαυνον, καὶ ἧκον ταχύ· (ᾧ καὶ δῆ-
λον ἦν, ὅτι ἐγγύς που ἦν βασιλεὺς, ἢ ἄλλος τις, ᾧ ἐπε-
τέτακτο ταῦτα πράττειν) ἔλεγον δὲ, ὅτι εἰκότα δοκοῖεν
λέγειν βασιλεῖ, καὶ ἥκοιεν ἡγεμόνας ἔχοντες οἳ αὐτοὺς,
ἐὰν σπονδαὶ γένωνται, ἄξουσιν, ἔνθεν ἕξουσι τὰ ἐπιτή-
δεια. Ὁ δ' ἠρώτα, εἰ αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι σπένδοιτο
ἰοῦσι καὶ ἀπιοῦσιν, ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσονται σπονδαί.
Οἱ δὲ, πᾶσιν, ἔφασαν, μέχρις ἂν βασιλεῖ τὰ παρ'
5 ὑμῶν διαγγελθῇ. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἶπον, μεταστησά-
μενος αὐτοὺς ὁ Κλέαρχος, ἐβουλεύετο· καὶ ἐδόκει ταχὺ
τὰς σπονδὰς ποιεῖσθαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἐλθεῖν τε
ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια καὶ λαβεῖν. Ὁ δὲ Κλέαρχος εἶπε·
Δοκεῖ μὲν καὶ ἐμοὶ ταῦτα· οὐ μέντοι ταχύ γε ἀπαγ-
γελῶ, ἀλλὰ διατρίψω ἔστ' ἂν ὀκνήσωσιν οἱ ἄγγελοι,

Digitized by Google

μὴ ἀποδόξῃ ἡμῖν τὰς σπονδὰς ποιήσασθαι· οἶμαί γε
μέντοι, ἔφη, καὶ τοῖς ἡμετέροις στρατιώταις τὸν αὐτὸν
φόβον παρέσεσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει καιρὸς εἶναι, ἀπήγ-
γελλεν, ὅτι σπένδοιτο, καὶ εὐθὺς ἡγεῖσθαι ἐκέλευε πρὸς
τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ οἱ μὲν ἡγοῦντο.

Κλέαρχος μέντοι ἐπορεύετο, τὰς μὲν σπονδὰς ποιη- 6
σάμενος, τὸ δὲ στράτευμα ἔχων ἐν τάξει, καὶ αὐτὸς
ὠπισθοφυλάκει. Καὶ ἐνετύγχανον τάφροις καὶ αὐλῶσι
πλήρεσιν ὕδατος, ὡς μὴ δύνασθαι διαβαίνειν ἄνευ γε-
φυρῶν· ἀλλ' ἐποιοῦντο [c] διαβάσεις ἐκ τῶν φοινίκων, οἳ
ἦσαν ἐκπεπτωκότες, τοὺς δὲ καὶ ἐξέκοπτον. Καὶ ἐν- 7
ταῦθα ἦν Κλέαρχον καταμαθεῖν ὡς ἐπεστάτει, ἐν μὲν
τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ δόρυ ἔχων, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βακτη-
ρίαν· καὶ εἴ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμέ-
νων βλακεύειν, [d] ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήδειον ἔπαυσεν
ἄν, καὶ ἅμα αὐτὸς προσελάμβανεν, εἰς τὸν πηλὸν ἐμ-
βαίνων· ὥστε πᾶσιν αἰσχύνην εἶναι, μὴ οὐ σπουδάζειν.
Καὶ ἐτάχθησαν μὲν πρὸς αὐτὸν οἱ τριάκοντα ἔτη γε- 8
γονότες· ἐπεὶ δὲ καὶ Κλέαρχον ἑώρων σπουδάζοντα,
προσελάμβανον καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Πολὺ δὲ μᾶλλον
ὁ Κλέαρχος ἔσπευδεν, ὑποπτεύων, μὴ αἰεὶ οὕτω πλήρεις
εἶναι τὰς τάφρους ὕδατος· ([e] οὐ γὰρ ἦν ὥρα οἵα τὸ

[c] Διαβάσεις] *Phavorin.* Διάβασις, πορεία, γέφυρα, πέραμα. *Thucyd.* l. 4. haud longe a fine: Ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα πλέον τῆς διαβάσεως, ubi Schol. τῆς διαβάσεως, τῆς γεφύρας.

[d] Ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήδειον etc.] Edit. *Ald.* et MS. Bodl. habent ἔπεσεν ἄν, pro quibus *Leunclavius* reponit ἔπαιεν αὐτόν. Ipſe malim reticeri pronomen, atque adeo ſcribi ἔπαιεν tantum; vel, quod propius ad vulgatas accedit lectiones, ἔπαυσεν ἄν. Clearchus *ſcil.* τὸν δοκοῦντα βλακεύειν amovebat, deſiſtere jubebat opere, quod ſegnius obibat.

[e] Οὐ γὰρ ἦν ὥρα οἵα etc.] *Arrianus* l. 7. c. 7. Ὁ δὲ Εὐφράτης μετέωρός τε ῥεῖ καὶ ἰσοχείλης πανταχῇ τῇ γῇ, καὶ διώρυχές τε πολλαὶ ἀπ' αὐτοῦ πεποίηνται, αἱ μὲν ἀέναοι, ἀφ' ὧν ὑδρεύονται οἱ παρ'

Digitized by Google

πεδίον ἄρδειν) ἀλλ', ἵνα πολλὰ τὰ ἄπορα φαίνοιτο τοῖς Ἕλλησιν εἶναι εἰς τὴν πορείαν, τούτου ἕνεκα βασιλέα ὑπώπτευεν ἐπὶ τὸ πεδίον τὸ ὕδωρ ἀφεικέναι.

9 Πορευόμενοι δὲ ἀφίκοντο εἰς κώμας, ὅθεν ἀπέδειξαν οἱ ἡγεμόνες λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. Ἐνῆν δὲ σῖτος πολύς, καὶ [f] οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. [g] Αὗται δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο· αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι, ἦσαν ἀπόλεκτοι, [h] θαυμάσιοι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος· [i] ἡ

ἑκάτερα ᾠκισμένοι· τὰς δὲ καὶ πρὸς καιρὸν ποιοῦνται, ὁπότε σφίσιν ὕδατος ἐνδεῶς ἔχοι, ἐς τὸ ἐπάρδειν τὴν χώραν, (οὐ γὰρ ὕεται τὸ πολὺ ἡ γῆ αὕτη ἐξ οὐρανοῦ) καὶ οὕτως etc. *Plinius* H. N. l. 6. c. 26. de Euphrate ad rigua diſtracto loquitur: cujus nimirum aquæ, in alveos foſſaſque immiſſæ, circumjectos rigare campos, tepefactos ſolis æſtivi vapore, ſolebant. Vide ſupra 1, 7, 12. et *Strab.* l. 11. p. 767.

[f] Οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος etc.] Vide ſcripta 1, 5, 10. Pro ὄξος ἑψητὸν *Muretus* ne dubitandum quidem putat, quin legendum ſit ὄψον καὶ ἑψητὸν, quam ſcripturam exhibet *Athenæi* edit. *Ald.* Rectius edit. poſtrema ſcripturam loci Xenophontei vulgatam, quam et MS. Eton. et typis impreſſi libri tuentur, revocavit. *Suidas*: Ὄξος ἑψητὸν, τὸ ἀπὸ φοινίκων: quæ verba ex hoc loco depromta eſſe conſtat. De συσκευασίᾳ ὄξους, tam γλυκέος, quam δριμέος, vide ſis *Geopon.* l 8. c. 36. 37. *Strab.* l. 16. p. 1078. καὶ γὰρ ἄρτον, καὶ οἶνον, καὶ ὄξος, καὶ μέλι—ἐκ τούτου, *ſcil.* τοῦ φοίνικος.

[g] Αὗται δὲ αἱ—οἵας μὲν etc.] Ita repoſui ex MSto Eton. adſentientibus *Suida* ad v. Ἀπέκειντο et Βάλανος, et veteri verſione Gallica. Huic etiam lectioni optime reſpondet particula δὲ, quæ proxime ſequitur. Paulo aliter *Athenæus* l. 14. c. 17. αὗται δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν: ubi particulam negativam deleas oportet.

[h] Θαυμάσιοι τὸ κάλλος etc.] Ita legit *Athen.* loco cit. Vulgo θαυμάσιαι: illa terminatio ἀττικωτέρα eſt. Vide ſis *Stephan.* append. ad ſcripta de dial. Attica, p. 151. Noſter autem his verbis deſignare videtur *caryotas*; *Plinius* H. N. l. 13. c. 4.

[i] Ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου etc.] Cujus fere aureus eſt color. *Theophraſt.* l. 2. c. 8. ait: τὰς μὲν χροιάς, οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ μέλανες, οἱ δὲ ξανθοί. De his palmulis *Galeni* χρυσοβάλανος intelligenda videtur *Salmaſio*, Plin. exercit. p. 929. edit. *Traj.* De

Digitized by Google

δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε. [k] Τὰς δέ τινας ξηραίνοντες, τραγήματα ἀπετίθεσαν. Καὶ ἦν καὶ [l] παρὰ πότον ἡδὺ μὲν, κεφαλαλγὲς δέ. Ἐνταῦθα καὶ [m] τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται, καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό τε εἶδος, καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. Ἦν δὲ σφόδρα [n] καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. [o] Ὁ δὲ φοίνιξ, ὅθεν ἐξαιρεθείη ὁ ἐγκέφαλος,

electro autem vide ſis *Plin.* H. N. l. 33. c. 4. et Cl. *Harduini* notas ad locum: nec non quæ diſſeruit *Camelli* in *Actorum Philoſoph. Londin.* parte tertia, ſect. 16. cura *Motte* editorum; et *Bocharti* Hieroz. part. poſt. l. 6. c. 16.

[k] Τὰς δέ τινας etc.] Ita MS. Eton. Libri editi et *Athenæus* loco cit. τὰς δέ τινες. Quod ſi retinueris τὰς δὲ, rectius, monente *Stephano*, leges τινὰς, i. e. *aliquas earum*: ſin τινὲς malis, ſcribendum τάσδε, i. e. *has*. *Muretus* legit ἐς τραγήματα. Sed iſta præpoſitio ſæpiſſime ellipſin patitur. Cæterum *Plinius* de iiſdem, loco cit. *Syri—tragemata adpellant*. Pro ἀπετίθεσαν, quod MS. Eton. et libri editi recte ſervant. *Athenæus* exhibet παρετίθεντο. Vide ſis *Salmaſii* Plin. exercit. p. 930.

[l] Παρὰ πότον etc.] Edit. *Ald.* exhibet ποτὸν, quod et alias ſæpe pro πότον perperam ſcribitur *Phavorinus*: πότος καὶ ποτὸς διαφέρουσι. Ποτὸς, τὸ πινόμενον ὑγρὸν, ὀξύνεται· πότος δὲ, τὸ συμπόσιον, βαρύνεται. Similiter *Suidas* et *Ammonius*. Vina autem hæc iniqua capiti *Plinius* l. 13. c. 4. et *Dioſcor.* l. 5. c. 40. eſſe ſtatuunt.

[m] Καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ etc.] *Plinius* H. N. l. 13. c. 4. *Dulcis medulla earum* (palmarum) *in cacumine, quod cerebrum appellant.* Ἐν τῷ ἄνω μορίῳ τὸν ἐγκέφαλον ponunt etiam *Theoph.* l. 2. c. 8. et *Galenus* l. 4. de fac. ſimpl. medic. c. 15. Locum Xenophontis citat *Athenæus* ſub fin. l. 2. *Nicander*, eodem citante *Athen.* φοίνικος ἐγκέφαλον vocat ἀσπαστὸν ἔδεσμα.

[n] Καὶ τοῦτο κεφαλαλγές.] *Diphilo*, citante *Athen.* Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι ſunt πλήσμιοι, καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας. Atque adeo mirum minime eſt, quod dolorem capitis excitarent.

[o] Ὁ δὲ φοίνιξ, ὅθεν etc.] *Athenæus* ſub fin. l. 2. Ὁ δὲ φοίνιξ, ὅταν ἐξαιρεθείη ὁ ἐγκέφαλος, ὅλως ἐξαυαίνετο. Edit. *Stephan.* et *Ald.* dant ἐξηραίνετο, quod haud dubie ſcholion eſt τοῦ αὐαίνετο. Hoc certe exhibet MS. Eton. et bis uſurpat Noſter, in *Oeconom.* haud ita longe a fine. *Phavor.* Αὐανθεὶς, ξηρανθείς. *Suidas*: Αὐάνθη, ἐξηράνθη. Gloſſam itaque, pro germano verbo, in textum invexit librariorum, uti fit, imperitia.

10 ὅλος αὐαίνετο. Ἐνταῦθα δὲ ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ παρὰ μεγάλου βασιλέως ἧκε Τισσαφέρνης, καὶ ὁ τῆς βασιλέως γυναικὸς ἀδελφὸς, καὶ ἄλλοι Πέρσαι τρεῖς· δοῦλοι δὲ πολλοὶ εἵποντο. Ἐπεὶ δὲ ἀπήντησαν αὐτοῖς οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ, ἔλεγε πρῶτον Τισσαφέρνης δι᾽ ἑρμηνέως τοιάδε·

11 Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, γείτων οἰκῶ τῇ Ἑλλάδι· καὶ ἐπεὶ ὑμᾶς εἶδον εἰς πολλὰ κακὰ καὶ ἀμήχανα πεπτωκότας, [p] εὕρημα ἐποιησάμην, εἴ πως δυναίμην παρὰ βασιλέως αἰτήσασθαι, δοῦναί μοι, ἀποσῶσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑμᾶς. Οἶμαι γὰρ, [q] οὐκ ἀχαρίστως μοι ἕξειν, οὔτε πρὸς ὑμῶν, οὔτε πρὸς τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης. Ταῦτα δὲ γνοὺς, ᾐτούμην βασιλέα, λέγων αὐτῷ, ὅτι δικαίως ἄν μοι χαρίζοιτο, ὅτι αὐτῷ Κῦρόν τε ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἤγγειλα, καὶ βοήθειαν ἔχων ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ ἀφικόμην· καὶ μόνος τῶν κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένων οὐκ ἔφυγον, ἀλλὰ διήλασα καὶ συνέμιξα βασιλεῖ ἐν τῷ ὑμετέρῳ στρατοπέδῳ, ἔνθα βασιλεὺς ἀφίκετο, ἐπεὶ Κῦρον ἀπέκτεινε· καὶ τοὺς σὺν Κύρῳ βαρβάρους ἐδίωξα σὺν τοῖσδε τοῖς παροῦσι νῦν μετ᾽ ἐμοῦ, οἵπερ αὐτῷ εἰσι πιστότατοι. Καὶ περὶ μὲν τούτων ὑπέσχετό μοι βουλεύσασθαι· ἔρεσθαι δέ με ὑμᾶς ἐκέλευσεν ἐλθόντα, τίνος ἕνεκα ἐστρατεύσατε ἐπ᾽ αὐτόν. Καὶ συμβουλεύω ὑμῖν, μετρίως ἀποκρίνασθαι,

[p] Εὕρημα ἐποιησάμην,] *Suidas:* Εὕρημα, ἐπίτευγμα, i. e. *ſucceſſus* quidem ſeu *eventus lætus*, at *inſperatus* fere et caſu tanquam oblatus. Deinde, verba hæc Xenophontea, lectione nonnihil immutata adducit.

[q] Οὐκ ἀχαρίστως μοι etc.] MS. Eton. οὐκ ἂν ἀχαρίστως etc. *Suidas:* Ἀχαρίστως, μὴ εὐχαρίστως: deinde Xenophontis hunc locum repræſentat. Dicitur autem οὐκ ἀχαρίστως μοι ἕξειν pro οὐκ ἀχάριστόν μοι ἔσεσθαι, i. e. *gratiam facti mihi non defuturam.*

Digitized by Google

ἵνα μοι εὐπρακτότερον ᾖ, ἐάν τι δύνωμαι ἀγαθὸν ὑμῖν παρ' αὐτῦ διαπράξασθαι.

Πρὸς ταῦτα μεταςάντες οἱ Ἕλληνες ἐβϐλεύοντο, 12
καὶ ἀπεκρίναντο· (Κλέαρχος δ' ἔλεγεν) Ἡμεῖς ὔτε συνήλθομεν, ὡς βασιλεῖ πολεμήσοντες, ὔτ' ἐπορευόμεθα ἐπὶ βασιλέα· ἀλλὰ πολλὰς προφάσεις Κῦρος εὕρισκεν, (ὡς καὶ σὺ εὖ οἶσθα) ἵνα ὑμᾶς τε ἀπαρασκευάςυς λάϐοι, καὶ ἡμᾶς ἐνθάδε ἀναγάγοι. Ἐπεὶ μέντοι ἤδη ἑωρῶμεν αὐτὸν ἐν δεινῷ ὄντα, ᾐσχύνθημεν καὶ θεὺς καὶ ἀνθρώπυς, προδῦναι αὐτὸν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παρέχοντες ἡμᾶς αὐτὺς εὖ ποιεῖν. Ἐπεὶ δὲ Κῦρος τέθνηκεν, οὔτε ἀντιποιύμεθα βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς, ὔτ' ἔςιν, οὗ ἕνεκ' ἂν βυλοίμεθα τὴν βασιλέως χώραν κακῶς ποιεῖν· ὐδ' αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἂν ἐθέλοιμεν, πορευοίμεθα δ' ἂν οἴκαδε, εἴ τις ἡμᾶς μὴ λυποίη· ἀδικοῦντα μέντοι πειρασόμεθα σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι· ἐὰν μέντοι τις ἡμᾶς καὶ εὖ ποιῶν ὑπάρχῃ, καὶ τύτυ εἴς γε δύναμιν ὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες. Ὁ μὲν ὕτως εἶπεν.

Ἀκούσας δὲ ὁ Τισσαφέρνης, ἔφη· Ταῦτα ἐγὼ 13
ἀπαγγελῶ βασιλεῖ, καὶ ὑμῖν πάλιν τὰ παρ' ἐκείνυ· μέχρι δ' ἂν ἐγὼ ἥκω, αἱ σπονδαὶ μενόντων· ἀγορὰν δὲ ἡμεῖς παρέξομεν. Καὶ εἰς μὲν τὴν ὑςεραίαν οὐχ ἧκεν· ὥσθ' οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον· τῇ δὲ τρίτῃ ἥκων ἔλεγεν, ὅτι διαπεπραγμένος ἥκοι παρὰ βασιλέως, δοθῆναι αὐτῷ [1] σώζειν τὺς Ἕλληνας· καίπερ πάνυ πολλῶν ἀντιλεγόντων, ὡς ὐκ ἄξιον εἴη βασιλεῖ, ἀφεῖναι τὺς ἐφ' ἑαυτὸν ςρατευσαμένυς. Τέλος δ' εἶπε· Καὶ νῦν ἔξεςιν ὑμῖν πιςὰ λαϐεῖν παρ' ἡμῶν, ἦ μὴν φιλίαν ὑμῖν πα-

[1] Σώζειν τοὺς Ἕλληνας] *Scil.* εἰς τὴν Ἑλλάδα, uti §. 11.

Digitized by Google

ρέξειν τὴν χώραν, καὶ ἀδόλως ἀπάξειν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀγορὰν παρέχοντας. Ὅπου δ᾽ ἂν μὴ παρέχωμεν ἀγορὰν, λαμβάνειν ὑμᾶς ἐκ τῆς χώρας ἐάσομεν τὰ ἐπιτήδεια. Ὑμᾶς δ᾽ αὖ ἡμῖν δεήσει ὀμόσαι, ἦ μὴν πορεύεσθαι ὡς διὰ φιλίας ἀσινῶς, σῖτα καὶ ποτὰ λαμβάνοντας, ὁπόταν μὴ παρέχωμεν ἀγοράν· ἐὰν δὲ παρέ-
14 χωμεν ἀγορὰν, ὠνουμένους ἕξειν τὰ ἐπιτήδεια. Ταῦτα ἔδοξε· καὶ ὤμοσαν, καὶ δεξιὰς ἔδοσαν Τισσαφέρνης, καὶ ὁ τῆς βασιλέως γυναικὸς ἀδελφὸς, τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς καὶ ἔλαβον παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Μετὰ δὲ ταῦτα Τισσαφέρνης εἶπε· Νῦν μὲν δὴ ἄπειμι ὡς βασιλέα· ἐπειδὰν δὲ διαπράξωμαι, ἃ δέομαι, ἥξω συσκευασάμενος, ὡς ἀπάξων ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτὸς ἀπιὼν ἐπὶ τὴν ἐμαυτοῦ ἀρχήν.

C.IV. Μετὰ ταῦτα περιέμενον Τισσαφέρνην οἵ τε Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος, ἐγγὺς ἀλλήλων ἐστρατοπεδευμένοι, ἡμέρας πλείους, ἢ εἴκοσιν. Ἐν δὲ ταύταις ἀφικνοῦνται πρὸς Ἀριαῖον καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀναγκαῖοι, καὶ πρὸς τοὺς σὺν ἐκείνῳ Περσῶν τινες, παραθαῤῥύνοντές τε καὶ δεξιὰς ἔνιοι παρὰ βασιλέως φέροντες, μὴ μνησικακήσειν βασιλέα αὐτοῖς τῆς σὺν Κύρῳ ἐπιστρατείας, μηδὲ ἄλλου μηδενὸς τῶν παροιχομένων. Τούτων δὲ γιγνομένων, ἔνδηλοι ἦσαν [a] οἱ περὶ τὸν Ἀριαῖον ἧττον τοῖς Ἕλλησι προσέχοντες τὸν νοῦν· ὥστε καὶ τοῦτο τοῖς μὲν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἤρεσκεν, ἀλλὰ προσιόντες τῷ
2 Κλεάρχῳ ἔλεγον καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς· Τί μένομεν; ἢ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὅτι βασιλεὺς ἡμᾶς ἀπολέσαι περὶ παντὸς ἂν ποιήσαιτο, ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλη-

[a] Οἱ περὶ τὸν Ἀριαῖον] i. e. Ariæus. *Budæi* Comm. L. Gr. p. 1085. Joh. 11, 19.

Digitized by Google

τι φόβος ᾖ ἐπὶ βασιλέα στρατεύειν; Καὶ νῦν μὲν ἡμᾶς [t] ὑπάγεται μένειν, διὰ τὸ διεσπάρθαι αὐτῷ τὸ στράτευμα· ἐπειδὰν δὲ πάλιν ἁλισθῇ αὐτῷ ἡ στρατιὰ, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἐπιθήσεται ἡμῖν. Ἴσως δέ που ἢ ἀποσκάπτει τι, ἢ ἀποτειχίζει, ὡς ἄπορος ᾖ ἡ ὁδός. Οὐ γάρ ποτε ἑκών γε βουλήσεται, ἡμᾶς ἐλθόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπαγγεῖλαι, ὡς ἡμεῖς, τοσοίδε ὄντες, ἐνικῶμεν τὴν βασιλέως δύναμιν ἐπὶ ταῖς θύραις αὐτοῦ, καὶ καταγελάσαντες ἀπήλθομεν.

Κλέαρχος δὲ ἀπεκρίνατο τοῖς ταῦτα λέγουσιν· Ἐγὼ 3
ἐνθυμοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα πάντα· ἐννοῶ δὲ ὅτι, εἰ νῦν ἄπιμεν, δόξομεν ἐπὶ πολέμῳ ἀπιέναι, καὶ παρὰ τὰς σπονδὰς ποιεῖν. Ἔπειτα, πρῶτον μὲν ἀγορὰν οὐδεὶς ἡμῖν παρέξει, οὐδ᾽ [u] ὁπόθεν ἐπισιτιούμεθα· αὖθις δὲ ὁ ἡγησόμενος οὐδεὶς ἔσται· καὶ ἅμα ταῦτα ποιούντων ἡμῶν εὐθὺς Ἀριαῖος ἀφεστήξει· ὥστε φίλος ἡμῖν οὐδεὶς λελείψεται, ἀλλ᾽ οἱ καὶ πρόσθεν ὄντες, πολέμιοι ἡμῖν ἔσονται. Ποταμὸς δὲ εἰ μέν τις καὶ ἄλλος ἄρα ἡμῖν ἐστι διαβατέος, οὐκ οἶδα· τὸν δ᾽ οὖν Εὐφράτην ἴσμεν ὅτι ἀδύνατον διαβῆναι, κωλυόντων πολεμίων. Οὐ μὲν δὴ, ἂν μάχεσθαι δέῃ, ἱππεῖς εἰσιν ἡμῖν σύμμαχοι· τῶν δὲ πολεμίων ἱππεῖς εἰσιν οἱ πλεῖστοι καὶ πλείστου ἄξιοι· ὥστε νικῶντες μὲν, τίνα ἂν ἀποκτείναιμεν; ἡττωμένων δὲ μὴν οὐδένα οἷόν τε σωθῆναι. Ἐγὼ μὲν οὖν βασιλέα, ᾧ πολλὰ οὕτως ἐστὶ τὰ σύμμαχα, εἴπερ προθυμεῖται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐκ οἶδα, ὅ τι δεῖ αὐτὸν ὀμόσαι, καὶ δεξιὰν

[t] Ὑπάγεται] *Phavorinus*: ὑπάγει, ἐξαπατᾷ. Similiter *Suidas*: cui ὑπαγόμενος itidem eſt ἐξαπατῶν, πειθόμενος, ἀπατώμενος. Pari fere ratione Latini *ducere*, *circumducere* etc. pro *eludere* moras nectendo uſurpant.

[u] Ὁπόθεν] MS. Eton. ὅθεν.

Digitized by Google

δοῦναι, καὶ θεοὺς ἐπιορκῆσαι, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πιστὰ ἄπιστα
ποιῆσαι Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. Τοιαῦτα ἔλεγε πολλά.
4 Ἐν δὲ τούτῳ Τισσαφέρνης ἧκεν, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ
δύναμιν, ὡς εἰς οἶκον ἀπιὼν, καὶ Ὀρόντας τὴν ἑαυτοῦ
δύναμιν· ἦγε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἐπὶ
γάμῳ. Ἐντεῦθεν δὲ Τισσαφέρνους ἡγουμένου καὶ ἀγο-
ρὰν παρέχοντος, ἐπορεύοντο· ἐπορεύετο δὲ καὶ Ἀριαῖος,
ἔχων τὸ Κύρου βαρβαρικὸν στράτευμα, ἅμα Τισσαφέρ-
νει καὶ Ὀρόντᾳ, καὶ συνεστρατοπεδεύετο σὺν ἐκείνοις.
5 Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὑφορῶντες τούτους, αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐχώ-
ρουν, ἡγεμόνας ἔχοντες. Ἐστρατοπεδεύοντο δὲ ἑκάστοτε
ἀπέχοντες ἀλλήλων παρασάγγην, καὶ μεῖον· ἐφυλάτ-
τοντο δὲ οἱ ἀμφότεροι, ὥσπερ πολεμίους, ἀλλήλους, καὶ
εὐθὺς τοῦτο ὑποψίαν παρεῖχεν. Ἐνίοτε δὲ καὶ ξυλιζό-
μενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ χόρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα συλ-
λέγοντες, πληγὰς ἐνέτεινον ἀλλήλοις· ὥστε καὶ τοῦτο ἔχ-
6 θραν παρεῖχε. Διελθόντες δὲ τρεῖς σταθμοὺς, ἀφίκον-
το πρὸς τὸ [x] Μηδίας τεῖχος, καὶ παρῆλθον αὐτοῦ εἴσω.
ἦν δὲ ᾠκοδομημένον [y] πλίνθοις ὀπταῖς, ἐν ἀσφάλτῳ κει-
μέναις, εὖρος εἴκοσι ποδῶν, ὕψος δὲ ἑκατόν· μῆκος δὲ
ἐλέγετο εἶναι εἴκοσι παρασαγγῶν· ἀπεῖχε δὲ Βαβυλῶ-
νος οὐ πολύ.

7 Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο, παρα-
σάγγας ὀκτώ· καὶ διέβησαν διώρυχας δύο, τὴν μὲν,
ἐπὶ γεφύρας, τὴν δ', ἐζευγμένην πλοίοις ἑπτά· (αὗται
δὲ ἦσαν ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ· κατετέτμηντο δὲ

[x] Μηδίας τεῖχος, etc.] Cf. 1. 7, 12.

[y] Πλίνθοις ὀπταῖς ἐν etc.] Sic *lateres coсti* apud *Plin.* H. N. l. 2. c. 56. et alibi exſtant; et πλίνθοι ὀπταὶ apud *Herodian.* l. 7. §. 5. quibus opponitur ὠμὴ πλίνθος, in *Pauſan.* l. 8. c. 8. Unde ea deſumſit *Suidas*, quæ ad v. Πλίνθος ſcripſit.

Digitized by Google

ἐξ αὐτῶν καὶ τάφροι ἐπὶ τὴν χώραν, αἱ μὲν πρῶται,
μεγάλαι, ἔπειτα δ' ἐλάσσους· τέλος δὲ καὶ μικροὶ ὀχε-
τοὶ, ὥσπερ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ τὰς μελίνας) καὶ ἀφι-
κνοῦνται ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμόν· πρὸς ᾧ πόλις ἦν
μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, ᾗ ὄνομα Σιτάκη, ἀπέχουσα
τοῦ ποταμοῦ σταδίους πεντεκαίδεκα. Οἱ μὲν οὖν Ἕλλη- 8
νες παρ' αὐτὴν ἐσκήνωσαν, ἐγγὺς παραδείσου καλοῦ καὶ
μεγάλου, καὶ δασέος παντοίων δένδρων· οἱ δὲ βάρβα-
ροι, διαβεβηκότες τὸν Τίγρητα, οὐ μέντοιγε καταφανεῖς
ἦσαν. Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες
[z] πρὸ τῶν ὅπλων Πρόξενος καὶ Ξενοφῶν· καὶ προσελ-
θὼν ἠρώτησεν ἄνθρωπός τις τοὺς προφύλακας, ποῦ ἂν
ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον. Μένωνα δὲ οὐκ ἐζήτει, καὶ
ταῦτα, παρὰ Ἀριαίου ὢν, τοῦ Μένωνος ξένου. Ἐπεὶ δὲ 9
Πρόξενος εἶπεν, ὅτι αὐτὸς εἴη, ὃν ζητεῖ, εἶπεν ὁ ἄνθρω-
πος· Ἔπεμψάν με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάεζος, πιστοὶ ὄντες
Κύρῳ, καὶ ὑμῖν εὖνοι, καὶ κελεύουσι φυλάττεσθαι, μὴ
ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι· ἔστι δὲ στράτευ-
μα πολὺ ἐν τῷ πλησίον παραδείσῳ. Καὶ ἐπὶ τὴν γέ-
φυραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ πέμψαι κελεύουσι φυλα-
κὴν, ὅτι διανοεῖται λῦσαι αὐτὴν Τισσαφέρνης τῆς νυ-
κτὸς, ἤνπερ δύνηται, ὡς μὴ διαβῆτε, ἀλλ' ἐν μέσῳ
ἀποληφθῆτε τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς διώρυχος. Ἀκούσαν- 10
τες ταῦτα ἄγουσιν αὐτὸν παρὰ τὸν Κλέαρχον, καὶ φρά-
ζουσιν, ἃ λέγει. Ὁ δὲ Κλέαρχος ἀκούσας ἐταράχθη,
καὶ ἐφοβεῖτο σφόδρα. Νεανίσκος δέ τις τῶν παρόν-
των ἐννοήσας εἶπεν, ὡς οὐκ ἀκόλουθα εἴη, τό τε ἐπιθή-

[z] Πρὸ τῶν ὅπλων] Hinc, opinor, liquido ſatis conſtat, ὅπλα locum denotare poſſe, milites ubi excubias agerent armati; cum ejus, excubitores qui adloqueretur, verba exaudirent ii, qui πρὸ τῶν ὅπλων jam tum ambularent. Vide 2, 2, 10.

σεσθαι καὶ τὸ λύσειν τὴν γέφυραν. Δῆλον γὰρ, ὅτι ἐπιτιθεμένους ἢ νικᾷν δεήσει αὐτοὺς, ἢ ἡττᾶσθαι. Ἐὰν μὲν οὖν νικῶσι, τί δεῖ αὐτοὺς λύειν τὴν γέφυραν; οὐδὲ γὰρ, ἂν πολλαὶ γέφυραι ὦσιν, ἔχοιμεν ἂν, ὅποι φυγόντες ἡμεῖς σωθῶμεν. Ἂν δ᾽ αὖ ἡμεῖς νικῶμεν, λελυμένης τῆς γεφύρας οὐχ ἕξουσιν ἐκεῖνοι, ὅποι ἂν φύγωσιν· οὐδὲ μὴν βοηθῆσαι, πολλῶν ὄντων πέραν, οὐδεὶς αὐτοῖς δυνήσεται, λελυμένης τῆς γεφύρας.

11 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κλέαρχος, ἤρετο τὸν ἄγγε-
λον, πόση τις εἴη χώρα ἡ ἐν μέσῳ τοῦ Τίγρητος καὶ τῆς
διώρυχος. Ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι πολλὴ, καὶ κῶμαι ἔνεισι,
καὶ πόλεις πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Τότε δὲ καὶ ἐγνώ-
σθη, ὅτι οἱ βάρβαροι τὸν ἄνθρωπον [a] ὑποπέμψαιεν,
ὀκνοῦντες, μὴ οἱ Ἕλληνες, διελθόντες τὴν γέφυραν, μέ-
νοιεν ἐν τῇ νήσῳ, ἐρύματα ἔχοντες, ἔνθεν μὲν τὸν Τί-
γρητα ποταμὸν, ἔνθεν δὲ τὴν διώρυχα· τὰ δ᾽ ἐπιτήδεια
ἔχοιεν ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χώρας, πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὔσης,
καὶ τῶν ἐργασομένων ἐνόντων· εἶτα δὲ καὶ ἀποστροφὴ
12 γένοιτο, εἴ τις βούλοιτο βασιλέα κακῶς ποιεῖν. Μετὰ
ταῦτα ἀνεπαύοντο· ἐπὶ μέντοι τὴν γέφυραν ὅμως φυ-
λακὴν ἔπεμψαν· καὶ οὔτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν, οὔτε
πρὸς τὴν γέφυραν οὐδεὶς ἦλθε τῶν πολεμίων, ὡς οἱ φυ-
λάττοντες ἀπήγγελλον. Ἐπειδὴ δὲ ἕως ἐγένετο, διέ-
βησαν τὴν γέφυραν ἐζευγμένην πλοίοις τριάκοντα καὶ
ἑπτὰ, ὡς οἷόν τε μάλιστα πεφυλαγμένως· ἐξήγγελλον
γάρ τινες τῶν παρὰ Τισσαφέρνους Ἑλλήνων, ὡς διαβαι-
νόντων μέλλοιεν ἐπιτίθεσθαι· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ψευδῆ
ἦν· διαβαινόντων μέντοι Γλοῦς αὐτοῖς ἐπεφάνη μετ᾽ ἄλ-

[a] Ὑποπέμψαιεν] *Suida* interprete, eſt μετὰ δόλου ἐκπέμψαιεν. Deinde citat idem Xenophontis hunc locum, et pro διελθόντες legit διαβάντες, pro μένοιεν, μείνειαν.

λων, σκοπῶν, εἰ διαβαίνοιεν τὸν ποταμόν· ἐπεὶ δὲ εἶδεν, ᾤχετο ἀπελαύνων.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Τίγρητος ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τέτ- 13
ταρας, παρασάγγας εἴκοσιν, ἐπὶ τὸν Φύσκον ποταμὸν,
τὸ εὖρος πλέθρου· ἐπῆν δὲ γέφυρα. Καὶ ἐνταῦθα ᾠκεῖ-
το πόλις μεγάλη, ᾗ ὄνομα Ὦπις· πρὸς ἣν ἀπήντησε
τοῖς Ἕλλησιν ὁ Κύρου καὶ Ἀρταξέρξου νόθος ἀδελφὸς,
ἀπὸ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων στρατιὰν πολλὴν ἄγων, ὡς
βοηθήσων βασιλεῖ· καὶ στήσας τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα,
παρερχομένους ἐθεώρει τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ Κλέαρχος 14
ἡγεῖτο μὲν εἰς δύο, ἐπορεύετο δὲ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε
ἐφιστάμενος. Ὅσον δ᾽ ἂν χρόνον τὸ ἡγούμενον τοῦ στρα-
τεύματος ἐπιστῇ, τοσοῦτον ἀνάγκη χρόνον δι᾽ ὅλου τοῦ στρα-
τεύματος γίγνεσθαι τὴν [b] ἐπίστασιν· ὥστε τὸ στράτευμα
καὶ αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι δόξαι πάμπολυ εἶναι, καὶ τὸν
Πέρσην ἐκπεπλῆχθαι θεωροῦντα. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπορεύ- 15
θησαν διὰ τῆς Μηδίας σταθμοὺς ἐρήμους ἓξ, παρασάγ-
γας τριάκοντα, εἰς τὰς Παρυσάτιδος κώμας, τῆς Κύρου
καὶ βασιλέως μητρός. Ταύτας Τισσαφέρνης Κύρῳ ἐπεγ-
γελῶν διαρπάσαι τοῖς Ἕλλησιν ἐπέτρεψε, πλὴν ἀνδρα-
πόδων. Ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς, καὶ πρόβατα, καὶ ἄλλα
χρήματα. Ἐντεῦθεν δ᾽ ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμους 16
πέντε, παρασάγγας εἴκοσι, τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἐν
ἀριστερᾷ ἔχοντες. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σταθμῷ, πέραν τοῦ
ποταμοῦ, πόλις ᾠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων, ὄνομα
Καιναὶ, ἐξ ἧς οἱ βάρβαροι διῆγον [c] ἐπὶ σχεδίαις δι-
φθερῶν ἄρτους, τυρὸν, οἶνον.

[b] Ἐπίστασιν·] In MSto Eton. et libris quibuſdam editis legitur ἐπίτασιν.

[c] Ἐπὶ σχεδίαις etc.] Sic repoſui ex conjectura: cui favet MS. Eton. qui pro διφθερῶν exhibet διφθεραίναις. 1, 5, 10.

Digitized by Google

C.V. Μετὰ ταῦτα ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Ζάβατον ποταμὸν, τὸ εὖρος τεττάρων πλέθρων. Καὶ ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· ἐν δὲ ταύταις ὑποψίαι μὲν ἦσαν, φανερὰ δ᾽ οὐδεμία ἐφαίνετο ἐπιβουλή. Ἔδοξεν οὖν τῷ Κλεάρχῳ συγγενέσθαι Τισσαφέρνει, καὶ εἴ πως δύναιτο, παῦσαι τὰς ὑποψίας, πρὶν ἐξ αὐτῶν πόλεμον γενέσθαι· καὶ ἔπεμψέ τινα ἐροῦντα, ὅτι συγγενέσθαι αὐτῷ χρήζοι. Ὁ δὲ ἑτοίμως ἐκέλευσεν ἥκειν. Ἐπειδὴ δὲ συνῆλθον, λέγει ὁ Κλέαρχος τάδε·

2 Ἐγὼ, ὦ Τισσαφέρνη, οἶδα μὲν ἡμῖν ὅρκους γεγενημένους, καὶ δεξιὰς δεδομένας, μὴ ἀδικήσειν ἀλλήλους· φυλαττόμενον δέ σε ὁρῶ ὡς πολεμίους ἡμᾶς· καὶ ἡμεῖς, ὁρῶντες ταῦτα, ἀντιφυλαττόμεθα. Ἐπεὶ δὲ σκοπῶν οὐδὲν δύναμαι οὔτε σὲ αἰσθέσθαι πειρώμενον ἡμᾶς κακοποιεῖν, ἐγώ τε σαφῶς οἶδα, ὅτι ἡμεῖς γε οὐδ᾽ ἐπινοοῦμεν οὐδὲν τοιοῦτον, ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν, ὅπως, εἰ δυναίμεθα, ἐξέλοιμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν. Καὶ γὰρ οἶδα ἤδη ἀνθρώπους, τοὺς μὲν ἐκ διαβολῆς, τοὺς δὲ ἐξ ὑποψίας, οἳ φοβηθέντες ἀλλήλους, φθάσαι βουλόμενοι, πρὶν παθεῖν, ἐποίησαν ἀνήκεστα κακὰ τοὺς οὔτε μέλλοντας, οὔτε βουλομένους τοιοῦτον οὐδέν. Τὰς οὖν τοιαύτας [d] ἀγνωμοσύνας νομίζων συνουσίαις μάλιστα ἂν παύεσθαι, ἥκω, καὶ διδάσκειν σε βούλομαι, ὡς σὺ ἡμῖν οὐκ ὀρθῶς ἀπιστεῖς. Πρῶτον μὲν γὰρ καὶ μέγιστον, οἱ θεῶν ὅρκοι ἡμᾶς κωλύουσι πολεμίους εἶναι ἀλλήλοις· ὅστις δὲ τούτων σύνοιδεν αὑτῷ παρημεληκὼς, τοῦτον ἐγὼ οὔποτ᾽ ἂν εὐδαιμονίσαιμι. [e] Τὸν γὰρ θεῶν πόλεμον οὐκ οἶδα οὔτ᾽ ἀπὸ

[d] Ἀγνωμοσύνας] Hoc in loco denotare videtur *ſimultates*, vel *indignitates* etiam *ex errore natas*.

[e] Τὸν γὰρ θεῶν etc.] Numinis *ſcil.* in teſtem et vindicem invocati; *perjuri capitis, fraudiſque* Ultorem. *Quis enim læſos impune putaret Eſſe deos?*

Digitized by Google

ποίου ἂν τάχους φεύγων τις ἀποφύγοι, οὔτ' εἰς ποῖον ἂν σκότος ἀποδραίη, οὔθ' ὅπως ἂν εἰς ἐχυρὸν χωρίον ἀποσταίη. Πάντῃ γὰρ πάντα τοῖς θεοῖς ὕποχα, καὶ πανταχῇ πάντων ἴσον οἱ θεοὶ κρατοῦσι. Περὶ μὲν δὴ τῶν θεῶν τε καὶ τῶν ὅρκων οὕτω γιγνώσκω, [f] παρ' οὓς ἡμεῖς τὴν φιλίαν συνθέμενοι κατεθέμεθα· τῶν δὲ ἀνθρωπίνων σὲ ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι νομίζω μέγιστον ἡμῖν εἶναι ἀγαθόν. Σὺν μὲν γάρ σοι πᾶσα ἡμῖν ὁδὸς εὔπορος, πᾶς δὲ ποταμὸς διαβατὸς, τῶν δ' ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορία· ἄνευ δέ σου πᾶσα μὲν ἡ ὁδὸς διὰ σκότους, (οὐδὲν γὰρ αὐτῆς ἐπιστάμεθα) πᾶς δὲ ποταμὸς δύσπορος, πᾶς δ' ὄχλος φοβερός· φοβερώτατον δ' ἐρημία· μεστὴ γὰρ πολλῆς ἀπορίας ἐστίν. Εἰ δὲ δὴ καὶ μανέντες σε κατακτείναιμεν, ἄλλο τι ἂν, ἢ, τὸν εὐεργέτην κατακτείναντες πρὸς βασιλέα τὸν μέγιστον [g] ἔφεδρον ἀγωνιζοίμεθα; Ὅσων δὲ δὴ καὶ οἵων ἐλπίδων ἐμαυτὸν ἂν στερήσαιμι, εἴ σέ τι κακὸν ἐπιχειρήσαιμι ποιεῖν, ταῦτα λέξω. Ἐγὼ γὰρ Κῦρον ἐπεθύμησά μοι φίλον γενέσθαι, νομίζων τῶν τότε ἱκανώτατον εἶναι εὖ ποιεῖν, ὃν ἂν βούλοιτο. Σὲ δὲ νῦν ὁρῶ τήν τε Κύρου δύναμιν καὶ χώραν ἔχοντα, καὶ τὴν σεαυτοῦ ἀρχὴν σώζοντα, τὴν δὲ βασιλέως δύναμιν, ᾗ Κῦρος πολεμίᾳ ἐχρῆτο, σοὶ ταύτην σύμμαχον οὖσαν. Τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, τίς οὕτω

[f] Παρ' οὓς] *Muretus* legit παρ' οἷς, nec male.

[g] Ἔφεδρον] Ab re athletica ducitur nomen, impoſitum olim ei, qui duobus inter ſe luctantibus aſſidebat, certamen inſpiciebat, ejuſque eventum eo exſpectabat conſilio, victorem ut integer adgrederetur. *Triclin.* ad *Sophoc.* Ajac. v. 615. Ἔφεδρος κυρίως, ὁ παρεσκευασμένος, ὅταν δύο τινὲς παλαίωσι, παλαίσειν τῷ νικήσαντι. Et ſic fere vetus alter *Scholiaſtes* ad locum. Hinc ſua *Suidas* ad v. Exempla huc facientia ſuppeditabit *Budæus* in Comm. G. L. p. 742. Quibus omnino velim addas, quæ *Lucianus* diſſerit *in Hermotimo* fere medio.

Digitized by Google

μαίνεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι; Ἀλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας, καί σε βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι. Οἶδα μὲν γὰρ ὑμῖν Μυσοὺς λυπηροὺς ὄντας, οὓς ἐλπίζω ἂν σὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει ταπεινοὺς ὑμῖν παρασχεῖν· οἶδα δὲ καὶ Πεισίδας· ἀκούω δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη πολλὰ τοιαῦτα εἶναι, ἃ οἶμαι ἂν παῦσαι ἐνοχλοῦντα ἀεὶ τῇ ὑμετέρᾳ εὐδαιμονίᾳ. [h] Αἰγυπτίους δὲ, οἷς μάλιστα ὑμᾶς νῦν γιγνώσκω τεθυμωμένους, οὐχ ὁρῶ, ποίᾳ δυνάμει συμμάχῳ χρησάμενοι μᾶλλον ἂν κολάσεσθε τῆς νῦν σὺν ἐμοὶ οὔσης. Ἀλλὰ μὴν ἔν γε τοῖς πέριξ οἰκοῦσι σὺ, εἰ μὲν βούλοιό τῳ φίλος εἶναι, ὡς μέγιστος ἂν εἴης· εἰ δέ τις σὲ λυποίη, ὡς δεσπότης ἀναστρέφοιο, ἔχων ἡμᾶς ὑπηρέτας, οἵ σοι οὐκ ἂν τοῦ μισθοῦ ἕνεκα μόνον ὑπηρετοῖμεν, ἀλλὰ καὶ τῆς χάριτος, ἣν σωθέντες ὑπὸ σοῦ σοὶ ἂν ἔχοιμεν δικαίως. Ἐμοὶ μὲν ταῦτα πάντα ἐνθυμουμένῳ οὕτω δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι, τὸ σὲ ἡμῖν ἀπιστεῖν, ὥστε καὶ ἥδιστ' ἂν ἀκούσαιμι τοὔνομα, τίς ἐστιν οὕτω δεινὸς λέγειν, ὥστε πεῖσαι λέγων, ὡς ἡμεῖς σοι ἐπιβουλεύοιμεν. Κλέαρχος μὲν οὖν τοσαῦτα εἶπε· Τισσαφέρνης δὲ ὧδε [i] ἀπημείφθη·

3 Ἀλλ' ἥδομαι μὲν, ὦ Κλέαρχε, ἀκούων σου φρονίμους λόγους· ταῦτα γὰρ γιγνώσκων, εἴ τι ἐμοὶ κακὸν βουλεύοις, ἅμα ἄν μοι δοκῇς καὶ σεαυτῷ κακόνους εἶναι.

[h] Αἰγυπτίους] In libris quibuſdam editis perperam legitur Αἰγυπτίοις. Cæterum bellum inter Ægyptios tandem et Perſas conflatum eſt anno ante æram Chriſtianam 377, cum jam 28 fere annos imperio expleverat Artaxerxes, in Ægypto regnante Acoride. Vide ſis *Diodor. Sic.* l. 15. ad Olymp. 98. et *Corn. Nep.* in Iphicrate et Chabria.

[i] Ἀπημείφθη·] In libris nonnullis ſcribitur ἀπειμείφθη. Sed recte *Stephanus* et ex Atticorum indole dat ἀπημείφθη: quod Homericis verbis, quibus nonnunquam alibi uſus eſt Noſter, merito adnumeres.

Digitized by Google

Ὡς δ᾽ ἂν μάθῃς, ὅτι οὐδ᾽ ἂν ὑμεῖς δικαίως οὔτε βασιλεῖ, οὔτ᾽ ἐμοὶ [k] ἀπιστοίητε, ἀντάκουσον. Εἰ γὰρ ὑμᾶς ἐβουλόμεθα ἀπολέσαι, πότερά σοι δοκοῦμεν ἱππέων πλήθους ἀπορεῖν, ἢ πεζῶν, ἢ ὁπλίσεως, ἐν ᾗ ὑμᾶς μὲν βλάπτειν ἱκανοὶ ἂν ἦμεν, ἀντιπάσχειν δὲ οὐδεὶς κίνδυνος; Ἀλλὰ χωρίων ἐπιτηδείων ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι, ἀπορεῖν ἄν σοι δοκοῦμεν; Οὐ τοσαῦτα μὲν πεδία ἡμῖν φίλια ὄντα σὺν πολλῷ πόνῳ διαπορεύεσθε, τοσαῦτα δὲ ὄρη ὑμῖν [l] ὁρᾶται ὄντα πορευτέα, ἃ ἡμῖν ἔξεστι προκαταλαβοῦσιν ἄπορα ὑμῖν παρέχειν; τοσοῦτοι δέ εἰσι ποταμοί, [m] ἐξ ὧν ἔξεστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι, ὁπόσοις ἂν ὑμῶν βουλοίμεθα μάχεσθαι; Εἰσὶ δ᾽ αὐτῶν, οὓς οὐδ᾽ ἂν παντάπασι διαβαίητε, εἰ μὴ ἡμεῖς ὑμᾶς διαπορεύοιμεν. Εἰ δὲ ἐν πᾶσι τούτοις ἡττώμεθα, ἀλλὰ τό γε πῦρ τοῦ καρποῦ κρεῖττόν ἐστιν· ὃν ἡμεῖς δυναίμεθ᾽ ἂν κατακαύσαντες λιμὸν ὑμῖν ἀντιτάξαι, ᾧ ὑμεῖς, οὐδ᾽ εἰ πάνυ ἀγαθοὶ εἴητε, μάχεσθαι ἂν δύναισθε. Πῶς οὖν ἄν, ἔχοντες τοσούτους πόρους πρὸς τὸ ὑμῖν πολεμεῖν, καὶ τούτων μηδένα ἡμῖν ἐπικίνδυνον, ἔπειτα ἐκ τούτων πάντων τοῦτον ἂν τὸν τρόπον ἐξελοίμεθα, ὃς μόνος μὲν πρὸς θεῶν ἀσεβής, μόνος δὲ πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρός; παντάπασι δὲ ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων καὶ ἀνάγκῃ ἐχομένων, καὶ τούτων πονη-

[k] Ἀπιστοίητε,] Ita repoſui, re ipſa, qua de agitur, hanc ſcripturam ſuadente. Hactenus libri omnes dedere ἀποσταίητε, quod, ſive loci ſtructuram, ſive ſenſum ſpectes, incommode huc irrepſit. Vidit hoc etiam *Muretus*, et reſcripſit ἀπιστίοιτε, cui levi mutatione facta, formam Atticam, atque adeo Auctoris ſtilo congruentem, induendam curavi.

[l] Ὁρᾶται] MS. Eton. ὁρᾶτε: nec aliter legit *Muretus*. Receptam ſcripturam tuentur libri editi; cum tamen neutiquam *Mureti* judicium MSti auctoritate confirmatum improbaverim.

[m] Ἐξ ὧν ἔξεστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι,] Eadem uſus eſt locutione metaphorica K. Π. 3, 3, 21. παρέσχον ἡμῖν ταμιεύεσθαι, ὥστε ὁπόσοις ἐβουλόμεθα αὐτῶν μάχεσθαι.

Digitized by Google

ρων, οἵτινες ἐθέλουσι δι᾽ ἐπιορκίας τε πρὸς θεοὺς, καὶ ἀπιστίας πρὸς ἀνθρώπους, πράττειν τι. Οὐχ οὕτως ἡμεῖς, ὦ Κλέαρχε, οὔτε ἠλίθιοι, οὔτε ἀλόγιστοι ἐσμέν. [n] Ἀλλὰ τί δὴ, ὑμᾶς ἐξὸν ἀπολέσαι, οὐκ [o] ἐπὶ τοῦτο ἤλθομεν; Εὖ ἴσθι, ὅτι ὁ ἐμὸς ἔρως τούτου αἴτιος, τοῦ τοῖς Ἕλλησιν ἐμὲ πιστὸν γενέσθαι, καὶ ᾧ Κῦρος ἀνέβη ξενικῷ διὰ μισθοδοσίαν πιστεύων, τούτῳ ἐμὲ καταβῆναι δι᾽ [p] εὐεργεσίας ἰσχυρόν. Ὅσα δέ μοι ὑμεῖς χρήσιμοι ἐστὲ, τὰ μὲν καὶ σὺ εἶπες, τὸ δὲ μέγιστον ἐγὼ οἶδα· [q] τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν βασιλεῖ μόνῳ ἔξεστιν ὀρθὴν ἔχειν, τὴν δ᾽ ἐπὶ τῇ καρδίᾳ ἴσως ἂν ὑμῶν παρόντων καὶ ἕτερος εὐπετῶς ἔχοι.

4 Ταῦτα εἰπὼν ἔδοξε τῷ Κλεάρχῳ ἀληθῆ λέγειν· καὶ εἶπεν· Οὐκοῦν, ἔφη, οἵτινες, τοιούτων ἡμῖν εἰς φιλίαν ὑπαρχόντων, πειρῶνται διαβάλλοντες πολεμίους ποιῆσαι ἡμᾶς, ἄξιοί εἰσι τὰ ἔσχατα παθεῖν; Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Τισσαφέρνης, εἰ βούλεσθέ μοι οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐν τῷ ἐμφανεῖ ἐλθεῖν, λέξω τοὺς πρὸς ἐμὲ λέγοντας, ὡς σὺ ἐπιβουλεύεις ἐμοί τε καὶ τῇ

Sic *Thucyd.* I. 6. haud ita longe ab init. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, etc. Et *Dion Chryſoſt.* Orat. XI. p. 177. edit. Lutet. ἅτε οὐδὲν αὑτῆς ταμιευσάμενον ἐν ἀγῶνι— i. e. *qui in prælio ſui impetus, aut virium ſuarum, nihil reſervaſſet.* Ita nimirum ὁ πάνυ Caſaubonus locum legit et expoſuit. Ταμιεύεσθαι autem, ex ejuſdem doctiſ. viri ſententia, milites dicuntur, cum non omnes ſuas vires primo effundunt conatu; ſed ſic eas diſpenſant, ut repetere, ſi opus ſit, ſemel atque iterum pugnam queant. *Item,* cum non confertos cuneos temerario impetu adgrediuntur, ſed vel ſingulos, vel plures quidem, verum intra virium ſuarum modum.

[n] Ἀλλὰ τί δὴ, etc.] Sic MS. Eton. Vulgo, ἀλλὰ τί δεῖ.

[o] Ἐπὶ τοῦτο] Ita ſcribendum perſpexit *Stephanus*; cum vulgo legatur ἐπὶ τούτῳ.

[p] Εὐεργεσιας] Ita edit. *Leunclav.* et MS. Eton. qui dat etiam μισθοδοσίας. *Steph.* et *Ald.* μισθοδοσίαν et εὐεργεσίαν.

[q] Τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ etc.] *Lucian.* in Piſcat. p. 213. ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων καὶ etc. *Dion Chryſoſt.* Orat. XIV. extr. Τοιγαροῦν Περσῶν βασιλεὺς, ὅπως μὲν ἕξει μόνος ὀρθὴν τὴν τιάραν, ἐφρόντιζεν. Vide ſis etiam *Joſephi* Antiq.

Digitized by Google

σὺν ἐμοὶ στρατιᾷ. Ἐγὼ δὲ, ἔφη ὁ Κλέαρχος, ἄξω
πάντας· καὶ σοὶ αὖ ἐγὼ δηλώσω, ὅθεν ἐγὼ περί σου
ἀκούω. Ἐκ τούτων δὴ τῶν λόγων ὁ Τισσαφέρνης, φι- 5
λοφρονούμενος, τότε μὲν μένειν τε αὐτὸν ἐκέλευσε, καὶ
σύνδειπνον ἐποιήσατο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ Κλέαρχος, ἐλθὼν
ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, δῆλός τε ἦν πάνυ φιλικῶς οἰόμε-
νος διακεῖσθαι τῷ Τισσαφέρνει, καὶ ἔλεγεν, ἃ ἐκεῖνος
ἀπήγγελλεν· ἔφη τε χρῆναι ἰέναι παρὰ Τισσαφέρνει,
οὓς ἐκέλευσε, καὶ οἳ ἂν ἐξελεγχθῶσι διαβάλλοντες
τῶν Ἑλλήνων, ὡς προδότας αὐτοὺς καὶ κακόνους τοῖς
Ἕλλησιν ὄντας τιμωρηθῆναι. Ὑπώπτευε δὲ, εἶναι τὸν
διαβάλλοντα [r] Μένωνα· εἰδὼς αὐτὸν καὶ συγγεγενημένον
Τισσαφέρνει μετὰ Ἀριαίου, καὶ στασιάζοντα αὐτῷ, καὶ
ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, ὅπως, τὸ στράτευμα ἅπαν πρὸς
ἑαυτὸν λαβὼν, φίλος ᾖ Τισσαφέρνει. Ἐβούλετο δὲ καὶ 6
ὁ Κλέαρχος ἅπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν
γνώμην, καὶ τοὺς παραλυποῦντας ἐκποδὼν εἶναι. Τῶν
δὲ στρατιωτῶν ἀντέλεγόν τινες αὐτῷ, μὴ ἰέναι πάντας
τοὺς λοχαγοὺς καὶ στρατηγοὺς, μηδὲ πιστεύειν Τισσαφέρ-
νει. Ὁ δὲ Κλέαρχος ἰσχυρῶς κατέτεινεν, ἔστε διεπρά-
ξατο, πέντε μὲν στρατηγοὺς ἰέναι, εἴκοσι δὲ λοχαγούς·
συνηκολούθησαν δὲ, ὡς εἰς ἀγορὰν, καὶ τῶν ἄλλων στρα-
τιωτῶν ὡς διακόσιοι.

Ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐπὶ ταῖς θύραις Τισσαφέρνους, οἱ 7
μὲν στρατηγοὶ παρεκλήθησαν εἴσω, Πρόξενος Βοιώτιος,
Μένων Θετταλὸς, Ἀγίας Ἀρκὰς, Κλέαρχος Λάκων, Σω-

Jud. l. 20. c. 3. et Diſſert. II. K. Π. præmiſſæ p. 50. De Tiſſapherne lege C. *Nep.* in vita *Conon.*

[r] Μένωνα, εἰδὼς αὐτὸν etc.] Sic *Cteſias* apud *Phot.* Biblioth. p. 130. Κλέαρχος—καὶ Μένων ἀεὶ διάφοροι ἀλλήλοις ἐτύγχανον, διότι τῷ μὲν Κλεάρχῳ ἅπαντα ὁ Κῦρος συνεβούλευε, τοῦ δὲ Μένωνος λόγος οὐδεὶς ἦν.

Digitized by Google

κράτης Ἀχαιός· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐπὶ θύραις ἔμενον. Οὐ
πολλῷ δ' ὕστερον * ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου οἵ τε ἔνδον
συνελαμβάνοντο, καὶ οἱ ἔξω κατεκόπησαν. Μετὰ δὲ
ταῦτα τῶν βαρβάρων τινὲς ἱππέων, διὰ τοῦ πεδίου ἐλαύ-
νοντες, ᾧτινι ἐντυγχάνοιεν Ἕλληνι, ἢ δούλῳ, ἢ ἐλευθέ-
8 ρῳ, πάντας ἔκτεινον. Οἱ δὲ Ἕλληνες τήν τε ἱππα-
σίαν αὐτῶν ἐθαύμαζον, ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὁρῶντες, καὶ,
ὅ τι ἐποίουν, ἠμφιγνόουν, πρὶν Νίκαρχος Ἀρκὰς ἧκε φεύ-
γων, τετρωμένος εἰς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ ἔντερα ἐν ταῖς
χερσὶν ἔχων, καὶ εἶπε πάντα τὰ γεγενημένα. Ἐκ τού-
του δὴ οἱ Ἕλληνες ἔθεον ἐπὶ τὰ ὅπλα πάντες ἐκπε-
πληγμένοι, καὶ νομίζοντες, αὐτίκα ἥξειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ
9 στρατόπεδον. Οἱ δὲ πάντες μὲν οὐκ ἦλθον, Ἀριαῖος δὲ
καὶ Ἀρτάοζος καὶ Μιθραδάτης, οἳ ἦσαν Κύρῳ πιστότα-
τοι· ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἑρμηνεὺς ἔφη, καὶ τὸν Τισσα-
φέρνους ἀδελφὸν σὺν αὐτοῖς ὁρᾶν καὶ γιγνώσκειν· συνη-
κολούθουν δὲ καὶ ἄλλοι Περσῶν τεθωρακισμένοι, εἰς τρια-
10 κοσίους. Οὗτοι, ἐπεὶ ἐγγὺς ἦσαν, προσελθεῖν ἐκέλευον,
εἴ τις εἴη τῶν Ἑλλήνων ἢ στρατηγὸς, ἢ λοχαγὸς, ἵνα
ἀπαγγείλωσι τὰ παρὰ βασιλέως. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλ-
θον τῶν Ἑλλήνων φυλαττόμενοι, στρατηγοὶ μὲν, Κλεά-
νωρ Ὀρχομένιος, καὶ Σοφαίνετος Στυμφάλιος, σὺν αὐ-
τοῖς δὲ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὅπως μάθῃ τὰ περὶ Προ-
ξένου. (Χειρίσοφος δ' ἐτύγχανεν ἀπὼν ἐν κώμῃ τινὶ σὺν
11 ἄλλοις, ἐπισιτιζόμενος) Ἐπεὶ δ' † ἔστησαν εἰς ἐπήκοον,
λέγει Ἀριαῖος· Κλέαρχος μὲν, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ἐπεὶ

* Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου οἵ τε etc.] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 257. Τισσαφέρνης δὲ τοὺς μὲν στρατηγοὺς εἰς τὴν σκηνὴν ἐκάλεσεν, οἱ δὲ λοχαγοὶ πρὸς ταῖς θύραις διέτριβον. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς Τισσαφέρνους σκηνῆς ἀρθείσης φοινικίδος, (ſigno nimirum illo, de quo Xenophon) ὁ μὲν etc. hiſtoriæ Xenophonteæ convenienter.

† Ἔστησαν εἰς ἐπήκοον] Exponas licet ipſius Auctoris verbis: ὅπου ἔμελλον ἂν ἐξακούεσθαι τὰ λεγόμενα K. Π. p. 272.

Digitized by Google

ἐπιορκῶν τε ἐφάνη καὶ τὰς σπονδὰς λύων, ἔχει τὴν δίκην καὶ τέθνηκε· Πρόξενος δὲ καὶ Μένων, ὅτι κατήγγειλαν αὐτῷ τὴν ἐπιβουλὴν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν· ὑμᾶς δὲ βασιλεὺς τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ· ἑαυτοῦ γὰρ εἶναι φησὶν, ἐπείπερ Κύρου ἦσαν τοῦ ἐκείνου δούλου.

Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίναντο οἱ Ἕλληνες, (ἔλεγε δὲ 12
Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος) Ὦ κάκιστε ἀνθρώπων, Ἀριαῖε, καὶ ἄλλοι, ὅσοι ἦτε Κύρου φίλοι, οὐκ αἰσχύνεσθε οὔτε θεοὺς, οὔτε ἀνθρώπους, οἵτινες, ὀμόσαντες ἡμῖν τοὺς αὐτοὺς φίλους καὶ ἐχθροὺς νομιεῖν, προδόντες ἡμᾶς σὺν Τισσαφέρνει, τῷ ἀθεωτάτῳ τε καὶ πανουργοτάτῳ, τούς τε ἄνδρας αὐτοὺς, οἷς ὤμνυτε, [u] ὡς ἀπολωλέκατε, καὶ, τοὺς ἄλλους ἡμᾶς προδεδωκότες, σὺν τοῖς πολεμίοις ἔρχεσθε ἐφ᾽ ἡμᾶς; Ὁ δὲ Ἀριαῖος εἶπε· Κλέαρχος γὰρ πρόσθεν ἐπιβουλεύων φανερὸς ἐγένετο Τισσαφέρνει τε καὶ Ὀρόντα, καὶ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς σὺν τούτοις. Ἐπὶ τούτοις δὲ 13
Ξενοφῶν τάδε εἶπε· Κλέαρχος μὲν τοίνυν, εἰ παρὰ τοὺς ὅρκους ἔλυε τὰς σπονδὰς, τὴν δίκην ἔχει· (δίκαιον γὰρ, ἀπόλλυσθαι τοὺς ἐπιορκοῦντας) Πρόξενος δὲ καὶ Μένων ἐπείπερ εἰσὶν ὑμέτεροί τε εὐεργέται, ἡμέτεροί τε στρατηγοὶ, πέμψατε αὐτοὺς δεῦρο· δῆλον γὰρ, ὅτι, φίλοι γε ὄντες ἀμφοτέροις, πειράσονται, καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν. Πρὸς ταῦτα οἱ βάρβαροι πολὺν χρόνον διαλεχθέντες ἀλλήλοις, ἀπῆλθον, οὐδὲν ἀποκρινόμενοι.

Οἱ μὲν δὴ στρατηγοὶ οὕτω ληφθέντες, ἀνήχθησαν C.VI.
ὡς βασιλέα, καὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλὰς ἐτελεύ-

[u] Οἷς ὤμνυτε, ὡς ἀπολωλέκατε,] *Leunclav.* vertit: *quibus ſacramento confirmabatis, vos plane periiſſe:* ſatis recte quidem, ſi legiſſet ὡς ἀπολώλατε. At loci ſententia iſtam reſpuit lectionem, poſtulatque ἀπολωλέκατε, quod, pro vi ſua tranſitiva, ſonat *perdo, interficio*, etc. *Stephanus* pro particula ὡς ſubſtituendam ſuſpicatur ὅμως.

Digitized by Google

τησαν· εἷς μὲν αὐτῶν Κλέαρχος, ὁμολογουμένως ἐκ πάν-
των, τῶν ἐμπείρως αὐτοῦ ἐχόντων, δόξας γενέσθαι ἀνὴρ
2 καὶ πολεμικὸς καὶ φιλοπόλεμος ἐσχάτως. [x] Καὶ γὰρ
δὴ, ἕως μὲν πόλεμος ἦν τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς
Ἀθηναίους, παρέμεινεν· ἐπεὶ δὲ εἰρήνη ἐγένετο, πείσας
τὴν αὑτοῦ πόλιν, ὡς οἱ Θρᾷκες ἀδικοῦσι τοὺς Ἕλληνας,
καὶ διαπραξάμενος ὡς ἐδύνατο παρὰ τῶν Ἐφόρων, ἐξέ-
πλει, ὡς πολεμήσων τοῖς ὑπὲρ Χεῤῥονήσου καὶ Περίνθου
Θρᾳξίν. Ἐπεὶ δὲ μεταγνόντες πως οἱ Ἔφοροι, ἤδη
ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο ἐξ Ἰσθμοῦ,
ἐνταῦθα οὐκέτι πείθεται, ἀλλ᾽ ᾤχετο πλέων εἰς Ἑλλήσ-
ποντον. Ἐκ τούτου καὶ ἐθανατώθη [y] ὑπὸ τῶν ἐν τῇ
3 Σπάρτῃ τελῶν, ὡς ἀπειθῶν. Ἤδη δὲ φυγὰς ὤν, ἔρ-
χεται πρὸς Κῦρον, καὶ ὁποίοις μὲν λόγοις ἔπεισε Κῦρον,
ἀλλαχοῦ γέγραπται· δίδωσι δὲ αὐτῷ Κῦρος μυρίους δα-
ρεικούς· ὁ δὲ λαβὼν, οὐκ ἐπὶ ῥᾳθυμίαν ἐτράπετο, ἀλλ᾽
ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συλλέξας στράτευμα, ἐπολέ-
μει τοῖς Θρᾳξί· καὶ μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ ἀπὸ τούτου
ἔφερε καὶ ἦγεν αὐτούς· καὶ πολεμῶν διεγένετο, μέχρις οὗ
Κῦρος ἐδεήθη τοῦ στρατεύματος· τότε δὲ ἀπῆλθεν, ὡς
σὺν ἐκείνῳ αὖ πολεμήσων.

4 Ταῦτα οὖν φιλοπολέμου δοκεῖ ἀνδρὸς ἔργα εἶναι,
ὅστις, ἐξὸν μὲν εἰρήνην ἔχειν ἄνευ αἰσχύνης καὶ βλάβης,
αἱρεῖται πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ ῥᾳθυμεῖν, βούλεται πονεῖν,
ὥστε πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ χρήματα ἔχειν ἀκινδύνως, αἱρεῖ-
ται, πολεμῶν μείονα ταῦτα ποιεῖν. Ἐκεῖνος δὲ, ὥσπερ

[x] Καὶ γὰρ δὴ ἕως μὲν etc.] Lege etiam, quæ de Clearcho tradit *Diodor. Sic.* l. 14. p. 243.

[y] Ὑπὸ τῶν etc.] *Scholiaſtes* ad *Thucyd.* l. 1. fere medio: Τὰ τέλη, οἱ προάρχοντες τῶν Λακεδαιμονίων· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἄρχοντας τέλη ἐκάλουν, διὰ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι.

Digitized by Google

[z] εἰς παιδικὰ, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ ἡδονὴν, ἤθελε δαπανᾷν
εἰς πόλεμον· οὕτω μὲν φιλοπόλεμος ἦν. Πολεμικὸς δὲ 5
αὖ ταύτῃ εἶναι ἐδόκει, ὅτι φιλοκίνδυνός τε ἦν, καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἄγων ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς φρόνιμος, ὡς οἱ παρόντες πανταχοῦ πάντες ὡμολόγουν. Καὶ ἀρχικὸς δὲ ἐλέγετο εἶναι, ὡς δυνατὸν, ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου, οἷον καὶ ἐκεῖνος εἶχεν. Ἱκανὸς μὲν γὰρ, ὥς τις καὶ ἄλλος, φροντίζειν ἦν, ὅπως ἕξει ἡ στρατιὰ αὐτοῦ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ παρασκευάζειν ταῦτα· ἱκανὸς δὲ καὶ ἐμποιῆσαι τοῖς παροῦσιν, ὡς οὐκ [a] ἀπιστέον
εἴη Κλεάρχῳ. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐκ τοῦ χαλεπὸς εἶναι. 6
Καὶ γὰρ ὁρᾷν στυγνὸς ἦν, καὶ τῇ φωνῇ τραχύς· ἐκόλαζέ τε αἰεὶ ἰσχυρῶς, καὶ ὀργῇ ἐνίοτε, ὥστε καὶ αὐτῷ μεταμέλειν ἔσθ' ὅτε. Καὶ γνώμῃ δὲ ἐκόλαζεν· ἀκολάστου γὰρ στρατεύματος οὐδὲν ἡγεῖτο ὄφελος εἶναι. Ἀλλὰ καὶ λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὡς δέοι τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς πολεμίους, εἰ μέλλοι ἢ φυλακὰς φυλάξειν, ἢ φίλων [b] ἀφέξεσθαι, ἢ

[z] Εἰς παιδικὰ] *Scholiaſtes* ad *Thucyd.* l. 1. haud procul a fine: Τὰ παιδικὰ, ὀξυτόνως, οὐδέτερον πληθυντικόν· τοῦτο δέ τινες ἐπὶ ἀγαθοῦ ἔρωτος, τινὲς δὲ ἐπὶ αἰσχροῦ λαμβάνουσι. *Phavorin.* Παιδικὰ, ἐπὶ θηλειῶν καὶ ἀῤῥένων ἐρωμένων τάττεται ἡ λέξις—ὡς δὲ ἐπιτοπολὺ, ἐπὶ τῶν ἀσελγῶς ἐρωμένων. Hæc autem dictio (quod animadvertit *Budæus* Comm. L. G. p. 177. ubi vide exempla) ab amoribus puerorum ad honeſtum amorem et voluptatem inculpatam tranſlata eſt: adeo ut tam res quælibet, quam homo, dicatur παιδικὰ, quam quemve aliquis in deliciis habet.

[a] Ἀπιστέον] Edit. quædam veteres et MS. Eton. dant ὡς ἀπιστέον: *Steph.* ὡς οὐκ ἀπειστέον. Recte quidem addita eſt particula negativa; ſed ἀπιστέον in ἀπειστέον mutatum nollem. *Heſych.* Ἀπιστεῖ, ἀπειθεῖ—Ἄπιστος, ἀπειθής: cui accedunt *Phavorin.* et *Suidas.* Infra paulo Noſter §. 10. απιστεῖν adhibet pro ἀπειστεῖν; et K. Π. 2, 1, 11. εὐπιστότατος pro εὐπειστότατος, ubi vide notata.

[b] Ἀφέξεσθαι, ἢ ἀπροφασίστως] Sic reſcripſi ex MSto Eton. *Mureto* et *Leunclavio* adprobantibus. Perperam editiones aliæ dant μὴ ἀπροφασίστως, et ἢ μὴ ἀπροφασίστως etc.

Digitized by Google

7 ἀπροφασίστως ἰέναι πρὸς τοὺς πολεμίους. Ἐν μὲν οὖν
τοῖς δεινοῖς ἤθελον αὐτοῦ ἀκούειν σφόδρα, καὶ οὐκ ἄλλον
ᾑροῦντο οἱ στρατιῶται. Καὶ γὰρ τὸ στυγνὸν τότε φαιδρὸν
αὐτοῦ ἐν τοῖς προσώποις ἔφασαν φαίνεσθαι, καὶ τὸ χα-
λεπὸν, ἐῤῥωμένον πρὸς τοὺς πολεμίους ἐδόκει εἶναι· ὥστε
σωτήριον, καὶ οὐκέτι χαλεπὸν, ἐφαίνετο. Ὅτε δ᾽ ἔξω
τοῦ δεινοῦ γένοιντο, καὶ ἐξείη πρὸς ἄλλους [c] ἀρχομένους
ἀπιέναι, πολλοὶ αὐτὸν ἀπέλειπον· τὸ γὰρ ἐπίχαρι οὐκ
εἶχεν, ἀλλὰ ἀεὶ χαλεπὸς καὶ ὠμὸς ἦν· ὥστε διέκειντο
πρὸς αὐτὸν οἱ στρατιῶται, ὥσπερ παῖδες πρὸς διδάσκα-
λον· καὶ γὰρ οὖν φιλίᾳ μὲν καὶ εὐνοίᾳ ἑπομένους οὐδέ-
ποτ᾽ εἶχεν· οἵτινες δὲ ἢ ὑπὸ πόλεως τεταγμένοι, ἢ ὑπὸ
τοῦ δεῖσθαι, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀνάγκῃ κατεχόμενοι παρεῖσαν
8 αὐτῷ, σφόδρα πειθομένοις ἐχρῆτο. Ἐπειδὴ δὲ καὶ
ἤρξαντο νικᾶν σὺν αὐτῷ τοὺς πολεμίους, μεγάλα ἤδη
ἦν τὰ χρησίμους ποιοῦντα εἶναι τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώ-
τας· τό τε γὰρ πρὸς τοὺς πολεμίους θαῤῥαλέως ἔχειν
παρῆν, καὶ τὸ τὴν παρ᾽ ἐκείνου τιμωρίαν φοβεῖσθαι, αὐ-
τοὺς εὐτάκτους ἐποίει. Τοιοῦτος μὲν δὴ ἄρχων ἦν· ἄρ-
χεσθαι δ᾽ ὑπὸ ἄλλων οὐ μάλα ἐθέλειν ἐλέγετο. Ἦν
δὲ, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

9 Πρόξενος δὲ ὁ Βοιώτιος, εὐθὺς μὲν μειράκιον ὤν,
ἐπεθύμει γενέσθαι ἀνὴρ, τὰ μεγάλα πράττειν ἱκανός·
καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν ἔδωκε [d] Γοργίᾳ ἀργύ-

[c] Ἀρχομένους] Reponendum videtur ἀρχομένοις: nam participium huc paſſim denotat ὑπηκόους vel στρατιώτας. Sic mox infra—ᾐσχύνετο μᾶλλον τοὺς στρατιώτας, ἢ οἱ ἀρχόμενοι ἐκεῖνον.— Senſus itaque idem erit, ac ſi ſcripſiſſet: καὶ ἐξείη τοῖς στρατιώταις πρὸς ἄλλους (ſcil. στρατηγοὺς) ἀπιέναι: nam vocibus στρατιῶται et ἀρχόμενοι paulo poſt promiſcue utitur.

[d] Γοργίᾳ] De quo *Philoſtr.* de vitis Sophiſt. p. 492. *Diodor. Sic.* l. 12. p. 106. *Cicer.* de Orat. l. 1. c. 22. l. 3. c. 32.

ριον τῷ Λεοντίνῳ. Ἐπεὶ δὲ συνεγένετο ἐκείνῳ, ἱκανὸς ἤδη νομίσας εἶναι καὶ ἄρχειν, καὶ, φίλος ὢν τοῖς πρώτοις, μὴ ἡττᾶσθαι εὐεργετῶν, ἦλθεν εἰς ταύτας τὰς σὺν Κύρῳ πράξεις· καὶ ᾤετο κτήσεσθαι ἐκ τούτων ὄνομα μέγα, καὶ δύναμιν μεγάλην, καὶ χρήματα πολλά· τούτων δ' ἐπιθυμῶν, σφόδρα ἔνδηλον αὖ καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετὰ ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ ᾤετο δεῖν τούτων τυγχάνειν, ἄνευ δὲ τούτων μή. Ἄρχειν δὲ καλῶν μὲν καὶ ἀγα- 10
θῶν ἱκανὸς ἦν· οὐ μέντοι οὐδ' αἰδῶ τοῖς στρατιώταις ἑαυτοῦ οὔτε φόβον ἱκανὸς ἐμποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ ᾐσχύνετο μᾶλλον τοὺς στρατιώτας, ἢ οἱ ἀρχόμενοι ἐκεῖνον· καὶ φοβούμενος μᾶλλον ἦν φανερὸς τὸ ἀπεχθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις, ἢ οἱ στρατιῶται τὸ [e] ἀπιστεῖν ἐκείνῳ. Ὤιετο δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι καὶ δοκεῖν, τὸν μὲν καλῶς ποιοῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαινεῖν. Τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δ' ἄδικοι ἐπεβούλευον, ὡς εὐμεταχειρίστῳ ὄντι. Ὅτε δὲ ἀπέθνησκεν, ἦν ἐτῶν ὡς τριάκοντα.

[f] Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν 11
[g] πλούτου ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι· ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τ' ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστον δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην. Ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι, ὧν

in *Oratore*, c. 12. et de *Fin.* l. 2. c. 1. *Quinctil.* Inſtit. orat. l. 3. c. 1. *Ælian.* H. V. l. 1. c. 23.

[e] Ἀπιστεῖν] Lege ſcripta 2, 6, 5.

[f] Μένων δὲ etc.] Simultatis Noſtrum inter et Platonem argumentum a varia, quam uterque ſecutus eſt, mores Menonis deſcribendi ratione ducit *Athenæus* l. 11. c. ult.

[g] Πλούτου etc.] MS. Eton. πλουτεῖν, ideo, opinor, quod ἄρχειν mox ſequatur. *Suidas* etiam ad v. Μένων receptam ſervat lectionem.

ἐπιθυμοίη, συντομωτάτην ὁδὸν ᾤετο εἶναι διὰ τοῦ ἐπιορ-
κεῖν τε, καὶ ψεύδεσθαι, καὶ ἐξαπατᾷν· [h] τὸ δὲ ἁπλοῦν
12 τε καὶ ἀληθὲς, τὸ αὐτὸ τῷ ἠλιθίῳ εἶναι. Στέργων δὲ
φανερὸς μὲν ἦν οὐδένα, ὅτῳ δὲ φαίη φίλος εἶναι, τού-
τῳ ἔνδηλος ἦν ἐπιβουλεύων. Καὶ πολεμίου μὲν οὐδενὸς
κατεγέλα, τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν αἰεὶ
διελέγετο. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κτήμασιν οὐκ
ἐπεβούλευε· (χαλεπὸν γὰρ ᾤετο εἶναι, τὰ τῶν φυλατ-
τομένων λαμβάνειν) τὰ δὲ τῶν φίλων [i] μόνος ᾤετο εἰ-
13 δέναι ὅτι ῥᾷστον ἀφύλακτα λαμβάνειν. Καὶ ὅσους μὲν
ᾐσθάνετο ἐπιόρκους καὶ ἀδίκους, ὡς εὖ ὡπλισμένους ἐφο-
βεῖτο· τοῖς δ' ὁσίοις καὶ ἀλήθειαν ἀσκοῦσιν ὡς ἀνάν-
δροις ἐπειρᾶτο χρῆσθαι. Ὥσπερ δέ τις ἀγάλλεται
ἐπὶ θεοσεβείᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ δικαιότητι, οὕτω καὶ
Μένων ἠγάλλετο τῷ ἐξαπατᾷν δύνασθαι, τῷ πλάσα-
σθαι ψευδῆ, τῷ φίλους διαγελᾷν· τὸν δὲ μὴ πανοῦρ-
γον, ἀπαίδευτον ἐνόμιζεν εἶναι. Καὶ παρ' οἷς μὲν ἐπε-
χείρει πρωτεύειν φιλίᾳ, διαβάλλων τοὺς πρώτους τούτους
14 ᾤετο δεῖν κτήσασθαι. Τὸ δὲ πειθομένους τοὺς στρατιώτας
παρέχεσθαι, ἐκ τοῦ συναδικεῖν αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο. Τι-
μᾶσθαι δὲ καὶ θεραπεύεσθαι ἠξίου, ἐπιδεικνύμενος, ὅτι
πλεῖστα δύναιτο καὶ ἐθέλοι ἂν ἀδικεῖν. Εὐεργεσίαν δὲ
κατέλεγεν, ὁπότε τις αὐτοῦ ἀφίστατο, ὅτι χρώμενος αὐ-
τῷ οὐκ ἀπώλεσεν αὐτόν. Καὶ τὰ μὲν δὴ ἀφανῆ ἔξεστι

[h] Τὸ δὲ ἁπλοῦν τε καὶ etc.] MS. Eton. *Stobæus* et vet. quædam editiones dant: τὸ δὲ ἁπλοῦν τε καὶ ἠλίθιον, ἐνομίζετο αὐτῷ ἠλιθίῳ εἶναι. *Suidas*, ad v. Ἠλίθιος habet: τὸ δὲ ἁπλοῦν καὶ ἀληθὲς ἐνομίζετο αὐτῷ ἠλίθιον εἶναι: quam fere ſcripturam ſequitur idem ad v. Μένων. Lectionem receptam recte exhibent editiones *Steph.* et *Leuncl.*

[i] Μόνος ᾤετο etc.] In MSto Eton. deeſt ὅτι ante ῥᾷστον, quod ſtatim excipit ὄν, finalis *ſcil.* ejus iterata ſyllaba. Vulgatam lectionem *Suidas* et principes tuentur editiones.

περὶ αὐτοῦ ψεύδεσθαι· ἃ δὲ πάντες ἴσασι τάδ' ἐϛί.
Παρὰ Ἀριϛίππῳ μὲν, ἔτι ὡραῖος ὢν, ϛρατηγεῖν διεπρά- 15
ξατο τῶν ξένων· Ἀριαίῳ δὲ, βαρβάρῳ ὄντι, ὅτι μειρα-
κίοις καλοῖς ἥδετο, οἰκειότατος ἔτι ὡραῖος ὢν ἐγένετο·
αὐτὸς δὲ παιδικὰ εἶχε Θαρύπαν, ἀγένειος ὢν γενειῶντα.
Ἀποθνησκόντων δὲ τῶν ϛρατηγῶν, ὅτι ἐϛράτευσαν ἐπὶ 16
βασιλέα σὺν Κύρῳ, [k] τὰ αὐτὰ πεποιηκὼς οὐκ ἀπέθανε·
μετὰ δὲ τὸν τῶν ἄλλων θάνατον ϛρατηγῶν, τιμωρηθεὶς
ὑπὸ βασιλέως ἀπέθανεν, οὐχ ὥσπερ Κλέαρχος καὶ οἱ
ἄλλοι ϛρατηγοὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλάς· (ὅσπερ
κάλλιϛος θανάτων ἐδόκει εἶναι) ἀλλὰ ζῶν αἰκισθεὶς
ἐνιαυτὸν, ὡς πονηρὸς, λέγεται τελευτῆς τυχεῖν.
Ἀγίας δὲ ὁ Ἀρκὰς, καὶ Σωκράτης ὁ Ἀχαιὸς, καὶ 17
τούτω ἀπεθανέτην· τούτων δὲ οὐδεὶς οὔθ' ὡς ἐν πολέμῳ
κακῶν κατεγέλα, οὔτ' ἐς φιλίαν αὐτοὺς ἐμέμφετο·
[l] Ἤϛην τε ἄμφω ἀμφὶ τετταράκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς.

[k] Τὰ αὐτὰ πεποιηκὼς οὐκ etc.] Confer *Diodor. Sic.* p. 257. et *Plut.* in Artaxerxe, p. 1020.

[l] Ἤϛην τε ἄμφω etc.] Per pleonaſmum literæ σ Atticis familiarem ſcribitur ἤϛην pro ἤτην. Vide ſis Cl. *Maittaire* de dialecto Attica p. 44. Cæterum, pro τετταράκοντα MS. Eton. exhibet τὰ πέντε καὶ τριάκοντα.

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Γ'.

C. I. ΟΣΑ μὲν δὴ [a] ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου οἱ Ἕλληνες ἔπραξαν μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κῦρος ἐτελεύτησεν, ἐγένετο, ἀπιόντων τῶν Ἑλλήνων σὺν Τισσαφέρνει, ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἐν τῷ πρόσθεν λό-
2 γῳ δεδήλωται. Ἐπεὶ δὲ οἵ τε στρατηγοὶ συνειλημμένοι ἦσαν, καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ στρατιωτῶν οἱ συνεπόμενοι ἀπολώλεσαν, ἐν πολλῇ δὴ ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ Ἕλληνες, ἐνθυμούμενοι, ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν, κύκλῳ δ' αὐτοῖς πάντη πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις πολέμιαι ἦσαν, ἀγορὰν δὲ οὐδεὶς ἔτι παρέξειν ἔμελλεν, ἀπεῖχον δὲ τῆς Ἑλλάδος πλέον ἢ μύρια στάδια, ἡγεμὼν δ' οὐδεὶς τῆς ὁδοῦ ἦν, ποταμοὶ δὲ διεῖργον ἀδιάβατοι ἐν μέσῳ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ, προδεδώκασι δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες βάρβαροι, μόνοι δὲ καταλελειμμένοι ἦσαν, οὐδὲ ἱππέα οὐδένα σύμμαχον ἔχοντες· ὥστ' εὔδηλον ἦν, [b] ὅτι νικῶντες μὲν οὐδ' ἂν ἕνα φεύγοντα κατακαίνοιεν, ἡττηθέντων δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἂν λει-
3 φθείη· ταῦτα ἐννοούμενοι, καὶ ἀθύμως ἔχοντες, ὀλίγοι μὲν αὐτῶν εἰς τὴν ἑσπέραν [c] σίτου ἐγεύσαντο, ὀλίγοι δὲ

[a] Ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ etc.] Ita edit. *Steph.* et veteres quædam. In *Leunclav.* perperam omittitur articulus ante μετά. Male etiam MS. Eton.—Κύρου ἀναβάσει Ἕλληνες etc.

[b] Ὅτι νικῶντες μὲν οὐδ' ἂν etc.] Participium φεύγοντα ex conſentientibus *Steph.* et *Leunclavii* conjecturis huc adduxi: quibus *Amaſæi* favet interpretatio; vertit enim: *ex quo futurum erat, ut neque victores fugientes aſſequi*, &c. Nam ſtantes, uti dictum, adverſarios in acie quin egregie Græci occidere poſſent, nullum erat dubium; fugientes vero non itidem, ob penuriam equitatus.

[c] Σίτου ἐγεύσαντο etc.] Pro πυρὰν, quod hactenus libris editi prætulerunt, πυρὰ, *Stephano* probante, repoſui.

Digitized by Google

πυρὰ ἔκαυσαν, ἐπὶ δὲ τὰ ὅπλα πολλοὶ οὐκ ἦλθον ταύτῃ τῇ νυκτί· ἀνεπαύετο δὲ ὅπου ἐτύγχανεν, ἕκαστος, οὐ δυνάμενοι καθεύδειν ὑπὸ λύπης, καὶ πόθου πατρίδων, γονέων, γυναικῶν, παίδων, οὓς οὔποτε ἐνόμιζον ἔτι ὄψεσθαι. Οὕτω μὲν διακείμενοι πάντες ἀνεπαύοντο.

Ἦν δέ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὃς 4
οὔτε στρατηγὸς, οὔτε λοχαγὸς, οὔτε στρατιώτης ὢν συνηκολούθει, ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο οἴκοθεν, ξένος ὢν ἀρχαῖος· ὑπισχνεῖτο δὲ αὐτῷ, εἰ ἔλθοι, φίλον Κύρῳ ποιήσειν·[d] ὃν αὐτὸς ἔφη κρείττω ἑαυτῷ νομίζειν
τῆς πατρίδος. Ὁ μέντοι Ξενοφῶν, ἀναγνοὺς τὴν ἐπι- 5
στολὴν, ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ περὶ τῆς πορείας. Καὶ ὁ Σωκράτης, ὑποπτεύσας, μή τι πρὸς τῆς πόλεως οἱ ὑπαίτιον εἴη, Κύρῳ φίλον γενέσθαι, (ὅτι ἐδόκει ὁ Κῦρος προθύμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὰς Ἀθήνας συμπολεμῆσαι) συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι, ἐλθόντι εἰς Δελφοὺς ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ξενοφῶν ἐπήρετο τὸν Ἀπόλλω, τίνι ἂν θεῶν θύων καὶ εὐχόμενος κάλλιστ' ἂν καὶ ἄριστα ἔλθοι τὴν ὁδὸν, ἣν ἐπινοεῖ, καὶ καλῶς πράξας σωθείη. Καὶ ἀνεῖλεν αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων, θεοῖς, οἷς ἔδει θύειν.
Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθε, λέγει τὴν μαντείαν τῷ Σωκράτει. 6
Ὁ δ' ἀκούσας ᾐτιᾶτο αὐτὸν, ὅτι οὐ τοῦτο πρότερον ἠρώτα, πότερον λῷον αὐτῷ εἴη πορεύεσθαι, ἢ μένειν, ἀλλ' αὐτὸς κρίνας, ἰτέον εἶναι, τοῦτο ἐπυνθάνετο, ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθείη. Ἐπεὶ μέντοι οὕτως ἤρου, ταῦτ', ἔφη, χρὴ ποιεῖν, ὅσα ὁ θεὸς ἐκέλευσεν. Ὁ μὲν δὴ 7
Ξενοφῶν, οὕτω θυσάμενος, οἷς ἀνεῖλεν ὁ θεὸς, ἐξέπλει, καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Πρόξενον καὶ Κῦρον, μέλ-

[d] Ὃν αὐτὸς ἔφη κρείττω etc.] i. e. *a quo plura ſe,* (verba ſunt Stephani) *quam a patria, exſpectare ajebat.*

λοντας ἤδη [e] ὁρμᾶν τὴν ἄνω ὁδὸν· καὶ συνεστάθη Κύρῳ. Προθυμουμένου δὲ τοῦ Προξένου, καὶ ὁ Κῦρος συμπρουθυμεῖτο μεῖναι αὐτόν· εἶπε δὲ, ὅτι, ἐπειδὰν τάχιστα ἡ στρατεία λήξῃ, εὐθὺς ἀποπέμψει αὐτόν. Ἐλέγετο δὲ [f] ὁ στόλος εἶναι εἰς Πεισίδας.

8 Ἐστρατεύετο μὲν δὴ, οὕτως ἐξαπατηθεὶς, οὐχ ὑπὸ τοῦ Προξένου· (οὐ γὰρ ᾔδει τὴν ἐπὶ βασιλέα ὁρμὴν, οὐδ᾽ ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, πλὴν Κλεάρχου). ἐπεὶ μέντοι εἰς Κιλικίαν ἦλθον, σαφὲς πᾶσιν ἐδόκει εἶναι, ὅτι ὁ στόλος εἴη ἐπὶ βασιλέα. Φοβούμενοι δὲ τὴν ὁδὸν, καὶ ἄκοντες ὅμως οἱ πολλοὶ δι᾽ αἰσχύνην καὶ ἀλλήλων καὶ Κύρου
9 συνηκολούθησαν· ὧν εἷς καὶ Ξενοφῶν ἦν. Ἐπεὶ δ᾽ ἀπορία ἦν, ἐλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐκ ἐδύνατο καθεύδειν· μικρὸν δὲ ὕπνου λαχὼν, εἶδεν ὄναρ. Ἔδοξεν αὐτῷ, βροντῆς γενομένης, σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρῴαν οἰκίαν, καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαν. Περίφοβος δ᾽ εὐθὺς ἀνηγέρθη, καὶ τὸ ὄναρ τῇ μὲν ἔκρινεν ἀγαθὸν (ὅτι, ἐν πόνοις ὢν καὶ κινδύνοις, φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε) τῇ δὲ καὶ ἐφοβεῖτο, (ὅτι ἀπὸ Διὸς μὲν βασιλέως τὸ ὄναρ ἐδόκει αὐτῷ εἶναι, κύκλῳ δ᾽ ἐδόκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ) μὴ οὐ δύναιτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλέως, ἀλλ εἴργοιτο πάντοθεν ὑπό τινων ἀποριῶν.

10 Ὁποῖόν τι μὲν δὴ ἐστι τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἰδεῖν, ἔξεστι σκοπεῖν ἐκ τῶν συμβάντων μετὰ τὸ ὄναρ. Γίγνεται γὰρ τάδε εὐθύς. Ἐπειδὴ ἀνηγέρθη, πρῶτον μὲν ἔννοια αὐτῷ ἐμπίπτει· Τί κατάκειμαι; ἡ δὲ νὺξ προβαίνει· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ εἰκὸς τοὺς πολεμίους ἥξειν. Εἰ δὲ

[e] Ὁρμᾶν τὴν etc.] Pro ὁρμᾶν εἰς, vel ἐπὶ etc.

[f] Ὁ στόλος] Conf. 1, 1, 11.

Digitized by Google

γενησόμεθα ἐπὶ βασιλεῖ, τί ἐμποδὼν, μὴ οὐχὶ πάντα
μὲν τὰ χαλεπώτατα ἐπιδόντας, πάντα δὲ τὰ δεινό-
τατα παθόντας, ὑβριζομένους ἀποθανεῖν; Ὅπως δὲ
ἀμυνούμεθα, οὐδεὶς παρασκευάζεται, οὐδ' ἐπιμελεῖται,
ἀλλὰ κατακείμεθα, ὥσπερ ἐξὸν ἡσυχίαν ἔχειν. Ἐγὼ
οὖν τὸν ἐκ ποίας πόλεως [g] στρατηγὸν προσδοκῶ ταῦτα
πράξειν; ποίαν δ' ἡλικίαν ἐμαυτῷ ἐλθεῖν ἀναμένω; οὐ
γὰρ ἔγωγ' ἔτι πρεσβύτερος ἔσομαι, ἐὰν τήμερον προ-
δῶ ἐμαυτὸν τοῖς πολεμίοις. Ἐκ τούτου ἀνίσταται, καὶ 11
συγκαλεῖ τοὺς Προξένου πρῶτον λοχαγούς. Ἐπεὶ δὲ συν-
ῆλθον, ἔλεξεν· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες λοχαγοὶ, οὔτε καθεύ-
δειν δύναμαι, (ὥσπερ, οἶμαι, οὐδ' ὑμεῖς) οὔτε κατακεῖ-
σθαι ἔτι, ὁρῶν, ἐν οἵοις ἐσμέν. Οἱ μὲν γὰρ δὴ πολέμιοι
δῆλον ὅτι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφη-
ναν, πρὶν ἐνόμισαν, τὰ ἑαυτῶν καλῶς παρεσκευάσθαι·
ἡμῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲ [h] ἀντεπιμελεῖται, ὅπως ὡς κάλλιστα
ἀγωνιούμεθα. Καὶ μὴν εἰ ὑφησόμεθα, καὶ ἐπὶ βασιλεῖ 12
γενησόμεθα, τί οἰόμεθα πείσεσθαι; ὃς καὶ τοῦ ὁμομη-
τρίου καὶ ὁμοπατρίου ἀδελφοῦ, καὶ τεθνηκότος ἤδη ἀπο-
τεμὼν τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, [i] ἀνεσταύρωσεν· ἡμᾶς
δὲ, οἷς κηδεμὼν μὲν οὐδεὶς πάρεστιν, ἐστρατεύσαμεν δ' ἐπ'
αὐτὸν, ὡς δοῦλον ἀντὶ βασιλέως ποιήσοντες, καὶ ἀπο-
κτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα, τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν; [k] Ἀρ'

[g] Στρατηγὸν] Vocem hanc pro στρατὸν, quæ locum ejus hactenus in libris impreſſis occupavit, reponendam vidit olim *Stephanus*. Huic emendationi adſtipulantur etiam *Amaſæus*, *Leunclavius*, et veteris Gallicæ verſionis auctor.

[h] Ἀντεπιμελεῖται,] Verbum hoc exſtat etiam K. Π. 5, 1, 9.

[i] Recte notavit Gl. *Lamb. Bos*, ἀνὰ in hoc verbo non habere ſignificationem τοῦ *rurſum*, ſed τοῦ *ſurſum*. Vide ſis ejus *Exercitat. Philol.* ad Heb. VI. 6.

[k] Ἀρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν etc.] Sic partim ex MSto Eton. partim ex conjectura *Stephani*, locus hic reſtituendus videtur. In

Digitized by Google

οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς, ἡμᾶς τὰ αἴσχιστα αἰκισάμενος, πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχῃ τοῦ στρατεῦσαί ποτε ἐφ᾽ ἑαυτόν; Ἀλλ᾽ ὅπως τοι μὴ ἐπ᾽ ἐκείνῳ γενη-
13 σόμεθα, πάντα ποιητέον. Ἐγὼ μὲν οὖν, ἔστ᾽ ἂν μὲν αἱ σπονδαὶ ἦσαν, οὔποτε ἐπαυόμην ἡμᾶς μὲν οἰκτείρων, βασιλέα δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μακαρίζων, διαθεώμενος αὐτῶν [l] ὅσην μὲν χώραν καὶ οἵαν ἔχοιεν, ὡς δὲ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια, ὅσους δὲ θεράποντας, ὅσα δὲ κτήνη, χρυσὸν δὲ, ἐσθῆτα δέ· τὰ δ᾽ αὖ τῶν στρατιωτῶν ὁπότε ἐνθυμοίμην, ὅτι τῶν μὲν ἀγαθῶν πάντων οὐδενὸς ἡμῖν μετείη, εἰ μὴ πριαίμεθα, ὅτου δὲ ὠνησόμεθα, ᾔδειν [m] ἔτι ὀλίγους ἔχοντας, ἄλλως δέ πως πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια, ἢ ὠνουμένους, ὅρκους ἤδη κατέχοντας ἡμᾶς· ταῦτ᾽ οὖν λογιζόμενος ἐνίοτε, τὰς σπονδὰς μᾶλλον ἐφο-
14 βούμην, ἢ νῦν τὸν πόλεμον. Ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνοι ἔλυσαν τὰς σπονδὰς, λελύσθαι μοι δοκεῖ καὶ ἡ ἐκείνων ὕβρις, καὶ ἡ ἡμετέρα ὑποψία. Ἐν μέσῳ γὰρ ἤδη κεῖται ταῦτα τὰ ἀγαθὰ, ἆθλα, ὁπότεροι ἂν ἡμῶν ἄνδρες ἀμείνονες ὦσιν· ἀγωνοθέται δ᾽ οἱ θεοί εἰσιν, οἳ σὺν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔσονται. Οὗτοι μὲν γὰρ αὐτοὺς ἐπιωρκήκασιν· ἡμεῖς δὲ, πολλὰ ὁρῶντες ἀγαθὰ, στεῤῥῶς αὐτῶν

MSto autem legitur ἆρ᾽ οὐκ ἂν ἔλθοι etc. vulgo, ἆρ᾽ οὐκ ἐπίπαν ἔλθοι etc. At *Stephanus* pro ἐπίπαν, una voce comprehenſum, ἐπὶ πᾶν disjunctim haud dubie ſcribendum cenſet. Eſt autem ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν (verba ſunt ejuſdem viri eruditi) *Quidvis adgredi, Omnes vias tentare, Qualibet via conari ad aliquid pervenire :* pro quo alibi dicit πάντα ποιεῖν ὅπως cum optativo, et πάντα ποιεῖν ὥστε cum infinitivo.

[l] Ὅσην μὲν χώραν etc.] Trajectione uſus, ſcriptoribus Atticis perquam familiari, dixit διαθεώμενος αὐτῶν ὅσην μὲν χώραν etc. pro διαθεώμενος αὐτῶν χώραν, ὅσην μὲν καὶ etc.

[m] Ἔτι ὀλίγους] Sic optime MS. Eton. Libri editi dant ὅτι ὀλίγους: pro quibus aut ἔτι ὀλίγοις, aut ὅτι ὀλιγίστους, i. e. *quam pauciſſimos*, reponendum jam olim cenſuit *Stephanus*.

Digitized by Google

ἀπειχόμεθα, διὰ τοὺς τῶν θεῶν ὅρκους· ὥστε ἐξεῖναί μοι
δοκεῖ, ἰέναι ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πολὺ σὺν φρονήματι μείζο-
νι, ἢ τούτοις. Ἔτι δὲ ἔχομεν σώματα ἱκανώτερα τού- 15
των, καὶ ψύχη, καὶ θάλπη, καὶ πόνους φέρειν· ἔχομέν
τε καὶ ψυχὰς σὺν τοῖς θεοῖς ἀμείνονας· οἱ δὲ ἄνδρες
καὶ τρωτοὶ καὶ θνητοὶ μᾶλλον ἡμῶν, ἢν οἱ θεοί, ὥσπερ
τοπρόσθεν, νίκην ἡμῖν διδῶσιν. Ἀλλ' ἴσως γὰρ καὶ
ἄλλοι ταῦτα ἐνθυμοῦνται. Πρὸς τῶν θεῶν, μὴ ἀνα- 16
μένωμεν, ἄλλους ἐφ' ἡμᾶς ἐλθεῖν, παρακαλοῦντας ἐπὶ
τὰ κάλλιστα ἔργα, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρξωμεν τοῦ ἐξορμῆσαι
καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὴν ἀρετήν. Φάνητε τῶν λοχα-
γῶν ἄριστοι, καὶ τῶν στρατηγῶν ἀξιοστρατηγότεροι. Κἀ-
γὼ δέ, εἰ μὲν ὑμεῖς ἐθέλετε ἐξορμᾶν ἐπὶ ταῦτα, ἕπε-
σθαι ὑμῖν βούλομαι· εἰ δὲ ὑμεῖς τάττετέ με ἡγεῖσθαι,
οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν
ἡγοῦμαι, ἐρύκειν ἀπ' ἐμαυτοῦ τὰ κακά. Ὁ μὲν ταῦτα
ἔλεξεν.

Οἱ δὲ λοχαγοί, ἀκούσαντες ταῦτα, ἡγεῖσθαι ἐκέ- 17
λευον ἅπαντες. Πλὴν Ἀπολλωνίδης τις ἦν, βοιωτιά-
ζων τῇ φωνῇ· οὗτος δ' εἶπεν, ὅτι φλυαροίη, ὅστις λέγοι,
ἄλλως πως σωτηρίας ἂν τυχεῖν, ἢ βασιλέα πείσας, εἰ
δύναιτο· καὶ ἅμα ἤρχετο λέγειν τὰς ἀπορίας. Ὁ μέν-
τοι Ξενοφῶν, μεταξὺ ὑπολαβών, ἔλεξεν ὧδε· Ὦ θαυ- 18
μασιώτατε ἄνθρωπε, σύ γε οὐδ' ὁρῶν γιγνώσκεις, οὐδ'
ἀκούων μέμνησαι. Ἐν ταὐτῷ γε μέντοι ἦσθα τούτοις,
ὅτε βασιλεύς, ἐπεὶ Κῦρος ἀπέθανε, μέγα φρονήσας
ἐπὶ τούτῳ, πέμπων ἐκέλευε παραδιδόναι τὰ ὅπλα·
ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς οὐ παραδόντες, ἀλλ' ἐξωπλισμένοι ἐλ-
θόντες παρεσκηνήσαμεν αὐτῷ, τί οὐκ ἐποίησε πρέσβεις

Digitized by Google

πέμπων, καὶ σπονδὰς αἰτῶν, καὶ παρέχων τὰ ἐπιτή-
19 δεια, [n] ἔστ' ἂν σπονδῶν ἔτυχεν; Ἐπεὶ δ' αὖ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ, ὥσπερ δὴ καὶ σὺ κελεύεις, εἰς λόγους αὐτοῖς ἄνευ ὅπλων ἦλθον, πιστεύσαντες ταῖς σπονδαῖς, οὐ νῦν ἐκεῖνοι παιόμενοι, κεντούμενοι, ὑβριζόμενοι, οὐδ' ἀποθανεῖν οἱ τλήμονες δύνανται; καὶ μάλ', οἶμαι, ἐρῶντες τούτου. Ἃ σὺ πάντα εἰδὼς, τοὺς μὲν ἀμύνεσθαι κελεύοντας φλυαρεῖν φῂς, [o] πείθειν δὲ πάλιν κελεύεις ἰόντας;

20 Ἐμοὶ δὲ, ὦ ἄνδρες, δοκεῖ, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον μήτε προσίεσθαι εἰς ταυτὸ ἡμῖν αὐτοῖς, ἀφελομένους τε τὴν λοχαγίαν, σκεύη ἀναθέντας, [p] ὡς τοιούτῳ χρῆσθαι. Οὗτος γὰρ καὶ τὴν πατρίδα καταισχύνει, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ὅτι, Ἕλλην ὢν, τοιοῦτός ἐστιν.

21 Ἐντεῦθεν ὑπολαβὼν Ἀγασίας Στυμφάλιος, εἶπεν· Ἀλλὰ τούτῳ γε οὔτε τῆς Βοιωτίας προσήκει οὐδὲν, οὔτε τῆς Ἑλλάδος παντάπασιν· ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, [q] ὥσπερ Λυδὸν, ἀμφότερα τὰ ὦτα τετρυπημένον.

22 [r] Καὶ εἶχεν οὕτως. Τοῦτον μὲν οὖν ἀπήλασαν· οἱ δ' ἄλλοι, παρὰ τὰς τάξεις ἰόντες, ὅπου μὲν στρατηγὸς σῶος εἴη, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν· ὁπόθεν δὲ οἴχοιτο, τὸν ὑποστράτηγον· ὅπου δὲ λοχαγὸς σῶος εἴη, τὸν λοχαγόν.

[n] Ἔστ' ἂν etc.] Ita MS. Eton. et libri, quos vidi, omnes. At *Stephanus* ex quibuſdam vet. rectius ſcribi poſſe cenſet ἔστε σπονδῶν etc.

[o] Πείθειν] *Scil.* βασιλέα.

[p] Ὡς τοιούτῳ χρῆσθαι.] Nimirum, qui ſtulte adeo importuneque nos monere auſus eſt, ut patria ſe Græcoque in univerſum nomine indigniſſimum, dignum, qui in infimum detrudatur ordinem, præſtaret. Similiter mox—ὅτι Ἕλλην ὢν, τοιοῦτός ἐστι, *ſcil.* ingenio tam inerti, tam illiberali.

[q] Ὥσπερ Λυδὸν, ἀμφότερα etc.] Perantiquus gentibus quibuſdam orientalibus mos erat, ſervorum aures pertundere. *Juvenal.* Sat. I. v. 102. et ſeq. T. Petron. *ſatyric.* c. 102. ed. Burman. Confer Exod. XXI. 6. et Pſ. XL. 8.

[r] Καὶ εἶχεν οὕτως.] *Demetr. Phaler.* de elocut. ſect. 137.

Digitized by Google

Ἐπεὶ δὲ πάντες συνῆλθον, εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὅπλων
ἐκαθέζοντο· καὶ ἐγένοντο οἱ συνελθόντες στρατηγοὶ καὶ
λοχαγοὶ ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν. Ὅτε δὲ ταῦτα ἦν, σχεδὸν
ἦσαν μέσαι νύκτες. Ἐνταῦθα Ἱερώνυμος Ἠλεῖος, 23
πρεσβύτατος ὢν τῶν Προξένου λοχαγῶν, ἤρχετο λέγειν
ὧδε· Ἡμῖν, ὦ ἄνδρες στράτηγοὶ καὶ λοχαγοί, ὁρῶσι
τὰ παρόντα ἔδοξε καὶ αὐτοῖς συνελθεῖν, καὶ ὑμᾶς
παρακαλέσαι, ὅπως βουλευσαίμεθα, εἴ τι δυναίμεθα,
ἀγαθόν. Λέξον δ', ἔφη, καὶ σύ, ὦ Ξενοφῶν, ἅπερ
καὶ πρὸς ἡμᾶς. Ἐκ τούτου λέγει τάδε Ξενοφῶν·

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἅπαντες ἐπιστάμεθα, ὅτι βασι- 24
λεὺς καὶ Τισσαφέρνης, οὓς μὲν ἐδυνήθησαν, συνειλήφα-
σιν ἡμῶν· τοῖς δ' ἄλλοις δῆλον ὅτι ἐπιβουλεύουσιν, ὡς,
ἢν δύνωνται, ἀπολέσωσιν. Ἡμῖν δέ γ' οἶμαι πάντα
ποιητέα, ὡς μήποτ' ἐπὶ τοῖς βαρβάροις γενώμεθα, ἀλ-
λὰ μᾶλλον, ἢν δυνώμεθα, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμῖν. Εὖ τοί- 25
νυν ἐπίστασθε, ὅτι ὑμεῖς, τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι νῦν συνε-
ληλύθατε, μέγιστον ἔχετε καιρόν. Οἱ γὰρ στρατιῶται
οὗτοι πάντες πρὸς ὑμᾶς ἀποβλέπουσι· κἂν μὲν ὑμᾶς
ὁρῶσιν ἀθυμοῦντας, πάντες κακοὶ ἔσονται· ἢν δὲ ὑμεῖς
αὐτοί τε παρασκευαζόμενοι φανεροὶ ἦτε ἐπὶ τοὺς πο-
λεμίους, καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλῆτε, εὖ ἴστε, ὅτι ἕψον-
ται ὑμῖν, καὶ πειράσονται μιμεῖσθαι. Ἴσως δέ τοι καὶ 26
δίκαιόν ἐστιν ὑμᾶς διαφέρειν τι τούτων. Ὑμεῖς γάρ ἐστε
στρατηγοί, ὑμεῖς ταξίαρχοι καὶ λοχαγοί· καὶ ὅτε εἰρή-
νη ἦν, ὑμεῖς καὶ χρήμασι καὶ τιμαῖς τούτων ἐπλεονε-
κτεῖτε· καὶ νῦν τοίνυν, ἐπεὶ πόλεμός ἐστιν, ἀξιοῦν δεῖ,
ὑμᾶς αὐτοὺς ἀμείνους τε τοῦ πλήθους εἶναι, καὶ προβου-
λεύειν τούτων καὶ προπονεῖν, ἤν που δέῃ. Καὶ νῦν πρῶ- 27
τον μὲν οἶμαι ἂν ὑμᾶς μέγα ὀνῆσαι τὸ στράτευμα, εἰ

Digitized by Google

ἐπιμεληθείητε, ὅπως ἀντὶ τῶν ἀπολωλότων ὡς τάχιστα
στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ καταστάθωσιν. Ἄνευ γὰρ ἀρ-
χόντων οὐδὲν ἂν οὔτε καλὸν, οὔτε ἀγαθὸν γένοιτο, ὡς
μὲν συνελόντι εἰπεῖν, οὐδαμοῦ· ἐν δὲ δὴ τοῖς πολεμικοῖς,
παντάπασιν. Ἡ μὲν γὰρ εὐταξία σώζειν δοκεῖ, ἡ δὲ
28 ἀταξία πολλοὺς ἤδη ἀπολώλεκεν. Ἐπειδὰν δὲ κατα-
στήσησθε τοὺς ἄρχοντας, ὅσους δεῖ, καὶ ἢν τοὺς ἄλλους
στρατιώτας συλλέγητε καὶ παραθαῤῥύνητε, οἶμαι, ὑμᾶς
πάνυ ἂν ἐν καιρῷ ποιῆσαι. Νῦν μὲν γὰρ ἴσως καὶ
ὑμεῖς αἰσθάνεσθε, ὡς ἀθύμως μὲν ἦλθον ἐπὶ τὰ ὅπλα,
ἀθύμως δὲ πρὸς τὰς φυλακάς· ὥστε, οὕτω γε ἐχόντων,
οὐκ οἶδα, ὅ τι ἄν τις χρήσαιτο αὐτοῖς, εἴτε νυκτὸς
29 δέοι τι, εἴτε καὶ ἡμέρας. Ἢν δέ τις αὐτῶν τρέψῃ
τὰς γνώμας, ὡς μὴ τοῦτο μόνον ἐννοῶνται, τί πείσον-
ται, ἀλλὰ καὶ τί ποιήσουσι, πολὺ εὐθυμότεροι ἔσονται.
Ἐπίστασθε γὰρ δήπου, ὅτι οὔτε πλῆθός ἐστιν, οὔτε ἰσχὺς
ἡ ἐν τῷ πολέμῳ, τὰς νίκας ποιοῦσα· ἀλλ᾽ ὁπότεροι ἂν
σὺν τοῖς θεοῖς ταῖς ψυχαῖς ἐῤῥωμενέστεροι ἴωσιν ἐπὶ τοὺς
πολεμίους, τούτους ὡς ἐπιτοπολὺ οἱ ἐναντίοι οὐ δέχονται.
30 Ἐντεθύμημαι δ᾽ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, καὶ τοῦτο, ὅτι, ὁπό-
σοι μὲν μαστεύουσι ζῆν ἐκ παντὸς τρόπου ἐν τοῖς πολε-
μικοῖς, οὗτοι κακῶς τε καὶ αἰσχρῶς ὡς ἐπιτοπολὺ ἀπο-
θνήσκουσιν· ὁπόσοι δὲ τὸν μὲν θάνατον ἔγνωσαν πᾶσι
κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ κα-
λῶς ἀποθνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτους ὁρῶ μᾶλλόν πως
εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους, καὶ, ἕως ἂν ζῶσιν, εὐδαιμο-
νέστερον διάγοντας. Ἃ καὶ ἡμᾶς δεῖ νῦν καταμαθόντας
(ἐν τοιούτῳ γὰρ καιρῷ ἐσμὲν) αὐτούς τε ἀγαθοὺς ἄνδρας
εἶναι, καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν. Ὁ μὲν ταῦτ᾽ εἰπὼν,
ἐπαύσατο.

Digitized by Google

Μετὰ τοῦτον δ' εἶπε Χειρίσοφος· Ἀλλὰ πρόσθεν 31
μὲν, ὦ Ξενοφῶν, τοσοῦτον μόνον σε ἐγίγνωσκον, ὅσον
ἤκουον Ἀθηναῖον εἶναι· νῦν δὲ καὶ ἐπαινῶ σε, ἐφ' οἷς λέ-
γεις τε καὶ πράττεις, καὶ βουλοίμην ἂν, ὅτι πλείστους εἶ-
ναι τοιούτους· κοινὸν γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀγαθόν. Καὶ νῦν,
ἔφη, μὴ μέλλωμεν, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἀπελθόντες ἤδη
αἱρεῖσθε οἱ δεόμενοι ἄρχοντας, καὶ ἑλόμενοι ἥκετε εἰς τὸ
μέσον τοῦ στρατοπέδου, καὶ τοὺς αἱρεθέντας ἄγετε· ἔπει-
τα ἐκεῖ [s] συγκαλοῦμεν τοὺς ἄλλους στρατιώτας· παρέστω
δ' ἡμῖν, ἔφη, καὶ Τολμίδης ὁ κήρυξ. Καὶ ἅμα ταῦ- 32
τα εἰπὼν ἀνέστη, ὡς μὴ μέλλοιτο, ἀλλὰ περαίνοιτο τὰ
δέοντα. Ἐκ τούτου ᾑρέθησαν ἄρχοντες, ἀντὶ μὲν Κλεάρ-
χου Τιμασίων Δαρδανεὺς, ἀντὶ δὲ Σωκράτους Ξανθικλῆς
Ἀχαιὸς, ἀντὶ δὲ Ἀγίου Ἀρκάδος Κλεάνωρ Ὀρχομένιος,
ἀντὶ δὲ Μένωνος Φιλήσιος Ἀχαιὸς, ἀντὶ δὲ Προξένου
Ξενοφῶν Ἀθηναῖος.

Ἐπεὶ δὲ ᾕρηντο, ἡμέρα τε σχεδὸν ὑπέφαινε, καὶ C. II.
εἰς τὸ μέσον ἧκον οἱ ἄρχοντες, ἔδοξεν αὐτοῖς, προφύ-
λακας καταστήσαντας, συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας. Ἐπεὶ
δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται συνῆλθον, ἀνέστη πρῶτον μὲν
Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Ὦ ἄν- 2
δρες στρατιῶται, χαλεπὰ μὲν τὰ παρόντα, ὁπότε ἀν-
δρῶν στρατηγῶν τοιούτων στερόμεθα, [t] καὶ λοχαγῶν, καὶ
στρατιωτῶν· πρὸς δ' ἔτι, καὶ [u] οἱ ἀμφὶ Ἀριαῖον οἱ πρόσθεν
σύμμαχοι ὄντες, προδεδώκασιν ἡμᾶς. Ὅμως δὲ δεῖ
ἐκ τῶν παρόντων ἄνδρας ἀγαθούς τε ἐλθεῖν, καὶ μὴ

[s] Συγκαλοῦμεν] *Stephanus* legendum arbitratur συγκαλῶμεν, vel συγκαλέσομεν: recte quidem; niſi forte præſens pro futuro ponitur.

[t] Καὶ λοχαγῶν] Utramque vocem perperam omiſit *Leunclavius*. Retinent MS. Eton. et editiones *Steph.* et *Ald.*

[u] Οἱ ἀμφὶ Ἀριαῖον] Cf. 2, 4, 2.

Digitized by Google

ὑφίεσθαι, ἀλλὰ πειρᾶσθαι, ὅπως, ἢν μὲν δυνώμεθα, καλῶς νικῶντες σωζώμεθα· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ καλῶς γε ἀποθνήσκωμεν, ὑποχείριοι δὲ μήποτε γενώμεθα ζῶντες τοῖς πολεμίοις. Οἶμαι γὰρ ἂν ἡμᾶς τοιαῦτα παθεῖν, οἷα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν.

3 Ἐπὶ τούτῳ Κλεάνωρ Ὀρχομένιος ἀνέστη, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Ἀλλ' ὁρᾶτε μὲν, ὦ ἄνδρες, τὴν βασιλέως ἐπιορκίαν καὶ ἀσέβειαν· ὁρᾶτε δὲ τὴν Τισσαφέρνους ἀπιστίαν, ὅστις, λέγων, ὡς γείτων τε εἴη τῆς Ἑλλάδος, καὶ περὶ πλείστου ἂν ποιήσαιτο σῶσαι ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τούτοις αὐτὸς ὀμόσας ἡμῖν, αὐτὸς δεξιὰς δοὺς, αὐτὸς ἐξαπατήσας, συνέλαβε τοὺς στρατηγοὺς, καὶ οὐδὲ Δία Ξένιον ᾐδέσθη, ἀλλὰ, Κλεάρχῳ [x] καὶ ὁμοτράπεζος γενόμενος, αὐτοῖς τούτοις ἐξαπατήσας τοὺς ἄνδρας ἀπολώλεκεν. Ἀριαῖος δὲ, ὃν ἡμεῖς ἠθέλομεν βασιλέα καθιστάναι, καὶ ἐδώκαμεν καὶ ἐλάβομεν πιστὰ, μὴ προδώσειν ἀλλήλους, καὶ οὗτος, οὔτε τοὺς θεοὺς δείσας, οὔτε Κῦρον τὸν τεθνηκότα αἰδεσθεὶς, τιμώμενος μάλιστα ὑπὸ Κύρου ζῶντος, νῦν πρὸς τοὺς ἐκείνου ἐχθίστους ἀποστὰς, ἡμᾶς τοὺς Κύρου φίλους κακῶς ποιεῖν πειρᾶται. Ἀλλὰ τούτους μὲν οἱ θεοὶ ἀποτίσαιντο· ἡμᾶς δὲ δεῖ, ταῦτα ὁρῶντας, μήποτε ἐξαπατηθῆναι ἔτι ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μαχομένους, ὡς ἂν δυνώμεθα κράτιστα, τοῦτο, ὅ τι ἂν δοκῇ τοῖς θεοῖς, πάσχειν.

4 Ἐκ τούτου Ξενοφῶν ἀνίσταται, [y] ἐσταλμένος εἰς πόλεμον ὡς ἐδύνατο κάλλιστα· νομίζων, εἴτε νίκην διδοῖεν οἱ θεοὶ, τὸν κάλλιστον κόσμον τῷ νικᾶν πρέπειν· εἴτε τελευτᾶν δέοι, ὀρθῶς ἔχειν, τῶν καλλίστων ἑαυτὸν

[x] Καὶ ὁμοτράπεζος etc.] MS. Eton. et edit. *Ald.* pro καὶ exhibent τε.

[y] Ἐσταλμένος εἰς etc.] *Ælian.* V. H. 3, 24.

Digitized by Google

ἀξιώσαντα, ἐν τούτοις τῆς τελευτῆς τυγχάνειν· τοῦ δὲ
λόγου ἤρχετο ὧδε· Τὴν μὲν τῶν βαρβάρων ἐπιορκίαν
τε καὶ ἀπιστίαν λέγει Κλεάνωρ, ἐπίστασθε δὲ, οἶμαι, καὶ
ὑμεῖς. Εἰ μὲν οὖν βουλευόμεθα πάλιν αὐτοῖς διὰ φι-
λίας ἰέναι, ἀνάγκη ἡμᾶς πολλὴν ἀθυμίαν ἔχειν, ὁρῶν-
τες τοὺς στρατηγοὺς, οἳ διὰ πίστεως αὐτοῖς ἑαυτοὺς ἐνε-
χείρισαν, οἷα πεπόνθασιν· εἰ μέντοι διανοούμεθα σὺν
τοῖς ὅπλοις, ὧν τε πεποιήκασι, δίκην ἐπιθεῖναι αὐτοῖς,
καὶ τὸ λοιπὸν διὰ παντὸς πολέμου αὐτοῖς ἰέναι, σὺν τοῖς
θεοῖς, πολλαὶ ἡμῖν καὶ καλαὶ ἐλπίδες εἰσὶ σωτηρίας.
Τοῦτο δὲ λέγοντος αὐτοῦ, πτάρνυταί τις· ἀκούσαντες δὲ 5
οἱ στρατιῶται, πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεκύνησαν τὸν θεόν·
καὶ Ξενοφῶν εἶπε· Δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ περὶ σω-
τηρίας ἡμῶν λεγόντων οἰωνὸς τοῦ Διὸς τοῦ Σωτῆρος ἐφά-
νη, εὔξασθαι τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν σωτήρια, ὅπου ἂν
πρῶτον εἰς φιλίαν χώραν ἀφικώμεθα· συνεπεύξασθαι
δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς θύσειν κατὰ δύναμιν. Καὶ
ὅτῳ δοκεῖ ταῦτ', ἔφη, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Καὶ ἀνέ-
τειναν ἅπαντες. Ἐκ τούτου εὔξαντο καὶ ἐπαιάνισαν.
Ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν θεῶν καλῶς εἶχεν, ἤρχετο πάλιν ὧδε.

Ἐτύγχανον λέγων, ὅτι πολλαὶ καὶ καλαὶ ἐλπίδες 6
ἡμῖν εἶεν σωτηρίας. Πρῶτον μὲν γὰρ ἡμεῖς μὲν ἐμπε-
δοῦμεν τοὺς τῶν θεῶν ὅρκους, οἱ δὲ πολέμιοι ἐπιωρκήκα-
σί τε, καὶ τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ὅρκους λελύκασιν. Οὕ-
τω δ' ἐχόντων, εἰκὸς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι
τοὺς θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους, οἵπερ ἱκανοί εἰσι, καὶ
τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν, καὶ τοὺς μικροὺς, κἂν
ἐν δεινοῖς ὦσι, σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται. Ἔπει- 7
τα δὲ, (ἀναμνήσω γὰρ ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων
τῶν ἡμετέρων κινδύνους· ἵν' εἰδῆτε, ὡς ἀγαθοῖς τε ὑμῖν

Digitized by Google

προσήκει εἶναι, σώζονταί τε σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πάνυ
δεινῶν οἱ ἀγαθοί) ἐλθόντων μὲν γὰρ Περσῶν καὶ τῶν
σὺν αὐτοῖς παμπληθεῖ στόλῳ, ὡς ἀφανιούντων τὰς Ἀθή-
νας, [z] ὑποστῆναι αὐτοῖς Ἀθηναῖοι τολμήσαντες, ἐνίκησαν
αὐτούς. [a] Καὶ εὐξάμενοι τῇ Ἀρτέμιδι, ὁπόσους ἂν κατα-
κάνοιεν τῶν πολεμίων, τοσαύτας χιμαίρας καταθύσειν
τῇ θεῷ, ἐπεὶ οὐκ [b] εἶχον ἱκανὰς εὑρεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς,
κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας θύειν· καὶ ἔτι καὶ νῦν ἀπο-
8 θύουσιν. Ἔπειτα ὅτε Ξέρξης ὕστερον ἀγείρας τὴν ἀνα-
ρίθμητον στρατιὰν ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τότε
ἐνίκων οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τοὺς τούτων προγόνους, καὶ
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ὧν ἐστι μὲν τεκμήρια
ὁρᾶν τὰ τρόπαια, μέγιστον δὲ μαρτύριον ἡ ἐλευθερία
τῶν πόλεων, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐγένεσθε καὶ ἐτράφητε· οὐδένα
γὰρ ἄνθρωπον δεσπότην, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς προσκυνεῖτε.
9 Τοιούτων μέν ἐστε προγόνων. Οὐ μὲν δὴ τοῦτό γε ἐρῶ,
ὡς ὑμεῖς καταισχύνετε αὐτούς· ἀλλ' οὔπω πολλαὶ ἡμέ-
ραι, [c] ἀφ' οὗ ἀντιταξάμενοι τούτοις τοῖς ἐκείνων ἐκγό-
νοις, πολλαπλασίους ὑμῶν αὐτῶν ἐνικᾶτε σὺν τοῖς θεοῖς.

[z] Ὑποστῆναι αὐτοῖς] Eundem iſti verbo caſum tribuit *Hiſtor. Græc.* l. 7. ſub fin.—ὡς τοῖς ἀπονενοημένοις οὐδεὶς ἂν ὑποσταίη. Tam accuſativum, quam dativum, addit *Euripid.* Herc. Fur. v. 1349, 1350. Ταῖς συμφοραῖς γὰρ ὅστις οὐχ ὑφίσταται, Οὐδ' ἀνδρὸς ἂν δύναιθ' ὑποστῆναι βέλος. Ubi vide ſis, quæ notavit *Barneſius.*

[a] Καὶ εὐξάμενοι τῇ Ἀρτέμιδι etc.] Cognomento Ἀγροτέρᾳ. De voto illo alii paulo aliter. *Scholiaſtes* ad *Ariſtoph.* Ἱππ. v. 657. Καλλίμαχος, (de quo *Herodotus* l. 6. c. 111.) ὁ πολέμαρχος, λέγεται εὔξασθαι τῇ Ἀρτέμιδι τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ὅσους ἂν φονεύσῃ βαρβάρους ἐν Μαραθῶνι. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἐφονεύθησαν, μὴ δυνάμενος τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ἔθυσε χιμαίρας. *Agathias* lib. 2. p. 46. Edit. Pariſ. Adde *Plutarch.* περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθ. p. 862. *Ælian.* H. V. lib. 2. c. 25.

[b] Ἐπεὶ οὐκ εἶχον etc.] *Herodot.* l. 6. c. 117. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας. *Juſtin.* l. 2. c. 9. *Ducenta millia Perſæ eo prælio, ſive naufragio, amiſêre.*

[c] Ἀφ' οὗ etc.] *Scil.* χρόνου. De victoria, quam hic loci reſpicit, lege 1, 10.

Καὶ τότε μὲν δὴ περὶ τῆς Κύρου βασιλείας ἄνδρες ἦτε
ἀγαθοί· νῦν δ', ὁπότε περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὁ
ἀγών ἐςι, πολὺ δήπου ὑμᾶς προσήκει καὶ ἀμείνονας
καὶ προθυμοτέρους εἶναι· ἀλλὰ μὴν καὶ θαῤῥαλεωτέρους
νῦν πρέπει εἶναι πρὸς τοὺς πολεμίους. Τότε μὲν γὰρ 10
ἄπειροι ὄντες αὐτῶν, τό τε πλῆθος ἄμετρον ὁρῶντες,
ὅμως ἐτολμήσατε σὺν τῷ πατρίῳ φρονήματι ἰέναι εἰς
αὐτούς· νῦν δ', ὁπότε καὶ πεῖραν ἤδη ἔχετε αὐτῶν, ὅτι
θέλουσι καὶ πολλαπλάσιοι ὄντες μὴ δέχεσθαι ὑμᾶς, τί
ὑμῖν ἔτι προσήκει τούτους φοβεῖσθαι; Μηδὲ μέντοι τοῦτο
μεῖον δόξητε ἔχειν, εἰ [d] οἱ Κυρεῖοι, πρόσθεν σὺν ὑμῖν
ταττόμενοι, νῦν ἀφεστήκασιν· ἔτι γὰρ οὗτοι κακίονές
εἰσι τῶν ὑφ' ἡμῶν ἡττημένων· ἔφευγον οὖν πρὸς ἐκεί-
νους, καταλιπόντες ὑμᾶς. Τοὺς δὲ ἐθέλοντας φυγῆς
ἄρχειν, πολὺ κρεῖττον σὺν τοῖς πολεμίοις ταττομένους,
ἢ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ τάξει, ὁρᾶν. Εἰ δέ τις αὖ ὑμῶν ἀθυ- 11
μεῖ, ὅτι ὑμῖν μὲν οὐκ εἰσὶν ἱππεῖς, τοῖς δὲ πολεμίοις
πολλοὶ πάρεισιν, ἐνθυμήθητε, ὅτι οἱ μύριοι ἱππεῖς οὐδὲν
ἄλλο, ἢ μύριοι ἄνθρωποι εἰσίν· ὑπὸ μὲν γὰρ ἵππου ἐν
μάχῃ οὐδεὶς πώποτε οὔτε δηχθεὶς, οὔτε λακτισθεὶς ἀπέ-
θανεν· οἱ δ' ἄνδρες εἰσὶν οἱ ποιοῦντες, ὅ τι ἂν ἐν ταῖς
μάχαις γίγνηται. Οὐκοῦν τῶν γε ἱππέων πολὺ ἡμεῖς
ἐπ' ἀσφαλεςέρου ὀχήματος ἐσμέν; οἱ μὲν γὰρ ἐφ' ἵπ-
πων κρέμανται, φοβούμενοι οὐχ ἡμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ
τὸ καταπεσεῖν· ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῆς γῆς βεβηκότες, πολὺ
μὲν ἰσχυρότερον παίσομεν, ἤν τις προσίῃ, πολὺ δ' ἔτι
μᾶλλον, ὅτου ἂν ἐθέλωμεν, τευξόμεθα. Ἑνὶ μόνῳ προέ-

[d] Οἱ Κυρεῖοι etc.] In MSto Eton. atque editis legitur οἱ κύριοι: quod ſcripturæ vitium perſpexit *Leunclavius*, monuitque adeo reponendum Κυρεῖοι: *ſcil.* Cyriani, Cyrianarum partium Perſæ, Ariæus, et alii, de quibus ſupra.

Digitized by Google

χουσιν ἡμᾶς οἱ ἱππεῖς· φεύγειν αὐτοῖς ἀσφαλέστερόν
12 ἐστιν, ἢ ἡμῖν. Εἰ δὲ δὴ τὰς μὲν μάχας θαῤῥεῖτε, ὅτι
δ' οὐκέτι ἡμῖν Τισσαφέρνης ἡγήσεται, οὐδὲ βασιλεὺς
ἀγορὰν παρέξει, τοῦτο ἄχθεσθε, σκέψασθε, πότερον κρεῖτ-
τον, Τισσαφέρνην ἡγεμόνα ἔχειν, ὃς ἐπιβουλεύων ἡμῖν
φανερός ἐστιν, ἢ οὓς ἂν ἡμεῖς ἄνδρας λαβόντες ἡγεῖσθαι
κελεύωμεν· οἳ εἴσονται, ὅτι, ἤν τι περὶ ἡμᾶς ἁμαρτά-
νωσι, περὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἁμαρ-
τάνουσι. Τὰ δ' ἐπιτήδεια πότερον ὠνεῖσθαι κρεῖττον ἐκ
τῆς ἀγορᾶς, ἧς οὗτοι παρεῖχον, μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀρ-
γυρίου, μηδὲ τοῦτο ἔτι ἔχοντας αὐτοὺς λαμβάνειν· ἢ, ἤν-
περ κρατῶμεν, μέτρῳ χρωμένους, ὁπόσῳ ἂν ἕκαστος βού-
13 ληται; Εἰ δὲ ταῦτα μὲν γιγνώσκετε, ὅτι οὕτω κρεῖτ-
τον, [e] τοὺς δὲ ποταμοὺς ἄπορον νομίζετε εἶναι, καὶ με-
γάλως ἡγεῖσθε ἐξαπατηθῆναι διαβάντες, σκέψασθε, εἰ
ἄρα τοῦτο καὶ μωρότατον πεποιήκασιν οἱ βάρβαροι.
Πάντες μὲν γὰρ οἱ ποταμοὶ, ἢν πρόσω τῶν πηγῶν ἄπο-
ροι ὦσι, προϊοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται,
14 οὐδὲ τὸ γόνυ βρέχοντες. Εἰ δὲ μήθ' οἱ ποταμοὶ διή-
σουσιν, ἡγεμών τε μηδεὶς φανεῖται, οὐδ' ὡς ἡμῖν γε ἀθυ-
μητέον. Ἐπιστάμεθα γὰρ Μυσοὺς, οὓς οὐκ ἂν ἡμῶν φαίη-
μεν βελτίους εἶναι, οἳ, βασιλέως ἄκοντος, ἐν τῇ βασιλέως
χώρᾳ πολλάς τε καὶ μεγάλας καὶ εὐδαίμονας πόλεις
οἰκοῦσιν· ἐπιστάμεθα δὲ Πισίδας ὡσαύτως· Λυκάονας
δὲ καὶ αὐτοὶ εἴδομεν, ὅτι, ἐν τοῖς πεδίοις τὰ ἐρυμνὰ κα-
15 ταλαβόντες, τὴν τούτων χώραν καρποῦνται. Καὶ ἡμᾶς
δ' [f] ἂν φαίην ἔγωγε χρῆναι μήπω φανεροὺς εἶναι οἴκαδε

[e] Τοὺς δὲ ποταμοὺς ἄπορον] *Scil.* χρῆμα.

[f] Ἂν φαίην] *Stephanus* haud immerito legendum ſuſpicatus eſt φαίην, pro ἔφην, hactenus vulgato.

ὡρμημένους, ἀλλὰ κατασκευάζεσθαι, ὡς αὐτοῦ που οἰκήσον-
τας. Οἶδα γὰρ, ὅτι καὶ Μυσοῖς βασιλεὺς πολλοὺς μὲν
ἡγεμόνας ἂν δοίη, πολλοὺς δ' ἂν ὁμήρους τοῦ ἀδόλως ἐκ-
πέμψειν· καὶ ὁδοποιήσειέ γ' ἂν αὐτοὺς, καὶ εἰ σὺν τεθρίπ-
ποις βούλοιντο ἀπιέναι. Καὶ ἡμῖν γ' ἂν οἶδ' ὅτι τρισάσμενος
ταῦτα ἐποίει, εἰ ἑώρα ἡμᾶς μένειν παρασκευαζομένους.
Ἀλλὰ γὰρ δέδοικα, μὴ ἂν ἅπαξ μάθωμεν ἀργοὶ ζῆν, 16
καὶ ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν, καὶ Μήδων δὲ καὶ Περσῶν κα-
λαῖς καὶ μεγάλαις γυναιξὶ καὶ παρθένοις ὁμιλεῖν, [g] μὴ,
ὥσπερ οἱ λωτοφάγοι, ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.
Δοκεῖ οὖν μοι εἰκὸς καὶ δίκαιον εἶναι, πρῶτον εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους πειρᾶσθαι ἀφικνεῖσθαι· καὶ ἐπι-
δεῖξαι τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι ἑκόντες πένονται, ἐξὸν αὐτοῖς,
τοὺς νῦν οἴκοι [h] ἀκλήρους πολιτεύοντας, ἐνθάδε κομισα-
μένους, πλουσίους ὁρᾶν. Ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, πάντα
ταῦτ' ἀγαθὰ δηλονότι τῶν κρατούντων ἐστί. [i] Τοῦτο δὴ 17
δεῖ λέγειν, πῶς ἂν πορευοίμεθά τε ὡς ἀσφαλέστατα,
καὶ, εἰ μάχεσθαι δέοι, ὡς κράτιστα μαχοίμεθα. Πρῶ-
τα μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ μοι κατακαῦσαι τὰς ἁμά-
ξας, ἃς ἔχομεν· ἵνα μὴ τὰ ζεύγη ἡμῶν στρατηγῇ, ἀλ-
λὰ πορευώμεθα, ὅποι ἂν τῇ στρατιᾷ συμφέρῃ· ἔπειτα
καὶ τὰς σκηνὰς συγκατακαῦσαι. Αὗται γὰρ αὖ ὄχλον
μὲν παρέχουσιν ἄγειν, συνωφελοῦσι δὲ οὐδὲν οὔτε εἰς τὸ
μάχεσθαι, οὔτ' εἰς τὸ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν. Ἔτι δὲ τῶν 18
ἄλλων σκευῶν τὰ περιττὰ ἀπαλλάξωμεν, πλὴν ὅσα

[g] Μὴ, ὥσπερ οἱ λωτοφάγοι etc.] Xenophontis animo obverſata eſt Homerica narratio, *Odyſ.* ι΄. v. 83. et ſeq. *Plin.* N. H. l. 13. c. 17. Vide ſis etiam, quæ ad *Quinctil.* l. 5. c. 8. notavit celeb. *Burmannus.*

[h] Ἀκλήρους πολιτεύοντας,] *Heſych.* Ἀκλήρῳ, μὴ ἔχοντι κλῆρον, μήτε οὐσίαν, ἤτοι πτωχῷ. Reſpexit, opinor, Homeri *Odyſ.* λ΄. v. 489.

[i] Τοῦτο δὴ] *Stephanus:* Fortaſſis δεῖ ſcribendum eſt.

Digitized by Google

πολέμου ἕνεκεν, ἢ σίτων, ἢ ποτῶν ἔχομεν· ἵν' ὡς πλεῖ-
στοι μὲν ἡμῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ὦσιν, ὡς ἐλάχιστοι δὲ σκευο-
φορῶσι. Κρατουμένων μὲν γὰρ ἐπίστασθε ὅτι πάντα
ἀλλότρια· ἢν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοὺς πολεμίους δεῖ σκευο-
19 φόρους ἡμετέρους νομίζειν. Λοιπόν μοι εἰπεῖν, ὅπερ
καὶ μέγιστον νομίζω εἶναι. Ὁρᾶτε γὰρ καὶ τοὺς πολε-
μίους, ὅτι οὐ πρόσθεν ἐξενεγκεῖν ἐτόλμησαν πρὸς ἡμᾶς
πόλεμον, πρὶν τοὺς στρατηγοὺς ἡμῶν συνέλαβον, νομί-
ζοντες, ὄντων μὲν τῶν ἀρχόντων, καὶ ἡμῶν πειθομένων,
ἱκανοὺς εἶναι ἡμᾶς περιγενέσθαι τῷ πολέμῳ· [k] λαβόν-
τας δὲ τοὺς ἄρχοντας, [l] ἀναρχίᾳ ἂν καὶ ἀταξίᾳ ἐνό-
20 μιζον ἡμᾶς ἀπολέσθαι. Δεῖ οὖν πολὺ μὲν τοὺς ἄρχον-
τας ἐπιμελεστέρους γενέσθαι τοὺς νῦν [m] τῶν πρόσθεν, πο-
λὺ δὲ τοὺς ἀρχομένους εὐτακτοτέρους, καὶ πειθομένους
μᾶλλον τοῖς ἄρχουσι νῦν, ἢ καὶ πρόσθεν. Ἢν δέ τις
ἀπειθῇ, ἢν ψηφίσεσθε τὸν ἀεὶ ὑμῶν ἐντυγχάνοντα σὺν
τῷ ἄρχοντι κολάζειν, οὕτως οἱ πολέμιοι πλεῖστον ἐψευ-
σμένοι ἔσονται· τῇδε γὰρ τῇ ἡμέρᾳ μυρίους ὄψονται ἀνθ'
ἑνὸς Κλεάρχους, τοὺς οὐδενὶ ἐπιτρέψοντας κακῷ εἶναι.
21 Ἀλλὰ γὰρ καὶ περαίνειν ἤδη ὥρα· ἴσως γὰρ οἱ πο-
λέμιοι αὐτίκα παρέσονται. Ὅ τι μὲν οὖν τούτων δοκεῖ
καλῶς ἔχειν, ἐπικυρώσατε ὡς τάχιστα, [n] ἵν' ἔργῳ πε-
ραίνητε. Εἰ δέ τίς τι εἶδε τῶν ἄλλων βέλτιον, ἢ ταύτῃ,
τολμάτω καὶ ὁ ἰδιώτης διδάσκειν· πάντες γὰρ κοινῆς
σωτηρίας δεόμεθα.

[k] Λαβόντας etc.] *Muretus* legendum putavit λαβόντες, *ſcil.* οἱ πολέμιοι. Sed haud incommode referri poteſt λαβόντας ad primum illud ſententiæ membrum: Ὁρᾶτε γὰρ καὶ τοὺς πολεμίους.—

[l] Ἀναρχίᾳ ἂν καὶ etc.] Particulam ἂν, quæ in editis deerat, ex MSto Eton. reſtitui.

[m] Τῶν πρόσθεν,] Ita MS. Eton. In editis nonnullis legitur τῶν προτέρων.

[n] Ἵν' ἔργῳ περαίνητε.] MS. Eton. dat. Εἰ δέ τι ἄλλο βέλτιον ἢ etc.

Digitized by Google

Μετὰ δὲ ταῦτα Χειρίσοφος εἶπεν· Ἀλλ᾽ εἰ μὲν 22
τινος ἄλλου δεῖ πρὸς τούτοις, οἷς λέγει Ξενοφῶν, καὶ
αὐτίκα ἔξεστι ποιεῖν· ἃ δὲ νῦν εἴρηκε, δοκεῖ μοι ὡς τά-
χιστα ψηφίσασθαι ἄριστον εἶναι· καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα,
ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν ἅπαντες. Ἀναστὰς 23
δὲ πάλιν εἶπε Ξενοφῶν· Ὦ ἄνδρες, ἀκούσατε, ὧν
° προσδοκᾶν δοκεῖ μοι. Δῆλον, ὅτι πορεύεσθαι ἡμᾶς
δεῖ, ὅπου ἕξομεν τὰ ἐπιτήδεια. Ἀκούω δὲ, κώμας εἶναι
καλὰς, οὐ πλεῖον εἴκοσι σταδίων ἀπεχούσας. Οὐκ ἂν
οὖν θαυμάζοιμι, εἰ οἱ πολέμιοι, ὥσπερ οἱ δειλοὶ κύνες
τοὺς μὲν παριόντας διώκουσί τε καὶ δάκνουσιν, ἢν δύνων-
ται, τοὺς δὲ διώκοντας φεύγουσιν, εἰ καὶ αὐτοὶ ἡμῖν
ἀπιοῦσιν ἐπακολουθοῖεν. Ἴσως οὖν ἀσφαλέστερον ἡμῖν 24
πορεύεσθαι πλαίσιον ποιησαμένους τῶν ὅπλων, ἵνα τὰ
σκευοφόρα καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἐν ἀσφαλεστέρῳ ᾖ. Εἰ
οὖν νῦν ἀποδειχθείη, τίνα χρὴ ἡγεῖσθαι τοῦ πλαισίου, καὶ
τὰ πρόσθεν κοσμεῖν, καὶ τίνας ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἑκα-
τέρων εἶναι, καὶ τίνας ὀπισθοφυλακεῖν, οὐκ ἂν, ὁπότε οἱ
πολέμιοι ἔλθοιεν, βουλεύεσθαι ἡμᾶς δέοι, ἀλλὰ χρώμεθ᾽
ἂν εὐθὺς τοῖς τεταγμένοις. Εἰ μὲν οὖν ἄλλος τις βέλ- 25
τιον ὁρᾷ, ἄλλως ἐχέτω· εἰ δὲ μὴ, Χειρίσοφος μὲν ἡγοῖ-
το, ἐπειδὴ καὶ Λακεδαιμόνιός ἐστι· τῶν δὲ πλευρῶν ἑκα-
τέρων δύο τῶν πρεσβυτάτων στρατηγὼ ἐπιμελοίσθην·
ὀπισθοφυλακῶμεν δὲ ἡμεῖς οἱ νεώτατοι, ἐγώ τε καὶ
Τιμασίων, τὸ νῦν εἶναι. Τὸ δὲ λοιπὸν, πειρώμενοι ταύ-
της τῆς τάξεως, βουλευσόμεθα, ὅ τι ἂν ἀεὶ κράτιστον
δοκοίη εἶναι. Εἰ δέ τις ἄλλο βέλτιον ὁρᾷ, λεξάτω.

° Προσδοκᾶν δοκεῖ μοι.] Pro δοκεῖ μοι *Muretus* legit δοκῶ μοι, i. e. *quæ præſagire mihi videor.* Sed intelligas oportet δεῖν ante προσδοκᾶν.

26 Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, εἶπεν· Ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα,
ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Ἔδοξε ταῦτα. Νῦν, ἔφη, ἀπιόν-
τας ποιεῖν δεῖ τὰ δεδογμένα· καὶ ὅστις τε ὑμῶν τοὺς
οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι· (οὐ
γάρ ἐστιν ἄλλως τούτου τυχεῖν) ὅστις τε ζῆν ἐπιθυμεῖ, πει-
ράσθω νικᾷν· τῶν μὲν γὰρ νικώντων, τὸ κατακαίνειν, τῶν
δὲ ἡττωμένων, τὸ ἀποθνήσκειν ἐστί. Καὶ εἴ τις γε χρη-
μάτων ἐπιθυμεῖ, κρατεῖν πειράσθω· τῶν γὰρ νικώντων
ἐστὶ, καὶ τὰ ἑαυτῶν σώζειν, καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων
λαμβάνειν.

C.III. Τούτων λεχθέντων ἀνέστησαν, καὶ ἀπελθόντες κατ-
έκαιον τὰς ἁμάξας καὶ τὰς σκηνάς· τῶν δὲ περιττῶν,
ὅτου μὲν δέοιτό τις, μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, τὰ δὲ ἄλ-
λα εἰς τὸ πῦρ ἐῤῥίπτουν. Ταῦτα ποιήσαντες ἠριστοποιοῦν-
το. Ἀριστοποιουμένων δὲ αὐτῶν ἔρχεται Μιθραδάτης σὺν
ἱππεῦσιν ὡς τριάκοντα, καὶ καλεσάμενος τοὺς στρατη-
2 γοὺς εἰς ἐπήκοον, λέγει ὧδε· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἕλλη-
νες, καὶ Κύρῳ πιστὸς ἦν, ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ νῦν
ὑμῖν εὔνους· καὶ ἐνθάδε εἰμὶ σὺν πολλῷ φόβῳ διάγων.
Εἰ οὖν ὁρῴην ὑμᾶς σωτήριόν τι βουλευομένους, ἔλθοιμι ἂν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοὺς θεράποντας πάντας ἄγων. Λέξα-
τε οὖν, ἔφη, πρός με, τί ἐν νῷ ἔχετε, ὡς πρὸς φίλον
τε καὶ εὔνουν, καὶ βουλόμενον κοινῇ σὺν ὑμῖν τὸν στόλον
3 ποιεῖσθαι. Βουλευομένοις τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀποκρί-
νασθαι τάδε· (καὶ ἔλεγε Χειρίσοφος) Ἡμῖν δοκεῖ, ἢν
μέν τις ἐᾷ ἡμᾶς ἀπιέναι οἴκαδε, διαπορεύεσθαι τὴν χώ-
ραν ὡς ἂν δυνώμεθα ἀσινέστατα· ἢν δέ τις ἡμᾶς τῆς
ὁδοῦ ἀποκωλύῃ, διαπολεμεῖν τούτῳ, ὡς ἂν δυνώμεθα
4 κράτιστα. Ἐκ τούτου ἐπειρᾶτο Μιθραδάτης διδάσκειν,
ὡς ἄπορον εἴη, βασιλέως ἄκοντος, σωθῆναι. Ἔνθα δὴ

Digitized by Google

ἐγιγνώσκετο, ὅτι [p] ὕποπτος εἴη· καὶ γὰρ τῶν Τισσα-
φέρνους τις οἰκείων παρηκολούθει πίστεως ἕνεκα. Καὶ ἐκ
τούτου ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα ποιή-
σασθαι, τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι, ἔστε ἐν τῇ πολε-
μίᾳ εἶεν· διέφθειρον γὰρ προσιόντες τοὺς στρατιώτας,
καὶ ἕνα γε λοχαγὸν διέφθειραν, Νίκαρχον Ἀρκάδα·
καὶ ᾤχετο ἀπιὼν νυκτὸς σὺν ἀνθρώποις ὡς εἴκοσι. 5
Μετὰ δὲ ταῦτα ἀριστήσαντες, καὶ διαβάντες [q] τὸν
Ζάβατον ποταμὸν, ἐπορεύοντο τεταγμένοι, τὰ ὑποζύ-
για καὶ τὸν ὄχλον ἐν μέσῳ ἔχοντες. Οὐ πολὺ δὲ προε-
ληλυθότων αὐτῶν, ἐπιφαίνεται πάλιν ὁ Μιθραδάτης,
ἱππέας ἔχων ὡς διακοσίους, καὶ τοξότας καὶ σφενδονή-
τας ὡς τετρακοσίους, μάλα ἐλαφροὺς καὶ εὐζώνους· καὶ
προσῄει μὲν, ὡς φίλος ὢν, πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἐπεὶ 6
δὲ ἐγγὺς ἐγένετο, ἐξαπίνης οἱ μὲν αὐτῶν ἐτόξευον καὶ
ἱππεῖς καὶ πεζοὶ, οἱ δ᾽ ἐσφενδόνων καὶ ἐτίτρωσκον. Οἱ
δ᾽ ὀπισθοφύλακες τῶν Ἑλλήνων ἔπασχον μὲν κακῶς,
ἀντεποίουν δὲ οὐδέν· [r] οἵ τε γὰρ Κρῆτες βραχύτερα τῶν
Περσῶν ἐτόξευον, καὶ ἅμα [s] ψιλοὶ ὄντες εἴσω τῶν ὅπλων

[p] Ὕποπτος] MS. Eton. ὑπόπεμπτος, ſatis ſignificanter quidem et loci ſententiæ convenienter, uti ex verbi ὑποπέμπειν interpretatione 2, 4, 11. conſtabit. Sed nominis iſtius exempla deſiderantur.

[q] Τὸν Ζάβατον] MS. Eton. edit. *Ald.* et *Steph.* Ζάτην: *Leunclav.* Ζάθην. Male, opinor, omnes. Repono levi mutatione Ζάβατον, de quo ſupra 2, 5, 1.

[r] Οἵ τε γὰρ Κρῆτες etc.] Creta, auctore *Solino* c. 11. *prima mari potuit, remis et ſagittis.* Cretenſium itidem arcus ſagittaſque ſæpiſſime memorant auctores. Vide ſis *Strab.* l. 10. p. 736. *Callimach.* hymn. in Dianam v. 81. *Lucan.* l. 7. v. 229. *Plin.* N. H. l. 16. c. 36. *Valer. Max.* l. 9. c. 3. *Virgil.* Ecl. 10. v. 59. His omnino adde *Alex.* ab *Alexand.* Gen. Dier. l. 6. c. 22. ſub fin. et auctores ibi a *Tiraquello* citatos.

[s] Ψιλοὶ ὄντες εἴσω etc.] Opponuntur iſti τοῖς ὅπλοις, i. e. ὁπλίταις, paſſim apud Hiſtoricos. Cæterum, locutione uſus eſt

κατεκέκλιντο· οἵ τε ἀκοντισαὶ βραχύτερα ἠκόντιζον,
7 ἢ ὡς ἐξικνεῖσθαι τῶν σφενδονητῶν. Ἐκ τούτου Ξενοφῶντι
ἐδόκει διωκτέον εἶναι· καὶ ἐδίωκον τῶν τε ὁπλιτῶν καὶ
τῶν πελταστῶν οἳ ἔτυχον σὺν αὐτῷ ὀπισθοφυλακοῦντες·
διώκοντες δὲ οὐδένα κατελάμβανον τῶν πολεμίων. Οὔ
τε γὰρ ἱππεῖς ἦσαν τοῖς Ἕλλησιν, οὔτε οἱ πεζοὶ τοὺς
πεζοὺς ἐκ πολλοῦ φεύγοντας ἐδύναντο καταλαμβάνειν
ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ· πολὺ γὰρ οὐχ οἷόν τε ἦν ἀπὸ τοῦ
ἄλλου στρατεύματος διώκειν. Οἱ δὲ βάρβαροι ἱππεῖς
καὶ φεύγοντες ἅμα ἐτιτρωσκον, εἰς τοὔπισθεν τοξεύον-
τες ἀπὸ τῶν ἵππων· ὁπόσον δὲ προδιώξειαν οἱ Ἕλλη-
8 νες, τοσοῦτο πάλιν ἐπαναχωρεῖν μαχομένους ἔδει. Ὥστε
τῆς ἡμέρας ὅλης διῆλθον οὐ πλέον πέντε καὶ εἴκοσι στα-
δίων, ἀλλὰ δείλης ἀφίκοντο εἰς τὰς κώμας. Ἔνθα
δὴ πάλιν ἀθυμία ἦν. Καὶ Χειρίσοφος καὶ οἱ πρεσβύ-
τατοι τῶν στρατηγῶν Ξενοφῶντα ᾐτιῶντο, ὅτι ἐδίωκεν
ἀπὸ τῆς φάλαγγος, καὶ αὐτός τε ἐκινδύνευε, καὶ τοὺς
πολεμίους οὐδὲν μᾶλλον ἐδύνατο βλάπτειν.

9 Ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι ὀρθῶς ᾐτιῶντο,
καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον αὐτοῖς μαρτυροίη. Ἀλλ' ἐγὼ ἠναγ-
κάσθην διώκειν, ἐπεὶ ἑώρων ἡμᾶς ἐν τῷ μένειν κακῶς
μὲν πάσχοντας, ἀντιποιεῖν δ' οὐδὲν δυναμένους. Ἐπειδὴ
δὲ ἐδιώκομεν, ἀληθῆ, ἔφη, ὑμεῖς λέγετε, κακῶς μὲν
γὰρ οὐδὲν ποιειν μᾶλλον ἐδυνάμεθα τοὺς πολεμίους, ἀνε-
χωροῦμεν δὲ πάνυ χαλεπῶς. Τοῖς οὖν θεοῖς χάρις, ὅτι
οὐ σὺν πολλῇ ῥώμῃ, ἀλλὰ σὺν ὀλίγοις ἦλθον· ὥστε
βλάψαι μὲν μὴ μεγάλα, δηλωσαι δέ, ὧν δεόμεθα.
10 Νῦν γὰρ οἱ μὲν πολέμιοι τοξεύουσι καὶ σφενδονῶσιν,

eadem *Apollon. Rhod.* Argon. l. 2. v. 736. et ſeq. Ἐκ δ' αὐτῆς εἴσω κατακέκλιται ἠπειρόνδε Κοίλη ὕπαιθα νάπη. —

Digitized by Google

ὅσον οὔτε οἱ Κρῆτες ἀντιτοξεύειν δύνανται, οὔτε οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες ἐξικνεῖσθαι· ὅταν δὲ αὐτοὺς διώκωμεν, πολὺ μὲν οὐχ οἷόν τε χωρίον ἀπὸ τοῦ στρατεύματος διώκειν, ὀλίγον δέ· ἔνθα, οὐδ' εἰ ταχὺς εἴη πεζὸς, πεζὸν ἂν διώκων καταλάβοι ἐκ τόξου [t] ῥύματος. [u] Ἡμεῖς μὲν οὖν εἰ μέλλομεν τούτους εἴργειν, ὥστε μὴ δύνασθαι βλάπτειν ἡμᾶς πορευομένους, σφενδονητῶν τε
11 τὴν ταχίστην δεῖ καὶ ἱππέων. Ἀκούω δ' εἶναι ἐν τῷ στρατεύματι ἡμῶν Ῥοδίους, ὧν τοὺς πολλοὺς φασὶν ἐπίστασθαι σφενδονᾶν, καὶ τὸ βέλος αὐτῶν καὶ διπλάσιον φέρεσθαι τῶν Περσικῶν σφενδονῶν. Ἐκεῖναι γὰρ, διὰ τὸ χειροπληθέσι τοῖς λίθοις σφενδονᾶν, ἐπὶ βραχὺ ἐξικνοῦνται· οἱ δέ γε Ῥόδιοι [x] καὶ ταῖς μολιβδίσιν ἐπίστανται χρῆσθαι. Ἢν οὖν αὐτῶν ἐπισκεψώμεθα τίνες πέπανται σφενδόνας, καὶ τούτων τῷ μὲν αὐτῶν ἀργύριον δῶμεν, τῷ δὲ ἄλλας πλέκειν ἐθέλοντι ἄλλο ἀργύριον τελῶμεν, [y] καὶ τῷ σφενδονᾶν ἐντεταγμένῳ ἐθέ-

[t] Ῥύματος.] Ad vocem hanc ex *Suida* quædam et *Eunapio* adducunt Lexicographi: quibus melioris notæ exemplum addidit doctiſſ. *Grammius* ex Æſchylo, *Perſ.* v. 147. Πότερον τόξου ῥῦμα τὸ νικῶν, Ἢ δορυκράνου λόγχης ἰσχὺς κεκράτηκεν. *Scholiaſtes:* Πότερον ἄρα, φησὶν, ἡ ὁρμὴ τοῦ τόξου ἐστὶ τὸ νικῆσαν καὶ ἡττῆσαι τοὺς Ἀθηναίους, ἢ ἰσχὺς τῆς δορυκράνου λόγχης κεκράτηκε καὶ ἐνίκησε τοὺς Πέρσας δηλαδή. Οἱ μὲν γὰρ Πέρσαι, τοξόται· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, λογχοφόροι. Ὃ δὲ λέγει, ἐστὶ τοιοῦτον· ἄρα οἱ Πέρσαι ἐνίκησαν τοὺς Ἀθηναίους, ἢ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Πέρσας; Idem ſane nomen, et alio ſenſu, apud *Euripid.* Heracl. v. 261. occurrit; et alibi.

[u] Ἡμεῖς μὲν etc.] *Mureto* judice omnino legendum ἡμῖν, ut cohæreat cum verbo δεῖ. *Leunclav.* poſt εἴργειν demum, non poſt οὖν diſtinctionem ponit, ut ἡμεῖς ad μέλλομεν referatur.

[x] Καὶ ταῖς μολιβδίσιν etc.] MS. Eton. μολυβδίσιν. Baleares funditores plumbo uſos eſſe docent *Ov.* Metam. l. 2. v. 727. et ſeq. Et *C. Sil.* l. 9. v. 233. *Ac torto miſcens Balearis prælia plumbo.* Cf. 3, 4, 9.

[y] Καὶ τῷ σφενδονᾶν etc.] *Stephanus* ita locum diſtinguit: καὶ τῷ σφενδονᾶν ἐντεταγμένῳ, ἐθέλοντι ἄλλην τινὰ ἀτέλειαν, εὑρίσκωμεν, etc. Mihi placet interpunctio recepta: neque enim

λοντι ἄλλην τινὰ ἀτέλειαν εὑρίσκωμεν, ἴσως τινὲς φανοῦνται ἱκανοὶ ἡμᾶς ὠφελεῖν.
12 [z] Ὁρῶ δὲ καὶ ἵππους ἐν τῷ στρατεύματι, τοὺς μέν τινας παρ' ἐμοὶ, τοὺς δὲ τῷ Κλεάρχῳ καταλελειμμένους· πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους αἰχμαλώτους σκευοφοροῦντας. Ἂν οὖν τούτους πάντας ἐκλέξαντες, σκευοφόρα μὲν ἀντιδῶμεν, τοὺς δὲ ἵππους εἰς ἱππέας κατασκευάσωμεν, ἴσως καὶ οὗτοι τοὺς φεύγοντας ἀνιάσουσιν. Ἔδοξε ταῦτα· καὶ ταύτης τῆς νυκτὸς σφενδονῆται μὲν εἰς διακοσίους ἐγένοντο, ἵπποι δὲ καὶ ἱππεῖς ἐδοκιμάσθησαν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς πεντήκοντα, καὶ [a] στολάδες καὶ θώρακες αὐτοῖς ἐπορίσθησαν· καὶ ἵππαρχος ἐπεστάθη Λύκιος ὁ Πολυστράτου, Ἀθηναῖος.

C.IV. Μείναντες δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν, τῇ ἄλλῃ ἐπορεύοντο πρωϊαίτερον ἀναστάντες· χαράδραν γὰρ αὐτοὺς ἔδει διαβῆναι, ἐφ' ᾗ ἐφοβοῦντο, μὴ ἐπιθοῖντο αὐτοῖς διαβαίνουσιν οἱ πολέμιοι. Διαβεβηκόσι δὲ αὐτοῖς ἐπιφαίνεται ὁ Μιθραδάτης πάλιν, ἔχων ἱππέας χιλίους,

a τῷ σφενδονᾶν ἐντεταγμένῳ ſeparandum videtur ἐθέλοντι. Eſt autem ἀτέλεια, *Heſychio* exponente, ἀλειτούργητα: lege ἀλειτουργησία, i. e. *immunitas a publicis muneribus*.

[z] Ὁρῶ δὲ καὶ ἵππους etc.] Locum hoc modo legendum putat *Muretus*: Ὁρῶ δὲ καὶ ἵππους ἐν τῷ στρατεύματι, τοὺς μέν τινας παρ' ἐμοὶ, τοὺς δὲ καὶ ἄλλους σκευοφοροῦντας· ἂν οὖν τούτους μὲν τοὺς αἰχμαλώτους ἐκλέξαντες σκευοφορεῖν ἀναγκάζωμεν, εἰς δὲ πάντας τοὺς ἵππους ἱππέας κατασκευάσωμεν, ἴσως καὶ οὗτοι τοὺς φεύγοντας ἀνιάσουσιν. Ubi pro σκευοφόρα μὲν ἀντιδῶμεν ſubſtituit σκευοφορεῖν ἀναγκάζωμεν, pro ἀνιάσωσιν, ἀνιάσουσιν: in cæteris nihil vocum ordinem mutat. Huic in lectione verbi ἀνιάσουσι non invitus parui: in cæteris non item audiendus videtur.

[a] Στολάδες καὶ etc.] Infra 4. 1, 13. διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς στολάδος etc. Si ſcriberetur στολίδες, eaſdem eſſe atque στολιδωτοὺς χιτῶνας, de quibus ad K. Π. 6, 4, 1. cenſuerim. *J. Poll*. l. 1. c. 10. ſegm. 135. Ἔστι δέ τις καὶ στολὰς ἀντὶ θώρακος. Idem l. 7. c. 15. ſegm. 70. Στολὰς δὲ, θώραξ ἐκ δέρματος, κατὰ τοὺς ὤμους ἐφαπτόμενος, ὡς Ξενοφῶν ἔφη. Hunc illumve locum Xenophonteum haud dubie reſpexit. *Heſych*. Στολὰς, χιτωνίσκος βαθὺς, σκύτινος, ὁ βύρσινος θώραξ. Vide ſis

Digitized by Google

τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας εἰς τετρακισχιλίους· τοσούτους γὰρ ἤτησε Τισσαφέρνην, καὶ ἔλαβεν, ὑποσχόμενος, ἢν τούτους λάβῃ, παραδώσειν αὐτῷ τοὺς Ἕλληνας, καταφρονήσας, ὅτι, ἐν τῇ [b] ἔμπροσθεν προσβολῇ ὀλίγους ἔχων, ἔπαθε μὲν οὐδὲν, πολλὰ δὲ κακὰ ἐνόμισε ποιῆσαι. Ἐπεὶ δὲ οἱ Ἕλληνες διαβεβηκότες ἀπεῖχον τῆς 2
χαράδρας ὅσον ὀκτὼ σταδίους, διέβαινε καὶ ὁ Μιθραδάτης, ἔχων τὴν δύναμιν. Παρήγγελτο δὲ, τῶν τε πελταστῶν οὓς ἔδει διώκειν, καὶ τῶν ὁπλιτῶν, καὶ τοῖς ἱππεῦσιν εἴρητο θαῤῥοῦσι διώκειν, ὡς ἐφεψομένης ἱκανῆς δυνάμεως. Ἐπεὶ δὲ ὁ Μιθραδάτης κατειλήφει, καὶ 3
ἤδη σφενδόναι καὶ τοξεύματα ἐξικνοῦντο, ἐσήμηνε τοῖς Ἕλλησι τῇ σάλπιγγι, καὶ εὐθὺς ἔθεον ὁμόσε, οἷς εἴρητο, καὶ οἱ ἱππεῖς ἤλαυνον· οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἔφευγον ἐπὶ τὴν χαράδραν. Ἐν ταύτῃ τῇ διώξει τοῖς βαρβάροις τῶν τε πεζῶν ἀπέθανον πολλοὶ, καὶ τῶν ἱππέων ἐν τῇ χαράδρᾳ ζωοὶ ἐλήφθησαν ὡς ὀκτωκαίδεκα· τοὺς δ' ἀποθανόντας αὐτοκέλευστοι οἱ Ἕλληνες ᾐκίσαντο, [c] ὡς ὅτι φοβερώτερον τοῖς πολεμίοις εἴη ὁρᾷν.

Καὶ οἱ μὲν πολέμιοι οὕτω πράξαντες ἀπῆλθον· οἱ 4
δ' Ἕλληνες ἀσφαλῶς πορευόμενοι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμόν. Ἐνταῦθα πόλις ἦν ἐρήμη, μεγάλη, ὄνομα δ' αὐτῇ ἦν Λάρισσα·

etiam *Scholiaſt.* ad *Ariſtoph.* Ὀρνιθ. v. 934. et *Suid.* ad v. Σπολάς. Itaque Xenophonti pro στολάδας et στολάδος reſtituamus forſan oportet σπολάδες et σπολάδος.

[b] Ἔμπροσθεν] MS. Eton. πρόσθεν. Sed et ἔμπροσθεν de tempore paſſim uſurpant auctores. *Æſchin.* dial. 2. ſect. 12. οἵ γε ἔμπροσθεν λόγοι, *ſuperiores ſermones.* Ælian. V. H. l. 2. c. 41. κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν, *juxta ſuperiorum dierum* etc.

[c] Ὡς ὅτι φοβερώτερον] *Muretus* legendum putat φοβερώτατον. Recte, opinor, faventeque adeo particula ὅτι, quæ paſſim gradum hunc antecedit.

Digitized by Google

ᾤκουν δ' αὐτὴν τοπαλαιὸν Μῆδοι· τοῦ δὲ τείχους ἦν αὐτῆς τὸ εὖρος πέντε καὶ εἴκοσι πόδες, ὕψος δ' ἑκατόν· τοῦ δὲ κύκλου ἡ περίοδος δύο παρασάγγαι· ᾠκοδόμητο δὲ πλίνθοις [d] κεραμίαις· [e] κρηπὶς δὲ ὑπῆν λιθίνη,
5 τὸ ὕψος εἴκοσι ποδῶν. Ταύτην βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε παρὰ Μήδων ἐλάμβανον τὴν ἀρχὴν Πέρσαι, πολιορκῶν, οὐδενὶ τρόπῳ ἐδύνατο ἑλεῖν· [f] ἥλιον δὲ νεφέλη προκαλύψασα, ἠφάνισε, μέχρις οἱ ἄνθρωποι ἐξέλιπον, καὶ οὕτως ἑάλω. Παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν ἦν πυραμὶς λιθίνη, τὸ μὲν εὖρος ἑνὸς πλέθρου, τὸ δὲ ὕψος δύο πλέθρων· ἐπὶ ταύτης πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἦσαν, ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν ἀποπεφευγότες.

6 Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας ἕξ, πρὸς τεῖχος ἔρημον, μέγα, πρὸς τῇ πόλει κείμενον· ὄνομα δ' ἦν τῇ πόλει Μέσπιλα· Μῆδοι αὐτήν ποτε ᾤκουν. Ἦν δὲ ἡ μὲν κρηπὶς λίθου ξεστοῦ [g] κογχυλιάτου, τὸ εὖρος πεντήκοντα ποδῶν, καὶ τὸ ὕψος πεντήκοντα. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἐπῳκοδόμητο πλίνθινον τεῖχος,

[d] Κεραμίαις] Sic libri quos vidi, omnes. Attamen ex conſueta magis ſcriptura repoſueris κεραμείαις, vel κεραμικαῖς.

[e] Κρηπὶς] *Heſychio* eſt ὑποβάθρα, θεμελίωσις — καὶ περὶ τὴν ἀρχιτεκτονίαν τῆς κτίσεως, ἐφ' οὗ οἱ στυλοβάται.

[f] Ἥλιον δὲ νεφέλη etc.] Sic locus reſtituendus videtur, cum antehac legeretur: ἥλιος δὲ νεφέλην προκαλύψας ἠφάνισε,—— Scriptura recepta *Stephano* et *Mureto* ſe probavit olim; eique favet *Amaſæi* verſio: *non ante capere potuit, quam ſolem denſa nubes obſcuraſſet*, etc. ἠφάνισε autem, de quo nonnihil laborat *Stephanus*, vim activam, ut alias ſolet, hic obtinet; reſpicitque adeo ταύτην, vel πόλιν.

[g] Κογχυλιάτου,] *Stephani* et *Conſtantini* diligentiam effugit κογχυλιάτης: non item *J. Pollucis*, qui παρὰ Ξενοφῶντι repertum teſtatur l. 7. ſegm. 100. Κογχυλίας (idem forſan atque κογχυλιάτης) *Heſychio* et *Phav.* eſt λίθος σκληρὸς, ἔχων ἐν ἑαυτῷ κογχυλίους (malim κογχυλίου) τύπους. i. e. *lapis durus, conchylii in ſe figuras continens*. Figuras autem illas nativas eſſe, non opere humano factas, cum *Leunclavio* intellexerim.

τὸ μὲν εὖρος πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἑκατόν· τοῦ δὲ κύκλου περίοδος ἓξ παρασάγγαι. Ἐνταῦθα ἐλέγετο Μηδία γυνὴ βασιλέως φυγεῖν, ὅτε [h] ἀπώλεσαν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Περσῶν Μῆδοι. Ταύτην δὲ τὴν πόλιν πολιορκῶν ὁ Περσῶν βασιλεὺς, οὐκ ἐδύνατο οὔτε χρόνῳ ἑλεῖν, οὔτε βίᾳ· Ζεὺς δ' [i] ἐμβροντήτους ποιεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας, καὶ οὕτως ἑάλω.

Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύοντο σταθμὸν ἕνα, παρασάγ- 7
γας τέτταρας. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν σταθμὸν Τισσαφέρνης [k] ἐπεφάνη, οἷς τε αὐτὸς ἦλθεν ἱππέας ἔχων, καὶ τὴν Ὀρόντου δύναμιν, τοῦ τὴν βασιλέως θυγατέρα ἔχοντος, καὶ οὓς Κῦρος ἔχων ἀνέβη βαρβάρους, καὶ οὓς ὁ βασιλέως ἀδελφὸς ἔχων βασιλεῖ ἐβοήθει, καὶ πρὸς τούτοις, ὅσους βασιλεὺς ἔδωκεν αὐτῷ· ὥστε τὸ στράτευμα πάμπολυ ἐφάνη. Ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένετο, τὰς μὲν τῶν τάξεων εἶχεν ὄπισθεν καταστήσας, τὰς δὲ εἰς τὰ πλάγια παραγαγὼν, ἐμβάλλειν μὲν οὐκ ἐτόλμησεν, οὐδ' ἐβούλετο διακινδυνεύειν· σφενδονᾶν δὲ παρήγγελε καὶ τοξεύειν. Ἐπεὶ δὲ διαταχθέντες οἱ Ῥόδιοι ἐσφεν- 8

[h] Ἀπώλεσαν] Sic reſcribendum ex *Stephani* conjectura, re quidem ipſa monente, curavi. Locum hactenus occuparat ἀπόλλυσαν, quod ſonat *perdiderunt*, i. e. *deſtruxerunt*, *everterunt*: at ἀπώλεσαν et illud ipſum ſignificat, et præterea idem, quod *amiſerunt*. Ut autem Græci dicunt ἀπόλωλεν ὑπ' ἐκείνου, ſic ἀπώλεσαν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Περσῶν, i. e. (ſi verbum verbo reddas) *amiſerunt imperium a Perſis*, dicetur pro *privati fuerunt imperio a Perſis*. Animadvertendum eſt autem, variaſſe Xenophontem loquendi formam: dixerat enim paulo ante: ὅτι παρὰ Μήδων ἐλάμβανον τὴν ἀρχὴν Πέρσαι. Hæc fere *Stephanus*.

[i] Ἐμβροντήτους ποιεῖ] *Heſych.* Ἐμβρόντητος, παραπεπληγμένος τὴν διάνοιαν, μαινόμενος. *Phavor.* et *Suidæ* eſt itidem, καρδιόπληκτος, ἔκφρων, μαινόμενος.

[k] Ἐπεφάνη, οἷς τε αὐτὸς etc.] Sic locum reſtituit *Muretus*. Vulgo ὅς τε etc.

Digitized by Google

δόνησαν, καὶ οἱ [l] Σκυθοτοξόται ἐτόξευσαν, καὶ οὐδεὶς ἡμάρτανεν ἀνδρὸς, (οὐδὲ γὰρ, εἰ πάνυ προὐθυμεῖτο, ῥάδιον ἦν) καὶ ὁ Τισσαφέρνης μάλα ταχέως ἔξω βελῶν ἀπεχώρει, καὶ ἄλλαι τάξεις ἀπεχώρησαν· καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας οἱ μὲν ἐπορεύοντο, οἱ δ' εἵποντο· καὶ οὐκέτι ἐπέκειντο οἱ βάρβαροι τῇ τότε ἀκροβολίσει· μακρότερον γὰρ οἵ τε Ῥόδιοι τῶν Περσῶν ἐσφενδόνων, καὶ
9 τῶν πλείστων τοξοτῶν. [m] Μεγάλα δὲ καὶ τὰ τόξα τὰ Περσικά ἐστιν· ὥστε χρήσιμα ἦν, ὁπόσα ἁλίσκοιτο τῶν τοξευμάτων τοῖς Κρησί· καὶ διετέλουν χρώμενοι τοῖς τῶν πολεμίων τοξεύμασι, καὶ ἐμελέτων τοξεύειν ἄνω ἱέντες μακράν. Εὑρίσκετο δὲ καὶ νεῦρα πολλὰ ἐν ταῖς κώμαις, καὶ [n] μόλιβδος· ὥστε χρῆσθαι εἰς τὰς σφενδόνας.

10 Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ἐπεὶ κατεστρατοπεδεύοντο οἱ Ἕλληνες κώμαις ἐπιτυχόντες, ἀπῆλθον οἱ βάρβαροι, μεῖον ἔχοντες ἐν τῇ τότε ἀκροβολίσει· τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἔμειναν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐπεσιτίσαντο· ἦν γὰρ πολὺς σῖτος ἐς ταῖς κώμαις. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπορεύοντο διὰ τοῦ πεδίου, καὶ Τισσαφέρνης εἵπετο ἀκρο-
11 βολιζόμενος. Ἔνθα δὴ οἱ Ἕλληνες ἔγνωσαν, ὅτι [o] πλαί-

[l] Σκυθοτοξόται] De Scythis *Æſchyl.* in Prom. v. 710. Ἑκηβόλοις τόξοισιν ἐξηρτημένοι, Οἷς μὴ πελάζειν.

[m] Μεγάλα δὲ καὶ τὰ etc.] *Herodot.* l. 5. c. 49. de Perſis: ἥ τε μάχη αὐτέων ἐστὶ τοιήδε, τόξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα. Clarius de ejuſdem populi armatura pleniuſque ipſe *Herodot.* l. 7. c. 61. αἰχμὰς δὲ βραχέας ἔχον, τόξα δὲ μεγάλα.

[n] Μόλιβδος] Ita MS. Eton. edit. *Ald.* et *Steph.* In *Leuncl.* ſcribitur μόλυβδος; et rectius quidem, *Phavorino* judice: cujus hæc ſunt verba: Μόλιβος καὶ μόλυβδος· εἰ μὲν ῑ ἐστὶ, τὸ δ̄ οὐκ ἔστιν· εἰ δὲ ῡ, τὸ δ̄ ἔχει. Conf. 3, 3, 11.

[o] Πλαίσιον ἰσόπλευρον] *Arrian.* Tact. p. 69. edit. Blanc. Πλαίσιον δὲ ὀνομάζεται, ὁπόταν πρὸς πάσας τὰς πλευρὰς παρατάξηταί τις ἐν ἑτερομήκει σχήματι· πλινθίον δὲ, ὅταν ἐν τετραγώνῳ σχήματι αὐτὸ τοῦτο πράξῃ, (forſ. πράξῃς) ὅπερ Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου πλαισιον ἰσόπλευρον καλεῖ. Jam ſupra 1,

Digitized by Google

στιον ἰσόπλευρον πονηρὰ τάξις εἴη, πολεμίων ἑπομένων.
Ἀνάγκη γάρ ἐστιν, ἢν μὲν συγκύπτῃ τὰ κέρατα τοῦ
πλαισίου, ἢ ὁδοῦ στενοτέρας οὔσης, ἢ ὀρέων ἀναγκαζόν-
των, ἢ γεφύρας, ἐκθλίβεσθαι τοὺς ὁπλίτας, καὶ πορεύε-
σθαι πονήρως, ἅμα μὲν πιεζομένους, ἅμα δὲ καὶ τα-
ραττομένους· ὥστε δυσχρήστους εἶναι ἀνάγκη, ἀτάκτους ὄν-
τας. Ὅταν δ᾽ αὖ διασχῇ τὰ κέρατα, ἀνάγκη δια- 12
σπᾶσθαι τοὺς τότε ἐκθλιβομένους, καὶ κενὸν γίγνεσθαι
τὸ μέσον τῶν κεράτων, καὶ ἀθυμεῖν τοὺς ταῦτα πάσχον-
τας, τῶν πολεμίων ἑπομένων. Καὶ ὁπότε δέοι γέφυραν
διαβαίνειν, ἢ ἄλλην τινὰ διάβασιν, ἔσπευδεν ἕκαστος,
βουλόμενος φθάσαι πρῶτος· καὶ [p] εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦ-
θα τοῖς πολεμίοις. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ στρα- 13
τηγοὶ, ἐποιήσαντο ἓξ λόχους ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ
λοχαγοὺς ἐπέστησαν, καὶ ἄλλους [q] πεντηκοντῆρας, καὶ
ἄλλους [r] ἐνωμοτάρχας. Οὗτοι δὲ πορευόμενοι οἱ λο-
χαγοὶ, ὁπότε μὲν συγκύπτοι τὰ κέρατα, ὑπέμενον ὕστε-

8. 6. ab *Heſychio* et *Scholiaſte* Thucyd. σχῆμα τετράγωνον πλαισίῳ tribuitur: ubi tamen non quælibet intelligenda eſt quadrata figura, ſed ea tantum, cujus inæqualia ſunt latera. Quod ſi πλαίσιον fiat ἰσόπλευρον, tum demum uno nomine dicitur πλινθίον: quod a πλαισίῳ ſimplici ſic diſtinguitur, ut iſtius quidem figura ſit quadrata lateribus æquis: hujus itidem quadrata, ſed oblonga. Vide *Ælian.* Tact. c. 41. et *Indic. Tact.* Cyrop. adjectum.

[p] Εὐεπίθετον]. *Thomas Magiſt.* Εὐεπίθετος, ὁ εὐκόλως (lege εὔκολος) εἰς ἐπιτίθεσιν (forſ. ἐπίθεσιν) ἤτοι ὁ εὐεπιχείρητος. *Thucyd.* quem et *Thomas* citat, l. 6. c. 34. καὶ ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, etc. *Schol.* εὐεπιχείρητος ἡμῖν etc. Alia exempla Cel. *Grammius* ex *Ariſtot*, et *Dione Caſſ.* adduxit.

[q] Πεντηκοντῆρας.] i. e. πεντηκοστύων, de quibus mox infra, præfectos. Iidem Noſtro, in Λακεδαιμ. Πολ. dicuntur πεντηκοστῆρες, πεντηκοντατῆρες *Thucydidi* l. 5. c. 66. ubi *Scholiaſtes* hæc: Ὅρα τὴν τάξιν τῆς ἀρχῆς· πρῶτος, βασιλεύς· δεύτερος, πολέμαρχος· τρίτος, λοχαγός· τέταρτος, πεντηκοντήρ· (uti ſcribitur in hoc loco Xenophon.) πέμπτος, ἐνωμοτάρχης.

[r] Ἐνωμοτάρχας,] *Scil.* τοὺς τῆς ἐνωμοτίας ἡγουμένους, uti tradunt *Ælian.* c. 5. et *Arrian.* p. 21.

Digitized by Google

ροι, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς κέρασι· τότε δὲ [s] παρῆγον

14 ἔξωθεν τῶν κεράτων. Ὁπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἀνεξεπίμπλασαν, εἰ μὲν στενότερον εἴη τὸ διέχον, κατὰ τοὺς λόχους· εἰ δὲ πλατύτερον, κατὰ [t] πεντηκοστῦς· εἰ δὲ πάνυ πλατὺ, κατ' [u] ἐνωμοτίας· ὥστε ἀεὶ ἔκπλεων εἶναι τὸ μέσον. Εἰ δὲ καὶ διαβαίνειν τινὰ δέοι διάβασιν, ἢ γέφυραν, οὐκ ἐταράττοντο, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει οἱ λοχαγοὶ διέβαινον· καὶ εἴ που δέοι τι τῆς φάλαγγος, ἐπιπαρῆσαν οὗτοι. Τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τέτταρας.

15 Ἡνίκα δὲ τὸν πέμπτον ἐπορεύοντο σταθμὸν, εἶδον βασίλειόν τι· καὶ περὶ αὐτὸ κώμας πολλάς· τήν τε ὁδὸν πρὸς τὸ χωρίον τοῦτο διὰ γηλόφων ὑψηλῶν γιγνομένην, οἳ καθῆκον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὑφ' ᾧ ἦν κώμη. Καὶ εἶδον μὲν τοὺς γηλόφους ἄσμενοι οἱ Ἕλληνες, ὡς εἰκὸς, τῶν πολεμίων ὄντων ἱππέων. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι ἐκ

[s] Παρῆγον] Adi Cyrop. 2, 3, 9.

[t] Πεντηκοστῦς·] Erat autem πεντηκοστὺς dimidia λόχου pars, ex militibuſque adeo quinquagenis conſtabat, uti nomen ipſum indicare videtur. Haud paulo aliter de acie Laconica *Thucyd.* l. 5. c. 68. ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ πεντηκοστύες ἦσαν τέσσαρες: *Schol.* ἡ πεντηκοστὺς συνίσταται ἀπὸ ἀνδρῶν ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ ὁ δὲ λόχος, τούτων τετραπλασίων, γίνεται ἀνδρῶν πεντακοσίων καὶ δυοκαίδεκα. Quibus πεντακοστὺς eſt quarta tantum, non dimidia, λόχου pars.

[u] Ἐνωμοτίας·] *Hesych.* Ἐνωμοτία, τάξις τις διὰ σφαγίων ἐνώμοτος *Suidæ* eſt τάξις τις στρατιωτικὴ ἀνδρῶν ε' καὶ κ', παρὰ Λακεδαιμονίοις· εἴρηται δὲ ἐκ τοῦ ὀμνύναι αὐτοὺς, μὴ λείψειν τὴν τάξιν. Sic fere Etymol. M. auctor. *Phavor.* Ἐνωμοτία, τὸ ἥμισυ τοῦ λόχου—οἱ δὲ τὸ τέταρτον τοῦ λόχου· καὶ ἐνωμοτάρχης ὁ αὐτῆς ἄρχων. Apud hunc autem Etymol. auctorem ſcribitur etiam ἐνώμοτις. Alium, atque *Suidas*, numerum militum ἐνωμοτίᾳ tribuit *Scholiaſtes Thucyd.* ad l. modo cit nam pro viginti quinque, quos ei concedit *Suidas*, auctore *Schol.* ἔχει ἑκάστη ἐνωμοτία ἄνδρας τριάκοντα δύο: nempe, apud Lacedæmonios; quibus ea vox propria. *J. Poll.* l. 1. ſegm. 129. Ἰδίως μέντοι Λακεδαιμονίων, ἐννωματία καὶ μοῖρα: pro quibus repoſuerimus cum *Cantero*, ἐνωμοτία καὶ μόρα. Sed de his olim plura ad Xenophontis Λακεδ. Πολιτ. et lib. proxime ſequentem.

Digitized by Google

τοῦ πεδίου ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν πρῶτον γήλοφον, κατέβαι-
νον, ὡς ἐπὶ τὸν ἕτερον ἀναβαῖεν. Ἐνταῦθα παραγί- 16
νονται οἱ βάρβαροι, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐπὶ τὸ πρανὲς
ἔβαλλον, ἐσφενδόνων, ἐτόξευον [x] ὑπὸ μαστίγων· καὶ
πολλοὺς κατετίτρωσκον, καὶ ἐκράτησαν τῶν Ἑλλήνων
γυμνητῶν, καὶ κατέκλεισαν αὐτοὺς εἴσω τῶν ὅπλων·
ὥστε παντάπασι ταύτην τὴν ἡμέραν ἄχρηστοι ἦσαν, ἐν
τῷ ὄχλῳ ὄντες, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξόται.
Ἐπεὶ δὲ πιεζόμενοι οἱ Ἕλληνες ἐπεχείρησαν διώκειν, 17
σχολῇ μὲν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, ὁπλῖται ὄντες· οἱ
δὲ πολέμιοι ταχὺ ἀνεπήδων. Πάλιν δὲ, ὁπότε ἀπίοιεν
πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα, ταὐτὰ ἔπασχον· καὶ ἐπὶ τοῦ
δευτέρου γηλόφου ταὐτὰ ἐγίγνετο· ὥστε ἀπὸ τοῦ τρίτου
γηλόφου ἔδοξεν αὐτοῖς μὴ κινεῖν τοὺς στρατιώτας· πλὴν
ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ πλαισίου ἀνήγαγον πελ-
τασὰς πρὸς τὸ ὄρος. Ἐπεὶ δ' οὗτοι ἐγένοντο ὑπὲρ τῶν 18
ἑπομένων πολεμίων, οὐκέτι ἐπετίθεντο οἱ πολέμιοι τοῖς
καταβαίνουσι, δεδοικότες, μὴ ἀποτμηθείησαν, καὶ ἀμ-
φοτέρωθεν αὐτῶν γένοιντο οἱ πολέμιοι. Οὕτω τὸ λοι-
πὸν τῆς ἡμέρας πορευόμενοι, οἱ μὲν τῇ ὁδῷ κατὰ τοὺς
γηλόφους, οἱ δὲ κατὰ τὸ ὄρος ἐπιπαριόντες, ἀφίκοντο εἰς
τὰς κώμας, καὶ ἰατροὺς κατέστησαν ὀκτώ· πολλοὶ γὰρ
ἦσαν οἱ τετρωμένοι.

Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, τῶν καὶ τετρωμέ- 19
νων ἕνεκα, καὶ ἅμα ἐπιτήδεια πολλὰ εἶχον, ἄλευρα,

[x] Ὑπὸ μαστίγων,] *Muretus* una voce legit ἀπεμαστίγων. Sed vulgata ſatis ſana eſt lectio; quam eadem loquendi ratio, alios apud auctores inventa, confirmat. *Herodot*. l. 7. c. 21. de copiis Xerxis Athon effodere adgreſſis: ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς, i. e. *omnes copiæ ſub flagellis cæperunt Athon effodere*— Similiter *Plutarch*. de iiſdem, lib. περὶ εὐθυμ. p. 470. ἴδε καὶ τοὺς ὑπὸ μάστιξι διορύττοντας τὸν Ἄθω, i. e. *inſpice etiam eos; qui flagellis urgentibus* etc.

οἶνον, κριθὰς, ἵπποις συμβεβλημένας πολλάς. Ταῦτα
δὲ συνηγμένα ἦν τῷ σατραπεύοντι τῆς χώρας. Τετάρ-
20 τῃ δ' ἡμέρᾳ καταβαίνουσιν εἰς τὸ πεδίον. Ἐπεὶ δὲ
κατέλαβεν αὐτοὺς Τισσαφέρνης σὺν τῇ δυνάμει, ἐδίδα-
ξε τοὺς Ἕλληνας τῇ ἀνάγκῃ κατασκηνῆσαι, οὗ πρῶτον
εἶδον κώμην, καὶ μὴ πορεύεσθαι ἔτι μαχομένους· πολ-
λοὶ γὰρ ἦσαν ἀπόμαχοι, τετρωμένοι, καὶ οἱ ἐκείνους φέ-
ροντες, καὶ οἱ τῶν φερόντων τὰ ὅπλα δεξάμενοι. Ἐπεὶ
δὲ κατεσκήνησαν, καὶ ἐπεχείρησαν αὐτοῖς ἀκροβολίζε-
σθαι οἱ βάρβαροι, πρὸς τὴν κώμην προσιόντες, [y] πολὺ
περιῆσαν οἱ Ἕλληνες· πολὺ γὰρ διέφερεν, ἐκ τῆς χώ-
ρας ὁρμῶντας ἀλέξασθαι, ἢ πορευομένους ἐπιοῦσι τοῖς
21 πολεμίοις μάχεσθαι. Ἡνίκα δ' ἦν ἤδη δείλη, ὥρα ἦν
ἀπιέναι τοῖς πολεμίοις· οὔποτε γὰρ μεῖον ἀπεστρατο-
πεδεύοντο οἱ βάρβαροι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἑξήκοντα σταδίων,
φοβούμενοι, μὴ τῆς νυκτὸς ἐπιθοῖντο αὐτοῖς. [z] Πονηρὸν
γὰρ νυκτός ἐστι στράτευμα Περσικόν. Οἵ τε γὰρ ἵπποι
αὐτοῖς δέδενται, καὶ ὡς ἐπιτοπολὺ πεποδισμένοι εἰσὶ,
τοῦ μὴ φεύγειν ἕνεκα, εἰ λυθείησαν· ἐάν τε τις θόρυ-
βος γίγνηται, δεῖ ἐπισάξαι τὸν ἵππον Πέρσῃ ἀνδρὶ,
καὶ χαλινῶσαι δεῖ, καὶ θωρακισθέντα ἀναβῆναι ἐπὶ τὸν
ἵππον. Ταῦτα δὲ πάντα [a] χαλεπὸν νυκτὸς, ἅτε καὶ

[y] Πολὺ etc.] MS. Eton. et edit. *Ald.* ἐν ᾗ περιῆσαν: recte; ſi quid tamen mutandum. Sic fere ſupra 3. 2, 11. Ἑνὶ μόνῳ προέχουσιν etc.

[z] Πονηρὸν γὰρ νυκτὸς etc.] Confer K. Π. 3, 3, 14. *Suidas*: Πεποδισμένοι· τοὺς πόδας δεδεμένοι — κατεσχημένοι: deinde verba hæc Xenophontis, nonnihil mutata, uti fit, adducit. Idem verbum Ἐπισάξαι perperam exponit ἐπαναβῆναι: ad quod verbum etiam adfert locum hunc Xenophonteum. Quin et eodem nomine notandus venit *Phavorinus*; cui Ἐπισάξαι itidem ἐπαναβῆναι ἐπὶ τὸν ἵππον. MS. Eton. ἐπιπολὺ dat pro ἐπιτοπολὺ, *Suidas*, ἐπὶ τὸ πολύ.

[a] Χαλεπὸν νυκτὸς etc.] MS. Eton. *χαλεπὰ νύκτωρ καί θορύβου ὄντος· τούτου* etc. *Suidas* ad v. ἐπισάξαι: *ταῦτα δὲ πάντα χαλεπὰ ποιεῖν νύκτωρ, καὶ θορύβου ὄντος.*

Digitized by Google

θορύβου ὄντος, ποιεῖν. Τούτου ἕνεκα πόῤῥω ἀπεσκήνουν τῶν Ἑλλήνων.

Ἐπεὶ δὲ ἐγίγνωσκον αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες βουλομένους ἀπιέναι καὶ [b] διαγγελλομένους, [c] ἐκήρυξε τοῖς Ἕλλησι παρασκευάσασθαι, ἀκουόντων τῶν πολεμίων. Καὶ 22
χρόνον μέν τινα ἐπέσχον τῆς πορείας οἱ βάρβαροι· ἐπειδὴ δὲ ὀψὲ ἐγίγνετο, ἀπῄεσαν· οὐ γὰρ ἐδόκει λυσιτελεῖν αὐτοῖς νυκτὸς πορεύεσθαι, καὶ κατάγεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἐπειδὴ δὲ σαφῶς ἀπιόντας ἤδη ἑώρων οἱ 23
Ἕλληνες, ἐπορεύοντο καὶ αὐτοὶ ἀναζεύξαντες, καὶ διῆλθον ὅσον ἑξήκοντα σταδίους· καὶ γίγνεται [d] τοσοῦτον μεταξὺ τῶν στρατευμάτων, ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι, οὐδὲ τῇ τρίτῃ· τῇ δὲ τετάρτῃ νυκτὸς [e] προελθόντες, καταλαμβάνουσι χωρίον ὑπερδέξιον οἱ βάρβαροι, ᾗ ἔμελλον οἱ Ἕλληνες παριέναι, [f] ἀκρωνυχίαν ὄρους, ὑφ᾽ ἣν ἡ κατάβασις ἦν εἰς τὸ πεδίον. Ἐπειδὴ 24
δὲ ἑώρα Χειρίσοφος προκατειλημμένην τὴν ἀκρωνυχίαν, καλεῖ Ξενοφῶντα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς· καὶ κελεύει λαβόντα τοὺς πελταστὰς παραγενέσθαι εἰς τὸ πρόσθεν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τοὺς μὲν πελταστὰς οὐκ ἦγεν· (ἐπιφαινόμενον γὰρ ἑώρα Τισσαφέρνην, καὶ τὸ στράτευμα πᾶν) αὐτὸς δὲ προσελάσας ἠρώτα· Τί καλεῖς; Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Ἔξεστιν ὁρᾶν· προκατείληπται γὰρ ἡμῖν ὁ ὑπὲρ τῆς καταβάσεως λόφος, καὶ οὐκ ἔστι παρελθεῖν, εἰ μὴ τούτους

Muret. ἄλλως τε καὶ θορύβου. Ed. *Steph.* et *Leunclav.* lectionem exprimendam curavi.

[b] Διαγγελλομένους] *Suidas:* Διαγγέλλων καὶ διαγγελλομένους, παρακελευομένους. Ξενοφῶν· Ἐγίνωσκον αὐτοὺς ἀπιέναι βουλομένους, καὶ διαγγελλομένους· ἢ ἀντὶ τοῦ φανερουμένους, δήλους γινομένους.

[c] Ἐκήρυξε] *Scil.* κήρυξ τις.

[d] Τοσοῦτον] *Scil.* διάστημα.

[e] Προελθόντες,] Vulgo προσελθόντες. *Stephano* et *Mureto* jam olim ſe probavit ea, quam recepimus, ſcriptura.

[f] Ἀκρωνυχίαν ὄρους, ὑφ᾽ ἣν etc.] *Suidas:* Ἀκρώνυξ—καὶ ἀκρωνυχία, τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους.

Digitized by Google

ἀποκόψομεν. Ἀλλὰ τί οὐκ ἦγες τοὺς πελταστάς; Ὁ δὲ λέγει, ὅτι οὐκ ἐδόκει αὐτῷ, ἔρημα καταλιπεῖν τὰ ὄπισθεν, ἐπιφαινομένων τῶν πολεμίων. Ἀλλὰ μὴν ὥρα γ', ἔφη, βουλεύεσθαι, πῶς τις τοὺς ἄνδρας ἀπελᾷ τοῦ λόφου.
25 Ἐνταῦθα Ξενοφῶν ὁρᾷ τοῦ ὄρους τὴν κορυφὴν [g] ὑπὲρ τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος οὖσαν, καὶ ἀπὸ ταύτης ἔφοδον ἐπὶ τὸν λόφον, ἔνθα ἦσαν οἱ πολέμιοι· καὶ λέγει· Κράτιστον, ὦ Χειρίσοφε, ἡμῖν ἵεσθαι ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸ ἄκρον· ἐὰν γὰρ τοῦτο λάβωμεν, οὐ δυνήσονται μένειν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Ἀλλ', εἰ βούλει, μένε ἐπὶ τῷ στρατεύματι· ἐγὼ δὲ ἐθέλω πορεύεσθαι· εἰ δὲ χρῄζεις, πορεύου ἐπὶ τὸ ὄρος, ἐγὼ δὲ μενῶ αὐτοῦ. Ἀλλὰ δίδωμί σοι, ἔφη ὁ Χειρί-
26 σοφος, ὁπότερον βούλει, ἑλέσθαι. Εἰπὼν ὁ Ξενοφῶν, ὅτι νεώτερός ἐστιν, αἱρεῖται πορεύεσθαι· κελεύει δέ οἱ συμπέμψαι ἀπὸ τοῦ [h] στόματος ἄνδρας· [i] μακρὰν γὰρ ἦν, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς λαβεῖν. Καὶ ὁ Χειρίσοφος συμπέμπει τοὺς ἀπὸ τοῦ στόματος πελταστάς· ἔλαβε δὲ τοὺς κατὰ μέσον τοῦ πλαισίου. Συνέπεσθαι δ' ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ τοὺς τριακοσίους ὁ Χειρίσοφος, οὓς αὐτὸς εἶχε τῶν ἐπιλέκτων ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ πλαισίου.

[g] Ὑπὲρ τοῦ ἑαυτῶν] Vulgo ἑαυτοῦ: quam vocem delendam cenſuit *Muretus*. Sed viſum eſt auctoritate MSti Eton. paulum mutatam retinere.

[h] Στόματος] *Suidas*: Στόμα· τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ στρατοῦ. Ξενοφῶν· Κελεύει ἀπὸ τοῦ στόματος συμπέμψαι ἄνδρας· μακρὰν γὰρ ἦν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς λαβεῖν.

[i] Μακρὰν γὰρ ἦν—οὐρᾶς.] MS. Eton. μακρὸν γὰρ ἦν ἀπὸ τῆς οὐρας λαβεῖν. In prioribus ſi quid mutandum, repoſuerim: μακρὸν ἂν γὰρ ἦν, vel ᾖ, ſive εἴη etc. Cæterum, οὐρᾶς ex MSto et *Suida* reſcripſi: cum prius legeretur οὐραγίας. *Suidas* ipſe quidem οὐραγίαν exponit στρατιὰν τὴν ὄπισθεν ἀκολουθοῦσαν. Sed οὐρᾶς rectius opponitur τῷ στόματος: et Xenophontis ipſius auctoritate confirmatur. Sic enim ille *Hiſt. Græc.* l. 4. ἐπεὶ δὲ ἐκώλυον τῆς πορείας οἱ Θετταλοὶ ἐπελαύνοντες τοῖς ὄπισθεν, παραπέμπει ἐπ' οὐρὰν καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππικὸν, πλὴν etc. *Phavor.* ex *Euſtathio*: Οὐρὰ, κατὰ Ξενοφῶντα, τὰ ὀπίσω τῆς φάλαγγος.

Digitized by Google

Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο ὡς ἐδύναντο τάχιστα. Οἱ δ' 27
ἐπὶ τοῦ λόφου πολέμιοι, ὡς ἐνόησαν αὐτῶν τὴν πορείαν
ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐθὺς καὶ αὐτοὶ ὥρμησαν ἁμιλλᾶσθαι
ἐπὶ τὸ ἄκρον. Καὶ ἐνταῦθα πολλὴ μὲν κραυγὴ ἦν τοῦ
Ἑλληνικοῦ στρατεύματος, διακελευομένων τοῖς ἑαυτῶν·
πολλὴ δὲ κραυγὴ τῶν ἀμφὶ Τισσαφέρνην, τοῖς ἑαυτῶν
διακελευομένων. Ξενοφῶν δὲ παρελαύνων ἐπὶ τοῦ ἵπ- 28
που, παρεκελεύετο· Ἄνδρες, νῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα νομίζετε
ἁμιλλᾶσθαι, νῦν πρὸς παῖδας καὶ γυναῖκας, νῦν ὀλίγον
πονήσαντες χρόνον, ἀμαχεὶ τὴν λοιπὴν πορευσόμεθα.
Σωτηρίδας δὲ ὁ Σικυώνιος εἶπεν· Οὐκ ἐξ ἴσου, ὦ Ξενο-
φῶν, ἐσμέν· σὺ μὲν γὰρ ἐφ' ἵππου ὀχῇ, ἐγὼ δὲ χαλε-
πῶς κάμνω, τὴν ἀσπίδα φέρων. Καὶ ὅς, ἀκούσας ταῦ- 29
τα, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ὠθεῖτο αὐτὸν ἐκ τῆς
τάξεως, καὶ τὴν ἀσπίδα ἀφελόμενος, ὡς ἐδύνατο τά-
χιστα ἐπορεύετο. Ἐτύγχανε δὲ καὶ [k] θώρακα ἔχων τὸν
ἱππικόν· ὥστε ἐπιέζετο. Καὶ τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ὑπά-
γειν παρεκελεύετο, τοῖς δὲ ὄπισθεν, παριέναι, μόγις
ἑπομένοις. Οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται παίουσι, καὶ βάλ- 30
λουσι, καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτηρίδαν, ἕως ἠνάγκασαν
λαβόντα τὴν ἀσπίδα πορεύεσθαι. [l] Ὁ δὲ ἀναβὰς, ἐπὶ
τοῦ ἵππου, ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἦγεν· ἐπεὶ δὲ ἄβατα ἦν,
καταλιπὼν τὸν ἵππον, ἔσπευδε πεζῇ. Καὶ φθάνουσιν
ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενοι τοὺς πολεμίους.

Ἔνθα δὴ οἱ μὲν βάρβαροι στραφέντες ἔφευγον, ᾗ C. V.
ἕκαστος ἐδύνατο· οἱ δ' Ἕλληνες εἶχον τὸ ἄκρον. Οἱ δὲ

[k] Θώρακα ἔχων τὸν ἱππικὸν,] Alius utique equiti, alius pediti thorax erat. Diſcrimen agnoſcit et *Plutarch.* in Philopoem. p. 359.—τὸν μὲν ἵππον ἀφῆκεν, αὐτὸς δὲ χωρία σκολιὰ—πεζὸς ἐν ἱππικῷ θώρακι καὶ σκευῇ βαρυτέρᾳ χαλεπῶς etc.]

[l] Ὁ δὲ ἀναβὰς, ἐπὶ etc.] MS. Eton. hunc verborum ordinem dat: ὁ δὲ ἀναβὰς, ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν.

Digitized by Google

ἀμφὶ Τισσαφέρνην καὶ Ἀριαῖον ἀποτρεπόμενοι ἄλλην
ὁδὸν ᾤχοντο· οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον, καταβάντες εἰς τὸ
πεδίον, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν κώμῃ μεστῇ πολλῶν ἀγα-
θῶν. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι κῶμαι πολλαὶ, πλήρεις πολ-
λῶν ἀγαθῶν, ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ, παρὰ τὸν Τίγρητα
2 ποταμόν. Ἡνίκα δ' ἦν δείλη, ἐξαπίνης ἐπιφαίνονται
οἱ πολέμιοι ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέκοψάν
τινας τῶν ἐσκεδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ καθ' ἁρπαγήν·
καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων, διαβιβαζόμεναι εἰς
3 τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, κατελήφθησαν. Ἐνταῦθα Τισ-
σαφέρνης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καίειν ἐπεχείρησαν τὰς κώ-
μας. Καὶ τῶν Ἑλλήνων μάλα ἠθύμησάν τινες, ἐννοού-
μενοι, μὴ τὰ ἐπιτήδεια, εἰ καύσειεν, οὐκ ἔχοιεν ὁπόθεν
λαμβάνοιεν. [m] Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ Χειρίσοφον ἀπῄεσαν
ἐκ τῆς βοηθείας· ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη, παρε-
λαύνων ἐπὶ τὰς τάξεις, ἡνίκα ἀπὸ τῆς βοηθείας ἀπή-
4 σαν οἱ Ἕλληνες, ἔλεγεν· Ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες,
ὑφιέντας τὴν χώραν ἤδη ἡμετέραν εἶναι· [n] ἃ γὰρ, ὅτε
ἐσπένδοντο, διεπράττοντο, μὴ κάειν τὴν βασιλέως χώ-
ραν, νῦν αὐτοὶ [o] κάουσιν ὡς ἀλλοτρίαν. Ἀλλὰ ἐάν που
καταλίπωσί γε αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια, ὄψονται καὶ ἡμᾶς
ἐνταῦθα πορευομένους. Ἀλλ', ὦ Χειρίσοφε, ἔφη, δο-
κεῖ μοι βοηθεῖν ἐπὶ τοὺς κάοντας, ὡς ὑπὲρ τῆς ἡμετέ-
ρας. Ὁ δὲ Χειρίσοφος εἶπεν· Οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ

[m] Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ etc.] Locum ita emendandum cenſuit *Muretus*: — οὐκ ἔχοιεν ὁπόθεν λαμβάνοιεν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη, παρελαύνων ἐπὶ τὰς τάξεις, ἡνίκα οἱ ἀμφὶ Χειρίσοφον ἐπὶ βοηθείᾳ ἀπήντησαν, ἔλεγεν· Ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, etc. MS. etiam Eton. pro ἀπῄεσαν οἱ Ἕλληνες habet ἀπήντησαν.

[n] Ἃ γὰρ, ὅτε ἐσπένδοντο, etc.] Vide 2, 3, 13.

[o] Κάουσιν] MS. Eton. καίουσιν: perperam. *Moſchop.* Καίω — ὅπερ ἄμεινον λέγεσθαι κάω. *Phavor.* τὸ μὲν κάω, Ἀττικόν· τὸ δὲ καίω, κοινόν.

Digitized by Google

ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ἔφη, κάωμεν, καὶ οὕτω θᾶττον παύσονται.

Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀπῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι 5
περὶ τὰ ἐπιτήδεια ἦσαν, στρατηγοὶ δὲ καὶ λοχαγοὶ συνῆλθον. Καὶ ἐνταῦθα πολλὴ ἀπορία ἦν. Ἔνθεν μὲν γὰρ ὄρη ἦν ὑπερύψηλα, ἔνθεν δὲ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὡς μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους. Ἀπορουμένοις δὲ αὐτοῖς προσελθών τις ἀνὴρ Ῥόδιος, εἶπεν· Ἐγὼ θέλω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, διαβιβάσαι [p] κατὰ τετρακισχιλίους ὁπλίτας, ἤν μοι, ὧν δέομαι, ὑπηρετήσητε, καὶ τάλαντον μισθὸν πορίσητε. Ἐρωτώ- 6
μενος δὲ, ὅτου δέοιτο· [q] Ἀσκῶν, ἔφη, δισχιλίων δεήσομαι· πολλὰ δὲ ὁρῶ ταῦτα πρόβατα, καὶ αἶγας, καὶ βόας, καὶ ὄνους, ἃ, ἀποδαρέντα καὶ φυσηθέντα, ῥᾳδίως ἂν παρέχοι τὴν διάβασιν. Δεήσομαι δὲ καὶ τῶν δεσμῶν, οἷς χρῆσθε περὶ τὰ ὑποζύγια. Τούτοις δ', ἔφη, ζεύξας τοὺς ἀσκοὺς πρὸς ἀλλήλους, ὁρμίσας ἕκαστον ἀσκὸν, λίθους ἀρτήσας, καὶ ἀφεὶς ὥσπερ ἀγκύρας, εἰς τὸ ὕδωρ δὲ ἀγαγὼν, καὶ ἀμφοτέρωθεν δήσας, ἐπιβαλῶ ὕλην, καὶ γῆν ἐπιφορήσω. Ὅτι μὲν οὖν οὐ καταδύσεσθε, αὐτίκα μάλα εἴσεσθε· [r] ὁ γὰρ ἀσκὸς δύο ἄνδρας ἕξει τοῦ μὴ καταδῦναι· ὥστε δὲ μὴ ὀλισθάνειν, ἡ ὕλη καὶ ἡ γῆ σχήσει.

Ἀκούσασι ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς τὸ μὲν ἐνθύμη- 7
μα χαρίεν ἐδόκει εἶναι, τὸ δὲ ἔργον ἀδύνατον· ἦσαν

[p] Κατὰ τετρακισχιλίους] Utribus nimirum bis mille comparatis; quorum quiſque δύο ἄνδρας (uti infra paulo dicit) σχοίη ἂν τοῦ μὴ καταδῦναι.

[q] Ἀσκῶν, ἔφη, etc.] Utribus, tam inflatis, quam ſtramento refertis, amnes trajiciendi multa collegerunt exempla *Caſaub.* ad *Suetonii* Jul. c. 57. et *Stewech.* ad *Veget.* l. 3. c. 7. Quibus adde, quæ ſupra ſcripſimus 1, 5, 10.

[r] Ὁ γὰρ etc.] MS. Eton. πᾶς γὰρ etc.

Digitized by Google

γὰρ οἱ κωλύσοντες πέραν πολλοὶ ἱππεῖς, οἳ εὐθὺς τοῖς
8 πρώτοις οὐδὲν ἂν ἐπέτρεπον τούτων ποιεῖν. Ἐνταῦθα
τὴν μὲν ὑστεραίαν ἐπανεχώρουν, [s] εἰς τοὔμπαλιν ἢ πρὸς
Βαβυλῶνα, εἰς τὰς ἀκαύστους κώμας, κατακαύσαντες
ἔνθεν ἐξῄεσαν· ὥστε οἱ πολέμιοι οὐ προσήλαυνον, ἀλλὰ
ἐθεῶντο, [t] καὶ ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζοντες, ὅποι ποτὲ
9 τρέψονται οἱ Ἕλληνες, καὶ τί ἐν νῷ ἔχοιεν. Ἐνταῦθα οἱ
μὲν ἄλλοι στρατιῶται ἀμφὶ τὰ ἐπιτήδεια ἦσαν· οἱ δὲ στρα-
τηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ πάλιν συνῆλθον, καὶ συναγαγόν-
τες τοὺς αἰχμαλώτους, [u] ἤλεγχον τὴν κύκλῳ πᾶσαν
χώραν, τίς ἑκάστη. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι τὰ μὲν πρὸς
μεσημβρίαν, [x] τῆς ἐπὶ Βαβυλῶνα εἴη καὶ Μηδίαν, δι'
ἧσπερ ἥκοιεν· ἡ δὲ πρὸς ἕω, ἐπὶ Σοῦσά τε καὶ Ἐκβά-
τανα φέροι, [y] ἔνθα θερίζειν καὶ ἐαρίζειν λέγεται βα-
σιλεύς· ἡ δὲ διαβάντι τὸν ποταμὸν πρὸς ἑσπέραν, ἐπὶ
Λυδίαν καὶ Ἰωνίαν φέροι· ἡ δὲ διὰ τῶν ὀρέων καὶ πρὸς
10 ἄρκτον τετραμμένη, ὅτι [z] εἰς Καρδούχους ἄγοι. Τούτους
δ' ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ
βασιλέως οὐκ ἀκούειν· ἀλλὰ καὶ ἐμβαλεῖν ποτε εἰς αὐ-
τοὺς βασιλικὴν στρατιὰν, δώδεκα μυριάδας· τούτων δὲ
οὐδένα ἀπονοστῆσαι διὰ τὴν δυσχωρίαν· ὁπότε μέντοι

[s] Εἰς τοὔμπαλιν] Averſa a Bab. via.

[t] Καὶ ὅμοιοι ἦσαν etc.] MS. Eton. καὶ ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζειν. Inſolens eſt utrumque loquendi genus: at uſitatum eſſet— θαυμάζουσιν. Cum *Mureto* legendum videtur: καὶ ὁμοῦ ἦσαν θαυμάζοντες etc.

[u] Ἤλεγχον τὴν etc.] Eadem eſt verbi vis K. Π. 1, 6, 12. Dicitur autem ἤλεγχον τὴν etc. pro ἤλεγχον (*ſcil.* τοὺς αἰχμαλώτους) τίς ἑκάστη εἴη πᾶσα ἡ κύκλῳ χώρα.

[x] Τῆς—δι' ἧσπερ] Utrobique intellige ὁδοῦ. Similiter articulo ἡ, ter deinceps iterato, ὁδὸς adjunge.

[y] Ἔνθα θερίζειν καὶ etc.] Lege K. Π. 8, 6, 11. Adde ſis *Bochart*. G. S. p. 196.

[z] Εἰς Καρδούχους ἄγοι etc.] *Stephan. Byzant.* Καρδοῦχοι, ἔθνος Μηδίας, ὡς Ξενοφῶν ἐν Ἀναβάσεως γ'. Ἐς Καρδούχους ἄγει. τούτους δὲ ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ βασιλέως οὐκ ἀκούειν.

πρὸς τὸν σατράπην τὸν ἐν τῷ πεδίῳ πείσαιντο, [a] καὶ ἐπιμίγνυσθαι σφῶν τε πρὸς ἐκείνους, καὶ ἐκείνων πρὸς αὐτούς.

Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ στρατηγοὶ, ἐκάθισαν χω- 11
ρὶς τοὺς [b] ἑκασταχόσε φάσκοντας εἰδέναι, οὐδὲν δῆλον
ποιήσαντες, ὅποι πορεύεσθαι ἔμελλον. Ἐδόκει δὲ τοῖς
στρατηγοῖς ἀναγκαῖον εἶναι, διὰ τῶν ὀρέων εἰς Καρδούχους
ἐμβάλλειν· τούτους γὰρ διελθόντες, ἔφασαν εἰς Ἀρμε-
νίαν ἥξειν, ἧς Ὀρόντας ἦρχε, πολλῆς καὶ εὐδαίμονος.
Ἐντεῦθεν δὲ εὔπορον ἔφασαν εἶναι, ὅποι τις ἐθέλει πο-
ρεύεσθαι. Ἐπὶ τούτοις ἐθύσαντο, ὅπως, [c] ὁπηνίκα δο- 12
κοίη τῆς ὥρας, τὴν πορείαν ποιοῖντο· (τὴν γὰρ ὑπερβο-
λὴν τῶν ὀρῶν ἐδεδοίκεισαν, μὴ καταληφθείη) καὶ παρ-
ήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, συνεσκευασμένους πάντας
ἀναπαύεσθαι, καὶ ἕπεσθαι, ἡνίκ' ἄν τις παραγγείλῃ.

[a] Καὶ ἐπιμίγνυσθαι etc.] Locutio integre forſan ita ſe haberet: καὶ ἐπιμίγνυσθαι ἐκ σφῶν τί τινας, vel τοὺς βουλομένους, πρὸς ἐκείνους, καὶ ἐξ ἐκείνων etc. *Thucyd.* l. 4. c. 118. μὴ ἐπιμισγομένους—μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς, μήτε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς. Cæterum particulam ante verbum illud redundare arbitratur *Muretus*.

[b] Ἑκασταχόσε] Sine auctore adducunt Lexicographi: quo tamen plus vice ſimplici uſus eſt *Thucyd.* l. 4. c. 55. ὡς ἑκασταχόσε ἔδει. Ubi *Scholiaſtæ* eſt ἐν ἑκάστοις τόποις. Et l. 8. c. 5. δύναμιν γὰρ ἔχων αὐτὸς ἑκασταχόσε δεινὸς παρῆν. *Thom. Magiſt.* Ἑκασταχόσε κάλλιον λέγειν, ἢ πανταχόσε. Τίθεται δὲ τὸ μὲν ἑκασταχόσε, ἐπὶ κινήσεως· τὸ δὲ ἑκασταχῆ καὶ ἑκασταχοῦ, ἐπὶ στάσεως.

[c] Ὁπηνίκα—τῆς etc.] *Thucyd.* l. 4. c. 125. ὁπηνίκα χρὴ ὁρμᾶσθαι. *Phavor.* Ὁπηνίκα, ὁπότε, ὅταν· Ξενοφῶν· οἱ δὲ ἐθύσαντο, ὅπως etc. ad exemplar hoc Xenophonteum.

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Δ'.

C. I. ΟΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐγένετο μέχρι τῆς
μάχης, καὶ ὅσα μετὰ τὴν μάχην ἐν ταῖς σπον-
δαῖς, ἃς βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες Ἕλλη-
νες ἐσπείσαντο, καὶ ὅσα, παραβάντος τὰς σπονδὰς βα-
σιλέως καὶ Τισσαφέρνους, ἐπολεμήθη πρὸς τοὺς Ἕλλη-
νας, ἐπακολουθοῦντος τοῦ Περσῶν στρατεύματος, ἐν τῷ
πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.
2 Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, ἔνθα ὁ μὲν Τίγρης ποταμὸς
παντάπασιν ἄπορος ἦν διὰ τὸ βάθος καὶ μέγεθος,
πάροδος δ' οὐκ ἦν, ἀλλὰ [a] τὰ Καρδούχια ὄρη ἀπότομα
ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἐκρέματο, [b] ἐδόκει τοῖς στρατη-
3 γοῖς, διὰ τῶν ὀρέων πορευτέον εἶναι. Ἤκουον γὰρ τῶν
ἁλισκομένων, ὅτι, εἰ διέλθοιεν τὰ Καρδούχια ὄρη, ἐν τῇ
Ἀρμενίᾳ τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ, ἢν μὲν βού-
λωνται, διαβήσονται· ἢν δὲ μὴ βούλωνται, περιΐασι.
Καὶ τοῦ Εὐφράτου τε τὰς πηγὰς ἐλέγετο οὐ πρόσω τοῦ
4 Τίγρητος εἶναι· [c] καὶ ἔστιν οὗ τὸ στενόν. Τὴν δ' εἰς τοὺς

[a] Τὰ Καρδούχια etc.] *Strab.* l. 16. p. 1083. Πρὸς δὲ τῷ Τίγρει, τὰ τῶν Παρθυαίων χωρία, οὓς οἱ πάλαι Καρδούχους ἔλεγον. *Plin.* N. H. l. 6. c. 15. *Adiabenis connectuntur Carduchi quondam dicti, nunc Cordueni, præfluente Tigri.* Eoſdem infra c. 27. *Gordyæos* adpellat *Plinius.*

[b] Ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς] Sic legendum omnino recte cenſuit *Leunclavius.* Libri hactenus vulgati dedêre στρατιώταις. Lectioni receptæ vetus verſio Gallica adſtipulatur; quippe quæ pro Græcis illis exhibet: *les chefs furent d' avis* etc.

[c] Καὶ ἔστιν οὗ τὸ etc.] Ex conjectura *Stephani* ſic reſcribendum curavi. In libris nonnullis legitur, καὶ ἔστιν οὕτω στενόν. *Leunclavio* placuit, καὶ ἔστιν ὅπου τι στενόν. Sed emendatio *Stephaniana* ex vitioſa veterum librorum ſcriptura facilius atque adeo ſponte fere exoritur. *Thucyd.* l. 1. c. 93. ἔστιν ᾗ, i. e. *Scholiaste* exponente, κατά τινας τόπους,

Digitized by Google

Καρδούχους ἐμβολὴν ὧδε ποιοῦνται, ἅμα μὲν λαθεῖν πει-
ρώμενοι, ἅμα δὲ φθάσαι, πρὶν τοὺς πολεμίους κατα-
λαβεῖν τὰ ἄκρα· ἡνίκα δ' ἦν ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φυ-
λακὴν, καὶ ἐλείπετο τῆς νυκτὸς ὅσον σκοταίους διελθεῖν
τὸ πεδίον, τηνικαῦτα ἀναστάντες, [d] ἀπὸ παραγγέλσεως
πορευόμενοι ἀφικνοῦνται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος.
Ἔνθα δὴ Χειρίσοφος μὲν ἡγεῖτο τοῦ στρατεύματος, λα- 5
βὼν [e] τὸ ἀμφ' αὐτὸν, καὶ τοὺς γυμνῆτας πάντας·
Ξενοφῶν δὲ σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξιν ὁπλίταις εἵπετο,
οὐδένα ἔχων [f] γυμνῆτα· οὐδεὶς γὰρ ἐδόκει κίνδυνος εἶ-
ναι, μή τις ἄνω πορευομένων ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπίσποιτο.
Καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος, πρίν τινα
αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων· ἔπειτα δὲ ὑφηγεῖτο· [g] ἐφεί-
πετο δὲ ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος, εἰς τὰς
κώμας, τὰς ἐν τοῖς ἄγκεσί τε καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων.

Ἔνθα δὴ οἱ μὲν Καρδοῦχοι, ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας, 6
ἔχοντες καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, ἔφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη· τὰ

[d] Ἀπὸ παραγγέλσεως] *Eſt*, interprete *Budæo* Comm. L. G. p. 606. ἀπὸ παραγγέλσεως *aliquid fieri in caſtris, vel in acie, cum claſſico non edicitur, ſed per manus imperium traditur & accipitur; quod etiam* παρεγγυᾷν *dicitur.* Noſter Ἱππαρχ. fere medio: Τὰς γεμὴν ἐξαγωγὰς τοῦ ἱππικοῦ ἧττον ἂν οἱ πολέμιοι αἰσθάνοιντο, εἰ ἀπὸ παραγγέλσεως γίγνοιντο μᾶλλον, ἢ εἰ ἀπὸ προγραφῆς.

[e] Τὸ ἀμφ' αὐτὸν,] *Scil.* στράτευμα.

[f] Γυμνῆτα.] MS. Eton. γυμνήτην. Sic utique librario viſum. Sed parum refert, utro tandem modo ſcribatur. *Suidas:* γυμνῆται. ἡ εὐθεῖα ὁ γυμνήτης: deinde (loco hoc Xenophontis citato) pergit: λέγεται καὶ γυμνὴς (vel γυμνῆς) γυμνῆτος.

[g] Ἐφείπετο δὲ ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον etc.] *Leunclav.* vertit: *reliqua exercitus parte ſemper ſubſequente.* Amaſæus: *ſequebatur exercitus frons.* Uterque perperam. Poſt ὑπερβάλλον intelligendum eſt ἄκρον, atque adeo locus ſic fere ſupplendus exponenduſve: ἐφείπετο δὲ ἀεὶ τὸ τοῦ στρατεύματος μέρος, ὃ τὸ ἄκρον ἤδη ὑπερεβεβλήκει. Cæterum, *Thucyd.* l. 8. c. 104. de parte claſſis dicit: ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν, ἢ etc.

δὴ ἐπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν· ἦσαν δὲ καὶ [h] χαλ-
κώμασι παμπόλλοις κατεσκευασμέναι αἱ οἰκίαι, ὧν οὐ-
δὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπες ἐδίωκον,
ὑποφειδόμενοι, εἴ πως ἂν ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι [i] διϊέ-
ναι αὐτοὺς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπείπερ βασιλεῖ
πολέμιοι ἦσαν. Τὰ μέντοι [k] ἐπιτήδεια, ὅτῳ τις ἐπι-
7 τυγχάνοι, ἐλάμβανον· ἀνάγκη γὰρ ἦν. Οἱ δὲ Καρ-
δοῦχοι οὔτε καλέντων ὑπήκϩον, οὔτε ἄλλο φιλικὸν οὐ-
δὲν ἐποίϩν. Ὅτε δὲ οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέ-
βαινον εἰς τὰς κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρϩ ἤδη σκοταῖοι, (διὰ
γὰρ τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἀνάβα-
σις αὐτοῖς ἐγένετο καὶ κατάβασις εἰς τὰς κώμας) τότε
δὴ συλλεγέντες τινὲς τῶν Καρδϩχων τοῖς τελευταίοις
ἐπετίθεντο, καὶ ἀπέκτεινόν τινας, καὶ λίθοις καὶ το-
ξεύμασι κατέτρωσαν, ὀλίγοι τινὲς ὄντες· ἐξ ἀπροσδο-
8 κήτϩ γὰρ αὐτοῖς ἐπέπεσε τὸ Ἑλληνικόν. Εἰ μέντοι
τότε πλείϩς συνελέγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθαρῆ-
ναι [l] πολλὰ τοῦ στρατεύματος. Καὶ ταύτην μὲν τὴν
νύκτα ϩτως ἐν ταῖς κώμαις ηὐλίσθησαν· οἱ δὲ Καρδϩ-
χοι κύκλῳ πυρὰ ἔκαιον ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ συνεώρων
ἀλλήλϩς.

9 Ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθϩσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ
λοχαγοῖς τῶν Ἑλλήνων ἔδοξε, τῶν τε ὑποζυγίων τὰ
ἀναγκαῖα καὶ τὰ δυνατώτατα πορεύεσθαι ἔχοντας, κα-

[h] Χαλκώμασι] *J. Poll.* l. 10. ſegm. 174. Φαίης δ' ἂν χρυσώματα, καὶ ἀργυρώματα, καὶ χαλκώματα ἐν μέρει τῶν σκευῶν· ϩ μόνον ἐν τῇ Ἀναβάσει Ξενοφῶντος εἰπόντος χαλκώμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνους ἐν etc.

[i] Διϊέναι—ἐπείπερ etc] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 257. ἦσαν δὲ ϩτοι (de Carduchis loquitur) πολέμιοι μὲν τϩ βασιλέως, etc.

[k] Ἐπιτήδεια, ὅτῳ τις] MS. Eton. et editi plerique ὅ τι τις etc. Sed, *Stephano* monente, ὅτῳ reſcribendum curavi.

[l] Πολλὰ τϩ στρατεύματος.] MS. Eton. πολὺ etc. Sed nil mutandum.

Digitized by Google

ταλιπόντας τὰ ἄλλα, καὶ ὁπόσα ἦν νεωστὶ αἰχμάλωτα
ἀνδράποδα ἐν τῇ στρατιᾷ, πάντα ἀφεῖναι. Σχολαίαν 10
γὰρ ἐποιοῦντο τὴν πορείαν πολλὰ ὄντα τὰ ὑποζύγια
καὶ τὰ αἰχμάλωτα· καὶ πολλοὶ δὴ αὐτῶν, οἱ ἐπὶ τού-
τοις ὄντες, ἀπόμαχοι ἦσαν, διπλάσιά τε τὰ ἐπιτήδεια
ἔδει πορίζεσθαι καὶ φέρεσθαι, πολλῶν τῶν ἀνθρώπων
ὄντων. Δόξαν δὲ ταῦτα, ἐκήρυξαν οὕτω ποιεῖν.

Ἐπειδὴ δὲ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο, ὑποστάντες ἐν 11
στενῷ οἱ στρατηγοὶ, εἴ τι εὑρίσκοιεν τῶν εἰρημένων μὴ
ἀφιέμενον, ἀφῃροῦντο· οἱ δ᾽ ἐπείθοντο, πλὴν εἴ τίς τι
ἔκλεψεν, ἢ παιδὸς ἐπιθυμήσας, ἢ γυναικὸς τῶν εὐπρε-
πῶν. Καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν,
τὰ μέν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. Εἰς 12
δὲ τὴν ὑστεραίαν χειμὼν γίνεται πολὺς, ἀναγκαῖον δ᾽
ἦν πορεύεσθαι· οὐ γὰρ ἦν ἱκανὰ τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ ἡγεῖ-
το μὲν Χειρίσοφος, ὠπισθοφυλάκει δὲ Ξενοφῶν. Καὶ οἱ
πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπετίθεντο, καὶ στενῶν ὄντων τῶν χω-
ρίων, ἐγγὺς προσιόντες ἐτόξευον καὶ ἐσφενδόνων· ὥστε
ἠναγκάζοντο οἱ Ἕλληνες, ἐπιδιώκοντες καὶ πάλιν ἀνα-
χάζοντες, σχολῇ πορεύεσθαι· καὶ θαμινὰ παρήγγειλεν
ὁ Ξενοφῶν ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπικέοιντο.
Ἔνθα ὁ Χειρίσοφος, ἄλλοτε μὲν, ὅτε παρεγγυῷτο, ὑπέ- 13
μενε, τότε δὲ οὐχ ὑπέμενεν, ἀλλ᾽ ἦγε ταχέως, καὶ παρηγ-
γύα ἕπεσθαι· ὥστε δῆλον ἦν ὅτι πρᾶγμά τι εἴη· σχολὴ
δὲ οὐκ ἦν ἰδεῖν παρελθόντι τὸ αἴτιον τῆς σπουδῆς· ὥστε
ἡ πορεία ὁμοία φυγῆς ἐγίνετο τοῖς ὀπισθοφύλαξι. Καὶ
ἐνταῦθα ἀποθνήσκει ἀνὴρ ἀγαθὸς Λακωνικὸς Κλεώνυ-
μος, τοξευθεὶς διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς στολάδος εἰς
τὰς πλευρὰς, καὶ Βασίας Ἀρκὰς, διαμπερὲς εἰς τὴν κε-
φαλήν. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ σταθμὸν εὐθὺς, ὥσπερ 14

Digitized by Google

εἶχεν, ὁ Ξενοφῶν ἐλθὼν πρὸς τὸν Χειρίσοφον, ᾐτιᾶτο
αὐτὸν, ὅτι οὐχ ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἠναγκάζοντο φεύγοντες
ἅμα μάχεσθαι. Καὶ νῦν δύο καλώ τε κἀγαθὼ ἄνδρε
τεθνάτην, καὶ οὔτε ἀνελέσθαι, οὔτε θάψαι αὐτὼ ἐδυνά-
15 μεθα. Ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ Χειρίσοφος· Βλέ-
ψον, ἔφη, εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἴδε, ὡς ἄβατα πάντα ἐστί.
Μία δὲ αὕτη ὁδὸς, ἣν ὁρᾷς, ὀρθία· καὶ ἐπὶ ταύτην
ὁρᾷν ἀνθρώπων ἔξεστί σοι ὄχλον τοσοῦτον, οἳ κατειλη-
φότες φυλάττουσι τὴν ἔκβασιν. Ταῦτα ἐγὼ ἔσπευ-
δον, καὶ διὰ τοῦτό σε οὐχ ὑπέμενον, εἴ πως δυναίμην
φθάσαι, πρὶν κατειλῆφθαι [m] τὴν ὑπερβολήν· οἱ δὲ ἡγε-
16 μόνες, οὓς ἔχομεν, οὔ φασιν εἶναι ἄλλην ὁδόν. Ὁ δὲ
Ξενοφῶν λέγει· Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω δύο ἄνδρας. Ἐπεὶ
γὰρ ἡμῖν πράγματα παρεῖχον, ἐνηδρεύσαμεν, (ὅπερ
ἡμᾶς καὶ ἀναπνεῦσαι ἐποίησε) καὶ ἀπεκτείναμεν μέν
τινας αὐτῶν, καὶ ζῶντας προὐθυμήθημεν λαβεῖν, αὐτοῦ
τούτου ἕνεκεν, ὅπως ἡγεμόσιν εἰδόσι τὴν χώραν χρη-
σώμεθα.
17 Καὶ εὐθὺς ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους, ἤλεγχον
διαλαβόντες, εἴ τινα εἰδεῖεν ἄλλην ὁδὸν, ἢ τὴν φανεράν.
Ὁ μὲν οὖν ἕτερος οὐκ ἔφη, καὶ μάλα πολλῶν φόβων προσ-
αγομένων· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ὠφέλιμον ἔλεγεν, ὁρῶντος
τοῦ ἑτέρου κατεσφάγη. Ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν, ὅτι οὗτος
μὲν διὰ ταῦτα οὐ φαίη εἰδέναι, ὅτι αὐτῷ τυγχάνει θυ-
γάτηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη· αὐτὸς δ' ἔφη ἡγή-
18 σεσθαι δυνατὴν καὶ ὑποζυγίοις πορεύεσθαι ὁδόν. Ἐρω-
τώμενος δ', εἰ εἴη τι ἐν αὐτῇ δύσβατον χωρίον, ἔφη,
εἶναι ἄκρον, ὃ εἰ μή τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον ἔσε-
σθαι παρελθεῖν. Ἐνταῦθα ἐδόκει, συγκαλέσαντας λο-

[m] Τὴν ὑπερβολήν·] *Scil.* τῶν ὀρῶν.

Digitized by Google

χαγοὺς καὶ πελταστὰς, [n] καὶ τῶν ὁπλιτῶν, λέγειν τε τὰ παρόντα, καὶ ἐρωτᾷν, [o] εἴ τις αὐτῶν ἐστιν, ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐθέλοι γενέσθαι, καὶ ὑποστὰς ἐθελοντὴς πορεύε-
σθαι. Ὑφίστανται τῶν μὲν ὁπλιτῶν Ἀριστώνυμος Μεθυ- 19
δριεὺς Ἀρκὰς, καὶ Ἀγασίας Στυμφάλιος Ἀρκάς. Ἀντεστασίαζον δὲ αὐτοῖς Καλλίμαχος Παῤῥάσιος Ἀρκὰς, καὶ Ἀγασίας Στυμφάλιος Ἀρκάς· καὶ οὗτος ἔφη ἐθέλειν πορεύεσθαι, προσλαβὼν ἐθελοντὰς ἐκ παντὸς τοῦ στρατεύματος· εὖ γὰρ οἶδα, ἔφη, ὅτι ἕψονται πολλοὶ τῶν νέων ἐμοῦ ἡγουμένου. Ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν, εἴ τις καὶ τῶν γυμνητῶν ἢ ταξιαρχῶν ἐθέλοι συμπορεύεσθαι. Ὑφίσταται Ἀριστέας Χῖος, ὃς πολλαχοῦ πολλοῦ ἄξιος τῇ στρατιᾷ εἰς ταῦτα ἐγένετο.

Καὶ ἦν μὲν δείλη, ἤδη δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ἐμφα- C.II.
γόντας πορεύεσθαι· καὶ τὸν ἡγεμόνα δήσαντες παραδιδόασιν αὐτοῖς· καὶ συντίθενται, τὴν μὲν νύκτα, ἢν λάβωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι σημαίνειν· καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας ἰέναι ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν φανερὰν ἔκβασιν· αὐτοὺς δὲ συμβοηθήσειν ἐκβαίνοντας ὡς ἂν δύνωνται τάχιστα.
Ταῦτα συνθέμενοι, οἱ μὲν ἐπορεύοντο, πλῆθος ὡς δισ- 2
χίλιοι· (καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ) Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας, ἡγεῖτο πρὸς τὴν φανερὰν ἔκβασιν, ὅπως ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ παριόντες. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ χαράδραν οἱ ὀπισθοφύλακες, ἣν ἔδει διαβάντας πρὸς τὸ ὄρθιον ἐκβαίνειν, τηνικαῦτα ἐκυλίνδουν οἱ βάρβαροι [p] ὁλοτρόχους ἁμαξιαίους, καὶ μείζους καὶ ἐλάτ-

[n] Καὶ τῶν ὁπλιτῶν,] *Scil.* τινάς.

[o] Εἴ τις αὐτῶν etc.] MS. Eton. εἴ τις ἀνήρ. In editis etiam nonnullis deest αὐτῶν: quod tamen *Stephanus* recte retinuisse videtur.

[p] Ὁλοτρόχους ἁμαξιαίους] Legitur etiam ὁλοιτρόχους ἁμα-

Digitized by Google

τους [q] λίθους, οἱ φερόμενοι παίοντες πρὸς τὰς πέτρας
διεσφενδονῶντο· καὶ παντάπασιν οὐδὲ πελάσαι οἷόν τ'
3 ἦν τῇ ὁδῷ. Ἔνιοι δὲ τῶν λοχαγῶν, εἰ μὴ ταύτῃ δύ-
ναιντο, ἄλλῃ ἐπειρῶντο· καὶ ταῦτα ἐποίουν, μέχρι σκό-
τος ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ ᾤοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπιόντες,
τότε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον· ἐτύγχανον δὲ καὶ ἀνά-
ριστοι ὄντες αὐτῶν οἱ ὀπισθοφυλακήσαντες. Οἱ μέντοι
πολέμιοι οὐδ' ἀνεπαύσαντο ὅλης τῆς νυκτὸς κυλινδοῦν-
4 τες τοὺς λίθους· τεκμήρασθαι δ' ἦν τῷ ψόφῳ. Οἱ δὲ
ἔχοντες [r] τὸν ἡγεμόνα, καὶ τὰ κύκλῳ περιϊόντες, κα-
ταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους·
καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ καταδιώξαντες,
αὐτοὶ ἐνταῦθα ἔμενον, ὡς κατέχοντες τὸ ἄκρον· οἱ δ'
οὐ κατεῖχον, ἀλλὰ [s] μαστὸς ἦν ὑπὲρ αὐτῶν, παρ' ὃν ἦν
ἡ στενὴ αὕτη ὁδὸς, ἐφ' ᾗ ἐκάθηντο οἱ φύλακες. Ἔφο-
δος μέντοι αὐτόθεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἦν, οἳ ἐπὶ τῇ φα-
νερᾷ ὁδῷ ἐκάθηντο. Καὶ τὴν μὲν νύκτα ἐνταῦθα
διήγαγον.

5 Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέφαινεν, ἐπορεύοντο σιγῇ συν-
τεταγμένοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ ὁμίχλη ἐγένε-
το· ὥστε ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες. Ἐπεὶ δὲ εἶδον
ἀλλήλους, ἥ τε σάλπιγξ ἐφθέγξατο, καὶ ἀλαλάξαν-
τες οἱ Ἕλληνες ἵεντο εἰς τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δ' οὐκ ἐδέ-
ξαντο, ἀλλὰ καταλιπόντες τὴν ὁδὸν, φεύγοντες ὀλί-
6 γοι ἀπέθνησκον· εὔζωνοι γὰρ ἦσαν. Οἱ δ' ἀμφὶ Χει-
ρίσοφον, ἀκούσαντες τῆς σάλπιγγος, εὐθὺς ἵεντο ἄνω

ξαίνους. *Suid.* Ὁλοιτρόχους· στρογγύλους, τροχοειδεῖς. *Heſych.* et *Phavorin.* Ὁλότροχος, περιφερὴς λίθος.

[q] Λίθους, οἱ φερόμενοι etc.] In MSto Eton. deeſt vox prima.

[r] Τὸν ἡγεμόνα, καὶ τὰ κύκλῳ etc.] MS. Eton. omiſit καὶ τά.

[s] Μαστὸς] *Phavorin.* Μαστὸς, ἀκρώρεια, ἐξοχὴ ὄρους. Similiter *Suidas*, citato hoc Xen. loco, et omiſſo αὕτη ante ὁδὸς.

κατὰ τὴν φανερὰν ὁδόν· ἄλλοι δὲ τῶν στρατηγῶν κατὰ ἀτριβεῖς ὁδοὺς ἐπορεύοντο, ᾗ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες, καὶ ἀναβάντες ὡς ἐδύναντο, [t] ἀνίμων ἀλλήλους τοῖς δόρασι· [u] καὶ οὗτοι πρῶτοι συνέμιξαν τοῖς προκαταλαβοῦσι τὸ
χωρίον. Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς 7
ἡμίσεις, ἐπορεύετο, ᾗπερ οἱ τὸν ἡγεμόνα ἔχοντες· (εὐοδωτάτη γὰρ ἦν τοῖς ὑποζυγίοις) τοὺς δ' ἡμίσεις ὄπισθεν τῶν ὑποζυγίων ἔταξε. Πορευόμενοι δ' ἐντυγχάνουσι λόφῳ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ, κατειλημμένῳ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὓς ἢ ἀποκόψαι ἦν ἀνάγκη, ἢ διεζεῦχθαι ἀπὸ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Καὶ αὐτοὶ μὲν ἂν ἐπορεύθησαν, 8
ᾗπερ οἱ ἄλλοι, τὰ δ' ὑποζύγια οὐκ ἦν ἄλλῃ ἢ ταύτῃ ἐκβῆναι. [v] Ἔνθα δὴ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις, προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον [x] ὀρθίοις τοῖς λόχοις, οὐ κύκλῳ, ἀλλὰ καταλιπόντες [y] ἄφοδον τοῖς πολεμίοις, εἰ βούλοιντο φεύγειν. Καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς ἀναβαίνοντας, ὅπῃ ἐδύναντο ἕκαστος, οἱ βάρβαροι, οὔτε ἐτόξευον, οὔτε ἔβαλλον ἐγγὺς ὁδοῦ προσιόντας, ἀλλὰ φυγῇ λείπουσι
τὸ χωρίον. Καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεισαν οἱ Ἕλληνες· 9

[t] Ἀνίμων,] *Phavor.* Ἀνιμᾷν λέγεται, τὸ ἐπὶ ὑγροῦ τι ἀνέλκειν. Deinde idem: Ἀνίμων δόρασιν, ἀντὶ τοῦ ἀνεῖλκον. *Thom. Magiſt.* Ἀνιμᾷν λέγεται ἐπὶ ὑγροῦ, μὴ, ἀνέλκειν. *Mœr. Att.* Ἀνιμᾷν, Ἀττικῶς· ἀνέλκειν, Ἑλληνικῶς. Similiter *Suidas*; qui bis verba hæc Xenoph. citat: et primo quidem male legit ἀνείμων. Verbum hoc ſenſu etiam metaphorico adhibuit Noſter Περὶ Ἱππ. fere medio: Ἐπειδὰν δὲ ἀνακουφίσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀνάβασιν, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἀνιμάτω τὸ σῶμα, τὴν etc.

[u] Καὶ οὗτοι πρῶτοι etc.] Ita locum, fide MSti Eton. nixus, reſtitui. In editis legitur hactenus: καὶ οὗτοι μόνοι πρῶτοι etc.

[x] Ὀρθίοις τοῖς λόχοις,] *Phavorin.* Καθόλου δὲ λέγεται πᾶν τάγμα ὄρθιον, ὃ ἂν τὸ βάθος ἔχῃ πλέον τοῦ μήκους.

[y] Ἄφοδον] Recte vocem hanc, pro ἄμφοδον, repoſuit *Leunclavius.* Eſt autem ἄφοδος ἀναχώρησις, vel ἀποχώρησις, ut contra ἔφοδος eſt ἐπέλευσις, auctoribus *Suida* et *Phavor.*

Digitized by Google

[2] καὶ ἕτερον ὁρῶσιν ἔμπροσθεν λόφον κατεχόμενον· ἐπὶ τοῦτον αὖθις ἐδόκει πορεύεσθαι. Ἐννοήσας δ' ὁ Ξενοφῶν, μὴ, εἰ ἔρημον καταλείποι τὸν ἡλωκότα λόφον, καὶ πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἐπιθοῖντο τοῖς ὑποζυγίοις παριοῦσιν, (ἐπὶ πολὺ δὲ ἦν τὰ ὑποζύγια, ἅτε διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ πορευόμενα) καταλείπει ἐπὶ τοῦ λόφου λοχαγοὺς Κηφισόδωρον Κηφισιφῶντος, Ἀθηναῖον, καὶ Ἀρχαγόραν Ἀργεῖον φυγάδα· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν δεύτερον λόφον, καὶ τῷ αὐ-
10 τῷ τρόπῳ καὶ τοῦτον αἱροῦσιν. Ἔτι δ' αὐτοῖς τρίτος μαστὸς λοιπὸς ἦν πολὺ ὀρθιώτατος, ὁ ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τῷ πυρὶ καταληφθείσης φυλακῆς τῆς νυκτὸς ὑπὸ τῶν προελθόντων. Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦγον οἱ Ἕλληνες, λείπουσιν οἱ βάρβαροι ἀμαχητὶ τὸν μαστόν· ὥστε θαυμαστὸν γενέσθαι πᾶσι, καὶ ὑπώπτευον, δείσαντας αὐτοὺς, μὴ κυκλωθέντες πολιορκοῖντο, ἀπολείπειν. Οἱ δὲ ἄρα ἀπὸ τοῦ ἄκρου καθορῶντες τὰ ὄπισθεν γιγνόμενα, πάντες ἐπὶ τοὺς ὀπισθοφύλακας ἐχώρουν.

11 Καὶ Ξενοφῶν μὲν σὺν τοῖς νεωτάτοις ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἄκρον, τοὺς δ' ἄλλους ἐκέλευσεν ὑπάγειν, ὅπως οἱ τελευταῖοι λοχαγοὶ προσμίξειαν· καὶ προσελθόντας κατὰ τὴν ὁδὸν ἐν τῷ ὁμαλῷ θέσθαι τὰ ὅπλα εἶπεν. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθεν Ἀρχαγόρας ὁ Ἀργεῖος πεφευγὼς, καὶ λέγει, ὡς ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ πρώτου λόφου, καὶ ὅτι τεθνᾶσι Κηφισόδωρος καὶ Ἀμφικράτης, καὶ ἄλλοι, ὅσοι μὴ ἁλλόμενοι κατὰ τῆς πέτρας πρὸς
12 τοὺς ὀπισθοφύλακας ἀφίκοντο. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι οἱ βάρβαροι, ἧκον ἐπ' ἀντίπορον λόφον τῷ μα-

[2] Καὶ ἕτερον ὁρῶσιν etc.] MS. ὁρῶντες etc. Eton. et edit. *Ald.* καὶ ἕτερον

ϛῷ· καὶ Ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς δι' ἑρμηνέως περὶ σπονδῶν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀπῄτει. Οἱ δ' ἔφασαν ἀποδώσειν, ἐφ' ᾧ μὴ καίειν τὰς κώμας. Συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. Ἐν ᾧ δὲ τὸ μὲν ἄλλο ϛράτευμα παρῄει, οἱ δὲ ταῦτα διελέγοντο, πάντες οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου συνεῤῥύησαν. Ἐνταῦθα ἵϛαντο οἱ πολέμιοι, 13
καὶ ἐπεὶ ἤρξαντο καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ μαϛοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἔνθα τὰ ὅπλα ἔκειντο, ἵεντο δὴ οἱ πολέμιοι πολλῷ πλήθει καὶ θορύβῳ· καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μαϛοῦ, ἀφ' οὗ Ξενοφῶν κατέβαινεν, ἐκυλίνδουν πέτρας, καὶ ἑνὸς μὲν κατέαξαν τὸ σκέλος. Ξενοφῶντα δὲ [a] ὁ ὑπασπιϛὴς, ἔχων τὴν ἀσπίδα, ἀπέλιπεν· Εὐρύλοχος δὲ Λουσιεὺς Ἀρκὰς προσέδραμεν αὐτῷ ὁπλίτης, καὶ πρὸ ἀμφοῖν προβεβλημένος ἀπεχώρει, καὶ οἱ ἄλλοι [b] πρὸς τοὺς συντεταγμένους ἀπῆλθον.

Ἐκ δὲ τούτου πᾶν ὁμοῦ ἐγένετο τὸ Ἑλληνικὸν, καὶ 14
ἐσκήνησαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς οἰκίαις, καὶ ἐπιτηδείοις δαψιλέσι· καὶ γὰρ οἶνος πολὺς ἦν, ὥϛε [c] ἐν λάκκοις κονιατοῖς εἶχον. Ξενοφῶν δὲ καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο, ὥϛε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἐπιδοῦναι τὸν ἡγεμόνα· καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν

[a] Ὁ ὑπασπιϛὴς,] Lexicon Gr. Lat. vetus: Ὑπασπιϛὴς, *Protector, armiger*. *Heſychio* idem eſt, βοηθὸς δορυφόρος, ὑπηρέτης. *Phavor.* Ὑπασπιϛαὶ, δορυφόροι, (ſic *Suid.* etiam) παρὰ τὴν ἀσπίδα· ἢ καὶ βοηθοὶ καὶ ὑπηρέται.

[b] Πρὸς τοὺς συντεταγμένους] Eos nimirum, quos ſupra paulo θέσθαι τὰ ὅπλα juſſerat Xenophon; apud quos etiam τὰ ὅπλα ἔκειντο. Itaque ii, qui, eo jubente, τὰ ὅπλα ἔθεντο, quamvis ἀπραξίαν quandam agerent, tamen ad rem gerendam ſtabant accincti.

[c] Ἐν λάκκοις κονιατοῖς] *Scholiaſtes* ad *Ariſtoph.* Ἐκκλ. v. 154. Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, ὀρύγματα ὑπὸ τὴν γῆν ποιοῦντες εὐρύχωρα καὶ ϛρογγύλα καὶ τετράγωνα, καὶ ταῦτα κονιῶντες, οἶνον ὑπεδέχοντο καὶ ἔλαιον εἰς αὐτά· καὶ ταῦτα λάκκους ἐκάλουν. Ita *Suid.* et *Phavor.* Lexicon Gr. Lat. vet. Λάκκος, *Lacuna, laccus, ciſterna*.

Digitized by Google

15 δυνατῶν, ὥσπερ νομίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄνευ ἡγεμόνος ἐπορεύοντο· μαχόμενοι δ' οἱ πολέμιοι, καὶ ὅπῃ εἴη στενὸν χωρίον προκαταλαμβάνοντες, ἐκώλυον τὰς παρόδους. Ὁπότε μὲν οὖν τοὺς πρώτους κωλύοιεν, Ξενοφῶν ὄπισθεν ἐκβαίνων πρὸς τὰ ὄρη, ἔλυε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου τοῖς πρώτοις, ἀνωτέρω πειρώμενος γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων· ὁπότε δὲ τοῖς ὄπισθεν ἐπιθοῖντο, Χειρίσοφος ἐκβαίνων, καὶ πειρώμενος ἀνωτέρω γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων, ἔλυε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου τοῖς ὄπισθεν. Καὶ ἀεὶ οὗτοι ἐβοήθουν
16 ἀλλήλοις, καὶ ἰσχυρῶς ἀλλήλων ἐπεμελοῦντο. Ἦν δὲ, ὁπότε καὶ αὐτοῖς ἀναβᾶσι πολλὰ πράγματα παρεῖχον οἱ βάρβαροι πάλιν καταβαίνουσιν· ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν, ὥστε καὶ ἐγγύθεν φεύγοντες ἀποφεύγειν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο εἶχον, ἢ τόξα καὶ σφενδόνας. Ἄριστοι δὲ τοξόται ἦσαν· εἶχον, δὲ τόξα ἐγγὺς τριπήχη, τὰ δὲ τοξεύματα πλέον ἢ διπήχη· εἷλκον δὲ τὰς νευρὰς, ὁπότε τοξεύοιεν, πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου, τῷ ἀριστερῷ ποδὶ προβαίνοντες. Τὰ δὲ τοξεύματα ἐχώρει διὰ τῶν ἀσπίδων καὶ διὰ τῶν θωράκων· [d] ἐχρῶντο δὲ αὐτοῖς οἱ Ἕλληνες ἐπιλαβόμενοι ἀκοντίοις, ἐναγκυλῶντες. Ἐν τούτοις τοῖς χωρίοις οἱ Κρῆτες χρησιμώτατοι ἐγένοντο· ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρατοκλῆς Κρής.

[d] Ἐχρῶντο δὲ αὐτοῖς οἱ etc.] *Diodor. Sic.* 14. p. 257. Οὕτω γάρ φασι μεγάλοις κεχρῆσθαι οἰστοῖς, ὥστε τοὺς Ἕλληνας ἐναγκυλοῦντας τὰ ῥιπτόμενα βέλη, τούτοις σαυνίοις χρωμένους ἐξακοντίζειν. Ubi *Steph.* et *Rhodom.* pariter monent, ὡς inſerendum ante σαυνίοις. Eadem itidem ante ἀκοντίοις in hoc loco, intelligenda eſt particula. *J. Poll.* l. 1. ſeg. 136. ἡ θήκη τοῦ δόρατος, δουροθήκη· καὶ τὰ μέρη, τὸ μὲν τέλος, σαυρωτήρ· τὸ δὲ μέσον, ἀγκύλη. *Scholiaſtes* ad *Euripid.* Oreſt. v. 1477. Ἀγκύλας, τὰ ἀκόντια, inquit, ἀπὸ τοῦ ἐπηγκυλίσθαι· ἢ διότι ἀπὸ τῆς μετὰ μέσου ἀγκύλης λαμβανόμενοι ῥίπτουσιν. Cujus ex mente ἀγκύλη recte exponi poſſe videtur λαβὴ ἀκοντίου, ſive *anſa*, *amentum*, jaculi medio

Digitized by Google

Ταύτην δ᾽ αὖ τὴν ἡμέραν ηὐλίσθησαν ἐν ταῖς κώ- C.III.
μαις ταῖς ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ παρὰ τὸν Κεντρίτην ποταμὸν, εὖρος ὡς δίπλεθρον, ὃς ὁρίζει τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν τῶν Καρδούχων χώραν· καὶ οἱ Ἕλληνες [e] ἐνταῦθα ἀνεπαύσαντο· ἀπεῖχε δὲ τῶν ὀρέων ὁ ποταμὸς ὡς ἓξ ἢ ἑπτὰ στάδια τῶν Καρδούχων. Τότε μὲν οὖν ηὐλί- 2
σθησαν μάλα ἡδέως, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχοντες, καὶ πολλὰ τῶν παρεληλυθότων πόνων μνημονεύοντες. Ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας, ὅσασπερ ἐπορεύθησαν διὰ τῶν Καρδούχων, πάσας μαχόμενοι διετέλεσαν, καὶ ἔπαθον κακὰ, οἷα οὐδὲ τὰ σύμπαντα ὑπὸ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους. Ὡς οὖν ἀπηλλαγμένοι τούτων, ἡδέως ἐκοιμήθησαν.
Ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὁρῶσιν ἱππέας πέραν τοῦ ποταμοῦ 3
ἐξωπλισμένους, ὡς κωλύσοντας διαβαίνειν· πεζοὺς δ᾽ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις παρατεταγμένους ἄνω τῶν ἱππέων, ὡς κωλύσοντας εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐκβαίνειν. Ἦσαν δὲ οὗτοι 4
Ὀρόντου καὶ Ἀρτούχου, Ἀρμένιοι καὶ Μυγδόνιοι καὶ Χαλδαῖοι μισθοφόροι. Ἐλέγοντο δὲ οἱ Χαλδαῖοι ἐλεύθεροι καὶ ἄλκιμοι εἶναι· ὅπλα δ᾽ εἶχον γέῤῥα μακρὰ καὶ λόγχας. Αἱ δὲ ὄχθαι αὗται, ἐφ᾽ ὧν παρατεταγμένοι οὗτοι ἦσαν, τρία ἢ τέτταρα πλέθρα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπεῖχον· ὁδὸς δὲ μία ἡ ὁρωμένη ἦν ἄγουσα ἄνω, ὥσπερ χειροποίητος· ταύτῃ ἐπειρῶντο διαβαίνειν οἱ Ἕλληνες. Ἐπεὶ δὲ πειρωμένοις τό τε ὕδωρ ὑπὲρ τῶν μα- 5
στῶν ἐφαίνετο, καὶ τραχὺς ἦν ὁ ποταμὸς μεγάλοις λί-

adligatum, quo regitur et emittitur. Hoc certe ſenſu ſumitur apud *Strab.* l. 4. p. 301. ἔστι δέ τι καὶ γρόσφῳ ἐοικὸς ξύλον, ἐκ χειρὸς, οὐκ ἐξ ἀγκύλης, ἐφιέμενον, etc. i. e. — *quod non amento, ſed e manu* etc. Atque adeo ἐναγκυλῶντες hic loci commode redditur *amentantes*, ſcil. τὰ τοξεύματα, ut jaculorum præſtarent uſum.

[e] Ἐνταῦθα ἀνεπαύσαντο.] MS. Eton. poſt ἀνεπαύσαντο addit ἄσμενοι ἰδόντες πεδίον. quæ non ex auctoris, opinor, ſed librarii cujuſdam calamo fluxêre.

θοις καὶ ὀλισθηροῖς, καὶ οὔτε ἐν τῷ ὕδατι τὰ ὅπλα ἦν ἔχειν· εἰ δὲ μὴ, ἥρπαζεν ὁ ποταμός· ἐπί τε τῆς κεφαλῆς τὰ ὅπλα εἴ τις φέροι, γυμνοὶ ἐφέροντο πρὸς τὰ τοξεύματα καὶ τὰ ἄλλα βέλη· ἀνεχώρησαν οὖν, καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ τὸν ποταμόν.

6 Ἔνθα δὲ αὐτοὶ τὴν πρόσθεν νύκτα ἦσαν ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἑώρων τοὺς Καρδούχους πολλοὺς συνειλεγμένους σὺν τοῖς ὅπλοις. Ἐνταῦθα δὴ πολλὴ ἀθυμία ἦν τοῖς Ἕλλησιν, ὁρῶσι μὲν τοῦ ποταμοῦ τὴν δυσπορίαν, ὁρῶσι δὲ τοὺς διαβαίνειν κωλύσοντας, ὁρῶσι δὲ τοῖς διαβαίνουσιν ἐπικεισομένους τοὺς Καρδούχους ὄπισθεν. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἔμενον ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ὄν-

7 τες. Ξενοφῶν δὲ ὄναρ εἶδεν· ἔδοξεν ἐν πέδαις δεδέσθαι, αὗται δὲ αὐτῷ αὐτόματοι περιῤῥαγῆναι, ὥστε λυθῆναι, καὶ διαβαίνειν, ὁπόσον ἐβούλετο. Ἐπεὶ δὲ ὄρθρος ἦν, ἔρχεται πρὸς τὸν Χειρίσοφον, καὶ λέγει, ὅτι ἐλπίδας ἔχει καλῶς ἔσεσθαι· καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὸ ὄναρ. Ὁ δὲ ἥδετό τε, καὶ ὡς τάχιστα, ἕως ὑπέφαινεν, ἐθύοντο πάντες παρόντες οἱ στρατηγοί· καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἦν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου. Καὶ ἀπιόντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ παρήγγελλον τῇ στρατιᾷ ἀριστο-

8 ποιεῖσθαι. Ἀριστῶντι δὲ τῷ Ξενοφῶντι προστρέχετον δύο νεανίσκω· ᾔδεσαν γὰρ πάντες, ὅτι ἐξείη αὐτῷ καὶ ἀριστῶντι καὶ δειπνοῦντι προσελθεῖν, καὶ, εἰ καθεύδοι, ἐπεγείραντα εἰπεῖν, εἴ τί τις ἔχοι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον· καὶ τότε ἔλεγον, ὅτι τυγχάνοιεν φρύγανα συλλέγοντες ὡς ἐπὶ πῦρ, κἄπειτα κατίδοιεν ἐν τῷ πέραν ἐν ταῖς πέτραις καθηκούσαις ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν ποταμὸν γέροντά τε καὶ γυναῖκα, καὶ παιδίσκας, ὥσπερ [f] μαρσίπ-

[f] Μαρσίππους] MS. Eton. et edit. *Ald.* μαρσίπους, cum ſimplici π. Sic. et *Suidas* in voc. Μάρσιπος, ad quam locum hunc

Digitized by Google

πους ἱματίων κατατιθεμένους ἐν πέτρᾳ ἀντρώδει. Ἰδοῦ- 9
σι δέ σφισι δόξαι, ἀσφαλὲς εἶναι διαβῆναι· οὐδὲ γὰρ
τοῖς πολεμίοις ἱππεῦσι πρόσβατον εἶναι κατὰ τοῦτο.
Ἐκδύντες δὲ, ἔφασαν ἔχοντες τὰ ἐγχειρίδια [g] γυμνὰ
ὡς νευσούμενοι διαβαίνειν· πορευόμενοι δὲ, πρόσθεν δια-
βῆναι, πρὶν βρέξαι τὰ αἰδοῖα· καὶ διαβάντες, καὶ λα-
βόντες τὰ ἱμάτια, πάλιν ἥκειν.

Εὐθὺς οὖν ὁ Ξενοφῶν αὐτός τε ἔσπενδε, καὶ τοῖς 10
νεανίσκοις ἐγχεῖν ἐκέλευσε, καὶ εὔχεσθαι τοῖς φήνασι
θεοῖς τά τε ὀνείρατα καὶ τὸν πόρον, καὶ τὰ λοιπὰ ἀγα-
θὰ ἐπιτελέσαι. Σπείσας δὲ, εὐθὺς μὲν ἦγε τοὺς νεα-
νίσκους παρὰ τὸν Χειρίσοφον· καὶ διηγοῦνται ταῦτα.
Ἀκούσας δὲ ὁ Χειρίσοφος, σπονδὰς ἐποίει. Σπείσαντες 11
δὲ, τοῖς μὲν ἄλλοις παρήγγελλον συσκευάζεσθαι, αὐ-
τοὶ δὲ, συγκαλέσαντες τοὺς στρατηγοὺς, ἐβουλεύσαντο,
ὅπως ἂν κάλλιστα διαβαῖεν, καὶ τούς τε πρόσθεν νικῷεν,
καὶ ὑπὸ τῶν ὄπισθεν μηδὲν κακὸν πάσχοιεν. Καὶ ἔδο- 12
ξεν αὐτοῖς, Χειρίσοφον μὲν ἡγεῖσθαι, καὶ διαβαίνειν,
ἔχοντα τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ ὑπο-
μένειν σὺν Ξενοφῶντι· τὰ δὲ ὑποζύγια καὶ τὸν ὄχλον
ἐν μέσῳ τούτων διαβαίνειν. Ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα
εἶχεν, ἐπορεύοντο· ἡγοῦντο δὲ οἱ νεανίσκοι, ἐν ἀριστερᾷ
ἔχοντες τὸν ποταμόν· ὁδὸς δὲ ἦν ἐπὶ τὴν διάβασιν ὡς
τέτταρα στάδια.

Xenophonteum adducit. *J.* etiam *Pollux* l. 7. ſegm. 79. Καὶ φασκώλους δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, τὰ τῶν ἱματίων ἀγγεῖα, καὶ θυλάκους· Ξενοφῶν δὲ καὶ μαρσίπους ἱματίων εἶπε. et ſic fere idem l. 10. *ſegm.* 138.

[g] Γυμνὰ ὡς νευσούμενοι] MS. Et. γυμνοὶ ὡς σπευσόμενοι. Non male quidem, quod ad primam vocem; ſed ultimam recte repræſentant libri editi. *Suid.* et *Phavor.* Νευσούμενοι, κολυμβήσοντες. Ξενοφῶν· Ἐκδύντες, ἔχοντες τὰ ἐγχειρίδια γυμνοὶ ὡς νευσούμενοι, ἐπειρῶντο διαβαίνειν. Uterque, omiſſo ἔφασαν, ad ſupplendam ſententiam τοῦ διαβαίνειν præpoſuerunt ἐπειρῶντο.

Digitized by Google

13 Πορευομένων δ' αὐτῶν, ἀντιπαρῆσαν αἱ τάξεις τῶν ἱππέων. Ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὴν διάβασιν καὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἔθεντο τὰ ὅπλα, καὶ αὐτὸς πρῶτος Χειρίσοφος [h] ἐστεφανωμένος καὶ ἀποδὺς ἐλάμβανε τὰ ὅπλα, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλε· καὶ τοὺς λοχαγοὺς ἐκέλευεν ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίους,
14 τοὺς μὲν ἐν ἀριστερᾷ, τοὺς δὲ ἐν δεξιᾷ ἑαυτοῦ. Καὶ οἱ μὲν μάντεις [i] ἐσφαγιάζοντο εἰς τὸν ποταμόν· οἱ δὲ πολέμιοι ἐτόξευόν τε καὶ ἐσφενδόνων· ἀλλ οὔπω ἐξικνοῦντο. Ἐπεὶ δὲ καλὰ ἦν τὰ σφάγια, ἐπαιάνιζον πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἀνηλάλαζον, συνωλόλυζον δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἅπασαι. Πολλαὶ γὰρ ἦσαν ἑταῖραι ἐν τῷ στρατεύματι.

15 Καὶ Χειρίσοφος μὲν ἐνέβαινε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ὁ δὲ Ξενοφῶν, λαβὼν τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς εὐζωνοτάτους, ἔθει ἀνὰ κράτος πάλιν ἐπὶ τὸν πόρον τὸν κατὰ τὴν ἔκβασιν τὴν εἰς τὰ τῶν Ἀρμενίων ὄρη· προσποιούμενος ταύτῃ διαβὰς ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ τὸν ποτα-
16 μὸν ἱππέας. Οἱ δὲ πολέμιοι, ὁρῶντες μὲν τοὺς ἀμφὶ Χειρίσοφον εὐπετῶς τὸ ὕδωρ διαπερῶντας, ὁρῶντες δὲ τοὺς ἀμφὶ Ξενοφῶντα θέοντας εἰς τοὔμπαλιν, δείσαντες, μὴ ἀποκλεισθείησαν, φεύγουσιν ἀνὰ κράτος πρὸς

[h] Ἐστεφανωμένος] MS. Eton. στεφανωσάμενος. Dicitur is forſan ἐστεφανωμένος, quod modo rem ſacram fecerat; nam veteres coronatos ſacrificaſſe, ſatis notum eſt: niſi mavis, illum ominis boni cauſa coronam, lætitiæ utique et victoriæ quaſi animo præceptæ indicium, ſumſiſſe. Conſule, quæ viri docti *Kuhnius* et *Perizon.* notarunt ad *Ælian.* V. H. l. 3. c. 3.

[i] Ἐσφαγιάζοντο εἰς etc.] Rectius forſan verteris *in*, quam *ad* flumen: neque enim deeſt exemplum mactatæ in ipſo fluvii trajectu hoſtiæ. *Arrian.* de Exp. Alex. l. 1. c. 11. καὶ ἐπειδὴ μετὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐγένετο (Alexander) σφάξαντα ταῦρον, τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηΐσι σπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης ἐς τὸν πόντον. Adde ejuſd. l. 6. c. 3.

Digitized by Google

τὴν ἀπὸ τȢ ποταμȢ ἔκβασιν ἄνω. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν
ὁδὸν ἐγένοντο, ἔτεινον ἄνω πρὸς τὸ ὄρος. Λύκιος δὲ, 17
ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν ἱππέων, καὶ Αἰσχίνης, ὁ τὴν τά-
ξιν ἔχων τῶν πελταστῶν τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον, ἐπεὶ
ἑώρων ἀνὰ κράτος φεύγοντας, εἵποντο· οἱ δὲ στρατιῶται
ἐβόων μὴ ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ συνεκβαίνειν ἐπὶ τὸ ὄρος.
Χειρίσοφος δ' αὖ ἐπεὶ διέβη, τοὺς μὲν ἱππέας Ȣκ ἐδίω-
κεν, εὐθὺς δὲ κατὰ τὰς προσηκȢσας ὄχθας ἐπὶ τὸν
ποταμὸν ἐξέβαινεν ἐπὶ τοὺς ἄνω πολεμίους. Οἱ δὲ
ἄνω, ὁρῶντες μὲν τοὺς ἑαυτῶν ἱππέας φεύγοντας, ὁρῶν-
τες δὲ ὁπλίτας ἐπιόντας σφίσιν, ἐκλείπȢσι τὰ ὑπὲρ τοῦ
ποταμοῦ ἄκρα.

Ξενοφῶν δὲ, ἐπεὶ τὰ πέραν ἑώρα καλῶς γιγνό- 18
μενα, ἀπεχώρει τὴν ταχίστην πρὸς τὸ διαβαῖνον στρά-
τευμα. (Καὶ γὰρ οἱ Καρδοῦχοι φανεροὶ ἤδη ἦσαν εἰς
τὸ πεδίον καταβαίνοντες, ὡς ἐπιθησόμενοι τοῖς τελευ-
ταίοις.) Καὶ Χειρίσοφος μὲν τὰ ἄνω κατεῖχε, Λύκιος
δὲ σὺν ὀλίγοις ἐπιχειρήσας ἐπιδιῶξαι, ἔλαβε τῶν σκευο-
φόρων τὰ ὑπολειπόμενα, καὶ μετὰ τȢτων ἐσθῆτά τε
καλὴν καὶ ἐκπώματα. Καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν 19
Ἑλλήνων καὶ ὁ ὄχλος [k] ἀκμὴν διέβαινε· Ξενοφῶν δὲ,

[k] Ἀκμὴν] *Mær. Attic.* Ἀκμὴν Ȣδεὶς τῶν Ἀττικῶν ἀντὶ τȢ ἔτι, εἰ μὴ μόνος Ξενοφῶν, ἐν τῇ Ἀναβάσει· Ἑλληνικῶς δὲ χρῶνται. *Phrynich.* etiam: Ἀκμὴν, ἀντὶ τȢ ἔτι, Ξενοφῶντα λέγȢσιν ἅπαξ αὐτῷ κεχρῆσθαι· σὺ δὲ φυλάττου χρῆσθαι, λέγε δὲ, ἔτι. *Heſych. Phavor.* et *Suid.* Ἀκμὴν, ἔτι. Lexic. Græc. Lat. vet. Ἀκμὴν, ἐπίῤῥημα, *adhuc:* Eadem voce uſus eſt *Iſocrat.* ad *Demon.* initio fere: καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ etc. Et ſæpe *Polybius.* Elegantiſ. *Alberti* recte ad Matth. xv. 16. obſervavit, ἀκμὴν dici ἐλλειπτικῶς pro κατ' ἀκμὴν, i. e. *in ipſo vigore* ſeu *maturitate rei agendæ,* aut *in ipſo hoc temporis articulo* ſive *momento*; pro vario ſignificatu τῆς ἀκμῆς.

[l] στρέψας πρὸς τοὺς Καρδούχους, [m] ἀντία τὰ ὅπλα ἔθε-
το· [n] καὶ παρήγγειλε τοῖς λοχαγοῖς, κατ' ἐνωμοτίας
ποιήσασθαι ἕκαστον τὸν ἑαυτοῦ λόχον, [o] παρ' ἀσπίδας
παραγαγόντας τὴν ἐνωμοτίαν ἐπὶ φάλαγγος· καὶ τοὺς
μὲν λοχαγοὺς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας πρὸς τῶν Καρδού-
χων ἰέναι, οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ.
20 Οἱ δὲ Καρδοῦχοι, ὡς ἑώρων τοὺς ὀπισθοφύλακας
τοῦ ὄχλου ψιλουμένους, καὶ ὀλίγους ἤδη φαινομένους, θᾶτ-
τον δὴ ἐπῄεσαν, ᾠδάς τινας ᾄδοντες. Ὁ δὲ Χειρίσο-
φος, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτῷ ἀσφαλῶς εἶχε, πέμπει παρὰ
Ξενοφῶντα τοὺς πελταστὰς καὶ σφενδονήτας καὶ τοξό-
21 τας, καὶ κελεύει ποιεῖν, ὅ τι ἂν παραγγέλλῃ. Ἰδὼν
δὲ αὐτοὺς [p] καταβαίνοντας ὁ Ξενοφῶν, πέμψας ἄγγε-
λον κελεύει, αὐτοῦ μεῖναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ [q] διαβάντας·
ὅταν δ' ἄρξωνται αὐτοὶ διαβαίνειν, ἐναντίους ἔνθεν καὶ
ἔνθεν σφῶν ἐκβαίνειν ὡς διαβησομένους, [r] διηγκυλισμέ-

[l] Στρέψας πρὸς τοὺς etc.] Sic optime MS. Eton. et edit. *Ald.* Alii libri στρέψας καὶ τοὺς etc.

[m] Ἀντία τὰ ὅπλα etc.] *Herodot.* l. 1. c. 62. καὶ ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα, i. e. *caſtra ex adverſo poſuerunt* : vel *caſtris poſitis obſidere cæperunt*, ſcil. Ἀθηναίης ἱρόν.

[n] Καὶ παρήγγειλε τοῖς etc.] *Arrian.* Tact. p. 21. Ξενοφῶν δὲ, ὁπόσον μὲν μέρος τοῦ λόχου ἡ ἐνωμοτία ἐστὶν, οὐ διασαφεῖ· ὅτι δὲ μεῖον καὶ πάντως τε τοῦ ἡμίσεος, δηλοῖ, ἐν ᾧ λέγει, ὅτι οἱ λοχαγοὶ κατ' ἐνωμοτίας ἕκαστος ἐποιήσαντο τὸν αὑτοῦ λόχον. Hunc, opinor, locum Xenophonteum reſpicit.

[o] Παρ' ἀσπίδας etc.] *Arrian.* Tact. p. 54. Καὶ τῆς κλίσεως ἐπὶ δόρυ μὲν καλεῖται ἡ ἐς δεξιὰ, ἵναπερ τὸ δόρυ ἐστὶ τῷ ὁπλίτῃ· ἐπ' ἀσπίδα δὲ, ἡ ἐπὶ τὰ λαιὰ, ἵνα φέρει τὴν ἀσπίδα. Præcipit hic Xenophon de παραγωγῇ, quæ Tacticis dicitur εὐώνυμος. Adde *Ælian.* Tact. c. 24. et 31. et *Indic.* Tact. K. II. noſtræ adjectum.

[p] Καταβαίνοντας] Sic recte MS. Eton. et edit. *Ald.* Eandem lectionem ſequutus *Amaſæus* vertit *deſcendentes*. Edit. *Steph.* et *Leunc.* male διαβαίνοντας exhibent.

[q] Διαβάντας·] Vel delenda hæc vox, (quod cenſuit *Muretus*) vel in καταβάντας mutanda videtur.

[r] Διηγκυλισμένους etc] MS. Eton. διηγκυλωμένους, cui lectioni nonnihil favet forma participii 4, 2, 16. ἐναγκυλῶντες. Noſter infra 5. 2, 10.

Digitized by Google

νους τοὺς ἀκοντιστὰς, καὶ ἐπιβεβλημένους τοὺς τοξότας·
μὴ πρόσω δὲ τοῦ ποταμοῦ προδιαβαίνειν. Τοῖς δὲ παρ' 22
ἑαυτῷ παρήγγειλεν, ἐπειδὰν σφενδόνη ἐξικνῆται, καὶ
ἀσπὶς ψοφῇ, παιανίσαντας θεῖν ἀεὶ ἐς τοὺς πολεμίους·
ἐπειδὰν δὲ ἀναστρέψωσιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἐκ τοῦ ποτα-
μοῦ ὁ σαλπιγκτὴς σημήνῃ τὸ πολεμικὸν, ἀναστρέψαντας
ἐπὶ δόρυ ἡγεῖσθαι μὲν τοὺς οὐραγοὺς, θεῖν δὲ πάντας
ὁτιτάχιστα, καὶ διαβαίνειν, ᾗ ἕκαστος τὴν τάξιν εἶχεν,
ὡς μὴ ἐμποδίζειν ἀλλήλους· ὅτι οὗτος ἄριστος ἔσοιτο, ὃς
ἂν πρῶτος ἐν τῷ πέραν γένηται.

Οἱ δὲ Καρδοῦχοι, ὁρῶντες ὀλίγους ἤδη τοὺς λοιποὺς, 23
(πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν μένειν τεταγμένων ᾤχοντο ἐπιμε-
λησόμενοι οἱ μὲν ὑποζυγίων, οἱ δὲ σκευοφόρων, οἱ δὲ
ἑταίρων) ἐνταῦθα δὴ ἐπέκειντο θρασέως, καὶ ἤρξαντο
σφενδονᾷν καὶ τοξεύειν. Οἱ δὲ Ἕλληνες παιανίσαν-
τες ὥρμησαν δρόμῳ ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' οὐκ ἐδέξαντο· καὶ
γὰρ ἦσαν ὡπλισμένοι, ὡς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἱκανῶς
πρὸς τὸ ἐπιδραμεῖν καὶ φεύγειν, πρὸς δὲ τὸ εἰς χεῖρας
δέχεσθαι, οὐχ ἱκανῶς. Ἐν τούτῳ σημαίνει ὁ σαλπιγ- 24
κτής· καὶ οἱ μὲν πολέμιοι ἔφευγον πολὺ ἔτι θᾶττον·
οἱ δ' Ἕλληνες τὰ ἐναντία στρέψαντες, ἔφευγον διὰ τοῦ
ποταμοῦ ὁτιτάχιστα. Τῶν δὲ πολεμίων οἱ μέν τινες αἰ-
σθανόμενοι, πάλιν ἔδραμον ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ το-
ξεύοντες ὀλίγους ἔτρωσαν· οἱ δὲ πολλοὶ, καὶ πέραν ὄν-
των τῶν Ἑλλήνων, ἔτι φανεροὶ ἦσαν φεύγοντες. * Οἱ
δὲ ὑπαντήσαντες, ἀνδριζόμενοι, καὶ προσωτέρω τοῦ και-
ροῦ προϊόντες, ὕστερον τῶν μετὰ Ξενοφῶντος διέβησαν
πάλιν· καὶ ἐτρώθησάν τινες καὶ τούτων.

* Οἱ δὲ ὑπαντήσαντες, etc.] Sunt ii, ut opinor, quos obviam Xenophonti miſerat Cheriſophus; de quibus agitur ſupra §. 20. Itaque minus accurate *Leunclav.* vertit: *Qui autem hoſti obviam tendebant.*

C.IV. Ἐπεὶ δὲ διέβησαν ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, συνταξάμενοι ἐπορεύθησαν διὰ τῆς Ἀρμενίας πεδίον ἅπαν, καὶ λείους γηλόφους, οὐ μεῖον ἢ πέντε παρασάγγας· οὐ γὰρ ἦσαν ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ κῶμαι, διὰ τοὺς πολέμους τοὺς πρὸς Καρδούχους. Εἰς δὲ ἣν ἀφίκοντο κώμην, μεγάλη τε ἦν, καὶ βασίλειόν τε εἶχε τῷ σατράπῃ, καὶ ἐπὶ ταῖς πλείσταις οἰκίαις [t] τύρσεις ἐπῆσαν· ἐπιτήδεια δ' ἦν δα-
2 ψιλῆ. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο, [u] παρασάγγας δέκα, μέχρις ὑπερῆλθον τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν. [x] Οὗτος δ' ἦν μέγας μὲν οὔ, καλὸς δέ· κῶμαι δὲ πολλαὶ περὶ τὸν ποταμὸν ἦσαν. Ὁ δὲ τόπος οὗτος
3 Ἀρμενία ἐκαλεῖτο ἡ πρὸς ἑσπέραν. [y] Ὕπαρχος δ' αὐτῆς ἦν Τηρίβαζος, ὁ καὶ βασιλεῖ φίλος γενόμενος· καὶ ὁπότε παρείη, οὐδεὶς ἄλλος βασιλέα ἐπὶ τὸν ἵππον [z] ἀνέβαλλεν. Οὗτος προσήλασεν ἱππέας ἔχων, καὶ προπέμψας ἑρμηνέα, εἶπεν, ὅτι βούλοιτο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχουσι. Τοῖς δὲ στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀκοῦσαι· καὶ προσελθόντες εἰς ἐπήκοον, ἠρώτων, τί θέλοι. Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι σπείσασθαι βούλοιτο, ἐφ' ᾧ μήτ' αὐτὸς τοὺς Ἕλληνας ἀδικεῖν, μήτ' ἐκείνους καίειν τὰς οἰκίας, λαμβάνειν

[t] Τύρσεις] *Heſych.* Τύρσις, πύργος, ἔπαλξις, προμαχών.

[u] Παρασάγγας δέκα,] MS. Eton. et quidam editi, παρασάγγας τρεῖς. At (obſervante etiam *Stephano*) legi debere δέκα, non τρεῖς, oſtendit et qui proxime hunc ſequitur locus, σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα. Eandem enim et ibi proportionem eſſe videmus.

[x] Οὗτος δ' ἦν μέγας μὲν etc.] *Demetr. Phaler.* Περὶ Ἑρμην. p. 6. ſect. 6. Idem p. 74. ſect. 121.

[y] Ὕπαρχος δ' αὐτῆς, etc.] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 258. Ταύτης (Ἀρμενίας) δ' ἦν σατράπης Τηρίβαζος· πρὸς ὃν σπεισάμενοι, διεπορεύοντο τὴν χώραν ὡς φίλοι. Ubi notandum, apud *Diodor. Sic.* σατράπης eſſe, qui Xenoph. dicitur ὕπαρχος. *Suid.* Ὕπαρχος, ὁ ὑφ' ἑτέρου ἀρχόμενος· ὁ ὑποτεταγμένος ἑτέρῳ· ὁ μὴ ὢν αὐτοκράτωρ.

[z] Ἀνέβαλλεν.] *Suid.* ad v. Eadem fere repetit ad v. Παρείη.

Digitized by Google

τε τὰ ἐπιτήδεια, ὅσων δέοιντο. Ἔδοξε ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς, καὶ ἐσπείσαντο ἐπὶ τούτοις.

Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, διὰ τοῦ πε- 4
δίου, παρασάγγας πεντεκαίδεκα· καὶ Τηρίβαζος παρηκολούθει, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἀπέχων ὡς δέκα σταδίους· καὶ ἀφίκοντο εἰς βασίλεια καὶ κώμας πέριξ πολλάς, πολλῶν τῶν ἐπιτηδείων μεστάς. Στρατοπεδευ- 5
ομένων δ' αὐτῶν γίνεται τῆς νυκτὸς χιὼν πολλή· καὶ ἕωθεν ἔδοξε διασκηνῆσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς κατὰ τὰς κώμας· οὐ γὰρ ἑώρων πολέμιον οὐδένα, καὶ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι, διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος. Ἐνταῦθα εἶχον πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα ἐστὶν ἀγαθά, [a] ἱερεῖα, σῖτον, οἴνους παλαιοὺς, εὐώδεις, [b] ἀσταφίδας,
ὄσπρια παντοδαπά. Τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς 6
ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλεγον, ὅτι κατίδοιεν στράτευμα, καὶ νύκτωρ πολλὰ πυρὰ φαίνοιτο. Ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα. Πάλιν ἐντεῦθεν συνῆλθον· καὶ γὰρ
ἐδόκει [c] διαιθριάζειν. Νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦ- 7
θα, ἐπιπίπτει [d] χιὼν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ

[a] Ἱερεῖα,] Minus cogitate verti ſolet, *victimæ, hoſtiæ*: cum ἱερεῖα ſint paſſim ἁπλῶς θρέμματα. *Phavor.* Ἱερεύειν, οὐ μόνον τὸ θύειν; ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς σφάζειν· ἱερεῖον γὰρ σφαγιαζόμενον ζῶον. Sed de hac voce jam plura notavimus ad Cyrop. 1, 4, 17.

[b] Ἀσταφίδας,] MS. Eton. σταφίδας: male. *Thom. Magiſt.* Ἀσταφὶς, οὐ σταφίς: *Mœr. Atticiſta*: Ἀσταφὶς, Ἀττικῶς· σταφὶς, Ἑλληνικῶς. Sic fere *Suidas*. Vocem Atticam *Plin.* Nat. H. l. 13. c. 1. fecit ſuam. Ex gloſſa utique nata eſt MSti lectio. Sic enim *Heſych.* et *Phavorin.* Ἀσταφὶς, σταφίς.

[c] Διαιθριάζειν.] *Conſtant.* ſine auctore adfert: *Steph.* ait abſolute poni apud Xenophontem pro *Diſſerenare*. Satis tamen ex iis, quæ ſequuntur, conſtat, rectius hoc loco exponi: *Sub dio agere*. MS. Eton. dat συναιθριάζειν.

[d] Χιὼν ἄπλετος,] *Heſych.* et *Phavor.* Ἄπλετον, πολὺ, μέγα, ἀμέτρητον.

Digitized by Google

ὅπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους· καὶ τὰ ὑποζύγια συνεπέδησεν ἡ χιὼν, καὶ πολὺς ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι· κατακειμένων δὲ, ἀλεεινὸν ἦν χιὼν ἐπιπεπτωκυῖα, ὅτῳ μὴ
8 παραῤῥυείη. Ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἐτόλμησε γυμνὸς ἀναστὰς σχίζειν ξύλα, τάχα ἀναστάς τις καὶ ἄλλος ἐκείνου ἀφελόμενος ἔσχισεν. Ἐκ δὲ τούτου καὶ οἱ ἄλλοι ἀναστάντες πῦρ ἔκαιον καὶ ἐχρίοντο· πολὺ γὰρ ἐνταῦθα ηὕρισκον τὸ χρίσμα, ᾧ ἐχρῶντο ἀντ' ἐλαίου, σύειον, καὶ σησάμινον, καὶ ἀμυγδάλινον, ἐκ τῶν πικρῶν, καὶ τερεβίνθινον. Ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ μῦρα εὑρίσκετο.

9 Μετὰ ταῦτα πάλιν ἐδόκει [e] διασκηνητέον εἶναι κατὰ τὰς κώμας, εἰς στέγας. Ἔνθα δὴ οἱ στρατιῶται σὺν πολλῇ κραυγῇ καὶ ἡδονῇ ᾔεσαν ἐπὶ τὰς στέγας καὶ τὰ ἐπιτήδεια· ὅσοι δὲ, ὅτε τοπρότερον ἀπῄεσαν, τὰς οἰκίας ἐνέπρησαν, [f] ὑπὸ τῆς αἰθρίας δίκην ἐδίδοσαν,
10 κακῶς σκηνοῦντες. Ἐντεῦθεν ἔπεμψαν τῆς νυκτὸς Δημοκράτην Τεμενίτην, ἄνδρας δόντες, ἐπὶ τὰ ὄρη, ἔνθα ἔφασαν οἱ ἀποσκεδαννύμενοι καθορᾶν τὰ πυρά· οὗτος γὰρ ἐδόκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεῦσαι τοιαῦτα, τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα, καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα. Πορευθεὶς δὲ, τὰ μὲν πυρὰ οὐκ ἔφη ἰδεῖν, ἄνδρα δὲ συλλαβὼν ἧκεν ἄγων, ἔχοντα τόξον Περσικὸν, καὶ φαρέτραν, καὶ σάγαριν, οἵανπερ αἱ Ἀμαζόνες ἔχουσιν.
11 Ἐρωτώμενος δὲ τὸ, ποδαπὸς εἴη, Πέρσης μὲν ἔφη εἶναι, πορεύεσθαι δὲ ἀπὸ τοῦ Τηριβάζου στρατεύματος, ὅπως

[e] Διασκηνητέον εἶναι etc.] Sic repoſui ex conjectura, cui ſuperiora adſtipulantur. *Suidas* etiam pro ſcriptura noſtra facit: Διασκηνητέον, inquit, καταλυτέον. Ξενοφῶν· Ἐδόκει διασκηνητέον εἶναι εἰς τὰς κώμας, εἰς στέγας. Vulgo omittitur præpoſitio ante τὰς κώμας. Recte autem hæc opponuntur iſtis, quæ modo præceſſerant, p. 142. fin. καὶ γὰρ ἐδόκει διαιθριάζειν, oſtenduntque adeo, verbum διαιθριάζειν male verti *diſſerenare*.

[f] Ὑπὸ τῆς αἰθρίας etc.] MS. Eton. ὑπὸ ἀταθαλίας. Sed non eſt, cur hic vulgatam mutemus lectionem.

Digitized by Google

ἐπιτήδεια λάβοι. Οἱ δ' ἠρώτων αὐτὸν, τὸ στράτευμα
ὁπόσον τε εἴη, καὶ ἐπὶ τίνι συνειλεγμένον. Ὁ δὲ εἶπεν,
ὅτι Τηρίβαζος εἴη ἔχων τήν τε ἑαυτοῦ δύναμιν, καὶ μι-
σθοφόρους Χάλυβας καὶ Ταόχους· παρεσκευάσθαι δὲ αὐτὸν
ἔφη, ὡς ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους ἐν τοῖς στενοῖς, ᾗπερ [g] μο-
ναχῇ εἴη πορεία, ἐνταῦθα ἐπιθησόμενον τοῖς Ἕλλησιν.

Ἀκούσασι τοῖς στρατηγοῖς ταῦτα ἔδοξε, τὸ στράτευ- 12
μα συναγαγεῖν· καὶ εὐθὺς, καταλιπόντες φύλακας,
καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοῖς μένουσι Σοφαίνετον Στυμφάλιον,
ἐπορεύοντο, ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν ἁλόντα ἄνθρωπον.
Ἐπειδὴ δὲ ὑπερέβαλον τὰ ὄρη, οἱ πελτασταὶ προϊόντες
καὶ κατιδόντες τὸ στρατόπεδον, οὐκ ἔμειναν τοὺς ὁπλίτας,
ἀλλ' ἀνακραγόντες ἔθεον ἐπὶ τὰ στρατόπεδον. Οἱ δὲ 13
βάρβαροι, ἀκούσαντες τὸν θόρυβον, οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ'
ἔφευγον· ὅμως δὲ ἀπέθανόν τινες τῶν βαρβάρων· καὶ
ἵπποι ἥλωσαν ὡς εἴκοσι, καὶ ἡ σκηνὴ Τηριβάζου ἑάλω,
καὶ ἐν αὐτῇ κλίναι ἀργυρόποδες, καὶ ἐκπώματα, καὶ
οἱ ἀρτοποιοὶ, καὶ οἱ οἰνοχόοι φάσκοντες εἶναι. Ἐπεὶ 14
δὲ ἐπύθοντο πάντα οἱ τῶν ὁπλιτῶν στρατηγοὶ, δοκεῖ αὐ-
τοῖς ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, μή τις
ἐπίθεσις γένηται τοῖς καταλελειμμένοις. Καὶ εὐθὺς
ἀνακαλεσάμενοι τῇ σάλπιγγι ἀπῄεσαν, καὶ ἀφικνοῦνται
αὐθημερὸν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐδόκει πορευτέον εἶναι, ᾗ δύναιντο C. V.
τάχιστα, πρὶν συλλεγῆναι τὸ στράτευμα πάλιν, καὶ
καταλαβεῖν τὰ στενά. Συσκευασάμενοι δ' εὐθὺς, ἐπο-
ρεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς, ἡγεμόνας ἔχοντες πολλούς·

[g] Μοναχὴ] *Conſtant.* loco hoc cit. legit μοναχῇ forma adverbiali. Sic et *Steph.* in Theſ. L. G. qui tamen ibidem ſuſpicatus eſt, potius μοναχὴ ſcribendum eſſe. *Suid.* Μοναχῇ· ἐπίῤῥημα ἀντὶ τοῦ μοναχῶς. Ξενοφῶν· Ὡς ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους, ᾗπερ μοναχῇ εἴη πορεία, ἐπιθησόμενοι τοῖς Ἕλλησι.

Digitized by Google

καὶ αὐθημερὸν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον, ἐφ' ᾧ ἔμελλεν
2 ἐπιτίθεσθαι Τηρίβαζος, κατεστρατοπεδεύσαντο. Ἐν-
τεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμους τρεῖς, παρὰ τὸν
Εὐφράτην ποταμὸν καὶ διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι
πρὸς τὸν ὀμφαλόν. Ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ οὐ
πρόσω εἶναι. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς
καὶ πεδίου σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα.
3 Ὁ δὲ τρίτος ἐγένετο χαλεπὸς, καὶ ἄνεμος Βοῤῥᾶς ἐναν-
τίος ἔπνει, παντάπασιν ἀποκαίων καὶ πηγνὺς τοὺς ἀν-
θρώπους. Ἔνθα δὴ τῶν μάντεών τις εἶπε σφαγιάσα-
σθαι τῷ ἀνέμῳ· καὶ σφαγιάζεται· καὶ πᾶσι περιφα-
4 νῶς ἔδοξε λῆξαι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος. Ἦν δὲ
τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυιά· ὥστε καὶ τῶν ὑποζυγίων
καὶ τῶν ἀνδραπόδων πολλὰ ἀπώλετο, καὶ τῶν στρατιω-
τῶν ὡς τριάκοντα. Διεγένοντο δὲ τὴν νύκτα πῦρ καίον-
τες· ξύλα δ' ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά· οἱ δὲ ὀψὲ προ-
5 ϊόντες, ξύλα οὐκ εἶχον. Οἱ οὖν πάλαι ἥκοντες, καὶ πῦρ
καίοντες, οὐ προσίεσαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀψίζοντας,
εἰ μὴ μεταδιδοῖεν αὐτοῖς πυροὺς, ἢ ἄλλο τι ὧν ἔχοιεν
βρωτῶν. Ἔνθα δὴ μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, ὧν εἶχον
ἕκαστοι. Ἔνθα δὲ πῦρ ἐκαίετο, διατηκομένης τῆς χιό-
νος βόθροι ἐγίγνοντο μεγάλοι ἔστε ἐπὶ τὸ δάπεδον· οὗ δὴ
παρῆν μετρεῖν τὸ βάθος τῆς χιόνος.
6 Ἐντεῦθεν δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ὅλην ἐπορεύοντο
διὰ χιόνος, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμίασαν.
Ξενοφῶν δὲ ὀπισθοφυλακῶν, καὶ καταλαμβάνων τοὺς
πίπτοντας τῶν ἀνθρώπων, ἠγνόει, ὅ τι τὸ πάθος εἴη.
7 Ἐπειδὴ δὲ εἶπέ τις αὐτῷ τῶν ἐμπείρων, ὅτι σαφῶς
[h] βουλιμιῶσι, καὶ ἐάν τι φάγωσιν, ἀναστήσονται, περιὼν

[h] Βουλιμιῶσι] vid. *Suidas*.

Digitized by Google

ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, εἴ που ποτὸν ἢ βρωτὸν ὁρῴη, ἐδίδου, καὶ
διέπεμπε διδόντας τοὺς δυναμένους παρατρέχειν τοῖς βου-
λιμιῶσιν. Ἐπειδὴ δέ τι ἐμφάγοιεν, ἀνίσταντο καὶ ἐπο-
ρεύοντο. Πορευομένων δὲ, Χειρίσοφος μὲν ἀμφὶ κνέ- 8
φας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται, καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς
κώμης γυναῖκας καὶ κόρας πρὸς τῇ κρήνῃ καταλαμβά-
νει ἔμπροσθεν τοῦ ἐρύματος. Αὗται ἠρώτων αὐτοὺς, τί-
νες εἶεν. Ὁ δὲ ἑρμηνεὺς εἶπε Περσιστὶ, ὅτι παρὰ βα-
σιλέως πορεύοιντο πρὸς τὸν σατράπην. Αἱ δὲ ἀπεκρί-
ναντο, ὅτι οὐκ ἐνταῦθα εἴη, ἀλλ᾽ ἀπέχει ὅσον παρα-
σάγγην. Οἱ δ᾽, ἐπεὶ ὀψὲ ἦν, [i] πρὸς τὸν κωμάρχην 9
συνεισέρχονται εἰς τὸ ἔρυμα σὺν ταῖς ὑδροφόροις. Χει-
ρίσοφος μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἐδυνήθησαν τοῦ στρατεύματος
ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο· τῶν δ᾽ ἄλλων στρατιωτῶν
οἱ μὴ δυνάμενοι διατελέσαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνυκτέρευσαν
ἄσιτοι καὶ ἄνευ πυρός· καὶ ἐνταῦθά τινες ἀπώλοντο
τῶν στρατιωτῶν. Ἐφείποντο δὲ τῶν πολεμίων συνειλε- 10
γμένοι τινὲς, καὶ τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων ἥρ-
παζον, καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο περὶ αὐτῶν. Ἐλεί-
ποντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν οἵ τε διεφθαρμένοι ὑπὸ
τῆς χιόνος τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἵ τε ὑπὸ τοῦ ψύχους τοὺς
δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσεσηπότες. Ἦν δὲ τοῖς μὲν 11
ὀφθαλμοῖς ἐπικούρημα τῆς χιόνος, εἴ τις μέλαν τι ἔχων
πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πορεύοιτο· τῶν δὲ ποδῶν, εἴ τις
κινοῖτο, καὶ μηδέποτε ἡσυχίαν [k] ἔχοι, καὶ εἰ τὴν νύκτα
ὑπολύοιτο. Ὅσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύον-
το εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες, καὶ τὰ ὑποδήματα πε-

[i] Πρὸς τὸν κωμάρχην etc.] *Suidas:* Κωμάρχης· ὁ τῶν πόλεων ἄρχων παρὰ Ξενοφῶντι.

[k] Ἔχοι,] Ex MSto Eton. repoſui.

Digitized by Google

ριεπήγνυντο· καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἀρ-
χαῖα ὑποδήματα, [l] καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν
12 νεοδάρτων βοῶν. Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν ἀνάγκας ὑπε-
λείποντό τινες τῶν στρατιωτῶν· καὶ ἰδόντες μέλαν τι χω-
ρίον, διὰ τὸ ἐκλελοιπέναι αὐτόθεν τὴν χιόνα, εἴκαζον
τετηκέναι τὴν χιόνα. Καὶ ἐτετήκει διὰ κρήνην τινὰ, ἣ
πλησίον ἦν ἀτμίζουσα ἐν νάπει· ἐνταῦθα ἐκτραπόμενοι
13 ἐκάθηντο, καὶ οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι. Ὁ δὲ Ξενοφῶν,
ἔχων ὀπισθοφύλακας, ὡς ᾔσθετο, ἐδεῖτο αὐτῶν πάσῃ
τέχνῃ καὶ μηχανῇ, μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγων, ὅτι ἕπον-
ται πολλοὶ πολέμιοι συνειλεγμένοι· καὶ τελευτῶν ἐχα-
λέπαινεν. Οἱ δὲ σφάττειν ἐκέλευον· οὐδὲ γὰρ ἂν δύ-
14 νασθαι πορευθῆναι. Ἐνταῦθα ἔδοξε κράτιστον εἶναι, τοὺς
ἑπομένους πολεμίους φοβῆσαι, εἴ τις δύναιτο, μὴ ἐπιπέ-
σοιεν τοῖς κάμνουσι. Καὶ ἦν μὲν σκότος, οἱ δὲ προσῄε-
σαν πολλῷ θορύβῳ, ἀμφὶ ἃ εἶχον [m] διαφερόμενοι.
Ἔνθα δὴ οἱ μὲν ὀπισθοφύλακες ἐξαναστάντες, ἅτε ὑγιαί-
νοντες, ἔδραμον εἰς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ κάμνοντες, ἀνα-
κραγόντες ὅσον ἐδύναντο μέγιστον, τὰς ἀσπίδας πρὸς
τὰ δόρατα ἔκρουσαν. Οἱ δὲ πολέμιοι δείσαντες, ἧκαν
ἑαυτοὺς κατὰ τῆς χιόνος εἰς τὴν νάπην, καὶ οὐδεὶς ἔτι
οὐδαμοῦ ἐφθέγξατο.

15 Καὶ Ξενοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, εἰπόντες τοῖς

[l] Καρβάτιναι etc.] *Heſych.* Καρβατίνη, μόνη πήλλον, (lege cum doctiſ. *Kuhnio* μονόπελμον) καὶ εὐτελὲς ὑπόδημα ἀγροικικόν. Idem: Καρπάτινον, ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον: uno ſcilicet corio unaque adeo ſolea conſtabat hic calceus: unde μονόπελμον, μονόδερμον recte dicitur. *Suid.* et *Phavor.* Καρβάτιναι, εἶδος ὑποδήματος. *J. Poll.* tentat etiam vocis originem; l. 7. ſegm. 88. Ἀπὸ δὲ ἐθνῶν καὶ πόλεων λέγονται καὶ ἕτερα. Καρβατίνη μὲν, ἀγροικῶν ὑπόδημα, κληθὲν ὑπὸ Καρῶν.

[m] Διαφερόμενοι.] MS. Eton. μαχόμενοι: haud dubie ex gloſſa. *Phavor.* Διαφέρεσθαι, ἐρίζειν, φιλονεικεῖν—Διαφέρονται, μάχονται.

Digitized by Google

ἀσθενοῦσιν, ὅτι τῇ ὑστεραίᾳ ἧκουσί τινες ἐπ' αὐτούς, πο-
ρευόμενοι, πρὶν τέτταρα στάδια διελθεῖν, ἐντυγχάνουσιν
ἐν τῇ ὁδῷ ἀναπαυομένοις ἐπὶ τῆς χιόνος τοῖς στρατιώ-
ταις ἐγκεκαλυμμένοις, καὶ οὐδὲ φυλακὴ οὐδεμία καθει-
στήκει· καὶ ἀνίστασαν αὐτούς. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι οἱ ἔμ-
προσθεν οὐχ ὑποχωροῖεν. Ὁ δὲ παριὼν, καὶ παραπέμ- 16
πων τῶν πελταστῶν τοὺς ἰσχυροτάτους, ἐκέλευε σκέψασθαι,
τί εἴη τὸ κωλῦον. Οἱ δὲ ἀπήγγελλον, ὅτι ὅλον οὕτως
ἀναπαύοιτο τὸ στράτευμα. Ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενο-
φῶντα ηὐλίσθησαν αὐτοῦ ἄνευ πυρὸς καὶ ἄδειπνοι, φυ-
λακὰς, οἵας ἐδύναντο, καταστησάμενοι. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς
ἡμέραν ἦν, ὁ Ξενοφῶν, πέμψας πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας
τοὺς νεωτάτους, [n] ἀναστήσοντας, ἐκέλευσεν ἀναγκάζειν
προϊέναι. Ἐν δὲ τούτῳ Χειρίσοφος πέμπει τοὺς ἐκ τῆς 17
κώμης πευσομένους, πῶς ἔχοιεν οἱ τελευταῖοι. Οἱ δὲ,
ἄσμενοι ἰδόντες, τοὺς μὲν ἀσθενοῦντας τούτοις παρέδοσαν
κομίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, αὐτοὶ δὲ ἐπορεύοντο· καὶ
πρὶν εἴκοσι στάδια διεληλυθέναι, ἦσαν ἐν τῇ κώμῃ, ᾗ
Χειρίσοφος ηὐλίζετο. Ἐπεὶ δὲ συνεγίγνοντο ἀλλήλοις, 18
ἔδοξε κατὰ τὰς κώμας ἀσφαλὲς εἶναι τὰς τάξεις σκη-
νοῦν. Καὶ Χειρίσοφος μὲν αὐτοῦ ὑπέμεινεν, οἱ δὲ ἄλλοι,
διαλαχόντες, ἃς ἑώρων, κώμας, ἐπορεύοντο ἕκαστοι τὰς
ἑαυτῶν ἔχοντες.

Ἔνθα δὴ Πολυκράτης Ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐκέλευ-
σεν ἀφιέναι αὐτόν· καὶ λαβὼν αὐτὸς τοὺς εὐζώνους, θέων
ἐπὶ τὴν κώμην, ἣν εἰλήχει Ξενοφῶν, καταλαμβάνει
πάντας ἔνδον τοὺς κωμήτας καὶ τὸν κωμάρχην· καὶ πώ-
λους εἰς δασμὸν βασιλεῖ τρεφομένους, ἑπτακαίδεκα· καὶ

[n] Ἀναστήσοντας,] MS. Eton. et editiones nonnullæ exhibent ἀναστήσαντες, facili quidem et manifeſto errore. *Steph.* et *Leuncl.* re ipſa monente, ſcripſere ἀναστήσοντας.

τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου, ἐννάτην ἡμέραν γεγαμημένην· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγὼς ᾤχετο θηράσων, καὶ οὐχ
19 ἥλω ἐν ταῖς κώμαις. Αἱ δ᾽ οἰκίαι ἦσαν [o] κατάγειοι, τὸ μὲν στόμα ὥσπερ φρέατος, κάτω δ᾽ εὐρεῖαι· [p] αἱ δ᾽ εἴσοδοι τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὀρυκταὶ, οἱ δὲ ἄνθρωποι κατὰ κλίμακας κατέβαινον. Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦσαν αἶγες, οἶες, βόες, [q] ὄρνιθες, καὶ τὰ ἔκγονα τούτων· τὰ δὲ κτήνη πάντα χιλῷ ἔνδον ἐτρέφετο. Ἦσαν δὲ καὶ πυροὶ, καὶ κριθαὶ, καὶ ὄσπρια, καὶ [r] οἶνος κρίθινος ἐν κρατῆρσιν· ἐνῆσαν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ κριθαὶ [s] ἰσοχειλεῖς, καὶ κάλαμοι ἐνέκειντο, οἱ μὲν, μείζους, οἱ δὲ, ἐλάττους, γόνατα οὐκ ἔχοντες. Τούτους δ᾽ ἔδει, ὁπότε τις διψῴη, λαβόντα εἰς τὸ στόμα ἀμύζειν· καὶ πάνυ [t] ἄκρατος ἦν, εἰ μή τις ὕδωρ ἐπιχέοι· καὶ μάλα ἡδὺ πόμα [u] συμμαθόντι ἦν.

[o] Κατάγειοι,] *Suid.* Κατάγαιον οἴκημα, καὶ κατάγειον· ὑπὸ γῆν. Deinde verba hæc Xenophontis, tacito tamen auctoris nomine, adducit. *Diodor. Sic.* l. 4. p. 236. Κατασκευάσαντες δ᾽ οἰκήσεις ἑαυτοῖς καταγείους, καὶ etc.

[p] Αἱ δ᾽ εἴσοδοι etc.] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 259.

[q] Ὄρνιθες.] Ad gallinaceam ſpeciem communi auctorum uſu tranſiit. *Ariſtoph.* Σφηκ. v. 811. Lucæ 13, 34.

[r] Οἶνος κρίθινος etc.] In MSto Eton. et editionibus quibuſdam deeſt vox ultima; in aliis κριθινὸς ſcribitur. Hoc autem vini genus Oſiridis inventum fuiſſe tradit *Diodor. Sic.* l. 1. p. 17. Apud eundem l. 1. p. 31. potus iſte ζῦθος dicitur: Ejuſdem vide l. 4. p. 211. etiam *Athen.* l. 1. fere extremo. Confer *Herodot.* l. 2. c. 77.

[s] Ἰσοχειλεῖς,] *Phavor.* et *Suida* exponentibus, μέχρι χείλους πεπληρωμένοι. *J. Poll.* l. 2. ſegm. 89. ἀπὸ δὲ χειλέων, τὰ μέτρα ἰσοχειλῆ, τὰ ἐπίμεστα. Ejuſdem vide l. 5. ſegm. 133.

[t] Ἄκρατος] *Suid.* locum hunc citat in v. Ἄκρατος· *Fortis* ſeu *validus* hic loci ſonat ἄκρατος, metaphora a vino mero ſeu ἀμιγεῖ ſumta, cujus *maxima eſt vis.*

[u] Συμμαθόντι] MS. Eton. et libri quidam editi habent συμπαθόντι. Sed ex vet. cod. συμμαθόντι repoſitum eſſe teſtatur *Stephanus.* Quin et eandem hanc ſcripturam confirmat *Suidas,* qui συμμαθόντι exponit συνεθισθέντι: et dein locum hunc, auctore quidem non appellato, exſcribit.

Digitized by Google

Ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸν μὲν ἄρχοντα τῆς κώμης ταύτης 20
σύνδειπνον ἐποιήσατο, καὶ θαῤῥεῖν ἐκέλευεν αὐτὸν, λέγων, ὅτι ȣ̓́τε τῶν τέκνων ϛερήσοιτο, τήν τε οἰκίαν αὐτȣ̃ [x] ἀντεμπλήσαντες τῶν ἐπιτηδείων ἀπίασιν, ἢν ἀγαθόν τι τῷ ϛρατεύματι ἐξηγησάμενος φαίνηται, ἔς᾽ ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθνει γένωνται. Ὁ δὲ ταῦτα ὑπιςχνεῖτο, καὶ φιλοφρονȣ́μενος, οἶνον ἔφρασεν ἔνθα ἦν κατορωρυγμένος. Ταύτην μὲν ȣ̓̃ν τὴν νύκτα διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις ἀγαθοῖς οἱ ϛρατιῶται, ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸν κωμάρχην, καὶ τὰ τέκνα αὐτȣ̃ ὁμȣ̃ ἐν ὀφθαλμοῖς. Τῇ δ᾽ ἐπιȣ́σῃ ἡμέρᾳ Ξενοφῶν, 21
λαβὼν τὸν κωμάρχην, πρὸς τὸν Χειρίσοφον ἐπορεύετο· ὅπȣ δὲ παρίοι κώμην, ἐτρέπετο πρὸς τȣ̀ς ἐν ταῖς κώμαις, καὶ κατελάμβανε πανταχȣ̃ εὐωχȣμένȣς καὶ εὐθυμȣμένȣς, καὶ ȣ̓δαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παραθεῖεν αὐτῷ ἄριςον· ȣ̓κ ἦν δ᾽ ὅπȣ ȣ̓ παρετίθεσαν ἐπὶ τὴν αὐτὴν τράπεζαν κρέα ἄρνεια, ἐρίφεια, χοίρεια, μόσχεια, ὀρνίθεια, σὺν πολλοῖς ἄρτοις, τοῖς μὲν πυρίνοις, τοῖς δὲ κριθίνοις. Ὁπότε δέ τις φιλοφρονȣ́μενός τῳ βȣ́- 22
λοιτο προπιεῖν, εἷλκεν ἐπὶ τὸν κρατῆρα· [y] ἔνθα κύψαντα ἔδει ῥοφȣ̃ντα πιεῖν ὥσπερ βοῦν. Καὶ τῷ κωμάρχῃ ἐδίδοσαν λαμβάνειν, ὅ τι βȣ́λοιτο. Ὁ δὲ ἄλλο μὲν ȣ̓δὲν ἐδέχετο· ὅπȣ δέ τινα τῶν συγγενῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν ἀεὶ ἐλάμβανεν.

Ἐπεὶ δὲ ἦλθον πρὸς Χειρίσοφον, κατελάμβανον 23
[z] καὶ ἐκείνȣς σκηνȣ̃ντας, ἐςεφανωμένȣς τȣ̃ ξηρȣ̃ χιλȣ̃

[x] Ἀντιμπλήσαντες τῶν etc.] *Suid.* a quo *Steph.* id participii mutuatur, exponit ἀνταποδόντες.

[y] Ἔνθα κύψαντα etc.] *Hermogen.* Περὶ Ἰδεῶν l. 2.

[z] Καὶ ἐκείνȣς σκηνȣ̃ντας] i. e. *hos etiam*, perinde atque illos, ad quos prius modo diverterat, εὐωχȣμένȣς etc. Addit ἐςεφανωμένȣς, pro more ſcilicet eorum, epulis qui vacarent. Sic K. Π. p. 136. σκηνὴ eſt *convivium*. Et Λακεδαιμ. Πολιτ. haud

Digitized by Google

στεφάνους, καὶ διακονοῦντας Ἀρμενίους παῖδας σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς· τοῖς δὲ παισὶν ἐδείκνυσαν, ὥσπερ [a] ἐνεοῖς, ὅ τι δέοι ποιεῖν. Ἐπεὶ δὲ ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν, κοινῇ δὲ ἀνηρώτων τὸν κωμάρχην διὰ τοῦ περσίζοντος ἑρμηνέως, τίς εἴη ἡ χώρα. Ὁ δ᾽ ἔλεγεν, ὅτι Ἀρμενία. Καὶ πάλιν ἠρώτων, τίνι ἵπποι τρέφοιντο. Ὁ δ᾽ ἔλεγεν, ὅτι βασιλεῖ δασμός· τὴν δὲ πλησίον χώραν ἔφη εἶναι Χάλυβας, καὶ τὴν
24 ὁδὸν ἔφραζεν, ᾗ εἴη. Καὶ αὐτὸν τότε μὲν ᾤχετο ἄγων Ξενοφῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας, καὶ ἵππον, ὃν εἰλήφει, παλαιότερον δίδωσι τῷ κωμάρχῃ ἀναθρέψαντι καταθῦσαι, (ὅτι ἤκουσεν, αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ἡλίου) δεδιὼς, μὴ ἀποθάνῃ· ἐκεκάκωτο γὰρ ὑπὸ τῆς πορείας· αὐτὸς δὲ τῶν πώλων λαμβάνει, καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν καὶ λοχαγῶν ἔδωκεν ἑκάστῳ πῶλον. Ἦσαν δ᾽ οἱ ταύτῃ ἵπποι μείονες μὲν τῶν Περσικῶν, θυμοειδέστεροι δὲ πολλῷ. Ἐνταῦθα δὴ καὶ διδάσκει ὁ κωμάρχης, περὶ τοὺς πόδας τῶν ἵππων καὶ τῶν ὑποζυγίων [b] σακκία περιειλεῖν, ὅταν διὰ τῆς χιόνος ἄγωσιν· ἄνευ γὰρ τῶν σακκίων κατεδύοντο μέχρι τῆς γαστρός.

C. VI. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν ὀγδόη, τὸν μὲν ἡγεμόνα παραδίδωσι Χειρισόφῳ, τοὺς δ᾽ οἰκέτας καταλείπει τῷ κωμάρχῃ, πλὴν τοῦ υἱοῦ ἄρτι ἡβάσκοντος. Τοῦτον δ᾽ Ἐπισθένει Ἀμφιπολίτῃ παραδίδωσι φυλάττειν, ὅπως, εἰ καλῶς ἡγήσαιτο, ἔχων καὶ τοῦτον ἀπίοι. Καὶ εἰς τὴν

ita longe ab init. σκηνοῦν et διασκηνοῦν de conviviis Lacedæmoniorum ſemel atque iterum adhibet. Infra itidem hiſtoriæ hujuſce l. 5. παρέχει δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιτα, ἄρτους, οἶνον etc. ubi σκηνοῦντες ſunt οἱ εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντες, ejuſque adeo μετέχοντες.

[a] Ἐνεοῖς,] *Suid.* Ἐννέος· (ſic enim apud hunc ſcribitur) ἄφωνος, κωφὸς: adductis ibidem Xenophontis hiſce verbis. *Heſych.* Ἐνεὸς—κωφὸς, ὃς οὔτε ἀκούει, οὔτε λαλεῖ. MS. Eton. et editiones quædam veteres, pro ὥσπερ ἐνεοῖς peſſime exhibent ὥσπερεὶ νέοις.

Digitized by Google

οἰκίαν αὐτοῦ εἰσεφόρησαν ὡς ἐδύναντο πλεῖστα, καὶ ἀνα-
ζεύξαντες ἐπορεύοντο. Ἡγεῖτο δ' αὐτοῖς ὁ κωμάρχης 2
λελυμένος διὰ χιόνος· καὶ ἤδη τ' ἦν ἐν τῷ τρίτῳ σταθ-
μῷ, καὶ ὁ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη, ὅτι οὐκ εἰς
κώμας ἦγεν. Ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι οὐκ εἶεν ἐν τῷ τόπῳ τού-
τῳ. Ὁ δὲ Χειρίσοφος αὐτὸν ἔπαισε μὲν, ἔδησε δ' οὔ·
ἀπὸ δὲ τούτου ἐκεῖνος τῆς νυκτὸς ἀποδρὰς ᾤχετο, κατα-
λιπὼν τὸν υἱόν. [c] Τοῦτό γε δὴ Χειρισόφῳ καὶ Ξενο-
φῶντι μόνον διάφορον ἐν τῇ πορείᾳ ἐγένετο, ἡ τοῦ ἡγε-
μόνος κάκωσις καὶ ἀμέλεια. Ἐπισθένης δὲ ἠράσθη τε τοῦ
παιδὸς, καὶ οἴκαδε κομίσας πιστοτάτῳ ἐχρῆτο.

Μετὰ τοῦτο σταθμοὺς ἑπτὰ ἐπορεύθησαν, ἀνὰ πέν- 3
τε παρασάγγας τῆς ἡμέρας, παρὰ τὸν Φᾶσιν ποτα-
μὸν, εὖρος ὡς πλεθριαῖον. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθ-
μοὺς δύο, παρασάγγας δέκα· ἐπὶ δὲ τῇ εἰς τὸ πεδίον
ὑπερβολῇ ἀπήντησαν αὐτοῖς Χάλυβες καὶ Τάοχοι καὶ
Φασιανοί. Χειρίσοφος δὲ, ἐπεὶ κατεῖδε τοὺς πολεμίους 4
ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ, ἐπαύσατο πορευόμενος, ἀπέχων ὡς
τριάκοντα σταδίους, ἵνα μὴ κατὰ κέρας ἄγων πλησιάσῃ
τοῖς πολεμίοις· παρήγγειλε δὲ τοῖς ἄλλοις παράγειν
τοὺς λόχους, ὅπως ἐπὶ φάλαγγος γένοιτο τὸ στράτευμα.
Ἐπεὶ δὲ ἦλθον οἱ ὀπισθοφύλακες, συνεκάλεσε τοὺς στρα-
τηγοὺς καὶ λοχαγοὺς, καὶ ἔλεξεν ὧδε·

Οἱ μὲν πολέμιοι, ὡς ὁρᾶτε, κατέχουσι τὰς ὑπερ- 5
βολὰς τοῦ ὄρους· ὥρα δὲ βουλεύεσθαι, ὅπως ὡς κάλλιστα
ἀγωνιούμεθα. Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ παραγγέλλειν μὲν
ἀριστοποιεῖσθαι τοῖς στρατιώταις, ἡμᾶς δὲ βουλεύεσθαι,

[b] Σακκία περιδεῖν, etc.] Rationem hanc equos per nives expediendi tangit Cl. *Montfauc.* Antiqu. Illuſtr. T. 4. par. 1. p. 79.

[c] Τοῦτό γε δὴ etc.] Editi, quos vidi, omnes dant τοῦτό τε δὴ etc. MS. Eton. τότε δὴ etc. pro quibus, monente *Stephano*, repoſui τοῦτό γε etc.

Digitized by Google

εἴτε τήμερον, εἴτε αὔριον δοκεῖ ὑπερβάλλειν τὸ ὄρος.
6 Ἐμοὶ δέ γε, ἔφη ὁ Κλεάνωρ, δοκεῖ, ἐπὰν ὡς τάχιστα
ἀριστήσωμεν, ἐξοπλισαμένους ὡς τάχιστα ἰέναι ἐπὶ τοὺς
ἄνδρας. Εἰ γὰρ διατρίψομεν τὴν τήμερον ἡμέραν, οἵ
τε νῦν ὁρῶντες ἡμᾶς πολέμιοι θαρσαλεώτεροι ἔσονται,
καὶ ἄλλους εἰκὸς, τούτων θαῤῥούντων, πλείους προσγενέσθαι.
7 Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν εἶπεν· Ἐγὼ δ' οὕτω γινώσκω·
Εἰ μὲν ἀνάγκη ἐστὶ μάχεσθαι, τοῦτο δεῖ παρασκευάσα-
σθαι, ὅπως ὡς κράτιστα μαχούμεθα· εἰ δὲ βουλόμεθα
ὡς ῥᾷστα ὑπερβάλλειν, τοῦτό μοι δοκεῖ σκεπτέον εἶναι,
ὅπως ἐλάχιστα μὲν τραύματα λάβοιμεν, ὡς ἐλάχιστα
8 δὲ σώματα ἀνδρῶν ἀποβάλοιμεν. Τὸ μὲν οὖν ὄρος ἐστὶ
τὸ ὁρώμενον πλέον, ἢ ἐφ' ἑξήκοντα στάδια, ἄνδρες δ'
οὐδαμῆ φυλάττοντες ἡμᾶς φανεροί εἰσιν, ἀλλ' ἢ κατὰ
ταύτην τὴν ὁδόν· πολὺ οὖν κρεῖττον, τοῦ ἐρήμου ὄρους καὶ
κλέψαι τι πειρᾶσθαι λαθόντας, καὶ ἁρπάσαι φθάσαν-
τας, ἢν δυνώμεθα, μᾶλλον, ἢ πρὸς ἰσχυρὰ χωρία καὶ
9 ἄνδρας παρεσκευασμένους μάχεσθαι. Πολὺ γὰρ ῥᾷον,
ὄρθιον ἀμαχεὶ ἰέναι, ἢ ὁμαλὸν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν πολε-
μίων ὄντων· καὶ νύκτωρ ἀμαχεὶ μᾶλλον ἂν τὰ πρὸ πο-
δῶν ὁρῴη τις, ἢ μεθ' ἡμέραν μαχόμενος· καὶ ἡ τρα-
χεῖα τοῖς ποσὶν ἀμαχεὶ ἰοῦσιν εὐμενεστέρα, ἢ ὁμαλὴ,
10 τὰς κεφαλὰς βαλλομένοις. Κλέψαι δὲ οὐκ ἀδύνατόν
μοι δοκεῖ εἶναι, ἐξὸν μὲν νυκτὸς ἰέναι, ὡς μὴ δύνασθαι
ὁρᾶσθαι· ἐξὸν δὲ ἀπελθεῖν τοσοῦτον, ὡς μὴ αἴσθησιν
παρέχειν. Δοκοῦμεν δ' ἂν μοι, ταύτῃ προσποιούμενοι
προσβαλεῖν, ἐρημοτέρῳ ἂν τῷ ἄλλῳ ὄρει χρῆσθαι· μέ-
11 νοιεν γὰρ αὐτοῦ μᾶλλον ἀθρόοι οἱ πολέμιοι. Ἀτὰρ τί
ἐγὼ περὶ κλοπῆς συμβάλλομαι; Ὑμᾶς γὰρ ἔγωγε,
ὦ Χειρίσοφε, ἀκούω, τοὺς Λακεδαιμονίους, [d] ὅσοι ἐστὲ τῶν

[d] Ὅσοι ἐστὲ τῶν ὁμοίων.] Apud Lacedæmonios ὅμοιοι iidem fe-

Digitized by Google

ὁμοίων, εὐθὺς ἐκ παίδων κλέπτειν μελετᾷν· καὶ οὐκ αἰσχρὸν εἶναι, ἀλλὰ ἀναγκαῖον κλέπτειν, ὅσα μὴ κωλύει νόμος. Ὅπως δὲ ὡς κράτιστα κλέπτητε, καὶ πειρᾶσθε λανθάνειν, νόμιμον ἄρα ὑμῖν ἐστιν, ἐὰν ληφθῆτε κλέπτοντες, μαστιγοῦσθαι. Νῦν οὖν μάλα σοι καιρός ἐστιν ἐπιδείξασθαι τὴν παιδείαν, καὶ φυλάττεσθαι μέντοι, μὴ ληφθῶμεν κλέπτοντες τοῦ ὄρους, ὡς μὴ πολλὰς πληγὰς λάβωμεν.

Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, καὶ ἐγὼ ὑμᾶς 12
ἀκούω τοὺς Ἀθηναίους δεινοὺς εἶναι κλέπτειν τὰ δημόσια, (καὶ μάλα ὄντος δεινοῦ τοῦ κινδύνου τῷ κλέπτοντι) καὶ τοὺς κρατίστους μέντοι μάλιστα, εἴπερ ὑμῖν οἱ κράτιστοι ἄρχειν ἀξιοῦνται· ὥστε ὥρα καὶ σοὶ ἐπιδείκνυσθαι τὴν παιδείαν.
Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἕτοιμός εἰμι, τοὺς ὀπι- 13
σθοφύλακας ἔχων, ἐπειδὰν δειπνήσωμεν, ἰέναι καταληψόμενος τὸ ὄρος. Ἔχω δὲ καὶ ἡγεμόνας· οἱ γὰρ γυμνῆται τῶν ἐφεπομένων ἡμῖν [e] κλοπῶν ἔλαβόν τινας ἐνεδρεύσαντες· [f] καὶ τούτων πυνθάνομαι, ὅτι οὐκ ἄβα-

re videntur fuiſſe, atque ὁμότιμοι apud Perſas, i. e. *pari honore ac dignitate præditi.* De iiſdem Noſter Hiſt. Gr. l. 3. fere medio: Οὗτος δὲ (Κινάδων) ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος καλὸς, καὶ τὴν ψυχὴν εὔρωστος, οὐ μέντοι τῶν ὁμοίων. Ii autem ὅμοιοι Lacedæmoniis cenſebantur, qui, cum vitam a teneris annis ex legum præſcripto inſtituiſſent, ſic demum ad rempublicam accedebant. Noſter in Λακεδαιμ. Πολιτ. haud ita longe a fine: Ἐπέθηκε δὲ (Lycurgus) καὶ τὴν ἀνυπόστατον ἀνάγκην, ἀσκεῖν ἅπασαν πολιτικὴν ἀρετήν. Τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκτελοῦσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκείαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελογίσατο οὔτε σωμάτων, οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν. Εἰ δέ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι, τοῦτον ἐκεῖ ἀπέδειξε μήτε νομίζεσθαι ἔτι τῶν ὁμοίων εἶναι.

[e] Κλοπῶν] *Suidas:* Κλώψ· ὁ κλέπτης. Ξενοφῶν· Εἰσὶ γυμνῆτες τῶν ἐφεπομένων ἡμῖν κλοπῶν. Voces *Suidæ* priores ex Xenophontis exemplaribus corrigendæ ſunt.

[f] Καὶ τούτων etc.] In editis antehac libris ſic legitur et diſtinguitur locus; ἔλαβόν τινα; ἐνεδρεύσαντες τούτων· καὶ πυνθάνομαι &c. In MSto Eton. deeſt illud τούτων: quod tamen, poſita poſt ἐνεδρεύσαντες diſtinctionis nota, rectius retinendum videtur, et cum ſequentibus (quod maluit etiam *Ste-*

τόν ἐστι τὸ ὄρος, ἀλλὰ νέμεται καὶ αἰξὶ καὶ βουσίν· ὥστε,
ἤνπερ ἅπαξ λάβωμέν τι τοῦ ὄρους, βατὰ καὶ τοῖς ὑπο-
ζυγίοις ἔσται. Ἐλπίζω μέντοι, οὐδὲ τοὺς πολεμίους
μενεῖν ἔτι, ἐπειδὰν ἴδωσιν ἡμᾶς ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐπὶ τῶν
ἄκρων· οὐδὲ γὰρ νῦν ἐθέλουσι καταβαίνειν εἰς τὸ ἴσον
ἡμῖν. Ὁ δὲ Χειρίσοφος εἶπε· Καὶ τί δεῖ σε ἰέναι, καὶ
λείπειν τὴν ὀπισθοφυλακίαν; ἀλλ' ἄλλους πέμψον, ἐὰν
14 μή τινες ἐθελούσιοι φαίνωνται. Ἐκ τούτου Ἀριστώνυμος
Μεθυδριεὺς ἔρχεται, ὁπλίτας ἔχων· καὶ Ἀριστέας Χῖος,
γυμνήτας· καὶ Νικόμαχος Οἰταῖος, γυμνήτας· καὶ σύν-
θημα ἐποιήσαντο, ὁπότε ἔχοιεν τὰ ἄκρα, πυρὰ καίειν
πολλά. Ταῦτα συνθέμενοι ἠρίστων· ἐκ δὲ τοῦ ἀρίστου
προήγαγεν Ἀριστώνυμος τὸ στράτευμα πᾶν ὡς δέκα στά-
δια πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅπως ὡς μάλιστα δοκοίη ταύ-
τῃ προσάξειν.

15 Ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησαν, καὶ νὺξ ἐγένετο, οἱ μὲν ταχ-
θέντες ᾤχοντο, καὶ καταλαμβάνουσι τὸ ὄρος· οἱ δ' ἄλ-
λοι αὐτοῦ ἀνεπαύοντο. Οἱ δὲ πολέμιοι, ὡς ᾔσθοντο ἐχό-
μενον τὸ ὄρος, ἐγρηγόρησαν, καὶ ἔκαιον πυρὰ πολλὰ
16 διὰ νυκτός. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, Χειρίσοφος μὲν
θυσάμενος ἦγε κατὰ τὴν ὁδόν· οἱ δὲ, τὸ ὄρος κατα-
λαβόντες καὶ τὰ ἄκρα, ἐπῄεσαν. Τῶν δ' αὖ πολε-
μίων τὸ μὲν πολὺ ἔμενεν ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους,
μέρος δ' αὐτῶν ἀπήντα τοῖς κατὰ τὰ ἄκρα. Πρὶν δὲ
ὁμοῦ εἶναι τοὺς πολεμίους, ἀλλήλοις συμμιγνύουσιν οἱ κα-
τὰ τὰ ἄκρα· καὶ νικῶσιν οἱ Ἕλληνες καὶ διώκουσιν.
17 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου οἱ μὲν πελτασταὶ τῶν
Ἑλλήνων δρόμῳ ἔθεον πρὸς τοὺς παρατεταγμένους· Χει-

phanus) connectendum. Solent enim auctores caſum iſtum verbo συνθάνομαι adjungere, ſuppreſſis præpoſitionibus παρὰ vel ἐκ.

ρίσοφος δὲ βάδην ταχὺ ἐφείπετο σὺν τοῖς ὁπλίταις.
Οἱ δὲ πολέμιοι οἱ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπειδὴ τὸ ἄνω ἑώρων ἡτ-
τώμενον, φεύγουσι· καὶ ἀπέθανον μὲν οἱ πολλοὶ αὐτῶν,
γέρρα δὲ πάμπολλα ἐλήφθη· ἃ οἱ Ἕλληνες, ταῖς μα-
χαίραις κόπτοντες, ἀχρεῖα ἐποίουν. Ὡς δ' ἀνέβησαν,
θύσαντες, καὶ τρόπαιον στησάμενοι, κατέβησαν εἰς τὸ
πεδίον καὶ κώμας, πολλῶν ἀγαθῶν γεμούσας.

Ἐκ δὲ τούτων ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους, σταθμοὺς VII.
πέντε, παρασάγγας τριάκοντα· καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέ-
λιπε· χωρία γὰρ ᾤκουν ἰσχυρὰ οἱ Τάοχοι, ἐν οἷς καὶ τὰ
ἐπιτήδεια πάντα εἶχον ἀνακεκομισμένοι. Ἐπεὶ δὲ ἀφί-
κοντο εἰς χωρίον, ὃ πόλιν μὲν οὐκ εἶχεν, οὐδ' οἰκίας, συν-
εληλυθότες δὲ ἦσαν αὐτόσε καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες
καὶ κτήνη πολλά, Χειρίσοφος μὲν πρὸς τοῦτο προσέβαλ-
λεν εὐθὺς ἥκων· ἐπεὶ δὲ ἡ πρώτη τάξις ἔκαμνεν, ἄλ-
λη προσήει, καὶ αὖθις ἄλλη· οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις περι-
στῆναι, ἀλλ' ἀπότομον ἦν κύκλῳ. Ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν 2
ἦλθε σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι καὶ πελτασταῖς καὶ ὁπλί-
ταις, ἐνταῦθα δὴ λέγει Χειρίσοφος· Εἰς καλὸν ἥκεις·
τὸ γὰρ χωρίον αἱρετέον· τῇ γὰρ στρατιᾷ οὐκ ἔστι τὰ ἐπι-
τήδεια, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χωρίον.

Ἐνταῦθα δὴ κοινῇ ἐβουλεύοντο· καὶ τοῦ Ξενοφῶν- 3
τος ἐρωτῶντος, τί τὸ κωλύον εἴη εἰσελθεῖν, εἶπεν ὁ Χει-
ρίσοφος· Ἀλλὰ μία αὕτη ἐστὶ πάροδος, ἣν ὁρᾷς· ὅταν
δέ τις ταύτῃ [g] πειρᾶται παριέναι, κυλινδοῦσι λίθους ὑπὲρ
ταύτης τῆς ὑπερεχούσης πέτρας· ὃς δ' ἂν καταληφθείη,
οὕτω διατίθεται. Ἅμα δ' ἔδειξεν αὐτῷ συντετριμμέ-
νους ἀνθρώπους καὶ σκέλη καὶ πλευράς. Ἢν δὲ τοὺς 4
λίθους ἀναλώσωσιν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἄλλο τι, ἢ οὐδὲν

[g] Πειρᾶται] Sic MS. Eton. et edit. *Leuncl.* Alii ἐπειρᾶτο.

Digitized by Google

κωλύει παριέναι; οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁρῶμεν, εἰ μὴ ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους· καὶ τούτων δύο ἢ τρεῖς ὡπλισμένους. Τὸ δὲ χωρίον, ὡς καὶ σὺ ὁρᾷς, σχεδὸν τρία ἡμίπλεθρά ἐστιν, ἃ δεῖ βαλλομένους πεξελθεῖν. Τούτου δὲ ὅσον πλέθρον δασὺ πίτυσι [h] διαλειπούσαις μεγάλαις, [i] ἀνθ᾽ ὧν ἑστηκότες ἄνδρες τί ἂν πάσχοιεν, ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων, ἢ ὑπὸ τῶν κυλινδουμένων; τὸ λοιπὸν οὖν ἤδη γίγνεται ὡς ἡμίπλεθρον, ὃ δεῖ, ὅταν

5 λωφήσωσιν οἱ λίθοι, παραδραμεῖν. Ἀλλ᾽ εὐθέως, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, ἐπειδὰν ἀρξώμεθα εἰς τὸ δασὺ παριέναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί. Αὐτὸ ἂν, ἔφη, τὸ δέον εἴη· θᾶττον γὰρ [k] ἀληθῶς ἀναλώσουσι τοὺς λίθους. Ἀλλὰ πορευώμεθα, ἔνθεν ἡμῖν μικρὸν [l] ὕστερόν τι παραδραμεῖν ἔσται, ἢν δυνώμεθα· καὶ ἀπελθεῖν ῥᾴδιον, ἢν [m] βουλώμεθα.

6 Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν, καὶ Καλλίμαχος Παῤῥάσιος, λοχαγός· (τούτου γὰρ ἡγεμονία ἦν τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγῶν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ) οἱ δὲ

[h] Διαλειπούσαις] *Suid.* et *Phavor.* Διαλειπούσαι· ἀλλήλων ἀπέχουσαι.

[i] Ἀνθ᾽ ὧν] Hanc lectionem libri, quos vidi, præſtant omnes. At *Stephanus* maluit ἐφ᾽ ὧν. Ipſe, ſi vulgata quidem præpoſitio loco movenda ſit, libens repoſuerim ὑφ᾽ ὧν. Sic fere mox infra Noſter: ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα etc. et, προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ᾽ ᾧ etc. Nec caſus in his exemplis variatio prohibet, quominus cuiquam ſe probet conjectura in medium jam adlata.

[k] Ἀληθῶς] In MSto Eton. deeſt: quod et *Muretus* delendum cenſuit.

[l] Ὕστερόν τι] Utramque vocem delet *Muretus*: et prior quidem in MSto Eton. non comparet. Hunc ſequi malim, ut ſit μικρόν τι: quam et *Steph.* ſcripturam in nonnullis vet. cod. ſe inveniſſe teſtatur.

[m] Βουλώμεθα.] MS. Eton. et edit. quædam veteres habent ἢν ἀλώμεθα. *Laſcaris*, teſte *Stephano*, legiſſe videtur βαλλώμεθα: quam ille quidem lectionem ſe non improbare profeſſus, agnoſcit tamen, vulgatam lectionem huic aptam eſſe loco.

Digitized by Google

ἄλλοι λοχαγοὶ ἔμενον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ. Μετὰ τοῦτο οὖν
ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ἑβδομή-
κοντα, οὐκ ἀθρόοι, ἀλλὰ καθ' ἕνα, ἕκαστος φυλαττό-
μενος ὡς ἐδύνατο. Ἀγασίας δὲ ὁ Στυμφάλιος καὶ
Ἀριστώνυμος Μεθυδριεὺς, καὶ οὗτοι τῶν ὀπισθοφυλάκων
λοχαγοὶ ὄντες, καὶ ἄλλοι δὲ, ἐφίστασαν ἔξω τῶν δέν-
δρων· οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς ἐν τοῖς δένδροις ἑστάναι πλεῖον,
ἢ τὸν ἕνα λόχον. Ἔνθα δὴ καὶ Καλλίμαχος μηχα- 7
νᾶταί τι· Προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν αὐτὸς,
δύο ἢ τρία βήματα· ἐπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροιντο, ἀνε-
χάζετο εὐπετῶς· ἐφ' ἑκάστης δὲ προδρομῆς πλέον ἢ δέ-
κα ἅμαξαι πετρῶν ἀνηλίσκοντο. Ὁ δὲ Ἀγασίας, ὡς
ὁρᾷ τὸν Καλλίμαχον, ἃ ἐποίει, καὶ τὸ στράτευμα πᾶν
θεώμενον, δείσας, μὴ οὐ πρῶτος παραδράμοι εἰς τὸ
χωρίον, οὔτε τὸν Ἀριστώνυμον πλησίον ὄντα παρακαλέ-
σας, οὐδὲ Εὐρύλοχον τὸν Λουσιέα, ἑταίρους ὄντας, οὐδ'
ἄλλον οὐδένα, χωρεῖ αὐτὸς, καὶ παρέρχεται πάντας.
Ὁ δὲ Καλλίμαχος, ὡς ἑώρα αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμ- 8
βάνεται αὐτοῦ τῆς ἴτυος· ἐν δὲ τούτῳ παρέθει αὐτοὺς
Ἀριστώνυμος Μεθυδριεὺς, καὶ μετὰ τοῦτον Εὐρύλοχος Λου-
σιεύς· πάντες γὰρ οὗτοι ἀντεποιοῦντο ἀρετῆς, καὶ διη-
γωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους, καὶ οὕτως ἐρίζοντες αἱροῦσι τὸ
χωρίον. Ὡς γὰρ ἅπαξ εἷς ἐπέδραμεν, οὐδεὶς ἔτι πέ-
τρος ἄνωθεν ἠνέχθη.

Ἐνταῦθα δὴ δεινὸν ἦν θέαμα· αἱ γὰρ γυναῖκες, 9
ῥίπτουσαι τὰ παιδία, εἶτα καὶ ἑαυτὰς ἐπικατεῤῥίπτουν·
καὶ οἱ ἄνδρες ὡσαύτως. Ἔνθα δὲ καὶ Αἰνέας ὁ Στυμ-
φάλιος λοχαγὸς, ἰδών τινα θέοντα ὡς ῥίψοντα ἑαυτὸν,
στολὴν ἔχοντα καλὴν, ἐπιλαμβάνεται ὡς αὐτὸν κωλύ-
σων. Ὁ δ' αὐτὸν ἐπισπᾶται, καὶ ἀμφότεροι ᾤχοντο

Digitized by Google

κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι, καὶ ἀπέθανον. Ἐντεῦθεν ἄνθρωποι μὲν ὀλίγοι πάνυ ἐλήφθησαν, βόες δὲ καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα πολλά.

10 Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ [n] Χαλύβων σταθμοὺς ἑπτὰ, παρασάγγας πεντήκοντα. Οὗτοι ἦσαν, ὧν διῆλθον, ἀλκιμώτατοι, καὶ εἰς χεῖρας ᾔεσαν· εἶχον δὲ [o] θώρακας λινοῦς μέχρι [p] τοῦ ἤτρου, [q] ἀντὶ δὲ τῶν πτερυγίων
11 σπάρτα πυκνὰ ἐστραμμένα. Εἶχον δὲ καὶ κνημῖδας καὶ κράνη, καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον, ὅσον [r] ξυήλην Λακωνικὴν, ᾧ ἔσφαττον, ὧν κρατεῖν δύναιντο· καὶ ἀποτέμνοντες ἂν τὰς κεφαλὰς, ἔχοντες ἐπορεύοντο· καὶ ᾖδον, καὶ ἐχόρευον, ὁπότε οἱ πολέμιοι ὄψεσθαι αὐτοὺς ἔμελλον· εἶχον δὲ καὶ δόρυ ὡς πεντεκαίδεκα πηχῶν,
12 μίαν λόγχην ἔχον. Οὗτοι ἐνέμενον ἐν τοῖς πολίσμασιν· ἐπεὶ δὲ παρέλθοιεν οἱ Ἕλληνες, εἵποντο ἀεὶ μαχόμενοι· [s] ᾤχοντο δὲ ἐν τοῖς ὀχυροῖς· καὶ τὰ ἐπιτήδεια

[n] Χαλύβων] Pro quo nomine apud *Diodor. Sic.* l. 14. p. 259. legitur Χαλκιδέων.

[o] Θώρακας λινοῦς] v. ad Cyrop. 6, 4, 1.

[p] Τοῦ ἤτρου,] Vocari ἦτρον tradit *J. Poll.* l. 2. ſegm. 170. quidquid infra umbilicum ſit uſque ad pubem. *Heſych.* Ἦτρον, ὁ περὶ τὸ ὑπογάστριον τόπος, ὁ ὑπὸ τὸν ὄμφαλον.

[q] Ἀντὶ δὲ τῶν πτερύγων] MS. Eton. ἀντὶ δὲ τῶν πτερυγίων etc. Sic et *Suid.* in v. Ξυήλη. *J. Poll.* l. 1. ſegm. 134. Θώραξ, καὶ τὰ μέρη τοῦ θώρακος, πτέρυγες. Vide ſis *H. Steph.* Animadv. in Adag. *Eraſmi* p. 458.

[r] Ξυήλην Λακωνικὴν,] *Heſych.* et *Phavor.* Ξυήλη ξυάλη· ἔστι δὲ καὶ ξιφίδιον, ὅ τινες δρέπανον λέγουσι. *Suid.* Ξυήλην. ἣν ξυάλην λέγομεν: hunc locum deinde Xenoph. citat. Gladium autem fuiſſe brevem, et inſtar falcis incurvum, docet erudit. *Meurſ.* Miſcell. Lacon. l. 2. c. 1. Falcatis itidem armis eum adſcribit *J. Poll.* l. 1. ſegm. 137.

[s] Ὤιχοντο δὲ ἐν etc.] MS. Eton. ᾤκουν δὲ ἐν etc. quam lectionem ſuam fecit *Muretus.* Mavult *Steph.* ἐλοχῶντο; quippe qui οἴχομαι εἰς τόπον τινὰ, non autem οἴχομαι ἐν τόπῳ τινὶ, recte dici ſuſpicatus eſt. Locutionem eſſe ellipticam, ſic ſupplendam ᾤχοντο, ἐν τοῖς ὀχυροῖς ὄντες, autumavit *Leunclavius.* Sed tali auxilio non opus eſt. Sanam eſſe vulgatam ſcripturam vidit *Portus*, et exemplis ejuſdem loquendi formæ adlatis

ἐν τούτοις ἀνακεκομισμένοι ἦσαν· ὥστε μηδὲν λαμβάνειν
αὐτόθεν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ διετράφησαν τοῖς κτήνε-
σιν, ἃ ἐκ τῶν Ταόχων ἔλαβον.

Ἐκ τούτου οἱ Ἕλληνες ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν [t] Ἅρπασον 13
ποταμὸν, εὖρος τεττάρων πλέθρων. Ἐντεῦθεν ἐπορεύ-
θησαν διὰ Σκυθινῶν σταθμοὺς τέτταρας, παρασάγγας
εἴκοσι, διὰ πεδίου εἰς κώμας· ἐν αἷς ἔμειναν ἡμέρας
τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο. Ἐντεῦθεν δὲ ἦλθον σταθμοὺς 14
τέτταρας, παρασάγγας εἴκοσι, πρὸς πόλιν μεγάλην
καὶ εὐδαίμονα, οἰκουμένην· ἐκαλεῖτο δὲ Γυμνίας. Ἐκ
ταύτης τῆς χώρας ὁ ἄρχων τοῖς Ἕλλησιν ἡγεμόνα πέμ-
πει, ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χώρας ἐπάγοι αὐ-
τούς. Ἐλθὼν δὲ αὐτὸς, λέγει, ὅτι ἄξει αὐτοὺς εἰς χω- 15
ρίον, ὅθεν πέντε ἡμερῶν ὄψονται θάλατταν· εἰ δὲ μὴ,
τεθνάναι ἐπηγγέλλετο. [u] Καὶ ἡγούμενος δὲ, ἐπεὶ ἐνέ-
βαλεν εἰς τὴν ἑαυτοῖς πολεμίαν, παρεκελεύετο αἴθειν
καὶ φθείρειν τὴν χώραν· ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι τού-
του ἕνεκα ἔλθοι, οὐ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας. Καὶ 16
ἀφικνοῦνται [x] ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὄρος τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ· ὄνο-

probavit. *Dionyſ. Hal.* A. R. l. 1. c. 73. πρὶν Αἰνείαν καὶ Τρῶας ἐλθεῖν ἐν Ἰταλίᾳ. Idem l. 7. c. 20. ἀποσταλέντες ἐν Σικελίᾳ πρέσβεις, etc. *Thucyd.* l. 7. c. 17. αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ, etc. Noſter *Hiſt. Gr.* lib. 7. ſub. fin. ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπήεσαν, etc. Et in *Ageſil.* haud ita longe ab init. ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, etc. His adde, quæ notavit *Sylburg.* ad *Pauſan.* p. 932. edit. *Kuhn.* nec non *Stephan.* App. ad. Al. ſcripta de Dial. Att. p. 126. et Joh. V. 4.

[t] Ἅρπασον] *Diodor. Sic.* lib. 14. p. 259. fluvius hic dicitur Ἅρπαγος. Idem pro Σκυθινῶν dat Τασκουτίνων. Paulo aliter nomen hoc ſcribit etiam *Steph. Byz.* Σκυθηνοὶ, ἔθνος οὐ πόῤῥω τῶν Μακρώνων, ὡς Ξενοφῶν ἀναβάσεως τετάρτῳ.

[u] Καὶ ἡγούμενος δὲ, ἐπεὶ etc.] Hanc loci ſcripturam ac diſtinctionem *Mureto* debes. Prius legebatur: καὶ ἡγούμενος. ἐπεὶ δὲ ἐνέβαλεν etc. *Leunclav.* autem ſic reſtituit :—ἐπηγγέλλετο· καὶ ἡγούμενος, ἐπειδὴ ἐνέβαλεν etc. Cæterum, pro ἑαυτοῖς, quod mox occurrit, MS. Eton. habet ἑαυτοῦ.

[x] Ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὄρος etc.] In

Digitized by Google

μα δι' ἦν τῷ ὄρει Θήχης. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους, καὶ κατεῖδον τὴν θάλατταν, πολλὴ κραυγὴ ἐγένετο. Ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, ᾠήθησαν καὶ ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπιτίθεσθαι πολεμίους· εἵποντο γὰρ καὶ ὄπισθεν οἱ ἐκ τῆς καιομένης χώρας· καὶ αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀπέκτειναν τέ τινας καὶ ἐζώγρησαν, ἐνέδραν ποιησάμενοι· καὶ γέῤῥα ἔλαβον δασίων βοῶν [y] ὠμοβόεια ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν.

17 Ἐπειδὴ δὲ βοὴ πλείων τε ἐγίγνετο καὶ ἐγγύτερον, καὶ οἱ ἀεὶ ἐπιόντες [z] ἔθεον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς ἀεὶ βοῶντας, καὶ πολλῷ μείζων ἐγίγνετο βοή, ὅσῳ δὴ πλείους ἐγίγνοντο, ἐδόκει δὴ μεῖζόν τι εἶναι τῷ Ξενοφῶντι. Καὶ ἀναβὰς ἐφ' ἵππον, καὶ Λύκιον καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαβών, παρεβοήθει· καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοώντων τῶν στρατιωτῶν, θάλαττα, θάλαττα, καὶ παρεγγυώντων. Ἔνθα δὴ ἔθεον ἅπαντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες,
18 καὶ τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὴ περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ στρατηγοὺς καὶ λοχαγούς, δακρύοντες. Καὶ ἐξαπίνης, ὅτου δὴ παρεγγυήσαντος, οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους, καὶ ποιοῦσι κολωνὸν μέγαν. [a] Ἐνταῦθα

MSto Eton. deſunt τὸ ἱερόν. mons autem iſte *Diodoro* l. c. eſt Χήνιον. MS. Eton. Ἤφης.

[y] Ὠμοβόεια] MS. Eton. et edit. quædam vet. dant ὠμοβοΐνα: quam ſcripturam agnoſcunt etiam *Suidas* et *J. Pollux*. At *Stephanus*, quocum facit *Leunclavius*, ὠμοβόεια, et ὠμοβοείων paulo infra, ex veterum auctoritate codicum in contextu retinuere maluit.

[z] Ἔθεον δρόμῳ] Sic demum recte reſcripſit *Stephanus*. Ab aliis legi ſolet ἔθεον δρόμον.

[a] Ἐνταῦθα ἐπετίθεσαν etc.] *Suid.* in v. Παραγγέλλει: Ἐνταῦθα ἀντίθεσαν δερμάτων πλῆθος, καὶ βακτηρίας, καὶ γέῤῥα. MS. etiam Eton. pro δερματίνων habet δερμάτων. Sed ſana eſt vulgata lectio, cum qua intelligas oportet ἀσπίδων. *Anacr*. Od. 14. v. 10. Καὶ δέρα καὶ βοείην, i. e. ἀσπίδα, et v. 18. Μάτην δ' ἔχω βοείην.

Digitized by Google

ἐνετίθεσαν πλῆθος δερματίνων ὠμοβοείων, καὶ βακτη-
ρίας, καὶ τὰ αἰχμάλωτα γέῤῥα, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτός
τε κατέτεμνε τὰ γέῤῥα, καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο.
Μετὰ ταῦτα τὸν ἡγεμόνα ἀποπέμπουσιν οἱ Ἕλληνες, 19
δῶρα δόντες ἀπὸ κοινοῦ, ἵππον, καὶ φιάλην ἀργυρᾶν,
καὶ σκευὴν Περσικὴν, καὶ δαρεικοὺς δέκα· ᾔτει δὲ μά-
λιστα τοὺς δακτυλίους, καὶ ἔλαβε πολλοὺς παρὰ τῶν
στρατιωτῶν. Κώμην δὲ δείξας αὐτοῖς, οὗ σκηνήσουσι,
καὶ τὴν ὁδὸν, ᾗ εἰσπορεύσαιντο εἰς Μάκρωνας, ἐπεὶ ἑσπέρα
ἐγένετο, ᾤχετο τῆς νυκτὸς ἀπιών.

Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ Μακρώ- VIII.
νων σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας δέκα. Τῇ πρώτῃ δὲ
ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὃς ὥριζε τήν τε τῶν
Μακρώνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθινῶν. [b] Εἶχον δ'
ὑπερδέξιον χωρίον οἷον χαλεπώτατον, καὶ ἐξ ἀριστερᾶς
ἄλλον ποταμὸν, εἰς ὃν ἐνέβαλλεν ὁ ὁρίζων, δι' οὗ ἔδει
διαβαίνειν. Ἦν δὲ οὗτος δασὺς δένδροις παχέσι μὲν
οὔ, πυκνοῖς δέ. Ταῦτα, ἐπεὶ προσῆλθον οἱ Ἕλληνες, ἔκο- 2
πτον, σπεύδοντες ὡς τάχιστα ἐκ τοῦ χωρίου ἐξελθεῖν.
Οἱ δὲ Μάκρωνες, ἔχοντες γέῤῥα καὶ λόγχας καὶ τριχί-
νους χιτῶνας, καταντιπέραν τῆς διαβάσεως παρατετα-
γμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλοις διεκελεύοντο, καὶ λίθους εἰς
τὸν ποταμὸν ἐῤῥίπτουν· ἐξικνοῦντο δὲ οὐδὲ οὕτως, οὐδ'
ἔβλαπτον οὐδένα.

[b] Εἶχον δ' ὑπερδέξιον etc.] *Etymol. m.* auctor, *Suid.* et *Phavor.* locum hunc Xenophonteum exſcripſere: qui tamen omnes vim vocis ὑπερδέξιος ſilentio prætermiſerunt. Exponi recte quidem ſolet alias *ſuperior*, *editus* etc. Hic vero interpretes, quos vidi, omnes locum non *editum* tantum, ſed a *dextra* quoque Græcorum poſitum, iſta voce ſignificari putarunt. Et huic quidem interpretationi favent, quæ mox ſequuntur hæc, καὶ ἐξ ἀριστερᾶς ἄλλον etc. Eandem voci tribuit notionem interpres etiam *Dionyſ. Hal.* l. 3. c. 23. ἐξ ὑπερ-

Digitized by Google

3 Ἔνθα δὴ προσέρχεται τῷ Ξενοφῶντι τῶν πελτα-
στῶν τις ἀνὴρ, Ἀθήνησι φάσκων δεδουλευκέναι, λέγων,
ὅτι γιγνώσκοι τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οἶμαι,
ἔφη, ἐμὴν ταύτην τὴν πατρίδα εἶναι· καὶ, εἰ μή τι κω-
4 λύει, ἐθέλω αὐτοῖς διαλεχθῆναι. Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει,
ἔφη· ἀλλὰ διαλέγου, καὶ μάθε πρῶτον αὐτῶν, τίνες
εἰσίν. Οἱ δ' εἶπον, ἐρωτήσαντος, ὅτι Μάκρωνες. Ἐρώ-
τα τοίνυν, ἔφη, αὐτοὺς, τί [c] ἀντιτετάχασι, καὶ χρήζου-
σιν ἡμῖν πολέμιοι εἶναι; Οἱ δ' ἀπεκρίναντο· Ὅτι καὶ
ὑμεῖς [d] ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἔρχεσθε. Λέγειν ἐκέλευον οἱ
στρατηγοὶ, ὅτι γε οὐ κακῶς ποιήσοντες, ἀλλὰ βασιλεῖ
πολεμήσαντες, ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπὶ
5 θάλατταν βουλόμεθα ἀφικέσθαι. Ἠρώτων ἐκεῖνοι, εἰ
δοῖεν ἂν τούτων τὰ πιστά. Οἱ δ' ἔφασαν, καὶ δοῦναι
καὶ λαβεῖν ἐθέλειν. Ἐντεῦθεν διδόασιν οἱ Μάκρωνες
βαρβαρικὴν λόγχην τοῖς Ἕλλησιν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐκεί-
νοις Ἑλληνικήν· ταῦτα γὰρ ἔφασαν πιστὰ εἶναι· θεοὺς
δ' ἐπεμαρτύραντο ἀμφότεροι.

6 Μετὰ δὲ τὰ πιστὰ εὐθὺς οἱ Μάκρωνες τὰ δένδρα
συνεξέκοπτον, τήν τε ὁδὸν ὡδοποίουν, ὡς διαβιβάσον-
τες, ἐν μέσοις ἀναμεμιγμένοι τοῖς Ἕλλησιν· καὶ ἀγο-
ρὰν, οἵαν ἐδύναντο, παρεῖχον· καὶ [e] διήγαγον τρισὶν
ἡμέραις, ἕως οὗ ἐπὶ τὰ ὄρη τῶν Κόλχων κατέστησαν τοὺς
7 Ἕλληνας. Ἐνταῦθα ἦν ὄρος μέγα, προσβατὸν δέ·
καὶ ἐπὶ τούτου οἱ Κόλχοι παρατεταγμένοι ἦσαν. Καὶ
τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἕλληνες ἀντιπαρετάξαντο φάλαγγα,

δεξίου τε κατιὼν ἐπὶ τὸ πρανὲς, etc. i. e. *de loco ſuperiore a dextra in loca declivia* etc.

[c] Ἀντιτετάχασι, etc.] MS. Eton. habet ἀντιτετάχαται, more *ſcil.* Ionum et Atticorum, pro ἀντιτεταγμένοι εἰσί.

[d] Ἐπὶ τὴν ἡμετέραν] In MSto Eton. additur χώραν.

[e] Διήγαγον etc.] MS. Eton. παρήγαγον ἐν etc.

Digitized by Google

ὡς οὕτως ἄξοντες πρὸς τὸ ὄρος· ἔπειτα δὲ ἔδοξε τοῖς
στρατηγοῖς συλλεγεῖσι βουλεύσασθαι, ὅπως ὡς κάλλιστα
ἀγωνιοῦνται. Ἔλεξεν οὖν Ξενοφῶν, ὅτι δοκεῖ, παύσαν- 8
τας τὴν φάλαγγα, λόχους ὀρθίους ποιῆσαι· ἡ μὲν γὰρ
φάλαγξ διασπασθήσεται εὐθύς· [f] τῇ μὲν γὰρ ἄνοδον,
τῇ δὲ εὔοδον εὑρήσομεν τὸ ὄρος· καὶ εὐθὺς τοῦτο ἀθυ-
μίαν ποιήσει, [g] ὅτι, τεταγμένοι εἰς φάλαγγα, ταύτην
διεσπασμένην ὁρῶσιν. Ἔπειτα δὲ, ἢν μὲν ἐπὶ πολλοὺς 9
τεταγμένοι προσάγωμεν, περιττεύσουσιν ἡμῶν οἱ πολέ-
μιοι, καὶ τοῖς περιττοῖς χρήσονται, ὅ τι ἂν βούλωνται·
ἐὰν δ' ἐπὶ ὀλίγων τεταγμένοι ἴωμεν, οὐδὲν ἂν εἴη θαυ-
μαστὸν, εἰ διακοπείη ἡμῶν ἡ φάλαγξ ὑπὸ ἀθρόων πη
καὶ βελῶν καὶ ἀνθρώπων συμπεσόντων· εἰ δέ πη τοῦτο
ἔσται, τῇ ὅλῃ φάλαγγι κακὸν ἔσται. Ἀλλά μοι δοκεῖ, 10
ὀρθίους τοὺς λόχους ποιησαμένους, τοσοῦτον χωρίον κατα-
σχεῖν διαλιπόντας τοὺς λόχους, ὅσον ἔξω τοὺς ἐσχάτους
λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων· καὶ οὕτως ἐσό-
μεθα τῆς τε τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω οἱ ἔσχατοι
λόχοι, καὶ [h] ὀρθίους ἄγοντες οἱ κράτιστοι ἡμῶν [i] πρῶτοι
προσίασιν· ᾗ τε ἂν εὔοδον ᾖ, ταύτῃ ἕκαστος ἄξει ὁ λό-
χος. Καὶ εἴς τε τὸ διαλεῖπον [k] οὐ ῥᾴδιον ἔσται τοῖς πο- 11
λεμίοις εἰσελθεῖν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν λόχων ὄντων, διακόψαι
τε οὐ ῥᾴδιον ἔσται λόχον ὄρθιον προσιόντα. Ἐάν τε τις

[f] Τῇ μὲν γὰρ ἄνοδον, etc.] *Suidas* et *Phavor.* Ἄνοδον· ἀδιέξοδον: uterque deinde locum hunc citat.

[g] Ὅτι — ὁρῶσιν] MS. Eton. ὅταν.

[h] Ὀρθίους ἄγοντες] *Amaſæus* vertit *in ardua erectos* etc. quam et *Steph.* interpretationem probaſſe videtur. At hoc ſenſu Noſter haud dubie dixiſſet ὄρθιον, non ὀρθίους ἄγοντες: vide 4, 6, 9. Jam vero, cum ſcripſit ὀρθίους, non *loci* naturam, ſed *aciei* formam deſignare voluit.

[i] Πρῶτοι etc.] Vulgo πρῶτον: quam recepta ſcriptura mutandam vidit ad *Amaſ.* Stephanus.

[k] Οὐ ῥᾴδιον ἔσται] Sic ex MSto Eton. *Stephano* probante, reſcripſi. Alii dant οὐ ῥᾴδιόν ἐστι etc.

Digitized by Google

πιέζηται τῶν λόχων, ὁ πλησίον βοηθήσει· ἤν τε πῃ εἷς δυνηθῇ τῶν λόχων ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀναβῆναι, οὐδεὶς μη-
12 κέτι μείνῃ τῶν πολεμίων. Ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίουν ὀρθίους τοὺς λόχους. Ξενοφῶν δὲ ἀπιὼν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, εἶπε τοῖς στρατιώταις· Ἄνδρες, οὗτοί εἰσιν, οὓς ὁρᾶτε, μόνοι ἔτι ἡμῖν ἐμποδὼν τοῦ μὴ ἤδη εἶναι, ἔνθα [l] πάλαι σπεύδομεν· τούτους, ἤν πως δυνώμεθα, καὶ ὠμοὺς δεῖ καταφαγεῖν.

13 Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς χώραις ἕκαστοι ἐγένοντο, καὶ τοὺς λόχους ὀρθίους ἐποιήσαντο, ἐγένοντο μὲν λόχοι τῶν ὁπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ λόχος ἕκαστος σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατόν· τοὺς δὲ πελταστὰς καὶ τοὺς τοξότας τριχῇ ἐποιήσαντο, τοὺς μὲν τοῦ εὐωνύμου ἔξω, τοὺς δὲ τοῦ δεξιοῦ, τοὺς δὲ κατὰ μέσον· σχεδὸν ἑξακοσίους ἑκάστους.
14 Ἐκ τούτου παρηγγύησαν οἱ στρατηγοὶ [m] εὔχεσθαι· εὐξάμενοι δὲ καὶ παιανίσαντες ἐπορεύοντο. Καὶ Χειρίσοφος μὲν καὶ Ξενοφῶν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πελτασταὶ, ἔξω γενόμενοι τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος, ἐπορεύοντο· οἱ δὲ πολέμιοι, ὡς εἶδον [n] αὐτοὺς, ἀντιπορεύονται· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν, οἱ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον διεσπάσθησαν, καὶ πολὺ τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος ἐν τῷ μέσῳ κε-
15 νὸν ἐποίησαν. Ἰδόντες δὲ αὐτοὺς διχάζοντας οἱ [o] κατὰ τὸ Ἀρκαδικὸν πελτασταὶ, ὧν ἦρχεν Αἰσχίνης ὁ Ἀκαρνὰν, νομίσαντες φεύγειν, ἀνὰ κράτος ἔθεον· καὶ οὗτοι

[l] Πάλαι σπεύδομεν.] In MSto Eton. ἐσπεύδομεν.

[m] Εὔχεσθαι·] Ea *ſcil.* nuncupare vota, de quibus perſolutis mox infra ſub finem libri legemus ſect. 18.

[n] Αὐτοὺς, ἀντιπορεύονται· etc.] MS. Eton.—αὐτοὺς ἀντιθέοντας, οἱ μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν, οἱ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον διεσπάρθησαν, καὶ πολὺ τῆς αὐτῶν etc.

[o] Κατὰ τὸ Ἀρκαδικὸν] Recte *Amaſæus* locum accepit, qui dat *Arcadici peltati* — Vult hic Arcadas Noſter, qui leviori uſi ſunt armatura; quibuſque mox ſeſe Arcadas gravioribus inſtructos armis adjunxiſſe tradit.

Digitized by Google

πρῶτοι ἐπὶ τὸ ὄρος ἀναβαίνουσι· συνεφείπετο δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ Ἀρκαδικὸν ὁπλιτικὸν, ὧν ἦρχε Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος. Οἱ δὲ πολέμιοι, ἐπεὶ ἤρξαντο θεῖν, οὐκέτι ἔστησαν, ἀλλὰ φυγῇ ἄλλος ἄλλῃ ἐτράπετο. Οἱ δὲ 16
Ἕλληνες ἀναβάντες ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν πολλαῖς κώμαις, καὶ τὰ ἐπιτήδεια δὲ πολλὰ ἐχούσαις. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐδὲν ἦν, ὅ τι καὶ ἐθαύμασαν· [p] τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν, πάντες ἄφρονές τε ἐγίγνοντο, καὶ ἤμουν, καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς, καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι· ἀλλ᾽ οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες, σφόδρα μεθύουσιν ἐῴκεσαν· οἱ δὲ πολὺ, μαινομένοις· οἱ δὲ καὶ ἀποθνήσκουσιν. Ἔκειντο δὲ οὕτω πολλοὶ, ὥσπερ τροπῆς γεγενημένης, καὶ πολλὴ ἦν ἡ ἀθυμία. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς, ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτήν που ὥραν [q] ἀνεφρόνουν· τρίτῃ δὲ καὶ τετάρτῃ ἀνίσταντο, ὥσπερ ἐκ φαρμακοποσίας.

Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν δύο σταθμοὺς, ἑπτὰ παρα- 17
σάγγας, καὶ ἦλθον ἐπὶ θάλατταν, εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα οἰκουμένην, ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, Σινωπέων ἀποικίαν, ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα, ἐν ταῖς τῶν Κόλχων [r] χώραις· καὶ ἐντεῦθεν μὲν ἐληΐζοντο τὴν Κολχίδα. Ἀγορὰν δὲ παρεῖχον ἐν τῷ στρατοπέδῳ Τραπεζούντιοι, καὶ ἐδέξαντό τε τοὺς Ἕλληνας, καὶ ξένια ἔδοσαν, βοῦς

[p] Τὰ δὲ σμήνη etc.] *Diodor. Sic.* l. 14. p. 259.

[q] Ἀνεφρόνουν·] Hanc lectionem MS. Eton. exhibet: quam et *Stephanus* in vetere quodam libro inventam teſtatur, ſimul et hic reponendam putat. Eidem favet *Diodor. Sic.* loco cit. ἀνακτώμενοι τὸ φρονεῖν, ἀνέστησαν, καὶ etc. nec non *Suid.* et *Phavor.* Ἀνεφρόνησεν· ἐκ τῆς μέθης ἀνένηψεν.

[r] Χώραις· καὶ ἐντεῦθεν] MS. Eton. κώμαις· κἀνταῦθα ὁρμώμενοι ἐληΐζοντο etc.

Digitized by Google

καὶ ἄλφιτα καὶ οἶνον. Συνδιεπράττοντο δὲ καὶ ὑπὲρ
τῶν πλησίον Κόλχων, τῶν ἐν τῷ πεδίῳ μάλιστα οἰκούν-
των· καὶ ξένια καὶ παρ' ἐκείνων ἦλθον πλέονα, βόες.
18 Μετὰ δὲ τοῦτο τὴν θυσίαν, ἣν εὔξαντο, παρεσκευά-
ζοντο· ἦλθον δὲ αὐτοῖς ἱκανοὶ βόες ἀποθῦσαι τῷ [a] Διῒ
τῷ Σωτῆρι καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα· καὶ τοῖς [t] ἄλ-
λοις δὲ θεοῖς, ἃ ηὔξαντο. Ἐποίησαν δὲ καὶ ἀγῶνα
γυμνικὸν ἐν τῷ ὄρει, ἔνθαπερ ἐσκήνουν· εἵλοντο δὲ
[u] Δρακόντιον Σπαρτιάτην (ὃς ἔφευγε παῖς ὢν οἴκοθεν,
παῖδα ἄκων κατακτανὼν, ξυήλῃ πατάξας) δρόμου τε
ἐπιμεληθῆναι, καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι.
19 Ἐπειδὴ δὲ ἡ θυσία ἐγένετο, τὰ δέρματα παρέ-
δοσαν τῷ Δρακοντίῳ, καὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον, ὅπου τὸν
δρόμον πεποιηκὼς εἴη. Ὁ δὲ, δείξας, ὅπου παρεστη-
κότες ἐτύγχανον, Οὗτος ὁ λόφος, ἔφη, κάλλιστος τρέ-
χειν, ὅπου ἄν τις βούληται. Πῶς οὖν, ἔφασαν, δυνή-
σονται παλαίειν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτω; Ὁ δὲ εἶ-
20 πε· Μᾶλλόν τι ἀνιάσεται ὁ καταπεσών. Ἠγωνίζον-
το δὲ παῖδες μὲν στάδιον τῶν αἰχμαλώτων οἱ πλεῖστοι,
[x] δόλιχον δὲ Κρῆτες πλείους ἢ ἑξήκοντα ἔθεον· πάλην

[a] Διῒ τῷ Σωτῆρι,] Herculem etiam Διῒ Σωτῆρι adjungit Noſter infra l. 6. quem et ibidem titulo ἡγεμόνος plus vice ſimplici donat. Hujus habita ratione tituli, ἡγεμόσυνα rite deo utrique reddunt Græci, ut σωτῆρσι, σωτήρια.

[t] Ἄλλοις δὲ θεοῖς, ἃ ηὔξαντο.] Sic locum ex MSto Eton. emendavi. Prius ſcriptum ἄλλοις δὲ θεοῖς ηὔξαντο.

[u] Δρακόντιον etc.] Citat et hunc locum ſuo modo *Suidas* ad v. Ξυήλη.

[x] Δόλιχον] In *ſtadii* certamine, deſignato ſpatio ſemel decurſo, victori præmium adjudicabat præſes: in *dolicho*, curſum id genus longiſſimo, ſtadii ſpatium duodecies currere ac recurrere ſolebant agoniſtæ. Hæc fere *dolichi* menſura, ubi ludi in ſolennibus populi conventibus celebrati erant. Sed temporis, loci, aliarumque huc ſpectantium περιστάσεων habenda in definiendis hujuſmodi ſpatiis eſt ratio. Atque adeo hic loci ſolennis do-

Digitized by Google

δὲ, καὶ πυγμὴν, καὶ παγκράτιον [y] ἕτεροι· καὶ καλὴ θέα ἐγένετο· πολλοὶ γὰρ κατέβησαν, καὶ, ἅτε θεωμένων τῶν ἑταίρων, πολλὴ φιλονεικία ἐγίγνετο. Ἔθεον 21
δὲ καὶ ἵπποι· καὶ ἔδει αὐτοὺς, κατὰ τοῦ πρανοῦς ἐλάσαντας, ἐν τῇ θαλάττῃ ἀναστρέψαντας πάλιν ἄνω, πρὸς τὸν βωμὸν ἥκειν. Καὶ κάτω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλινδοῦντο· ἄνω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον μόλις βάδην ἐπορεύοντο οἱ ἵπποι. Ἔνθα πολλὴ κραυγὴ, καὶ γέλως, καὶ παρακέλευσις ἐγίγνετο αὐτῶν.

lichi menſura, quam ei collis ille, in quo jam tum certabant Græci, denegare videtur, haud anxie quærenda eſt.

[y] Ἕτεροι· etc.] Locum hunc ita ex vetuſtis quibuſdam exemplaribus reſtituit *Stephan.* Vulgo legitur — παγκράτιον, καλὴ θέα etc.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Ε'.

C. I. ΟΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅσα ἐν τῇ πορείᾳ τῇ μέχρι ἐπὶ θάλατταν, τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, καὶ ὡς ἐπὶ Τραπεζοῦντα πόλιν Ἑλληνίδα ἀφίκοντο, καὶ ὡς ἀπέθυσαν, ἃ εὔξαντο σωτήρια θύειν, ἔνθα πρῶτον εἰς φιλίαν γῆν ἥκοιντο, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.

2 Ἐκ δὲ τούτου συνελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας, ἀνέστη δὲ πρῶτος Ἀντιλέων Θούριος, καὶ ἔλεξεν ὧδε. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἀπείρηκα ἤδη συσκευαζόμενος, καὶ βαδίζων, καὶ τρέχων, καὶ τὰ ὅπλα φέρων, καὶ ἐν τάξει ἰὼν, καὶ φυλακὰς φυλάττων καὶ μαχόμενος· ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη, παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, [a] πλεῖν τὸ λοιπὸν, καὶ ἐκταθεὶς, ὥσπερ Ὀδυσσεὺς, καθεύδων
3 ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται, ἀνεθορύβησαν, ὡς εὖ λέγοι· [b] καὶ ἄλλος ταυτὰ ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ παρόντες. Ἔπειτα Χειρίσοφος ἀνέστη, καὶ εἶπεν ὧδε· Φίλος μοι ἐστὶν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ τυγχάνει· ἢν οὖν πέμψητέ με, οἶμαι ἂν ἐλθεῖν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα, τὰ ὑμᾶς ἄξοντα· ὑμεῖς δ᾽ ἐπείπερ πλεῖν βούλεσθε, περιμένετε, ἔστ᾽ ἂν ἐγὼ ἔλθω· ἥξω δὲ ταχέως. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται ἥσθησάν τε καὶ ἐψηφίσαντο, πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα.

[a] Πλεῖν τὸ λοιπὸν, καὶ etc.] Vide *Odyſſ.* ν'. v. 116. et ſeq.

[b] Καὶ ἄλλος ταυτὰ] Hanc ſcripturam, MS. quam Eton. repræſentat, una voce comprobarunt *Steph. Muret. Leunclav.* Vulgo legitur, καὶ ἄλλως ταῦτα etc.

Digitized by Google

Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν ἀνέστη, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Χει- 4
ρίσοφος μὲν ἤδη ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμε-
νοῦμεν. Ὅσα οὖν μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῇ
μονῇ, ταῦτα ἐρῶ. Πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορί-
ζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορά ἐστιν ἱκανὴ,
οὔτε ὅτου ὠνησόμεθα πάρεστιν, εἰ μὴ ὀλίγοις, ἥ τε χώρα
πολεμία· κίνδυνος οὖν, πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἢν ἀμελῶς
τε καὶ ἀφυλάκτως πορεύωνται ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. Ἀλ-
λά μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια,
ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σώζησθε· ἡμᾶς δὲ τούτων
ἐπιμελεῖσθαι. Ἔδοξε ταῦτα. Ἔτι τοίνυν ἀκούσατε καὶ 5
τάδε. Ἐπὶ λείαν γὰρ ὑμῶν ἐκπορεύσονταί τινες. Οἶμαι
οὖν βέλτιον εἶναι, ἡμῖν εἰπεῖν τὸν μέλλοντα ἐξιέναι,
φράζειν δὲ καὶ ὅποι, ἵνα καὶ τὸ πλῆθος ἴδωμεν τῶν
ἐξιόντων καὶ τῶν μενόντων, καὶ συμπαρασκευάζωμεν,
ἐάν τι δέῃ· καὶ βοηθῆσαί τισιν ἂν καιρὸς ᾖ, ἴδωμεν,
ὅποι δεήσει βοηθεῖν· καὶ ἄν τις τῶν ἀπειροτέρων ἐγ-
χειρῇ τι ποιεῖν, συμβουλεύωμεν, πειρώμενοι εἰδέναι τὴν
δύναμιν, ἐφ' οὓς ἂν ἴωσιν. Ἔδοξε καὶ ταῦτα. Ἐννοεῖ- 6
τε δὴ καὶ τόδ', ἔφη· Σχολὴ τοῖς πολεμίοις λῄζεσθαι·
καὶ δικαίως ἡμῖν ἐπιβουλεύουσιν· ἔχομεν γὰρ τὰ ἐκείνων·
ὑπερκάθηνται δ' ἡμῶν. Φύλακας δή μοι δοκεῖ δεῖν
περὶ τὸ στρατόπεδον εἶναι· ἐὰν οὖν κατὰ μέρος μερισθέν-
τες φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἧττον δύναιντ' ἂν ἡμᾶς
θηρᾷν οἱ πολέμιοι. Ἔτι τοίνυν τάδε ὁρᾶτε· Εἰ μὲν
ἠπιστάμεθα σαφῶς, ὅτι ἥξει πλοῖα Χειρίσοφος ἄγων
ἱκανὰ, οὐδὲν ἂν ἔδει, ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ', ἐπεὶ
τοῦτ' ἄδηλον, δοκεῖ μοι πειρᾶσθαι, πλοῖα συμπαρασκευ-
άζειν καὶ αὐτόθεν. Ἢν μὲν γὰρ [c] ἔλθῃ, ὑπαρχόν-

[c] Ἔλθῃ etc.] *Scil.* τὰ πλοῖα ἄγων.

Digitized by Google

των ἐνθάδε, ἐν ἀφθονωτέροις πλευσούμεθα· ἐὰν δὲ μὴ
ἄγῃ, τοῖς ἐνθάδε χρησόμεθα. Ἐγὼ δὲ ὁρῶ πλοῖα
πολλάκις παραπλέοντα· εἰ οὖν αἰτησάμενοι παρὰ Τρα-
πεζουντίων μακρὰ πλοῖα, κατάγοιμεν καὶ φυλάττοιμεν
αὐτὰ, τὰ πηδάλια παραλυόμενοι, ἕως ἂν ἱκανὰ τὰ
ἄξοντα γένηται, ἴσως ἂν οὐκ ἀπορήσαιμεν κομιδῆς, οἵας
7 δεόμεθα. Ἔδοξε καὶ ταῦτα. Ἐννοήσατε δ', ἔφη, εἰ
εἰκὸς καὶ τρέφειν ἀπὸ κοινοῦ, οὓς ἂν καταγάγωμεν, ὅσον
ἂν χρόνον ἡμῶν ἕνεκα μένωσι, καὶ ναῦλον συνθέσθαι,
ὅπως ὠφελοῦντες καὶ ὠφελῶνται. Ἔδοξε καὶ ταῦτα.
Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, ἢν ἄρα καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκ-
περαίνηται, ὥστε ἀρκεῖν πλοῖα, τὰς ὁδοὺς, ἃς δυσπόρους
ἀκούομεν εἶναι, ταῖς παρὰ θάλατταν οἰκουμέναις πόλε-
σιν ἐντείλασθαι ὁδοποιεῖν· πείσονται γὰρ, καὶ διὰ τὸ
φοβεῖσθαι, καὶ διὰ τὸ [d] βούλεσθαι ἡμῶν ἀπαλλαγῆναι.
8 Ἐνταῦθα δὴ ἀνέκραγον, ὡς οὐ δέοι ὁδοποιεῖν. Ὁ
δὲ, ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, [e] ἐπεψήφισε μὲν
οὐδὲν, τὰς δὲ πόλεις ἑκούσας ἔπεισε ποιεῖν τὰς ὁδοὺς
λέγων, ὅτι θᾶττον ἀπαλλάξονται, ἢν εὔποροι γένωνται
9 αἱ ὁδοί. Ἔλαβον δὲ καὶ πεντηκόντορον παρὰ Τραπε-
ζουντίων, ᾗ ἐπέστησαν Δέξιππον Λακωνικὸν περίοικον.

[d] Βούλεσθαι ἡμῶν etc.] Sic recte legit *Muretus*. In MSto Eton. et libris pleriſque editis legitur βουλεύεσθαι ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι. At *Stephano* et *Leuncl.* placuit βούλεσθαι.

[e] Ἐπεψήφισε] Ἐπιψηφίζειν (uti docuit in libello de verbo med. eruditiſ. *Kuſter.*) proprie notat, *populi ſuffragia de re aliqua colligere*; ſeu, *populum in ſuffragium mittere*; vel, *populum de re aliqua ſententias rogare*. Quare putem, veteres illos Lexicographos, nec non *Budaeum*, alioſque eorum auctoritate fretos, ἐπιψηφίζω et ἐπιψηφίζομαι inter ſe confudiſſe; cum medium hoc quidem ſonet *ſuffragio lato aliquid ſtatuo*, *decerno* etc. activum illud, aliud, modo expoſitum. *Leuncl.* et *Amaſ.* vertunt: *nihil ſanxit*.

Digitized by Google

Οὗτος, ἀμελήσας τοῦ συλλαβεῖν πλοῖα, ἀποδρὰς ᾤχετο ἔξω τοῦ Πόντου, ἔχων τὴν ναῦν. Οὗτος μὲν οὖν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον· ἐν Θρᾴκῃ γὰρ παρὰ Σεύθῃ πολυπραγμονῶν τι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λακωνι-
κοῦ. Ἔλαβον δὲ καὶ τριακόντορον, ἣ ἐπεστάθη Πολυ- 10
κράτης Ἀθηναῖος· ὃς, ὁπόσα λαμβάνοι πλοῖα, κατῆγεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Καὶ τὰ μὲν [f] ἀγώγιμα, ἃ ἐπῆγον, ἐξαιρούμενοι, φύλακας καθίστασαν, ὅπως σῶα
εἴη· τοῖς δὲ πλοίοις ἐχρήσαντο εἰς παραγωγήν. Ἐν 11
ᾧ δὲ ταῦτα ἦν, ἐπὶ λείαν ἐξῄεσαν οἱ Ἕλληνες· καὶ οἱ μὲν ἐνετύγχανον, οἱ δὲ καὶ οὔ. Κλεαίνετος δ᾽ ἐξαγαγὼν καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἄλλον λόχον πρὸς χωρίον χαλεπὸν, αὐτός τε ἀπέθανε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ἦν λαμβάνειν, ὥστε C. II.
[g] ἀπαυθημερίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἐκ τούτου λαβὼν ὁ Ξενοφῶν ἡγεμόνας τῶν Τραπεζουντίων, ἐξάγει εἰς Δρίλας τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ φυλάττειν κατέλιπε τὸ στρατόπεδον· οἱ γὰρ Κόλχοι, ἅτε ἐκπεπτωκότες ἐκ τῶν οἰκιῶν, πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι, καὶ ὑπερεκάθηντο ἐπὶ
τῶν ἄκρων. Οἱ δὲ Τραπεζούντιοι, ὁπόθεν μὲν τὰ ἐπιτή- 2
δεια ῥᾴδιον ἦν λαβεῖν, οὐκ ἦγον· φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἦσαν·

[f] Ἀγώγιμα, ἃ etc.] *Thom. Magiſt.* et *Phav.* Ἀγώγιμα κάλλιον, ἢ φορτία. εἰσὶ δὲ καὶ ἀγώγιμα οὐ μόνον τὰ φορτία, ἀλλὰ καὶ τὰ ἁπλῶς κομιζόμενα. Adde ſis *J. Poll.* l. 1. ſegm. 99.

[g] Ἀπαυθημερίζειν etc.] *Suid.* et *Phavor.* Ἀπαυθημερίζειν· αὐθημερὸν ἐπανέρχεσθαι. Dein, citato hoc loco, uterque legit ἐπὶ τὸ στράτευμα: quam lectionem exhibent MS. Eton. et libri quidam editi. *J. Poll.* l. 1. ſegm. 64. καὶ τὸ τὴν αὐτὴν ὁδὸν διὰ μιᾶς ἡμέρας ἐπανελθεῖν, αὐθημερίσαι: ubi MS. quo uſus eſt *Jungerm.* dat ἀπαυθημερῆσαι, quod in ἀπαυθημερίσαι mutatum *Polluci* reſtituendum cenſuerim. Eandem verbi iſtius ſcripturam Cl. *Perizon.* ad *Ælian.* V. H. l. 9. c. 2. revocavit.

Digitized by Google

εἰς τοὺς Δρίλας δὲ προθύμως ἦγον, ὑφ' ὧν κακῶς ἔπαχον, εἰς χωρία τε ὀρεινὰ καὶ δύσβατα, καὶ ἀνθρώπους πολεμικωτάτους τῶν ἐν τῷ Πόντῳ.

3 Ἐπεὶ δὲ ἦσαν [h] ἐν τῇ χώρᾳ οἱ Ἕλληνες, ὁποῖα
τῶν χωρίων τοῖς Δρίλαις ἁλώσιμα ἐδόκει εἶναι, ἐμπι-
πράντες ἀπῄεσαν· [i] καὶ οὐδὲν ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ ὗς καὶ
βοῦς, ἢ ἄλλο τι κτῆνος τὸ πῦρ διαπεφευγός. Ἓν δὲ
ἦν χωρίον, ὃ μητρόπολις αὐτῶν ἐκαλεῖτο· εἰς τοῦτο πάν-
τες συνεῤῥυήκεσαν· περὶ δὲ τοῦτο ἦν [k] χαράδρα ἰσχυρῶς
4 βαθεῖα, καὶ πρόσοδοι χαλεπαὶ πρὸς τὸ χωρίον. Οἱ
δὲ πελτασταὶ, προτρέχοντες στάδια πέντε ἢ ἓξ τῶν ὁπλι-
τῶν, διαβάντες τὴν χαράδραν, ὁρῶντες πρόβατα πολ-
λὰ καὶ ἄλλα χρήματα προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον.
Συνείποντο δὲ καὶ δορυφόροι πολλοὶ, οἱ ἐπὶ τὰ ἐπιτή-
δεια ἐξωρμημένοι· ὥστε ἐγένοντο οἱ διαβάντες πλείους,
5 ἢ εἰς δισχιλίους ἀνθρώπους. Ἐπεὶ δὲ μαχόμενοι οὐκ
ἐδύναντο λαβεῖν τὸ χωρίον, (καὶ γὰρ τάφρος ἦν περὶ
αὐτὸ εὐρεῖα ἀναβεβλημένη, καὶ σκόλοπες ἐπὶ τῆς ἀνα-
βολῆς, καὶ τύρσεις πολλαὶ ξύλιναι πεποιημέναι) ἀπιέ-
6 ναι ἤδη ἐπεχείρουν· οἱ δὲ ἐπέκειντο αὐτοῖς. Ὡς δ' οὐκ
ἐδύναντο ἀπελθεῖν, (ἦν γὰρ ἐφ' ἑνὸς ἡ κατάβασις ἐκ
τοῦ χωρίου εἰς τὴν χαράδραν) πέμπουσι πρὸς Ξενοφῶν-
τα, ὃς ἡγεῖτο τοῖς ὁπλίταις. Ὁ δ' ἐλθὼν λέγει, ὅτι
ἐστὶ χωρίον χρημάτων πολλῶν μεστόν· τοῦτο οὔτε λαβεῖν
δυνάμεθα· ἰσχυρὸν γάρ ἐστιν· οὔτε ἀπελθεῖν ῥᾴδιον·
μάχονται γὰρ ἐπεξεληλυθότες, καὶ ἡ ἄφοδος χαλεπή.

[h] Ἐν τῇ χώρᾳ] Sic MS. Eton. et editiones veteres. *Steph.* et *Leunclav.* exhibent ἐν τῇ ἄνω χώρᾳ etc.

[i] Καὶ οὐδὲν ἦν etc.] Sic ſcribendum curavit *Steph.* In MSto Eton. atque libris quibuſdam impreſſis καὶ deeſt. In *Leunclav.* legitur editione οὐδὲν δὲ ἦν etc.

[k] Χαράδρα] Vallis alveum hic ſignificare videtur.

Digitized by Google

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν 7
χαράδραν, τοὺς μὲν ὁπλίτας ἐκέλευε θέσθαι τὰ ὅπλα·
αὐτὸς δὲ διαβὰς σὺν τοῖς λοχαγοῖς, ἐσκοπεῖτο, πότε-
ρον εἴη κρεῖττον ἀπάγειν καὶ τοὺς διαβεβηκότας, ἢ καὶ
τοὺς ὁπλίτας διαβιβάζειν, [l] ὡς ἁλόντος ἂν τοῦ χωρίου.
Ἐδόκει γὰρ τὸ μὲν ἀπάγειν οὐκ εἶναι ἄνευ πολλῶν νε- 8
κρῶν, ἑλεῖν δ' ἂν ᾤοντο καὶ οἱ λοχαγοὶ τὸ χωρίον· καὶ
ὁ Ξενοφῶν συνεχώρησε, τοῖς ἱεροῖς πιστεύσας· οἱ γὰρ
μάντεις ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν εἴη, τὸ δὲ
τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου. Καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς πέμ- 9
πει διαβιβάσοντας τοὺς ὁπλίτας, αὐτὸς δ' ἔμενεν ἀνα-
χωρίσας ἅπαντας τοὺς πελταστάς, καὶ οὐδένα εἴα ἀκρο-
βολίζεσθαι. Ἐπεὶ δ' ἧκον οἱ ὁπλῖται, ἐκέλευσε τὸν
λόχον ἕκαστον ποιῆσαι τῶν λοχαγῶν, ὡς ἂν κράτιστα
οἴηται ἀγωνιεῖσθαι· ἦσαν γὰρ οἱ λοχαγοὶ πλησίον ἀλ-
λήλων, οἳ πάντα τὸν χρόνον ἀλλήλοις περὶ ἀνδραγα-
θίας ἀντεποιοῦντο. Καὶ οἱ μὲν λοχαγοὶ ταῦτα ἐποίουν· 10
ὁ δὲ τοῖς πελτασταῖς πᾶσι παρήγγελλε [m] διηγκυλισ-
μένους ἰέναι, ὡς, ὁπόταν σημήνῃ, ἀκοντίζειν δεῆσον· καὶ
τοὺς τοξότας ἐπιβεβλῆσθαι ἐπὶ ταῖς νευραῖς, ὡς, ὁπό-
ταν σημήνῃ, τοξεύειν δεῆσον· [n] καὶ τοὺς γυμνῆτας λί-
θων ἔχειν μεστὰς τὰς διφθέρας· καὶ τοὺς ἐπιτηδείους

[l] Ὡς ἁλόντος ἂν etc.] Ἀντὶ τοῦ (verba ſunt *Æ. Porti*) ὡς ἁλωσομένου, vel ἁλωθησομένου, τουτέστιν, ἁλίσκεσθαι μέλλοντος.

[m] Διηγκυλισμένους etc.] MS. Eton. hic etiam, ſicut 4, 3, 21. exhibet διηγκυλωμένους. *Suid.* Διηγκυλημένον· τὸ ἀκόντιον μεταχειριζόμενον· ἀντὶ τοῦ ἐν μασχάλῃ κρατῶν τὸ δόρυ. Ξενοφῶν. Receptæ lectioni, quam editi libri, quos vidi, omnes præſtant, nonnihil favet *Heſych.* qui agnoſcit διηγκυλίσθαι, et exponit, τὸ ἐνεῖραι τοὺς δακτύλους τῇ ἀγκύλῃ τοῦ ἀκοντίου.

[n] Καὶ τοὺς γυμνῆτας λίθων etc.] Hi *J. Polluci* l. 1. ſegm. 131. λιθοβόλοι dicuntur: de quorum uſu et opera ſatis copioſe et adcurate, ut ſolet, diſſerit *Polyb.* l. 10. p. 599. et ſeq.

11 ἔπεμψε τούτων ἐπιμεληθῆναι. Ἐπεὶ δὲ πάντα παρεσκεύαστο, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ ὑπολοχαγοὶ, καὶ οἱ ἀξιοῦντες τούτων μὴ χείρους εἶναι, πάντες παρατεταγμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλους μὲν συνεώρων· εὐειδὴς γὰρ ἦν ἡ παράταξις διὰ τὸ χωρίον· ἐπεὶ δ' ἐπαιάνισαν, καὶ ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο, καὶ ἅμα γε τῷ Ἐνυαλίῳ ἠλάλαξαν, καὶ ἔθεον δρόμῳ οἱ ὁπλῖται· καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέρετο, λόγχαι, τοξεύματα, σφενδόναι, πλεῖστοι ἐκ τῶν χειρῶν λίθοι· ἦσαν δὲ αἳ καὶ πῦρ προσέφερον.

12 Ὑπὸ δὲ πλήθους τῶν βελῶν ἔλιπον οἱ πολέμιοι τά τε σταυρώματα καὶ τὰς τύρσεις· ὥστε Ἀγασίας Στυμφάλιος, καὶ Φιλόξενος Πελληνεὺς, καταθέμενοι τὰ ὅπλα, ἐν χιτῶνι μόνον ἀνέβησαν, καὶ ἄλλος ἄλλον εἷλκε, καὶ ἄλλος ἀναβεβήκει, καὶ ἡλώκει τὸ χωρίον, ὡς ἐδόκει. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ καὶ οἱ ψιλοὶ εἰσδραμόντες ἥρπαζον, ὅτι ἕκαστος ἐδύνατο· ὁ δὲ Ξενοφῶν, στὰς κατὰ τὰς πύλας, ὁπόσους ἐδύνατο κατεκώλυσε τῶν ὁπλιτῶν ἔξω· πολέμιοι γὰρ ἄλλοι ἐφαίνοντο ἐπ' ἄκροις τισὶν ἰσχυροῖς.

13 Οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου μεταξὺ γενομένου, κραυγὴ ἐγίγνετο ἔνδον, καὶ ἔφευγον, οἱ μὲν καὶ ἔχοντες, ἃ ἔλαβον, τάχα δέ τις καὶ τετρωμένος· καὶ πολὺς ἦν ὠθισμὸς ἀμφὶ τὰ θύρετρα. Καὶ ἐρωτώμενοι οἱ ἐκπίπτοντες, ἔλεγον, ὅτι ἄκρα τις ἐστὶν ἔνδον, καὶ οἱ πολέμιοι πολλοὶ, οἳ παίουσιν ἐκδεδραμηκότες [o] τοὺς ἔνδον ἀνθρώπους.

14 Ἐνταῦθα ἀνειπεῖν ἐκέλευσε Τολμίδην τὸν κήρυκα ἰέναι εἴσω τὸν βουλόμενόν τι λαμβάνειν. Καὶ ἐφέροντο εἴσω πολλοὶ, [p] καὶ νικῶσι τοὺς ἐκπίπτοντας οἱ εἴσω

[o] Τοὺς ἔνδον] Vocem hanc, quæ in edit. *Ald.* *Steph.* *Leunclav.* deeſt, ex MSti Eton. fide, huic inſerere loco viſum eſt.

[p] Καὶ νικῶσι τοὺς etc.] i. e. Qui extra erumpere (verba ſunt *Stephani*) conabantur, coacti fuerunt retrogredi vi eorum, qui ingredi volebant.

ὠθούμενοι, καὶ κατακλείουσι τοὺς πολεμίους πάλιν εἰς τὴν
ἄκραν. Καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἄκρας πάντα διηρπάσθη,
καὶ ἐξεκομίσαντο οἱ Ἕλληνες· οἱ δ' ὁπλῖται ἔθεντο τὰ
ὅπλα, οἱ μὲν περὶ τὸ σταύρωμα, οἱ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν
τὴν ἐπὶ τὴν ἄκραν φέρουσαν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ 15
λοχαγοὶ ἐσκόπουν, εἰ οἷόν τ' εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν· ἦν
γὰρ οὕτω σωτηρία ἀσφαλής· ἄλλως δὲ παγχάλεπον ἐδόκει εἶναι ἀπελθεῖν· σκοπουμένοις δ' αὐτοῖς ἔδοξε
παντάπασιν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. Ἐνταῦθα παρεσκευάζοντο τὴν ἄφοδον, καὶ τοὺς μὲν σταυροὺς ἕκαστοι
τοὺς καθ' αὑτοὺς διῄρουν, [q] καὶ τοὺς ἀχρείους ἐφ' ἁρπαγὰς ἐξέπεμπον, καὶ τῶν ὁπλιτῶν τὸ πλῆθος· κατέλιπον δὲ οἱ λοχαγοί, οἷς ἕκαστος ἐπίστευεν.

Ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο ἀποχωρεῖν, ἐπεξέθεον ἔνδοθεν 16
πολλοί, γέρρα καὶ λόγχας ἔχοντες, καὶ κνημῖδας, καὶ
[r] κράνη Παφλαγονικά· καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀνέβαινον, τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς εἰς τὴν ἄκραν φερούσης
ὁδοῦ· ὥστ' οὐδὲ διώκειν ἀσφαλὲς ἦν αὐτοὺς κατὰ τὰς
πύλας, τὰς εἰς τὴν ἄκραν φερούσας· καὶ γὰρ ξύλα
μεγάλα ἐπέῤῥιπτουν ἄνωθεν, ὥστε χαλεπὸν ἦν καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι· καὶ ἡ νὺξ φοβερὰ ἦν ἐπιοῦσα. Μά- 17
χομένων δ' αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν. Ἐξαπίνης γὰρ ἀνέλαμψεν

[q] Καὶ τοὺς ἀχρείους ἐφ' etc.] In MSto Eton. legitur καὶ τοὺς ἀχρείους καὶ φορτία ἔχοντας ἐξεπέμποντο, καὶ etc. *Leunclav.* voces, καὶ τὰ φορτία ἔχοντας, gloſſæ loco habuiſſe videtur: quippe qui ἀχρείους expoſuit *calones ſarcinas vehentes.* Eaſdem et *Stephan.* aliique voces omiſerunt: recte, opinor. Ἀχρεῖοι autem hic loci ſunt *imbelles, ad rem gerendam minus apti,* ſive calones fuerint, ſive τὰ σώματα ἀσθενεῖς.

[r] Κράνη Παφλαγονικά·] *Herodot.* l. 7. c. 72. Παφλαγόνες δὲ ἐστρατεύοντο ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἔχοντες κράνεα πεπλεγμένα etc. Noſter, paulo infra, κράνη iſta σκύτινα fuiſſe tradit.

Digitized by Google

οἰκία τῶν ἐν δεξιᾷ, ὅτουδὴ ἀνάψαντος. [s] Ὡς δ' αὐτὴ συνέπιπτεν, ἔφευγον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιᾷ οἰκιῶν. Ὡς δ' ἔμαθεν ὁ Ξενοφῶν τοῦτο παρὰ τῆς τύχης, ἀνάπτειν ἐκέλευε καὶ τὰς ἐν ἀριστερᾷ οἰκίας· αἱ δὲ ξύλιναι ἦσαν· ὥστε καὶ ταχὺ ἐκαίοντο. Ἔφευγον οὖν καὶ οἱ ἀπὸ τού-
18 των τῶν οἰκιῶν. Οἱ δὲ κατὰ στόμα δὴ ἔτι μόνοι ἐλύπουν, καὶ δῆλοι ἦσαν, ὅτι ἐπικείσονται ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ τε καὶ [t] καταβάσει. Ἐνταῦθα παραγγέλλει φορεῖν ξύλα, ὅσοι ἐτύγχανον ἔξω ὄντες τῶν βελῶν, εἰς τὸ μέσον ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων. Ἐπεὶ δὲ ἱκανὰ ἤδη ἦν, ἐνῆψαν· ἐνῆπτον δὲ καὶ τὰς παρ' αὐτὸ τὸ χαράκω-
19 μα οἰκίας, ὅπως οἱ πολέμιοι ἀμφὶ ταῦτα ἔχοιεν. Οὕτω μόλις ἀπῆλθον ἀπὸ τοῦ χωρίου, πῦρ ἐν μέσῳ ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων ποιησάμενοι. Καὶ κατεκαύθη πᾶσα ἡ πόλις καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ τύρσεις καὶ τὰ σταυρώματα, καὶ τἄλλα πάντα, πλὴν τῆς ἄκρας.

C.III. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπῄεσαν οἱ Ἕλληνες, ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια. [u] Ἐπεὶ δὲ τὴν κατάβασιν ἐφοβοῦντο τὴν εἰς Τραπεζοῦντα, (πρανὴς γὰρ ἦν καὶ στενὴ) ψευδενέδραν ἐποιήσαντο· καὶ ἀνὴρ, Μυσὸς τὸ γένος, καὶ τοὔνομα τοῦτο ἔχων, τῶν Κρητῶν λαβὼν τέτταρας ἢ πέντε, ἔμενεν ἐν λασίῳ χωρίῳ, καὶ προσεποιεῖτο τοὺς πολεμίους πειρᾶσθαι λανθάνειν· αἱ δὲ πέλται αὐτῶν ἄλλη καὶ ἄλλη διεφαίνοντο, χαλκαῖ οὖσαι. Οἱ μὲν οὖν πολέμιοι, ταῦτα διορῶντες, ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδραν οὖσαν· ἡ δὲ στρα-
2 τιὰ ἐν τούτῳ κατέβαινεν. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει ἱκανὸν ἤδη

[s] Ὡς δ' αὐτὴ συνέπιπτεν,] MS. Eton. et libri quidam editi ὡς δ' αὐτοὶ συνέπιπτον, etc. quam lectionem ſequutus eſt *Amaſæus*. Longe rectius *Steph.* et *Leuncl.* vulgatam receperunt ſcripturam.

[t] Καταβάσει.] Sic MS. Eton. Vulgo legitur ἐκβάσει.

[u] Ἐπεὶ δὲ τὴν etc.] Citat hunc locum ſuo modo, mutatis ſcilicet aliis, aliis omiſſis, *Suidas* ad v. ψευδενέδραν.

Digitized by Google

ὑπεληλυθέναι τῷ Μυσῷ, ἐσήμηνε φεύγειν ἀνὰ κράτος·
καὶ ὃς ἐξαναστὰς φεύγει, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Καὶ οἱ
μὲν ἄλλοι Κρῆτες, ([x] ἁλίσκεσθαι γὰρ ἔφασαν τῷ δρό-
μῳ) ἐκπεσόντες ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰς ὕλην κατὰ τὰς νάπας
κυλινδούμενοι ἐσώθησαν· ὁ Μυσὸς δὲ, κατὰ τὴν ὁδὸν
φεύγων, ἐβόα βοηθεῖν· καὶ ἐβοήθησαν αὐτῷ, καὶ ἀνέ-
λαβον τετρωμένον. Καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πόδα ἀνεχώρησαν
βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες, καὶ ἀντιτοξεύοντές τινες
τῶν Κρητῶν· οὕτως ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, πάν-
τες σῶοι ὄντες.

Ἐπεὶ δὲ οὔτε ὁ Χειρίσοφος ἧκεν, οὔτε πλοῖα ἱκανὰ 3
ἦν, οὔτε ἐπιτήδεια ἦν λαμβάνειν ἔτι, ἐδόκει ἀπιτέον εἶ-
ναι. Καὶ ἐς μὲν τὰ πλοῖα τούς τε ἀσθενοῦντας ἐνεβί-
βασαν, καὶ τοὺς ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη, καὶ παῖδας,
καὶ γυναῖκας, καὶ τῶν σκευῶν ὅσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν·
καὶ Φιλήσιον καὶ Σοφαίνετον τοὺς πρεσβυτάτους τῶν
στρατηγῶν εἰσβιβάσαντες, τούτων ἐκέλευον ἐπιμελεῖσθαι·
οἱ δὲ ἄλλοι ἐπορεύοντο· ἡ δὲ ὁδὸς ὁδοποιουμένη ἦν. Καὶ 4
ἀφικνοῦνται πορευόμενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι, πόλιν
Ἑλληνίδα, ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ, Σινωπέων ἄποικον, ἐν τῇ
Κολχίδι χώρᾳ. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δέκα· καὶ
ἐξέτασις ἐν τοῖς ὅπλοις γίνεται καὶ ἀριθμὸς, καὶ ἐγέ-
νοντο [y] ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. Οὗτοι ἐσώθησαν
ἐκ τῶν ἀμφὶ τοὺς μυρίους· οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο ὑπό
τε πολεμίων, καὶ χιόνος, καὶ εἴ τις νόσῳ. Ἐνταῦθα 5
διαλαμβάνουσι τὸ διὰ τῶν αἰχμαλώτων γενόμενον ἀρ-
γύριον· καὶ τὴν δεκάτην, ἣν τῷ Ἀπόλλωνι ἐξεῖλον καὶ

[x] Ἁλίσκεσθαι γὰρ etc] Cum ἁλίσκεσθαι intellige particulam ἂν, quæ futuri ſignificationem ei largiatur. Illud etiam monuit *Portus*, τὸ ἔφασαν ἀντὶ τοῦ ᾤοντο hic poſitum videri.

[y] Ὀκτακισχίλιοι καὶ etc.] Numerum eorum haud paulo majorem fuiſſe tradidit ſupra 4, 8, 13. Sed ibi ἀμφὶ, σχεδὸν εἰς, numeris præpoſuit.

Digitized by Google

τῇ Ἐφεσίᾳ Ἀρτέμιδι, διέλαβον οἱ στρατηγοὶ, τὸ μέρος ἕκαστος, φυλάττειν τοῖς θεοῖς· ἀντὶ δὲ Χειρισόφου Νέων ὁ Ἀσιναῖος ἔλαβε.

6 Ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος [z] ἀνάθημα ποιησάμενος, ἀνατίθησιν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρὸν, καὶ ἐπέγραψε τό τε αὐτοῦ ὄνομα καὶ τοῦ Προξένου, ὃς σὺν Κλεάρχῳ ἀπέθανε· ξένος γὰρ ἦν
7 αὐτοῦ. Τὸ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ὅτε ἀπῄει σὺν Ἀγησιλάῳ ἐκ τῆς Ἀσίας τὴν εἰς Βοιωτοὺς ὁδὸν, κατέλιπε παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων ἐδόκει ἰέναι μετὰ Ἀγησιλάου ἐν Κορωνείᾳ· καὶ ἐπέστειλεν, ἢν μὲν αὐτὸς σωθῇ, ἑαυτῷ ἀποδοῦναι· [a] εἰ δέ τι πάθοι, ἀναθεῖναι, ποιησάμενον τῇ
8 Ἀρτέμιδι, ὅ τι οἴοιτο χαριεῖσθαι τῇ θεῷ. [b] Ἐπεὶ δ' ἔφυγε Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ [c] ἐν Σκιλλοῦντι, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων [d] οἰκισθέντι παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἀφικνεῖται Μεγάβυζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρήσων, καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν, χωρίον ὠνεῖται τῇ θεῷ, ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός.

[z] Ἀνάθημα] *Suida* interprete, πᾶν τὸ ἀφιερωμένον θεῷ. *Phavor.* Ἀνάθημα, ἄγαλμα, κόσμος. Ἀναθήματα, ὡς ἐπιτοπολὺ λέγονται στέφανοι, φιάλαι, ἐκπώματα, θυμιατήρια, χρυσίδες, ἀργυρίδες, οἰνοχόαι, ἀμφορίσκοι. Luc. 21, 5.

[a] Εἰ δέ τι πάθοι, ἀναθεῖναι, etc.] *Laërt.* l. 2. ſegm. 51.—χρυσίον ἔχων, (Xenophon) τὸ μὲν ἥμισυ Μεγαβύζῳ δίδωσι τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ φυλάττειν, ἕως ἂν ἐπανέλθῃ· εἰ δὲ μὴ, ἄγαλμα ποιησάμενον, ἀναθεῖναι τῇ θεῷ.

[b] Ἐπεὶ δ' ἔφυγε etc.] *Scil.* ἐπὶ λακωνισμῷ, auctore *Laërtio*, loco cit. Vide ſis Diſſertat. I. K. Π. præmiſſæ p. 5. 6.

[c] Ἐν Σκιλλοῦντι etc.] *Pauſan.* l. 5. c. 6. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὕστερον Σκιλλοῦντα (ſic enim apud hunc et *Laërt.* cum duplici λ ſcribitur nomen) ἀποτεμόμενοι τῆς Ἠλείας, Ξενοφῶντι ἔδοσαν —φυγάδι ἤδη γεγονότι ὑπ' Ἀθηναίων, ὡς ἐπὶ βασιλέα etc.

[d] Οἰκισθέντι παρὰ τὴν, etc.] Legitur etiam οἰκισθέντος. Receptam lectionem in duobus ſe exemplaribus inveniſſe teſtatur *Leunclav.* eandemque *Steph.* huc revocandam cenſuit.

Digitized by Google

Ἔτυχε δὲ διαῤῥέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς [e] Σελλη- 9
νοῦς. Καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέ-
μιδος ναὸν Σελληνοῦς ποταμὸς παραῤῥεῖ, καὶ ἰχθύες τε
ἐν ἀμφοτέροις ἔνεισι καὶ κόγχαι· [f] ἐν δὲ τῷ ἐν Σκιλλοῦν-
τι χωρίῳ καὶ θῆραι πάντων, ὁπόσα ἐστὶν ἀγρευόμενα
θηρία. Ἐποίησε δὲ καὶ ναὸν καὶ βωμὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ 10
ἀργυρίου· καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ
ὡραῖα, θυσίαν ἐποίει τῇ θεῷ· καὶ πάντες οἱ πολῖται
καὶ οἱ [g] πρόσχωροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετεῖχον τῆς
ἑορτῆς. Παρεῖχε δὲ ἡ θεὸς [h] τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιτα,
ἄρτους, οἶνον, τραγήματα, καὶ τῶν θυομένων ἀπὸ τῆς
ἱερᾶς νομῆς λάχος, καὶ τῶν θηρευομένων δέ. Καὶ γὰρ 11
θήραν ἐποιοῦντο εἰς τὴν ἑορτὴν οἵ τε Ξενοφῶντος παῖδες
καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν· οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες
συνεθήρων· καὶ ἡλίσκετο τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χω-
ρίου, τὰ δὲ [i] ἐκ τῆς Φολόης, σύες καὶ δορκάδες καὶ

[e] Σελληνοῦς] MS. Eton. dat Σελινοῦς. Sic *Strabo* l. 8. p. 593. Ῥεῖ δὲ διὰ τῆς Αἰγιέων πόλεως ποταμὸς Σελινοῦς, ὁμώνυμος τῷ τε ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ῥέοντι, καὶ τῷ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ τῷ παραῤῥέοντι τὸ χωρίον, ὅ φησιν ὠνήσασθαι τῇ Ἀρτέμιδι Ξενοφῶν, κατὰ χρησμόν. Apud *Pauſan.* l. 5. c. 6. ſcribitur Σελινοῦς: et l. 7. c. 24. Σέλινος. Utrobique repoſuerim Σελινοῦς. Propius ad Xenophonteas editiones accedit nominis apud *Laërtium* loc. cit. ſcriptura, ſcil. Σεληνοῦς: pro quo tamen reponi oportere Σελινοῦς contendit *Menagius* ad locum.

[f] Ἐν δὲ τῷ ἐν Σκιλλοῦντι etc.] Sic reſcribendum recte conjecit *Leuncl.* In libris hactenus vulgatis deeſt poſterius ἐν.

[g] Πρόσχωροι etc.] Sic recte *Steph.* exemplarium vetuſtorum auctoritate fretus. Alii dedere πρόχωροι.

[h] Τοῖς σκηνοῦσιν etc.] Vide omnino 4, 5, 23. Cæterum, vocem ἀργύρια, quæ vulgo poſt οἶνον legitur, fide MSti Eton. nixus hinc ejeci.

[i] Ἐκ τῆς Φολόης σύες καὶ etc.] Montis id cui nomen contigit, in Arcadia deſcribenda meminit *P. Mela* l. 2. c. 3. *Plin.* N. H. l. 4. c. 6. *Montes in Arcadia, Pholoë cum oppido.* *Strab.* l. 8. p. 547. καὶ ἡ Φολόη δ᾽ ὑπέρκειται τῆς Ὀλυμπίας ἐγγυτάτω, ὄρος Ἀρκαδικόν, ὥστε τὰς ὑπωρείας τῆς Πισάτιδος εἶναι. *Pauſan.* l. 5. c. 6. Παρέχεται δὲ ὁ Σκιλλοῦς καὶ ἄγρας θηρίων καὶ ἐλάφων.

Digitized by Google

12 ἔλαφοι. Ἔστι δὲ ὁ τόπος, ᾗ ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ὀλυμπίαν πορεύονται, ὡς εἴκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. Ἔνι δ' ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ καὶ ἄλση καὶ ὄρη δένδρων μεστὰ, ἱκανὰ καὶ σῦς καὶ αἶγας καὶ οἶς τρέφειν καὶ ἵππους· ὥστε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. Περὶ δ' αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ [k] τρωκτὰ ὡραῖα.
13 [l] Ὁ δὲ ναὸς, ὡς μικρὸς μεγάλῳ, τῷ ἐν Ἐφέσῳ εἴκασται· [m] καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν, ὡς κυπαρίσσινον χρυσῷ ὄντι, τῷ ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ στήλη ἕστηκε παρὰ τὸν ναὸν, γράμματα ἔχουσα· ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. [n] Τὸν δὲ ἔχοντα καὶ καρπούμενον, τὴν μὲν δεκάτην καταθύειν ἑκάστου ἔτους, ἐκ δὲ τοῦ περιττοῦ τὸν ναὸν ἐπισκευάζειν· ἐὰν δέ τις μὴ ποιῇ ταῦτα, τῇ θεῷ μελήσει.

C.IV. Ἐκ Κερασοῦντος δὲ κατὰ θάλατταν μὲν ἐκομίζοντο [o] οἵπερ καὶ πρόσθεν, οἱ δ' ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο. Ἐπεὶ δ' ἦσαν [p] ἐπὶ τοῖς Μοσυνοίκων ὁρίοις, πέμ-

[k] Τρωκτὰ] *Ælian*. V.H. l. 1. c. 31, καὶ τρωκτὰ ὡραῖα, καὶ etc. h. e. exponente Cl. *Perizon*. poma ſeu fructus, qui crudi in ſecundam menſam adponi ſolent, et iſta parte anni, in qua rex (*Perſarum* ſcil.) regiones obibat, maturi erant. *Suid*. τρωκτὰ, τὰ κατακτὰ τῶν ὀπωρῶν, οἷον κάρυα καὶ βάλανοι.

[l] Ὁ δὲ ναὸς, ὡς μικρὸς etc.] *Plin*. N. H. l. 36. c. 14. Adde *Liv*. l. 1. c. 45. *Pauſan*. l. 4. c. 31. *Solin*. Polyhiſt. c. 40. *Salmaſ*. Plinian. Exercit. p. 569. *Spanhem*. in *Callim*. hymn. in Dianam v. 249. Act. XIX, 28.

[m] Καὶ τὸ ξόανον etc.] *Plin*. N. H. l. 16. c. 40.

[n] Τὸν δὲ ἔχοντα etc.} Orationem ſic ſupplere licet: Τὸν δὲ ἔχοντα καὶ καρπούμενον δεῖ τὴν μὲν etc.

[o] Οἵπερ καὶ πρόσθεν,] *Scil*. οἵ τε ἀσθενοῦντες, καὶ οἱ ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη, καὶ παῖδες, καὶ γυναῖκες etc. de quibus vide 5, 3, 3.

[p] Ἐπὶ τοῖς Μοσυνοίκων etc.] *Strabo* l. 12. p. 825. τινὲς δὲ (*ſcil*. eorum, qui Ἑπτὰ κωμῆται dicuntur) ἐπὶ δένδρεσι ἢ πυργίοις οἰκοῦσι, διὸ καὶ Μοσυνοίκους ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, τῶν πύργων μοσύνων λεγομένων. *Apollon*. *Rhod*. l. 2. v. 1018. et ſeq. *Scholiaſt*. ad ejuſdem lib. v. 379. Μοσσύνοικοι δὲ ἔθνος, καὶ αὐτὸ ἀπὸ τῆς διαγωγῆς τὴν προσηγορίαν ἐσχηκός· μόσσυνοι

Digitized by Google

πουσιν εἰς αὐτοὺς Τιμησίθεον τὸν Τραπεζούντιον, πρό-
ξενον ὄντα τῶν Μοσυνοίκων, ἐρωτῶντες, πότερον ὡς διὰ
φιλίας, ἢ ὡς διὰ πολεμίας [q] πορεύσονται τῆς χώρας.
Οἱ δ᾽ εἶπον, ὅτι οὐ διοίσειεν· ἐπίστευον γὰρ τοῖς χωρίοις.
Ἐντεῦθεν λέγει ὁ Τιμησίθεος, ὅτι πολέμιοί εἰσιν αὐ- 2
τοῖς οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα· καὶ ἐδόκει, καλέσαι ἐκείνους, εἰ
βούλοιντο συμμαχίαν ποιήσασθαι· καὶ πεμφθεὶς ὁ Τι-
μησίθεος, ἧκεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκον-
το, συνῆλθον οἵ τε τῶν Μοσυνοίκων ἄρχοντες καὶ οἱ
στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἔλεγε μὲν Ξενοφῶν, ἡρμή-
νευε δὲ Τιμησίθεος.

Ὦ ἄνδρες [r] Μοσύνοικοι, ἡμεῖς διελθεῖν βουλόμε- 3
θα εἰς τὴν Ἑλλάδα πεζῇ· πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν· κω-
λύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς, οὓς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι.
Εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους,
καὶ τιμωρήσασθαι, εἴ τι πώποθ᾽ ὑμᾶς οὗτοι ἠδίκησαν,
καὶ τολοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους. Εἰ δὲ ἡμᾶς
ἀφήσετε, σκέψασθε, πόθεν αὖθις ἂν τοσαύτην δύνα-
μιν λάβοιτε σύμμαχον. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ
ἄρχων τῶν Μοσυνοίκων, ὅτι καὶ βούλοιτο ταῦτα, καὶ
δέχοιτο τὴν συμμαχίαν. Ἄγετε δή, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, 4
τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι, ἂν σύμμαχοι ὑμῶν γε-
νώμεθα; [s] καὶ ὑμεῖς τί οἷοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπρᾶ-
ξαι περὶ τῆς διόδου; Οἱ δ᾽ εἶπον, ὅτι ἱκανοί ἐσμεν εἰς

γὰρ οἱ ξύλινοι οἶκοι λέγονται, οἷς καὶ αὐτοὶ ἐχρῶντο. Conf. §. 15.

q Πορεύσονται] Sic recte MS. Eton. Hactenus in libris pleriſque ſcriptum πορεύονται.

r Μοσύνοικοι,] Hi nimirum, qui in ulteriore Ponti litore habitabant, mores plerumque illorum imitati, ad quos primo acceſſerat Timeſitheus, idem quoque, quod illi, nomen adepti ſunt.

s Καὶ ὑμεῖς τί οἷοί τε etc.] MS. Eton. exhibet καὶ ὑμεῖς τί οἴεσθε ἔσεσθαι etc. Libri typis impreſſi, καὶ ὑμεῖς ποῖοί τε ἔσεσθε etc. Ipſe cum *Stephano* malui ex utraque illa tertiam, eamque adeo ſinceram, opinor, lectionem conficere.

Digitized by Google

τὴν χώραν εἰσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα, τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων, καὶ δεῦρο ὑμῖν πέμψαι ναῦς τε καὶ ἄνδρας, οἵτινες ὑμῖν συμμαχοῦνταί τε καὶ τὴν ὁδὸν ἡγήσονται.

5 Ἐπὶ τούτοις πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες, ᾤχοντο·
καὶ ἧκον τῇ ὑστεραίᾳ ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυ-
λα, καὶ ἐν ἑκάστῳ τρεῖς ἄνδρας· ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάν-
τες, εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὅπλα· ὁ δὲ εἷς ἔμενε. Καὶ οἱ
6 μὲν, λαβόντες τὰ πλοῖα, ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ μένοντες
ἐξετάξαντο οὕτως· [t] Ἔστησαν ὥσπερ, ἀνὰ ἑκατὸν μάλι-
στα, οἱ χοροὶ, ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέῤῥα
πάντες λευκῶν βοῶν δασέα, [u] εἰκασμένα κιττοῦ πετά-
λῳ· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ παλτὸν ὡς ἑξάπηχυ, ἔμπροσθεν
μὲν λόγχην ἔχον, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ τοῦ ξύλου σφαιροει-
δές. Χιτωνίσκους δὲ ἐνεδεδύκεσαν ὑπὲρ γονάτων, πά-
χος ὡς [x] λινοῦ στρωματοδέσμου· ἐπὶ δὲ τῇ κεφαλῇ κρά-

[t] Ἔστησαν ὥσπερ ἀνὰ etc.] Sic MS. Eton. atque edit. fere omnes. At in *Stephano* legitur: Ἔστησαν ὥσπερ ἀνὰ ἑκατὸν μάλιστα, οἷον χοροὶ, ἀντιστοιχοῦντες etc. Ipſe *Steph.* illud οἷον in exemplaribus minime contemnendis reperiri ſcribit. Lectionem *Steph.* improbat *Leunclavius*; putatque adeo, factam quandam vocum trajectionem, ut hoc modo legatur: Ἔστησαν ἀνὰ ἑκατὸν μάλιστα, ὥσπερ οἱ χοροὶ, etc. *Steph.* etiam, modo retinueris οἱ χοροὶ, loco ſuo movendum ὥσπερ, et ante οἱ χοροὶ ponendum, cenſuit. Ipſe nec ſcripturam vocum, nec ordinem mutatum velim. Non infrequens utique eſt apud elegantiſſimos etiam Græciæ ſcriptores iſtiuſmodi verborum trajectio. *Suid.* Ἀντιστοιχοῦντες· Ἔστησαν ὥσπερ μάλιστα χοροί. Porro, μάλιστα hic loci, et apud *Thucyd.* plus vice ſimplici, valet idem atque *admodum*, cum vocibus numerum denotantibus adjunctum eſt; i. e. *fere, circiter.* Vide ſis *Thucyd.* l. 1. c. 13. et c. 93. *Liv.* l. 44. c. 43. *Cæſar.* de B. G. l. 5. c. 40. et quæ ibi ad vocem *admodum* notavit Cl. *Daviſ.*

[u] Εἰκασμένα κιττοῦ πετάλῳ.] *J. Poll.* l. 1. c. 134. Πέλτη Ἀμαζονικὴ, ὥς φησι Ξενοφῶν, παρεοικυῖα κιττοῦ πετάλῳ. *Suidas* ipſa Xenophontis verba citat ad v. Πετάλῳ.

[x] Λινοῦ στρωματοδέσμου.] *Plutarch.* in *Cæſare* p. 731. ἀπόρου δὲ λαθεῖν ὄντος ἄλλως, ἡ μὲν εἰς στρωματόδεσμον ἐνδῦσα, προτείνει (repone προτείνει) μακρὰν ἑαυτήν· ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος, ἱμάντι συνδήσας

Digitized by Google

νη [y] σκύτινα, οἷά περ τὰ Παφλαγονικὰ, [z] κρώβυλον
ἔχοντα κατὰ μέσον, ἐγγύτατω τιαροειδῆ· εἶχον δὲ καὶ
σαγάρεις σιδηρᾶς. Ἐντεῦθεν ἐξῆρχε μὲν αὐτῶν εἷς, 7
οἱ δ' ἄλλοι πάντες ᾄδοντες ἐπορεύοντο ἐν ῥυθμῷ, καὶ
διελθόντες διὰ τῶν τάξεων καὶ διὰ τῶν ὅπλων τῶν
Ἑλλήνων, ἐπορεύοντο εὐθὺς πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐπὶ
[a] χωρίον, ὃ ἐδόκει ἐπιμαχώτατον εἶναι. Ἔκειτο δὲ τοῦ-
το πρὸ τῆς πόλεως, τῆς μητροπόλεως καλουμένης αὐ-
τοῖς, καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρότατον τῶν Μοσυνοίκων· καὶ
περὶ τούτου ὁ πόλεμος ἦν· οἱ γὰρ ἀεὶ τοῦτ' ἔχοντες ἐδό-
κουν ἐγκρατεῖς πάντων Μοσυνοίκων εἶναι. Καὶ ἔφασαν
τούτους οὐ δικαίως ἔχειν τοῦτο, ἀλλὰ κοινὸν ὂν καταλα-
βόντας πλεονεκτεῖν.

Εἵποντο δ' αὐτοῖς καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὲς, οὐ τα- 8
χθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἀλλ' ἁρπαγῆς ἕνεκεν. Οἱ
δὲ πολέμιοι, [b] προσιόντων, τέως μὲν ἡσύχαζον· ἐπεὶ
δ' ἐγγὺς ἐγένοντο τοῦ χωρίου, ἐκδραμόντες τρέπονται αὐ-
τοὺς, καὶ ἀπέκτειναν συχνοὺς τῶν βαρβάρων, καὶ τῶν
συναναβάντων Ἑλλήνων τινὰς, καὶ ἐδίωκον, μέχρις οὗ εἶ-

τὸν στρωματόδεσμον, εἰσκομίζει etc. plura ſi deſideres, adi doctiſ. *Caſaubon*. animadv. in *Athen*. l. 1. c. 4. *Thom. Magiſt*. Στρωματεὺς μὴ εἴπῃς ἐπὶ στρωμάτων, ἀλλὰ στρωματόδεσμος, καὶ στρωματόδεσμον, οὐδετέρως. *Mœr. Attic*. Στρωματόδεσμος, Ἀττικῶς· στρωματεὺς, Ἑλληνικῶς.

[y] Σκύτινα etc.] *Suid*. Σκύτινος, δερμάτινος. Deinde, paucis interjectis, locum hunc Xenophont. citat.

[z] Κρώβυλον etc.] In *Suida*, ad v. Κρώβυλος, legitur etiam hic locus. Eodem interprete, Κρώβυλος eſt ὁ μαλλὸς τῶν παιδίων· (ſic quoque reſcribendum in *Heſych*. et *Phavor*.)—ὁ ἐκ τῶν τριχῶν πεπλεγμένος κόσμος. *Scholiaſt*. in *Thucyd*. l. 1. c. 6. Κρώβυλος δέ ἐστιν εἶδος πλέγματος τῶν τριχῶν, ἀπὸ ἑκατέρων εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον. *Harpocrat*. Κυρίως δὲ εἶδός τι ἐμπλοκῆς ἐστι ὁ κρώβυλος. Sic et Etymol. m. auctor. Vide ſis, quæ de hac voce notarunt *Perizon*. et *Kuhn*. ad *Ælian*. V. H. l. 4. c. 22.

[a] Χωρίον, ὃ etc.] *Suid*. et *Phavor*. Ἐπίμαχος. δυναμένη πολεμεῖσθαι: utroque verba hæc Xenophontis adferente.

[b] Προσιόντων,] Hanc lectionem MSto Eton. debemus. In libris editis ſcribitur προϊόντων.

Digitized by Google

δον τοὺς Ἕλληνας βοηθοῦντας· εἶτα δὲ ἐκτραπόμενοι ᾤχοντο· καὶ ἀποτεμόντες τὰς κεφαλὰς τῶν νεκρῶν, ἐπεδείκνυσαν τοῖς τε Ἕλλησι καὶ τοῖς ἑαυτῶν πολεμίοις·
9 καὶ ἅμα ἐχόρευον, [e] νόμῳ τινὶ ᾄδοντες. Οἱ δ᾽ Ἕλληνες μάλα ἤχθοντο, ὅτι τοὺς τε πολεμίους ἐποιήκεσαν θρασυτέρους, καὶ ὅτι οἱ ἐλθόντες Ἕλληνες σὺν αὐτοῖς ἐπεφεύγεσαν, μάλ᾽ ὄντες συχνοί· ὃ οὔπω πρόσθεν ἐπεποιήκεσαν ἐν τῇ στρατείᾳ. Ξενοφῶν δὲ, συγκαλέσας
10 τοὺς Ἕλληνας, εἶπεν· Ἄνδρες στρατιῶται, μηδὲν [d] ἀθυμήσητε ἕνεκα τῶν γεγενημένων· ἔστι γὰρ, ὅ τι καὶ ἀγαθὸν οὐ μεῖον τοῦ κακοῦ γεγένηται. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἡγεῖσθαι τῷ ὄντι πολέμιοί εἰσιν, οἷσπερ καὶ ἡμᾶς ἀνάγκη· ἔπειτα καὶ [e] τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀφροντιστήσαντες τῆς σὺν ἡμῖν τάξεως, καὶ ἡγησάμενοι ἱκανοὶ εἶναι σὺν τοῖς βαρβάροις ταυτὰ πράττειν, ἅπερ σὺν ἡμῖν, δίκην δεδώκασιν· ὥστε αὖθις ἧττον τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπολείψονται. Ἀλλ᾽ ὑμᾶς δεῖ [f] παρασκευάσασθαι, ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὖσι τῶν βαρβάρων δόξετε κρείττους αὐτῶν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις δηλώσετε, ὅτι οὐχ ὁμοίοις ἀνδράσι μαχοῦνται, νῦν τε καὶ ὅτε τοῖς ἀτάκτοις ἐμάχοντο.

11 Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν οὕτως διέμειναν· τῇ δ᾽

[e] Νόμῳ τινὶ ᾄδοντες.] *Suid.* et *Phavor.* Νόμος, ὁ κιθαρῳδικὸς τρόπος τῆς μελῳδίας, ἁρμονίαν ἔχων τακτὴν, καὶ ῥυθμὸν ὡρισμένον. Adde *J. Poll.* l. 4. ſegm. 65. et 78.

[d] Ἀθυμήσητε] MS. Eton. et libri quidam typis impreſſi dant θαυμάσητε, alii ἀθυμήσετε. Edit. *Steph.* ſcripturam libens recepi.

[e] Τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀφροντιστήσαντες] In MSto Eton. legitur ἔπειτα δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀμελήσαντες etc. De particula inlata non laboro: at gloſſam ſapit participium. *Phav.* Ἀφροντιστήσας, ἀμεριμνήσας, ἢ ἀμελήσας.

[f] Παρασκευάσασθαι, ὅπως — δόξετε etc.] MS. Eton dat παρασκευάζεσθαι, ὅπως — δόξητε — δηλώσητε etc.

ὑστεραίᾳ θύσαντες, ἐπεὶ ἐκαλλιέρησαν, ἀριστήσαντες, ὀρθίȣς τοὺς λόχȣς ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κατὰ ταυτὰ ταξάμενοι, ἐπορεύοντο, τȣ̀ς τοξότας μεταξὺ τῶν λόχων ὀρθίων ὄντων ἔχοντες, ὑπολειπομένȣς δὲ μικρὸν τȣ͂ στόματος τῶν ὁπλιτῶν. Ἦσαν 12
γὰρ τῶν πολεμίων οἱ εὔζωνοι, οἳ κατατρέχοντες τοῖς λίθοις ἔβαλλον. Τούτȣς οὖν ἀνέστελλον οἱ τοξόται καὶ οἱ πελτασταί· οἱ δ᾽ ἄλλοι βάδην ἐπορεύοντο, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἀφ᾽ οὗ τῇ προτεραίᾳ οἱ βάρβαροι ἐτράπησαν, καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς. Ἐνταῦθα γὰρ οἱ πολέμιοι ἦσαν ἀντιτεταγμένοι. Τοὺς μὲν οὖν πελταστὰς 13
ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι, καὶ ἐμάχοντο· ἐπεὶ δ᾽ ἐγγὺς ἦσαν οἱ ὁπλῖται, ἐτράποντο. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ εὐθὺς εἵποντο, διώκοντες ἄνω πρὸς τὴν μητρόπολιν· οἱ δὲ ὁπλῖται ἐν τάξει εἵποντο. Ἐπεὶ δ᾽ ἄνω ἦσαν πρὸς 14
ταῖς τῆς μητροπόλεως οἰκίαις, ἐνταῦθα δὴ οἱ πολέμιοι ὁμȣ͂ δὴ πάντες γένομενοι ἐμάχοντο, καὶ ἐξηκόντιζον τοῖς παλτοῖς· καὶ ἄλλα δόρατα ἔχοντες παχέα, μακρὰ, ὅσα ἀνὴρ φέροι μόλις, τȣ́τοις ἐπειρῶντο ἀμύνεσθαι ἐκ χειρός.

Ἐπεὶ δὲ οὐχ ὑφίεντο οἱ Ἕλληνες, ἀλλ᾽ ὁμόσε ἐχώ- 15
ρȣν, ἔφυγον οἱ βάρβαροι, καὶ ἐντεῦθεν ἅπαντες ἔλιπον τὸ χωρίον. Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν, [g] ὁ ἐν τῷ μόσυνι [h] τῷ ἐπ᾽ ἄκρȣ ᾠκοδομημένῳ, (ὃν τρέφȣσι πάντες κοινῇ

[g] Ὁ ἐν τῷ μόσυνι etc.] Etym. m. auctor: Μόσυν, σημαίνει τὴν ξυλίνην οἰκίαν. *Heſych.* et *Phavor.* Μόσσυν, πύργος. Duplici utique σ nonnunquam exarata eſt vox. *Dionyſ.* Perieg. v. 766. Ad hæc *Euſtath.* Ὅτι τȣ̀ς Μοσσυνοίκȣς περιφράζων ἢ ἐτυμολογῶν ὁ Διονύσιος, λέγει μόσυνας ἔχειν δȣρατέȣς, ἤγȣν ξυλίνȣς. Adde *Dionyſ. Hal.* A. R. l. 1. c. 26. et ſupra ſect. 1.

[h] Τῷ ἐπ᾽ ἄκρȣ etc.] Quod ſupra ſect. 7. noſtro τὸ ἀκρότατον τῶν Μοσυνοίκων dicitur. *Diodor. Sic.* l. 14. p. 269. Ἦν δὲ τὸ χω-

Digitized by Google

αὐτοῦ μένοντα καὶ φυλάττοντα) οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ προτέρῳ αἱρεθέντι χωρίῳ· ἀλλ᾽ αὐτοῦ σὺν
16 τοῖς μοσύνοις κατεκαύθησαν. Οἱ δ᾽ Ἕλληνες, διαρπάζοντες τὸ χωρίον, εὕρισκον θησαυροὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἄρτων [i] νενημένων πατρίους περυσινῶν, ὡς ἔφασαν οἱ Μοσύνοικοι· τὸν δὲ νέον σῖτον σὺν τῇ καλάμῃ ἀποκείμενον· ἦσαν δὲ [k] ζειαὶ αἱ πλεῖσται. [l] Καὶ δελφίνων τεμάχη ἐν ἀμφορεῦσιν εὑρίσκετο τεταριχευμένα, καὶ στέαρ ἐν τεύχεσι τῶν δελφίνων, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Μοσύνοικοι, καθάπερ οἱ Ἕλληνες τῷ ἐλαίῳ. [m] Κάρυα δ᾽ ἐπὶ τῶν

ριον τοῦτο μητρόπολις τῶν ἄλλων ἐρυμάτων, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν κατῴκει, τὸν ὑψηλότατον τόπον ἔχων. Ἔθος δ᾽ ἔχει πάτριον, μένειν ἐν αὐτῷ τὸν πάντα βίον, κἀκεῖθεν διαδοῦναι τοῖς ὄχλοις τὰ προστάγματα. Excerp. *Nic. Damaſc.* p. 517. leguntur hæc: Μόσυνοι τὸν ἑαυτῶν βασιλέα τρέφουσιν ἐν πύργῳ κατάκλειστον. *Apoll. Rhod.* l. 2. v. 1028. et ſeq.

[i] Νενημένων, etc.] MS. Eton. et quidam editi habent νενεμημένων. Male. *Suid.* Νενημένην— σεσωρευμένην. Ξενοφῶν. Εὕροις γὰρ θησαυροὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἄρτων νενημένων περυσινῶν. Quæ ex hoc loco corrigenda ſunt et ſupplenda verba. *Heſych.* et *Phavor.* Νενημένων, συγκειμένων· Νένηται, πεπλήρωται, σωρεύεται. Etymol. m. Νῶ, ῥῆμα, δηλοῖ τὸ σωρεύω· οὗ ὁ παρακείμενος νένηκα, νένημαι.

[k] Ζειαὶ] *Heſych.* Ζειά, οἱ μὲν, σίτου εἶδος, οἱ δὲ, τὰς ὀλύρας. *Phavorino* eſt εἶδος κριθῆς. *Plin.* N. H. l. 18. c. 8. *Frumenti genera non eadem ubique: nec ubi eadem ſunt, iiſdem nominibus— Ægypto autem ac Syriæ, Ciliciæque et Aſiæ, ac Græciæ peculiares, zea, olyra, tiphe.* ubi vide Cl. *Hard.* n. 3.

[l] Καὶ δελφίνων τεμάχη] *Phav.* Τέμαχος κρέως, ἢ ἄρτου, ἢ πλακοῦντος οὐκ εἴποις, ἀλλὰ τόμος· τὸ γὰρ τέμαχος μόνον ἐπὶ ἰχθύων. Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ v. 895. Πολὺ χρῆμα τεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπτημένων. διὰ γὰρ τοῦ εἰπεῖν, καὶ κρεῶν, ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ τεμαχῶν ἐπὶ ἰχθύων λέγει. Καὶ τεμάχη, τὰ κόμματα τῶν ἰχθύων—*Scholiaſt.* ad *Ariſtoph.* Νεφ. v. 338. ἐπὶ ἰχθύων τὸ τέμαχος, καὶ ἐπὶ πλακοῦντος· ἐπὶ δὲ κρεῶν οὐκέτι. Conf. eund. ad Ἱππ. v. 283. Ad hæc exigenda videntur, quæ *Suidas* ſcripſit in v. Τεμάχη.

[m] Κάρυα δ᾽ ἐπὶ τῶν etc.] *J. Poll.* l. 1. ſegm. 232. κάρυα τὰ οὐκ ἔχοντα διαφυήν· εἴη δ᾽ ἂν ταῦτα τὰ λεπτοκάρυα, ἢ μᾶλλον τὰ καστάνια ὀνομαζόμενα· φησὶ γὰρ περὶ αὐτῶν Ξενοφῶν etc. infra mox citanda. *Salmaſ.* Plinian. exercit. p. 425. Κάρυα πλατέα *ſunt caſtaneæ, quæ ſitu ac facie planæ ſunt, non prorſus rotundæ; ſed amygdalæ etiam planæ, et aliquanto etiam planiores quam*

Digitized by Google

[n] ἀνωγαίων ἦν πολλὰ τὰ πλατέα, οὐκ ἔχοντα διαφυὴν οὐδεμίαν. [o] Τούτοις καὶ πλεῖστον ὡς σίτῳ ἐχρῶντο, ἕψοντες. Οἶνος δ' εὑρίσκετο, ὃς ἄκρατος μὲν, ὀξὺς ἐφαίνετο εἶναι ὑπὸ τῆς αὐστηρότητος· κερασθεὶς δὲ, εὐώδης τε καὶ ἡδύς.

Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἀριστήσαντες ἐνταῦθα, ἐπο- 17
ρεύοντο εἰς τὸ πρόσω, παραδόντες τὸ χωρίον τοῖς συμμαχήσασι τῶν Μοσυνοίκων. Ὁπόσα δὲ καὶ ἄλλα παρῄεσαν χωρία τῶν σὺν τοῖς πολεμίοις ὄντων, τὰ εὐπροσοδώτατα οἱ μὲν ἔλειπον, οἱ δὲ ἑκόντες προσεχώρουν. Τὰ δὲ πλεῖστα τοιάδ' ἦν τῶν χωρίων. Ἀπεῖχον ἀλλήλων αἱ πόλεις στάδια ὀγδοήκοντα, αἱ δὲ πλεῖον, αἱ δὲ μεῖον· ἀναβοώντων δὲ ἀλλήλων συνήκουον εἰς τὴν ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας πόλεως. Οὕτως ὑψηλή τε καὶ
κοίλη ἡ χώρα ἦν. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι [p] ἐν τοῖς Φι- 18
λίοις ἦσαν, ἐπεδείκνυσαν αὐτοῖς παῖδας [q] τῶν εὐδαιμόνων σιτευτοὺς, τεθραμμένους καρύοις ἑφθοῖς, ἁπαλοὺς καὶ λευκοὺς σφόδρα, καὶ οὐ πολλοῦ δέοντας ἴσους τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος εἶναι· [r] ποικίλους δὲ τὰ νῶτα, καὶ τὰ

caſtaneæ. Ideo Xenophon, ut diſtingueret, addidit οὐκ ἔχοντα διαφυὴν μηδεμίαν: *nam amygdalæ ab uno latere ſpeciem quandam* διαφυῆς *præferunt; caſtaneæ ac minutæ nuces, omnino nullam.* Suid. et Phavor. Κάρυα· τὸ δένδρον· κάρυα δὲ, ὁ καρπός.

[n] Ἀνωγαίων] *Phavor.* Ἀνώγαιον, τὸ οἴκημα, — διὰ διφθόγγου καὶ μικροῦ. Repone, καὶ ὁ μικροῦ. Hanc vocis ſcripturam Lexica alia non agnoſcunt. *Suidas* exhibet Ἀνώγεον, ἀνώγειον, ἀνώγεων, ἀνάγαιον. Etymol. m. τὸ ἄνω τῆς γῆς ὂν ἀνάγαιον.

[o] Τούτοις καὶ πλεῖστον etc.] Sic legendum ſtatuit *Leuncl.* ut ad τούτοις ſubaudiatur καρύοις. Prius legebatur, τούτῳ καὶ πλείστῳ σίτῳ ἐχρῶντο etc. MS. autem Eton. dat, τούτων καὶ πλείστῳ σίτῳ ἐχρῶντο, ἕψοντες, καὶ ἄρτους ὀπτῶντες.

[p] Ἐν τοῖς φιλίοις] MS. Eton. et edit. *Ald.* ἐν τοῖς φίλοις etc. et rectius ita ſcribi putavit *Stephanus*.

[q] Τῶν εὐδαιμόνων σιτευτοὺς etc.] *J. Poll.* l. 1. ſegm. 233. et l. 6. ſegm. 36. *Diodor. Sic.* l. 14. p. 260.

[r] Ποικίλους δὲ τὰ νῶτα, etc.]

Digitized by Google

ἔμπροσθεν πάντα [s] ἐστιγμένους ἀνθέμιον. [t] Ἐζήτουν δὲ καὶ ταῖς ἑταίραις, αἷς ἦγον οἱ Ἕλληνες, ἐμφανῶς συγγενέσθαι· νόμος γὰρ ἦν σφίσιν οὗτος. Λευκοὶ δὲ πάντες
19 οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες. [u] Τούτους ἔλεγον οἱ στρατευσάμενοι βαρβαρωτάτους διελθεῖν, καὶ πλεῖστον τῶν Ἑλληνικῶν νόμων κεχωρισμένους. Ἔν τε γὰρ ὄχλῳ ὄντες, ἐποίουν, ἅπερ ἄνθρωποι ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν, ἄλλως δὲ οὐκ ἂν τολμῷεν· μόνοι τε ὄντες ὅμοια ἔπραττον, ἅπερ ἂν [x] μετ' ἄλλων ὄντες· διελέγοντό τε ἑαυτοῖς, καὶ ἐγέ-

Diodor. Sic. ibid. ἅπαντας δ' ἐκ παιδὸς στίγμασι τόν τε νῶτον καὶ τὰ στήθη καταπεποικίλθαι. *Plin.* N. H. l. 6. c. 4. *Moſſyni notis ſignantes corpora.* P. Mela l. 1. c. 19. *Moſſyni — notis corpus omne perſignant —*

[s] Ἐστιγμένους ἀνθέμιον.] In MSto Eton. vox prior deeſt: quam tamen legiſſe *Diodorus* loco citato videtur, et recte libri cæteri præſtant. *Heſych.* Ἀνθέμιον, τὸ ἐκλεκτὸν χρυσίον, ἢ γραμμή τις ἑλικοειδὴς ἦν ἐν τοῖς κίοσι. *Suid.* Ἀνθέμιον, τὸ ἐκλεκτὸν χρυσίον. In utroque, pro ἐκλεκτὸν, legendum ἤλεκτρον cenſet *Salmaſ.* Plin. exercit. p. 761. Invenitur etiam in verſione τῶν ό Eccleſ. XII, 6. ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου: fere ut ἄνθεμα χρυσοῦ dixit *Pindar.* Olymp. 2. v. 131. Apud *Theophr.* l. 1. c. 22. plantæ nomen eſt: quæ *Plinio* N. H. l. 26. c. 8. forſan eſt *anthemum.* Huc reſpexit *Amaſ.* quippe qui locum ita vertit: *pectora anthemii flore picta crebriſque notis diſtincta erant.* Mihi tum τὸ τῆς χρόας ἀνθηρὸν, tum κόσμος inde corpori adlatus hac voce, adverbialiter poſita, denotari videtur: ἄνθος enim, unde deducta eſt, interdum valet χρῶμα, et id omne, quod in ſuo genere ornatum eſt et præſtans, ſignificat. Cæterum *Leunclav.* vertit: *anterioribus partibus univerſis pictura florida diſtinctis.* Haud ita diſſimilem apud Britannos corpora inficiendi morem invaluiſſe docet *Cæſar* de B. G. l. 5. c. 14. ubi vide quæ viri eruditi notarunt.

[t] Ἐζήτουν δὲ καὶ etc.] *Apollon. Rhod.* l. 2. v. 1025. *Pompon. Mela* l. 1. c. 19. *propatulo veſcuntur, promiſcue concumbunt et palam.*

[u] Τούτους ἔλεγον οἱ etc.] *Scymn.* Fragm. v. 162.

— οἱ λεγόμενοι Μοσυνοικοὶ
Τοῖς ἔθεσι καὶ νόμοις καὶ ἔργοις
βαρβαρικοῖς·
Φασὶ γὰρ, ἐν ξυλίνοισιν ὑψηλοῖς
τ' ἄγαν
Πύργοις ἐνοικεῖν πάντας, ἐν φανερῷ δ' ἀεὶ
Ἕκαστα πράττειν·—

Arrian. in Peripl. p. 12. edit. Oxon. —— Μοσυνοικοὶ, ἔθεσιν ὠμοῖς, ἔργοις βαρβαρικοῖς. Adde *Strab.* l. 12. p. 825.

[x] Μετ' ἄλλων ὄντες·] MS. Eton. μετ' ἀλλήλων ἰόντες. Editi

Digitized by Google

λων ἐφ᾽ ἑαυτοῖς, καὶ ὠρχοῦντο ἐφιστάμενοι, ὅπου τύχοιεν, ὥσπερ ἄλλοις ἐπιδεικνύμενοι.

Διὰ ταύτης τῆς χώρας οἱ Ἕλληνες, διά τε τῆς C. V.
πολεμίας καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ὀκτὼ σταθμοὺς· καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας. Οὗτοι ὀλίγοι ἦσαν, καὶ ὑπήκοοι τῶν Μοσυνοίκων· [y] καὶ ὁ βίος ἦν τοῖς πλείστοις [z] αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας. Ἐντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς Τιβαρηνούς. Ἡ δὲ τῶν Τιβαρηνῶν χώρα πολὺ ἦν πεδι- 2
νωτέρα, καὶ χωρία εἶχεν ἐπὶ θαλάττῃ ἧττον ἐρυμνά. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔχρῃζον πρὸς τὰ χωρία προσβάλλειν, καὶ τὴν στρατιὰν ὀνηθῆναί τι· καὶ τὰ ξένια, ἃ ἧκε παρὰ τῶν Τιβαρηνῶν, οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ᾽ ἐπιμεῖναι κελεύσαντες, ἔστε βουλεύσαιντο, ἐθύοντο. Καὶ πολλὰ κατα- 3
θυσάντων, τέλος ἀπεδείξαντο οἱ μάντεις πάντες γνώμην, ὅτι οὐδαμῇ προσίεντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. Ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέξαντο, καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας, ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, [a] πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἀποίκους, οἰκοῦντας ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρᾳ.

Μέχρις ἐνταῦθα ἐπέζευσεν ἡ στρατιά. Πλῆθος 4

plerique etiam habent ἰόντες: quibus nonnihil favet *Euſtath.* ad *Dionyſ.* v. 766. Is enim ſic locum hunc exſcripſit: ἐν ὄχλῳ μὲν ποιοῦντες, ἅπερ ἂν τινες ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν· ἐν δὲ τῷ ἰέναι μόνοι, πράττοντες, ἅπερ ἂν μετ᾽ ἀλλήλων ἰόντες. Sed cum Noſter bis paulo ſupra ſcripſit, ἐν ὄχλῳ ὄντες, et μόνοι ὄντες, malim cum *Leunclavio* idem hic quoque participium retinere.

[y] Καὶ ὁ βίος ἦν etc.] *Dionyſ.* v. 768. et ſeq. *Apollon.* l. 2. v. 1005. et ſeq. Adde ejuſd. l. v. 374. et ſeq. *Valer. Flac.* l. 4. v. 610. et ſeq. Adde ejuſd. l. 5. v. 141. et ſeq. Amm. Marcell. l. 22. c. 8. — *et Chalybes, per quos erutum et domitum eſt primitus ferrum.* Ab his duriſſimum ferri genus chalybs dictum.

[z] Αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας.] *Scil.* Τέχνης.

[a] Πόλιν — ἀποίκους, etc.] MS. Eton. habet ἀποικίαν. Sed ſatis ſana eſt ſcriptura, quam in editis repertam dedi.

Digitized by Google

τῆς καταβάσεως τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι μά-
χης ἄχρι εἰς Κοτύωρα, σταθμοὶ ἑκατὸν εἴκοσι δύο, πα-
ρασάγγαι ἑξακόσιοι εἴκοσι, στάδιοι μύριοι ὀκτακισχίλιοι
5 εἴκοσι· χρόνου πλῆθος, ὀκτὼ μῆνες. Ἐνταῦθα ἔμειναν
ἡμέρας τετταράκοντα καὶ πέντε. Ἐν δὲ ταύταις πρῶ-
τον μὲν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν, καὶ πομπὰς ἐποίησαν κα-
τὰ ἔθνος ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀγῶνας γυμνικούς.
Τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐλάμβανον, τὰ μὲν ἐκ τῆς Παφλαγο-
νίας, τὰ δὲ ἐκ τῶν χωρίων τῶν Κοτυωριτῶν· οὐ γὰρ
παρεῖχον ἀγορὰν, οὐδ' εἰς τὸ τεῖχος τοὺς ἀσθενοῦντας
δέχοντο.

6 Ἐν δὲ τούτῳ ἔρχονται ἐκ Σινώπης πρέσβεις, φο-
βούμενοι περὶ τῶν Κοτυωριτῶν τῆς τε πόλεως, (ἦν γὰρ
ἐκείνων, καὶ φόρους ἐκείνοις ἔφερον) καὶ περὶ τῆς χώρας,
ὅτι ἤκουον δηουμένην· καὶ ἐλθόντες ἐς τὸ στρατόπεδον,
ἔλεγον· ([b] προηγόρει δὲ Ἑκατώνυμος, δεινὸς νομιζόμε-
7 νος εἶναι λέγειν) Ἔπεμψεν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται,
ἡ τῶν Σινωπέων πόλις, ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς, ὅτι ἐνι-
κᾶτε Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ καὶ συνη-
σθησομένους, ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν (ὡς ἡμεῖς
ἀκούομεν) πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε. Ἀξιοῦμεν
δὲ, Ἕλληνες ὄντες καὶ αὐτοὶ, ὑφ' ὑμῶν ὄντων Ἑλλήνων
ἀγαθὸν μέν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς
ὑμᾶς οὐδὲν πώποτ' [c] ὑπήρξαμεν κακῶς ποιοῦντες. Κο-
τυωρῖται δὲ οὗτοι εἰσὶ μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι· καὶ τὴν
χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς ταύτην παραδεδώκαμεν, βαρβά-
ρους ἀφελόμενοι· διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὗτοι
τεταγμένον, καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζούντιοι ὡσαύ-

[b] Προηγόρει δὲ etc.] *Suidas*: Προηγόρει· προηγόρευε, προέλεγε. Ξενοφῶν. Sic etiam a *Phavorino* exponitur.

[c] Ὑπήρξαμεν —— ποιοῦντες.] *Thom. Magiſt.* Ὑπάρχω, προκατάρχω.

Digitized by Google

τως· ὥσθ' ὅ τι ἂν τούτους κακὸν ποιήσητε, ἡ Σινωπέων πόλις νομίζει πάσχειν. Νῦν δὲ ἀκούομεν, ὑμᾶς, εἴς τε τὴν πόλιν βίᾳ παρεληλυθότας, ἐνίους σκηνοῦν ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ ἐκ τῶν χωρίων λαμβάνειν, ὧν ἂν δέησθε, οὐ πείθοντας. Ταῦτ' οὖν οὐκ ἀξιοῦμεν. Εἰ δὲ ταῦτα ποιήσητε, ἀνάγκη ἡμῖν, καὶ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας, καὶ ἄλλον, ὅντινα ἂν δυνώμεθα, φίλον ποιεῖσθαι.

Πρὸς ταῦτα, ἀναστὰς Ξενοφῶν, ὑπὲρ τῶν στρατιω- 8
τῶν εἶπεν· Ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Σινωπεῖς, ἥκομεν ἀγα-
πῶντες, ὅτι τὰ σώματα διεσωσάμεθα καὶ τὰ ὅπλα·
οὐ γὰρ ἡμῖν δυνατὸν, ἅμα τε χρήματα ἄγειν καὶ φέ-
ρειν, καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. Καὶ νῦν, ἐπειδὰν
εἰς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἤλθομεν, ἐν Τραπεζοῦντι μὲν
(παρεῖχον γὰρ ἡμῖν ἀγορὰν) ὠνούμενοι εἴχομεν τὰ ἐπι-
τήδεια, καὶ ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ξένια ἔδωκαν
τῇ στρατιᾷ, ἀντετιμῶμεν αὐτούς· καὶ μὴν εἴ τις αὐτοῖς
φίλος ἦν τῶν βαρβάρων, τούτων ἀπειχόμεθα· τοὺς δὲ
πολεμίους αὐτῶν, ἐφ' οὓς αὐτοὶ ἡγοῖντο, κακὸν ἐποιοῦ-
μεν, ὅσον ἐδυνάμεθα. Ἐρώτα δὲ αὐτοὺς, ὁποίων τινῶν
ἡμῶν ἔτυχον· πάρεισι γὰρ ἐνθάδε, οὓς ἡμῖν ἡγεμόνας
διὰ φιλίαν ἡ πόλις συνέπεμψεν. Ὅποι δ' ἂν ἐλθόν- 9
τες ἀγορὰν μὴ ἔχωμεν, ἄν τε εἰς βάρβαρον γῆν, ἄν
τε εἰς Ἑλληνίδα, οὐχ ὕβρει, ἀλλ' ἀνάγκῃ λαμβάνο-
μεν τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ Καρδούχους, καὶ Χαλδαίους, καὶ
Ταόχους, καίπερ βασιλέως οὐχ ὑπηκόους ὄντας, ὅμως,
καὶ μάλα φοβεροὺς ὄντας, πολεμίους ἐκτησάμεθα, διὰ
τὸ ἀνάγκην εἶναι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγορὰν
οὐ παρεῖχον. Μάκρωνας δέ γε, καὶ βαρβάρους ὄντας,
ἐπεὶ ἀγορὰν, οἵαν ἐδύναντο, παρεῖχον, φίλους τε ἐνομίζο-
μεν εἶναι, καὶ βίᾳ οὐδὲν ἐλαμβάνομεν τῶν ἐκείνων. Κο- 10
τυωρίτας δὲ, οὓς ὑμετέρους φατὲ εἶναι, εἴ τι αὐτῶν εἰλή-

Digitized by Google

φαμεν, αὐτοὶ αἴτιοι εἰσίν· οὐ γὰρ ὡς φίλοι προσεφέροντο ἡμῖν, ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας, οὔτ' εἴσω ἐδέχοντο, οὔτ' ἔξω ἀγορὰν ἔφερον· ᾐτιῶντο δὲ τὸν παρ' ὑμῶν [d] ἁρμοστὴν τούτων αἴτιον εἶναι. Ὃ δὲ λέγεις, βίᾳ παρελθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἠξιοῦμεν, τοὺς κάμνοντας εἰς τὰς στέγας δέξασθαι· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνέῳγον τὰς πύλας, ᾗ ἡμᾶς οὐκ ἐδέχοντο, αὐτὸ τὸ χωρίον ταύτῃ εἰσελθόντες, ἄλλο μὲν οὐδὲν βίαιον ἐποιήσαμεν· σκηνοῦσι δ' ἐν ταῖς στέγαις οἱ κάμνοντες, τὰ ἑαυτῶν δαπανῶντες· καὶ τὰς πύλας φρουροῦμεν, ὅπως μὴ ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἁρμοστῇ ὦσιν οἱ κάμνοντες ἡμῶν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν ᾖ κομίσασθαι, ὅταν βουλώμεθα. Οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ὁρᾶτε, σκηνοῦμεν [e] ὑπαίθριοι ἐν τῇ τάξει, παρεσκευασμένοι, ἂν μέν τις εὖ ποιῇ, ἀντευποιεῖν· ἂν δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι.

11 Ἃ δὲ ἠπείλησας, ὡς, ἢν ὑμῖν δοκῇ, Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας συμμάχους ποιήσεσθε ἐφ' ἡμᾶς· ἡμεῖς δέ, ἢν μὲν ἀνάγκη ᾖ, πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις· (ἤδη γὰρ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν) ἂν δὲ δοκῇ [f] ἡμῖν, καὶ φίλον ποιήσομεν τὸν Παφλαγόνα.

[d] Ἁρμοστὴν] *Phavor.* Ἁρμοσταὶ, οἱ ἀπὸ βασιλέως στελλόμενοι εἰς ἔθνη· ἢ ἁρμοσταὶ, οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι. Sic fere *Suid.* et *Harpocrat.* Ἁρμοστὴς autem dici videtur παρὰ τὸ ἁρμόζειν τοὺς ἀρχομένους ζῆν κατὰ τοὺς νόμους. De hoc præfecto pluribus agit *Meurſ.* Miſcell. Lacon. l. 2. c. 4. et *Crag.* de republ. Lacedæm. l. 2. c. 13.

[e] Ὑπαίθριοι] Vide *Caſaubon.* Comment. in *Polyb.* p. 121. edit. *Pariſ.* Habet *Thucyd.* l. 1. c. 134. ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροίη, etc. et *Dionyſ. Hal.* A. R. l. 4. c. 45. τότε δὴ τῶν ὑπαιθρίων etc.

[f] Ἡμῖν, καὶ φίλον etc.] Lectionem hanc et verborum ordinem exhibet MS. Eton. Vulgo legitur — ἡμῖν καὶ φίλον ποιεῖσθαι Κορύλαν, καὶ τὸν Παφλαγόνα ποιούμεθα φίλον. Sed nomen Κορύλαν, cum tribus illis, quæ id ſtatim præcedunt, vocibus, ideo forſan huic loco inſeruit librarius, ut quis per τὸν Παφλαγόνα intelligendus eſſet, clarius indicaret. Supra quidem bis vidimus Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας conjunctos: at eoſdem hoc etiam loco conjungi

Digitized by Google

Ἀκούομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ χωρίων τῶν ἐπιθαλαττίων. Πειρασόμεθα οὖν, συμπράττοντες αὐτῷ, ὧν ἐπιθυμεῖ, φίλοι γενέσθαι.

Ἐκ τούτου μάλα μὲν δῆλοι ἦσαν οἱ συμπρέσβεις 12
τῷ Ἑκατωνύμῳ χαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημένοις. Παρελθὼν δ᾽ αὐτῶν ἄλλος, εἶπεν, ὅτι οὐ πόλεμον ποιησόμενοι ἥκοιεν, ἀλλ᾽ ἐπιδείξοντες, ὅτι φίλοι εἰσί. Καὶ ξενίοις, ἢν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα· νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν διδόναι, ἃ δύνανται· ὁρῶμεν γὰρ πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε.
Ἐκ τούτου ξένιά τε ἔπεμπον οἱ Κοτυωρῖται, καὶ οἱ στρα- 13
τηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξένιζον τοὺς τῶν Σινωπέων πρέσβεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους [g] πολλά τε καὶ ἐπιτήδεια διελέγοντο· τά τε ἄλλα καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἐπυνθάνοντο, καὶ ὧν ἑκάτεροι ἐδέοντο. Ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο.

Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ συνέλεξαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς στρατιώ- C.VI.
τας, καὶ ἐδόκει αὐτοῖς περὶ τῆς λοιπῆς πορείας, παρακαλέσαντας τοὺς Σινωπέας, βουλεύεσθαι. Εἴτε γὰρ πεζῇ δέοι πορεύεσθαι, [h] χρήσιμον ἂν ἐδόκουν εἶναι οἱ Σινωπεῖς ἡγούμενοι (ἔμπειροι γὰρ ἦσαν τῆς Παφλαγονίας) εἴτε κατὰ θάλατταν, προσδεῖν ἐδόκει Σινωπέων· μόνοι γὰρ ἐδόκουν ἱκανοὶ εἶναι πλοῖα παρασχεῖν ἀρκοῦντα τῇ στρατιᾷ. Καλέσαντες οὖν τοὺς πρέσβεις συνεβουλεύοντο,

vetant, quæ ſequuntur, hæc: Ἀκούομεν δὲ αὐτὸν καὶ etc. Porro, infra paulo de Hecatonymo ſic Noſter: πρῶτον μὲν ἀπελογήσατο περὶ οὗ εἶπεν, ὡς τὸν Παφλαγόνα φίλον ποιήσοιντο, etc.

[g] Πολλά τε καὶ ἐπιτήδεια] MS. Eton. πολλά τε καὶ φιλικὰ etc. Sed hæc vocis receptæ gloſſa videtur.

[h] Χρήσιμον ἂν ἐδόκουν etc.] Rectius forſan, χρήσιμοι ἂν ἐδόκουν etc. Cæterum ἡγούμενοι in MSto Eton. male deeſt. Quod ſi χρήσιμον retinere malis, cum eo intellige χρῆμα.

Digitized by Google

καὶ ἠξίουν, [i] Ἕλληνας ὄντας Ἕλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δέχεσθαι, τῷ εὔνους τε εἶναι καὶ τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν.

2 Ἀναστὰς δὲ Ἑκατώνυμος, πρῶτον μὲν ἀπελογήσατο, περὶ οὗ εἶπεν, ὡς τὸν Παφλαγόνα φίλον ποιήσοιντο, ὅτι οὐχ, ὡς τοῖς Ἕλλησι πολεμησόντων σφῶν, εἴποι, ἀλλ' ὅτι, ἐξὸν τοῖς βαρβάροις φίλους εἶναι, τοὺς Ἕλληνας αἱρήσονται. Ἐπεὶ δὲ συμβουλεύειν ἐκέλευον, ἐπευ-
3 ξάμενος ὧδε εἶπεν· Εἰ μὲν συμβουλεύοιμι, ἃ βέλτιστά μοι δοκεῖ εἶναι, πολλά μοι ἀγαθὰ γένοιτο· εἰ δὲ μὴ, τἀναντία· [k] αὕτη γὰρ ἡ ἱερὰ συμβουλὴ λεγομένη εἶναι, δοκεῖ μοι παρεῖναι· νῦν γὰρ, ἂν μὲν εὖ συμβουλεύσας φανῶ, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ ἐπαινοῦντές με· ἂν δὲ κακῶς, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ καταρώμενοι. Πράγματα μὲν οὖν οἶδ' ὅτι πολὺ πλείω ἕξομεν, ἐὰν κατὰ θάλατταν κομίζησθε· ἡμᾶς γὰρ δεήσει τὰ πλοῖα πορίζειν· ἢν δὲ κατὰ γῆς στέλλησθε, ὑμᾶς δεήσει τοὺς μαχομένους εἶναι.

[i] Ἕλληνας ὄντας Ἕλλησι, etc.] *Steph.* loci ſenſum hunc eſſe ſtatuit: *petebant, ut Græcos ſe Græcis exhibentes, hoc primum, ad comiter excipiendum, præſtarent.*

[k] Αὕτη γὰρ ἡ ἱερα etc.] Ex hoc loco *Lucianum* ſumſiſſe cenſuit *Stephanus*, (quod tum in *annotat.* in Xenoph. tum in Theſ. G.L. ad v. Ἱερὸς monuit,) quæ ſcripſit Ῥητόρ. διδασκ. ſub init. Ἀλλὰ οὐδεὶς φθόνος, ὦ παῖ, καὶ μάλιστα ὁπότε νέος τις αὐτὸς ὢν, ὀρεγόμενος τῶν ἀρίστων, οὐκ εἰδὼς, ὅθεν ἂν ταῦτα ἐκπορίσαιτο, ἱερον τι χρῆμα τὴν συμβουλὴν οὖσαν, καθάπερ νῦν σὺ τοῦτο, αἰτοίη προσελθών. Idem vir doctiſ. ab utroque, Xenophonte ſcil. et Luciano. dici proverbialiter putavit, alludendo videlicet ad ἱερὰν ἄγκυραν, quam nautæ, tanquam maximam ac validiſſimam, tum demum mittere ſolent, cum extremo laborant diſcrimine. Hujus meminit *Lucian.* plus vice ſimplici in *Jove Tragœdo*, ſub fin. Adde *Eraſm.* Adag, p. 229. Mihi vero *Lucianus* et in loco primum citato, et in tractatu ad *Indoct. libros ementem*, ſub finem, ubi legitur itidem ἱερὸν χρῆμα συμβουλὴ, reſpexiſſe videtur, non Xenophontem, ſed Platonem, cujus hæc reperiuntur verba in *Theage*, haud longe ab init. Ἀλλὰ μὲν δὴ, ὦ Δημόδοκε, καὶ λεγεταί γε συμβουλὴ ἱερὸν χρῆμα εἶναι· Εἴπερ οὖν καὶ ἄλλη ἡτισοῦν ἐστιν ἱερὰ, καὶ αὐτὴ ἂν εἴη, περὶ ἧς σὺ νῦν συμβουλεύῃ.

Digitized by Google

Ὅμως δὲ λεκτέα, ἃ γιγνώσκω· ἔμπειρος γάρ εἰμι καὶ τῆς χώρας τῶν Παφλαγόνων, καὶ τῆς δυνάμεως· ἔχει γὰρ ἡ χώρα ἀμφότερα, καὶ πεδία κάλλιςα, καὶ ὄρη ὑψηλότατα. Καὶ πρῶτον μὲν οἶδα εὐθὺς, ὅπȣ τὴν εἰσβολὴν ἀνάγκη ποιεῖσθαι· ȣ γάρ ἐςιν ἄλλη, ἢ ᾗ τὰ κέρατα τῆς ὁδοῦ τȣ ὄρȣς καθ' ἑκάτερά ἐςιν ὑψηλά· ἃ κρατεῖν κατέχοντες καὶ πάνυ ὀλίγοι δύναιντ' ἄν· τȣτων δὲ κατεχομένων, ȣδ' ἂν οἱ πάντες ἄνθρωποι δύναιντο διελθεῖν. Ταῦτα δὲ καὶ δείξαιμι ἂν, εἴ μοι τινὰ βȣλεσθε συμπέμψαι. Ἔπειτα δὲ οἶδα, πεδία ὄντα καὶ ἱππείαν, ἣν αὐτοὶ οἱ βάρβαροι νομίζȣσι κρείττω εἶναι ἁπάσης τῆς βασιλέως ἱππείας. Καὶ νῦν ȣ̓͂τοι ȣ παρεγένοντο βασιλεῖ καλοῦντι· ἀλλὰ καὶ μεῖζον φρονεῖ ὁ ἄρχων αὐτῶν. Ἢν δὲ καὶ δυνηθῆτε τά τε ὄρη κλέψαι, ἢ φθάσαι λαβόντες, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ κρατῆτε μαχόμενοι τȣ́ς τε ἱππεῖς τȣτȣς καὶ πεζȣς, μυριάδας πλέον ἢ δώδεκα, ἥξετε ἐπὶ ποταμȣς, πρῶτον μὲν τὸν Θερμώδοντα, εὖρος τριῶν πλέθρων, ὃν χαλεπὸν οἶμαι διαβαίνειν, ἄλλως τε καὶ πολεμίων πολλῶν μὲν ἔμπροσθεν ὄντων, πολλῶν δὲ ὄπισθεν ἑπομένων· δεύτερον δ' Ἶριν, τρίπλεθρον ὡσαύτως· τρίτον δ' Ἅλυν, ȣ [1] μεῖον δυοῖν ςαδίοιν, ὃν ȣκ ἂν δύνησθε ἄνευ πλοίων διαβῆναι· πλοῖα δὲ τίς ἔςαι ὁ παρέχων; ὡς δ' αὔτως καὶ ὁ Παρθένιος ἄβατος· ἐφ' ὃν ἔλθοιτε ἂν, εἰ τὸν Ἅλυν τȣ͂τον διαβαίητε. Ἐγὼ μὲν ȣ̓͂ν ȣ χαλεπὴν ὑμῖν εἶναι νομίζω τὴν πορείαν, ἀλλὰ παντάπασιν ἀδύνατον. Ἂν δὲ πλέητε, ἔςιν ἐνθένδε μὲν εἰς Σινώπην παραπλεῦσαι, ἐκ Σινώπης δὲ εἰς Ἡράκλειαν· ἐξ Ἡρακλείας δὲ ȣ̓́τε πεζῇ, ȣ̓́τε κατὰ θάλατταν ἀπορία· πολλὰ γάρ ἐςι πλοῖα ἐν Ἡρακλείᾳ.

[1] Μεῖον] MS. Eton. μείω etc.

Digitized by Google

4 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔλεξεν, οἱ μὲν ὑπώπτευον, Φιλίας ἕνεκα [m] τῆς Κορύλα λέγειν, (καὶ γὰρ ἦν πρόξενος αὐτῷ) οἱ δὲ καὶ ὡς δῶρα ληψόμενον διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην· οἱ δ' ὑπώπτευον, καὶ τούτου ἕνεκα λέγειν, ὡς μὴ πεζῇ ἰόντες τὴν Σινωπέων χώραν κακόν τι ἐργάζοιντο. Οἱ δ' οὖν Ἕλληνες ἐψηφίσαντο, κατὰ θάλατταν τὴν
5 πορείαν ποιεῖσθαι. Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν εἶπεν· Ὦ Σινωπεῖς, [n] οἱ μὲν ἄνδρες ᾕρηνται πορείαν, ἣν ὑμεῖς συμβουλεύετε· οὕτω δ' ἔχει· εἰ μὲν μέλλει πλοῖα ἔσεσθαι ἱκανὰ, ὡς ἀριθμῷ ἕνα μὴ καταλείπεσθαι ἐνθάδε, ἡμεῖς ἂν πλέοιμεν· εἰ δὲ μέλλοιμεν οἱ μὲν καταλείψεσθαι, οἱ δὲ πλεύσεσθαι, οὐκ ἂν ἐμβαίημεν εἰς τὰ πλοῖα. Γινώσκομεν γὰρ, ὅτι, ὅπου μὲν ἂν κρατῶμεν, δυναίμεθ' ἂν καὶ σώζεσθαι, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν· εἰ δέ που ἥττους τῶν πολεμίων ληφθησόμεθα, εὔδηλον δὴ, ὅτι ἐν
6 ἀνδραπόδων χώρᾳ ἐσόμεθα. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ πρέσβεις, πέμπειν ἐκέλευον πρέσβεις. Καὶ πέμπουσι Καλλίμαχον Ἀρκάδα, καὶ Ἀρίστωνα Ἀθηναῖον, καὶ Σαμόλαν Ἀχαιόν· καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο.

7 Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ Ξενοφῶντι, ὁρῶντι μὲν πολλοὺς ὁπλίτας τῶν Ἑλλήνων, ὁρῶντι δὲ πολλοὺς πελταστὰς, πολλοὺς δὲ καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας, καὶ ἱππέας δὲ, καὶ μάλα ἤδη διὰ τὴν τριβὴν ἱκανοὺς ὄντας, ἐν τῷ Πόντῳ (ἔνθα οὐκ ἂν ἀπ' ὀλίγων χρημάτων τοσαύτη δύναμις παρεσκευάσθη) καλὸν αὐτῷ ἐδόκει εἶναι, καὶ χώραν καὶ δύναμιν τῇ Ἑλλάδι προσκτήσασθαι, πόλιν κατοικίσαντας. Καὶ γενέσθαι ἂν ἐδόκει αὐτῷ μεγάλη, καταλογιζομένῳ τό τε αὐτῶν πλῆθος, καὶ τοὺς

[m] Τῆς Κορύλα λέγειν,] Sic principes quidem edit. et MS. Eton. in quo legitur etiam ταῦτα inter Κορύλα et λέγειν.

[n] Οἱ μὲν ἄνδρες ᾕρηνται] Sic ex MSto Eton. reſcribendum. Editi plerique omnes dant οἱ μὲν ἄνδρες εἰ ᾕρηνται etc.

Digitized by Google

περιοικοῦντας τὸν Πόντον. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, πρίν 8
τινι εἰπεῖν τῶν στρατιωτῶν, Σιλανὸν παρακαλέσας, τὸν
Κύρου μάντιν γενόμενον, τὸν Ἀμβρακιώτην. Ὁ δὲ Σι-
λανὸς, δεδιὼς, μὴ γένοιτο ταῦτα, καὶ καταμένειέ που
ἡ στρατιὰ, ἐκφέρει εἰς τὸ στράτευμα λόγον, ὅτι Ξενοφῶν
βούλεται καταμεῖναι τὴν στρατιὰν, καὶ πόλιν οἰκίσαι, καὶ
ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι. Αὐτὸς δὲ
ὁ Σιλανὸς ἐβούλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικέσθαι·
οὓς γὰρ παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους δαρεικοὺς, ὅτε τὰς
δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε θυόμενος Κύρῳ, διεσεσώκει.
Τῶν δὲ στρατιωτῶν, ἐπεὶ ἤκουσαν, τοῖς μὲν ἐδόκει βέλ- 9
τιστον εἶναι καταμεῖναι, [o] τοῖς δὲ πολλοῖς, οὔ. Τιμα-
σίων δὲ ὁ Δαρδανεὺς, καὶ Θώραξ ὁ Βοιώτιος, πρὸς ἐμ-
πόρους τινὰς παρόντας τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ Σινωπέων
λέγουσιν, ὅτι, εἰ μὴ ἐκποριοῦσι τῇ στρατιᾷ μισθὸν, ὥστε
ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια ἐκπλέοντας, ὅτι κινδυνεύσει μεῖναι
τοσαύτη δύναμις ἐν τῷ Πόντῳ· βουλεύεται γὰρ Ξενο-
φῶν, καὶ ἡμᾶς παρακαλεῖ, ἐπειδὰν ἔλθῃ τὰ πλοῖα,
τότ' εἰπεῖν ἐξαίφνης τῇ στρατιᾷ· Ἄνδρες, νῦν μὲν ὁρῶ- 10
μεν ὑμᾶς [p] ἀπόρους ὄντας, καὶ ἐν τῷ ἀπόπλῳ ἔχειν τὰ
ἐπιτήδεια, καὶ οἴκαδε ἀπελθόντας ὀνῆσαί τι τοὺς οἴκοι·
εἰ δὲ βούλεσθε τῆς κύκλῳ χώρας περὶ τὸν Πόντον οἰκου-
μένης ἐκλεξάμενοι, ὅπη ἂν βούλησθε, κατασχεῖν, καὶ τὸν
μὲν θέλοντα, ἀπιέναι οἴκαδε, τὸν δὲ ἐθέλοντα, μένειν
αὐτοῦ, πλοῖα δὴ ὑμῖν πάρεστιν, ὥστε, ὅπη βούλεσθε, ἐξαί-
φνης ἂν ἐπιπέσοιτε.

Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔμποροι ἀπήγγελον ταῖς πό- 11

[o] Τοῖς δὲ πολλοῖς,] MS. Eton. τοῖς δὲ πλείοσι, ex interpretamento.

[p] Ἀπόρους etc.] MS. Eton. et libri quidam typis impreſſi, quos ſequutus eſt *Amaſ.* dant εὐπόρους ſenſu et contrario quidem et incommodo. *Steph.* et *Leuncl.* re ipſa poſtulante, ἀπόρους reſtituerunt.

Digitized by Google

λεσι· συνέπεμψε δ' αὐτοῖς Τιμασίων ὁ Δαρδανεὺς Ἐρύμαχόν τε τὸν Δαρδανέα, καὶ Θώρακα τὸν Βοιώτιον, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐροῦντας. Σινωπεῖς δὲ καὶ Ἡρακλεῶται ἀκούσαντες πέμπουσι πρὸς Τιμασίωνα, καὶ κελεύουσι προστατεῦσαι, λαβόντα χρήματα, ὅπως ἐκπλεύσῃ ἡ στρατιά. Ὁ δὲ, ἄσμενος ἀκούσας, ἐν συλλόγῳ τῶν
12 στρατιωτῶν ὄντων, λέγει τάδε· Οὐ δεῖ προσέχειν μονῇ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ τῆς Ἑλλάδος οὐδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι. Ἀκούω δέ τινας θύεσθαι ἐπὶ τούτῳ, οὐδ' ὑμῖν λέγοντας. Ὑπισχνοῦμαι δὲ ὑμῖν, ἐὰν ἐκπλέητε ἀπὸ νουμηνίας, μισθοφορὰν παρέξειν ὑμῖν [q] Κυζικηνὸν ἑκάστῳ τοῦ μηνός· καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν Τρωάδα, ἔνθεν καὶ εἰμὶ φυγάς· καὶ ὑπάρξει ὑμῖν ἡ ἐμὴ πόλις· ἑκόντες γάρ με δέξονται. Ἡγήσομαι δὲ αὐτὸς ἐγὼ, ἔνθεν πολλὰ χρήματα λήψεσθε. Ἔμπειρος δέ εἰμι τῆς Αἰολίδος, καὶ τῆς Φρυγίας, καὶ τῆς Τρωάδος, καὶ τῆς Φαρναβάζου ἀρχῆς πάσης· τῆς μὲν, διὰ τὸ ἐκεῖθεν εἶναι, τῆς δὲ, διὰ τὸ ἐστρατεῦσθαι ἐν αὐτῇ σὺν Κλεάρχῳ τε καὶ Δερκυλλίδᾳ.

13 Ἀναστὰς δ' εὐθὺς Θώραξ ὁ Βοιώτιος, (ὃς ἀεὶ περὶ στρατηγίας Ξενοφῶντι ἐμάχετο) ἔφη, εἰ ἐξέλθοιεν ἐκ τοῦ Πόντου, ἔσεσθαι αὐτοῖς Χερρόνησον, χώραν καλὴν καὶ εὐδαίμονα· ὥστε τῷ βουλομένῳ, ἐνοικεῖν, τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ, ἀπιέναι οἴκαδε· γελοῖον δ' εἶναι, ἐν τῇ Ἑλλάδι οὔσης χώρας πολλῆς καὶ ἀφθόνου, ἐν τῇ βαρβάρων μαστεύειν. Ἔστε δ' ἂν, ἔφη, ἐκεῖ γένησθε, κἀγὼ, καθάπερ Τιμασίων, ὑπισχνοῦμαι ὑμῖν τὴν μισθοφοράν.
14 Ταῦτα δ' ἔλεγεν, εἰδὼς, ἃ Τιμασίωνι οἱ Ἡρακλεῶται

[q] Κυζικηνὸν] *Heſych.* et *Phavor.* Κυζικηνοὶ στατῆρες· διεβεβόηντο ὡς εὖ κεχαραγμένοι· πρόσωπον δὲ ἦν γυναικὸς ὁ τύπος. *Suid.* πρόσωπον δὲ ἦν γυναικεῖον ὁ τύπος· ἐπὶ δὲ θατέρου προτομὴ λέοντος. Viginti octo drachmas valebat quiſque ſtater.

Digitized by Google

καὶ οἱ Σινωπεῖς ἐπαγγέλοιντο, ὥστε ἐκπλεῖν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐν τούτῳ ἐσίγα. Ἀναστὰς δὲ Φιλήσιος καὶ Λύκων, οἱ Ἀχαιοὶ, ἔλεγον, ὡς δεινὸν εἴη, ἰδίᾳ μὲν Ξενοφῶντα πείθειν τε καταμένειν, καὶ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς μονῆς, μὴ κοινοῦντα τῇ στρατιᾷ· εἰς δὲ κοινὸν μηδὲν ἀγορεύειν περὶ τούτων· ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ξενοφῶν ἀναστῆναι καὶ εἰπεῖν τάδε·

Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, θύομαι μὲν, (ὡς ὁρᾶτε) ὁπόσα 15
δύναμαι, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὅπως ταῦ-
τα τυγχάνω καὶ λέγων καὶ νοῶν καὶ πράττων, ὁποῖα
μέλλει τε ὑμῖν κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔσεσθαι καὶ ἐμοί.
Καὶ νῦν ἐθυόμην περὶ αὐτοῦ τούτου, εἰ ἄμεινον εἴη ἄρχε-
σθαι λέγειν εἰς ὑμᾶς καὶ πράττειν περὶ τούτων, ἢ παν-
τάπασι μηδ᾽ ἅπτεσθαι τοῦ πράγματος. Σιλανὸς δέ 16
μοι ὁ μάντις ἀπεκρίνατο, τὸ μὲν μέγιστον, τὰ ἱερὰ κα-
λὰ εἶναι· (ᾔδει γὰρ καὶ ἐμὲ οὐκ ἄπειρον ὄντα, διὰ τὸ
ἀεὶ παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς) ἔλεξε δὲ, ὅτι ἐν τοῖς ἱεροῖς φαί-
νοιτό τις δόλος καὶ ἐπιβουλὴ ἐμοί· [r] ὀρθῶς ἄρα, γι-
γνώσκων, ὅτι αὐτὸς ἐπεβούλευε διαβάλλειν με πρὸς
ὑμᾶς. Ἐξήνεγκε γὰρ τὸν λόγον, ὡς ἐγὼ πράττειν
ταῦτα διανοοίμην ἤδη, οὐ πείσας ὑμᾶς. Ἐγὼ δὲ, εἰ 17
μὲν ἀποροῦντας ὑμᾶς ἑώρων, τοῦτ᾽ ἂν ἐσκόπουν, ἀφ᾽ οὗ
ἂν γένοιτο, ὥστε λαβόντας ὑμᾶς πόλιν, τὸν μὲν βουλό-
μενον, ἀποπλεῖν ἤδη, [s] τὸν δὲ μὴ βουλόμενον, ἐπεὶ κτή-
σαιτο ἱκανὰ, ὥστε καὶ τοὺς ἑαυτοῦ οἰκείους ὠφελῆσαί τι.
Ἐπεὶ δ᾽ ὁρῶ ὑμῖν καὶ τὰ πλοῖα πέμποντας Ἡρακλεώ-

[r] Ὀρθῶς ἄρα, γιγνώσκων etc.] Locus ſic mihi diſtinguendus videtur; ut referatur ὀρθῶς ad ἔλεξε. Vulgo, ὀρθῶς ἄρα γιγνώσκων etc. ut jungatur ὀρθῶς cum γιγνώσκων.

[s] Τὸν δὲ μὴ βουλόμενον, etc.] Ex præcedenti membro huc etiam adferendum eſt ἀποπλεῖν. Cæterum οἰκείους dicit, quos paulo ſupra dixerat τοὺς οἴκοι.

Digitized by Google

τας καὶ Σινωπεῖς, καὶ μισθὸν ὑπισχνουμένους ὑμῖν ἄνδρας
ἀπὸ νουμηνίας, καλόν μοι δοκεῖ εἶναι, σωζομένους, ἔνθα
βουλόμεθα, [t] μισθὸν τῆς πορείας λαμβάνειν· καὶ αὐτός
τε ἀναπαύομαι ἐκείνης τῆς διανοίας, καὶ ὁπόσοι πρός
με προσῄεσαν, λέγοντες, ὡς χρὴ ταῦτα πράττειν, [u] ἀνα-
18 παύσασθαι φημὶ χρῆναι. Οὕτω γὰρ γινώσκω· [x] ὁμοῦ
μὲν ὄντες πολλοὶ, ὥσπερ νυνὶ, δοκεῖτε ἄν μοι καὶ ἔντι-
μοι εἶναι, καὶ ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια· (ἐν γὰρ τῷ κρατεῖν
ἐστι καὶ τὸ λαμβάνειν τὰ τῶν ἡττωμένων) διασπασθέν-
τες δὲ, καὶ κατὰ μικρὰ γενομένης τῆς δυνάμεως, οὔτ'
ἂν τροφὴν δύναισθε λαμβάνειν, οὔτε χαίροντες ἂν [y] ἀπαλ-
19 λάξαιτε. Δοκεῖ οὖν μοι, ἅπερ ὑμῖν, ἐκπορεύεσθαι εἰς
τὴν Ἑλλάδα· [z] καὶ ἄν τις μείνῃ, ἢ ἀπολιπὼν τινα λη-
φθῇ, πρὶν ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι πᾶν τὸ στράτευμα, κρίνεσθαι
αὐτὸν ὡς ἀδικοῦντα. Καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἔφη, ταῦτα, αἰρέ-
τω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν πάντες.
20 Ὁ δὲ Σιλανὸς ἐβόα, καὶ ἐπεχείρει λέγειν, ὡς δί-
καιον εἴη ἀπιέναι τὸν βουλόμενον. Οἱ δὲ στρατιῶται οὐκ
ἠνείχοντο, ἀλλ' ἠπείλουν αὐτῷ, εἰ λήψονται ἀποδιδρά-
21 σκοντα, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν. Ἐντεῦθεν, ἐπεὶ ἔγνω-

[t] Μισθὸν τῆς πορείας] In pleriſque editis reperitur μισθὸν τῆς σωτηρίας. MS. Eton. μισθὸν τῆς ἀπορίας. Unde levi mutatione reponendum videtur πορείας : quam lectionem in vertendo loco ſequutus eſt *Leunclav.* nec non vet. verſ. Gall. auctor.

[u] Ἀναπαύσασθαι] MS. Eton. ἀναπαύεσθαι.

[x] Ὁμοῦ μὲν ὄντες] Ita legendum e MSto Eton. Vulgo, ὁμοῦ μὲν γὰρ ὄντες. *Stephanus* etiam particulam γὰρ poſt μὲν expungendam ſtatuit.

[y] Ἀπαλλάξαιτε.] Sic recte ſcribendum cenſuit *Steph.* ut conveniat cum δύναισθε. In libris antehac editis eſt ἀπαλλάξητε : in MSto Eton. ἀπαλλάξῃτε, omnino male.

[z] Καὶ ἄν τις μείνῃ, ἢ ἀπολιπὼν etc.] Ita plerique editi. In MSto Eton. legitur ἄν τις μέν τι ἀπολιπὼν ληφθῇ, ete. Unde repoſuerim : καὶ ἄν τις μέντοι ἀπολιπὼν ληφθῇ, etc. nam cætera ſalvo ſenſu abeſſe poſſunt.

Digitized by Google

σαν οἱ Ἡρακλεῶται, ὅτι ἐκπλεῖν δεδογμένον εἴη, καὶ Ξενοφῶν αὐτὸς ἐπεψηφικὼς εἴη, τὰ μὲν πλοῖα πέμπουσι, τὰ δὲ χρήματα, ἃ ὑπέσχοντο Τιμασίωνι καὶ Θώρακι, ἐψευσμένοι ἦσαν τῆς μισθοφορᾶς. Ἐνταῦθα ἐκ- 22
πεπληγμένοι ἦσαν, καὶ ἐδεδίεσαν τὴν στρατιὰν, οἱ τὴν μισθοφορὰν ὑπεσχημένοι. Καὶ παραλαβόντες οὗτοι καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς, οἷς ἀνεκεκοίνωντο, ἃ πρόσθεν ἔπραττον, (ἅπαντες δ' ἦσαν, πλὴν Νέωνος τοῦ Ἀσιναίου, ὃς Χειρισόφῳ ὑπεστρατήγει· Χειρίσοφος δὲ οὐ παρῆν) ἔρχονται πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ λέγουσιν, ὅτι μεταμέλοι αὐτοῖς, καὶ δοκοίη κράτιστον εἶναι πλεῖν εἰς Φᾶσιν, ἐπεὶ πλοῖα ἐκεῖ ἐστι, καὶ κατασχεῖν τὴν Φασιανῶν χώραν. [a] Αἰήτου δ' υἱὸς ἐτύγχανε βασιλεύων αὐτῶν. Ξενοφῶν 23
δ' ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων εἴποι εἰς τὴν στρατιάν· ὑμεῖς δὲ συλλέξαντες, ἔφη, εἰ βούλεσθε, λέγετε. Ἐνταῦθα ἀποδείκνυται Τιμασίων ὁ Δαρδανεὺς γνώμην, μὴ ἐκκλησιάζειν, ἀλλὰ τοὺς ἑαυτοῦ ἕκαστον λοχαγοὺς πρώτους πειρᾶσθαι πεῖσαι. Καὶ ἀπελθόντες ταῦτα ἐποίουν.

Οἱ δὲ στρατιῶται ἀνεπύθοντο ταῦτα πραττόμενα. VII.
Καὶ ὁ Νέων λέγει, ὡς Ξενοφῶν, ἀναπεπεικὼς τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς, διανοεῖται ἄγειν ἐξαπατήσας τοὺς στρατιώτας πάλιν εἰς Φᾶσιν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται χαλεπῶς ἔφερον· καὶ σύλλογοι ἐγίγνοντο, καὶ κύκλοι συνίσταντο· καὶ μάλα φοβεροὶ ἦσαν, μὴ ποιήσειαν, οἷα καὶ τοὺς τῶν Κόλχων κήρυκας ἐποίησαν, καὶ [b] τοὺς ἀγο-

[a] Αἰήτου δ' υἱὸς] Male in *Steph.* edit. legitur υἱὼς, et in ejuſdem margine υἱιδοῦς. MS. Eton. et cæteræ editiones receptam ſcripturam præſtant.

[b] Τοὺς ἀγορανόμους·] *Heſych.* Ἀγορανόμος, δικαστὴς, ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ νέμων τὸ δίκαιον. *Suid.* et Etymol. m. Ἀγορανόμοι, οἱ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὤνια διοικοῦντες ἄρχον-

Digitized by Google

ρανόμους· ὅσοι γὰρ μὴ εἰς τὴν θάλατταν κατέφυγον,
2 κατελεύσθησαν. Ἐπεὶ δὲ ᾐσθάνετο ὁ Ξενοφῶν, ἔδοξεν αὐτῷ ὡς τάχιστα συναγαγεῖν αὐτῶν ἀγορὰν, καὶ μὴ ἐᾶσαι συλλεγῆναι αὐτομάτους· καὶ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα [c] συλλέξαι ἀγοράν. Οἱ δ', ἐπεὶ τοῦ κήρυκος ἤκουσαν, συνέδραμον καὶ μάλα ἑτοίμως. Ἐνταῦθα Ξενοφῶν τῶν μὲν στρατηγῶν οὐ κατηγόρει, ὅτι ἦλθον πρὸς αὐτὸν, λέγει δὲ ὧδε·
3 Ἀκούω τινὰ διαβάλλειν, ὦ ἄνδρες, ἐμὲ, ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶσιν. Ἀκούσατε οὖν μου, πρὸς θεῶν· καὶ ἐὰν μὲν ἐγὼ φαίνωμαι ἀδικῶν, οὐ χρή με ἐνθένδε ἀπελθεῖν, πρὶν ἂν δῶ τὴν δίκην· ἂν δ' ὑμῖν φαίνωνται ἀδικοῦντες οἱ ἐμὲ διαβάλ-
4 λοντες, οὕτως αὐτοῖς χρῆσθε, ὥσπερ ἄξιον. Ὑμεῖς δὲ ἐπίστασθε δήπου, ὁπόθεν ὁ ἥλιος ἀνίσχει, καὶ ὅποι δύεται· καὶ ὅτι, ἐὰν μέν τις εἰς τὴν Ἑλλάδα μέλλῃ ἰέναι, πρὸς ἑσπέραν δεῖ πορεύεσθαι· ἐὰν δέ τις βούληται εἰς τοὺς βαρβάρους, τοὔμπαλιν πρὸς ἕω. Ἔστιν οὖν, ὅστις τοῦτο δύναιτ' ἂν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, ὡς ὁ ἥλιος, ἔνθα μὲν ἀνίσχει, δύεται δ' ἐνταῦθα· ἔνθεν δὲ δύεται, ἀνίσχει δ' ἐντεῦθεν; Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι ὁ Βορέας μὲν ἔξω τοῦ Πόντου εἰς τὴν Ἑλλάδα φέρει, Νότος δὲ εἴσω εἰς Φᾶσιν· [d] καὶ λέγετε, ὅταν ὁ Βοῤῥᾶς πνέῃ, ὡς καλοὶ πλοῖ εἰσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτο οὖν

τις. *Phavor.* Ἀγορανόμος, ὁ τῆς ἀγορᾶς ἐπιμελούμενος, ὅπως πωλοῖντο τὰ ὤνια.

[c] Συλλέξαι] MS. Eton. συλλέγειν.

[d] Καὶ λέγετε, ὅταν etc.] In MSto Eton. et nonnullis edit. legitur: καὶ ἀεὶ λέγετε, ὅτι ὁ βοῤῥᾶς πνεῖ, ὥστε καλὸν πλοῖα εἶναι, καὶ ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Paulo aliter quidam: καὶ ἀεὶ λέγετε, ὅτι ὁ βοῤῥᾶς πνεῖ, ὥστε καλοὶ πλοῖ εἰσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Lectionem ipſe amplexus ſum, quam *Stephano* placuiſſe video.

Digitized by Google

ἐστιν ὅπως τις ἂν ἐξαπατήσαι, ὡς' ἐμβαίνειν, ὁπόταν
Νότος πνέῃ; Ἀλλὰ γὰρ ὑμᾶς, ὁπόταν γαλήνη ᾖ, ἐμ- 5
βιβῶ; Οὐκ οὖν ἐγὼ μὲν ἐν ἑνὶ πλοίῳ πλευσοῦμαι, ὑμεῖς
δὲ τοὐλάχιστον ἐν ἑκατόν; Πῶς ἂν οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ἢ βια-
σαίμην σὺν ἐμοὶ πλεῖν, μὴ βουλομένους, ἢ ἐξαπατήσας
ἄγοιμι; ποιῶ δ' ὑμᾶς ἐξαπατηθέντας καὶ καταγοη-
τευθέντας ὑπ' ἐμοῦ ἥκειν εἰς Φᾶσιν· [e] καὶ δὲ καὶ ἀπο-
βαίνομεν εἰς τὴν χώραν· γνώσεσθε δήπου, ὅτι οὐκ ἐν τῇ
Ἑλλάδι ἐστέ· καὶ ἐγὼ μὲν ἔσομαι ὁ ἐξηπατηκὼς εἷς
ὑμᾶς, ὑμεῖς δὲ οἱ ἐξηπατημένοι ἐγγὺς μυρίων, ἔχοντες
ὅπλα. Πῶς ἂν οὖν εἷς ἀνὴρ μᾶλλον δοίη δίκην, ἢ οὕτω
περὶ αὑτοῦ τε καὶ ὑμῶν βουλευόμενος; Ἀλλ' οὗτοί εἰσιν 6
οἱ λόγοι ἀνδρῶν ἠλιθίων, καὶ ἐμοὶ φθονούντων, ὅτι ἐγὼ
ὑφ' ὑμῶν τιμῶμαι. Καίτοι οὐ δικαίως γ' ἄν μοι φθο-
νοῖεν. Τίνα γὰρ αὐτῶν κωλύω ἢ λέγειν, εἴ τίς τι δύ-
ναται ἀγαθὸν ἐν ὑμῖν, ἢ μάχεσθαι, εἴ τις ἐθέλοι, ὑπὲρ
ὑμῶν τε καὶ ἑαυτοῦ, ἢ ἐγρηγορέναι περὶ τῆς ὑμετέρας
ἀσφαλείας ἐπιμελόμενον; Τί γάρ; ἄρχοντας αἱρουμέ-
νων ὑμῶν, ἐγὼ τίνι ἐμποδών εἰμι; Παρίημι, ἀρχέτω·
μόνον ἀγαθόν τι ποιῶν φαινέσθω. Ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ 7
μὲν ἀρκεῖ περὶ τούτων τὰ εἰρημένα· εἰ δέ τις ὑμῶν ἢ
αὐτὸς ἂν ἐξαπατηθῆναι οἴεται ταῦτα, ἢ ἄλλον ἐξαπα-
τῆσαι ταῦτα, λέγων διδασκέτω. Ὅταν δὲ τούτων ἅλις
ἔχητε, μὴ ἀπέλθητε, πρὶν ἂν ἀκούσητε, οἷον ὁρῶ ἐν τῇ
στρατιᾷ ἀρχόμενον πρᾶγμα· ὃ εἰ ἔπεισι, καὶ ἔσται, οἷον
[f] ἐπιδείκνυσιν, ὥρα ἡμῖν βουλεύεσθαι περὶ ἡμῶν αὐτῶν,
μὴ κάκιστοί τε καὶ αἴσχιστοι ἄνδρες φανῶμεν καὶ πρὸς
θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων, καὶ φιλίων καὶ πολεμίων.

[e] Καὶ δὲ καὶ etc.] Quid ſi ſic? εἰ δὲ καὶ etc.

[f] Ἐπιδείκνυσιν] *Scil.* ἑαυτό.

8 καὶ καταφρονηθῶμεν. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται,
ἐθαύμασάν τε, τί εἴη, καὶ λέγειν ἐκέλευον. Ἐκ τούτου
ἄρχεται πάλιν· Ἐπίστασθέ που, ὅτι χωρία ἦν ἐν τοῖς ὄρε-
σι τοῖς βαρβαρικοῖς φίλια τοῖς Κερασουντίοις, ὅθεν κα-
τιόντες τινὲς καὶ ἱερεῖα ἐπώλουν ἡμῖν, καὶ ἄλλα, ὧν εἶ-
χον. Δοκοῦσι δέ μοι καὶ ὑμῶν τινες, εἰς τὸ ἐγγυτάτω
χωρίον τούτων ἐλθόντες, ἀγοράσαντές τι, πάλιν ἐλθεῖν.
9 Τοῦτο καταμαθὼν Κλεάρατος ὁ λοχαγὸς, ὅτι μικρὸν εἴη
καὶ ἀφύλακτον, διὰ τὸ φίλιον νομίζειν εἶναι, ἔρχεται
ἐπὶ αὐτοὺς νυκτὸς, ὡς πορθήσων, οὐδενὶ ἡμῶν εἰπών.
Διενενόητο δὲ, εἰ λάβοι τὸ χωρίον, εἰς μὲν τὸ στράτευμα
μηκέτι ἐλθεῖν, ἐμβὰς δ᾽ εἰς πλοῖον, ἐν ᾧ ἐτύγχανον οἱ
σύσκηνοι αὐτοῦ παραπλέοντες, καὶ ἐνθέμενος, εἴ τι λά-
βοι, ἀποπλέων οἴχεσθαι ἔξω τοῦ Πόντου. Καὶ ταῦτα
συνωμολόγησαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ σύσκηνοι, ὡς ἐγὼ
10 νῦν αἰσθάνομαι. Παρακαλέσας οὖν, ὁπόσους ἔπειθεν,
ἦγεν ἐπὶ τὸ χωρίον. Πορευόμενον δὲ αὐτὸν φθάνει ἡμέ-
ρα γενομένη, καὶ συστάντες οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἰσχυρῶν
τόπων βάλλοντες καὶ παίοντες, τόν τε Κλεάρατον ἀπο-
κτείνουσι καὶ τῶν ἄλλων συχνούς· οἱ δέ τινες καὶ εἰς Κε-
11 ρασοῦντα αὐτῶν ἀποχωροῦσι. Ταῦτα δ᾽ ἦν τῇ ἡμέρᾳ,
ᾗ ἡμεῖς δεῦρο ἐξωρμῶμεν πεζῇ. Τῶν δὲ παραπλεόν-
των ἔτι τινὲς ἦσαν ἐν Κερασοῦντι, οὔπω ἀνηγμένοι. Με-
τὰ τοῦτο, ὡς οἱ Κερασούντιοι λέγουσιν, ἀφικνοῦνται τῶν ἐκ
τοῦ χωρίου τρεῖς ἄνδρες τῶν γεραιτέρων, πρὸς τὸ κοινὸν
12 τὸ ἡμέτερον χρῄζοντες ἐλθεῖν. Ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς οὐ κατέ-
λαβον, πρὸς τοὺς Κερασουντίους ἔλεγον, ὅτι θαυμάζοιεν,
τί ἡμῖν δόξειεν ἐλθεῖν [g] πρὸς αὐτούς. Ἐπεὶ μέντοι σφᾶς
λέγειν ἔφασαν, ὅτι οὐκ ἀπὸ κοινοῦ γένοιτο τὸ πρᾶγμα,

[g] Πρὸς αὐτοὺς] MS. Eton. ἐπὶ αὐτούς.

Digitized by Google

ἠδέσθαί τε αὐτοὺς καὶ μέλλειν πλεῖν δεῦρο, ὡς ἡμῖν λέ-
ξειαν τὰ γενόμενα, καὶ τοὺς νεκροὺς θάπτειν αὐτοὺς κε-
λεύειν λαβόντας τοὺς τούτου δεομένους. Τῶν δ' ἀποφυ-
γόντων τινὲς Ἕλληνες ἔτυχον ἔτι ὄντες ἐν Κερασοῦντι·
αἰσθόμενοι δὲ τοὺς βαρβάρους, ὅποι ἴοιεν, αὐτοί τε ἐτόλμη-
σαν βάλλειν τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύοντο.
Καὶ οἱ ἄνδρες ἀποθνήσκουσι, τρεῖς ὄντες οἱ πρέσβεις, κα-
ταλευσθέντες. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς 13
οἱ Κερασούντιοι, καὶ λέγουσι τὸ πρᾶγμα· καὶ ἡμεῖς οἱ στρα-
τηγοὶ ἀκούσαντες ἠχθόμεθα τοῖς γεγενημένοις, καὶ ἐβου-
λευόμεθα σὺν τοῖς Κερασουντίοις, πῶς ἂν ταφείησαν οἱ τῶν
Ἑλλήνων νεκροί. Συγκαθήμενοι δ' ἔξωθεν τῶν ὅπλων,
ἐξαίφνης ἀκούομεν θορύβου πολλοῦ, παῖε, παῖε, βάλλε,
βάλλε. Καὶ τάχα δὴ ὁρῶμεν πολλοὺς προσθέοντας, λίθους
δ' ἔχοντας ἐν ταῖς χερσὶ, τοὺς δὲ καὶ ἀναιρουμένους. Καὶ οἱ 14
μὲν Κερασούντιοι, ὡς ἂν καὶ ἑωρακότες τὸ παρ' ἑαυτοῖς
πρᾶγμα, δείσαντες ἀποχωροῦσι πρὸς τὰ πλοῖα. Ἦσαν
δὲ, νὴ Δία, οἳ καὶ ἡμῶν ἔδεισαν. Ἔγωγε μὴν ἦλθον πρὸς
αὐτοὺς, καὶ ἠρώτων, ὅ τι ἐστὶ τὸ πρᾶγμα. Τῶν δ' ἦσαν μὲν,
οἳ οὐδὲν ᾔδεσαν, ὅμως δὲ λίθους εἶχον ἐν ταῖς χερσίν. Ἐπεὶ
δὲ καὶ εἰδότι τινὶ ἐνέτυχον, λέγει μοι, ὅτι οἱ ἀγορανό-
μοι δεινότατα ποιοῦσι τὸ στράτευμα. Καὶ ἐν τούτῳ τις 15
ὁρᾷ τὸν ἀγορανόμον Ζήλαρχον, πρὸς τὴν θάλατταν
ἀναχωροῦντα, καὶ ἀνέκραγεν· οἱ δ', ὡς ἤκουσαν, ὥσπερ
συὸς ἀγρίου ἢ ἐλάφου φανέντος, ἵενται ἐπ' αὐτόν. Οἱ
δὲ Κερασούντιοι, ὡς εἶδον ὁρμῶντας καθ' ἑαυτοὺς, νομί-
σαντες ἐπὶ σφᾶς ἵεσθαι, φεύγουσι δρόμῳ, καὶ ἐμπίπτου-
σιν εἰς τὴν θάλατταν. Συνεισέπεσον δὲ καὶ ἡμῶν αὐ-
τῶν τινες, καὶ ἐπνίγετο, ὅστις μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος

Digitized by Google

16 νεῖν. [h] Καὶ τούτους τί δοκεῖτε; ἠδίκουν μὲν οὐδὲν, ἔδεισαν δὲ, μὴ λύσσα τις ὥσπερ κυσὶν ἡμῖν ἐμπεπτώκοι. Εἰ οὖν ταῦτα τοιαῦτα ἔσται, θεάσασθε, οἵα κατάστασις ἡμῖν ἔσται τῆς στρατιᾶς. Ὑμεῖς μὲν οἱ πάντες οὐκ ἔσεσθε κύριοι οὔτ' [i] ἀνελέσθαι πόλεμον, ᾧ ἂν βούλησθε, οὔτε καταλῦσαι· ἰδίᾳ δὲ ὁ βουλόμενος ἄξει στράτευμα, ἐφ' ὅ τι ἂν ἐθέλῃ. Κἄν τινες πρὸς ὑμᾶς ἴωσι πρέσβεις, ἢ εἰρήνης δεόμενοι, ἢ ἄλλου τινὸς, κατακαίνοντες τούτους οἱ βουλόμενοι, ποιήσουσιν ὑμᾶς τῶν λόγων μὴ ἀκοῦσαι τῶν πρὸς ὑμᾶς ἰόντων. Ἔπειτα δὲ, οὓς μὲν ἂν ὑμεῖς ἅπαντες ἕλησθε ἄρχοντας, ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ ἔσονται· ὅστις δ' ἂν ἑαυτὸν ἕληται στρατηγὸν, καὶ ἐθέλῃ λέγειν, βάλλε, βάλλε, οὗτος ἔσται ἱκανὸς καὶ ἄρχοντα κατακαίνειν καὶ ἰδιώτην ὑμῶν, ὃν ἂν ἐθέλῃ, ἄκριτον, ἂν ὦσιν οἱ πεισό-
17 μενοι αὐτῷ, ὥσπερ καὶ νῦν ἐγένετο. Οἷα δ' ἡμῖν πεπράχασιν οἱ αὐθαίρετοι οὗτοι στρατηγοὶ, σκέψασθε. Ζήλαρχος μὲν γὰρ ὁ ἀγορανόμος, εἰ μὲν ἀδικεῖ ὑμᾶς, οἴχεται ἀποπλέων, οὐ δοὺς ὑμῖν δίκην· εἰ δὲ μὴ ἀδικεῖ, φεύγει ἐκ τοῦ στρατεύματος, δείσας, μὴ ἀδίκως ἄκριτος ἀποθάνῃ. Οἱ δὲ καταλεύσαντες τοὺς πρέσβεις, διεπράξαντο, ὑμῖν μόνοις μὲν τῶν Ἑλλήνων εἰς Κερασοῦντα μὴ ἀσφαλὲς εἶναι, ἐὰν μὴ σὺν ἰσχύϊ, ἀφικνεῖσθαι· τοὺς δὲ νεκροὺς, οὓς πρόσθεν αὐτοὶ οἱ κατακανόντες ἐκέλευον θάπτειν, τούτους διεπράξαντο μηδὲ [k] σὺν κηρυκίῳ ἔτι

[h] Καὶ τούτους τί δοκεῖτε;] MS. Eton. Καὶ τούτους τί δοκεῖτε δεῖσαι δηλονότι. Ex ſcholio ſcilicet in auctoris orationem irrepſerunt δεῖσαι δηλονότι.

[i] Ἀνελέσθαι πόλεμον] MS. Eton. et editi quidam libri dant ἂν ἑλέσθαι πόλεμον, etc. Sed recte eo ſenſu adhiberi verbum compoſitum exemplis adlatis docet *Budæus* Comm. L. G. p. 224.

[k] Σὺν κηρυκίῳ] *Schol.* ad *Thucyd.* l. 1. c. 53. Κηρύκιόν ἐστι ξύλον ὀρθὸν, ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους, καὶ ἀντιπροσώπους πρὸς ἀλλήλους κειμένους· ὅπερ εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν· καὶ ἐκ

Digitized by Google

ἀσφαλὲς εἶναι ἀνελέσθαι. Τίς γὰρ ἐθελήσει κῆρυξ
ἰέναι, κήρυκας ἀπεκτονώς; Ἀλλ' ἡμεῖς Κερασουντίων θά-
ψαι αὐτοὺς ἐδεήθημεν. Εἰ μὲν οὖν καλῶς ἔχει ταῦτα, 18
δοξάτω ὑμῖν· ἵνα, ὡς τοιούτων ἐσομένων, καὶ φυλακὴν
ἰδίᾳ ποιήσῃ τις, καὶ τὰ ἐρυμνὰ ὑπερδέξια πειρᾶται
ἔχων σκηνοῦν. Εἰ μέντοι δοκεῖ ὑμῖν θηρίων, ἀλλὰ μὴ
ἀνθρώπων, εἶναι τὰ τοιαῦτα ἔργα, σκοπεῖτε παῦλάν
τιν' αὐτῶν· εἰ δὲ μή, πρὸς Διὸς, πῶς ἢ θεοῖς θύσομεν
ἡδέως, ποιοῦντες ἔργα ἀσεϐῆ, ἢ τοῖς πολεμίοις πῶς μα-
χούμεθα, ἢν ἀλλήλους κατακαίνωμεν; Πόλις δὲ φιλία
τίς ἡμᾶς δέξεται, ἥτις ἂν ὁρᾷ τοσαύτην ἀνομίαν ἐν ἡμῖν;
Ἀγορὰν δέ τις ἄξει θαῤῥῶν, ἢν περὶ τὰ μέγιστα τοιαῦ-
τα ἐξαμαρτάνοντες φαινώμεθα; Οὗ δὲ δὴ πάνυ οἰό-
μεθα τεύξεσθαι ἐπαίνου, τίς ἂν ὑμᾶς τοιούτους ὄντας ἐπαι-
νέσειεν; ἡμεῖς μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πονηροὺς ἂν φαίημεν εἶναι
τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας.

Ἐκ τούτου ἀνιστάμενοι πάντες ἔλεγον, τοὺς μὲν τούτων 19
ἄρξαντας δοῦναι δίκην, τοῦ δὲ λοιποῦ οὐκέτι ἐξεῖναι ἀνο-
μίας ἄρξαι· ἐὰν δέ τις ἄρξῃ, ἄγεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ θα-
νάτῳ· τοὺς δὲ στρατηγοὺς εἰς δίκας πάντας καταστῆσαι·
εἶναι δὲ δίκας, καὶ εἴ τι ἄλλο τις ἠδίκητο, ἐξ οὗ Κῦρος
ἀπέθανε· δικαστὰς δὲ τοὺς λοχαγοὺς ἐποιήσαντο. Παραι-
νοῦντος δὲ Ξενοφῶντος, καὶ τῶν μάντεων συμϐουλευόντων,
ἔδοξε καὶ καθᾶραι τὸ στράτευμα. Καὶ ἐγένετο καθαρμός.

Ἔδοξε δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς δίκην ὑποσχεῖν τοῦ VIII.
παρεληλυθότος χρόνου. Καὶ διδόντες, [1] Φιλήσιος μέν

ἐξῆν αὐτοὺς ἀδικεῖν, παρ' οὓς ἀπέρχονται. Σύμϐολον δὲ ἦν τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τοῦ ὀρθοῦ λόγου· τὸ δὲ παρ' ἑκάτερον εἶδος τῶν ὄφεων, τὰ ἀντιτασσόμενα στρατόπεδα. Ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. Hinc ſua deſcripſit *Suid.* apud quem et alios ſcribitur κηρύκειον.

[1] Φιλήσιος μὲν ὦφλε καὶ etc.] Cum τῆς φυλακῆς itidem intel-

ὦφλε καὶ Ξανθικλῆς τῆς φυλακῆς [m] τῶν γαυλικῶν χρημάτων τὸ μείωμα, εἴκοσι μνᾶς· Σοφαίνετος δὲ, [n] ὅτι ἄρχων αἱρεθεὶς κατημέλει, δέκα μνᾶς. Ξενοφῶντος δὲ κατηγόρησάν τινες, φάσκοντες παίεσθαι ὑπ' αὐ-
2 τοῦ, καὶ ὡς ὑβρίζοντος τὴν κατηγορίαν ἐποιοῦντο. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἀναστὰς ἐκέλευσεν εἰπεῖν τὸν πρῶτον, πρῶτον λέξαντα, ποῦ καὶ ἐπλήγη. Ὁ δὲ ἀποκρίνεται· [o] Ὅπου καὶ τῷ ῥίγει ἀπωλλύμεθα, καὶ χιὼν πλείστη ἦν. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλὰ μὴν καὶ χειμῶνός γε ὄντος, οἷου λέγεις, σίτου δὲ ἐπιλελοιπότος, οἴνου δὲ μηδ' ὀσφραίνεσθαι παρόντος, ὑπὸ δὲ πόνων πολλῶν ἀπαγορευόντων, πολεμίων δὲ ἑπομένων, εἰ ἐν τοιούτῳ καιρῷ ὕβριζον, ὁμολογῶ [p] καὶ τῶν ὄνων ὑβριστότερος εἶναι· οἷς φασὶν ὑπὸ τῆς

ligendum videtur δίκην, et locus ſic exponendus: *Phileſio et Xanthicle in judicium de pecunia apud eos depoſita adductis*, uterque ὦφλε δίκην, τίμημα ἔχουσαν εἴκοσι μνᾶς, τὸ μείωμα, i.e. *utrique damnato multa viginti minarum, quarum ſcilicet de ſumma illa deceſſionem fecerant, indicta eſt.* Verba autem ſic vulgo ſolent abſque diſtinctione legi, et Latine verti: Φιλήσιος μὲν ὦφλε καὶ Ξανθικλῆς τῆς φυλακῆς τῶν γαυλικῶν χρημάτων τὸ μείωμα εἴκοσι μνᾶς. *Leunc.* interprete: *damnati Phileſius et Xanthicles, quod juſſi cuſtodire pecuniam de navigiis coactam, minas viginti ſuppilaſſent*: Amaſæo: *Phileſius et Xanthicles repetundarum damnati, quod e Gaulitica pecunia, quam ſervandam acceperant, minas viginti ſuppilaſſent, tantundem rependerunt.*

[m] Τῶν γαυλικῶν] Sic optime MS. Eton. cum prius ſcriberetur γαυλιτικῶν, quam vocem *Amaſæus* expreſſit. Recte etiam *Leuncl.* olim γαυλικῶν reponendum vidit. *Heſych.* Γαῦλοι, τὰ ποιμενικὰ τοῦ γάλακτος ἀγγεῖα, καὶ τὰ φοινικὰ πλοῖα. γαῦλοι καλοῦνται καὶ γαυλικὰ χρήματα τὰ ἀπὸ τῶν πλοίων—Quæ ſic legas velim et diſtinguas: Γαῦλοι, τὰ ποιμενικὰ τοῦ γάλακτος ἀγγεῖα· καὶ τὰ φοινικικὰ πλοῖα γαῦλοι καλοῦνται· καὶ γαυλικὰ χρήματα, τὰ etc. Adpoſite hæc ultima ad locum, de quo agitur, exponendum. *Scholiaſt.* ad *Ariſtoph.* Ὀρνιθ. v. 599. Γαῦλος, φοινικικὸν σκάφος, καὶ νῦν προπερισπώμενον· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀγγείου, ὀξυτόνως. Καλλίμαχος· Κυπρόθε Σιδώνιος με κατήγαγεν ἐνθάδε γαῦλος.

[n] Ὅτι ἄρχων αἱρεθεὶς] Vocem ἄρχων huc ex MSto Eton. revocavi.

[o] Ὅπου καὶ τῷ ῥίγει etc.] Lege 4, 4, 7.

[p] Καὶ τῶν ὄνων ὑβριστότερος.] Scribit *Ælian.* H. A. l. 12. c.

Digitized by Google

ὕβρεως κόπον οὐκ ἐγγίγνεσθαι. Ὅμως δὲ καὶ λέξον, [q] ἐκ τίνος ἐπλήγης. Πότερον ᾔτουν τι σε, καὶ, ἐπεὶ οὐκ ἐδίδως, ἔπαιον; ἀλλ᾽ ἀπῄτουν; ἀλλὰ περὶ παιδικῶν μαχόμενος; ἀλλὰ μεθύων παρῴνησα; Ἐπεὶ δὲ τούτων 3
οὐδὲν ἔφησεν, ἐπήρετο αὐτὸν, εἰ ὁπλιτεύοι· Οὐκ ἔφη· Πάλιν, εἰ [r] πελτάζοι· Οὐδὲ τοῦτ᾽ ἔφη· ἀλλ᾽ ἡμίονον ἤλαυνον, ταχθεὶς ὑπὸ τῶν συσκήνων, ἐλεύθερος ὤν. Ἐνταῦθα δὴ ἀναγιγνώσκει τε αὐτὸν, καὶ ἤρετο· Εἰ σὺ εἶ ὁ τὸν κάμνοντα ἀπάγων; Ναὶ μὰ Δί᾽, ἔφη· σὺ γὰρ ἠνάγκαζες· τὰ δὲ τῶν ἐμῶν συσκήνων σκεύη διέρριψας. Ἀλλ᾽ ἡ μὲν [s] διάρριψις, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τοιαύτη τις ἐγένετο· Διέδωκα ἄλλοις ἄγειν, καὶ ἐκέλευσα πρὸς ἐμὲ ἀπάγειν· καὶ ἀπολαβὼν ἅπαντα σῶα, ἀπέδωκά σοι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐμοὶ ἀπέδειξας τὸν ἄνδρα. Οἷον δὲ τὸ πρᾶγμα ἐγένετο, ἀκούσατε, ἔφη· καὶ γὰρ ἄξιον·

Ἀνὴρ κατελείπετο, διὰ τὸ μηκέτι δύνασθαι πορεύ- 4
εσθαι. Καὶ ἐγὼ τὸν μὲν ἄνδρα τοσοῦτον ἐγίγνωσκον, ὅτι εἷς ἡμῶν εἴη· ἠνάγκασα δέ σε τοῦτον ἄγειν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο· καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, πολέμιοι ἐφείποντο. Συνέφη τοῦτο ὁ ἄνθρωπος. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν,

24. Σαρακόροι δὲ οὔτε ἀχθοφόρους, οὔτε ἀλοῦντας ἔχουσι τοὺς ὄνους, ἀλλὰ πολεμιστάς. Nec bellicoſum tantum audit animal, ſed et ἀήττητον apud *Arrian.* in *Epictet.* l. 1. c. 18. Adde *Herodot.* l. 4. c. 129. et *Homer.* Il. λ΄. v. 557. Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ὄνος παρ᾽ etc. ubi, uti recte criticus quidam vetus obſervavit, βραδεῖαν πομπὴν, ἀήττητον ἐν τῷ καρτερεῖν, οὕτως ἔδειξεν, ſcil. *Homerus.* Porro *Stephanus* hæc Luciani verba ad locum hunc adduxit, —ἢ ἐς τοσοῦτον Κυμαῖος εἴη, ὡς μὴ ἰδὼν, εὐθὺς εἰδέναι, ὄνων ἁπάντων ὑβριστότατόν σε ὄντα, etc. quæ reperiuntur in opuſculo, quod Ψευδολογιστὴς inſcriptum eſt, haud ita longe ab init.

[q] Ἐκ τίνος etc.] *Scil.* αἰτίου.

[r] Πελτάζοι·] In Lexicis deeſt: quo tamen utitur et *Max. Tyr.* diſſert. 7. p. 74. ed. Cant. πελτάζουσι Θρᾷκες, —

[s] Διάρριψις,] *J. Poll.* l. 3. ſegm. 129.

ἐπεὶ προὔπεμψά σε, καταλαμβάνω αὖθις, σὺν τοῖς ὀπι-
σθοφύλαξι προσιὼν, βόθρον ὀρύττοντα, ὡς κατορύξοντα
τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἐπιστὰς ἐπῄνουν σε. Ἐπεὶ δὲ παρε-
στηκότων ἡμῶν συνέκαμψε τὸ σκέλος ὁ ἀνὴρ, ἀνέκραγον
οἱ παρόντες, ὅτι ζῇ ὁ ἀνήρ· σὺ δ᾽ εἶπες, [t] ὁπόσα γ᾽
ἐβούλου, ὡς· Ἔγωγε αὐτὸν οὐκ ἄξω· ἐνταῦθα ἔπαισά σε·
ἀληθῆ λέγεις· ἔδοξας γάρ μοι εἰδότι ἐοικέναι, ὅτι ἔζη.
Τί οὖν; ἔφη, ἧττόν τι ἀπέθανεν, ἐπεὶ ἐγώ σοι ἀπέδειξα
αὐτόν; [u] Καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάντες
ἀποθανούμεθα· τούτου οὖν ἕνεκα ζῶντας ἡμᾶς δεῖ κατο-
5 ρυγῆναι; Τοῦτον μὲν ἀνέκραγον πάντες ὡς ὀλίγας παί-
σειεν· [x] ἄλλους δὲ ἐκέλευε λέγειν, διὰ τί ἕκαστος ἐπλή-
γη. Ἐπεὶ δ᾽ οὐκ ἀνίσταντο, αὐτὸς ἔλεγεν·

Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ὁμολογῶ, παῖσαι δὴ ἄνδρας πολ-
λοὺς ἕνεκα ἀταξίας· οἷς σώζεσθαι μὲν ἤρκει δι᾽ ὑμᾶς,
ἐν τάξει τε ἰόντων καὶ μαχομένων, ὅπου δέοι· αὐτοὶ δὲ
λιπόντες τὰς τάξεις, προθέοντες ἁρπάζειν ἤθελον, καὶ
ὑμῶν πλεονεκτεῖν. Εἰ δὲ τοῦτο πάντες ἐποιοῦμεν, ἅπαν-
6 τες ἂν ἀπωλόμεθα. [y] Ἤδη δὲ καὶ μαλακιζόμενόν

[t] Ὁπόσα γ᾽ ἐβούλου, ὡς etc.] *Muretus* omnino legendum ſtatuit: ὁπόσα γε βούλεται· ὡς ἔγωγε αὐτὸν οὐκ ἄξω. i. e. eodem interprete; *Vivat ſane, quantum vult: nam ego quidem eum hinc non avebam.* Sunt autem, ex ejuſdem utique critici ſententia, verba omnia ejus, qui ſe a Xenophonte verberatum querebatur. Mihi placet vulgata lectio; atque adeo particula ὡς vim explicandi et declarandi habere videtur, perinde ac οἷον, i. e. *videlicet, exempli cauſa* etc.

[u] Καὶ γὰρ καὶ] Sic ſcribendum contendit *Stephan.* Hactenus: Καὶ γὰρ ἡμεῖς, etc.

[x] Ἄλλους δὲ ἐκέλευε] Vulgo, ἄλλον δὲ ἐκέλευον, etc. Suſpicatus eſt *Steph.* pro ἄλλον eſſe ſubſtituendum ἄλλων, quod pertineat ad ἕκαστος: ut intelligamus, ἐκέλευον δὲ λέγειν, διὰ τί ἄλλων ἕκαστος ἐπλήγη, vel τῶν ἄλλων ἕκαστος. Sed et ἐκέλευεν (Xenophon videlicet) legi vult idem vir doctus. MS. Eton. dat ἄλλος δὲ ἐκέλευε λέγειν, etc. unde repoſui, ἄλλους δὲ ἐκέλευε etc.

[y] Ἤδη δὲ καὶ μαλακιζόμενον etc.] Lege 4, 5, 12.

Digitized by Google

τινα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα ἀνίστασθαι, ἀλλὰ προϊέμενον ἑαυ-
τὸν τοῖς πολεμίοις, καὶ ἔπαισα, καὶ ἐβιασάμην πορεύ-
εσθαι. Ἐν γὰρ τῷ ἰσχυρῷ χειμῶνι καὶ αὐτός ποτε ἀνα-
μένων τινὰς συσκευαζομένους, καθεζόμενος συχνὸν χρό-
νον, κατέμαθον ἀναστὰς μόγις, καὶ τὰ σκέλη μόγις
ἐκτείνας. Ἐν ἐμαυτῷ οὖν πεῖραν λαβὼν, ἐκ τούτου, καὶ
ἄλλον ὁπότε ἴδοιμι καθήμενον καὶ βλακεύοντα, ἤλαυ-
νον· τὸ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἀνδρίζεσθαι παρεῖχε θερμα-
σίαν τινὰ καὶ ὑγρότητα· τὸ δὲ καθῆσθαι καὶ ἡσυχίαν
ἔχειν ἑώρων ὑπουργὸν ὂν τῷ τε ἀποπήγνυσθαι τὸ αἷμα,
καὶ τῷ ἐπισήπεσθαι τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους· ἅπερ
πολλοὺς καὶ ὑμεῖς ἴστε παθόντας. Ἄλλον δέ γε ἴσως 7
ὑπολειπόμενον διὰ ῥαστώνην, καὶ κωλύοντα καὶ ὑμᾶς
τοὺς πρόσθεν καὶ ἡμᾶς τοὺς ὄπισθεν πορεύεσθαι, ἔπαισα
πὺξ, ὅπως μὴ λόγχῃ ὑπὸ τῶν πολεμίων παίοιτο. Καὶ
γὰρ οὖν νῦν ἔξεστιν αὐτοῖς σωθεῖσιν, εἴ τι ὑπ' ἐμοῦ ἔπα-
θον παρὰ τὸ δίκαιον, δίκην λαβεῖν. Εἰ δ' ἐπὶ τοῖς
πολεμίοις ἐγένοντο, τί μέγα ἂν οὕτως ἔπαθον, [z] ὅτου
δίκην ἂν ἠξίουν λαμβάνειν; Ἁπλοῦς μοι, ἔφη, ὁ λόγος.
Ἐγὼ γὰρ, εἰ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ ἐκόλασά τινα, ἀξιῶ 8
ὑπέχειν δίκην, οἵαν καὶ γονεῖς υἱοῖς καὶ διδάσκαλοι
παισί. Καὶ γὰρ ἰατροὶ τέμνουσι καὶ καίουσιν ἐπ' ἀγα-
θῷ. Εἰ δὲ ὕβρει νομίζετέ με ταῦτα πράττειν, ἐν-
θυμήθητε, ὅτι νῦν ἐγὼ θαῤῥῶ σὺν τοῖς θεοῖς μᾶλλον,
ἢ τότε, καὶ θρασύτερός εἰμι νῦν, ἢ τότε, καὶ οἶνον
πλείω πίνω· ἀλλ' ὅμως οὐδένα παίω· ἐν εὐδίᾳ γὰρ
ὁρῶ ὑμᾶς. Ὅταν δὲ χειμὼν ᾖ, καὶ θάλαττα μεγά- 9

[z] Ὅτου δίκην ἂν ἠξίουν] Particulam ἂν ex MSto Eton. reſtitui: in quo tamen, et editis quibuſdam, ὅτι pro ὅτου peſſime legitur.

λη ἐπιφέρηται, οὐχ ὁρᾶτε, ὅτι καὶ νεύματος μόνου ἕνε-
κα χαλεπαίνει μὲν πρωρεὺς τοῖς ἐν πρώρᾳ, χαλεπαίνει
δὲ κυβερνήτης τοῖς ἐν πρύμνῃ; Ἱκανὰ γὰρ ἐν τῷ τοιού-
τῳ καὶ μικρὰ ἁμαρτηθέντα, πάντα συνεπιτρίψαι. Ὅτι
δὲ δικαίως ἔπαιον αὐτοὺς, καὶ ὑμεῖς κατεδικάσατε τότε·
[a] ἔχοντες γὰρ οὐ ψήφους, ἀλλ᾽ ὅπλα, παρειστήκειτε, καὶ
ἐξῆν ὑμῖν ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλεσθε. Ἀλλὰ μὰ
Δία οὔτε τούτοις ἐπεκουρεῖτε, οὔτε σὺν ἐμοὶ τὸν ἀτα-
κτοῦντα ἐπαίετε. Τοιγαροῦν ἐξουσίαν ἐποιήσατε τοῖς
κακοῖς αὐτῶν, ὑβρίζειν ἐῶντες αὐτούς. Οἶμαι γὰρ, εἰ
ἠθέλετε σκοπεῖν, τοὺς αὐτοὺς εὑρήσεσθαι τότε κακί-
10 στους, καὶ νῦν ὑβριστοτάτους. Βοΐσκος μὲν οὖν ὁ πύκτης
ὁ Θετταλὸς τότε μὲν διεμάχετο, ὡς κάμνων, ἀσπίδα
μὴ φέρειν· νῦν δὲ, ὡς ἐγὼ ἀκούω, Κοτυωριτῶν πολλοὺς
ἀποδέδυκεν. Ἂν οὖν σωφρονῆτε, τούτῳ τἀναντία ποιή-
σετε, ἢ τοὺς κύνας ποιοῦσι· τοὺς μὲν γὰρ κύνας τοὺς
χαλεποὺς τὰς μὲν ἡμέρας δεσμεύουσι, τὰς δὲ νύκτας
ἀφιᾶσι· τοῦτον δὲ, ἂν σωφρονῆτε, τὴν νύκτα μὲν δή-
11 σετε, τὴν δὲ ἡμέραν ἀφήσετε. Ἀλλὰ γὰρ, ἔφη,
θαυμάζω, ὅτι, εἰ μέν τινι ὑμῶν ἀπηχθόμην, μέμνη-
σθε, καὶ οὐ σιωπᾶτε· εἰ δέ τῳ ἢ χειμῶνα ἐπεκούρησα,
ἢ πολέμιον [b] ἀπήρυξα, ἢ ἀσθενοῦντι ἢ ἀποροῦντι [c] συν-
εξευπόρισά τι, τούτων δὲ οὐδεὶς μέμνηται· οὐδ᾽ εἴ τινα
καλῶς τι ποιοῦντα ἐπῄνεσα, οὐδ᾽ εἴ τιν᾽ ἄνδρα ἀγα-

[a] Ἔχοντες γὰρ οὐ ψήφους] MS. Eton. ἔχοντες ξίφη, οὐ ψήφους etc. quam, opinor, lectionem auriculis indulſit librarius.

[b] Ἀπήρυξα,] In edit. *Ald.* *Flor.* et MSto Eton. legitur ἀπεκήρυξα. Peſſime. Poëticis quidem verbis, quibus gaudere ſolet Noſter, adnumerandum eſt ἀπερύκω. Eodem alias ſæpe utitur. *Memorab.* 2, 9, 2.

[c] Συνεξευπόρισα] Quod reponendum recte conjecit *Stephanus*. Vulgo ſcribitur συνεξευπόρησα.

θὸν ὄντα ἐτίμησα, ὡς ἐδυνάμην, οὐδὲ τούτων μέμνησθε. Ἀλλὰ μὴν καλόν γε καὶ δίκαιον, καὶ ὅσιον καὶ ἥδιον, τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον, ἢ τῶν κακῶν μεμνῆσθαι.

Ἐκ τούτου μὲν δὴ ἀνίσαντο καὶ ἀνεμίμνησκον, [d] καὶ περιεγένετο, ὥστε καλῶς ἔχειν.

[d] Καὶ περιεγένετο] Scribitur etiam καὶ περιεγένοντο. Male. MS. Eton. exhibet καὶ περιεγένετε: unde facile recepta colligitur ſcriptura, quam ſic exponit Stephanus: *Et res iſta hunc exitum habuit*; vel, *huc evaſit*; vel, *et hic exitus fuit, ut &c.* Quæ mihi quidem ſatis placet interpretatio: *Mureto* non item; quippe qui locum ſic expoſuerit: *Et vicit Xenophon eos, qui ſibi calumniam intendebant.*

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ς'.

C. I. Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ διατριβῇ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων, οἱ δὲ, ληϊζόμενοι ἐκ τῆς Παφλαγονίας. Ἐκλόπευον δὲ καὶ οἱ Παφλαγόνες εὖ μάλα τοὺς ἀποσκεδαννυμένους, καὶ τῆς νυκτὸς δὲ τοὺς πρόσω σκηνοῦντας ἐπειρῶντο κακουργεῖν· καὶ πολεμικώτερον πρὸς
2 ἀλλήλους εἶχον ἐκ τούτων. Ὁ δὲ Κορύλας, ὃς ἐτύγχανε τότε Παφλαγονίας ἄρχων, πέμπει παρὰ τοὺς Ἕλληνας πρέσβεις, ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς καλὰς, λέγοντας, ὅτι Κορύλας ἕτοιμος εἴη τοὺς Ἕλληνας μήτ' ἀδικεῖν, μήτ' αὐτὸς ἀδικεῖσθαι. Οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίναντο, ὅτι περὶ μὲν τούτων ἐν τῇ στρατιᾷ βουλεύσοιντο, [a] ἐπὶ ξενίᾳ δὲ ἐδέχοντο αὐτούς· παρεκάλεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, οὓς ἐδόκει δικαιότατον εἶναι. Θύσαντες δὲ [b] τῶν αἰχμαλώτων βοῶν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, εὐωχίαν μὲν ἀρκοῦσαν παρεῖχον, κατακείμενοι δὲ [c] ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν, [d] καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων ποτηρίων, οἷς ἐνετύγχανον ἐν τῇ χώρᾳ.

[a] Ἐπὶ ξενίᾳ etc.] Supple τραπέζῃ. Similiter *Lucian.* Icaromen. haud ita longe a fine: Ἀλλὰ νῦν μὲν ἐπὶ ξενίᾳ σε καλοῦμεν. Et *Ælian.* V. H. l. 3. c. 37. ὥσπερ ἐπὶ ξενίᾳ παρακαλοῦντες etc. Idem l. 9. c. 15. ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν etc. *H.* quidem *Steph.* in Theſ. ad v. Ξενία, ſuſpectos iſtiuſmodi locos habet, ubi legitur ἐπὶ ξενίᾳ καλεῖν, et vel ἐπὶ ξένια, (*ſcil.* a ξένιον) vel ἐπὶ ξενίαν, reponendum cenſet. Tu vide ſis doctiſ. *Perizon.* ad *Ælian.* V. H. l. 3. c. 37. n. 2. Apud Noſtrum ſane *Hiſt. Græc.* l. 6. fere med. legitur: οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐδέξαντο etc. at libens reſcripſerim ἐπὶ ξενίᾳ etc.

[b] Τῶν αἰχμαλώτων βοῶν] MS. Eton. τῶν αἰχμαλώτων βοῦς.

[c] Ἐν στιβάσιν] MS. Eton. σκίμποσιν. Sed non eſt, cur vocem receptam loco moveamus.

[d] Καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων etc.] MS. Eton. et libri quidam typis impreſſi, καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις etc. His accedit *Athenæus* l. 11. c. 7. Legitur etiam ἐν κερατίνοις etc.

Digitized by Google

[e] Ἐπεὶ δὲ αἱ σπονδαί τ' ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, 3
ἀνέστησαν πρῶτον Θρᾷκες, [f] καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχήσαντό τε σὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ ἥλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν [g] πεπληχέναι τὸν ἄνθρωπον· ὁ δ' ἔπαισε τεχνικῶς πως. Καὶ ἀνέκραγον οἱ Παφλαγόνες. Καὶ ὁ μὲν, σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξήει [h] ἄδων Σιτάλκαν· ἄλλοι δὲ καὶ τῶν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνεῶτα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. Μετὰ τοῦτο Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, 4
οἳ [i] ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὅπλοις.

[e] Ἐπεὶ δὲ αἱ σπονδαὶ etc.] *Athen.* l. 1. c. 13. prolixe locum hunc Xenophonteum deſcribit, atque adeo ſe errore lapſum oſtendit, cum ad convivium apud Seuthen illum lectorem rejecerit; quippe cujus in libro ſeptimo meminit Xenophon. Illud monendum eſt, *Athenæum* verbis aliis, uti fit, quam quæ Xenophontis, quas vidi, omnes exhibent editiones, totum hunc locum, ab his verbis, Ἐπεὶ δὲ αἱ σπονδαί τε ἐγένοντο etc. uſque ad ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις, repræſentaſſe.

[f] Καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχήσαντο etc.] *Armata* quæ dicitur *ſaltatione*, tibiis interea modulate canentibus, veteres tam barbari, quam Græci, exercere ſeſe et oblectare ſolebant. De Amazonibus *Callimach.* hymn. in *Dian.* v. 241. In quem locum vide Illuſtr. *Spanhem.* et binas diſſertat. doctiſ. *Burette* de ſaltat. veter. (ut eum potiſſimum nominem) quæ in tomo ſecundo Memor. Liter. Academ. Pariſ. reperiuntur. Adde eruditiſ. *Montfauc.* Antiq. T. 3. p. 2. l. 4. c. 1.

[g] Πεπληχέναι] Legitur et πεπληγέναι apud *Athen.* loco cit. Sed rectius MS. Eton. et libri editi dant πεπληχέναι.

[h] Ἄιδων Σιτάλκαν.] Sic MS. Eton. et *Athen.* loco cit. Vulgo legitur Σιδαλκά. quod nonnulli cantionis fuiſſe genus exiſtimarunt, cui nomen fuerit a Sitalce, Thracum rege, de quo *Thucyd.* l. 2. c. 29. et *Diodor. Sic.* l. 12. p. 104. Malim equidem, auctoritate MSti Eton. et *Athenæi* nixus, ipſum Sitalcæ nomen retineri. Moris quippe fuiſſe barbarorum, ut regum bonorum laudes cantarent, paſſim teſtantur auctores.

[i] Ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν] *Heſych.* Κάρπεια, ὄρχησις Μακεδονική. Repone, Καρπαία. *Phavor.* Καρπαία, εἶδος ὀρχήσεως. *Suid.* Καρπαία· εἶδος ὀρχήσεως· οὕτω Ξενοφῶν ἐν τῇ Ἀναβάσει. Λέγει δὲ καὶ εἶδος

Digitized by Google

Ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν ὅδε· Ὁ μὲν, παραθέμενος τὰ ὅπλα, σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ, πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος· λῃστὴς δὲ προσέρχεται· ὁ δ᾽, ἐπειδὰν προΐδηται, ἀπαντᾷ ἁρπάσας τὰ ὅπλα, καὶ μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους· (καὶ οὗτοι ταῦτ᾽ ἐποίουν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν) καὶ τέλος ὁ λῃστὴς, δήσας τὸν ἄνδρα, καὶ τὸ ζεῦγος ἀπάγει· ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ [k] ζευγηλάτης τὸν λῃστήν· εἶτα παρὰ τοὺς βοῦς ζεύξας, ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει.

5 Μετὰ τοῦτο Μυσὸς εἰσῆλθεν, ἐν ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἔχων πέλτην· καὶ τοτὲ μὲν ὡς δύο ἀντιταττομένων μιμούμενος ὠρχεῖτο, τοτὲ δὲ ὡς πρὸς ἕνα ἐχρῆτο ταῖς πέλταις, τοτὲ δὲ ἐδινεῖτο καὶ [l] ἐξεκυβίστα, ἔχων τὰς πέλτας· ὥστε ὄψιν ἔχων καλὴν φαίνεσθαι. [m] Τέλος δὲ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, κροτῶν τὰς πέλτας· καὶ ὤκλαζε, καὶ ἀνίστατο· [n] καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν
6 αὐλὸν ἐποίει. [o] Ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐπιόντες οἱ Μαντινεῖς, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἀρκάδων ἀναστάντες, ἐξοπλισάμενοι ὡς ἐδύναντο κάλλιστα, ᾖσάν τε ἐν ῥυθμῷ, πρὸς

ταύτης. *Maxim. Tyr.* diſſert. 12. p. 128. edit. Cant.

[k] Ζευγηλάτης] In Lexico Gr. Lat. vet. exponitur *Bubulcus*. At *Heſych.* et *Phavor.* Ζευγελάτης eſt γηπόνος: Ζευγηλάτης, μεταβάτης, ἡνίοχος.

[l] Ἐξεκυβίστα,] Noſter in *Sympoſ.* 2. 11. *Phavor.* Κυβιστᾶν κυρίως τὸ ἐπὶ κεφαλῆς ῥιπτεῖν—καὶ τὸ ἁπλῶς ἐν γῇ κυλιόμενον στρέφειν χεῖρας καὶ πόδας. Confer Ὀδυσσ. δ. v. 18.

[m] Τέλος δὲ τὸ Περσικὸν etc.] Poſt illa verba, ἐνίοτε δὲ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστὴν, *Athenæus* ſubjungit: Καί τις, φησὶ, τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κροτῶν τὰς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο. In qua lectione illud τις potiſſimum *Stephano* placuit. Sed illud huic inſeri loco non opus eſt. Apud *Athenæum* quidem, cum ea omiſiſſet omnia, quæ de Myſo narrat Noſter, neceſſarium erat. Cæterum, de ſaltatione Perſica vide Diſſertat. II. Cyrop. noſtræ præmiſ. p. 47. Adde *J. Poll.* l. 4. ſegm. 100.

[n] Καὶ ταῦτα πάντα ἐν etc.] Saltabat numeroſe accinente tibia.

[o] Ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐπιόντες] Sic recte MS. Eton. cum editi plerique peſſime repræſentent ἐμπίνοντες etc.

Digitized by Google

τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι, καὶ ἐπαιάνισαν καὶ ὠρχήσαντο, ὥσπερ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς [p] προσόδοις. Ὁρῶντες δὲ οἱ Παφλαγόνες, δεινὰ ἐποιοῦντο, πάσας τὰς ὀρχήσεις ἐν ὅπλοις εἶναι. Ἐπὶ τούτῳ ὁρῶν ὁ Μυ- 7
σὸς ἐκπληττομένους αὐτούς, πείσας τῶν Ἀρκάδων τινὰ, πεπαμένον ὀρχηστρίδα, εἰσάγει, σκευάσας ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, καὶ ἀσπίδα δοὺς κούφην αὐτῇ. [q] Ἡ δὲ ὠρχήσατο Πυῤῥίχην ἐλαφρῶς. Ἐνταῦθα κρότος ἦν πολύς· [r] καὶ οἱ Παφλαγόνες ἠρώτων, εἰ καὶ γυναῖκες συνεμάχοντο αὐτοῖς. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι αὗται καὶ αἱ τρεψάμεναι εἶεν βασιλέα ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τῇ μὲν οὖν νυκτὶ ταύτῃ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ προσῆγον [s] αὐτοὺς εἰς τὸ στράτευμα· 8
καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, μήτε ἀδικεῖν Παφλαγόνας, μήτε ἀδικεῖσθαι. Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ᾤχοντο· οἱ δ' Ἕλληνες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἐδόκει παρεῖναι, ανα-

[p] Προσόδοις.] Vox hæc denonat *ſupplicationes*, quæ diis fiunt; quod jam olim docuerunt viri eruditiſſ. *Ez. Spanh.* Obſervat. in *Callim.* p. 3. et Lamb. Bos *Animadv.* ad *Ariſtid.* p. 72. Ariſtoph. Νεφ. v. 306. Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται—*Scholiaſt.* Θρησκεῖαι περὶ τοὺς βωμοὺς πρόσοδοι τοῖς θεοῖς καὶ προσελεύσεις. Hinc ſua deſcripſit *Phavorin.* Ariſtid. p. 148. T. 1. edit. Oxon. πρῶτον μὲν πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς ἦσαν, etc. Idem, p. 239. Θυσίαι δὲ καὶ πομπαὶ καὶ πρόσοδοι καὶ θεραπεῖαι θεῶν μετὰ etc.

[q] Ἡ δὲ ὠρχήσατο Πυῤῥίχην etc.] *J. Poll.* l. 4. ſegm. 96. Πυῤῥίχη, εἶδος ἐνόπλου ὀρχήσεως· de qua conſule *Meurſ.* Miſcell. Lac. l. 2. c. 12. *et Car. de Aquino* Lexicon Milit. Ab armatis, non ſine tubis ac tympanis, peragebatur, cum omni corporum flexu, ad inferendos et declinandos ictus. Lege omnino, quæ de ea ſcripta ſunt in *Platonis* de Leg. l. 7. haud procul a fine. Adde *Dionyſ. Hal.* A. R. l. 7. c. 72. Alii alium ejus auctorem ſtatuerunt: Pyrrhum nonnulli, Achillis filium, Pyrrhichum alii quendam, Laconem, eam inveniſſe putant.

[r] Καὶ οἱ Παφλαγόνες ἠρώτων etc.] *Demetr. Phaler.* Περὶ Ἑρμην. p. 82. edit. Oxon.

[s] Αὐτοὺς] *Scil.* Paphlagonum legatos.

Digitized by Google

βάντες ἔπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνεύματι καλῷ, ἐν
9 ἀριστερᾷ ἔχοντες τὴν Παφλαγονίαν. Τῇ δ' ἄλλῃ ἀφικνοῦνται εἰς Σινώπην, καὶ ὡρμίσαντο [t] εἰς Ἁρμήνην τῆς Σινώπης. Σινωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ Παφλαγονικῇ, Μιλησίων δ' ἄποικοι εἰσίν. Οὗτοι ξένια πέμπουσι τοῖς Ἕλλησιν, ἀλφίτων μὲν μεδίμνους τρισχιλίους, οἴνου δὲ κε-
10 ράμια χίλια καὶ πεντακόσια. Καὶ Χειρίσοφος ἐνταῦθα ἦλθε τριήρεις ἔχων. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προσεδόκων, ἄγοντά τι σφίσιν ἥκειν· ὁ δὲ ἦγε μὲν οὐδέν, ἀπηγγέλλετο δέ, ὅτι ἐπαινοίη αὐτοὺς καὶ Ἀναξίβιος ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι ὑπισχνεῖτο Ἀναξίβιος, εἰ ἀφικνοῖντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσεσθαι.

11 Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἁρμήνῃ ἔμειναν οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε. Ὡς δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐδόκουν ἐγγὺς γίγνεσθαι, ἤδη μᾶλλον ἢ πρόσθεν εἰσῄει αὐτούς, ὅπως ἂν καὶ ἔχοντές τι οἴκαδε ἀφίκοιντο. Ἡγήσαντο οὖν, εἰ ἕνα ἕλοιντο ἄρχοντα, μᾶλλον ἄν, ἢ πολυαρχίας οὔσης, δύνασθαι τὸν ἕνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι, καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· καὶ εἴ τι δέοι λανθάνειν, μᾶλλον ἂν καὶ κρύπτεσθαι· καὶ εἴ τι αὖ δέοι φθάνειν, ἧττον ἂν ὑστερίζειν· οὐ γὰρ ἂν λόγων δεῖν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἑνὶ περαίνεσθαι ἄν· τὸν δὲ πρόσθεν χρόνον [u] ἐκ τῆς
12 νικώσης ἔπραττον πάντα οἱ στρατηγοί. Ὡς δὲ ταῦτα διενοοῦντο, ἐτρέποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον, προσιόντες αὐτῷ, ὅτι ἡ στρατιὰ οὕτω γινώσκει

[t] Εἰς Ἁρμήνην] Scribitur alias ſæpe nomen Ἀρμένη, et cum ſpiritu leni. *Stephan. Byzant.* Ἀρμένη, κώμη Παφλαγονίας —— Παρὰ δὲ Ξενοφῶντι ἐν Ἀναβάσεως, Ἁρμήνην διὰ τοῦ η. ubi reponendum, opinor, ἐν Ἀναβάσεως ἕκτῃ vel ϛ'. cum alibi fere ſoleat *Steph.* librum cujuſque operis citare.

[u] Ἐκ τῆς νικώσης] *Scil.* γνώμης.

Digitized by Google

καὶ εὔνοιαν ἐνδεικνύμενος ἕκαστός τις ἔπειθεν αὐτὸν ὑποστῆναι τὴν ἀρχήν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τῇ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, νομίζων καὶ τὴν τιμὴν μείζω οὕτως ἑαυτῷ γίνεσθαι καὶ πρὸς τοὺς φίλους, καὶ εἰς τὴν πόλιν τοὔνομα μεῖζον ἀφίξεσθαι αὐτοῦ· τυχὸν δὲ καὶ ἀγαθοῦ τινος ἂν αἴτιος τῇ στρατιᾷ γενέσθαι.

Τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα ἐνθυμήματα ἐπῆρεν αὐτὸν, 13
ἐπιθυμεῖν αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα. Ὁπότε δ' αὖ ἐνθυμοῖτο, ὅτι ἄδηλον μὲν παντὶ ἀνθρώπῳ, ὅπῃ τὸ μέλλον ἕξει, διὰ τοῦτο δὲ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀποβάλοι, ἠπορεῖτο. Ἀπορου- 14
μένῳ δὲ αὐτῷ διακρῖναι, ἔδοξε κράτιστον εἶναι, τοῖς θεοῖς ἀνακοινῶσαι· καὶ παραστησάμενος δύο ἱερεῖς, ἐθύετο τῷ Διῒ τῷ Βασιλεῖ, ὅσπερ αὐτῷ [x] μαντευτὸς ἦν ἐκ Δελφῶν· καὶ τὸ ὄναρ δὴ ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ ἐνόμιζεν ἑωρακέναι, ὃ εἶδεν, ὅτε ἤρχετο ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς καθίστασθαι. Καὶ ὅτε ἐξ Ἐφέσου δὲ ὡρμᾶτο, 15
Κύρῳ συσταθησόμενος, αἰετὸν ἀνεμιμνήσκετο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι, [y] ὅνπερ ὁ μάντις προπέμπων αὐτὸν ἔλεγεν, ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἴη καὶ [z] οὐκ ἰδιωτικὸς, καὶ ἔνδοξος, ἐπίπονος μέντοι· τὰ γὰρ ὄρνεα μάλιστα ἐπιτίθεσθαι τῷ αἰετῷ καθημένῳ· οὐδὲν μέντοι χρηματιστικὸν εἶναι τὸν οἰωνόν· τὸν γὰρ αἰετὸν περιπετόμενον μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. Οὕτω δὲ θυομένῳ αὐτῷ διαφανῶς ὁ θεὸς σημαίνει, 16

[x] Μαντευτὸς] Vocem hanc non agnoſcit *Conſtant.* ad eandem *Stephanus* citat *Syneſium*, præterea neminem. Confer 3, 4, 5.

[y] Ὅνπερ] Sic ſcribendum cenſui: Hactenus legebatur ὥσπερ, quod in ὅπερ mutatum voluit *Leunclav.*

[z] Οὐκ ἰδιωτικὸς,] i. e. ad eum unice pertinere, qui publico fungeretur officio.

Digitized by Google

μήτε προσδεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, μήτ', εἰ αἱροῖντο, ἀποδέχεσθαι. Τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο. Ἡ δὲ στρατιὰ συνῆλθε, καὶ πάντες ἔλεγον ἕνα αἱρεῖσθαι· καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἔδοξε, προσέβαλλοντο αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐδόκει δῆλον εἶναι, ὅτι αἱρήσονται αὐτὸν, εἴ τις [a] ἐπιψηφίζοι, ἀνέστη, καὶ ἔλεξε τάδε.

17 Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ἥδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώμενος,
εἴπερ ἄνθρωπός εἰμι, καὶ χάριν ἔχω, καὶ εὔχομαι, δοῦ-
ναί μοι τοὺς θεοὺς αἴτιόν τινος [b] ὑμῖν ἀγαθοῦ γενέσθαι·
τὸ μέντοι ἐμὲ προκριθῆναι ὑφ' ὑμῶν ἄρχοντα, Λακε-
δαιμονίου ἀνδρὸς παρόντος, οὔθ' ὑμῖν, οὔτ' ἐμοὶ δοκεῖ
συμφέρον εἶναι, ἀλλ' ἧττον ἂν διὰ τοῦτο τυγχάνειν, εἴ
τι δέοισθε, παρ' αὐτῶν· ἐμοὶ δ' αὖ οὐ πάνυ τι νομίζω
18 τοῦτο ἀσφαλὲς εἶναι. Ὁρῶ γὰρ, ὅτι καὶ τῇ πατρίδι
μου οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πολεμοῦντες, πρὶν ἐποίησαν
πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν, Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν
ἡγεμόνας εἶναι. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὡμολόγησαν, εὐθὺς ἐπαύ-
σαντο πολεμοῦντες, καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρκησαν τὴν
πόλιν. Εἰ οὖν ταῦτα ἐγὼ ὁρῶν, δοκοίην, ὅπου δυναί-
μην, ἐνταῦθ' ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκεῖνο
19 ἐννοῶ, μὴ λίαν ἂν ταχὺ σωφρονισθείην. Ὃ δὲ ὑμεῖς
ἐννοεῖτε, ὅτι ἧττον ἂν στάσις εἴη ἑνὸς ἄρχοντος, ἢ πολ-
λῶν, εὖ ἴστε, ὅτι ἄλλον μὲν ἑλόμενοι οὐχ εὑρήσετέ με
στασιάζοντα· νομίζω γὰρ, ὅτι, ὅστις ἐν πολέμῳ ὢν στα-
σιάζει πρὸς ἄρχοντα, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν στασιά-
ζει· ἂν δὲ ἐμὲ ἕλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἴ τινα εὕ-
ροιτε καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ ἀχθόμενον.

20 Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπε, πολὺ πλείονες ἐξανίσταντο,

[a] Ἐπιψηφίζοι,] Conf. 5,1,8.
[b] Ὑμῖν] Ita legendum recte conjecit *Muretus*. Vulgo ſcribitur ὑμῶν.

λέγοντες, ὡς δέοι αὐτὸν ἄρχειν. Ἀγασίας δὲ ὁ Στυμφάλιος εἶπεν, ὅτι γελοῖον εἴη, εἰ οὕτως ἔχει, ὡς ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐὰν σύνδειπνοι συνελθόντες μὴ Λακεδαιμόνιον συμποσίαρχον αἱρῶνται· ἐπεὶ οὕτω γε τοῦτ' ἔχει, ἔφη, οὐδὲ λοχαγεῖν ἡμῖν ἔξεστιν, ὡς ἔοικεν, ὅτι Ἀρκάδες ἐσμέν. Ἐνταῦθα δὴ, ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Ἀγασίου, ἀνεθορύβησαν.

Καὶ ὁ Ξενοφῶν, ἐπειδὴ ἑώρα πλείονος ἐνδέον, παρελθὼν εἶπεν· Ἀλλ', ὦ ἄνδρες, ἔφη, ὡς πάνυ εἰδῆτε, ὀμνύω ὑμῖν θεοὺς παντας καὶ πάσας, ἦ μὴν ἐγὼ, ἐπεὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην ᾐσθανόμην, ἐθυόμην, εἰ βέλτιον εἴη ὑμῖν τε, ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταύτην τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐμοὶ, ὑποστῆναι· καὶ ἐμοὶ οἱ θεοὶ οὕτως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐσήμηναν, ὡς καὶ ἰδιώτην ἂν γνῶναι, ὅτι ταύτης τῆς μοναρχίας ἀπέχεσθαί με δεῖ. Οὕτω δὴ Χειρίσοφον αἱροῦνται. Χειρίσοφος δ' ἐπεὶ ᾑρέθη, παρελθὼν εἶπεν· Ἀλλ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν ἴστε, ὅτι οὐκ ἂν ἔγωγε ἐστασίαζον, εἰ ἄλλον εἵλεσθε. Ξενοφῶντα μὲν, ἔφη, ὠνήσατε, οὐχὶ ἑλόμενοι· ὡς καὶ νῦν Δέξιππος ἤδη διέβαλεν αὐτὸν πρὸς Ἀναξίβιον, ὅ τι ἐδύνατο, [c] καὶ μάλιστα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάζοντος. Ὁ δὲ ἔφη, νομίζειν αὐτὸν, Τιμασίωνι μᾶλλον συνάρχειν ἐθελῆσαι Δαρδανεῖ, ὄντι τοῦ Κλεάρχου στρατεύματος, ἢ ἑαυτῷ, Λάκωνι ὄντι. Ἐπεὶ μέντοι ἐμὲ εἵλεσθε, ἔφη, καὶ ἐγὼ πειράσομαι, ὅ τι ἂν δύνωμαι ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. Καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε, ὡς αὔριον, ἐὰν πλοῦς ᾖ, ἀναξόμενοι· ὁ δὲ πλοῦς ἔσται εἰς Ἡράκλειαν· ἅπαντας οὖν δεῖ ἐκεῖσε πει- 21

[c] Καὶ μάλιστα ἐμοῦ etc.] MS. Eton. καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν δοξάζοντος. Sed vulgatam lectionem ſtabilit *Heſychius:* Σιγάζοντος, Ξενοφῶν ἐν Αναβάσει ἐπὶ τοῦ σιγᾶν λιπαροῦντα. Scribe λιπαροῦντος.

ῥᾷσθαι ἥκειν· τὰ δὲ ἄλλα, ἐπειδὰν ἐκεῖσε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα.

C. II. Ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναγόμενοι πνεύματι καλῷ,
ἔπλεον ἡμέρας δύο παρὰ γῆν. Καὶ παραπλέοντες
[d] ἐθεώρων τήν τ' Ἰασωνίαν ἀκτὴν, ἔνθα ἡ Ἀργὼ λέ-
γεται ὁρμίσασθαι, καὶ τῶν ποταμῶν τὰ στόματα· πρῶ-
τον μὲν τοῦ Θερμώδοντος, ἔπειτα δὲ τοῦ Ἅλυος, μετὰ
δὲ τοῦτον τοῦ Παρθενίου· τοῦτον δὲ παραπλεύσαντες,
[e] ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν, πόλιν Ἑλληνίδα, Μεγαρέων
2 ἄποικον, οὖσαν δ' [f] ἐν τῇ Μαρυανδηνῶν χώρᾳ. Καὶ
ὡρμίσαντο παρὰ τῇ Ἀχερουσιάδι Χεῤῥονήσῳ· ἔνθα λέ-
γεται Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον κύνα καταβῆναι, οὗ
νῦν τὰ σημεῖα δεικνύουσι τῆς καταβάσεως, τὸ βάθος
πλέον ἢ ἐπὶ δύο στάδια. Ἐνταῦθα τοῖς Ἕλλησιν οἱ
Ἡρακλεῶται ξένια πέμπουσιν, ἀλφίτων μεδίμνους τρισχι-
λίους, καὶ οἴνου κεράμια δισχίλια, καὶ βοῦς εἴκοσι, καὶ οἶς
ἑκατόν. Ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ῥεῖ ποταμὸς, Λύκος
ὄνομα, εὖρος ὡς δύο πλέθρων.

3 Οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγέντες ἐβουλεύοντο τὴν λοι-
πὴν πορείαν, πότερον κατὰ γῆν, ἢ κατὰ θάλατταν χρὴ
πορεύεσθαι ἐκ τοῦ Πόντου. Ἀναστὰς δὲ Λύκων Ἀχαιὸς,
εἶπε· Θαυμάζω μὲν, ὦ ἄνδρες, τῶν στρατηγῶν, ὅτι οὐ
πειρῶνται ἡμῖν ἐκπορίζειν [g] σιτηρέσιον· τὰ μὲν γὰρ ξέ-

[d] Ἐθεώρων τήν τ' Ἰασωνίαν etc.] Conf. *Strab*. l. 11. p. 798. *Apollon*. *Rhod*. Argon. lib. 2. extr. et *Orph*. Argon. v. 780. et ſeq.

[e] Ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν etc.] *Diodor*. *Sic*. l. 14. p. 261. Vide celeb. *Montfauc*. Antiq. T. 1. part. 2. p. 216.

[f] Ἐν τῇ Μαρυανδηνῶν etc.] Nomen hoc aliter ſcriptum videre eſt Cyrop. 11, 4. *Dionyſ*. *Perieg*. v. 787. *Mela* 1, 19.

[g] Σιτηρέσιον] Eſt, *Heſychio* exponente, ἐφόδιον. *Harpocrat*. eſt, τὸ διδόμενόν τισιν εἰς τροφήν. Hanc interpretationem in lexica ſua tranſtulere *Suidas* et *Phavorinus*.

Digitized by Google

νται, ἢ μὴ γένηται τῇ στρατιᾷ τριῶν ἡμερῶν σῖτα· ὁπό-
θεν δ' ἐπισιτισάμενοι πορευσόμεθα, οὐκ ἔστιν, ἔφη. Ἐμοὶ
οὖν δοκεῖ, αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας μὴ ἔλαττον, ἢ τρισ-
χιλίους Κυζικηνούς. Ἄλλος δ' εἶπε, μηνὸς μισθὸν μὴ
ἔλαττον, ἢ μυρίους· καὶ ἑλομένους πρέσβεις αὐτίκα μά-
λα, ἡμῶν καθημένων, πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ
εἰδέναι, ὅ τι ἂν ἀπαγγέλλωσι, καὶ πρὸς ταῦτα βου-
λεύεσθαι. Ἐντεῦθεν προὐβάλλοντο πρέσβεις, πρῶτον 4
μὲν Χειρίσοφον, ὅτι ἄρχων ᾕρητο· εἰσὶ δ' οἳ καὶ Ξενο-
φῶντα· οἱ δ' ἰσχυρῶς ἀπεμάχοντο· ἀμφοῖν γὰρ [h] ταυ-
τὰ ἐδόκει, μὴ ἀναγκάζειν [i] πόλιν Ἑλληνίδα καὶ φι-
λίαν, ὅ τι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοῖεν. Ἐπεὶ δ' οὖν οὗ- 5
τοι ἐδόκουν ἀπρόθυμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα Ἀχαιὸν,
καὶ Καλλίμαχον Παῤῥάσιον, καὶ Ἀγασίαν Στυμφάλιον.
Οὗτοι ἐλθόντες ἔλεγον τὰ δεδογμένα, τὸν δὲ Λύκωνα
ἔφασαν καὶ ἐπαπειλεῖν, εἰ μὴ ποιήσαιεν ταῦτα πάντα.
Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἡρακλεῶται, βουλεύσεσθαι ἔφασαν·
καὶ εὐθὺς τά τε χρήματα ἐκ τῶν ἀγρῶν συνῆγον, καὶ
τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν, καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο,
καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὅπλα ἐφαίνετο.

Ἐκ τούτου οἱ ταράξαντες ταῦτα, τοὺς στρατηγοὺς 6
ᾐτιῶντο διαφθείρειν τὴν πρᾶξιν· καὶ συνίσταντο οἱ Ἀρ-
κάδες καὶ οἱ Ἀχαιοί· προειστήκει δὲ μάλιστα αὐτῶν Καλ-
λίμαχός τε ὁ Παῤῥάσιος καὶ Λύκων ὁ Ἀχαιός. Οἱ δὲ
λόγοι ἦσαν αὐτοῖς, ὡς αἰσχρὸν εἴη ἄρχειν ἕνα Ἀθηναῖον

[h] Ταυτὰ] Sic potius, quam ταῦτα, ſcribendum recte cenſuit *Leuncl.*

[i] Πόλιν—ὅ τι μὴ αὐτοὶ] Confer p. 394. n. 5. Cæterum, pro ὅ τι μὴ, uti in *Steph.* et *Leuncl.* editionibus ſcribitur, rectius forſan repoſuerit aliquis ὅτι μὴ, i. e. εἰ μὴ, interprete Scholiaſte ad hæc *Thucyd.* l. 4. c. 26. verba, οὐ γὰρ ἦν κρήνη, ὅτι μὴ μία—

Digitized by Google

Πελοποννησίων καὶ Λακεδαιμονίων, μηδεμίαν δύναμιν παρεχόμενον εἰς τὴν ςρατιάν· καὶ τοὺς μὲν πόνους σφᾶς ἔχειν, τὰ δὲ κέρδη ἄλλους, καὶ ταῦτα, τὴν σωτηρίαν σφῶν κατειργασμένων· εἶναι γὰρ τοὺς κατειργασμένους Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιούς· τὸ δ' ἄλλο ςράτευμα οὐδὲν εἶναι· (καὶ ἦν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὑπερήμισυ τοῦ ἄλλου ςρατεύματος Ἀρκάδες καὶ Ἀχαιοὶ) εἰ οὖν σωφρονοῖεν αὗτοι, συςάντες, καὶ ςρατηγοὺς ἑλόμενοι ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτούς τε ἂν τὴν πορείαν ποιοῖντο, καὶ πειρῷντο ἀγαθόν τι

7 λαμβάνειν. Ταῦτα ἔδοξε· καὶ ἀπολιπόντες Χειρίσοφον, εἴ τινες ἦσαν παρ' αὐτῷ Ἀρκάδες ἢ Ἀχαιοὶ, καὶ Ξενοφῶντα, συνέςησαν· καὶ ςρατηγοὺς αἱροῦνται ἑαυτῶν δέκα· τούτους δ' ἐψηφίσαντο ἐκ τῆς νικώσης, ὅ τι δοκοίη, τοῦτο ποιεῖν. Ἡ μὲν οὖν τοῦ παντὸς ἀρχὴ Χειρισόφῳ ἐνταῦθα κατελύθη, ἡμέρᾳ ἕκτῃ ἢ ἑϐδόμῃ, ἀφ' ἧς ᾑρέθη.

8 Ξενοφῶν μέντοι ἐϐούλετο κοινῇ μετ' αὐτῶν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, νομίζων, οὕτως ἀσφαλέςερον εἶναι, ἢ ἰδίᾳ ἕκαςον * ςέλλεσθαι· ἀλλὰ Νέων ἔπειθεν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν πορεύεσθαι, ἀκούσας τοῦ Χειρισόφου, ὅτι Κλέανδρος ὁ ἐν Βυζαντίῳ ἁρμοςὴς φαίη, τριήρεις ἔχων ἥξειν εἰς Κάλπης λιμένα· ὅπως οὖν μηδεὶς μετάσχοι, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν ςρατιῶται ἐκπλεύσειαν ἐπὶ τῶν τριήρων, διὰ ταῦτα συνεϐούλευε. Καὶ Χειρίσοφος, ἅμα μὲν ἀθυμῶν τοῖς γεγενημένοις, ἅμα δὲ μισῶν ἐκ τούτου ςράτευμα, ἐπιτρέπει αὐτῷ ποιεῖν, ὅ τι βούλεται.

9 Ξενοφῶν δὲ ἔτι μὲν ἐπεχείρησεν ἀπαλλαγεὶς τῆς ςρατιᾶς ἐκπλεῦσαι· θυομένῳ δὲ αὐτῷ τῷ Ἡγεμόνι Ἡρακλεῖ, καὶ κοινουμένῳ, πότερα λῷον καὶ ἄμεινον εἴη ςρα-

* Στέλλεσθαι] *Phavorinus:* Στέλλομαι ἐπὶ θαλάττης, τὸ πορεύομαι.

Digitized by Google

τεύεσθαι, ἔχοντι τοὺς παραμείναντας τῶν στρατιωτῶν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι, ἐσήμηνεν ὁ θεὸς τοῖς ἱεροῖς, συστρατεύεσθαι. Οὕτω γίνεται τὸ στράτευμα τριχῆ· Ἀρκάδες 10
μὲν καὶ Ἀχαιοὶ, πλείους ἢ τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ὁπλῖται πάντες· Χειρισόφῳ δὲ ὁπλῖται μὲν εἰς τετρακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς ἑπτακοσίους, οἱ Κλεάρχου Θρᾷκες· Ξενοφῶντι δὲ ὁπλῖται μὲν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς τριακοσίους· ἱππικὸν δὲ μόνος οὗτος εἶχεν, ἀμφὶ τοὺς τετταράκοντα ἱππέας.

Καὶ οἱ μὲν Ἀρκάδες, διαπραξάμενοι πλοῖα πα- 11
ρὰ τῶν Ἡρακλεωτῶν, πρῶτοι πλέουσιν, ὅπως ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες τοῖς Βιθυνοῖς, λάβοιεν ὅτι πλεῖστα· καὶ ἀποβαίνουσιν εἰς Κάλπης λιμένα, κατὰ μέσον πως τῆς Θρᾴκης. Χειρίσοφος δ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἡρακλεωτῶν ἀρξάμενος, πεζῇ ἐπορεύετο διὰ τῆς χώρας· ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Θρᾴκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν θάλατταν [l] ἐπορεύετο· καὶ γὰρ ἤδη ἠσθένει. Ξενοφῶν δὲ, πλοῖα λαβὼν, ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Ἡρακλεώτιδος, καὶ διὰ μεσογαίας ἐπορεύετο.

[m] Ὃν μὲν οὖν τρόπον ἥ τε Χειρισόφου ἀρχὴ τοῦ C.III.
παντὸς κατελύθη, καὶ τῶν Ἑλλήνων τὸ στράτευμα ἐσχίσθη, ἐν τοῖς ἐπάνω εἴρηται. Ἔπραξαν δ' αὐτῶν ἕκαστοι τάδε· Οἱ μὲν Ἀρκάδες, ὡς ἀπέβησαν νυκτὸς εἰς Κάλπης λιμένα, πορεύονται εἰς τὰς πρώτας κώμας, στάδια ἀπὸ θαλάττης ὡς πεντήκοντα. Ἐπεὶ δὲ φῶς ἐγέ-

[l] Ἐπορεύετο· καὶ γὰρ ἤδη ἠσθένει.] MS. Eton. ᾔει· καὶ γὰρ ἠσθένει. Sed nil mutatum, aut omiſſum vellem.

[m] Ὃν μὲν οὖν τρόπον etc.] Verba hæc omnia, quæ inter—ἐπορεύετο et—ἔπραξαν etc. leguntur, in MSto. Eton. deſunt.

Digitized by Google

νετο, ἦγεν ἕκαστος στρατηγὸς [n] τὸ αὐτοῦ λόχον ἐπὶ κώ-
μην· ὁποία δὲ μείζων κώμη ἐδόκει εἶναι, σύνδυο λόχους
ἦγον οἱ στρατηγοί. [o] Συνεβάλοντο δὲ καὶ λόφον, εἰς ὃν
δέοι πάντας [p] ἀλίζεσθαι· καὶ, ἅτε ἐξαίφνης ἐπιπεσόν-
τες, ἀνδράποδά τε πολλὰ ἔλαβον, καὶ πρόβατα πολ-
λὰ περιεβάλοντο.

2 Οἱ δὲ Θρᾷκες ἠθροίζοντο, οἱ διαφεύγοντες· πολ-
λοὶ δὲ διέφυγον, πελτασταὶ ὄντες, ὁπλίτας, ἐξ αὐτῶν
τῶν χειρῶν. Ἐπεὶ δὲ συνελέγησαν, πρῶτον μὲν τῷ Σμί-
κρητος λόχῳ, ἑνὸς τῶν Ἀρκάδων στρατηγῶν, ἀπιόντι
ἤδη [q] εἰς τὸ συγκείμενον, καὶ πολλὰ χρήματα ἄγοντι,
3 ἐπετίθεντο. Καὶ τέως μὲν ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι
οἱ Ἕλληνες· ἐπὶ δὲ διαβάσει χαράδρας [r] τρέπονται
αὐτοὺς, καὶ αὐτόν τε τὸν Σμίκρητα ἀποκτιννύουσι, καὶ
τοὺς ἄλλους πάντας· [s] ἄλλου δὲ λοχαγοῦ τῶν δέκα στρα-
τηγῶν τοῦ Ἡγησάνδρου, ὀκτὼ μόνους κατέλιπον· καὶ αὐ-
τὸς Ἡγήσανδρος ἐσώθη. Καὶ ἄλλοι δὲ λοχαγοὶ συν-
ῆλθον, οἱ μὲν σὺν πράγμασιν, οἱ δ᾽ ἄνευ πραγμάτων.
4 Οἱ δὲ Θρᾷκες, εὐτυχήσαντες τοῦτο τὸ εὐτύχημα, συν-
εβόων τε ἀλλήλους, καὶ συνελέγοντο ἐρρωμένως τῆς νυ-

[n] Τὸ αὐτοῦ λάχος] Edit. *Steph.* dat τὸν αὐτοῦ λόχον. Cæterum de λάχος vide 5, 3, 10.

[o] Συνεβάλοντο δὲ καὶ λόφον,] Quem collem mox infra vocat τὸ συγκείμενον, *ſcil.* χωρίον.

[p] Ἀλίζεσθαι] MS. Eton. et vet. quædam edit. exhibent αὐλίζεσθαι· ſed malim retinere ἀλίζεσθαι. Simili ex errore natum eſt συναυλιζόμενος, quod in nonnullis codic. notavit Cl. *Millius* pro συναλιζόμενος Act. I. 4. Eodem hoc verbo ſimiliter uſus eſt Noſter 2, 4, 2. ἐπειδὰν δὲ πάλιν ἁλισθῇ etc. Lexicogr. auctorem ejus non agnoſcunt.

[q] Εἰς τὸ συγκείμενον,] Vide ſect. I.

[r] Τρέπονται αὐτούς·] Scil. *barbari.*

[s] Ἄλλου δὲ λοχαγοῦ] Edit. *Stephan.* et *Leuncl.* ἄλλου δὲ λόχου. contra fidem MSti Eton. et cæterorum librorum, quos vidi, omnium. Huic tamen lectioni favet *Amaſæi* verſio.

κτός. Καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ κύκλῳ περὶ τὸν λόφον, ἔν-
θα οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐτάττοντο καὶ ἱπ-
πεῖς πολλοὶ καὶ πελτασταί· καὶ ἀεὶ πλείονες συνέρρεον,
καὶ προσέβαλλον πρὸς τοὺς ὁπλίτας ἀσφαλῶς. Οἱ 5
μὲν γὰρ Ἕλληνες οὔτε τοξότην εἶχον, οὔτε ἀκοντιστὴν, οὔτε
ἱππέα· οἱ δὲ προσθέοντες καὶ προσελαύνοντες ἠκόντι-
ζον· ὁπότε δ' αὐτοῖς ἐπίοιεν, ῥᾳδίως ἀπέφευγον. Ἄλ-
λοι δὲ ἄλλῃ ἐπετίθεντο· καὶ τῶν μὲν πολλοὶ ἐτιτρώ-
σκοντο, τῶν δὲ οὐδείς· ὥστε κινηθῆναι οὐκ ἐδύναντο ἐκ τοῦ
χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον
αὐτοὺς οἱ Θρᾷκες. Ἐπεὶ δ' ἀπορία πολλὴ ἦν, διελέ- 6
γοντο περὶ σπονδῶν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὡμολόγητο αὐ-
τοῖς, ὁμήρους δ' οὐκ ἐδίδοσαν οἱ Θρᾷκες, αἰτούντων τῶν
Ἑλλήνων ἀλλ' ἐν τούτῳ ἴσχετο. Τὰ μὲν δὴ τῶν Ἀρ-
κάδων οὕτως εἶχε.

Χειρίσοφος δὲ, ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θά- 7
λατταν, ἀφικνεῖται εἰς Κάλπης λιμένα. Ξενοφῶντι δὲ,
διὰ τῆς μεσογαίας πορευομένῳ, οἱ ἱππεῖς προκαταθέον-
τες ἐντυγχάνουσι πρεσβευταῖς πορευομένοις ποι. Καὶ
ἐπειδὴ ἤχθησαν πρὸς Ξενοφῶντα, ἐρωτᾷ αὐτοὺς, εἴ που
ᾔσθηνται ἄλλου στρατεύματος Ἑλληνικοῦ. Οἱ δ' ἔλεγον
πάντα τὰ γεγενημένα, καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ
λόφου, οἱ δὲ Θρᾷκες πάντες περικεκυκλωμένοι εἶεν αὐ-
τούς. Ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἀνθρώπους τούτους ἐφύλαττον
ἰσχυρῶς, ὅπως ἡγεμόνες εἶεν, ὅπη δέοι· σκοποὺς δὲ κα-
ταστήσας δέκα, συνέλεξε τοὺς στρατιώτας, καὶ ἔλεξεν·

Ἄνδρες στρατιῶται, τῶν Ἀρκάδων οἱ μὲν τεθνᾶσιν, 8
οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ λόφου τινὸς πολιορκοῦνται. Νομίζω δ'
ἔγωγε, εἰ ἐκεῖνοι ἀπολοῦνται, οὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν
σωτηρίαν, οὕτω μὲν πολλῶν ὄντων πολεμίων, οὕτω δὲ τε-

Digitized by Google

θαρσηκότων. Κράτιστον οὖν ἡμῖν, ὡς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν, ὅπως, εἰ ἔτι εἰσὶ σῷοι, σὺν ἐκείνοις μαχώμεθα, καὶ μὴ, μόνοι λειφθέντες, μόνοι καὶ κινδυνεύσωμεν. Νῦν μὲν οὖν στρατοπεδευσώμεθα, προελθόντες, ὅσον ἂν δοκῇ καιρὸς εἶναι εἰς τὸ δειπνοποιεῖσθαι· ἕως δ' ἂν πορευώμεθα, Τιμασίων, ἔχων τοὺς ἱππεῖς, προελαυνέτω, ἐφορῶν ἡμᾶς, καὶ σκοπείτω τὰ ἔμπροσθεν, ὡς
9 μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ. Παρέπεμψε δὲ καὶ τῶν γυμνητῶν ἀνθρώπους εὐζώνους εἰς τὰ πλάγια καὶ τὰ ἄκρα, ὅπως, εἴ πού τι ποθὲν καθορῷεν, σημαίνοιεν· ἐκέλευε δὲ καίειν ἅπαντα, ὅτῳ ἐντυγχάνοιεν καυσίμῳ· Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀποδραίημεν ἂν οὐδαμοῦ· ἐνθένδε δὲ πολλὴ μὲν, ἔφη, εἰς Ἡράκλειαν πάλιν ἀπιέναι, πολλὴ δὲ, εἰς Χρυσόπολιν διελθεῖν, οἱ δὲ πολέμιοι πλησίον, εἰς Κάλπης δὲ λιμένα, ἔνθα Χειρίσοφον νομίζομεν εἶναι, εἰ σέσωσται, ἐλαχίστη ὁδός. Ἀλλὰ δὴ ἐκεῖ μὲν οὔτε πλοῖά ἐστιν, οἷς ἀποπλευσούμεθα· μένουσι δὲ αὐτοῦ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας
10 ἐστὶ τὰ ἐπιτήδεια. Τῶν δὲ πολιορκουμένων ἀπολομένων, σὺν τοῖς Χειρισόφου μόνοις κάκιόν ἐστι [t] διακινδυνεύειν, ἢ σωθέντων, πάντας εἰς ταυτὸν ἐλθόντας, κοινῇ τῆς σωτηρίας ἔχεσθαι. Ἀλλὰ χρὴ παρασκευασαμένους τὴν γνώμην πορεύεσθαι, ὡς νῦν ἢ εὐκλεῶς τελευτῆσαί ἐστιν, ἢ κάλλιστον ἔργον ἐργάσασθαι, Ἕλληνας τοσούτους σώσαν-
11 τας. Καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἄγει οὕτως, ὃς τοὺς μεγαληγορήσαντας, ὡς πλεῖον φρονοῦντας, ταπεινῶσαι βούλεται· ἡμᾶς δὲ, τοὺς ἀπὸ τῶν θεῶν ἀρχομένους, ἐντιμοτέρους ἐκείνων καταστῆσαι. Ἀλλ' ἕπεσθαι χρὴ, καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, ὡς ἂν τὸ παραγγελλόμενον δύνησθε ποιεῖν.

[t] Διακινδυνεύειν, ἢ etc.] MS. Eton. κακόν ἐστι διακινδυνεύειν, ἢ σωθέντων, πάντας, etc. quæ quidem mutato κακόν in κάκιον,

Digitized by Google

Ταῦτ' εἰπὼν, ἡγεῖτο. Οἱ δ' ἱππεῖς, διασπειρόμε- 12
νοι ἐφ' ὅσον καλῶς [u] εἶχεν, ἔκαιον, ᾗ ἐβάδιζον. Καὶ οἱ
πελτασταὶ ἐπιπαριόντες [x] κατὰ τὰ ἄκρα, ἔκαιον πάν-
τα, ὅσα καύσιμα ἑώρων· καὶ ἡ στρατιὰ δὲ, εἴ τινι πα-
ραλειπομένῳ ἐντυγχάνοιεν· ὥστε πᾶσα ἡ χώρα αἴθεσθαι
ἐδόκει, καὶ τὸ στράτευμα πολὺ εἶναι. Ἐπεὶ δ' ὥρα ἦν,
κατεστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ λόφον ἐκβάντες, καὶ τά τε
τῶν πολεμίων πυρὰ ἑώρων, (ἀπεῖχον γὰρ ὡς τετταρά-
κοντα στάδια) καὶ αὐτοὶ ὡς ἐδύναντο πλεῖστα πυρὰ
ἔκαιον. Ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, τάχιστα παρηγγέλθη τὰ
πυρὰ κατασβεννῦναι [y] ἅπαντας. Καὶ τὴν μὲν νύκτα 13
φυλακὰς ποιησάμενοι ἐκάθευδον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ
προσευξάμενοι τοῖς θεοῖς, καὶ συνταξάμενοι ὡς εἰς μά-
χην, ἐπορεύοντο ᾗ ἐδύναντο τάχιστα. Τιμασίων δὲ καὶ
οἱ ἱππεῖς, ἔχοντες τοὺς ἡγεμόνας, καὶ προελαύνοντες,
ἔλαθον αὐτοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ γενόμενοι, ἔνθα ἐπολιορ-
κοῦντο οἱ Ἕλληνες. Καὶ οὐχ ὁρῶσιν οὔτε τὸ φίλιον στρά-
τευμα, οὔτε τὸ πολέμιον· (καὶ ταῦτα παραγγέλλουσι πρὸς
τὸν Ξενοφῶντα καὶ τὸ στράτευμα) γραΐδια δὲ καὶ γερόν-
τια καὶ προβάτια ὀλίγα, καὶ βοῦς καταλελειμμένους. Καὶ 14
τὸ μὲν πρῶτον θαῦμα ἦν, τί εἴη τὸ γεγενημένον· ἔπειτα δὲ
τῶν καταλελειμμένων ἐπυνθάνοντο, ὅτι οἱ μὲν Θρᾷκες εὐ-
θὺς ἀφ' ἑσπέρας ᾤχοντο ἀπιόντες· ἕωθεν δὲ καὶ τοὺς
Ἕλληνας ἔφασαν οἴχεσθαι· ὅπου δὲ, οὐκ εἰδέναι.

vera eſt, opinor, ſcriptura. In editis pleriſque libris male ſcribitur—διακινδυνεύειν· σωθέντων δὲ, πάντας etc.

[u] Εἶχεν, ἔκαιον ᾗ etc.] Sic recte edit. *Steph.* et *Leuncl.* At in MSto Eton. et editis quibusdam legitur—εἶχον, καὶ οἱ πελτασταί etc. cæteris perperam omiſſis.

[x] Κατὰ τὰ ἄκρα,] In vet. quibuſdam edit. peſſime ſcribitur κατὰ τὰ μακρὰ, etc. Recte MS. Eton. exhibet κατὰ τὰ ἄκρα. Hanc ſcripturam huc revocandam viderunt *Steph.* *Muret.* *Leuncl.*

[y] Ἅπαντας] MS. Eton. πάντα.

15 Ταῦτα ἀκύσαντες οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα, ἐπεὶ ἠρί-
στησαν, συσκευασάμενοι ἐπορεύοντο, βυλόμενοι ὡς τά-
χιστα συμμίξαι τοῖς ἄλλοις εἰς Κάλπης λιμένα. Καὶ
πορευόμενοι ἑώρων τὸν στίβον τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν
κατὰ τὴν ἐπὶ Κάλπης ὁδόν. Ἐπεὶ δ' ἀφίκοντο εἰς τὴν
ὁδὸν, ἄσμενοί τε εἶδον ἀλλήλυς, καὶ ἠσπάζοντο ὥσπερ
16 ἀδελφούς. Καὶ ἐπυνθάνοντο οἱ Ἀρκάδες τῶν περὶ Ξε-
νοφῶντα, τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν· ἡμεῖς μὲν γὰρ,
ἔφασαν, ᾠόμεθα, ὑμᾶς τὸ μὲν πρῶτον, ἐπειδὴ τὰ πυ-
ρὰ οὐχ ἑωρῶμεν, τῆς νυκτὸς ἥξειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους·
(καὶ οἱ πολέμιοι, ὥς γ' ἡμῖν ἐδόκυν, τῦτο δείσαντες
ἀπῆλθον· σχεδὸν γὰρ ἀμφὶ τῦτον τὸν χρόνον ἀπῄεσαν.)
Ἐπεὶ δὲ ὐκ ἀφικνεῖσθε, ὁ δὲ χρόνος ἐξῆκεν, ᾠόμεθ',
ὑμᾶς, πυθομένυς τὰ παρ' ἡμῖν, φοβηθέντας οἴχεσθαι
ἀποδράντας ἐπὶ θάλατταν· καὶ ἐδόκει ἡμῖν, μὴ ἀπο-
λιπέσθαι ὑμῶν. Οὕτως ὖν καὶ ἡμεῖς δεῦρο ἐπορεύθημεν.

C.IV. Ταύτην μὲν ὖν τὴν ἡμέραν αὐτῦ ηὐλίζοντο ἐπὶ τῦ αἰγιαλῦ πρὸς τῷ λιμένι. Τὸ δὲ χωρίον τῦτο, ὃ καλεῖται Κάλπης λιμὴν, ἔστι μὲν ἐν τῇ Θρᾴκῃ τῇ ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἀρξαμένη δὲ ἡ Θρᾴκη αὕτη ἐστὶν ἀπὸ τῦ στόματος τῦ Πόντου μέχρις Ἡρακλείας, ἐπὶ δεξιὰ εἰς τὸν Πόντον εἰσπλέοντι. Καὶ τριήρους μέν ἐστιν εἰς Ἡράκλειαν ἐκ Βυζαντίυ κώπαις [z] ἡμέρας μάλα μακρᾶς πλῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἄλλη μὲν πόλις ὐδεμία, ὔτε φιλία, ὔτε Ἑλληνὶς, [a] ἀλλ' ἢ Θρᾷκες, ἢ Βιθυνοί· καὶ ὓς ἂν λάβωσι τῶν Ἑλλήνων, ἢ [b] ἐκπίπτοντας, ἢ ἄλλως πως, δεινὰ

[z] Ἡμέρας μάλα μακρᾶς] MS. Eton. μικρᾶς. Perperam. *Herodot*. l. 4. c. 86. haud ita diſſimili modo dixit: νῦς ἐπίπαν μάλιστά κη κατανύει ἐν μακρημερίῃ etc. ubi legitur etiam μακρῇ ἡμέρῃ.

[a] Ἀλλ' ἢ Θρᾷκες ἢ etc.] MS. Eton. ἀλλὰ Θρᾷκες Βιθυνοί. Thraces utique οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ dici ſolent etiam Bithyni.

[b] Ἐκπίπτοντας,] Eodem ſenſu adhibetur ἐκπίπτειν Act. XXVII.

Digitized by Google

ὑβρίζειν λέγονται τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ Κάλπης λι- 2
μὴν ἐν μέσῳ μὲν κεῖται ἑκατέρωθεν πλεόντων ἐξ Ἡρα-
κλείας καὶ Βυζαντίου· ἔστι δ' ἐν τῇ θαλάττῃ προκείμε-
νον χωρίον, τὸ μὲν εἰς τὴν θάλατταν καθῆκον αὐτοῦ,
πέτρα ἀπορρὼξ, ὕψος, ὅπῃ ἐλάχιστον, οὐ μεῖον εἴκοσιν
ὀργυιῶν· [c] ὁ δὲ αὐχὴν, ὁ εἰς γῆν ἀνήκων τοῦ χωρίου, μά-
λιστα τεττάρων πλέθρων τὸ εὖρος· τὸ δ' ἐντὸς τοῦ αὐ-
χένος χωρίον, ἱκανὸν μυρίοις ἀνθρώποις [d] οἰκῆσαι. Λι-
μὴν δ' ὑπ' αὐτῇ τῇ πέτρᾳ, τὸ πρὸς ἑσπέραν αἰγιαλὸν
ἔχων. Κρήνη δὲ ἡδέος ὕδατος καὶ ἀφθόνου ῥέουσα ἐπ' 3
αὐτῇ τῇ θαλάττῃ, ὑπὸ τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ χωρίου. Ξύ-
λα δὲ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, πάνυ δὲ πολλὰ καὶ κα-
λὰ ναυπηγήσιμα ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ. Τὸ δὲ ὄρος
τὸ ἐν τῷ λιμένι εἰς μεσόγαιαν μὲν ἀνήκει, ὅσον ἐπὶ εἴκο-
σι σταδίους, καὶ τοῦτο γεῶδες καὶ ἄλιθον· τὸ δὲ παρὰ
θάλατταν, πλέον ἢ ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, δασὺ πολλοῖς
καὶ παντοδαποῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις. Ἡ δ' ἄλλη 4
χώρα, καλὴ καὶ πολλή· καὶ κῶμαι ἐν αὐτῇ εἰσι πολ-
λαὶ καὶ εὖ οἰκούμεναι· φέρει γὰρ ἡ γῆ καὶ κριθὰς, καὶ
πυροὺς, καὶ ὄσπρια πάντα, καὶ μελίνας, καὶ σήσαμον,
καὶ σῦκα ἀρκοῦντα, καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ [e] ἡδυοί-
νους, καὶ τἄλλα πάντα, πλὴν ἐλαιῶν. Ἡ μὲν χώρα
ἦν τοιαύτη.

17, 26. nempe de navigantibus, qui curſu propoſito excuſſi vel in brevia incidunt, vel in litus ejiciuntur.

[c] Ὁ δὲ αὐχὴν] Similiter a *Plinio* N. H. l. 4. c. 3. et l. 6. c. 29. adhibetur *cervix*.

[d] Οἰκῆσαι.] Sic ſcribendum videtur, uti et *Steph.* monuit. MS. Eton. nec non edit. *Ald.* et *Flor.* exhibent οἴκησις. *Leunclav.* cum aliis nonnullis dat οἰκήσειν.

[e] Ἡδυοίνους] *J. Poll.* l. 1. ſegm. 243. Ἀμπέλους μέντοι (λέγουσι) ἡδυοίνους, καὶ etc. *Id.* l. 6. ſegm. 22. Καὶ ἄμπελοι ἡδύοινοι, ὡς Ξενοφῶν.

Digitized by Google

5 Ἐσκήνουν δὲ ἐν τῷ αἰγιαλῷ [f] ἐπὶ τῇ θαλάττῃ· εἰς δὲ τὸ πόλισμα ἂν γενόμενοι οὐκ ἐβούλοντο στρατοπεδεύεσθαι· ἀλλὰ ἐδόκει καὶ τὸ ἐλθεῖν ἐνταῦθα ἐξ ἐπιβουλῆς εἶναι, βουλομένων τινῶν κατοικίσαι πόλιν. Τῶν γὰρ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι ἦσαν οὐ σπάνει βίου ἐκπεπλευκότες ἐπὶ ταύτην τὴν μισθοφορὰν, ἀλλὰ τὴν Κύρου ἀρετὴν ἀκούοντες, [g] οἱ μὲν καὶ ἄνδρας ἄγοντες προσανηλωκότας χρήματα, οἱ δὲ καὶ τούτων ἕτεροι ἀποδεδρακότες πατέρας καὶ μητέρας, οἱ δὲ καὶ τέκνα καταλιπόντες, ὡς, χρήματα αὐτοῖς κτησάμενοι, ἥξοντες πάλιν, ἀκούοντες καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ Κύρῳ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράττειν. Τοιοῦτοι οὖν ὄντες, ἐπεθύμουν εἰς τὴν Ἑλλάδα σώζεσθαι.

6 [h] Ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο τῆς εἰς ταυτὸ συνόδου, ἐπ' ἐξόδῳ ἐθύετο Ξενοφῶν· (ἀνάγκη γὰρ ἦν, ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξάγειν) ἐπενόει δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς θάψαι. [i] Ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο, εἵποντο καὶ οἱ Ἀρκάδες, καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς μὲν πλείστους ἔνθαπερ ἔπεσον, ἑκάστους

[f] Ἐπὶ τῇ etc.] MS. Eton. πρὸς τῇ etc. Sed parum refert, utram utri ſcripturam anteferas.

[g] Οἱ μὲν καὶ ἄνδρας etc.] MS. Eton. οἱ μὲν καὶ ἄνδρας ἄγοντες, οἱ δὲ καὶ προσανηλωκότες χρήματα, καὶ τούτων ἕτεροι etc. Edit. quædam vet. dant οἱ μὲν καὶ ἄνδρας ἄγοντες πρὸς ἀνηλωκότα χρήματα, οἱ δὲ etc. Lectionem hanc *Amaſæus* expreſſit: qua tamen poſthabita, *Steph.* et *Leuncl.* exemplaria libens ſequutus ſum.

[h] Ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο τῆς etc.] i. e. *cum jam dies alter illuxiſſet, ex quo Arcades et Achæi ſe rurſus ad Xenophontis copias congregaſſent etc.* Adi §. 15. c. 3.

[i] Ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ etc.] MS. Eton. et vet. aliquot cod. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερεῖα καλὰ ἐγένετο, etc. Sed (quod monuit *Steph.*) pro ἱερεῖα quin ἱερὰ legendum ſit, nemini dubium eſſe poteſt: nam et vet. aliquot exemplarium et aliorum locorum auctoritate lectio hæc comprobatur. Porro, καλὰ ex ſcholio huc irrepſiſſe puto, cum in eodem loquendi genere ſæpiſſime ſoleat omitti. Vide 2, 2, 2. *Thucyd.* l. 5. c. 55. καὶ ὡς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια (*ſcil.* ἱερὰ) αὐτοῖς ἐγένετο, etc. et ejuſdem l. c. 116. ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ—οὐκ ἐγίγνετο, etc.

Digitized by Google

ἔθαψαν (ἤδη γὰρ [k] ἦσαν πεμπταῖοι, καὶ οὐχ οἷόν τε
ἀναιρεῖν ἔτι ἦν) ἐνίους δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὁδῶν συνενεγκόντες,
ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα· οὓς
δὲ μὴ εὕρισκον, [l] κενοτάφιον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα,
καὶ πυρὰν μεγάλην καὶ στεφάνους ἐπέθεσαν. Ταῦτα 7
δὲ ποιήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Καὶ
τότε μὲν δειπνήσαντες ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συν-
ῆλθον οἱ στρατιῶται πάντες, (συνῆγον δὲ αὐτοὺς μάλι-
στα Ἀγασίας Στυμφάλιος ὁ λοχαγὸς, καὶ Ἱερώνυμος
Ἠλεῖος λοχαγὸς, καὶ ἄλλοι πρεσβύτατοι τῶν Ἀρκά-
δων) καὶ δόγμα ἐποιήσαντο, ἐάν τις τοῦ λοιποῦ μνησθῇ 8
δίχα τὸ στράτευμα ποιεῖν, θανάτῳ αὐτὸν ζημιοῦσθαι·
καὶ κατὰ χώραν ἀπιέναι, ἧπερ πρόσθεν εἶχε τὸ στρά-
τευμα, καὶ ἄρχειν τοὺς πρόσθεν στρατηγούς. Καὶ Χειρί-
σοφος μὲν ἤδη τετελευτήκει, φάρμακον πιὼν, πυρέτ-
των· τὰ δ' ἐκείνου Νέων ὁ Ἀσιναῖος παρελάμβανε.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναστὰς εἶπε Ξενοφῶν· Ὦ ἄν- 9
δρες στρατιῶται, τὴν μὲν πορείαν, ὡς ἔοικε, δηλονότι
πεζῇ ποιητέον· οὐ γάρ ἐστι πλοῖα· ἀνάγκη δὲ πορεύε-
σθαι ἤδη· οὐ γάρ ἐστι μένουσι τὰ ἐπιτήδεια. Ἡμεῖς μὲν
οὖν θυσόμεθα· ὑμᾶς δὲ δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μα-

[k] Ἦσαν πεμπταῖοι,] Similiter de defuncto Joh. XI. 39. τεταρταῖος—ἐστι.

[l] Κενοτάφιον] Monumentum hujuſmodi, quod Virgilius, *Æneïd.* l. 3. v. 304. et l. 6. v. 505. vocem Græcam interpretatus, *inanem tumulum* vocat, in honorem atque memoriam mortuorum, eorum in primis, qui vel in acie deſiderati, vel naufragio erant amiſſi, mos erat antiquis exſtruere. Hinc *Suetonio* in Claudio c. 1. dicitur *tumulus honorarius.* Nec inſepultis tantum, ſed et beneficiorum quorundam inſigniorum auctoribus, quorum corpora jam antea ſepulcris fuerant condita, tumulos ejuſmodi ponere ſolebant. *Dionyſ. Hal.* A. R. lib. 1. 54. *Hom.* Il. η'. v. 331. *Æli. Lamprid.* in Severo, c. 63. p. 1035. et *Vopiſc.* in Floriano, c. 2. p. 622. edit. Lugd. Bat.

Digitized by Google

χουμένους, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε· οἱ γὰρ πολέμιοι ἀνατε-
10 θαρσήκασιν. Ἐκ τούτου ἐθύοντο οἱ στρατηγοὶ, μάντις
δὲ παρῆν Ἀρεξίων Ἀρκάς· ὁ δὲ Σιλανὸς ὁ Ἀμβρακιώ-
της ἤδη ἀποδεδράκει, πλοῖον μισθωσάμενος, ἐξ Ἡρα-
κλείας. Θυομένοις δὲ ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ [m] οὐκ ἐγίγνετο τὰ
ἱερά. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἐπαύσαντο. Καί τι-
νες ἐτόλμων λέγειν, ὡς ὁ Ξενοφῶν, βουλόμενος τὸ χω-
ρίον οἰκίσαι, πέπεικε τὸν μάντιν λέγειν, ὡς τὰ ἱερὰ οὐ
11 γίγνεται ἐπὶ ἀφόδῳ. Ἐντεῦθεν κηρύξας Ξενοφῶν, τῇ
αὔριον παρεῖναι ἐπὶ τὴν θυσίαν τὸν βουλόμενον, καὶ,
μάντις εἴ τις εἴη, παραγγείλας παρεῖναι, ὡς συνθεα-
σόμενον τὰ ἱερὰ, ἔθυε· καὶ ἐνταῦθα παρῆσαν πολλοί.
Θυομένων δὲ πάλιν εἰς τρὶς ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ, οὐκ ἐγίγνε-
το τὰ ἱερά. Ἐκ τούτου χαλεπῶς εἶχον οἱ στρατιῶται·
καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλιπεν, ἃ ἔχοντες ἦλθον, καὶ
ἀγορὰ οὐδεμία παρῆν.

12 Ἐκ τούτου συνελθόντων, εἶπε πάλιν Ξενοφῶν· Ὦ
ἄνδρες, ἐπὶ μὲν τῇ πορείᾳ, ὡς ὁρᾶτε, τὰ ἱερὰ οὔπω γί-
γνεται· τῶν δ᾽ ἐπιτηδείων ὁρῶ ὑμᾶς δεομένους· ἀνάγκη
οὖν μοι δοκεῖ, θύεσθαι περὶ αὐτοῦ τούτου. Ἀναστὰς δέ τις
εἶπε· Καὶ εἰκότως ἄρα ἡμῖν οὐ γίγνεται τὰ ἱερά· ὡς
γὰρ ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου χθὲς ἥκοντος πλοίου, [n] ἤκου-
σά τινος, ὅτι Κλέανδρος ἐκ Βυζαντίου ἁρμοστὴς μέλλει
13 ἥξειν, πλοῖα ἔχων καὶ τριήρεις. Ἐκ τούτου δὲ ἀναμέ-
νειν μὲν πᾶσιν ἐδόκει· ἐπὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἀναγκαῖον
ἦν ἐξιέναι· καὶ ἐπὶ τούτῳ πάλιν ἐθύετο εἰς τρὶς, καὶ οὐκ

[m] Οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά,] Ita MS. Eton. In editis libris legitur οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ καλά. quam vocem ultimam, alibi etiam additam, tanquam ſcholion, ejiciendam cenſeo. Vide ſect. 6.

[n] Ἤκουσά τινος ὅτι etc.] *Steph.* ὅτι expungendum, vel in ὁ mutandum, cenſuit.

Digitized by Google

ἐγίγνετο τὰ ἱερά· καὶ ἤδη ἐπὶ σκηνὴν ἰόντες τὴν Ξενο-
φῶντος, ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἔχοιεν τὰ ἐπιτήδεια. Ὁ δ᾽ οὐκ
ἂν ἔφη ἐξαγαγεῖν, μὴ γιγνομένων τῶν ἱερῶν.

Καὶ πάλιν δ᾽ ὑστεραίᾳ ἐθύετο, καὶ σχεδόν τι πᾶ- 14
σα ἡ στρατιὰ, διὰ τὸ μέλειν πᾶσιν, ἐκυκλοῦτο περὶ τὰ
ἱερά· τὰ δὲ θύματα ἐπελελοίπει. Οἱ δὲ στρατηγοὶ
ἐξῆγον μὲν οὒ, συνεκάλεσαν δέ· εἶπεν οὖν ὁ Ξενοφῶν·
Ἴσως οἱ πολέμιοι συνειλεγμένοι εἰσὶ, καὶ ἀνάγκη μά-
χεσθαι· εἰ οὖν, ° καταλιπόντες τὰ σκεύη ἐν τῷ ἐρυμνῷ
χωρίῳ, ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμένοι ἴοιμεν, ἴσως ἂν
τὰ ἱερὰ μᾶλλον προχωροίη ἡμῖν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ 15
στρατιῶται ἀνέκραγον, ὡς οὐδὲν δέον εἰς τὸ χωρίον ἄγειν,
ἀλλὰ θύειν ὡς τάχιστα. Καὶ πρόβατα μὲν οὐκέτι ἦν,
βοῦς δὲ ὑφ᾽ ἁμάξης πριάμενοι ἐθύοντο· καὶ Ξενοφῶν
Κλεάνορος ἐδεήθη τοῦ Ἀρκάδος προθυμεῖσθαι, εἴ τι ἐν
τούτῳ εἴη. Ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὡς ἐγένετο τὰ ἱερά.

Νέων δὲ ἦν μὲν στρατηγὸς κατὰ τὸ Χειρισόφου μέ- 16
ρος· ἐπεὶ δὲ ἑώρα τοὺς ἀνθρώπους, ὡς εἶχον δεινῶς τῇ
ἐνδείᾳ, βουλόμενος αὐτοῖς χαρίσασθαι, εὑρών τινα ἄν-
θρωπον Ἡρακλεώτην, ὃς ἔφη κώμας ἐγγὺς εἰδέναι,
ὅθεν εἴη λαβεῖν τὰ ἐπιτήδεια, ἐκήρυξε, τὸν βουλόμενον
ἰέναι ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια, ὡς ἡγεμόνος ἐσομένου. Ἐπεξέρ-
χονται δὴ σὺν δορατίοις, καὶ ἀσκοῖς, καὶ θυλάκοις,
καὶ ἄλλοις ἀγγείοις, εἰς δισχιλίους ἀνθρώπους. Ἐπεὶ 17
δὲ ἦσαν ἐν ταῖς κώμαις, καὶ διεσπείροντο ὡς ἐπὶ τὸ
λαμβάνειν, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς οἱ Φαρναβάζου ἱππεῖς
πρῶτοι, (βεβοηθηκότες γὰρ ἦσαν τοῖς Βιθυνοῖς) βουλό-

° Καταλιπόντες τὰ σκεύη] Recte huc τὰ σκεύη revocarunt *Steph. Leuncl. Muret.* quæ in MSto Eton. et editionibus antiquis non comparent. *Leuncl.* ſe τὰ σκεύη in quibuſdam exemplaribus legiſſe teſtatur.

Digitized by Google

μενοι σὺν τοῖς Βιθυνοῖς, εἰ δύναιντο, ἀποκωλῦσαι τοὺς Ἕλληνας, μὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν Φρυγίαν. Οὗτοι οἱ ἱππεῖς ἀποκτείνουσι τῶν Ἑλλήνων οὐ μεῖον, ἢ πεντακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ τὸ ὄρος ἀνέφυγον.

18 Ἐκ τούτου ἀπαγγέλλει τις ταῦτα τῶν ἀποπεφευγότων εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ Ξενοφῶν, ἐπειδὴ οὐκ ἐγεγένητο τὰ ἱερὰ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, λαβὼν βοῦν ὑπὸ ἁμάξης, (οὐ γὰρ ἦν ἄλλα ἱερεῖα) σφαγιασάμενος ἐβοήθει, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μέχρι [p] πεντήκοντα ἐτῶν πάντες.
19 Καὶ ἀναλαβόντες τοὺς λοιποὺς ἄνδρας, ἐς τὸ στρατόπεδον ἀφικνοῦνται. Καὶ ἤδη μὲν ἀμφὶ ἡλίου δυσμὰς ἦν, καὶ οἱ Ἕλληνες μάλα ἀθύμως ἔχοντες ἐδειπνοποιοῦντο. Καὶ ἐξαπίνης διὰ τῶν λασίων τῶν Βιθυνῶν τινες ἐπιγενόμενοι τοῖς προφύλαξι, τοὺς μὲν κατέκτανον, τοὺς δὲ
20 ἐδίωξαν μέχρις εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ κραυγῆς γενομένης, εἰς τὰ ὅπλα πάντες ἔδραμον οἱ Ἕλληνες· καὶ διώκειν μὲν καὶ κινεῖν τὸ στρατόπεδον νυκτὸς οὐκ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι· λάσια γὰρ ἦν τὰ χωρία· ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις ἐνυκτέρευον, φυλαττόμενοι [q] ἱκανοῖς φύλαξι μάχεσθαι.

C. V. Τὴν μὲν νύκτα οὕτω διήγαγον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ οἱ στρατηγοὶ εἰς τὸ ἐρυμνὸν χωρίον ἡγοῦντο· οἱ δὲ εἵποντο, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα καὶ σκεύη. Πρὶν δὲ ἀρίστου ὥραν

p Πεντήκοντα] Sic recte MS. Eton. et vet. quædam edit. quibuſcum conſentit *Amaſæus*. Codices alii dant τριάκοντα. At magis conſentaneum eſt, vacationem a militiæ laboribus annos quinquaginta potius, quam triginta natis, fuiſſe datam.

q Ἱκανοῖς φύλαξι μάχεσθαι.] Poſt vocem φύλαξι ponendam στιγμὴν τελείαν cenſuit *Muretus*: deinde legendum: Καὶ τὴν μὲν νύκτα οὕτω etc. deleto verbo μάχεσθαι. quod tamen, in MSto quamvis etiam Eton. non exſtet, per me licet, retineas.

Digitized by Google

εἶναι, [r] ἀπετάφρευσαν, ᾗ ἡ εἴσοδος ἦν εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἀπεσταύρωσαν ἅπαντα, καταλιπόντες τρεῖς πύλας. Καὶ πλοῖον ἐξ Ἡρακλείας ἧκεν, ἄλφιτα ἄγον, καὶ ἱερεῖα, καὶ οἶνον. Πρωῒ δ' ἀναστὰς Ξενοφῶν [s] ἐθύετο 2
ἐπεξόδια, [t] καὶ γίνεται τὰ ἱερὰ ἐπὶ τοῦ πρώτου ἱερείου. Καὶ ἤδη τέλος ἐχόντων τῶν ἱερῶν, ὁρᾷ αἰετὸν αἴσιον ὁ μάντις Ἀρηξίων Παῤῥάσιος, καὶ ἡγεῖσθαι κελεύει τὸν Ξενοφῶντα. Καὶ διαβάντες τὴν τάφρον, τὰ ὅπλα τίθενται, καὶ ἐκήρυξαν, ἀριστήσαντας ἐξιέναι τοὺς στρατιώτας σὺν τοῖς ὅπλοις, τὸν δὲ ὄχλον καὶ τὰ ἀνδράποδα
αὐτοῦ καταλιπεῖν. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες ἐξῄεσαν, 3
Νέων δὲ οὔ· ἐδόκει γὰρ κάλλιστον εἶναι, τοῦτον φύλακα καταλιπεῖν τῶν ἐπὶ στρατοπέδῳ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀπέλιπον αὐτοὺς, αἰσχυνόμενοι μὴ ἕπεσθαι, τῶν ἄλλων ἐπεξιόντων, κατέλιπον τοὺς ὑπὲρ πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη. Καὶ οὗτοι μὲν ἔμενον· οἱ
δ' ἄλλοι ἐπορεύοντο. Πρὶν δὲ πέντε καὶ δέκα στάδια 4
διεληλυθέναι, ἐνέτυχον ἤδη νεκροῖς· καὶ τὴν οὐρὰν τοῦ κέρατος ποιησάμενοι κατὰ τοὺς πρώτους φανέντας νεκροὺς, ἔθαπτον πάντας, ὁπόσους ἐπελάμβανε τὸ κέρας. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς πρώτους ἔθαψαν, προαγαγόντες, καὶ τὴν οὐρὰν αὖθις ποιησάμενοι κατὰ τοὺς πρώτους τῶν ἀτάφων, ἔθαπτον τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁπόσους ἐπελάμβανεν ἡ στρα-

[r] Ἀπετάφρευσαν] *Dion. Hal.* A. R. l. 9. c. 8. Ὡς γὰρ ἤρξαντο — ἀποταφρεύειν τε καὶ ἀποσταυροῦν οἱ etc. Perperam libri quidam vet. in quibus eſt et MS. Eton. pro ἀπεσταύρωσαν dant ἀπεστρώννυσαν. *Dionyſ. Hal.* iterum ibid. l. 10. c. 21. — τὴν πόλιν αὐτῶν ἀπετάφρευε etc. Adde ſis *Suid.* in v. Ἀπετάφρευον.

[s] Ἐθύετο ἐπεξόδια,] Eodem redit phraſis ἐπ' ἐξόδῳ ἐθύετο, qua uſus eſt Noſter 6, 4, 6.

[t] Καὶ γίνεται τὰ etc.] Sic recte MS. Eton. Vulgo poſt γίνεται legitur καλά.

Digitized by Google

τιά. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν ὁδὸν ἧκον τὴν ἐκ τῶν κωμῶν,
ἔνθα ἔκειντο ἀθρόοι, συνενεγκόντες αὐτοὺς ἔθαψαν.
5 Ἤδη δὲ πέρα μεσούσης τῆς ἡμέρας [u] προαγαγόν-
τες τὸ στράτευμα ἔξω τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον τὰ ἐπι-
τήδεια, ὅ τι τὶς ὁρῴη ἐντὸς τῆς φάλαγγος. Καὶ ἐξαί-
φνης ὁρῶσι τοὺς πολεμίους ὑπερβάλλοντας κατὰ λόφους
τινὰς ἐκ τοῦ ἐναντίου, τεταγμένους ἐπὶ φάλαγγος, ἱππέας
τε πολλοὺς καὶ πεζούς· καὶ γὰρ Σπιθριδάτης καὶ Ῥα-
θίνης ἧκον παρὰ Φαρναβάζου ἔχοντες δύναμιν. Ἐπεὶ
δὲ κατεῖδον τοὺς Ἕλληνας οἱ πολέμιοι, ἔστησαν ἀπέχον-
6 τες αὐτῶν ὅσον πεντεκαίδεκα σταδίους. Ἐκ τούτου εὐ-
θὺς Ἀρεξίων ὁ μάντις τῶν Ἑλλήνων σφαγιάζεται, καὶ
ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πρώτου καλὰ τὰ σφάγια. Ἐνταῦθα ὁ Ξε-
νοφῶν λέγει· Δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες στρατηγοὶ, [x] ἐπιτά-
ξασθαι τῇ φάλαγγι λόχους φύλακας, ἵνα, ἤν που δέῃ,
ὦσιν οἱ ἐπιβοηθήσοντες τῇ φάλαγγι, καὶ οἱ πολέμιοι
τεταραγμένοι ἐμπίπτωσιν εἰς τεταγμένους καὶ ἀκεραίους.
Συνεδόκει ταῦτα πάντα πᾶσιν. Ὑμεῖς μὲν τοίνυν, ἔφη,
προηγεῖσθε τὴν πρὸς τοὺς ἐναντίους, ὡς μὴ ἑστήκωμεν, ἐπεὶ
ὤφθημεν καὶ εἴδομεν τοὺς πολεμίους· ἐγὼ δὲ ἥξω, τοὺς
τελευταίους λόχους [y] καταχωρίσας, ᾗπερ ὑμῖν δοκεῖ.

[u] Προαγαγόντες τὸ στράτευμα etc.] Alio atque alio modo legitur et diſtinguitur hic locus. *Stephanianam* ipſe ſequutus ſum et diſtinguendi et ſcribendi rationem, mutato tantum, quod ille exhibet, ἐκ τῆς φάλαγγος in ἐντὸς τῆς etc. Ad hanc emendationem viam munit MS. Eton. qui repræſentat ὄντος (corrupte ſine dubio pro ἐντὸς) τῆς φάλαγγος. *Leuncl.* ſic verba diſtinguit — προαγαγόντες τὸ στράτευμα, ἔξω τῶν κωμῶν etc. *Muret.* pro ἔξω τῶν κωμῶν legendum ἐντὸς τῶν κωμῶν etc. et totum illud ἐκ τῆς φάλαγγος inducendum eſſe contendit.

[x] Ἐπιτάξασθαι] Ad *Amaſ.* obſervat *Steph.* ἐπιτάξασθαι opponi τῷ προτάξασθαι, quod eſt, *a fronte collocare.*

[y] Καταχωρίσας, ᾗπερ etc.] Pro

Digitized by Google

Ἐκ τούτου οἱ μὲν [z] ἡσύχως προῆγον· ὁ δὲ, τρεῖς 7
[a] ἀφελὼν τὰς τελευταίας τάξεις, ἀνὰ διακοσίους ἄνδρας,
τὴν μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν [b] ἐπέταξεν ἐφέπεσθαι, [c] ἀπολι-
πόντας ὡς πλέθρον· Σαμόλας Ἀχαιὸς ταύτης ἦρχε
τῆς τάξεως· τὴν δ' ἐπὶ τῷ μέσῳ ἐχώρισεν ἕπεσθαι·
Πυρίας Ἀρκὰς ταύτης ἦρχε· τὴν δὲ μίαν ἐπὶ τῷ εὐω-
νύμῳ· Φρασίας Ἀθηναῖος ταύτῃ ἐφειστήκει. Προϊόντες 8
δὲ, ἐπεὶ ἐγένοντο οἱ ἡγούμενοι ἐπὶ νάπει μεγάλῳ καὶ
δυσπόρῳ, ἔστησαν, ἀγνοοῦντες, εἰ διαβατὸν εἴη τὸ νάπος,
καὶ παρεγγυῶσι στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς παριέναι ἐπὶ
τὸ ἡγούμενον. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, θαυμάσας, ὅ τι τὸ ἴσχον
εἴη τὴν πορείαν, καὶ τάχα ἀκούων τὴν παρεγγυὴν, ἐλαύ-
νει ᾗ ἐδύνατο τάχιστα. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, λέγει Σο-
φαίνετος, πρεσβύτατος ὢν τῶν στρατηγῶν, [d] ὅτι οὐκ
ἄξιον εἴη διαβαίνειν τοιοῦτον ὂν τὸ νάπος. Καὶ ὁ Ξενο-
φῶν σπουδῇ ὑπολαβὼν ἔλεξεν·

Ἀλλ' ἴστε μέν με, ὦ ἄνδρες, οὐδένα πω κίνδυνον 9
[e] προξενήσαντα ὑμῖν ἐθελούσιον· οὐ γὰρ δόξης ὁρῶ δεο-

ἧπερ, quod MS. Eton. præſtat, edit. pleræque exhibent εἴπερ. Male.

[z] Ἡσύχως] MS. Eton. ἥσυχοι. Non male.

[a] Ἀφελὼν etc.] Interprete Stephano, *cum ſeparaſſet, vel exemiſſet, et quaſi ſecreviſſet a reliquo corpore.*

[b] Ἐπέταξεν] Sic ex conjectura repoſui. Prius legebatur in pleriſque edit. ἔπεμψεν, in MSto Eton. ἐπέτρεψεν, quod pro ἔπεμψεν huic inſerendum loco nonnulli cenſuerunt. Sed reſpuit, opinor, ἐπέτρεψεν articuli caſus: neque enim, γνώμην ἐμὴν, cum ἐπέτρεψεν ſcripſerit *Xenophon*, τὴν μὲν ἐπὶ τὸ etc. ſed τῇ μὲν ἐπὶ etc.

[c] Ἀπολιπόντας] Reſpicit ἄνδρας, ſeu στρατιώτας, vocula τὴν, intellecto nomine τάξιν, comprehenſos.

[d] Ὅτι οὐκ ἄξιον εἴη etc.] Hæc mihi quidem ſatis ſana videtur ſcriptura: cui tamen *Steph.* præfert lectionem hanc — ὅτι βουλῆς οὐκ ἄξιον, εἰ εἴη διαβατέον τοιοῦτον ὂν τὸ νάπος. quam et MS. Eton. repræſentat, niſi quod particula εἰ ante εἴη in eo deſit. *Muret.* aliam excogitavit, nimirum hanc, ὅτι βουλῆς ἄξιον, εἰ δεῖ διαβαίνειν etc.

[e] Προξενήσαντα] Similiter

μένους ὑμᾶς εἰς ἀνδρειότητα, ἀλλὰ σωτηρίας. Νῦν δὲ οὕτως ἔχει· ἀμαχεὶ μὲν ἐνθένδε οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν· ἢν γὰρ μὴ ἡμεῖς ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὗτοι ἡμῖν, ὅταν ἀπίωμεν, ἕψονται καὶ ἐπιπεσοῦνται. [f] Ὁρᾶτε δὴ, πότερον κρεῖττον ἰέναι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας, προβαλλομένους τὰ ὅπλα, ἢ μεταβαλλομένους, ὄπισθεν ἡμῶν ἐπιόντας τοὺς πολεμίους
10 θεάσασθαι. Ἴστε γε μέντοι, ὅτι τὸ μὲν ἀπιέναι ἀπὸ πολεμίων οὐδενὶ καλῷ ἔοικε· τὸ δὲ ἐφέπεσθαι, καὶ τοῖς κακίοσι θάῤῥος ἐμποιεῖ. Ἔγωγ᾽ οὖν ἥδιον ἂν σὺν ἡμίσεσιν ἑποίμην, ἢ σὺν διπλασίοις ἀποχωροίην. Καὶ τούτους οἶδ᾽ ὅτι, ἐπιόντων μὲν ἡμῶν, οὐδ᾽ ὑμεῖς ἐλπίζετε δέξασθαι ἡμᾶς· ἀπιόντων δέ, πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι τολμήσουσιν ἐφέπεσθαι.
11 Τὸ δὲ διαβάντας ὄπισθεν νάπος χαλεπὸν ποιήσασθαι, μέλλοντας μάχεσθαι, ἆρ᾽ οὐχὶ καὶ ἁρπάσαι ἄξιον; Τοῖς μὲν γὰρ πολεμίοις ἔγωγε βουλοίμην ἂν εὔπορα πάντα φαίνεσθαι, ὥστε ἀποχωρεῖν· ἡμᾶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ χωρίου δεῖ διδάσκεσθαι, ὅτι οὐκ ἔστι μὴ νικῶσι σωτηρία. Θαυμάζω δ᾽ ἔγωγε, καὶ τὸ νάπος τοῦτο εἴ τις μᾶλλον φοβερὸν νομίζει εἶναι τῶν ἄλλων, ὧν διαπεπορεύμεθα χωρίων. [g] Πῶς μὲν γὰρ οὐ δυσδιάβατον τὸ χωρίον, εἰ μὴ νικήσομεν τοὺς ἱππέας; πῶς δὲ ἃ διεληλύθαμεν ὄρη, ἢν
12 πελτασταὶ τοσοίδε ἐφέπωνται; Ἢν δὲ δὴ καὶ σωθῶμεν ἐπὶ θάλατταν, πόσον τι νάπος ὁ Πόντος; ἔνθα οὔτε πλοῖά

προξενῶ ſonat αἴτιος τινὶ τοῦδε γίνομαι, apud *Ælian*. l. 13. c. 33. — τύχη προὐξένησεν αὐτῇ, οὐ τῆς etc. Atque ita fere *Sophocl*. in *Oed. Col*. v. 478. Ὦ φίλταθ᾽, ὡς νῦν πᾶν τελοῦντι προξένει. *Schol*. Προξένει] Λέγε μοι καὶ πάρεχε τὰ χρήσιμα.

[f] Ὁρᾶτε δὴ] Sic MS. Eton. et edit. *Steph*. aliorumque. Legitur et ὁρᾶτε δὲ etc.

[g] Πῶς μὲν γὰρ οὐ δυσδιάβατον] Plerique libri locum hunc ſic repræſentant: Πῶς μὲν δυσδιάβατον etc. Sed recte *Steph*. Πῶς μὲν γὰρ οὐ δυσδιάβατον. Nam πῶς οὐ δυσδιάβατον perinde eſt, ac ſi citra interrogationem diceret: Πάντως γὰρ δυσδιάβατον. Præterea, mox legendum, — ἢν πελτασταὶ τοσοίδε ἐφέπωνται; et ſubaudiendum οὐ δυσδιάβατα: ut ſit, πῶς δ᾽ οὐ δυσδιάβατα, ἃ διεληλύθαμεν ὄρη, ἢν πελτασταὶ etc.

ἐστι τὰ ἀπάξοντα, οὔτε σῖτος, ᾧ θρεψόμεθα μένοντες· δεήσει δὲ, ἂν θᾶττον ἐκεῖ γενώμεθα, θᾶττον ἐξιέναι πάλιν ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. Οὐκοῦν νῦν κρεῖττον ἠριστηκότας μάχεσθαι, ἢ αὔριον ἀναρίστους. Ἄνδρες, τά τε ἱερὰ ἡμῖν καλὰ, οἵ τε οἰωνοὶ αἴσιοι, τά τε σφάγια κάλλιστα. Ἴωμεν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. Οὐ δεῖ ἔτι τούτους, ἐπεὶ ἡμᾶς πάντας εἶδον, ἡδέως δειπνῆσαι, οὐδ' ὅπου ἂν ἐθέλωσι σκηνῆσαι.

Ἐντεῦθεν οἱ λοχαγοὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον, καὶ οὐδεὶς 13
ἀντέλεγε. Καὶ ὃς ἡγεῖτο, παραγγείλας διαβαίνειν, ᾗ
ἕκαστος ἐτύγχανε τοῦ νάπους ὤν· θᾶττον γὰρ ἂν ἀθρόον
ἐδόκει οὕτω πέραν γενέσθαι τὸ στράτευμα, ἢ εἰ κατὰ τὴν
γέφυραν, ἣ ἐπὶ τῷ νάπει ἦν, ἐξεμηρύοντο. Ἐπεὶ δὲ 14
διέβησαν, παριὼν παρὰ τὴν φάλαγγα, ἔλεγεν· Ἄνδρες, ἀναμιμνήσκεσθε, ὅσας δὴ μάχας σὺν τοῖς θεοῖς ὁμόσε ἰόντες νενικήκατε, καὶ οἷα πάσχουσιν οἱ πολεμίους φεύγοντες· καὶ τοῦτ' ἐννοήσατε, ὅτι ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς Ἑλλάδος ἐσμέν. Ἀλλ' ἕπεσθε Ἡγεμόνι τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀλλήλους παρακαλεῖτε ὀνομαστί. [h] Ἡδύ τοι, ἀνδρεῖόν τι καὶ καλὸν νῦν εἰπόντα καὶ ποιήσαντα, μνήμην, ἐν οἷς ἐθέλει, παρέχειν ἑαυτοῦ.

Ταῦτα παρελαύνων ἔλεγε, καὶ ἅμα ὑφηγεῖτο φά- 15
λαγγος, καὶ τοὺς πελταστὰς ἑκατέρωθεν [i] ποιησάμενος ἐπορεύετο ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Παρηγγέλλετο δὲ, τὰ δόρατα ἐπὶ τὸν δεξιὸν ὦμον ἔχειν, ἕως σημαίνοι τῇ σάλ-

h Ἡδύ τοι] Legitur etiam ἡδύ τι et ἡδὺ τὸν etc. Sed edit. principes recte exhibent ἡδύ τοι. Hæc autem particula, licet alias dici ſoleat expletiva, ſonat hoc utique loco, *ſane, vero, quidem*.

i Ποιησάμενος ἐπορεύετο] Sic rectius, opinor, ex conjectura *Leuncl.* ſcripſeris. Vulgo, ποιησάμενοι ἐπορεύοντο: quæ minus bene cum ὑφηγεῖτο conjungi videntur.

Digitized by Google

πυγγι· ἔπειτα δὲ [k] εἰς προσβολὴν καθέντας ἕπεσθαι βάδην, καὶ μηδένα δρόμῳ διώκειν. Ἐκ τούτου σύνθημα παρῄει, ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ, ΗΡΑΚΛΗΣ ΗΓΕ-
16 ΜΩΝ. Οἱ δὲ πολέμιοι ὑπέμενον, νομίζοντες, καλὸν ἔχειν τὸ χωρίον. Ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἀλαλάξαντες οἱ Ἕλληνες πελτασταὶ ἔθεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους, πρίν τινα κελεύειν· οἱ δὲ πολέμιοι ἀντίοι ὥρμησαν, οἵ τε ἱππεῖς καὶ τὸ στῖφος τῶν Βιθυνῶν· καὶ τρέπονται τοὺς πελ-
17 ταστὰς ἅμα. Ἐπεὶ δὲ ὑπηντίαζεν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν ταχὺ πορευομένη, καὶ ἅμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο, καὶ ἐπαιάνιζον, καὶ μετὰ ταῦτα ἠλάλαζον, καὶ ἅμα τὰ δόρατα καθίεσαν· ἐνταῦθα οὐκέτι ἐδέξαντο οἱ πολέμιοι, ἀλλ᾽ ἔφευγον. Καὶ Τιμασίων μὲν ἔχων τοὺς ἱππεῖς ἐφείπετο, καὶ ἀπεκτίννυσαν, ὅσους περ ἐδύναντο,
18 ὡς ὀλίγοι ὄντες. Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εὐθὺς διεσπάρη, καθ᾽ ὃ οἱ Ἕλληνες ἱππεῖς ἦσαν· τὸ δὲ δεξιὸν, ἅτε οὐ σφόδρα διωκόμενον, ἐπὶ λόφου συνέστη. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες ὑπομένοντας αὐτοὺς, ἐδόκει ῥᾷστόν τε καὶ ἀκινδυνότατον εἶναι, ἰέναι ἤδη ἐπ᾽ αὐτούς. Παιανίσαντες οὖν, εὐθὺς ἐπορεύοντο· οἱ δὲ οὐχ ὑπέμειναν. Καὶ ἐνταῦθα οἱ πελτασταὶ ἐδίωκον, μέχρι τὸ δεξιὸν αὖ διεσπάρη· ἀπέθανον δὲ ὀλίγοι· τὸ γὰρ ἱππικὸν φόβον
19 παρεῖχε, τὸ τῶν πολεμίων, πολὺ ὄν. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες τό τε Φαρναβάζου ἱππικὸν ἔτι συνεστηκὸς, καὶ τοὺς Βιθυνοὺς ἱππέας πρὸς τούτους συναθροιζομένους, καὶ ἀπὸ λόφου τινὸς καταθεωμένους τὰ γιγνόμενα, ἀπει-

[k] Εἰς προσβολὴν] In MSto Eton. atque editis nonnullis εἰς προβολὴν reperire eſt: quæ et *Stephano* et *Arcerio*, loco cit. placuit ſcriptura. At recepta mihi quidem huc quadrare videtur. *Thucyd.* l. 4. c. 12.— πρὸς τὸ τροπαῖον—ὃ ἔστησαν τῆς προσβολῆς ταύτης. *Schol.* Τῆς προσβολῆς] ἀντὶ τοῦ τῆς μάχης.

Digitized by Google

ῥήκεσαν μὲν, ὅμως δ᾽ ἐδόκει καὶ ἐπὶ τȣ́τȣς ἰτέον εἶναι
ȣ̓́τως, ὅπως δύναιντο, ὡς μὴ τεθαῤῥηκότες ἀναπαύσαιν-
το. Συνταξάμενοι δὴ πορεύονται. Ἐντεῦθεν οἱ πολέ- 20
μιοι ἱππεῖς φεύγȣσι κατὰ τȣ͂ πρανȣ͂ς, ὁμοίως ὥσπερ
ὑπὸ ἱππέων διωκόμενοι· νάπος γὰρ αὐτȣ̀ς ὑπεδέχετο,
[l] ὃ ȣ̓κ ᾔδεισαν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ προαπετράποντο διώ-
κοντες· ὀψία γὰρ ἦν. Ἐπανελθόντες δὲ, ἔνθα δὴ ἡ
πρώτη συμβολὴ ἐγένετο, στησάμενοι τρόπαιον, ἀπῄεσαν
ἐπὶ θάλατταν περὶ ἡλίȣ δυσμάς· στάδιοι γὰρ ἦσαν ὡς
ἑξήκοντα ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Ἐντεῦθεν οἱ μὲν πολέμιοι εἶχον ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν, C.VI.
καὶ ἀπήγοντο τȣ̀ς οἰκέτας καὶ τὰ χρήματα, [m] ὅπῃ ἐδύ-
ναντο προσωτάτω· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀνέμενον μὲν Κλέαν-
δρον, καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰ πλοῖα, ὡς ἥξοντα· ἐξιόν-
τες δὲ ἑκάστης ἡμέρας σὺν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ τοῖς ἀν-
δραπόδοις, ἐφέροντο ἀδεῶς ἤδη πυρȣ̀ς, κριθὰς, οἶνον,
ὄσπρια, μελίνας, σῦκα· πάντα γὰρ εἶχεν ἡ χώρα, πλὴν
ἐλαίȣ. Καὶ ὁπότε μὲν καταμένοι τὸ στράτευμα ἀνα- 2
παυόμενον, ἐξῆν ἐπὶ λείαν ἰέναι· καὶ ἐλάμβανον ἐξιόν-
τες· ὁπότε δ᾽ ἐξίοι πᾶν τὸ στράτευμα, εἴ τις χωρὶς
ἀπελθὼν λάβοι τι, δημόσιον ἔδοξεν εἶναι. Ἤδη δὲ
ἦν πολλὴ πάντων ἀφθονία· καὶ γὰρ ἀγοραὶ πάντοθεν
ἀφικνȣ͂ντο ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, καὶ οἱ παραπλέον-
τες ἄσμενοι [n] κατῆγον, ἀκȣ́οντες, ὡς οἰκίζοιτο πόλις, καὶ
λιμὴν εἴη. Ἔπεμπον δὲ καὶ οἱ πολέμιοι εἴδη πλησίον 3

[l] Ὃ ȣ̓κ ᾔδεισαν] Rectius forſan ſcripſeris ὃ ȣ̓κ εἴδυσαν, *quem non ingreſſi ſunt*.

[m] Ὅπῃ ἐδύναντο etc.] Scribendum cenſuit *Steph.* ὅτι ἐδύναντο etc. Ipſe nihil mutaverim.

[n] Κατῆγον.] Hanc lectionem ex MSto Eton. reſtitui. Prius edit. vet. quædam dedere κατεῖχον, *Steph.* et *Leuncl.* κατέπεμπον. Cæterum, plene ſcripſeris κατῆγον τὰς ναῦς εἰς λιμένα.

Digitized by Google

οἰκοῦντες πρὸς Ξενοφῶντα, ἀκούοντες, ὅτι οὗτος πολίζει τὸ χωρίον, ἐρωτῶντες, ὅ τι δέοι ποιοῦντας φίλους εἶναι. Ὁ δ᾽ ἐπεδείκνυεν αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις. Κἀν τούτῳ Κλέανδρος ἀφικνεῖται, δύο τριήρεις ἔχων, πλοῖον δ᾽ οὐ-
4 δέν. Ἐτύγχανε δὲ τότε στράτευμα ἔξω ὄν, ὅτε ἀφίκετο, καὶ ἐπὶ λείαν τινὲς οἰχόμενοι, ἄλλοι εἰς τὸ ὄρος καὶ εἰλήφεσαν πρόβατα πολλά· ὀκνοῦντες δὲ μὴ ἀφαιρεθεῖεν, [o] τῷ Δεξίππῳ λέγουσιν, (ὃς ἀπέδρα τὴν πεντηκόντορον ἔχων ἐκ Τραπεζοῦντος) καὶ κελεύουσι διασώσαντα τὰ πρόβατα, τὰ μὲν αὐτὸν λαβεῖν, τὰ δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἀποδοῦναι.

5 Εὐθὺς δ᾽ ἐκεῖνος ἀπελαύνει τοὺς περιεστῶτας τῶν στρατιωτῶν, καὶ λέγοντας, ὅτι δημόσια ταῦτ᾽ εἴη· καὶ τῷ Κλεάνδρῳ εὐθὺς ἐλθὼν λέγει, ὅτι ἁρπάζειν ἐπιχειροῦσιν. Ὁ δὲ κελεύει τὸν ἁρπάζοντα ἄγειν πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁ μὲν λαβὼν ἄγει τινά· περιτυχὼν δ᾽ Ἀγασίας ἀφαιρεῖται· καὶ γὰρ ἦν αὐτῷ ὁ ἀγόμενος λοχίτης. Οἱ δὲ ἄλλοι οἱ παρόντες τῶν στρατιωτῶν ἐπιχειροῦσι βάλλειν τὸν Δέξιππον, ἀνακαλοῦντες τὸν προδότην. Ἔδεισαν δὲ [p] καὶ τῶν τριηριτῶν πολλοὶ, καὶ ἔφευγον
6 εἰς τὴν θάλατταν. Κλέανδρος δ᾽ ἔφευγε. Ξενοφῶν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ κατεκώλυόν τε, καὶ τῷ Κλεάνδρῳ ἔλεγον, ὅτι οὐδὲν εἴη πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ δόγμα εἴη αἴτιον, τὸ τοῦ στρατεύματος, ταῦτα γενέσθαι. Ὁ δὲ Κλέανδρος, ὑπὸ τοῦ Δεξίππου τε ἀνερεθιζόμενος, καὶ αὐτὸς ἀχθεσθεὶς, ὅτι ἐφοβήθη, ἀποπλευσεῖσθαι ἔφη καὶ

[o] Τῷ Δεξίππῳ etc.] De quo vide 5, 1, 9.

[p] Καὶ τῶν τριηριτῶν] *Amaſ.* et *Leuncl.* τριηρῖται vertuntur *remiges:* minus, uti mihi quidem videtur, adcurate. *Thucyd.* l. 6. c. 46. καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν etc. *Schol.* Τῶν τριηριτῶν) Τῶν ἐν τριήρεσιν ἀφικομένων.

Digitized by Google

κηρύξειν, μηδεμίαν πόλιν δέχεσθαι, ὡς πολεμίους. Ἦρχον δὲ τότε πάντων τῶν Ἑλλήνων οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Ἐνταῦθα πονηρὸν ἐδόκει τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι 7
τοῖς Ἕλλησι, καὶ ἐδέοντο, μὴ ποιεῖν ταῦτα. Ὁ δ' οὐκ ἂν ἄλλως ἔφη γενέσθαι, εἰ μή τις ἐκδώσει τὸν ἄρξαντα βάλλειν καὶ τὸν ἀφελόμενον. Ἦν δὲ, ὃν ἐξήτει, 8
Ἀγασίας, διὰ τέλους φίλος τῷ Ξενοφῶντι· ἐξ οὗ καὶ διέβαλεν αὐτὸν ὁ Δέξιππος. Ἐντεῦθεν, ἐπειδὴ ἀπορία ἦν, συνήγαγον τὸ στράτευμα οἱ ἄρχοντες· καὶ ἔνιοι μὲν αὐτῶν [q] παρ' ὀλίγον ἐποιοῦντο τὸν Κλέανδρον· τῷ δὲ Ξενοφῶντι οὐκ ἐδόκει φαῦλον εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀναστὰς ἔλεξεν.

Ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἐμοὶ οὐ φαῦλον δοκεῖ εἶναι 9
τὸ πρᾶγμα, εἰ ἡμῖν οὕτως ἔχων τὴν γνώμην Κλέανδρος ἄπεισιν, ὥσπερ λέγει. Εἰσὶ μὲν γὰρ ἤδη ἐγγὺς αἱ Ἑλληνίδες πόλεις· τῆς δ' Ἑλλάδος Λακεδαιμόνιοι προεστήκασιν· ἱκανοὶ δέ εἰσι καὶ εἷς ἕκαστος Λακεδαιμονίων ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅ τι βούλονται, διαπράττεσθαι. Εἰ οὖν οὗτος πρῶτον μὲν ἡμᾶς Βυζαντίου ἀποκλείσει, ἔπειτα δὲ τοῖς ἄλλοις ἁρμοσταῖς παραγγείλῃ, εἰς τὰς πόλεις μὴ δέχεσθαι, ὡς [r] ἀπιστοῦντας Λακεδαιμονίοις καὶ ἀνόμους ὄντας· ἔτι δὲ πρὸς Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον οὗτος ὁ λόγος περὶ ἡμῶν ἥξει· ὥστε χαλεπὸν εἶναι καὶ μένειν καὶ ἀποπλεῖν· καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον. Οὔκουν δεῖ, οὔτε ἑνὸς ἀνδρὸς ἕνεκα οὔτε δυοῖν, ἡμᾶς τοὺς ἄλλους τῆς Ἑλλάδος

q Παρ' ὀλίγον ἐποιοῦντο] MS. Eton. et edit. quædam vet. habent παράλογον. Rectius *Stephan.* et *Leuncl.* παρ' ὀλίγον reſcribi curarunt. Similiter dicitur παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαι, *Ælian.* V. H. l. 5. c. 3.

r Ἀπιστοῦντας] Lege 2, 6, 5. *Leunclav.* ut alias, ſcribit ἀπειστοῦντας.

Digitized by Google

ἀποχέσθαι, ἀλλὰ πειστέον, ὅ τι ἂν κελεύωσι· καὶ γὰρ αἱ πόλεις ἡμῶν, ὅθεν ἐσμὲν, πείθονται αὐτοῖς. Ἐγὼ μὲν οὖν, (καὶ γὰρ ἀκούω, Δέξιππον λέγειν πρὸς Κλέανδρον, ὡς οὐκ ἂν ἐποίησεν Ἀγασίας ταῦτα, εἰ μὴ ἐγὼ αὐτὸν ἐκέλευσα) ἐγὼ οὖν ἀπολύω καὶ ὑμᾶς τῆς αἰτίας, καὶ Ἀγασίαν, ἂν αὐτὸς Ἀγασίας φήσῃ, ἐμέ τινος τούτων αἴτιον εἶναι, καὶ καταδικάζω ἐμαυτοῦ, εἰ ἐγὼ πετροβολίας ἢ ἄλλου τινὸς βιαίου ἐξάρχω, τῆς ἐσχάτης δίκης ἄξιος εἶναι, καὶ ὑφέξω τὴν δίκην. Φημὶ δὲ, καὶ εἴ τινα ἄλλον αἰτιᾶται, ἑαυτὸν χρῆναι παρασχεῖν Κλεάνδρῳ κρῖναι· οὕτω γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀπολελυμένοι τῆς αἰτίας εἴητε. Ὡς δὲ νῦν ἔχει, χαλεπὸν, εἰ οἰόμενοι ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐπαίνου καὶ τιμῆς τεύξεσθαι, ἀντὶ τούτων μηδ᾽ ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις ἐσόμεθα, ἀλλ᾽ εἰρξόμεθα ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων.

10 Μετὰ ταῦτα ἀναστὰς Ἀγασίας εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ὄμνυμι θεοὺς καὶ θεὰς, ἦ μὴν μήτε ἐμὲ Ξενοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα, μήτε ὑμῶν ἄλλον μηδένα· ἰδόντι δὲ μοι ἄνδρα ἀγαθὸν ἀγόμενον τῶν ἐμῶν λοχιτῶν ὑπὸ Δεξίππου, (ὃν ὑμεῖς ἐπίστασθε ὑμᾶς προδόντα) δεινὸν ἔδοξεν εἶναι· καὶ ἀφειλόμην, ὁμολογῶ. Καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτε· ἐγὼ δὲ ἐμαυτὸν, ὥσπερ Ξενοφῶν λέγει, παραθήσω κρίναντι Κλεάνδρῳ, ὃ ἂν βούληται ποιῆσαι· τούτου ἕνεκα μήτε πολεμῆτε Λακεδαιμονίοις, * σώζεσθέ τε ἀσφαλῶς, ὅπῃ θέλει ἕκαστος. Συμπέμψατε μέντοι ὑμῶν αὐτῶν ἑλόμενοι πρὸς Κλέανδρον, οἵτινες, ἐάν τι ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὲρ ἐμοῦ
11 καὶ πράξουσιν. Ἐκ τούτου ἔδωκεν ἡ στρατιὰ, οὕστινας

* Σώζεσθε] Legitur etiam σώζοισθε. Sed recepta lectio, quam MS. Eton. edit. *Steph.* *Leuncl.* aliæque præſtant, mihi quidem ſatis ſana videtur.

βούλοιτο προελόμενον ἰέναι· Ὁ δὲ προείλετο τοὺς στρα-
τηγούς. Μετὰ ταῦτα ἐπορεύοντο πρὸς Κλέανδρον Ἀγα-
σίας καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ Ἀγα-
σίου· καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί·

Ἔπεμψεν ἡμᾶς ἡ στρατιὰ πρὸς σε, ὦ Κλέανδρε· 12
καὶ [t] ἐκέλευσέ σε, εἴτε πάντας αἰτιᾷ, κρίναντα σεαυ-
τὸν χρῆσθαι, ὅ τι ἂν βούλῃ· εἴτε ἕνα τινὰ, ἢ δύο, ἢ καὶ
πλείους αἰτιᾷ, τούτους ἀξιοῦσι παρασχεῖν σοι ἑαυτοὺς εἰς
κρίσιν. Εἴ τι οὖν ἡμῶν τινα αἰτιᾷ, πάρεσμέν σοι ἡμεῖς·
εἴτε καὶ ἄλλον τινὰ, φράσον· οὐδεὶς γάρ σοι ἀπέσται,
ὅστις ἂν ἡμῖν ἐθελήσει πείθεσθαι. Μετὰ ταῦτα παρελ- 13
θὼν ὁ Ἀγασίας εἶπεν· Ἐγώ εἰμι, [u] ὦ Κλέανδρε, ὁ
ἀφελόμενος Δεξίππου ἄγοντος τοῦτον τὸν ἄνδρα, καὶ
παίειν κελεύσας Δέξιππον. Τοῦτον μὲν γὰρ οἶδα ἄν-
δρα ἀγαθὸν ὄντα· Δέξιππον δὲ αἱρεθέντα οἶδα ὑπὸ
τῆς στρατιᾶς ἄρχειν τῆς πεντηκοντόρου, ἧς ἠτησάμεθα
παρὰ Τραπεζουντίων, ἐφ᾽ ᾧ τε πλοῖα συλλέγειν, ὡς σω-
ζοίμεθα· καὶ ἀποδράντα Δέξιππον, καὶ προδόντα τοὺς
στρατιώτας, μεθ᾽ ὧν ἐσώθη. Καὶ τούς τε Τραπεζουν-
τίους ἀπεστερήκαμεν τὴν πεντηκόντορον, καὶ κακοὶ δοκοῦ-
μεν εἶναι διὰ τοῦτον· αὐτοί τε, τὸ ἐπὶ τούτῳ, ἀπολώλα-
μεν πάντες. Ἤκουε γὰρ, ὥσπερ ἡμεῖς, ὡς ἄπορον εἴη,
πεζῇ ἀπιόντας τοὺς ποταμούς τε διαβῆναι, καὶ σωθῆναι
εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτον οὖν τοιοῦτον ὄντα ἀφειλόμην.
Εἰ δὲ σὺ ἦγες, ἢ ἄλλος τις τῶν [x] παρὰ σοῦ, καὶ μὴ

[t] Ἐκέλευσε] Sic MS. Eton. At editi plerique dant κελεύουσι. nec ita male.

[u] Ὦ Κλέανδρε,] Sic MS. Eton. Libri editi exhibent ὦ ἄνδρες, etc. Sed MSti lectionem poſtulare videntur iſta, quæ ſub finem orationis hujuſce dicit Agaſias: Εἰ δὲ σὺ ἦγες, ἢ ἄλλος τις τῶν etc.

[x] Παρὰ σοῦ,] Ita MS. Eton. edit. *Flor.* aliæque. In *Steph.* et *Leunclav.* legitur παρὰ σοι. Mihi placet ſcriptura recepta;

Digitized by Google

τῶν παρ' ἡμῶν ἀποδράντων, εὖ ἴσθι, ὅτι ἐδὲν ἂν τούτων ἐποίησα. Νόμιζε δὲ, ἐὰν ἐμὲ νῦν ἀποκτείνῃς, δι' ἄνδρα δειλόν τε καὶ πονηρὸν, ἀγαθὸν ἀποκτενῶν.

14 Ἀκέσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος ἔφη, ὅτι Δέξιππον μὲν ἐκ ἐπαινεῖ, εἰ ταῦτα πεποιηκὼς εἴη· ἐ μέντοι ἔφη νομίζειν, ἐδ' εἰ παμπόνηρος ἦν Δέξιππος, [y] βίαν χρῆναι πάσχειν αὐτὸν, ἀλλὰ κριθέντα (ὥσπερ καὶ ὑμεῖς νῦν ἀξιῦτε) τῆς δίκης τυχεῖν. Νῦν μὲν ἐν ἄπιτε, καταλιπόντες τοῦτον τὸν ἄνδρα· ὅταν δὲ ἐγὼ κελεύσω, πάρεστε πρὸς τὴν κρίσιν. Αἰτιῶμαι δὲ ἔτε τὴν στρατιὰν, ἔτε ἄλλον ἐδένα· ἐπεί γε ἔτος αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀφε-
15 λέσθαι τὸν ἄνδρα. Ὁ δὲ ἀφαιρεθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ Κλέανδρε, εἰ καὶ οἴει με ἀδικοῦντά τι ἄγεσθαι, οὔτ' ἔπαιον οὐδένα, οὔτ' ἔβαλλον, ἀλλ' εἶπον, ὅτι δημόσια εἴη τὰ πρόβατα· ἦν γὰρ τῶν στρατιωτῶν δόγμα, εἴ τις, ὁπότε ἡ στρατιὰ ἐξίοι, ἰδίᾳ λήζοιτο, δημόσια εἶναι τὰ ληφθέντα. Ταῦτ' εἶπον· καὶ ἐκ τούτε με λαβὼν ἔτος ἦγεν, ἵνα μὴ φθέγγοιτο μηδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς, λαβὼν τὸ μέρος, διασώσειε τοῖς λησταῖς [z] παρὰ τὴν ῥήτραν τὰ χρήματα. Πρὸς ταῦτα ὁ Κλέανδρος εἶπεν· [a] Ἐπεὶ

quacum intelligas oportet πεμφθεὶς, ἀπεσταλμένος, vel quid aliud his adfine participium.

[y] Βίαν χρῆναι etc.] Sic MS. Eton. *Stephanus* in quibuſdam vet. cod. legi adnotavit: βίᾳ χρῆναι πάσχειν αὐτόν: unde ſcribendum forſan conjicit: βίαια χρῆναι etc. Editiones pleræque exhibent: δίκαια πάσχειν αὐτόν: pro quibus ſcripſiſſe Xenophontem non dubitat *Leunclav.* δεῖν βίαια πάσχειν αὐτόν: quorum interpretatio, ſive ſcholion, ex ejuſdam viri docti mente, eſt lectio recepta. *Muretus* legit βίαια χρῆναι etc. Quam ſequi malis ſcripturam, optio, lector, ſit tua.

[z] Παρὰ τὴν ῥήτραν] Etymol. M. Ῥήτρα, συνθήκη, ὁμολογία. *Heſych.* Ῥήτραι, συνθῆκαι διὰ λόγων—Ῥήτρας, συνθήκας. *Phavor.* Ῥήτρη ἐστὶ συμφωνία καὶ συνθήκη ἐπί τισι ῥητοῖς, ὅ ἐστιν ὡρισμένοις. et *Suid.* in v. Ῥῆτραι.

[a] Ἐπεὶ τοινυν τοιῦτος] MS. Eton. edit. *Flor. Leuncl.* aliæque vet. repræſentant: ἐπεὶ τοίνυν τορὸς etc. quam lectionem in

τοίνυν τοιοῦτος εἶ, κατάμενε, ἵνα καὶ περὶ σοῦ βουλευ-
σώμεθα.

Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀμφὶ Κλέανδρον ἤριζον· τὴν δὲ 16
στρατιὰν συνῆγε Ξενοφῶν, καὶ συνεβούλευε, πέμψαι ἄν-
δρας πρὸς Κλέανδρον, [b] παραιτησομένους περὶ τῶν ἀν-
δρῶν. Ἐκ τούτου ἔδοξεν αὐτοῖς, πέμψαντας στρατηγοὺς
καὶ λοχαγοὺς καὶ Δρακόντιον τὸν Σπαρτιάτην, καὶ τῶν
ἄλλων οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι, δεῖσθαι Κλεάνδρου,
κατὰ πάντα τρόπον ἀφεῖναι τὼ ἄνδρε. Ἐλθὼν οὖν 17
Ξενοφῶν λέγει· Ἔχεις μὲν, ὦ Κλέανδρε, τοὺς ἄνδρας·
καὶ ἡ στρατιά σοι ἐφεῖτο, ὅ τι ἐβούλου ποιῆσαι καὶ περὶ
τούτων, καὶ περὶ ἑαυτῶν ἁπάντων. Νῦν δέ σε αἰτοῦν-
ταί καὶ δέονται, δοῦναι σφίσι τὼ ἄνδρε, καὶ μὴ κατα-
καίνειν· πολλὰ γὰρ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ περὶ τὴν
στρατιὰν ἐμοχθησάτην. Ταῦτα δὲ σοῦ τυχόντες, ὑπ-
ισχνοῦνταί σοι ἀντὶ τούτων, ἐὰν βούλῃ ἡγεῖσθαι αὐτῶν,
καὶ ἐὰν οἱ θεοὶ ἵλεῳ ὦσιν, ἐπιδείξειν σοι, καὶ ὡς κόσ-
μιοί εἰσι, καὶ ὡς ἱκανοὶ, τῷ ἄρχοντι πειθόμενοι, τοὺς
πολεμίους σὺν τοῖς θεοῖς μὴ φοβεῖσθαι. Δέονται δὲ σοῦ
καὶ τοῦτο, παραγενόμενον καὶ ἄρξαντα αὐτῶν πεῖραν
λαβεῖν καὶ Δεξίππου καὶ σφῶν καὶ τῶν ἄλλων, οἷος
ἕκαστός ἐστι, καὶ τὴν ἀξίαν ἑκάστοις νεῖμαι. Ἀκούσας 18
ταῦτα ὁ Κλέανδρος· [c] Ἀλλὰ ναὶ μὰ τὼ Σιὼ, ἔφη,

loco vertendo ſequutus eſt *Amaſ*. Rectius *Steph*. ex vet. cod. repoſuit τοιοῦτος.

[b] Παραιτησομένους] *Thom. Mag.* Παραιτοῦμαι, τὸ συγγνώμην αἰτῶ· καὶ τὸ ἀπολογοῦμαι. *Ariſtid.* ἐν τῷ Ὑπὲρ τῶν τεσσάρων ineunte: Παραιτεῖσθαι μὲν οὐκ οἶδ᾽ ὅτι δεῖ περὶ τῶν αὐτῶν etc. T. 2. edit. Oxon. p. 116.

[c] Ἀλλὰ ναὶ μὰ etc.] MS. Eton. dat: Ἀλλὰ νὴ τὼ Σιὼ, etc. nec male. Edit. vet. Ἀλλὰ ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς, etc. *Leuncl.* Ἀλλὰ καὶ μὰ τὼ Σιὼ etc. minus recte. Receptam lectionem exhibet edit. *Steph*. Cæterum, hac uſi formula, jurare ſolebant Lacedæmonii. *Ariſtoph*. Εἰρ. v. 213. Ναὶ τὼ Σιὼ, etc. *Schol.* Οὕτω τοὺς Διοσκούρους οἱ Λακεδαιμόνιοι Σιοὺς ἔλεγον. Similiter Idem ad Λυσιστρ. v. 81. Hinc ſua *Phavor*. ad v. Σιώ. Apud

Digitized by Google

ταχύ τοι ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι. Καὶ τώ τε ἄνδρε ὑμῖν δίδωμι, καὶ αὐτὸς παρέσομαι· καὶ ἐὰν οἱ θεοὶ παραδιδῶσί τι, ἐξηγήσομαι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πολὺ οἱ λόγοι οὗτοι ἀντίοι εἰσὶν, ἢ οὓς ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἐνίων ἤκουον, ὡς τὸ στράτευμα [d] ἀφιστᾶτε ἀπὸ Λακεδαιμονίων.

19 Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ἀπῆλθον, ἔχοντες τὼ ἄνδρε· Κλέανδρος δὲ ἐθύετο ἐπὶ τῇ πορείᾳ, καὶ συνῆν Ξενοφῶντι φιλικῶς, καὶ ξενίαν συνεβάλοντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἑώρα αὐτοὺς τὸ παραγγελλόμενον εὐτάκτως ποιοῦντας, καὶ μᾶλλον ἐπεθύμει ἡγεμὼν εἶναι
20 αὐτῶν. Ἐπεὶ μέντοι θυομένῳ αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς εἶπεν· Ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐθέλει γενέσθαι τὰ ἱερὰ ἐξάγειν· ὑμεῖς μέντοι μὴ ἀθυμεῖτε τούτου ἕνεκα· ὑμῖν μὲν γὰρ, ὡς ἔοικε, δέδοται ἐκκομίσαι τοὺς ἄνδρας· ἀλλὰ πορεύεσθε. Ἡμεῖς δὲ ὑμᾶς, ἐπειδὰν ἐκεῖσε ἥκητε, δεξόμεθα, ὡς ἂν δυνώμεθα κάλλιστα.

21 Ἐκ τούτου ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, δοῦναι αὐτῷ τὰ δημόσια πρόβατα. Ὁ δὲ, δεξάμενος, πάλιν αὐτοῖς ἀπέδωκε· καὶ αὐτὸς μὲν ἀπέπλει. Οἱ δὲ στρατιῶται, διαθέμενοι τὸν σῖτον, ὃν ἦσαν συγκεκομισμένοι, καὶ τἄλλα, ἃ
22 εἰλήφεσαν, ἐξεπορεύοντο διὰ τῶν Βιθυνῶν. Ἐπεὶ δὲ οὐδενὶ ἐνετύγχανον, πορευόμενοι τὴν ὀρθὴν ὁδὸν, ὥστ' ἔχοντές τι εἰς τὴν φιλίαν διεξελθεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς, τοὔμπαλιν ὑποστρέψαντας ἐλθεῖν μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα. Τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἔλαβον πολλὰ καὶ ἀνδράποδα καὶ πρόβατα· καὶ ἀφίκοντο ἑκταῖοι εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμέρας ἑπτὰ, τὰ λάφυρα πωλοῦντες.

Noſtrum etiam Paſimachus Laco *Hiſt. Græc.* l. 4. fere medio: Ναὶ τὼ Σιώ, etc. Porro, in iſtiuſmodi jurisjurandi formulis ναὶ et μὰ ſimul ſæpe reperiri notiſſimum eſt.

[d] Ἀφιστᾶτε] Sic MS. Eton. edit. *Flor. Steph. Leuncl.* aliæque. Legitur etiam ἀφίστατο: et pro καὶ πολὺ οἱ etc. paulo ante, in MSto illo et edit. vet. καὶ πολλοὶ οἱ etc. Perperam.

Digitized by Google

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Ζ'.

ΟΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἔπρα- C. I.
ξαν οἱ Ἕλληνες μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ
Κῦρος ἐτελεύτησεν, ἐν τῇ πορείᾳ, μέχρις εἰς τὸν Πόντον
ἀφίκοντο, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου πεζοὶ ἐξιόντες καὶ
πλέοντες ἐποίησαν, μέχρις ἔξω τοῦ στόματος ἐγένοντο ἐν
Χρυσοπόλει τῆς Ἀσίας, πάντα ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ
δεδήλωται.

Ἐκ τούτου δὲ Φαρνάβαζος, φοβούμενος τὸ στράτευ- 2
μα, μὴ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν στρατεύηται, πέμψας πρὸς
Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον, (ὁ δὲ ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὢν)
ἐδεῖτο, διαβιβάσαι τὸ στράτευμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ
ὑπισχνεῖτο, πάντα ποιήσειν αὐτῷ, ὅσα δέοι. Καὶ Ἀνα-
ξίβιος μετεπέμψατο τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν
στρατιωτῶν εἰς Βυζάντιον, καὶ ὑπισχνεῖτο, εἰ διαβαῖεν,
μισθοφορὰν ἔσεσθαι τοῖς στρατιώταις. Οἱ μὲν δὴ ἄλ- 3
λοι ἔφασαν [a] βουλευσάμενοι ἀπαγγελεῖν· Ξενοφῶν δὲ
εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἀπαλλάξοιτο ἤδη ἀπὸ τῆς στρατιᾶς,
καὶ βούλοιτο ἀποπλεῖν. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἐκέλευσεν
αὐτὸν, συνδιαβάντα, ἔπειτα οὕτως ἀπαλλάττεσθαι. Ἔφη
οὖν ταῦτα ποιήσειν.

Σεύθης δὲ ὁ Θρᾷξ πέμπει Μηδοσάδην, καὶ κε- 4
λεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμεῖσθαι, ὅπως διαβῇ τὸ στρά-
τευμα, καὶ ἔφη αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι οὐ με-

[a] Βουλευσάμενοι ἀπαγγελεῖν·] Sic recte cum *Stephano* legitur. MS. Eton. et edit. quædam vet. dant βουλευόμενοι ἀπαγγέλλειν: in *Leuncl*. etiam reperitur ἀπαγγέλλειν. Cæterum, obſervante *Steph*. cum ἔφασαν jungitur ἀπαγγελεῖν, perinde ac ſi diceretur ἔφασαν ἀπαγγελεῖν μετὰ τὸ βουλεύσασθαι.

Digitized by Google

ταμελήσειν. Ὁ δ᾽ εἶπεν· [b] Ἀλλὰ τὸ μὲν στράτευμα διαβήσεται· τούτου ἕνεκα μηδὲν τελείτω μήτε ἐμοί, μήτε ἄλλῳ μηδενί· ἐπειδὰν δὲ διαβῇ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξομαι· πρὸς δὲ τοὺς διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους ὄντας προσφερέσθω, ὡς ἂν αὐτῷ δοκῇ.

5 Ἐκ τούτου διαβαίνουσι πάντες εἰς Βυζάντιον οἱ στρατιῶται· καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἐδίδου ὁ Ἀναξίβιος· ἐκήρυξε δέ, λαβόντας τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη τοὺς στρατιώτας ἐξιέναι, ὡς ἀποπέμψων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν ποιήσων.* Ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο, ὅτι οὐκ εἶχον ἀργύριον ἐπισιτίζεσθαι εἰς τὴν πορείαν, καὶ ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο.

6 Καὶ ὁ Ξενοφῶν, Κλεάνδρῳ τῷ ἁρμοστῇ ξένος γεγενημένος, προσελθὼν ἠσπάζετο αὐτόν, ὡς ἀποπλευσόμενος ἤδη. Ὁ δ᾽ αὐτῷ λέγει· Μὴ ποιήσῃς ταῦτα· εἰ δὲ μή, ἔφη, αἰτίαν ἕξεις· ἐπεὶ καὶ νῦν τινὲς ἤδη σὲ αἰτιῶνται, ὅτι οὐ ταχὺ ἐξέρπει τὸ στράτευμα. Ὁ δ᾽ εἶπεν· Ἀλλ᾽ αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμὶ τούτου, οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοί, ἐπισιτισμοῦ δεόμενοι, καὶ οὐκ ἔχοντες, διὰ τοῦτο ἀθυμοῦσι πρὸς τὴν ἔξοδον. Ἀλλ᾽ ὅμως, ἔφη, ἐγώ σοι συμβουλεύω, ἐξελθεῖν μὲν ὡς πορευσόμενον· ἐπειδὰν δ᾽ ἔξω γένηται τὸ στράτευμα, τότε ἀπαλλάττεσθαι. Ταῦτα τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐλθόντες πρὸς Ἀναξίβιον διαπραξόμεθα οὕτως. Ἐλθόντες ἔλεγον ταῦτα.
7 Ὁ δ᾽ ἐκέλευσεν οὕτω ποιεῖν, καὶ τὴν ταχίστην ἐξιέναι συνεσκευασμένους, καὶ προσανειπεῖν, ὃς ἂν μὴ παρῇ εἰς

[b] Ἀλλὰ τὸ μὲν etc.] Sic recte *Steph.* et *Leuncl.* In MS. Eton. et vet, quibuſdam edit. peſſime ſcribitur: Ἀλλὰ τὸ μὲν στράτευμα οὐ διαβήσεται. *Muretus* legit: Ἀλλὰ τὸ μὲν στράτευμά μου διαβήσεται. Et *Steph.* quidem στράτευμά μου detortum fuiſſe ſuſpicatus eſt.

* *Cf. ſect.* 7.

Digitized by Google

τὴν ἐξέτασιν καὶ τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται. Ἐντεῦθεν ἐξῄεσαν οἵ τε ϛρατηγοὶ πρῶτον, καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ἤδη τε πάντες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ Ἐτεόνικος εἱςήκει παρὰ τὰς πύλας, ὡς, ὁπόταν ἔξω γένωνται πάντες, ἀποκλείσων τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβαλών.

Ὁ δὲ Ἀναξίβιος, συγκαλέσας τοὺς ϛρατηγὺς καὶ τὺς λοχαγὺς, ἔλεγε. Τὰ μὲν ἐπιτήδεια, ἔφη, λαμβάνετε ἐκ τῶν Θρακίων κωμῶν· (εἰσὶ δὲ αὐτόθι πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ, καὶ τἄλλα τὰ ἐπιτήδεια) λαβόντες δὲ πορεύεσθε εἰς τὴν Χεῤῥόνησον, ἐκεῖ δὲ Κυνίσκος ὑμῖν μισθοδοτήσει. Ἐπακύσαντες δέ τινες τῶν ϛρατιωτῶν ταῦτα, ἢ καὶ τῶν λοχαγῶν τις, [c] διαγγέλλει εἰς τὸ ϛράτευμα. Καὶ οἱ μὲν ϛρατηγοὶ ἐπυνθάνοντο περὶ τῦ Σεύθυ, πότερα πολέμιος εἴη, ἢ φίλος, καὶ πότερα [d] διὰ τῦ ἱερῦ ὄρυς δέοι πορεύεσθαι, ἢ κύκλῳ διὰ μέσης τῆς Θρᾴκης. 8 9

Ἐν ᾧ δὲ ὗτοι ταῦτα διελέγοντο, [e] οἵ γε ϛρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὅπλα θέυσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας, ὡς πάλιν [f] πρὸς τὸ τεῖχος εἰσιόντες. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὡς εἶδον προσθέοντας τοὺς ὁπλίτας, συγκλείυσι τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλυσιν. Οἱ δὲ ϛρατιῶται ἔκοπτον τὰς πύλας, καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀδικώτατα πάσχοιεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς 10

[c] Διαγγέλλει εἰς etc.] Eadem eſt loquendi ratio, quæ reperitur Joh. VIII. 26. — ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον.

[d] Διὰ τῦ ἱερῦ etc.] *Scholiaſt.* ad *Apollon. Rhod.* Argon. l. 2. v. 1017. adnotatis de monte ſacro, cujus meminit Noſter 4, 7, 16. addit: ἔϛι καὶ ἄλλο ἱερὸν ὄρος Θρᾴκης.

[e] Οἵ γε etc.] Sic legendum conjecit *Steph.* Vulgo: οἵ τε etc.

[f] Πρὸς τὸ τεῖχος] MS. Eton. εἰς τὸ τεῖχος etc.

πολεμίους· καὶ κατασχίσειν τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ
11 ἑκόντες ἀνοίξουσιν. Ἄλλοι δ' αὐτῶν ἔθεον παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ [g] παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους ὑπερβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν· ἄλλοι δ', οἳ ἐτύγχανον ἔνδον ὄντες τῶν στρατιωτῶν, ὡς ὁρῶσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα, διακόψαντες ταῖς ἀξίναις τὰ κλεῖθρα, ἀναπεταννύουσι τὰς πύλας· οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.

12 Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ὡς εἶδε τὰ γιγνόμενα, δείσας, μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα, καὶ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο τῇ πόλει, καὶ αὑτῷ, καὶ τοῖς στρατιώταις, ἔθει, καὶ συνεισπίπτει εἴσω τῶν πυλῶν σὺν τῷ ὄχλῳ.
13 Οἱ δὲ Βυζάντιοι, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα βίᾳ εἰσπῖπτον, φεύγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ οἴκαδε· ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγχανον ὄντες, ἔξω· οἱ δὲ καθεῖλκον τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σώζοιντο· πάντες δὲ ᾤοντο ἀπολωλέναι, ὡς ἑαλωκυίας τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος εἰς τὴν ἄκραν ἀποφεύγει. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος, καταδραμὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ἁλιευτικῷ πλοίῳ περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εὐθὺς μεταπέμπεται ἐκ Χαλκηδόνος φρουρούς· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκουν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει σχεῖν τοὺς ἄνδρας.

14 Οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον τὸν Ξενοφῶντα, προσπίπτουσιν αὐτῷ πολλοί, καὶ λέγουσι· Νῦν σοι ἔξεστιν, ὦ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γενέσθαι. Ἔχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἄνδρας τοσούτους. Νῦν, εἰ βούλοιο, σύ τε ἡμᾶς ὀνήσαις, καὶ ἡμεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν.

[g] Παρὰ τὴν χηλὴν] *Schol.* ad *Thucyd.* l. 1. c. 63. Χηλὴ, inquit, καλεῖται οἱ ἔμπροσθεν τοῦ πρὸς θάλασσαν τείχους προβεβλημένοι λίθοι, διὰ τὴν τῶν κυμάτων βίαν, μὴ τὸ τεῖχος βλάπτοιτο· εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἐοικέναι χηλῇ βοός. Sic et *Suid.* ad v. Adde *J. Poll.* l. 1. ſegm. 102. n. 22.

Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' εὖ τε λέγετε, καὶ ποιήσω ταῦ-
τα· εἰ δὲ τούτων ἐπιθυμεῖτε, θέσθε τὰ ὅπλα ἐν τά-
ξει ὡς τάχιστα. (βουλόμενος αὐτοὺς κατηρεμῆσαι, καὶ αὐ-
τὸς παρηγγύα ταῦτα, καὶ τοὺς ἄλλους ἐκέλευσε παρ- 15
εγγυᾷν, καὶ τίθεσθαι τὰ ὅπλα.) Οἱ δὲ, αὐτοὶ ὑφ'
ἑαυτῶν ταττόμενοι, οἵ τε ὁπλῖται ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς
πεντήκοντα ἐγένοντο, καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ κέρας
[h] ἑκάτερον παραδεδραμήκεσαν. Τὸ δὲ χωρίον οἷον κάλ-
λιστον ἐκτάξασθαί ἐστι, τὸ Θρᾴκιον καλούμενον, ἔρημον
οἰκιῶν καὶ πεδινόν. Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὅπλα, καὶ κατ-
ηρεμήθησαν, συγκαλεῖ Ξενοφῶν τὴν στρατιὰν, καὶ λέ-
γει τάδε·

[i] Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομί- 16
ζετε δεινὰ πάσχειν ἐξαπατώμενοι, οὐ θαυμάζω. Ἐὰν
δὲ τῷ θυμῷ χαριζώμεθα, καὶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς
παρόντας τῆς ἐξαπάτης τιμωρησώμεθα, καὶ τὴν πόλιν
τὴν οὐδὲν αἰτίαν διαρπάσωμεν, ἐνθυμήθητε, ἃ ἔσται ἐν-
τεῦθεν. Πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακε- 17
δαιμονίοις τε καὶ τοῖς συμμάχοις· οἷος δὲ πόλεμος ἂν
γένοιτο, εἰκάζειν δὴ πάρεστιν, ἑωρακότας καὶ ἀναμνη-
σθέντας τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. Ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι
εἰσήλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους
καὶ τοὺς συμμάχους, ἔχοντες τριήρεις, τὰς μὲν ἐν θαλάττῃ,
τὰς δ' [k] ἐν τοῖς νεωρίοις, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων, ὑπαρχόν-

[h] Ἑκάτερον] MS. Eton. edit. *Flor.* aliæque dant ἑκάτεροι. Rectius legitur cum *Amaſ.* et *Leuncl.* ἑκάτερον.

[i] Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὦ etc.] De artificio hujus orationis vide Clar. *Blackw.* Claſſ. Sacr. v. 1. p. 112. edit. 1. Adde omnino *Chionis* epiſt. de Byzantio a Xenophonte conſervato.

[k] Ἐν τοῖς νεωρίοις,] *Heſych.* Νεώριον, λιμήν. *Harpocrat.* Νεώρια καὶ νεώσοικοι· μή ποτε νεώρια λέγεται ὁ τόπος ἅπας, εἰς ὃν ἀνέλκονται αἱ τριήρεις, καὶ πάλιν ἐξ αὐτοῦ καθέλκονται. *Phavor.* Νεώ-

Digitized by Google

των δὲ πολλῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει, καὶ προσόδου
οὔσης κατ᾽ ἐνιαυτὸν [l] ἀπό τε τῶν ἐνδήμων καὶ ἐκ τῆς
ὑπερορίας, οὐ μεῖον χιλίων ταλάντων· ἄρχοντές τε τῶν
νήσων ἁπασῶν, καὶ ἔν τε τῇ Ἀσίᾳ πόλεις πολλὰς
ἔχοντες, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλλας τε πολλὰς, καὶ αὐ-
τὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον, ὅπου νῦν ἐσμὲν, ἔχοντες, κατε-
18 πολεμήθημεν οὕτως, ὡς πάντες ἐπίστασθε. Νῦν δὲ δὴ
τί οἰόμεθα παθεῖν, Λακεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν Ἀχαιῶν
συμμάχων ὑπαρχόντων, Ἀθηναίων δὲ, καὶ ὅσοι ἐκεί-
νοις τότε ἦσαν σύμμαχοι, πάντων προσγεγενημένων, Τισ-
σαφέρνους δὲ, καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ ἄλλων βαρβάρων
πάντων πολεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμιωτάτου δ᾽ αὐτοῦ τοῦ
ἄνω βασιλέως; ὃν ἤλθομεν ἀφαιρησόμενοί τε τὴν ἀρ-
χὴν, καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα. Τούτων δὴ πάν-
των ὁμοῦ ὄντων, ἔστι τις οὕτως ἄφρων, ὅστις οἴεται ἂν ἡμᾶς
19 περιγενέσθαι; Μὴ, πρὸς θεῶν, μαινώμεθα, μηδὲ αἰ-
σχρῶς ἀπολώμεθα, πολέμιοι ὄντες καὶ τοῖς πατράσι,
καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις τε καὶ οἰκείοις. Ἐν
γὰρ ταῖς πόλεσιν εἰσὶ πάντες, ταῖς ἐφ᾽ ἡμᾶς [m] στρα-
τευσομέναις· καὶ δικαίως· εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν οὐδε-
μίαν ἠθελήσαμεν κατασχεῖν, καὶ ταῦτα, κρατοῦντες·
Ἑλληνίδα δὲ, εἰς ἣν πρῶτον ἤλθομεν πόλιν, ταύτην
ἐξαλαπάξομεν. Ἐγὼ μὲν τοίνυν εὔχομαι, πρὶν ταῦτα
ἐπιδεῖν ὑφ᾽ ἡμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ τῆς
20 γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι. Καὶ ὑμῖν συμβουλεύσω, Ἕλλη-
νας ὄντας, τοῖς Ἑλλήνων προεστηκόσι πειθομένους πειρᾶ-

ριον λιμὴν· ἤγουν ὁ τόπος ὁ περιέχων τὰ πλοῖα, ἡνίκα ἂν ἑλκυσθῶσι.

[l] Ἀπό τε τῶν ἐνδήμων etc.] MS. Eton. ἀπό τε τῶν ἐν δήμῳ.

[m] Στρατευσομέναις·] Hanc ſcripturam ex MSto Eton. reſtitui. Vulgo legitur στρατευομέναις.

Digitized by Google

σθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. Ἐὰν δὲ μὴ δύνησθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους τῆς γοῦν Ἑλλάδος μὴ στέρεσθαι. Καὶ νῦν μοι δοκεῖ, πέμψαντας Ἀναξιβίῳ εἰπεῖν, ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ᾽, ἢν μὲν δυνώμεθα, παρ᾽ ὑμῶν ἀγαθόν τι εὑρίσκεσθαι· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ δηλώσοντες ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐξαπατώμενοι, ἀλλὰ πειθόμενοι ἐξερχόμεθα.

Ταῦτα ἔδοξε· καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυμόν τε Ἠλεῖον, 21
ἐροῦντα ταῦτα, καὶ Εὐρύλοχον Ἀρκάδα, καὶ Φιλήσιον Ἀχαιόν. Οἱ μὲν ταῦτα ᾤχοντο ἐροῦντες. Ἔτι δὲ καθημένων τῶν στρατιωτῶν, προσέρχεται Κυρατάδης Θηβαῖος, ὃς οὐ φεύγων τὴν Ἑλλάδα περιῄει, ἀλλὰ [n] στρατηγιῶν, καὶ ἐπαγγελλόμενος, εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγοῦ δέοιτο· καὶ τότε προσελθὼν ἔλεγεν, ὅτι ἕτοιμος εἴη ἡγεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον τῆς Θρᾴκης, ἔνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιντο· [o] ἔστε δ᾽ ἂν μολῶσιν, εἰς ἀφθονίαν παρέξειν ἔφη καὶ σῖτα καὶ ποτά.

Ἀκούουσι ταῦτα οἱ στρατιῶται, καὶ τὰ παρὰ Ἀνα- 22
ξιβίου ἅμα ἀπαγγελλόμενα· ἀπεκρίνατο γὰρ, ὅτι πειθομένοις αὐτοῖς οὐ μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴκοι τέλεσι ταῦτα ἀπαγγελεῖ, καὶ αὐτὸς βουλεύσοιτο περὶ αὐτῶν, ὅ τι δύναιτο ἀγαθόν. Ἐκ τούτου οἱ στρατιῶται τόν τε Κυρατάδην δέχονται στρατηγὸν, καὶ ἔξω τοῦ τείχους ἀπῆλθον. Ὁ δὲ Κυρατάδης συντάσσεται αὐτοῖς εἰς

[n] Στρατηγιῶν,] MS. Eton. στρατηγῶν. male. *Heſych.* Στρατηγιᾷν, τὸ ἐπιθυμεῖν τῆς στρατιᾶς. Repoſuerim στρατηγίας. *Suid.* Στρατηγιᾷν, ἐπιθυμεῖν τῆς στρατηγίας, καὶ στρατηγιῶντα, στρατηγίας ὀρεγόμενον.

[o] Ἔστε δ᾽ ἂν μολῶσιν,] Sic MS. Eton. edit. *Flor.* aliæque: at *Steph.* et *Leuncl.* male dederunt—πολῶσιν.

Digitized by Google

τὴν ὑστεραίαν παρέσεσθαι ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἔχων καὶ
23 ἱερεῖα καὶ μάντιν, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τῇ στρατιᾷ. Ἐπεὶ
δ' ἐξῆλθον, ὁ Ἀναξίβιος ἔκλεισε τὰς πύλας, καὶ ἐκή-
ρυξεν, ὅτι, ὅστις ἂν ἁλῷ ἔνδον ὢν τῶν στρατιωτῶν, πε-
πράσεται. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Κυρατάδης μὲν ἔχων τὰ
ἱερεῖα καὶ τὸν μάντιν, ἧκε, καὶ ἄλφιτα φέροντες εἵπον-
το αὐτῷ εἴκοσιν ἄνδρες, καὶ ἄλλοι οἶνον εἴκοσιν ἄνδρες,
καὶ ἐλαιῶν τρεῖς, καὶ σκορόδων εἷς ἀνὴρ ὅσον ἐδύνατο
μέγιστον φορτίον, καὶ ἄλλος κρομμύων. Ταῦτα δὲ κα-
ταθέμενος ὡς ἐπὶ δάσμευσιν, ἐθύετο.

24 Ξενοφῶν δὲ, μεταπεμψάμενος Κλέανδρον, ἐκέλευ-
έν οἱ διαπρᾶξαι, ὅπως εἰς τὸ τεῖχός τε εἰσέλθοι, καὶ
ἀποπλεύσαι ἐκ Βυζαντίου. Ἐλθὼν δὲ Κλέανδρος, Μά-
λα μόλις, ἔφη, διαπραξάμενος ἥκω· λέγειν γὰρ Ἀνα-
ξίβιον, ὅτι οὐκ ἐπιτήδειον εἴη, τοὺς μὲν στρατιώτας πλη-
σίον εἶναι τοῦ τείχους, Ξενοφῶντα δὲ ἔνδον· τοὺς Βυζαν-
τίους δὲ στασιάζειν καὶ πονηροὺς εἶναι πρὸς ἀλλήλους·
ὅμως δὲ εἰσιέναι, ἔφη, ἐκέλευσεν, εἰ μέλλει σὺν ἑαυτῷ
25 ἐκπλεῖν. Ὁ μὲν οὖν Ξενοφῶν, ἀσπασάμενος τοὺς στρα-
τιώτας, εἴσω τοῦ τείχους ἀπῄει σὺν Κλεάνδρῳ.

Ὁ δὲ Κυρατάδης τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ οὐκ ἐκαλ-
λιέρει, οὐδὲ διεμέρισεν οὐδὲν τοῖς στρατιώταις· τῇ δ' ὑστε-
ραίᾳ τὰ μὲν ἱερεῖα εἱστήκει παρὰ τὸν βωμὸν, καὶ Κυρα-
τάδης ἐστεφανωμένος, ὡς θύσων· προσελθὼν δὲ Τιμα-
σίων ὁ Δαρδανεὺς, καὶ Νέων ὁ Ἀσιναῖος, καὶ Κλεάνωρ
ὁ Ὀρχομένιος, ἔλεγον Κυρατάδῃ, μὴ θύειν, ὡς οὐχ ἡγη-
σόμενον τῇ στρατιᾷ, εἰ μὴ δώσει τὰ ἐπιτήδεια. Ὁ δὲ
κελεύει διαμετρεῖσθαι. Ἐπεὶ δὲ πολλῶν ἐνέδει αὐτῷ,
ὥστε ἡμέρας σῖτον ἑκάστῳ γενέσθαι τῶν στρατιωτῶν, ἀνα-
λαβὼν τὰ ἱερεῖα ἀπῄει, καὶ τὴν στρατηγίαν ἀπειπών.

Digitized by Google

Νέων δὲ ὁ Ἀσιναῖος, καὶ Φρυνίσκος Ἀχαιὸς, καὶ C.II.
Τιμασίων Δαρδανεὺς, [p] ἐπέμενον τῇ στρατιᾷ, καὶ εἰς κώμας τῶν Θρακῶν προσελθόντες, τὰς κατὰ Βυζάντιον, ἐστρατοπεδεύοντο. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐστασίαζον, Κλεάνωρ μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σεύθην βουλόμενοι ἄγειν· (ἔπειθε γὰρ αὐτοὺς, καὶ ἔδωκε τῷ μὲν ἵππον, τῷ δὲ γυναῖκα) Νέων δὲ εἰς Χεῤῥόνησον, οἰόμενος, εἰ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γένοιτο, παντὸς ἂν προεστάναι τοῦ στρατεύματος· Τιμασίων δὲ προὐθυμεῖτο πέραν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆναι, οἰόμενος ἂν οἴκαδε κατελθεῖν. Καὶ οἱ στρατιῶται ταῦτα ἐβούλοντο. Διατριβομέ- 2
νου δὲ τοῦ χρόνου, πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν, τὰ ὅπλα ἀποδιδόμενοι κατὰ τοὺς χώρους, ἀπέπλεον ὡς ἐδύναντο· οἱ δὲ, καὶ διδόντες τὰ ὅπλα κατὰ τοὺς χώρους, εἰς τὰς πόλεις κατεμίγνυντο. Ἀναξίβιος δ᾽ ἔχαιρεν ἀκούων διαφθειρόμενον τὸ στράτευμα· τούτων γὰρ γιγνομένων, ᾤετο μάλιστα χαρίζεσθαι Φαρναβάζῳ.

Ἀποπλέοντι δὲ Ἀναξιβίῳ ἐκ Βυζαντίου συναντᾷ 3
Ἀρίσταρχος ἐν Κυζίκῳ, διάδοχος Κλεάνδρῳ, Βυζαντίου δὲ ἁρμοστής· ἔλεγε δὲ καὶ, ὅτι ναύαρχος διάδοχος Πῶλος ὅσον οὐ παρείη ἤδη εἰς Ἑλλήσποντον. Καὶ ὁ Ἀναξίβιος τῷ μὲν Ἀριστάρχῳ ἐπιστέλλει, ὁπόσους ἂν εὕροι ἐν Βυζαντίῳ τῶν Κύρου στρατιωτῶν ὑπολελειμμένους, ἀποδόσθαι· ὁ δὲ Κλέανδρος οὐδένα ἐπεπράκει, ἀλλὰ καὶ τοὺς κάμνοντας ἐθεράπευεν, οἰκτείρων, καὶ ἀναγκάζων οἰκίᾳ δέχεσθαι· Ἀρίσταρχος δ᾽ ἐπεὶ ἦλθε τάχιστα οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων ἀπέδοτο. Ἀναξίβιος δὲ, παρα- 4

p Ἐπέμενον —— προσελθόντες τὰς] In MSto Eton. legitur ὑπόμενοι — προελθόντες κατὰ etc. ſine articulo. Ac προελθόντες quidem, pro προσελθόντες, reponendum, haud male ſtatuit olim *Leunclavius*.

Digitized by Google

πλεύσας εἰς Πάριον, πέμπει παρὰ Φαρνάβαζον κατὰ τὰ συγκείμενα. Ὁ δ᾽, ἐπεὶ ᾔσθετο Ἀρίσταρχόν τε ἥκοντα εἰς Βυζάντιον ἁρμοστὴν, καὶ Ἀναξίβιον οὐκέτι ναυαρχοῦντα, Ἀναξιβίου μὲν ἠμέλησε, πρὸς Ἀρίσταρχον δὲ διεπράττετό τε τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ Κύρου στρατεύματος, ἅπερ καὶ πρὸς Ἀναξίβιον.

5 Ἐκ τούτου δὴ Ἀναξίβιος, καλέσας Ξενοφῶντα, κελεύει πάσῃ τέχνῃ πλεῦσαι ἐπὶ τὸ στράτευμα ὡς τάχιστα, καὶ συνέχειν τε τὸ στράτευμα, καὶ συναθροίζειν τῶν διεσπαρμένων ὡς ἂν πλείστους δύνηται, καὶ παραγαγόντα εἰς Πέρινθον, διαβιβάζειν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τριακόντορον καὶ ἐπιστολὴν καὶ ἄνδρα συμπέμπει, κελεύσοντα τοὺς Περινθίους ὡς τάχιστα Ξενοφῶντα προπέμψαι τοῖς ἵπποις ἐπὶ τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐδέξαντο ἡδέως, καὶ εὐθὺς εἵποντο ἄσμενοι, ὡς διαβησόμενοι ἐκ τῆς Θρᾴκης εἰς τὴν Ἀσίαν.

6 Ὁ δὲ Σεύθης, ἀκούσας ἥκοντα πάλιν Ξενοφῶντα, πέμψας πρὸς αὐτὸν κατὰ θάλατταν Μηδοσάδην, ἐδεῖτο τὴν στρατιὰν ἄγειν πρὸς ἑαυτόν· ὑπισχνούμενος αὐτῷ, ὅ τι ᾤετο λέγων πείσειν. Ὁ δ᾽ ἀπεκρίνατο αὐτῷ, ὅτι οὐδὲν οἷόν τε εἴη τούτων γενέσθαι. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀκούσας ᾤχετο. Οἱ δ᾽ Ἕλληνες, ἐπεὶ ἀφίκοντο εἰς Πέρινθον, Νέων μὲν ἀποσπάσας, ἐστρατοπεδεύσατο χωρὶς, ἔχων ὡς ὀκτακοσίους ἀνθρώπους· τὸ δ᾽ ἄλλο στράτευμα πᾶν ἐν τῷ αὐτῷ παρὰ τὸ τεῖχος τῶν Περινθίων ἦν.

7 Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἔπραττε περὶ πλοίων, ὅπως ὅτι τάχιστα διαβαῖεν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐν δὲ τούτῳ ἀφικόμενος Ἀρίσταρχος ἐκ Βυζαντίου ἁρμοστὴς, ἔχων δύο τριήρεις, πεπεισμένος ὑπὸ Φαρναβάζου, τοῖς τε ναυ-

Digitized by Google

κλήροις ἀπεῖπε μὴ διάγειν· [q] ἐλθών τε ἐπὶ τὸ στρα-
τευμα, εἶπε τοῖς στρατιώταις, μὴ περαιοῦσθαι εἰς τὴν
Ἀσίαν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι Ἀναξίβιος ἐκέλευ-
σε, καὶ ἐμὲ πρὸς τοῦτο ἔπεμψεν ἐνθάδε. Πάλιν δ᾽
Ἀρίσταρχος ἔλεξεν· Ἀναξίβιος μὲν οὐκ ἔστι ναύαρχος,
ἐγὼ δὲ τῆδε ἁρμοστής· εἰ δέ τινα ὑμῶν λήψομαι, ἐν τῇ
θαλάττῃ καταδύσω. Ταῦτα εἰπὼν, ᾤχετο εἰς τὸ τεῖ-
χος. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ μετεπέμπετο τοὺς στρατηγοὺς καὶ 8
λοχαγοὺς τοῦ στρατεύματος. Ἤδη δὲ ὄντων πρὸς τῷ
τείχει, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ξενοφῶντι, ὅτι, εἰ εἴσεισι,
συλληφθήσεται, καὶ ἢ αὐτοῦ τι πείσεται, ἢ καὶ Φαρ-
ναβάζῳ παραδοθήσεται. Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, αὐ-
τοὺς μὲν προπέμπεται, αὐτὸς δ᾽ εἶπεν, ὅτι θῦσαί τι βού-
λοιτο. Καὶ ἀπελθὼν ἐθύετο, εἰ προεῖεν αὐτὸν οἱ θεοὶ
πειρᾶσθαι πρὸς Σεύθην ἄγειν τὸ στράτευμα· ἑώρα γὰρ
οὔτε διαβαίνειν ἀσφαλὲς ὂν, τριήρεις ἔχοντος τοῦ κωλύ-
σοντος· οὔτ᾽ εἰς Χεῤῥόνησον ἐλθὼν κατακλεισθῆναι ἐβού-
λετο, καὶ τὸ στράτευμα ἐν πολλῇ σπάνει πάντων γενέσθαι·
ἔνθα δὴ πείθεσθαι μὲν ἀνάγκη τῷ ἐκεῖ ἁρμοστῇ, τῶν
δὲ ἐπιτηδείων οὐδὲν ἔμελλεν ἕξειν τὸ στράτευμα.

Καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτα εἶχεν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ 9
οἱ λοχαγοὶ ἥκοντες παρὰ τοῦ Ἀριστάρχου, ἀπήγγελλον,
ὅτι νῦν μὲν ἀπιέναι σφᾶς κελεύει, τῆς δείλης δὲ ἥκειν·
ἔνθα καὶ δήλη μᾶλλον ἐδόκει εἶναι ἡ ἐπιβουλή. Ὁ οὖν
Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ γενέσθαι καὶ ἑαυτῷ καὶ
τῷ στρατεύματι, ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ἰέναι, παραλα-
βὼν Πολυκράτην, τὸν Ἀθηναῖον λοχαγὸν, καὶ παρὰ τῶν
στρατηγῶν ἑκάστου ἄνδρα, (πλὴν παρὰ Νέωνος) ᾧ ἕκαστος

[q] Ἐλθών τε] Sic recte MS. Eton. In editis legitur ἐλθὼν δὲ etc. *Steph.* etiam τε pro δὲ reponi voluit. Pro μὴ διάγειν, quæ in cæteris libris exſtant, in MSto eodem legimus μηδὲν ἄγειν.

ἐπίστευεν, ᾤχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ Σεύθου στράτευμα
10 ἑξήκοντα στάδια. Ἐπεὶ δ᾽ ἐγγὺς ἦσαν αὐτοῦ, ἐπιτυγχάνει πυροῖς ἐρήμοις. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ᾤετο μετακεχωρηκέναι ποι τὸν Σεύθην. Ἐπειδὴ δὲ θορύβου τε ᾔσθετο, καὶ σημαινόντων ἀλλήλοις τῶν περὶ Σεύθην, κατέμαθεν, ὅτι τούτου ἕνεκα τὰ πυρὰ προκεκαυμένα εἴη τῷ Σεύθῃ [r] πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων, ὅπως οἱ μὲν φύλακες μὴ ὁρῷντο ἐν τῷ σκότει ὄντες, μήθ᾽ ὅπου εἶεν· οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς
11 εἶεν. Ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο, προπέμπει τὸν ἑρμηνέα, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων, καὶ εἰπεῖν κελεύει Σεύθῃ, ὅτι Ξενοφῶν πάρεστι, βουλόμενος συγγενέσθαι αὐτῷ. Οἱ δ᾽ ἤροντο, εἰ ὁ Ἀθηναῖος, ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. Ἐπειδὴ δ᾽ ἔφη οὗτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες [s] ἐδίωκον· καὶ ὀλίγον ὕστερον παρῆσαν πελτασταὶ ὅσον διακόσιοι, καὶ παραλαβόντες Ξενοφῶντα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ἦγον πρὸς
12 Σεύθην. Ὁ δ᾽ ἦν ἐν τύρσει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ἵπποι περὶ αὐτὴν κύκλῳ ἐγκεχαλινωμένοι· διὰ γὰρ τὸν φόβον τὰς μὲν ἡμέρας ἐχίλου τοὺς ἵππους, τὰς δὲ νύκτας ἐφυλάττετο· ἐλέγετο γὰρ καὶ πρόσθεν [t] Τήρης, ὁ τούτου πρόγονος, ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, πολὺ ἔχων στράτευμα, ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλοὺς ἀπολέσαι, καὶ τὰ σκευοφόρα ἀφαιρεθῆναι· ἦσαν δ᾽ οὗτοι Θυνοὶ, πάντων λεγόμενοι εἶναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι.

13 Ἐπεὶ δ᾽ ἐγγὺς ἦσαν, ἐκέλευεν εἰσελθεῖν Ξενοφῶν-

[r] Πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων,] Sic MS Eton. et edit. *Flor.* atque hanc ſcripturam ſententia ſua comprobavit *Steph.* In pleriſque edit. legitur πρὸς τῶν etc.

[s] Ἐδίωκον·] *Phavor.* Διώκειν ἐνίοτε τὸ ἁπλῶς κατὰ σπουδὴν ἐλαύνειν—καὶ ἐπὶ τοῦ διελθεῖν.

[t] Τήρης, ὁ τούτου etc.] *Thucyd.* lib. 2. c. 29. Ὁ δὲ Τήρης οὗτος (nam hunc, opinor, vult Noſter) ὁ τοῦ Σιτάλκου πατὴρ, πρῶτος Ὀδρύσαις τὴν μεγάλην βασιλείαν ἐπὶ πλεῖον τῆς ἄλλης Θρᾴκης ἐποίησε.

Digitized by Google

τα, ἔχοντα δύο, ὡς βούλοιτο. Ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἦσαν,
ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν Θρά-
κιον νόμον [u] κέρατα οἴνου προὔπινον· (παρῆν δὲ καὶ Μη-
δοσάδης τῷ Σεύθῃ, ὅσπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε)
ἔπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέγειν· Ἔπεμψας πρὸς ἐμέ, 14
ὦ Σεύθη, εἰς Χαλκηδόνα πρῶτον Μηδοσάδην τουτονί,
δεόμενός μου, συμπροθυμηθῆναι διαβῆναι τὸ στράτευμα
ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνούμενος, εἰ ταῦτα πράξαιμι,
εὖ ποιήσειν, ὡς ἔφη Μηδοσάδης οὑτοσί. Ταῦτα εἰπών,
ἐπήρετο τὸν Μηδοσάδην, εἰ ἀληθῆ ταῦτ' εἶπεν. Ὁ δ'
ἔφη. Αὖθις ἦλθε Μηδοσάδης οὗτος, ἐπεὶ ἐγὼ διέβην
πάλιν ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐκ Παρίου, ὑπισχνούμενος, εἰ
ἄγοιμι τὸ στράτευμα πρὸς σέ, τἄλλα τέ σοι φίλῳ χρή-
σεσθαι καὶ ἀδελφῷ, καὶ τὰ ἐπὶ θαλάττῃ μοι χωρία,
ὧν σὺ κρατεῖς, ἔσεσθαι παρὰ σοῦ. Ἐπὶ τούτοις πάλιν
ἐπήρετο Μηδοσάδην, εἰ ἔλεγε ταῦτα. Ὁ δὲ συνέφη
καὶ ταῦτα. Ἴθι νῦν, ἔφη, ἀφήγησαι τούτῳ, τί σοι 15
ἀπεκρινάμην ἐν Χαλκηδόνι. Πρῶτον ἀπεκρίνω, ὅτι τὸ
στράτευμα διαβήσοιτο εἰς Βυζάντιον, καὶ οὐδὲν τούτου ἕνε-
κα δέοι τελεῖν, οὔτε σοί, οὔτ' ἄλλῳ· αὐτός τ', ἐπεὶ δια-
βαίης, ἀπιέναι ἔφησθα· καὶ ἐγένετο οὕτως, ὥσπερ σὺ
ἔλεγες. Τί γὰρ ἔλεγον, ἔφη, ὅτε κατὰ [x] Σηλυμβρίαν

[u] Κέρατα οἴνου etc.] *Athen.* lib. 11. c. 7. Adde 6, 1, 2. et *Phavorinus* in v. Κέρας.

[x] Σηλυμβρίαν] MS. Eton. dat. Συλαβρίαν. Edit. *Flor.* Σηλυβρίαν. De quo loco *Leunclavius* ſic: " Ego cum iſtic eſſem, nec a " Turcis, nec ab ipſis Græcis " aliter hoc oppidum nomina- " ri audivi, quam Σηλυβρίαν, Si- " lyurian, non Selybrian, mi- " nus Selymbrian: quod ſane " cum corruptum eſſe judicem, " marginibus alteram illam " ſcripturam (ſcil. Σηλυβρίαν, " *Selybrian*) adnotavi." Hæc ille. Apud *Ptolem.* quidem l. 3. c. 11. ſcribitur Σηλυβρία. *Strabone* etiam lib. 7. p. 491. interprete, Σηλυβρία eſt ἡ τοῦ Σήλυος πόλις, cum βρία ſonet πόλις, eodem auctore, Θρακιστί. At vulgatam ſcripturam ſatis tuentur alii. *Herodot.* lib. 6.

Digitized by Google

ἀφίκῃ; Οὐκ ἔφησθα οἷόν τ' εἶναι, ἀλλ' εἰς Πέρινθον
16 ἐλθόντας διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν. Νῦν τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάρειμι καὶ ἐγὼ καὶ οὗτος Φρυνίσκος, εἷς τῶν στρατηγῶν, καὶ Πολυκράτης οὗτος, εἷς τῶν λοχαγῶν· καὶ ἔξω εἰσὶν ἀπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ πιστότατος ἑκάστῳ, πλὴν Νέωνος τοῦ Λακωνικοῦ. Εἰ οὖν βούλει πιστοτέραν εἶναι τὴν πρᾶξιν, καὶ ἐκείνους κάλεσον. Τὰ δὲ ὅπλα σὺ ἐλθὼν εἰπὲ, ὦ Πολύκρατες, ὅτι ἐγὼ κελεύω καταλιπεῖν· καὶ αὐτὸς ἐκεῖ καταλιπὼν τὴν μάχαιραν εἴσιθι.
17 Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης εἶπεν, ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων· [y] καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι, καὶ φίλους εὔνους ἔφη νομίζειν. Μετὰ ταῦτα δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον, οὓς ἔδει, πρῶτον Ξενοφῶν ἐπήρετο Σεύθην,
18 [z] τί δέοιτο χρῆσθαι τῇ στρατιᾷ. Ὁ δ' εἶπεν ὧδε· Μαισάδης ἦν μοι πατὴρ, ἐκείνου δ' ἦν ἀρχὴ [a] Μελανδέπται, καὶ Θυνοὶ, καὶ Θρανίψαι. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς χώρας, ἐπεὶ τὰ Ὀδρυσσῶν πράγματα ἐνόσησεν, ἐκπεσὼν ὁ πατὴρ, αὐτὸς μὲν θνήσκει νόσῳ· ἐγὼ δ' ἐξετράφην ὀρφανὸς παρὰ [b] Μηδόκῳ τῷ νῦν βασιλεῖ. Ἐπεὶ δὲ νεανίσκος ἐγενόμην, οὐκ ἐδυνάμην ζῆν, εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέπων· καὶ ἐκαθεζόμην [c] ἐνδίφριος αὐτῷ

c. 33. edit. *Gron.* — καὶ Σηλυμβρίη τε καὶ etc. *Steph.* Byz. Σηλυμβρία πόλις Θρᾴκης· κέκληται δὲ ἀπὸ Σήλυος· Βρία γὰρ κατὰ Θρᾷκας ἡ πόλις. Adde *Plin.* H. N. l. 4. c. 11. *Mel.* l. 2. c. 2. *Xen.* Hiſt. Græc. l. 1. haud longe ab init.

[y] Καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς etc.] *Thucyd.* l. 2. c. 101.

[z] Τί δέοιτο etc.] Hanc lectionem ex MSto Eton. reſtitui. Edit. *Flor.* et *Leuncl.* exhibent τι οἴοιτο — *Steph.* ὅ, τι οἴοιτο etc. Eodem illo verbo δέομαι mox infra utitur Seuthes, dum Xenophontis interrogationi reſpondet.

[a] Μελανδέπται etc.] MS. Eton. Μελανδῖται—Τρανίψαι.

[b] Μηδόκῳ] *Leuncl.* legendum ſuſpicatur Ἀμάδοκος.

[c] Ἐνδίφριος] In MSto Eton. edit. *Flor.* aliiſque vet. ἐν διφροις. At in iiſdem libris mox infra reperitur ἐνδιφρίους.

Digitized by Google

ἱκέτης, δοῦναί μοι, ὁπόσους δυνατὸς εἴη, ἄνδρας, ὅπως καὶ τοὺς ἐκβαλόντας ἡμᾶς, εἴ τι δυναίμην, κακὸν ποιοίην, καὶ ζῴην, μὴ εἰς τὴν ἐκείνου τράπεζαν ἀποβλέπων, ὥσπερ κύων. Ἐκ τούτου μοι δίδωσι τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς ἵππους, οὓς ὑμεῖς ὄψεσθε, ἐπειδὰν ἡμέρα γένηται. Καὶ νῦν ἐγὼ ζῶ τούτους ἔχων, ληϊζόμενος τὴν ἐμαυτοῦ πατρῴαν χώραν. Εἰ δέ μοι ὑμεῖς παραγένοισθε, οἶμαι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ῥᾳδίως ἀπολαβεῖν τὴν ἀρχήν. Ταῦτ' ἐστὶν, ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

Τί οὖν ἂν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺ δύναιο, εἰ ἔλθοι- 19
μεν, τῇ τε στρατιᾷ διδόναι καὶ τοῖς λοχαγοῖς καὶ τοῖς στρατηγοῖς, λέξον· ἵνα οὗτοι ἀπαγγείλωσιν. Ὁ δὲ ὑπέσχετο τῷ μὲν στρατιώτῃ Κυζικηνὸν, τῷ δὲ λοχαγῷ διμοιρίαν, τῷ δὲ στρατηγῷ τετραμοιρίαν· καὶ γῆν, ὁπόσην ἂν βούλωνται, καὶ ζεύγη, καὶ χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ τε-
τειχισμένον. Ἂν δ', ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ταῦτα [d] πειρώ- 20
μενος μὴ διαπράξωμαι, ἀλλά τις φόβος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ᾖ, δέξῃ εἰς τὴν σαυτοῦ, ἄν τις βούληται ἀπιέναι πρός σε; Ὁ δ' εἶπε· Καὶ ἀδελφοὺς γε ποιήσομαι, καὶ ἐνδιφρίους, καὶ κοινωνοὺς ἁπάντων, ὧν ἂν δυνώμεθα κτήσασθαι. Σοὶ δ', ὦ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω, καὶ εἴ τις σοί ἐστι θυγάτηρ, [e] ὠνήσομαι Θρᾳκίῳ νόμῳ· καὶ Βισάνθην οἴκησιν δώσω, ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ.

Ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ δεξιὰς δόντες καὶ λαβόν- C.III.
τες, ἀπήλαυνον· καὶ πρὸ ἡμέρας ἐγένοντο ἐπὶ τῷ στρα-

[c] Ἐνδίφριος] In MSto Eton. edit. *Flor.* aliiſque vet. ἐν δίφροις. At in iiſdem libris mox infra reperitur ἐνδιφρίους.

[d] Πειρώμενος μὴ etc.] MS. Eton. πειρώμενοι μὴ διαπράξωμεν, etc.

[e] Ὠνήσομαι] Conſule *Potter. Archæol.* Gr. l. 4. c. 11. Adde *Thevenotii* iter orientale l. 1. c 41.

Digitized by Google

τοπέδῳ, καὶ ἀπήγγειλαν ἑκάστοι τοῖς πέμψασιν. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, ὁ μὲν Ἀρίσταρχος πάλιν ἐκάλει τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγούς· τοῖς δ᾽ ἔδοξε τὴν μὲν πρὸς Ἀρίσταρχον ὁδὸν ἐᾶσαι, τὸ δὲ στράτευμα συγκαλέσαι. Καὶ συνῆλθον πάντες, πλὴν οἱ Νέωνος· οὗτοι δὲ [f] ἀπεῖχον ὡς δέκα στάδια. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἀναστὰς Ξενοφῶν εἶπε τάδε·

2 Ἄνδρες, διαπλεῖν μὲν, ἔνθα βουλόμεθα, Ἀρίσταρχος ὅδε, τριήρεις ἔχων, κωλύει· ὥστ᾽ εἰς πλοῖα οὐκ ἀσφαλὲς ἐμβαίνειν· οὗτος δὲ αὐτὸς εἰς Χερρόνησον κελεύει βίᾳ διὰ τοῦ ἱεροῦ ὄρους πορεύεσθαι· ἢν δὲ κρατήσαντες τούτου, ἐκεῖσε ἔλθωμεν, οὔτε πωλήσειν ἔτι φησὶν ὑμᾶς, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ, οὔτε ἐξαπατήσεσθαι ἔτι ὑμᾶς, ἀλλὰ λήψεσθαι μισθὸν μᾶλλον, οὔτε περιόψεσθαι ἔτι, ὥσπερ νυνὶ, ἐνδεομένους τῶν ἐπιτηδείων. Οὗτος μὲν ταῦτα λέγει· Σεύθης δέ φησιν, ἂν πρὸς ἐκεῖνον [g] ἴητε, εὖ ποιήσειν ὑμᾶς. Νῦν οὖν σκέψασθε, πότερον ἐνθάδε μένοντες τοῦτο [h] βουλεύσεσθε, ἢ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἐπανελθόντες. Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ, ἐπεὶ ἐνθάδε οὔτε ἀργύριον ἔχομεν, ὥστε ἀγοράζειν, οὔτε ἄνευ ἀργυρίου ἐῶσι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπανελθόντας εἰς τὰς κώμας, ὅθεν οἱ ἥττους ἐῶσι λαμβάνειν, ἐκεῖ ἔχοντας τὰ ἐπιτήδεια, ἀκούοντας, ὅ τι τις ὑμῶν δεῖται, αἱρεῖσθαι, ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ κράτιστον εἶναι. Καὶ [i] ὅτῳ, ἔφη, ταῦτα δοκεῖ, ἀράτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν πάντες. Ἀπιόντες τοίνυν,

[f] Ἀπεῖχον] Sic recte MS. Eton. Vulgo ſcribitur προσεῖχον.

[g] Ἴητε] Sic optime MS. Eton. Vulgo legitur ἥτε.

[h] Βουλεύσεσθε] Edit. *Leunclav.* perperam exhibet βουλεύεσθε. Ipſe ſecutus ſum MS. Eton. edit. *Flor.* et *Steph.*

[i] Ὅτῳ, ἔφη,] Sic MS. Eton. In libris vulgatis legitur ὅτῳ ὑμῖν. quod ferri nequit. *Muret.* rectius legit ὑμῶν.

ἔφη, συσκευάζεσθε, καὶ ἐπειδὰν παραγγείλῃ τις, ἕπεσθε τῷ ἡγουμένῳ.

Μετὰ τοῦτο Ξενοφῶν μὲν ἡγεῖτο, οἱ δ' εἵποντο. 3
Νέων δὲ καὶ παρὰ Ἀριστάρχου ἄλλοι ἔπειθον ἀποτρέπεσθαι· οἱ δὲ οὐχ ὑπήκουον. Ἐπεὶ δὲ ὅσον τριάκοντα σταδίους προεληλύθεσαν, ἀπαντᾷ Σεύθης. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἰδὼν αὐτὸν, προσελάσαι ἐκέλευσεν, [k] ὅπως πλείστων ἀκουόντων εἴποι αὐτῷ, ἃ ἐδόκει συμφέρειν. Ἐπεὶ 4
δὲ προσῆλθεν, εἶπεν ὁ Ξενοφῶν· Ἡμεῖς πορευόμεθα, ὅπου μέλλει τὸ στράτευμα ἕξειν τροφήν· ἐκεῖ δὲ ἀκούοντες καὶ σοῦ [l] καὶ τῶν τοῦ Λακωνικοῦ, αἱρησόμεθα, ἃ ἂν κράτιστα δοκοίη εἶναι. Ἢν οὖν ἡμῖν ἡγήσῃ, ὅπου πλεῖστά ἐστιν ἐπιτήδεια, ὑπὸ σοῦ νομιοῦμεν [m] ξενίζεσθαι. Καὶ ὁ Σεύθης εἶπεν· Ἀλλὰ οἶδα κώμας πολλὰς ἀθρόας, καὶ πάντα ἐχούσας τὰ ἐπιτήδεια, ἀπεχούσας ἡμῶν, ὅσον διελθόντες ἂν ἡδέως ἀριστῷμεν. Ἡγοῦ τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰς αὐτὰς τῆς δείλης, 5
συνῆλθον οἱ στρατιῶται, καὶ εἶπε Σεύθης τοιάδε· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν στρατεύεσθαι σὺν ἐμοί· καὶ ὑπισχνοῦμαι ὑμῖν τοῦ μηνὸς δώσειν Κυζικηνὸν, λοχαγοῖς τε καὶ στρατηγοῖς τὰ νομιζόμενα· ἔξω δὲ τούτων, τὸν ἄξιον τιμήσω· σῖτα δὲ καὶ ποτὰ, ὥσπερ καὶ νῦν, ἐκ τῆς χώρας λαμβάνοντες ἕξετε· ὁπόσα δὲ ἂν ἁλίσκεται, ἀξιώσω αὐτὸς ἔχειν, ἵνα ταῦτα [n] διατιθέμενος ὑμῖν τὸν

[k] Ὅπως πλείστων] MS. Eton. habet ὅπως ὀτιπλείστων.

[l] Καὶ τῶν τοῦ Λακωνικοῦ] i. e. καὶ τῶν τοῦ Ἀριστάρχου ἀγγέλων, vel ἐπαγγελμάτων.

[m] Ξενίζεσθαι] MS. Eton. et edit. *Flor.* dant ἐξενίσθαι.

[n] Διατιθέμενος] *Heſych.* Διαθήσει, τιμωρήσεται—πράσει. *Phavor.* Διαθέσει, (ſcrib. διαθήσει) τιμωρήσεται,—ἢ πράξει. Repone πράσει. Etymol. M. et *Suid.* Διατίθεσθαί λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ πωλεῖν τὰ προσόντα. *Suid.* et *Phavor.* Διαθέσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀποδόσθαι. *Thom. Magiſt.* Διατίθεμαι παθητικῶς, τὸ διάκειμαι, καὶ τὸ πωλῶ. Hæc utique verbi vis eſt Cy-

μισθὸν πορίζω. Καὶ τὰ μὲν φεύγοντα καὶ ἀποδιδράσκοντα ἡμεῖς ἱκανοὶ ἐσόμεθα διώκειν καὶ μαστεύειν· ἢν δέ τις ἀνθίστηται, σὺν ὑμῖν πειρασόμεθα χειροῦσθαι. Ἐπήρετο Ξενοφῶν· Πόσον δὲ ἀπὸ θαλάττης ἀξιώσεις συνέπεσθαί σοι τὸ στράτευμα; Ὁ δ᾽ ἀπεκρίνατο· Οὐδαμῇ πλεῖον ἑπτὰ ἡμερῶν, μεῖον δὲ πολλαχῇ.

6 Μετὰ ταῦτα ἐδίδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ· καὶ ἔλεγον πολλοὶ [o] κατὰ ταυτὰ, ὅτι παντὸς ἄξια λέγει Σεύθης· [p] χειμὼν γὰρ εἴη, καὶ οὔτε οἴκαδε ἀποπλεῖν τῷ βουλομένῳ δυνατὸν εἴη, διαγενέσθαι τε ἐν φιλίᾳ οὐχ οἷόν τ᾽ εἴη, εἰ δέοι ὠνουμένους ζῆν· ἐν δὲ τῇ πολεμίᾳ διατρίβειν καὶ τρέφεσθαι ἀσφαλέστερον μετὰ Σεύθου, ἢ μόνους, ὄντων ἀγαθῶν τοσούτων· εἰ δὲ μισθὸν προσλήψοιντο, εὕρημα ἐδόκει εἶναι. Ἐπὶ τούτοις εἶπε Ξενοφῶν· Εἴ τις ἀντιλέγει, λεγέτω· εἰ δὲ μὴ, [q] ἐπιψηφίζεσθε ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, ἐπεψηφίσαντο, καὶ ἔδοξε ταῦτα. Εὐθὺς δὲ Σεύθῃ εἶπεν, ὅτι συστρατεύσοιντο αὐτῷ.

7 Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τάξεις ἐσκήνησαν· στρατηγοὺς δὲ καὶ λοχαγοὺς ἐπὶ δεῖπνον Σεύθης ἐκάλεσε, πλησίον κώμην ἔχων. Ἐπεὶ δ᾽ ἐπὶ θύραις ἦσαν,

rop. 4, 5, 14. extr. Et *Arrian.* de exped. Alex. l. 1. c. 2. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν λείαν—Λυσανίᾳ καὶ Φιλώτᾳ παραδοὺς διατίθεσθαι. ſupra 6, 6. 21. Οἱ δὲ στρατιῶται, διαθέμενοι τὸν σῖτον, ὃν etc.

o Κατὰ ταυτὰ] Vulgo κατὰ ταῦτα. *Muret.* mavult κατὰ ταυτά.

p Χειμὼν γὰρ εἴη,] MS. Eton. repræſentat χειμὼν μὲν γὰρ etc. et τῷ τοῦτο βουλομένῳ etc.

q Ἐπιψηφίζεσθε] Sic partim ex MSto Eton. partim ex conjectura reſcripſi. In MSto legitur ἐπιψηφιζέσθω. In libris editis ἐπιψηφίζετε, et paulo poſt ἐπεψήφισαν, quod in ἐπεψηφίσαντο, priori emendationi congruenter, mutandum eſt. Conf. 5, 1, 8. Porro, Noſter infra, hujus ubi decreti meminit, verbo medio utitur: πάντες μὲν ἐλέγετε σὺν Σεύθῃ ἰέναι, πάντες δ᾽ ἐπεψηφίσασθε ταῦτα. Hanc ſcripturam Cl. etiam *Kuſtero* placuiſſe tandem inveni.

Digitized by Google

ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἰόντες, [1] ἦν τις Ἡρακλείδης Μαρωνεί-
της· οὗτος προσιὼν ἑνὶ ἑκάστῳ, οὕστινας ᾤετο ἔχειν τί
δοῦναι Σεύθῃ, πρῶτον μὲν πρὸς Παριανούς τινας, (οἳ παρ-
ῆσαν φιλίαν διαπραξόμενοι [2] πρὸς Μήδοκον, τὸν Ὀδρυσ-
σῶν βασιλέα, καὶ δῶρα ἄγοντες αὐτῷ τε καὶ τῇ γυ-
ναικὶ) ἔλεγεν, ὅτι Μήδοκος μὲν ἄνω εἴη δώδεκα ἡμερῶν
ἀπὸ θαλάττης ὁδόν· Σεύθης δὲ, ἐπειδὴ τὸ στράτευμα
τοῦτο εἴληφεν, ἄρχων ἔσοιτο ἐπὶ θαλάττῃ· γείτων οὖν
ὢν, ἱκανώτατος ἔσται ὑμᾶς καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν· ἢν
οὖν σωφρονῆτε, τούτῳ δώσετε, ὅ τι ἄγετε· καὶ ἄμεινον
ὑμῖν διακείσεται, ἢ ἐὰν Μηδόκῳ τῷ πρόσω οἰκοῦντι δῶ-
τε. Τούτους μὲν οὕτως ἔπειθεν. Αὖθις δὲ Τιμασίωνι 8
τῷ Δαρδανεῖ προσελθὼν, ἐπεὶ ἤκουεν αὐτῷ εἶναι καὶ ἐκ-
πώματα καὶ τάπιδας βαρβαρικὰς, ἔλεγεν, ὅτι νομί-
ζοιτο, ὁπότε ἐπὶ δεῖπνον καλέσαι Σεύθης, δωρεῖσθαι
αὐτῷ τοὺς κληθέντας· οὑτοσὶ δ᾽ ἂν μέγας ἐνθάδε γέ-
νηται, ἱκανὸς ἔσται σε καὶ οἴκαδε κατάγειν, καὶ ἐνθάδε
πλούσιον ποιῆσαι. Τοιαῦτα προὐμνᾶτο, ἑκάστῳ προσιών.
Προσελθὼν δὲ καὶ Ξενοφῶντι, ἔλεγε· Σὺ καὶ πόλεως
μεγίστης εἶ, καὶ παρὰ Σεύθῃ τὸ σὸν ὄνομα μέγιστόν ἐστι· 9
καὶ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἴσως ἀξιώσεις καὶ τείχη λαμβά-
νειν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον, καὶ χώ-
ραν· ἄξιον οὖν σοι καὶ μεγαλοπρεπέστατα τιμῆσαι Σεύ-
θην. Εὔνους δέ σοι ὢν παραινῶ· εὖ οἶδα γὰρ, ὅτι
ὅσῳ ἂν μείζω τούτων δωρήσῃ, τοσούτῳ μείζω ὑπὸ τού-
του ἀγαθὰ πείσῃ. Ἀκούων ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, ἠπόρει·

[1] Ἦν τις Ἡρακλείδης etc.] *Demetrius Phaler.* ſect. 156. *Athen.* l. 6. c. 13.

[2] Πρὸς Μήδοκον τὸν etc.] Sic MS. Eton. et *Muret.* Vulgo πρὸς Μήδοκον τῶν etc.

Digitized by Google

οὐ γὰρ διαβεβήκει ἔχων ἐκ Παρίου, εἰ μὴ παῖδα καὶ
ὅσον ἐφόδιον.

10 [t] Ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον, τῶν τε Θρα-
κῶν οἱ κράτιστοι τῶν τότε παρόντων, καὶ οἱ στρατηγοὶ
καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἴ τις πρεσβεία παρ-
ῆν ἀπὸ πόλεως, τὸ δεῖπνον μὲν ἦν καθημένοις κύκλῳ·
ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· [u] οὗτοι δ' ὅσοι
εἴκοσι, κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι [x] ζυμῖται
11 μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. Μά-
λιστα δὲ [y] αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο·
νόμος γὰρ ἦν. Καὶ πρῶτος τοῦτο ἐποίει Σεύθης· ἀνε-
λόμενος τοὺς παρακειμένους αὐτῷ ἄρτους, διέκλα κατὰ
μικρὸν, καὶ διεῤῥίπτει, οἷς αὐτῷ ἐδόκει· καὶ τὰ κρέα
ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών.
Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ [z] κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καθ' οὓς αἱ τρά-
12 πεζαι ἔκειντο. Ἀρκὰς δέ τις, Ἄρυστας ὄνομα, φαγεῖν
δεινὸς, τὸ μὲν διαῤῥίπτειν εἴα χαίρειν, λαβὼν δὲ εἰς
τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ
τὰ γόνατα, ἐδείπνει· κέρατα δ' οἴνου περιέφερον, καὶ

[t] Ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον etc.] *Athen.* l. 4. c. 13.

[u] Οὗτοι δ' ὅσον εἴκοσι,] Lectionem hanc agnoſcit *Athen.* l. 2. c. 10. Καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος, ἐν ἑβδόμῳ Ἀναβάσεως γράφει· τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· οὗτοι δ' ὅσον εἴκοσι etc. Idem ſimiliter l. 4. c. 13. MSto Eton. legitur οὗτοι δ' ἦσαν κρεῶν etc. Et illud εἴκοσι in aliis vet. codd. deeſſe teſtatur *Steph.*

[x] Ζυμῖται] MS. Eton. ζυμῆτες. Etymol. M. etiam Ἐκ τοῦ ζύμη, ζυμήτης, ἄρτος ποιός· οἷον ἄρτοι ζυμῆται, οἱ μεγάλοι. Reſpicit, opinor, hunc *Xen.* locum. At *J. Poll.* l. 6. ſegm. 32. habet ἄρτοι ζυμῖται; ſic enim ibi ſcribitur, nec non l. 6. ſegm. 62.

[y] Αἱ τράπεζαι] *Amaſ.* et interpres *Athen.* vertunt *menſæ*: minus recte; niſi vox *menſæ* ſit ipſis poſita pro *ferculа*, vel *lances*; nam eam ſic exponit Cl. *Burman.* ad *Petron.* Satyr. p. 157. *J. Poll.* l. 6. ſegm. 84. Τραπέζας δὲ ἐκάλουν καὶ τὰ σιτία, τὰ ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα. ubi lege, quæ notarunt *Jung.* et *Seb.*

[z] Κατὰ ταῦτα] Quidni ſcripſerit aliquis κατὰ ταυτὰ etc.

Digitized by Google

πάντες ἐδέχοντο· ὁ δ᾽ Ἄριστος, ἐπεὶ παρ᾽ αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκέτι δειπνοῦντα· Ἐκείνῳ, ἔφη, δός· σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ᾽ οὔπω. Ἀκούσας ὁ Σεύθης τὴν φωνὴν, ἠρώτα τὸν οἰνοχόον, τί λέγοι. Ὁ δὲ οἰνοχόος εἶπεν· Ἑλληνίζειν γὰρ ἠπίστατο. Ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο.

Ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θρᾷξ, 13
ἵππον ἔχων λευκόν· καὶ λαβὼν κέρας μεστὸν, εἶπε· Προπίνω σοι, ὦ Σεύθη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ᾽ οὗ καὶ διώκων, ὃν ἂν ἐθέλῃς, αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. Ἄλλος, παῖδα ἀγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. Καὶ Τιμασίων προπίνων ἐδωρήσατο φιάλην ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα· ἵνα κἀγὼ, ἔφη, σοὶ ἔχω δωρεῖσθαι καὶ τιμᾶν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν 14
ἠπορεῖτο, ὅ τι ποιήσοι· καὶ γὰρ ἐτύγχανεν, ὡς τιμώμενος, ἐν τῷ πλησιαιτάτῳ δίφρῳ Σεύθῃ καθήμενος. Ὁ δὲ Ἡρακλείδης ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸ κέρας ὀρέξαι τὸν οἰνοχόον. Ὁ δὲ Ξενοφῶν (ἤδη γὰρ [a] ὑποπεπωκὼς ἐτύγχανεν) ἀνέστη, θαῤῥαλέως δεξάμενος τὸ κέρας, καὶ εἶπεν· [b] Ἐγὼ δέ σοι, ὦ Σεύθη, δίδωμι ἐμαυτὸν καὶ 15

[a] Ὑποπεπωκὼς] *Schol.* ad *Ariſtoph.* Λυσιστρ. v. 396. Ὑποπεπωκυῖα exponit μεθύουσα· ὑποπίνειν γὰρ, μεθύσκεσθαι. Sic et *Suid.* Peſſime in pleriſque libris legitur ὑποπεπτωκώς. Vide ſis *Leopard.* emendat. l. 9. c. 23.

[b] Ἐγὼ δέ σοι ὦ etc.] Æſchinem, condiſcipulum ſuum, imitatus eſt Noſter, qui auctore *Laërt.* l. 2. ſegm. 34. Socratem ſic adloquutus eſt: Πένης εἰμὶ, καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω, δίδωμι δέ σοι ἐμαυτόν. Similiter *Seneca* de Benef. l. 1. c. 8.

Digitized by Google

τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστούς· καὶ οὐδένα ἄκοντα, ἀλλὰ πάντας [c] μᾶλλον ἐμοῦ σοὶ βουλομένους φίλους εἶναι. Καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν σε προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ προϊέμενοι καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ προκινδυνεύειν· μεθ᾽ ὧν, ἄν οἱ θεοὶ θέλωσι, πολλὴν χώραν τὴν μὲν ἀπολήψῃ, πατρῴαν οὖσαν, τὴν δὲ κτήσῃ· πολλοὺς δὲ ἵππους, πολλοὺς δὲ ἄνδρας καὶ γυναῖκας καλὰς κτήσῃ, οὓς οὐ λῄζεσθαι δεήσει, ἀλλ᾽ αὐτοὶ φέροντες παρ-
16 έσονται πρός σε δῶρα. [d] Ἀναστὰς ὁ Σεύθης συνεξέπιε, καὶ συγκατεσκέδασε τῷ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ κέρας. Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον Κερασούνταιοι, οἳ σημαίνουσιν αὐλοῖς τε καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε καὶ οἷον [e] μα-

[c] Μᾶλλον ἐμοῦ] MS. Eton. dat μᾶλλον ἔτι ἐμοῦ.

[d] Ἀναστὰς ὁ Σεύθης etc.] Sic libri editi, quos vidi, omnes. *Athen.* paulo aliter — Καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε, καὶ etc. ut in editis Xenoph. exemplaribus. MS. Eton.—συγκατεσκεδάσατο μετὰ τοῦτο κέρας. *Suidas*: Κατασκεδάζειν· γενικῇ· Ἔθος ἦν Θρᾴκιον ἐν τοῖς συμποσίοις, ἵνα, ὅταν πίωσι τοῦ οἴνου οἱ συμπόται, ὅσον δύνωνται, τὸ λοιπὸν τοῦ οἴνου καταχέωσι κατὰ τῶν ἱματίων τῶν συμποτῶν ὅπερ ἔλεγον κατασκεδάζειν. Οὕτω Ξενοφῶν ἐν τῇ ζ´ τῆς τοῦ Κύρου Ἀναβάσεως. Μέμνηται τούτου καὶ ὁ μέγας Πλάτων ἐν τοῖς Νόμοις. Καὶ ὁ μὲν Ξενοφῶν λέγει· Ἀναστὰς ὡς εὐθὺς συνέπιε, καὶ συγκατεσκεδάσατο τὸ μετ᾽ αὐτοῦ κέρας. Peſſime ὡς εὐθὺς, pro ὁ Σεύθης. Sed et quæ ſequuntur, ſic legenda putat Clar. *Kuſter.* — συνεξέπιε, καὶ συγκατεσκεδάσατο εἰς τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ τὸ κέρας. Opinor, recte. Niſi mavis—συγκατεσκέδασε κατὰ τοὺς μετ᾽. etc. *Leuncl.* autem legit συγκατεδάσατο τῷ etc. atque adeo vertit:—*et illi, qui proximus ab ipſo erat, partem porrigebat.* Celeber. etiam *Grammius* hoc verbum ex *Euſtathio* in textum reſtituendum cenſuit. Sed magis mihi placet verbum vulgatum, tum quod adferat id *Suidas*, tum quod *Plato* etiam morem illum vinum effundendi tangat de Leg. l. 1. fere medio: Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκράτῳ παντάπασι χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ αὐτοὶ, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι, καλὸν καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Hæc *Platonis* verba (mutato tantum, uti fit, ἀκράτῳ in ἀκρατοποσίαις) exſcripſit *Athenæus* l. 10. c. 8. extremo.

[e] Μαγάδι] MS. Eton. μεγάδιν. *Athen.* l. 4. c. ult. Ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταυτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται — Οἶδα δὲ, ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατὸν, καθά-

Digitized by Google

γάδι σαλπίζοντες. Καὶ αὐτὸς Σεύθης ἀναστὰς ἀνέκραγέ τε πολεμικὸν, καὶ ἐξήλατο, ὥσπερ βέλος φυλαττόμενος, μάλα ἐλαφρῶς. Εἰσῄεσαν δὲ καὶ γελωτοποιοί.

Ὡς δ' ἦν ἥλιος ἐπὶ δυσμαῖς, ἀνέστησαν οἱ Ἕλλη- 17
νες, καὶ εἶπον, ὅτι ὥρα εἴη νυκτοφύλακας καθιστάναι,
καὶ σύνθημα παραδιδόναι. Καὶ Σεύθην ἐκέλευον παρ-
αγγεῖλαι, ὅπως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ στρατόπεδα μηδεὶς
τῶν Θρᾳκῶν εἴσεισι νυκτός· οἵ τε γὰρ πολέμιοι Θρᾷκες
ἡμῖν, καὶ ὑμεῖς οἱ φίλοι. Ὡς δ' [f] ἐξῄεσαν, συνανέστη 18
ὁ Σεύθης, οὐδὲν τι μεθύοντι ἐοικώς. Ἐξελθὼν δ' εἶ-
πεν, αὐτοὺς τοὺς στρατηγοὺς ἀποκαλέσας· Ὦ ἄνδρες, οἱ
πολέμιοι ἡμῶν οὐκ ἴσασί πω τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν·
ἢν οὖν ἔλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς, πρὶν φυλάξασθαι, ὥστε μὴ
ληφθῆναι, ἢ παρασκευάσασθαι, ὥστε ἀμύνασθαι, μά-
λιστα ἂν λάβοιμεν χρήματα καὶ ἀνθρώπους. Συνεπῄ-
νουν ταῦτα οἱ στρατηγοὶ, καὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. Ὁ δ'
εἶπε· Παρασκευασάμενοι ἀναμένετε· ἐγὼ δ', ὁπόταν
καιρὸς εἴη, ἥξω παρ' ὑμᾶς· καὶ τοὺς πελταστὰς καὶ
ὑμᾶς ἀναλαβὼν, ἡγήσομαι σὺν τοῖς θεοῖς. Καὶ ὁ Ξε- 19
νοφῶν εἶπε· Σκέψαι τοίνυν, εἴπερ νυκτὸς πορευσόμεθα,
εἰ ὁ Ἑλληνικὸς νόμος κάλλιον ἔχει· μεθ' ἡμέραν μὲν
γὰρ ἐν ταῖς πορείαις ἡγεῖται τοῦ στρατεύματος, ὁποῖον
ἀεὶ πρὸς τὴν χώραν συμφέρει, ἐάν τε ὁπλιτικὸν, ἐάν
τε ἱππικόν· νύκτωρ δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησίν ἐστιν ἡγεῖσθαι
τὸ βραδύτατον· οὕτω γὰρ ἥκιστα διασπᾶται τὰ στρατεύ-
ματα, καὶ ἥκιστα λανθάνουσιν ἀποδιδράσκοντες ἀλλή-

περ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Adde *J. Poll.* l. 4. ſegm. 61. et *Meurſ.* lect. Attic. l. 4. c. 20.

[f] Ἐξῄεσαν,] MS. Eton. exhibet ἀνέστησαν.

Digitized by Google

λοις· οἱ δὲ διασπασθέντες πολλάκις καὶ περιπίπτουσιν
ἀλλήλοις, καὶ ἀγνοοῦντες κακῶς ποιοῦσι καὶ πάσχουσιν.
20 Εἶπεν οὖν Σεύθης· Ὀρθῶς τε λέγετε, καὶ τῷ νόμῳ τῷ
ὑμετέρῳ πείσομαι. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡγεμόνας δώσω, τῶν
πρεσβυτάτων τοὺς ἐμπειροτάτους τῆς χώρας, αὐτὸς δ᾽
ἐφέψομαι τελευταῖος, τοὺς ἵππους ἔχων· ταχὺ γὰρ πρῶ-
τος, ἂν δέῃ, παρέσομαι. Σύνθημα δ᾽ εἶπον [z] Ἀθη-
ναῖοι κατὰ τὴν συγγένειαν. Ταῦτ᾽ εἰπόντες ἀνεπαύοντο.

21 Ἡνίκα δ᾽ ἦν ἀμφὶ μέσας νύκτας, παρῆν Σεύθης,
ἔχων τοὺς ἱππέας τεθωρακισμένους, καὶ τοὺς πελταστὰς
σὺν τοῖς ὅπλοις. Καὶ ἐπεὶ παρέδωκε τοὺς ἡγεμόνας,
οἱ μὲν ὁπλῖται ἡγοῦντο, οἱ δὲ πελτασταὶ εἵποντο, οἱ δὲ
22 ἱππεῖς ὠπισθοφυλάκουν. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν, ὁ Σεύθης
παρήλαυνεν εἰς τὸ πρόσθεν, καὶ ἐπῄνεσε τὸν Ἑλληνικὸν
νόμον· πολλάκις γὰρ ἔφη νύκτωρ αὐτὸς, καὶ σὺν ὀλί-
γοις πορευόμενος, ἀποσπασθῆναι σὺν τοῖς ἵπποις ἀπὸ
τῶν πεζῶν· νῦν δὲ, ὥσπερ δεῖ, ἀθρόοι πάντες ἅμα τῇ
ἡμέρᾳ φαινόμεθα. Ἀλλ᾽ ὑμεῖς μὲν περιμένετε αὐτοῦ,
23 καὶ ἀναπαύεσθε· ἐγὼ δὲ σκεψάμενός τι ἥξω. Ταῦτ᾽
εἰπὼν ἤλαυνε δι᾽ ὄρους, ὁδόν τινα λαβών. Ἐπεὶ δ᾽ ἀφί-
κετο εἰς χιόνα πολλὴν, ἐσκέψατο ἐν τῇ ὁδῷ, εἰ εἴη ἴχνη
ἀνθρώπων ἢ προηγούμενα, ἢ ἐναντία. Ἐπεὶ δὲ ἀτριβῆ
ἑώρα τὴν ὁδὸν, ἥκει ταχὺ πάλιν, καὶ ἔλεγε· Καλῶς, ὦ

z Ἀθηναῖοι κατὰ etc.] MS. Eton. dat Ἀθηναίαν. quam ſcripturam ſequutus, *Minervam* fuiſſe teſſeram, *Binghamus*, verſionis Anglic. auctor non indoctus, autumavit. *Ablancortius* cenſuiſſe videtur, ipſam vocem Ἀθηναῖοι teſſeræ loco propoſitam fuiſſe. At ejus potius, quæcunque tandem vox eſſet, auctores, opinor, erant Athenienſes; quippe quod Græci jam militarem operam Seuthæ navarent, qui Athenienſibus cognatione junctus erat, uti ſupra 6, 2, 17. atque adeo munus hoc ipſis Græci cæteri minus inviderent.

Digitized by Google

ἄνδρες, ἔσται, ἐὰν θεὸς θέλῃ· τοὺς γὰρ ἀνθρώπους λή-
σομεν ἐπιπεσόντες. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἡγήσομαι τοῖς ἵπ-
ποις, ὅπως, ἄν τινα ἴδωμεν, μὴ διαφυγὼν σημήνῃ τοῖς
πολεμίοις· ὑμεῖς δ' ἕπεσθε· κἂν λειφθῆτε, τῷ στίβῳ τῶν
ἵππων ἕπεσθε· ὑπερβάντες δὲ τὰ ὄρη ἥξομεν εἰς τὰς
κώμας πολλάς τε καὶ εὐδαίμονας.

Ἡνίκα δὲ ἦν μέσον ἡμέρας, ἤδη τε ἦν ἐπὶ τοῖς 24
ἄκροις, καὶ κατιδὼν τὰς κώμας, ἧκεν ἐλαύνων πρὸς τοὺς
ὁπλίτας, καὶ ἔλεγεν· Ἀφήσω ἤδη καταθεῖν τοὺς μὲν
ἱππέας εἰς τὸ πεδίον, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰς κώ-
μας. Ἀλλ' ἕπεσθε ὡς ἂν δύνησθε τάχιστα, ὅπως, ἄν
τις ὑφιστῆται, ἀλέξησθε. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν,
κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου. Καὶ ὃς ἤρετο· Τί καταβαίνεις, 25
ἐπεὶ σπεύδειν δεῖ; Οἶδα, ἔφη, ὅτι οὐκ ἐμοῦ μόνου δέῃ·
οἱ δ' ὁπλῖται θᾶττον δραμοῦνται καὶ ἥδιον, ἂν καὶ ἐγὼ
πεζὸς ἡγῶμαι.

Μετὰ ταῦτα ᾤχετο καὶ Τιμασίων μετ' αὐτοῦ, 26
ἔχων ἱππέας ὡς τετταράκοντα τῶν Ἑλλήνων. Ξενο-
φῶν δὲ παρηγγύησε τοὺς εἰς τριάκοντα ἔτη παριέναι
[h] ἀπὸ τῶν λόχων εὐζώνους. Καὶ αὐτὸς μὲν [i] ἐτρόχα-
ζε, τούτους ἔχων· Κλεάνωρ δὲ ἡγεῖτο τῶν ἄλλων Ἑλλή-
νων. Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς κώμαις ἦσαν, Σεύθης, ἔχων ὅσον 27
πεντήκοντα ἱππέας, προσελάσας εἶπε· Τάδε δή, ὦ
Ξενοφῶν, ἃ σὺ ἔλεγες· ἔχονται οἱ ἄνθρωποι· ἀλλὰ
γὰρ οἱ ἱππεῖς ἔρημοι οἴχονταί μοι, ἄλλος ἀλλαχῇ διώ-

h Ἀπὸ τῶν λόχων] In Eton. MSto, edit. vet. et *Leuncl.* legitur ἀπὸ τῶν λοχαγῶν. Sed rectius *Steph.* ſcripturam receptam repræſentavit.

i Ἐτρόχαζε] *Heſych.* et *Phavor.* Τροχάσας, σπεύσας, δραμών, προλαβών. *Suid.* Τροχάζειν, διατρέχειν. Eodem hoc verbo uſus eſt noſter *Hiſt. Græc.* l. 7. fere medio: καὶ τὸ μὲν πρῶτον ταχέως ἡγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον.

Digitized by Google

κων· καὶ δέδοικα, μὴ συστάντες ἀθρόοι που κακόν τι ἐργάσωνται οἱ πολέμιοι. Δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καταμένειν τινὰς ἡμῶν· μεσταὶ γάρ εἰσιν ἀνθρώπων.
28 Ἀλλ᾽ ἐγὼ μέν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺν οἷς ἔχω, τὰ ἄκρα καταλήψομαι· σὺ δὲ Κλεάνορα κέλευε διὰ τοῦ πεδίου παρατεῖναι τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς κώμας. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, συνηλίσθησαν ἀνδράποδα μὲν ὡς χίλια, βόες δὲ δισχίλιοι, καὶ ἄλλα πρόβατα μύρια. Καὶ τότε μὲν αὐτοῦ ηὐλίσθησαν.

C.IV. Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ κατακαύσας ὁ Σεύθης τὰς κώμας παντελῶς, καὶ οὐδεμίαν οἰκίαν λιπών, (ὅπως φόβον ἐνθείη καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷα πείσονται, ἂν μὴ πείθωνται) ἀπῄει πάλιν. Καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπέπεμψε διατίθεσθαι Ἡρακλείδῃ εἰς Πέρινθον, ὅπως μισθὸς γένηται τοῖς στρατιώταις· αὐτὸς δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο ἀνὰ τὸ Θυνῶν πεδίον. Οἱ δ᾽ ἐκλιπόντες, ἔφευγον εἰς τὰ ὄρη.

2 Ἦν δὲ χιὼν πολλή, καὶ ψῦχος οὕτως, ὥστε τὸ ὕδωρ, ὃ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον, ἐπήγνυτο, καὶ ὁ οἶνος ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥῖνες ἀπεκαίοντο καὶ ὦτα. Καὶ τότε δῆλον ἐγένετο, οὗ ἕνεκα οἱ Θρᾷκες [k] τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι καὶ τοῖς ὠσί, [l] καὶ χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέρνοις, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς· καὶ [m] ζειρὰς με-

[k] Τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ etc.] Significationis ejus, quam vox ἀλωπεκὶς hoc loco poſtulat, exemplum ſe deſiderare ait *Steph.* in Theſ. nec ullum profert *Conſtant.* Cæterum, morem hunc Thracum tangit eruditiſſ. *Montfauc.* Antiq. illuſtr. T. 4. part. 1. p. 31. *Herodot.* l. 7. c. 75. Θρήϊκες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλωπεκέας ἔχοντες, etc.

[l] Καὶ χιτῶνας οὐ etc.] *Ovid.* Triſt. l. 3. el. 10. v. 13. l. 5. el. 7. v. 49.

[m] Ζειρὰς] Sic ſcribendum ὀξυτόνως: cum libri hactenus editi mendoſe repræſentent ζεῖρας. Etymol. M. Ζειραὶ χιτῶ-

Digitized by Google

χρι ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ χλαμύδας.
Ἀφιεὶς δὲ [a] τῶν αἰχμαλώτων ὁ Σεύθης εἰς τὰ ὄρη, 3
ἔλεγεν, ὅτι, εἰ μὴ καταβήσονται οἰκήσοντες καὶ πείσονται, ὅτι κατακαύσει καὶ τούτων τὰς κώμας καὶ τὸν σῖτον, καὶ ἀπολοῦνται τῷ λιμῷ. Ἐκ τούτου κατέβαινον καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες καὶ οἱ πρεσβύτεροι· οἱ δὲ νεώτεροι ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμαις ηὐλίζοντο. Καὶ 4
ὁ Σεύθης καταμαθὼν, ἐκέλευσε τὸν Ξενοφῶντα τῶν ὁπλιτῶν τοὺς νεωτάτους λαβόντα συνέπεσθαι. Καὶ ἀναστάντες τῆς νυκτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρῆσαν ἐπὶ ταῖς κώμαις· καὶ οἱ μὲν πλεῖστοι ἐξέφυγον· (πλησίον γὰρ ἦν τὸ ὄρος) ὅσους δὲ κατέλαβον, κατηκόντισεν ἅπαντας ὁ Σεύθης.

Ἐπισθένης δὲ ἦν τις Ὀλύνθιος παιδεραστὴς, ὃς ἰδὼν 5
καλὸν παῖδα ἡβάσκοντα ἄρτι, πέλτην ἔχοντα, μέλλοντα ἀποθνήσκειν, προσδραμὼν Ξενοφῶντα ἱκέτευσε βοηθῆσαι παιδὶ καλῷ· Καὶ ὃς προσελθὼν τῷ Σεύθῃ δέεται, μὴ ἀποκτεῖναι τὸν παῖδα· καὶ τοῦ Ἐπισθένους διηγεῖται τὸν τρόπον, καὶ ὅτι λόχον ποτὲ συνελέξατο, σκοπῶν οὐδὲν ἄλλο, ἢ εἴ τινες εἶεν καλοί· καὶ μετὰ τούτων ἦν ἀνὴρ ἀγαθός. Ὁ δὲ Σεύθης ἤρετο· Ἦ καὶ 6
ἐθέλοις ἂν, ὦ Ἐπίσθενες, ὑπὲρ τούτου ἀποθανεῖν; Ὁ δ᾽

νες ἀνακεκολπωμένοι, ἢ ἀνάκωλοι. Ξενοφῶν· Καὶ ζειρὰς μέχρι τῶν ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ χλαμύδα. Ubi notandum, articulum ante ποδῶν reperiri, ſicut in MSto Eton. *Harpocrat.* Ζειρὰ, ἤτοι σειρὰ, ὥς τινὲς, ἦν ἔνδυμά τι, ὃ ἐπενδύοντο μετὰ τοὺς χιτῶνας, ὥσπερ ἐφαπτίδας. Deinde, citato Lyſia, verba hæc Xenophont. adducit, male ſcribens ἐν ἕκτῃ ἀναβάσεως, pro ἐν ἑβδόμῃ. Adde *Suid. Phavor.* et *Heſych.* De Arabibus ſic *Herodot.* l. 7. c. 69. ζειρὰς ὑπεζωσμένοι ἔσαν, et c. 72. Θρήϊκες δὲ, ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλωπεκέας ἔχοντες, ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα κιθῶνας· ἐπὶ δὲ, ζειρὰς περιβεβλημένοι ποικίλας.

[a] Τῶν αἰχμαλώτων] Supple τινάς.

ἐπανατείνας τὸν τράχηλον· Παῖε, εἶπεν, εἰ κελεύει ὁ παῖς, καὶ μέλλει χάριν εἰδέναι. Ἐπήρετο ὁ Σεύθης τὸν παῖδα, εἰ παίσειεν αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου. Οὐκ εἴα ὁ παῖς, ἀλλ' ἱκέτευε μηδὲ ἕτερον κατακαίνειν. Ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἐπιθένης, περιλαβὼν τὸν παῖδα, εἶπεν· Ὥρα σοι, ὦ Σεύθη, περὶ τοῦδε μοι διαμάχεσθαι· οὐ
7 γὰρ μεθήσω τὸν παῖδα. Ὁ δὲ Σεύθης γελῶν, ταῦτα μὲν εἴα· ἔδοξε δ' αὐτῷ αὐτοῦ αὐλισθῆναι, ἵνα μὴ ἐκ τούτων τῶν κωμῶν οἱ ἐπὶ τοῦ ὄρους τρέφοιντο. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῷ πεδίῳ ὑποκαταβὰς ἐσκήνου· Ξενοφῶν δὲ ἔχων τοὺς ἐπιλέκτους, ἐν τῇ ὑπὸ τὸ ὄρος ἀνωτάτω κώμῃ, καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, ἐν τοῖς ὀρεινοῖς τοῖς καλουμένοις Θρᾳξὶ, πλησίον κατεσκήνησαν.

8 Ἐκ τούτου ἡμέραι οὐ πολλαὶ διετρίβοντο, καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Θρᾷκες, καταβαίνοντες πρὸς τὸν Σεύθην, περὶ ὁμήρων καὶ σπονδῶν διεπράττοντο. Καὶ Ξενοφῶν ἐλθὼν ἔλεγε τῷ Σεύθῃ, ὅτι ἐν πονηροῖς τόποις σκηνῷεν, καὶ πλησίον εἶεν οἱ πολέμιοι· ἥδιον δ' ἂν ἔξω αὐλίζεσθαι ἔφη ἐν ἐχυροῖς ἂν χωρίοις μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς στενοῖς, ὥστε ἀπολέσθαι. Ὁ δὲ θαῤῥεῖν ἐκέλευε, καὶ ἔδει-
9 ξεν ὁμήρους παρόντας αὐτῷ. Ἐδέοντο δὲ καὶ τοῦ Ξενοφῶντος καταβαίνοντές τινες τῶν ἐκ τοῦ ὄρους, συμπρᾶξαι σφίσι τὰς σπονδάς. Ὁ δ' ὡμολόγει, καὶ θαῤῥεῖν ἐκέλευε, καὶ ἠγγυᾶτο μηδὲν αὐτοὺς κακὸν πείσεσθαι πειθομένους Σεύθῃ. Οἱ δ' ἄρα ταῦτ' ἔλεγον κατασκοπῆς ἕνεκα.

10 Ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἐγένετο· εἰς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ἐπιτίθενται ἐλθόντες ἐκ τοῦ ὄρους οἱ Θυνοί. Καὶ ἡγεμὼν μὲν ἦν ὁ δεσπότης ἑκάστης οἰκίας· χαλεπὸν γὰρ ἦν ἄλλῳ τὰς οἰκίας, σκότους ὄντος, ἀνευρίσκειν ἐν

Digitized by Google

ταῖς κώμαις· καὶ γὰρ αἱ οἰκίαι κύκλῳ περιεσταύρωντο μεγάλοις σταυροῖς, τῶν προβάτων ἕνεκα. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο κατὰ τὰς θύρας ἑκάστου οἰκήματος, οἱ μὲν εἰσηκόντιζον, οἱ δὲ τοῖς σκυτάλοις ἔβαλλον, ἃ ἔχειν ἔφασαν, ὡς ἀποκόψοντες τῶν δοράτων τὰς λόγχας· οἱ δὲ ἐνεπίμπρασαν· καὶ Ξενοφῶντα ὀνομαστὶ καλοῦντες, ἐξιόντα ἐκέλευον ἀποθνήσκειν, ἢ αὐτοῦ ἔφασαν κατακαυθήσεσθαι αὐτόν. 11

Καὶ ἤδη τε διὰ τοῦ ὀρόφου ἐφαίνετο πῦρ, καὶ ἐντεθωρακισμένοι οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν, ἀσπίδας καὶ μαχαίρας καὶ κράνη ἔχοντας. Καὶ Σιλανὸς Μακέστιος, ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα ὤν, σημαίνει τῇ σάλπιγγι· καὶ εὐθὺς ἐκπηδῶσιν ἐσπασμένοι τὰ ξίφη καὶ οἱ ἐκ τῶν ἄλλων σκηνωμάτων. Οἱ δὲ Θρᾷκες φεύγουσιν, ὥσπερ δὴ τρόπος αὐτοῖς, ὄπισθεν περιβαλλόμενοι τὰς πέλτας· καὶ αὐτῶν ὑπεραλλομένων τοὺς σταυροὺς ἐλήφθησάν τινες κρεμασθέντες, ἐνισχομένων τῶν πελτῶν ἐν τοῖς σταυροῖς· οἱ δὲ καὶ ἀπέθανον, διαμαρτόντες τῶν ἐξόδων· οἱ δ' Ἕλληνες ἐδίωκον ἔξω τῆς κώμης. Τῶν τε Θυνῶν ὑποστραφέντες τινὲς ἐν τῷ σκότει, τοὺς παρατρέχοντας παρ' οἰκίαν καιομένην ἠκόντιζον εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκότους· καὶ ἔτρωσαν Ἱερώνυμόν τε καὶ Εὐοδέον τὸν λοχαγὸν, καὶ Θεαγένην δὲ Λοκρὸν τὸν λοχαγόν· ἀπέθανε δὲ οὐδείς, κατεκαύθη μέντοι καὶ [o] ἐσθής τινων καὶ σκεύη. Σεύθης δὲ ἧκε βοηθήσων σὺν ἑπτὰ ἱππεῦσι τοῖς πρώτοις, καὶ τὸν σαλπιγκτὴν ἔχων τὸν Θρᾴκιον. [p] Καὶ ἐπείπερ ᾔσθετο, ὅσον περ χρόνον ἐβοήθει, τοσοῦτον καὶ τὸ κέρας ἐφθέγγετο αὐτῷ· ὥστε καὶ

12 13 14 15

[o] Ἐσθής τινων καὶ σκεύη.] Sic MS. Eton. At in pleriſque edit. legitur ἐστιν ὧν καὶ σκεύη. *Muret.* mavult: — ἐστιν ὧν τὰ σκεύη.

Digitized by Google

τοῦτο φόβον συμπαρεῖχε τοῖς πολεμίοις. Ἐπεὶ δὲ ἦλθεν, ἐδεξιοῦτό τε καὶ ἔλεγεν, ὅτι οἴοιτο τεθνεῶτας πολλοὺς εὑρίσκειν.

16 Ἐκ τούτου ὁ Ξενοφῶν δεῖται τοὺς ὁμήρους τε αὐτῷ παραδοῦναι, καὶ ἐπὶ τὸ ὄρος, εἰ βούλεται, συστρατεύεσθαι· εἰ δὲ μὴ, αὐτὸν ἐᾶσαι. Τῇ οὖν ὑστεραίᾳ παραδίδωσιν ὁ Σεύθης τοὺς ὁμήρους, πρεσβυτέρους ἄνδρας, τοὺς κρατίστους, ὡς ἔφασαν, τῶν ὀρεινῶν· καὶ αὐτὸς ἔρχεται σὺν τῇ δυνάμει. Ἤδη δ' εἶχε καὶ τριπλασίαν δύναμιν ὁ Σεύθης· ἐκ γὰρ τῶν Ὀδρυσῶν, ἀκούοντες, ἃ πράττοι ὁ
17 Σεύθης, πολλοὶ κατέβαινον συστρατευσόμενοι. Οἱ δὲ Θυνοὶ, ἐπεὶ εἶδον ἀπὸ τοῦ ὄρους πολλοὺς μὲν ὁπλίτας, πολλοὺς δὲ πελταστὰς, πολλοὺς δὲ ἱππεῖς, καταβάντες ἱκέτευον σπείσασθαι· καὶ πάντα ὡμολόγουν ποιήσειν, καὶ τὰ πιστὰ λαμβάνειν ἐκέλευον. Ὁ δὲ Σεύθης, καλέσας τὸν Ξενοφῶντα, ἐπεδείκνυεν, ἃ λέγοιεν· καὶ οὐκ ἂν ἔφη σπείσασθαι, εἰ Ξενοφῶν βούλοιτο τιμωρήσασθαι
18 αὐτοὺς τῆς ἐπιθέσεως. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλ' ἔγωγε ἱκανὴν νομίζω δίκην ἔχειν, εἰ οὗτοι δοῦλοι ἔσονται ἀντ' ἐλευθέρων· συμβουλεύειν μέντοι ἔφη αὐτῷ, τολοιπὸν ὁμήρους λαμβάνειν τοὺς δυνατωτάτους κακόν τι ποιεῖν, τοὺς δὲ γέροντας οἴκοι ἐᾶν. Οἱ μὲν οὖν ταύτῃ πάντες προσωμολόγουν.

C.V. Ὑπερβάλλουσι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ Βυζαντίου Θρᾷκας, εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον· αὕτη δ' ἦν οὐκέτι ἀρχὴ [q] Μαισάδου, ἀλλὰ Τήρου τοῦ Ὀδρύσου ἀρχαίου τινός. Καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἐνταῦθα ἔχων τὴν τιμὴν τῆς λείας

[p] Καὶ ἐπείπερ ᾔσθετο,] *Muret.* legit: Καὶ ἐπεὶ παρίστατο, etc.

[q] Μαισάδου,] Seuthæ *ſcil.* patris; de quo 7, 2, 18. Vulgo male ſcribitur h. l. Μησάδου.

παρῆν. Καὶ Σεύθης, ἐξαγαγὼν ζεύγη ἡμιονικὰ τρία,
(οὐ γὰρ ἦν πλείω) τὰ δ' ἄλλα βοεικὰ, καλέσας Ξενο-
φῶντα ἐκέλευσε λαβεῖν, τὰ δ' ἄλλα διανεῖμαι τοῖς
στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς. Ξενοφῶν δὲ τάδ' εἶπεν· Ἐμοὶ 2
μὲν τοίνυν ἀρκεῖ καὶ αὖθις λαβεῖν· τούτοις δὲ τοῖς στρα-
τηγοῖς δώρου, οἳ σὺν ἐμοὶ ἠκολούθησαν, καὶ λοχα-
γοῖς. Καὶ τῶν ζευγῶν λαμβάνει ἓν μὲν Τιμασίων ὁ
Δαρδανεὺς, ἓν δὲ Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος, ἓν δὲ Φρυ-
νίσκος ὁ Ἀχαιός· τὰ δὲ βοεικὰ ζεύγη τοῖς λοχαγοῖς
[r] κατεμέρισε. Τὸν δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν, ἐξεληλυθό- 3
τος ἤδη τοῦ μηνὸς, εἴκοσι μόνον ἡμερῶν· ὁ γὰρ Ἡρα-
κλείδης ἔλεγεν ὅτι οὐ πλεῖον ἐμπωλῆσαι. Ὁ οὖν Ξε-
νοφῶν [s] ἀχθεσθεὶς εἶπε· Δοκεῖς μοι, ὦ Ἡρακλείδη, οὐχ
ὡς δεῖ κήδεσθαι Σεύθου· εἰ γὰρ ἐκήδου, ἧκες ἂν πλήρη
φέρων τὸν μισθὸν, καὶ [t] προσδανεισάμενος, εἰ μή γ' ἄλ-
λως ἐδύνω, καὶ ἀποδόμενος τὰ σαυτοῦ ἱμάτια.

Ἐντεῦθεν ὁ Ἡρακλείδης ἠχθέσθη τε, καὶ ἔδεισε, 4
μὴ ἐκ τῆς Σεύθου φιλίας ἐκβληθείη· καὶ ὅ τι ἐδύνατο
ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύ-
θην. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν, ὅτι
οὐκ εἶχον τὸν μισθόν· Σεύθης δὲ ἤχθετο αὐτῷ, ὅτι ἐν-
τόνως τοῖς στρατιώταις ἀπῄτει τὸν μισθόν. Καὶ τέως
μὲν ἀεὶ ἐμέμνητο, ὡς, ἐπειδὰν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθοι,
παραδώσει αὐτῷ Βισάνθην, καὶ Γάνον, καὶ Νέον τεῖχος·
ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου οὐδενὸς ἔτι τούτων ἐμέμνητο. Ὁ
μὲν γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τοῦτο διαβεβλήκει, ὡς οὐκ ἀσ-
φαλὲς εἴη, τείχη παραδιδόναι ἀνδρὶ δύναμιν ἔχοντι.

[r] Κατεμέρισε] MS. Eton. repræſentat κατεμερίσθη.

[s] Ἀχθεσθεὶς εἶπε·] MS. idem habet ἀχθεσθεὶς εἶπεν ἐπομόσας· Δοκεῖ etc.

[t] Προσδανεισάμενος,] In lexicis deeſt. Eo tamen utitur et *Lyſias* Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάν. χρημ. p. 157. edit. *Steph.*

Digitized by Google

5 Ἐκ τούτου ὁ μὲν Ξενοφῶν ἐβουλεύετο, τί χρὴ ποιεῖν
περὶ τοῦ ἔτι ἄνω στρατεύεσθαι· ὁ δ' Ἡρακλείδης, εἰσα-
γαγὼν τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς πρὸς Σεύθην, λέγειν τε
ἐκέλευεν αὐτοὺς, ὅτι οὐδὲν ἂν ἧττον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν
στρατιὰν, ἢ Ξενοφῶν, τόν τε μισθὸν ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς
ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔκπλεων παρέσεσθαι δυοῖν μηνοῖν
6 συστρατεύεσθαί τε ἐκέλευε. Καὶ ὁ Τιμασίων εἶπεν· Ἐγὼ
μὲν τοίνυν, οὐδ' ἂν πέντε μηνῶν μισθὸς μέλλῃ εἶναι, στρα-
τευσαίμην ἂν ἄνευ Ξενοφῶντος. Καὶ ὁ Φρυνίσκος καὶ
Κλεάνωρ συνωμολόγουν Τιμασίωνι.
Ἐντεῦθεν Σεύθης ἐλοιδόρει τὸν Ἡρακλείδην, ὅτι
οὐ παρακαλεῖ τὸν Ξενοφῶντα. Ἐκ δὲ τούτου παρακα-
7 λοῦσιν αὐτὸν μόνον. Ὁ δὲ, γνοὺς τοῦ Ἡρακλείδου τὴν
πανουργίαν, ὅτι βούλοιτο αὐτὸν διαβάλλειν πρὸς τοὺς
ἄλλους στρατηγοὺς, παρέρχεται λαβὼν τούς τε στρατηγοὺς
πάντας καὶ τοὺς λοχαγούς· καὶ ἐπεὶ πάντες ἐπείσθησαν,
συνεστρατεύοντο, καὶ ἀφικνοῦνται, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸν
Πόντον, διὰ τῶν [u] Μελινοφάγων καλουμένων Θρᾳκῶν,
8 εἰς τὸν [x] Σαλμυδησσόν. Ἔνθα τῶν εἰς τὸν Πόντον
πλεουσῶν νηῶν πολλαὶ ὀκέλλουσι καὶ ἐκπίπτουσι· [y] τέ-
ναγος γάρ ἐστιν ἐπιπολὺ τῆς θαλάττης. Καὶ οἱ Θρᾷ-
κες οἱ κατὰ ταῦτα οἰκοῦντες, στήλας ὁρισάμενοι, τὰ καθ'
αὐτοὺς ἕκαστοι ἐκπίπτοντα λῄζονται· τέως δ' ἐλέγοντο,
πρὶν ὁρίσασθαι, ἁρπάζοντες πολλοὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀπο-
θνήσκειν. Ἐνταῦθα εὑρίσκονται πολλαὶ μὲν κλίναι,
πολλὰ δὲ κιβώτια, πολλαὶ δὲ βίβλοι, καὶ τἄλλα πολ-

[u] Μελινοφάγων.] *Stephan.* Byzant. Μελινοφάγοι, ἔθνος Θρᾴκης· Ξενοφῶν ἐν ἀναβάσεως ἑβδόμῳ.—

[x] Σαλμυδησσόν.] In MS. Eton. reperitur Ἀλμυδησσόν· in edit. *Steph.* aliiſque vet. Σαλμυδισσόν,

[y] Τέναγος] *Suid.* Τενάγη· διάβροχοι καὶ κάθυγροι τόποι· πηλώδη πελάγη· ἢ ἰλὺς, ἐπιπολάζοντος ὕδατος οὐ πολλοῦ, καὶ βοτάνης ἐπιφαινομένης τῷ ὕδατι.

λα, ὅσα ἐν ξυλίνοις τεύχεσι ναύκληροι ἄγουσιν. Ἐν- 9
τεῦθεν ταῦτα καταστρεψάμενοι, ἀπῄεσαν πάλιν. Ἔν-
θα δὴ Σεύθης εἶχε στράτευμα πλέον τοῦ Ἑλληνικοῦ· ἔκ
τε γὰρ Ὀδρυσῶν πολὺ ἔτι πλείους καταβεβήκεσαν, καὶ
οἱ ἀεὶ πειθόμενοι συνεστρατεύοντο. Κατηυλίσθησαν δὲ
ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὲρ Σηλυμβρίαν, ὅσον πεντήκοντα στα-
δίους ἀπέχοντες τῆς θαλάττης. Καὶ μισθὸς μὲν οὐδείς 10
πω ἐφαίνετο· πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἵ τε στρατιῶται
πάντες χαλεπῶς εἶχον, ὅ τε Σεύθης οὐκέτι οἰκείως διέ-
κειτο, ἀλλ᾽ ὁπότε συγγενέσθαι αὐτῷ βουλόμενος ἔλθοι,
πολλαὶ ἤδη ἀσχολίαι ἐγίνοντο.

Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, σχεδὸν ἤδη δύο μηνῶν ὄν- C.VI.
των, ἀφικνοῦνται Χαρμῖνός τε ὁ Λάκων καὶ Πολύνεικος
παρὰ Θίμβρωνος· καὶ λέγουσιν, ὅτι Λακεδαιμονίοις δο-
κεῖ στρατεύεσθαι ὡς ἐπὶ Τισσαφέρνην, καὶ Θίμβρων ἐκ-
πέπλευκεν ὡς πολεμήσων· καὶ δεῖται ταύτης τῆς στρα-
τιᾶς, καὶ λέγει, ὅτι δαρεικὸς ἑκάστῳ ἔσται μισθὸς τοῦ
μηνὸς, καὶ τοῖς λοχαγοῖς διμοιρία, καὶ τοῖς στρατηγοῖς
τετραμοιρία· Ἐπεὶ δ᾽ ἦλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς 2
ὁ Ἡρακλείδης, πυθόμενος, ὅτι [z] ἐπὶ τὸ στράτευμα ἥκου-
σι, λέγει τῷ Σεύθῃ, ὅτι κάλλιον γεγένηται· Οἱ μὲν γὰρ
Λακεδαιμόνιοι δέονται τοῦ στρατεύματος, σὺ δ᾽ οὐ δέῃ·
ἀποδιδοὺς δὲ τὸ στράτευμα αὐτοῖς χαριεῖ, σὲ δὲ οὐκέτι
ἀπαιτήσουσι τὸν μισθὸν, ἀλλ᾽ ἀπαλλάξονται ἐκ τῆς γῆς.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης, κελεύει παράγειν· καὶ 3
ἐπεὶ εἶπον, ὅτι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἥκουσι, λέγει, ὅτι τὸ
στράτευμα ἀποδίδωσι, φίλος τε καὶ σύμμαχος βούλε-
ται εἶναι· [a] καλεῖ τε αὐτοὺς ἐπὶ ξένια, καὶ ἐξένιζε με-

[z] Ἐπὶ τὸ στράτευμα ἥκουσι,] Vertenda forſan — *ad exercitum petendum ſe veniſſe.*

[a] Καλεῖ τε — ἐπὶ ξένια,] Sic

γαλοπρεπῶς. Ξενοφῶντα δὲ οὐ καλεῖ, οὐδὲ τῶν ἄλλων
4 στρατηγῶν οὐδένα. Ἐρωτώντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων,
τίς ἀνὴρ εἴη Ξενοφῶν, ἀπεκρίνατο, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα
εἴη οὐ κακὸς, φιλοστρατιώτης δέ· καὶ διὰ τοῦτο χεῖρόν
ἐστιν αὐτῷ. Καὶ οἱ εἶπον· Ἀλλ' ἦ [b] δημαγωγεῖ ὁ ἀνὴρ
τοὺς ἄνδρας; Καὶ ὁ Ἡρακλείδης· Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
5 Ἆρ' οὖν, ἔφασαν, μὴ καὶ ἡμῖν ἐναντιώσεται περὶ τῆς
ἀπαγωγῆς; Ἀλλ' ἢν ὑμεῖς, ἔφη ὁ Ἡρακλείδης, συλ-
λέξαντες αὐτοὺς ὑπόσχησθε τὸν μισθὸν, ὀλίγον ἐκείνῳ
προσχόντες, ἀποδραμοῦνται σὺν ὑμῖν. Πῶς ἂν οὖν, ἔφα-
σαν, ἡμῖν συλλεγεῖεν; Αὔριον ὑμᾶς, ἔφη ὁ Ἡρακλεί-
δης, πρωῒ ἄξομεν πρὸς αὐτούς· καὶ οἶδα, ἔφη, ὅτι,
ἐπειδὰν ὑμᾶς ἴδωσιν, ἄσμενοι συνδραμοῦνται. Αὕτη μὲν
ἡ ἡμέρα οὕτως ἔληξε.
6 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγουσιν ἐπὶ τὸ στράτευμα τοὺς Λά-
κωνας Σεύθης τε καὶ Ἡρακλείδης, καὶ συλλέγεται ἡ
στρατιά· τὼ δὲ Λάκωνε ἐλεγέτην, ὅτι Λακεδαιμονίοις
δοκεῖ πολεμεῖν Τισσαφέρνει, τῷ ὑμᾶς ἀδικήσαντι· ἢν
οὖν ἴητε σὺν ἡμῖν, τόν τε ἐχθρὸν τιμωρήσεσθε, καὶ δα-
ρεικὸν ἕκαστος οἴσει τοῦ μηνὸς ὑμῶν· λοχαγὸς δὲ, τὸ
7 διπλοῦν· στρατηγὸς δὲ, τὸ τετραπλοῦν. Καὶ οἱ στρατιῶ-
ται ἄσμενοί τε ἤκουσαν, καὶ εὐθὺς ἀνίσταταί τις τῶν
Ἀρκάδων, τοῦ Ξενοφῶντος κατηγορήσων. Παρῆν δὲ καὶ
Σεύθης, βουλόμενος εἰδέναι, τί πραχθήσεται· καὶ ἐν
ἐπηκόῳ εἱστήκει, ἔχων τὸν ἑρμηνέα· συνίει δὲ καὶ αὐτὸς
8 Ἑλληνιστὶ τὰ πλεῖστα. Ἔνθα δὲ λέγει ὁ Ἀρκάς· Ἀλλ'

ex conjectura reſcripſi. Similiter ſupra Noſter 6, 1, 2. Hactenus legebatur—ἐπὶ ξένια etc.

[b] Δημαγωγεῖ] *Eſt autem* δημαγωγεῖν, (ſunt *Steph.* ad *Amaſ.* verba) *blanditiis atque aliis artibus homines ad ſe pellicere, et quaſi obſtricta eorum ſtudia tenere.*

Digitized by Google

ἡμεῖς μὲν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ πάλαι ἂν ἦμεν παρ' ὑμῖν, εἰ μὴ Ξενοφῶν δεῦρο ἡμᾶς πείσας ἀπήγαγεν· ἔνθα δὴ ἡμεῖς μὲν τὸν δεινὸν χειμῶνα στρατευόμενοι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐδὲν [c] πεπάμεθα· ὁ δὲ τοὺς ἡμετέρους πόνους ἔχει· καὶ Σεύθης ἰδίᾳ μὲν ἐκεῖνον πεπλούτικεν, ἡμᾶς δὲ ἀποστερεῖ τὸν μισθόν· ὥστε, ὅ γε πρῶτος λέγων, ἐγὼ μὲν, ἔφη, εἰ τοῦτον ἴδοιμι καταλευσθέντα, καὶ δόντα δίκην, ὧν ἡμᾶς περιεῖλκε, καὶ τὸν μισθὸν ἂν μοι δοκῶ ἔχειν, καὶ οὐδὲν ἂν [d] ἔτι τοῖς πεπονημένοις ἄχθεσθαι. Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη, ὁμοίως καὶ ἄλλος. Ἐκ δὲ τούτων Ξενοφῶν ἔλεξεν ὧδε·

Ἀλλὰ πάντα μὲν ἄνθρωπον ὄντα προσδοκᾶν δεῖ, 9
ὁπότε καὶ ἐγὼ μὲν ὑφ' ὑμῶν [e] αἰτίαν ἔχω, ἐν ᾧ πλεί-
στην προθυμίαν ἐμαυτῷ γε δή μοι δοκῶ συνειδέναι πε-
ρὶ ὑμᾶς παρεσχημένος. Ἀπετραπόμην μέν γε ἤδη οἴ-
καδε ὁρμώμενος μὰ τὸν Δία, οὔ τι πυνθανόμενος ὑμᾶς
εὖ πράττειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀκούων ἐν ἀπόροις εἶναι, ὡς
ὠφελήσων, εἴ τι δυναίμην. Ἐπεὶ δ' ἦλθον, Σεύθου του- 10
τοῦ πολλοὺς ἀγγέλους πρὸς ἐμὲ πέμποντος, καὶ πολλὰ
ὑπισχνουμένου ἐμοὶ, εἰ πείσαιμι ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν,
τοῦτο μὲν οὐκ ἐπεχείρησα ποιεῖν, ὡς αὐτοὶ ἐπίστασθε·
ἦγον δ', ὅθεν ᾤμην τάχιστ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν Ἀσίαν δια-
βῆναι. Ταῦτα γὰρ καὶ βέλτιστα ἐνόμιζον ὑμῖν εἶναι,
καὶ ὑμᾶς ᾔδειν βουλομένους. Ἐπεὶ δὲ Ἀρίσταρχος, ἐλ- 11

[c] Πεπάμεθα·] Hanc ſcripturam in quibuſdam exemplaribus ſe reperiſſe teſtatur *Steph.* Vulgo ſcribitur πεπαύμεθα: cui recepta lectio omninò anteferenda eſt.

[d] Ἔτι τοῖς πεπονημένοις] Hanc lectionem præſtat MS. Eton. In edit. *Flor. Steph. Leuncl.* aliiſque legitur — ἔτι τοῖς πεποιημένοις etc. adfertur etiam — ἐπὶ τοῖς πεποιημένοις etc.

[e] Αἰτίαν ἔχω,] Sic mihi quidem legendum videtur: et ſic paulo infra Noſter — ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι etc. Vulgo ſcribitur αἰτίας ἔχω.

Digitized by Google

θὼν σὺν τριήρεσιν, ἐκώλυσε διαπλεῖν ἡμᾶς, ἐκ τούτου
(ὅπερ εἰκὸς δήπου ἦν) συνέλεξα ὑμᾶς, ὅπως βουλευσαί-
μεθα, ὅ τι χρὴ ποιεῖν. Οὐκοῦν ὑμεῖς, ἀκούοντες μὲν
Ἀριστάρχου ἐπιτάττοντος ὑμῖν εἰς Χεῤῥόνησον πορεύεσθαι,
ἀκούοντες δὲ Σεύθου πείθοντος ἑαυτῷ συστρατεύεσθαι,
πάντες μὲν ἐλέγετε σὺν Σεύθῃ ἰέναι, πάντες δ' ἐπεψη-
12 φίσασθε ταῦτα; [f] Εἴ τι οὖν ἐγὼ ἐνταῦθα ἠδίκησα,
ἀγαγὼν ὑμᾶς, ἔνθα πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκει, εἴπατε. Ἐπεὶ
γεμὴν ψεύδεσθαι ἤρξατο Σεύθης περὶ τοῦ μισθοῦ, εἰ μὲν
ἐπαινῶ αὐτὸν, δικαίως ἄν με αἰτιῷσθε καὶ μισοῖτε· εἰ
δὲ πρόσθεν αὐτῷ πάντων μάλιστα φίλος ὢν, νῦν πάν-
των διαφορώτατός εἰμι, πῶς ἔτι δικαίως, αἱρούμενος
ὑμᾶς ἀντὶ Σεύθου, ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι, περὶ ὧν πρὸς
13 τοῦτον διαφέρομαι; Ἀλλ' εἴποιτε ἂν, ὅτι ἔξεστι, καὶ τὰ
ὑμέτερα ἔχοντα παρὰ Σεύθου τεχνάζειν. Οὐκοῦν δῆ-
λον τοῦτό γε, ὅτι, εἴπερ ἐμοὶ ἐτέλει τι Σεύθης, οὐχ οὕ-
τως ἐτέλει δήπου, ὡς ὧν τε ἐμοὶ δοίη στεροῖτο, καὶ ἄλ-
λα ὑμῖν ἀποτίσειεν; Ἀλλ' οἶμαι, εἰ ἐδίδου, ἐπὶ τούτῳ
ἂν ἐδίδου, ὅπως ἐμοὶ δοὺς μεῖον, μὴ ἀποδοίη ὑμῖν τὸ
πλεῖον. Εἰ τοίνυν οὕτως ἔχειν οἴεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν αὐτί-
κα μάλα ματαίαν ταύτην τὴν πρᾶξιν ἀμφοτέροις ἡμῖν
14 ποιῆσαι, ἐὰν πράττητε αὐτὸν τὰ χρήματα. Δῆλον γὰρ,
ὅτι Σεύθης, εἰ ἔχω τι παρ' αὐτοῦ, ἀπαιτήσει μέντοι δι-
καίως, ἐὰν μὴ βεβαιῶ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, ἐφ' ᾗ ἐδω-
ροδοκούμην. Ἀλλὰ πολλοῦ μοι δοκῶ δεῖν τὰ ὑμέτερα
ἔχειν· ὀμνύω γὰρ ὑμῖν θεοὺς ἅπαντας καὶ πάσας, μη-
δὲ, ἃ ἐμοὶ ἰδίᾳ ὑπέσχετο Σεύθης, ἔχειν· πάρεστι δὲ
15 αὐτὸς, καὶ ἀκούων σύνοιδέ μοι, εἰ ἐπιορκῶ. Ἵνα δὲ

[f] Εἴ τι οὖν etc.] MS. Eton. Τί οὖν ἐγὼ ἐνταῦθα ἠδίκησα, ἀγαγὼν ὑμᾶς, ἔνθα πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκει; omiſſis εἰ et εἴπατε. Idem MS. pro Ἐπεὶ γεμὴν etc. dat Ἐπεὶ δὲ ὑμῖν etc.

Digitized by Google

μᾶλλον θαυμάσητε, συνεπόμνυμι, μηδὲ, ἃ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔλαβον, εἰληφέναι, μὴ τοίνυν μήδ' ὅσα τῶν λοχαγῶν ἔνιοι. Καὶ τί δὴ ταῦτα ἐποίουν; Ὤιμην, ὦ ἄνδρες, ὅτῳ μᾶλλον συμφέροιμι τούτῳ τὴν τότε πενίαν, τοσούτῳ μᾶλλον αὐτὸν φίλον μοι ἔσεσθαι, ὁπότε δυνηθείη. Ἐγὼ δὲ ἅμα ὁρῶ αὐτὸν εὖ πράττοντα, καὶ γιγνώσκω δὴ αὐτοῦ τὴν γνώμην. Εἴποι δή τις ἄν· Οὔκ- 16
ουν αἰσχύνῃ οὕτω μωρῶς ἐξαπατώμενος; Ναὶ μὰ Δία ᾐσχυνόμην μέντοι, εἰ ὑπὸ πολεμίου γε οὕτως ἐξηπατήθην· φίλῳ δ' ὄντι ἐξαπατᾶν αἴσχιόν μοι δοκεῖ εἶναι, ἢ ἐξαπατᾶσθαι. Ἐπεὶ εἴ γε πρὸς φίλους ἐστὶ φυλακὴ, πάντας οἶδα ὑμᾶς διαφυλαξαμένους, ὡς μὴ παρασχεῖν τούτῳ πρόφασιν δικαίαν, μὴ ἀποδιδόναι ὑμῖν, ἃ ὑπέσχετο· οὔτε γὰρ ἠδικήσαμεν τοῦτον οὐδὲν, οὔτε κατεβλακεύσαμεν τὰ τούτου, οὔτε μὴν κατεδειλιάσαμεν οὐδὲν, ἐφ' ὅ τι ἡμᾶς οὗτος παρεκάλεσεν. Ἀλλὰ φαίητε ἂν, ἔδει τὰ 17
ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς, μηδὲ εἰ ἐβούλετο, ἐδύνατο ἐξαπατᾶν. Πρὸς ταῦτα δὲ ἀκούσατε, ἃ ἐγὼ οὐκ ἄν ποτε εἶπον τούτου ἐναντίον, εἰ μή μοι ἢ παντάπασιν ἀγνώμονες ἐδοκεῖτε εἶναι, ἢ λίαν εἰς ἐμὲ ἀχάριστοι. Ἀναμνήσθητε γὰρ, ἐν ποίοις τισὶν ὄντες πράγμασιν ἐτυγχάνετε, ἐξ ὧν ὑμᾶς ἐγὼ ἀνήγαγον πρὸς Σεύθην. Οὐκ εἰς μὲν Πέρινθον, εἰ προσίητε τῇ πόλει, Ἀρίσταρχος ὑμᾶς ὁ Λακεδαιμόνιος οὐκ εἴα εἰσιέναι, ἀποκλείσας τὰς πύλας; ὑπαίθριοι δὲ ἔξω ἐστρατοπεδεύετε; μέσος δέ χειμὼν ἦν; ἀγορᾶ δὲ ἐχρῆσθε, σπάνια μὲν ὁρῶντες τὰ ὤνια, σπάνια δὲ ἔχοντες [g] ὅτων ὠνήσεσθε; Ἀνάγκη δὲ 18
ἦν μένειν ἐπὶ Θρᾴκης (τριήρεις γὰρ ἐφορμοῦσαι ἐκώλυον

[g] Ὅτων ὠνήσεσθε;] Ita edit. *Steph.* et *Leuncl.* In MSto Eton. legitur ὅταν ὦνησθε: in vet. edit. ὅτῳ ὠνήσεσθε.

Digitized by Google

διαπλεῖν) εἰ δὲ μένοι τις, [h] ἐν πολεμίᾳ χώρᾳ εἶναι, ἔν-
θα πολλοὶ μὲν ἱππεῖς ἐναντίοι ἦσαν, πολλοὶ δὲ πελ-
τασταί. Ἡμῖν δὲ ὁπλιτικὸν μὲν ἦν, ὡς, ἀθρόοι μὲν
ἰόντες ἐπὶ τὰς κώμας, ἴσως ἂν ἐδυνάμεθα σῖτον λαμ-
βάνειν οὐδέν τι ἄφθονον· ὅτῳ δὲ διώκοντες ἂν ἢ ἀνδρά-
ποδα ἢ πρόβατα καταλαμβάνοιμεν, οὐκ ἦν ἡμῖν· οὔτε
γὰρ ἱππικὸν, οὔτε πελταστικὸν ἔτι ἐγὼ συνεστηκὸς κατέ-
19 λαβον παρ᾽ ὑμῖν. Εἰ οὖν, ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ ὄντων
ὑμῶν, μηδ᾽ ὁντιναοῦν μισθὸν προσαιτήσας, Σεύθην σύμ-
μαχον ὑμῖν προσέλαβον, ἔχοντα ἱππέας καὶ πελτα-
στὰς, ὧν ὑμεῖς προσεδεῖσθε, κακῶς ἂν ἐδόκουν ὑμῖν βε-
βουλεῦσθαι πρὸ ὑμῶν; Τούτων γὰρ δήπου κοινωνήσαντες,
καὶ σῖτον ἀφθονώτερον ἐν ταῖς κώμαις εὑρίσκετε, διὰ
τὸ ἀναγκάζεσθαι τοὺς Θρᾷκας κατὰ σπουδὴν μᾶλλον
φεύγειν· καὶ προβάτων καὶ ἀνδραπόδων μετέσχετε.
20 Καὶ πολέμιον οὐδένα ἔτι ἑωρῶμεν, ἐπειδὴ τὸ ἱππικὸν
ἡμῖν προσεγένετο· τέως δὲ θαρσαλέως ἡμῖν ἐφείποντο
οἱ πολέμιοι καὶ ἱππικῷ καὶ πελταστικῷ, κωλύοντες μη-
δαμῇ κατ᾽ ὀλίγους ἀποσκεδαννυμένους τὰ ἐπιτήδεια
21 ἀφθονώτερα ἡμᾶς πορίζεσθαι. Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέ-
χων ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν, μὴ πάνυ πολὺν μι-
σθὸν προσετέλει τῆς ἀσφαλείας, τοῦτο δὴ τὸ πάθημα
τὸ σχέτλιον; καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῇ οἴεσθε χρῆναι [i] ζῶν-
τά μ᾽ ἀνεῖναι; Νῦν δὲ δὴ πῶς ἀπέρχεσθε; Οὐ διαχει-
μάσαντες μὲν ἐν ἀφθόνοις τοῖς ἐπιτηδείοις, περιττὸν δ᾽
ἔχοντες τοῦτο, ὅ τι ἐλάβετε παρὰ Σεύθου; [k] τὰ γὰρ

[h] Ἐν πολεμίᾳ χώρᾳ] Ultima vox in MSto Eton. deeſt: non male.

[i] Ζῶντά μ᾽ ἀνεῖναι;] Sic edit. quas vidi, omnes. MS. Eton, dat ζῶντα ἐμὲ ἂν εἶναι.

[k] Τὰ γὰρ τῶν πολεμίων etc.] i. e. *Stephano* exponente, *non enim coacti fuiſtis in victum impenſam facere, cum eum vobis hoſtes ſuppeditarent.*

τῶν πολεμίων ἐδαπανᾶτε· καὶ ταῦτα πράττοντες, οὔτε
ἄνδρας ἐπείδετε ὑμῶν αὐτῶν ἀποθανόντας, οὔτε ζῶντας
ἀπεβάλετε. Εἰ δέ τι καλὸν πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ 22
βαρβάρους ἐπέπρακτο ὑμῖν, οὐκ ἐκεῖνο σῶν ἔχετε, καὶ
πρὸς ἐκείνοις νῦν ἄλλην εὔκλειαν προσειλήφατε, καὶ τοὺς
ἐν τῇ Εὐρώπῃ Θρᾷκας, ἐφ' οὓς ἐστρατεύεσθε, κρατήσαν-
τες; Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς φημὶ δικαίως ἄν, ὧν ἐμοὶ χαλε-
παίνετε, τούτων τοῖς θεοῖς χάριν εἰδέναι, ὡς ἀγαθῶν.
Καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, τοιαῦτα. Ἄγετε δὴ πρὸς θεῶν, 23
καὶ τὰ ἐμὰ σκέψασθε ὡς ἔχει. Ἐγὼ μὲν γάρ, ὅτε
πρῶτον ἀπῇρα οἴκαδε, ἔχων μὲν ἔπαινον πολὺν πρὸς
ὑμῶν ἀπεπορευόμην, ἔχων δὲ δι' ὑμᾶς καὶ ὑπὸ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων εὔκλειαν· ἐπιστευόμην δὲ ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων· (οὐ γὰρ ἄν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς) 24
νῦν δὲ ἀπέρχομαι πρὸς μὲν Λακεδαιμονίους, ὑφ' ὑμῶν
διαβεβλημένος, Σεύθῃ δὲ ἀπεχθόμενος ὑπὲρ ὑμῶν, ὃν
ἤλπισ' ἂν εὖ ποιήσας μεθ' ὑμῶν, ἀποστροφὴν καὶ ἐμοὶ
καλὴν καὶ παισὶν, εἰ γένοιντο, καταθήσεσθαι. Ὑμεῖς
δὲ, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ ἀπήχθημαί τε πλεῖστα, καὶ ταῦτα
πολὺ κρείττοσιν ἐμαυτοῦ, πραγματευόμενός τε οὐδὲ νῦν
πω πέπαυμαι, ὅ τι δύναμαι ἀγαθὸν, τοιαύτην γνώμην
ἔχετε περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ' ἔχετε μέν με, οὔτε φεύγοντα 25
λαβόντες, οὔτε ἀποδιδράσκοντα· ἢν δὲ ποιήσητε, ἃ λέ-
γετε, ἴστε, ὅτι ἄνδρα κατακανόντες ἔσεσθε, πολλὰ μὲν
δὴ πρὸ ὑμῶν ἀγρυπνήσαντα, πολλὰ δὲ σὺν ὑμῖν πο-
νήσαντα καὶ κινδυνεύσαντα, καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ παρὰ
τὸ μέρος· θεῶν δὲ ἵλεων ὄντων, καὶ τρόπαια βαρβά-
ρων πολλὰ δὴ σὺν ὑμῖν στησάμενον· ὅπως δέ γε τῶν
Ἑλλήνων μηδενὶ πολέμιοι γένοισθε, πᾶν ὅσον ἐγὼ ἐδυ-
νάμην, [1] πρὸς ὑμᾶς διατεινάμενον. Καὶ γὰρ οὖν νῦν 26

[1] Πρὸς ὑμᾶς] In MSto Eton. deſunt.

Digitized by Google

ὑμῖν ἔξεστιν ἀνεπιλήπτως πορεύεσθαι, ὅποι ἂν θέλητε,
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ὑμεῖς δὲ, ὅτι
πολλὴ ὑμῖν εὐπορία φαίνεται, καὶ πλεῖτε, ἔνθα δὴ
ἐπιθυμεῖτε πάλαι, δέονται δὲ ὑμῶν οἱ τὸ μέγιστον δυ-
νάμενοι, μισθὸς δὲ φαίνεται, ἡγεμόνες δὲ ἥκουσι Λακε-
δαιμόνιοι, κράτιστοι νομιζόμενοι εἶναι, νῦν δὴ καιρὸς δο-
27 κεῖ ὑμῖν εἶναι, ὡς τάχιστα ἐμὲ κατακτανεῖν; Οὐ μὴν,
ὅτε γε ἐν τοῖς ἀπόροις ἦμεν, ὦ πάντων μνημονικώτατοι·
ἀλλὰ καὶ πατέρα ἐμὲ ἐκαλεῖτε, καὶ ἀεὶ ὡς εὐεργέτου
μεμνῆσθαι ὑπισχνεῖσθε. Οὐ μέντοι ἀγνώμονες οὐδ᾽ οὗτοι
εἰσὶν, οἱ νῦν ἥκοντες ἐφ᾽ ὑμᾶς· ὥστε, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐ-
δὲ τούτοις δοκεῖτε βελτίονες εἶναι, τοιοῦτοι ὄντες περὶ
ἐμέ. Ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο.

28 Χαρμῖνος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἀναστὰς, εἶπεν οὑτωσί·
Ἀλλ᾽ ἐμοὶ μέντοι, ὦ ἄνδρες, οὐ δικαίως γε δοκεῖτε τῷ
ἀνδρὶ τούτῳ χαλεπαίνειν· ἔχω γὰρ καὶ αὐτὸς αὐτῷ
μαρτυρῆσαι· Σεύθης γὰρ, ἐρωτῶντος ἐμοῦ καὶ Πολυνεί-
κου περὶ Ξενοφῶντος, τίς ἀνὴρ εἴη, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶχε
μέμφεσθαι, ἄγαν δὲ φιλοστρατιώτην ἔφη αὐτὸν εἶναι·
διὸ καὶ χεῖρον αὐτῷ εἶναι πρὸς ἡμῶν τε τῶν Λακεδαι-
29 μονίων, καὶ πρὸς αὐτοῦ. Ἀναστὰς ἐπὶ τούτου Εὐρύλοχος
ὁ Λουσιάτης Ἀρκὰς εἶπε· Καὶ δοκεῖ δέ μοι, ὦ ἄνδρες
Λακεδαιμόνιοι, τοῦτο ὑμᾶς πρῶτον ἡμῶν στρατηγῆσαι,
παρὰ Σεύθου ἡμῖν τὸν μισθὸν πρᾶξαι, ἢ ἑκόντος, ἢ ἄκον-
30 τος, καὶ μὴ πρότερον ἡμᾶς ἀγαγεῖν. Πολυκράτης δὲ
Ἀθηναῖος εἶπεν ἀναστὰς ὑπὲρ Ξενοφῶντος· Ὁρῶ γε μὴν,
ὦ ἄνδρες, ἔφη, καὶ Ἡρακλείδην ἐνταῦθα παρόντα· ὃς
παραλαβὼν τὰ χρήματα, ἃ ἡμεῖς ἐπονήσαμεν, ταῦτα
ἀποδόμενος, οὔτε Σεύθῃ ἀπέδωκεν, οὔτε ἡμῖν [m] τὰ γινο-

[m] Τὰ γινόμενα,] Quo fere ſenſu participium hoc adhi-

μενα, ἀλλ᾽ αὐτὸς κλέψας πέπαται. Ἦν οὖν σωφρονῶμεν, [n] ἑξόμεθα αὐτοῦ· οὐ γὰρ δὴ οὗτός γε, ἔφη, Θρᾶξ ἐστιν, ἀλλὰ Ἕλλην ὢν Ἕλληνας ἀδικεῖ.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡρακλείδης μάλα ἐξεπλάγη· 31
καὶ προσελθὼν τῷ Σεύθῃ λέγει· Ἡμεῖς, ἢν σωφρονῶμεν, ἄπιμεν ἐντεῦθεν ἐκ τῆς τούτων ἐπικρατείας. Καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους, ᾤχοντο ἀπελαύνοντες εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. Καὶ ἐντεῦθεν Σεύθης πέμπει Ἐβοζέλμιον τὸν ἑαυτοῦ ἑρμηνέα πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ κελεύει αὐτὸν καταμεῖναι παρ᾽ ἑαυτῷ, ἔχοντα χιλίους ὁπλίτας· καὶ ὑπισχνεῖτο αὐτῷ ἀποδώσειν τά τε χωρία τὰ ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ὑπέσχετο. [o] Καὶ ἐν ἀποῤῥήτῳ ποιησάμενος, λέγει, ὅτι ἀκήκοε Πολυνείκους, ὡς, εἰ ὑποχείριος ἔσται Λακεδαιμονίοις, σαφῶς ἀποθάνοι ὑπὸ Θίμβρωνος. [p] Ἐπέστελλον δὲ ταῦτα καὶ οἱ 32
ἄλλοι πολλοὶ ξένοι τῷ Ξενοφῶντι, ὡς διαβεβλημένος εἴη, καὶ φυλάττεσθαι δέοι. Ὁ δὲ ἀκούων ταῦτα, δύο ἱερεῖα λαβὼν, ἔθυε τῷ Διῒ τῷ Βασιλεῖ, πότερά οἱ λῷον καὶ ἄμεινον εἴη μένειν παρὰ Σεύθῃ, ἐφ᾽ οἷς Σεύθης λέγει, ἢ ἀπιέναι σὺν τῷ στρατεύματι. Ἀναιρεῖ δὲ αὐτῷ ἀπιέναι.

Ἐντεῦθεν Σεύθης μὲν ἀπεστρατοπεδεύσατο προσωτέρω· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐσκήνησαν εἰς κώμας, ὅθεν ἔμελ- VII.

buit *Thucyd.* l. 6. c. 54. καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρασσόμενοι τῶν γιγνομένων, etc.

[n] Ἑξόμεθα αὐτοῦ.] Phraſin *Steph.* Gallice exponit: *nous nous attacherons à luy.* Similiter *Ariſtoph.* Πλουτ. v. 101. —μᾶλλον ἑξόμεθά σου. i. e.—*te retinebimus*, vel *à te nequaquam diſcedemus.* Lucian. *Timon.* ſere medio: καί μοι εἴπε ἐχόμενος τῆς χλαμύδος — i. e. *chlamydi adhærens*, vel *chlamydem prehenſam tenens.*

[o] Καὶ ἐν ἀποῤῥήτῳ ποιησάμενος, etc.] *Leuncl.* vertit: *Secreto etiam renuntiat* etc. *Amaſ.* in hunc modum: *Addit tanquam arcanum*, etc.

[p] Ἐπέστελλον] Sic recte edit. *Steph.* et *Leuncl.* In MSto Eton. et edit. vet. legitur Ἔπεμπον etc.

λον πλεῖστα ἐπισιτισάμενοι ἐπὶ θάλατταν ἥκειν. Αἱ δὲ κῶμαι αὗται ἦσαν δεδομέναι ὑπὸ Σεύθου Μηδοσάδῃ. Ὁρῶν οὖν ὁ Μηδοσάδης δαπανώμενα τὰ ἐν ταῖς κώμαις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, χαλεπῶς ἔφερε· καὶ λαβὼν ἄνδρα Ὀδρύσην, δυνατώτατον τῶν ἄνωθεν καταβεβηκότων, καὶ ἱππέας ὅσον πεντήκοντα, ἔρχεται, καὶ προσκαλεῖται Ξενοφῶντα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος· καὶ ὃς, λαβών τινας τῶν λοχαγῶν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν
2 ἐπιτηδείων, προσέρχεται. Ἔνθα δὴ λέγει ὁ Μηδοσάδης· Ἀδικεῖτε, ὦ Ξενοφῶν, τὰς ἡμετέρας κώμας πορθοῦντες. Προλέγομεν οὖν ὑμῖν, ἐγώ τε ὑπὲρ Σεύθου, καὶ ὅδε ἀνὴρ, παρὰ Μηδόκου ἥκων τοῦ ἄνω βασιλέως, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐπιτρέψομεν ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν ποιῆτε κακῶς τὴν ἡμετέραν χώραν, ὡς πολεμίους ἀλεξησόμεθα.

3 Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἀκούσας ταῦτα, εἶπεν· Ἀλλὰ σοὶ μὲν τοιαῦτα λέγοντι καὶ ἀποκρίνασθαι χαλεπόν· τοῦδε δὲ ἕνεκα τοῦ νεανίσκου λέξω, [q] ἵν᾽ εἰδῇ, οἷοί τε ὑμεῖς ἐστε, καὶ οἷοι ἡμεῖς. Ἡμεῖς μὲν, ἔφη, πρὶν φίλοι γενέσθαι ὑμῖν, ἐπορευόμεθα διὰ ταύτης τῆς χώρας, ὅποι ἐβουλόμεθα, ἣν μὲν ἐθέλοιμεν πορθοῦντες, ἣν δ᾽ ἐθέλοιμεν κατακαίοντες. Καὶ σὺ, ὁπότε πρὸς ἡμᾶς ἦλθες πρεσβεύων, ηὐλίζου παρ᾽ ἡμῖν, οὐδένα φοβούμενος τῶν πολεμίων. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἦτε εἰς τήνδε τὴν χώραν, ἢ, εἴ ποτε ἔλθοιτε, ὡς ἐν κρειττόνων χώρᾳ ηὐλίζεσθε
4 ἐγκεχαλινωμένοις τοῖς ἵπποις. Ἐπεὶ δὲ ἡμῖν φίλοι ἐγένεσθε, καὶ δι᾽ ἡμᾶς ἔχετε τήνδε τὴν χώραν, [r] νῦν

[q] Ἵν᾽ εἰδῇ, οἷοι] MS. Eton. et edit. pleræque dant εἰδῆτε, οἷοί τε etc. Sed *Steph.* et *Leuncl.* merito placuit lectio recepta.

[r] Νῦν δὴ] Sic recte *Leuncl.* In MSto Eton. edit. *Steph.* et vet. legitur νῦν δὲ etc.

Digitized by Google

δὴ ἐξελαύνετε ἡμᾶς ἐκ τῆς χώρας, ἣν παρ' ἡμῶν ἑκόν-
των κατὰ κράτος παρελάβετε· ὡς γὰρ αὐτὸς οἶσθα,
οἱ πολέμιοι οὐκ ἦσαν ἱκανοὶ ἡμᾶς ἐξελαύνειν. Καὶ οὐχ
ὅπως δῶρα δοὺς καὶ εὖ ποιήσας, ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθες,
ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀποπέμψασθαι, ἀλλὰ πορευομένους ἡμᾶς
οὐδ' ἐναυλισθῆναι, ὅσον δύνασαι, ἐπιτρέπεις. Καὶ ταῦ- 5
τα λέγων, οὔτε θεοὺς αἰσχύνῃ, οὔτε τόνδε τὸν ἄνδρα, ὃς
νῦν σε ὁρᾷ πλουτοῦντα, πρὶν δὲ ἡμῖν φίλον γενέσθαι,
ἀπὸ ληστείας τὸν βίον ἔχοντα, ὡς αὐτὸς ἔφησθα. Ἀτὰρ
τί καὶ πρὸς ἐμὲ ταῦτα λέγεις; ἔφη· οὐ γὰρ ἐγὼ ἔτι
ἄρχω, ἀλλὰ Λακεδαιμονίοις ὑμεῖς παρεδώκατε τὸ στρά-
τευμα ἀπάγειν, οὐδὲ ἐμὲ παρακαλέσαντες, ὦ θαυμα-
στότατοι, ὅπως, ὥσπερ ἀπηχθανόμην αὐτοῖς, ὅτε πρὸς
ὑμᾶς ἦγον, οὕτω καὶ χαρισαίμην νῦν ἀποδιδούς.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ὁ Ὀδρύσης, εἶπεν· Ἐγὼ 6
μέν, ὦ Μηδόσαδες, [*] κατὰ τῆς γῆς καταδύομαι ὑπὸ
τῆς αἰσχύνης, ἀκούων ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν πρόσθεν ἠπι-
στάμην, οὐκ ἂν συνηκολούθησά σοι· καὶ νῦν ἄπειμι· οὐ
γὰρ ἂν Μήδοκός με ὁ βασιλεὺς ἐπαινοίη, εἰ ἐξελαύ-
νοιμι τοὺς εὐεργέτας. Ταῦτ' εἰπών, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν
ἵππον ἀπήλαυνε, καὶ σὺν αὐτῷ οἱ ἄλλοι ἱππεῖς, πλὴν
τεττάρων, ἢ πέντε. Ὁ δὲ Μηδοσάδης (ἐλύπει γὰρ 7
αὐτὸν ἡ χώρα πορθουμένη) ἐκέλευε τὸν Ξενοφῶντα, κα-
λέσαι τὼ Λακεδαιμονίω. [t] Ὁ δ' ἀπολαβὼν τοὺς ἐπι-
τηδειοτάτους, προσῆλθε τῷ Χαρμίνῳ καὶ τῷ Πολυνείκῳ,
καὶ ἔλεξεν, ὅτι καλεῖ αὐτοὺς Μηδοσάδης, προσερῶν

[*] Κατὰ τῆς γῆς καταδύομαι etc.] In Cyrop. 6, 1, 19. reperitur καταδύεσθαι δ' ὑπὸ τῆς αἰσχύνης, etc. Haud abſimiliter ſupra 7, 1, 19. dixit Noſter.

[t] Ὁ δ' ἀπολαβὼν] MS. Eton. Καὶ ὃς λαβὼν etc.

Digitized by Google

8 ἅπερ αὐτῷ, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας. Οἶμαι ἂν οὖν, ἔφη,
ἡμᾶς ἀπολαβεῖν τῇ στρατιᾷ τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν, εἰ
εἴποιτε, ὅτι δέοιτο ὑμῶν ἡ στρατιὰ [u] συναναπρᾶξαι τὸν
μισθὸν, ἢ παρὰ ἑκόντος, ἢ παρὰ ἄκοντος Σεύθου· καὶ ὅτι
τούτων τυχόντες, προθύμως μὲν ἂν συνέπεσθαι ὑμῖν φα-
σί· καὶ ὅτι δίκαια ὑμῖν δοκοῦσι λέγειν· καὶ ὅτι ὑπέσχε-
σθε αὐτοῖς τότε ἀπιέναι, ὅταν τὰ δίκαια ἔχωσιν οἱ στρα-
9 τιῶται. Ἀκούσαντες οἱ Λάκωνες ταῦτα, ἔφασαν ἐρεῖν,
καὶ ἄλλα, ὁποῖα ἂν δύνωνται κράτιστα· καὶ εὐθὺς ἐπο-
ρεύοντο ἔχοντες πάντας τοὺς ἐπικαιρίους. Ἐλθόντων δ'
ἔλεξε Χαρμῖνος· Εἰ μέν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες,
πρὸς ἡμᾶς λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρός σε ἔχομεν.
10 Ὁ δὲ Μηδοσάδης μάλα ὑφειμένως· Ἀλλ' ἐγὼ μὲν,
ἔφη, λέγω καὶ Σεύθης ταῦτα, ὅτι ἀξιοῦμεν, τοὺς φίλους
ἡμῖν γεγενημένους μὴ κακῶς πάσχειν ὑφ' ὑμῶν· ὅ τι
γὰρ ἂν τούτους κακῶς ποιῆτε, ἡμᾶς ἤδη ποιεῖτε· ἡμέτε-
ροι γάρ εἰσιν. Ἡμεῖς τοίνυν, ἔφασαν οἱ Λάκωνες,
ἀπίοιμεν ἂν, ὁπότε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῖν
καταπράξαντες· εἰ δὲ μὴ, ἐρχόμεθα μὲν καὶ νῦν βοη-
θήσοντες τούτοις, καὶ τιμωρησόμενοι ἄνδρας, οἳ τούτους
παρὰ τοὺς ὅρκους ἠδίκησαν· ἢν δὲ καὶ ὑμεῖς τοιοῦτοι ἦτε,
ἐνθένδε ἀρξόμεθα τὰ δίκαια λαμβάνειν.

11 Ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν· Ἐθέλοιτε δ' ἂν, ὦ Μηδό-
σαδες, τούτοις ἐπιτρέψαι, (ἐπειδὴ φατὲ φίλους εἶναι
ὑμῶν) ἐν ὧν τῇ χώρᾳ ἐσμὲν, ὁπότερα ψηφίσωνται,
εἴθ' ὑμᾶς [x] προσῆκεν ἐκ τῆς χώρας ἀπιέναι, εἴθ' ἡμᾶς;

[u] Συναναπρᾶξαι etc.] Noſter dixerat 7, 6, 29.—παρὰ Σεύθου ἡμῖν τὸν μισθὸν πρᾶξαι, ἢ ἑκόντος, ἢ ἄκοντος, etc.

[x] Προσῆκεν] Hanc lectionem exhibet MS. Eton. cujus locum πρόσθεν in libris pleriſque editis occupavit.

Ὁ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἔφη· ἐκέλευε δὲ μάλιστα αὐτὼ
ἐλθεῖν τὼ Λάκωνε παρὰ Σεύθην περὶ τοῦ μισθοῦ, καὶ
[y] οἴεσθαι ἂν Σεύθην [z] ἀκοῦσαι· εἰ δὲ μὴ, Ξενοφῶντα
σὺν αὐτῷ πέμπειν, καὶ συμπράξειν ὑπισχνεῖτο· ἐδεῖτο
δὲ τὰς κώμας μὴ καίειν. Ἐντεῦθεν πέμπουσι τὸν Ξε- 12
νοφῶντα, καὶ σὺν αὐτῷ, οἳ ἐδόκουν ἐπιτηδειότατοι εἶναι.
Ὁ δ' ἐλθὼν λέγει πρὸς τὸν Σεύθην· Οὐδὲν ἀπαιτή-
σων, ὦ Σεύθη, πάρειμι, σὲ, ἀλλὰ διδάξων, ὡς ἂν δύ-
νωμαι, ὡς οὐ δικαίως μοι ἠχθέσθης, ὅτι ὑπὲρ τῶν στρα-
τιωτῶν ἀπῄτουν σε, ἃ ὑπέσχου αὐτοῖς προθύμως· σοὶ
γὰρ ἔγωγε οὐχ ἧττον ἐνόμιζον εἶναι συμφέρον ἀποδοῦ-
ναι, ἢ ἐκείνοις ἀπολαβεῖν. Πρῶτον μὲν γὰρ οἶδα, μέ- 13
τὰ τοὺς θεοὺς εἰς τὸ φανερόν σε τούτους καταστήσαντας,
ἐπεί γε βασιλέα σε ἐποίησαν πολλῆς χώρας καὶ πολ-
λῶν ἀνθρώπων· ὥστε οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ λανθάνειν, οὔτε ἤν
τι καλὸν, οὔτε ἤν τι αἰσχρὸν ποιήσῃς. Τοιούτῳ δ' ὄντι
ἀνδρὶ μέγα μέν μοι δοκεῖ εἶναι, μὴ δοκεῖν ἀχαρίστως
ἀποπέμψασθαι ἄνδρας εὐεργέτας, μέγα δ' εὖ ἀκούειν
ὑπὸ ἑξακισχιλίων ἀνθρώπων· τὸ δὲ μέγιστον, μηδαμῶς
ἄπιστον σαυτὸν καταστῆσαι, ὅ τι λέγεις. Ὁρῶ γὰρ, τῶν 14
μὲν ἀπίστων ματαίους καὶ ἀδυνάτους καὶ ἀτίμους τοὺς λό-
γους πλανωμένους· οἳ δ' ἂν φανεροὶ ὦσιν ἀλήθειαν ἀσκοῦν-
τες, τούτων οἱ λόγοι, ἤν τι δέωνται, οὐδὲν μεῖον δύναν-
ται ἂν ἔσεσθαι, ἢ ἄλλων ἡ βία· ἤν τε τινὰ σωφρονί-

[y] Οἴεσθαι] A verbo pendet ex orationis ſerie petendo; nimirum ἔφη, vel alio huic adfini.

[z] Ἀκοῦσαι·] MS. Eton. dat πεῖσαι, quod gloſſam ſapit.

ζειν βούλωνται, γιγνώσκω τὰς τούτων ἀπειλὰς οὐχ ἧττον σωφρονιζούσας, [a] ἢ ἄλλων τὸ ἤδη κολάζειν· ἥν τέ τῳ τι ὑπισχνῶνται οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, οὐδὲν [b] μείω διαπράττειν, ἢ οἱ ἄλλοι παραχρῆμα διδόντες.

15 Ἀναμνήσθητι δὲ καὶ σύ, τί προτελέσας ἡμῖν συμμάχους ἡμᾶς ἔλαβες. Οἶδ', ὅτι οὐδέν· ἀλλὰ πιστευθεὶς ἀληθεύσειν, ἃ ἔλεγες, ἐπῆρας τοσούτους ἀνθρώπους συστρατεύσασθαί τε καὶ [c] κατεργάσασθαί σοι ἀρχήν, οὐ πεντήκοντα μόνον ἀξίαν ταλάντων, (ὅσα οἴονται δεῖν οὗτοι νῦν ἀπολαβεῖν)

16 ἀλλὰ πολλαπλασίων. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν πρῶτον, [d] τὸ πιστεύεσθαί σε (τὸ καὶ τὴν βασιλείαν σοὶ κατειργασμένον) τούτων τῶν χρημάτων ὑπὸ σοῦ πιπράσκεται. Ἴθι δή, ἀναμνήσθητι, πῶς μέγα ἡγοῦ τοῦτο καταπρᾶξαι, ὃ νῦν καταστρεψάμενος ἔχεις. Ἐγὼ μὲν οἶδ', ὅτι εὔξω ἄν, τὰ νῦν πεπραγμένα μᾶλλον σοὶ καταπραχθῆναι,

17 ἢ πολλαπλάσια τούτων τῶν χρημάτων γενέσθαι. Ἐμοὶ τοίνυν μεῖζον βλάβος καὶ αἴσχιον δοκεῖ εἶναι, τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν, ἢ τότε μὴ λαβεῖν, ὅσῳ περ χαλεπώτερον ἐκ πλουσίου πένητα γενέσθαι, ἢ ἀρχὴν μὴ πλουτῆσαι· καὶ ὅσῳ λυπηρότερον ἐκ βασιλέως ἰδιώτην φανῆναι, ἢ ἀρχὴν μὴ βασιλεῦσαι. Οὐκοῦν ἐπίστασαι μέν,

[a] Ἢ ἄλλων τὸ ἤδη etc.] In MS. Eton. et vet. edit. legitur ἢ ἄλλων τε δὴ κολάσεις. Sed rectius *Steph.* et *Leuncl.* — τὸ ἤδη κολάζειν repræſentarunt.

[b] Μείω διαπράττειν,] MS. Eton. μεῖον διαπράττονται, etc.

[c] Κατεργάσασθαι] MS. Eton. συγκατεργάσασθαι etc.

[d] Τὸ πιστεύεσθαί σε etc.] Sic recte locum legendum putavit *Leuncl.* In MSto Eton. legitur — τὸ πιστεύεσθαί τε, καὶ τὴν βασιλείαν σοι κατεργασαμένην etc. In edit. *Flor.* et *Steph.* —τὸ πιστεύεσθαί σε, καὶ τὴν βασιλείαν σοι κατειργασμένων τούτων etc. Sed *Stephano* ſe tandem probavit lectio *Leuncl.*

Digitized by Google

ὅτι οἱ νῦν σοὶ [e] ὑπήκοοι γενόμενοι οὐ φιλίᾳ τῇ σῇ ἐπείσθησαν ὑπὸ σοῦ ἄρχεσθαι, ἀλλ' ἀνάγκῃ· καὶ ὅτι ἐπιχειροῖεν ἂν πάλιν ἐλεύθεροι γίγνεσθαι, εἰ μή τις αὐτοὺς φόβος κατέχοι. Ποτέρως οὖν οἴει, μᾶλλον ἂν φοβεῖσθαί 18
τε αὐτοὺς, καὶ φρονεῖν τὰ πρός σε, εἰ ὁρῷέν σοι τοὺς στρατιώτας οὕτω διακειμένους, ὡς νῦν τε μένοντας ἂν, εἰ σὺ κελεύοις, αὖθίς τ' ἂν ταχὺ ἐλθόντας, εἰ δέοι· ἄλλους τε, τούτων περὶ σοῦ ἀκούοντας πολλὰ ἀγαθὰ, ταχὺ ἂν σοι, πρὸς ὃ σὺ βούλοιο, παραγίγνεσθαι· ἢ εἰ καταδοξάσειαν, μήτε ἂν ἄλλους σοι ἐλθεῖν, δι' ἀπιστίαν ἐκ τῶν νῦν γενομένων, τούτους τε αὐτοῖς εὐνουστέρους εἶναι, ἢ σοί; Ἀλλὰ μὴν οὐδὲν πλήθει γε ἡμῶν λειφθέντες 19
ὑπεῖξάν σοι, ἀλλὰ προστατῶν ἀπορίᾳ. Οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος, μὴ λάβωσι προστάτας αὐτῶν τινὰς τούτων, οἳ νομίζουσιν ὑπὸ σοῦ ἀδικεῖσθαι, ἢ καὶ τούτων κρείττονας τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐὰν οἱ μὲν στρατιῶται ὑπισχνῶνται προθυμότερον αὐτοῖς συστρατεύεσθαι, [f] ἐὰν παρὰ σοῦ ἀναπράξωσιν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ δεῖσθαι τῆς στρατιᾶς, συναινέσωσιν αὐτοῖς ταῦτα. Ὅτι 20
γεμὴν οἱ νῦν ὑπό σοι Θρᾷκες γενόμενοι πολὺ ἂν προθυμότερον ἴοιεν ἐπί σε, ἢ σύν σοι, οὐκ ἄδηλον· σοῦ μὲν γὰρ κρατοῦντος, δουλεία ὑπάρχει αὐτοῖς· κρατουμένου δὲ σοῦ, ἐλευθερία. Εἰ δὲ καὶ τῆς χώρας προνοεῖσθαι ἤδη τι δεῖ, ὡς σῆς οὔσης, ποτέρως ἂν οἴει, ἀπαθῆ κακῶν αὐτὴν εἶναι μᾶλλον, εἰ οὗτοι οἱ στρατιῶται, ἐκλαβόντες ἃ ἐγκαλοῦσιν, εἰρήνην καταλιπόντες οἴχοιντο, ἢ εἰ οὗτοί

[e] Ὑπήκοοι] In MSto Eton. edit. vet. et *Steph.* legitur ἰπήκοοι, quod in ὑπήκοοι recte *Leunclav.* et *Muret.* mutandum cenſuerunt.

[f] Ἐὰν παρὰ σοῦ etc.] MS. Eton. habet ἐὰν τὰ παρὰ etc. ſcil. χρήματα. et pro ἀναπράξωσι ibid. ἀναπράξωνται.

τε μένοιεν ὡς ἐν πολεμίᾳ, σύ τε ἄλλους πειρῷο πλείο-
νας τούτων ἔχων ἀντιστρατοπεδεύεσθαι, δεομένους τῶν ἐπι-
21 τηδείων; Ἀργύριον δὲ ποτέρως ἂν πλεῖον ἀναλωθείη,
εἰ τούτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθείη, ἢ εἰ ταῦτά τε ὀφεί-
λοιτο, ἄλλους τε κρείττονας τούτων δέοι μισθοῦσθαι; Ἀλ-
λὰ γὰρ Ἡρακλείδῃ, ὡς πρὸς ἐμὲ ἐδήλου, πάμπολυ τοῦ-
το δοκεῖ τὸ ἀργύριον εἶναι. Ἦ μὴν πολύ γέ ἐστιν ἔλατ-
τον νῦν σοι καὶ λαβεῖν τοῦτο καὶ ἀποδοῦναι, ἤ, πρὶν ἡμᾶς
ἐλθεῖν πρός σε, τὸ δέκατον τούτου μέρος· οὐ γὰρ ὁ ἀριθ-
μὸς ὁρίζων ἐστὶ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, ἀλλ᾽ ἡ δύναμις τοῦ
τε ἀποδιδόντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος. Σοὶ δὲ νῦν ἡ κατ᾽
ἐνιαυτὸν πρόσοδος πλείων ἐστὶν, ἢ πρόσθεν τὰ παρόντα,
22 ἃ ἐκέκτησο. Ἐγὼ μὲν, ὦ Σεύθη, ταῦτα, ὡς φίλου
σου ὄντος, σοῦ προενοούμην, ὅπως σύ τε ἄξιος δοκοίης
εἶναι, ὧν οἱ θεοί σοι ἔδωκαν ἀγαθῶν, ἐγώ τε μὴ
διαφθαρείην ἐν τῇ στρατιᾷ. Εὖ γὰρ ἴσθι, ὅτι νῦν
ἐγὼ, οὔτ᾽ ἂν ἐχθρὸν κακῶς ποιῆσαι βουλόμενος, δυνη-
θείην σὺν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ, οὔτ᾽ ἂν, εἴ σοι πάλιν βου-
23 λοίμην βοηθῆσαι, ἱκανὸς ἂν γενοίμην. Οὕτω γὰρ
πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ διάκειται. Καίτοι αὐτόν σε μάρ-
τυρα σὺν τοῖς θεοῖς εἰδόσι ποιοῦμαι, ὅτι οὔτε ἐγὼ ἔχω
παρὰ σοῦ ἐπὶ τοῖς στρατιώταις οὐδὲν, οὔτε ᾔτησα πώπο-
τε εἰς τὸ ἴδιον τὰ ἐκείνων, οὔτε ἃ ὑπέσχου μοι ἀπῄτησα.
Ὄμνυμι δέ σοι, μηδ᾽ ἀποδιδόντος δέξασθαι ἄν, εἰ μὴ
καὶ οἱ στρατιῶται ἔμελλον τὰ ἑαυτῶν συναπολαμβά-
νειν. Αἰσχρὸν γὰρ ἦν τὰ μὲν ἐμὰ διαπεπρᾶχθαι, τὰ
δὲ ἐκείνων [g] περιορᾷν ἐμὲ κακῶς ἔχοντα, ἄλλως τε

g Περιορᾷν] In edit. vet. legitur περᾷν: quod in περιορῶν recte mutarunt *Steph.* et *Leunclav.* Cæterum MS. Eton. habet περιϊδεῖν.

καὶ τιμώμενον ὑπ' ἐκείνων. Καίτοι γε Ἡρακλείδῃ λῆ- 24
ρος πάντα ἐδόκει εἶναι, πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν ἐκ παν-
τὸς τρόπου· ἐγὼ δὲ, ὦ Σεύθη, οὐδὲν νομίζω γε ἀνδρὶ,
ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι, κάλλιον εἶναι κτῆμα, οὐδὲ λαμ-
πρότερον, ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης καὶ γενναιότητος· ὁ
γὰρ ταῦτα ἔχων πλουτεῖ μὲν, ὄντων φίλων πολλῶν,
πλουτεῖ δὲ, καὶ ἄλλων βουλομένων γενέσθαι· καὶ εὖ μὲν
πράττων ἔχει τοὺς συνησθησομένους· ἐὰν δέ τι σφαλῇ,
οὐ σπανίζει τῶν βοηθησόντων. Ἀλλὰ γὰρ εἰ μήτε ἐκ 25
τῶν ἐμῶν ἔργων κατέμαθες, ὅτι σοι ἐκ τῆς ψυχῆς φί-
λος ἦν, μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν λόγων δύνασαι τοῦτο γνῶ-
ναι, ἀλλὰ τοὺς τῶν στρατιωτῶν λόγους κατανόησον· παρ-
ῆσθα γὰρ, καὶ ἤκουες, οὓς ἔλεγον οἱ ψέγειν ἐμὲ βουλό-
μενοι. Κατηγόρουν μὲν γάρ μου πρὸς Λακεδαιμονίους,
ὡς σὲ περὶ πλείονος ποιοίμην, ἢ Λακεδαιμονίους· αὐτοὶ
δ' ἐνεκάλουν ἐμοὶ, ὡς μᾶλλον ἑλοίμην, ὅπως τὰ σὰ κα-
λῶς ἔχοι, ἢ ὅπως τὰ ἑαυτῶν· ἔφασαν δέ με καὶ δῶ-
ρα ἔχειν παρὰ σοῦ. Καίτοι τὰ δῶρα ταῦτα πότερον
οἴει αὐτοὺς, κακόνοιάν τινα [h] ἐνιδόντας μοι πρός σε, αἰ-
τιᾶσθαί με ἔχειν παρὰ σοῦ, ἢ προθυμίαν πολλὴν περὶ
σὲ κατανοήσαντας; Ἐγὼ μὲν οἶμαι πάντας ἀνθρώπους 26
εὔνοιαν δεῖν ἀποδείκνυσθαι τούτῳ, παρ' οὗ ἄν τις δῶρα
λαμβάνῃ. Σὺ δὲ, πρὶν μὲν ὑπηρετῆσαί τι σοὶ ἐμὲ, ἐδέ-
ξω ἡδέως καὶ ὄμμασι καὶ φωνῇ καὶ ξενίοις, καὶ ὅσα
ἔσοιτο ὑπισχνούμενος οὐκ ἐνεπίμπλασο· ἐπεὶ δὲ κατέπρα-
ξας, ἃ ἐβούλου, καὶ γεγένησαι, ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, μέ-
γιστος, νῦν οὕτω με ἄτιμον ὄντα ἐν τοῖς στρατιώταις τολ-
μᾷς περιορᾷν; Ἀλλὰ μὴν, ὅτι σοὶ δόξει ἀποδοῦναι, πι- 27

[h] Ἐνιδόντας μοι] Vulgo ἐνιδόντας με etc. Sed reponendum μοι *Steph.* et *Leunclav.* ſtatuerunt.

ϛεύω καὶ τὸν χρόνον διδάξειν σε, καὶ αὐτόν γέ σε οὐκ
ἀνέξεσθαι τοὺς σοὶ προεμένους εὐεργεσίαν ὁρῶντα ἐγκα-
λοῦντάς σοι. Δέομαι οὖν σου, ὅταν ἀποδίδως, προθυ-
μεῖσθαι ἐμὲ παρὰ τοῖς ϛρατιώταις τοιοῦτον ποιῆσαι, οἷόν-
περ καὶ παρέλαβες.

28 Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης κατηράσατο τῷ αἰτίῳ
τοῦ μὴ πάλαι ἀποδεδόσθαι τὸν μισθόν· (καὶ πάντες τὸν
Ἡρακλείδην ὑπώπτευσαν εἶναι) Ἐγὼ γάρ, ἔφη, οὔτε
29 διενοήθην πώποτε ἀποϛερῆσαι, ἀποδώσω τε. Ἐντεῦ-
θεν πάλιν εἶπεν ὁ Ξενοφῶν· Ἐπεὶ τοίνυν ἀποδιδόναι
βούλει, νῦν ἐγώ σου δέομαι δι' ἐμοῦ ἀποδιδόναι, καὶ μὴ
περιιδεῖν με διά σε ἀνομοίως ἔχοντα ἐν τῇ ϛρατιᾷ νῦν
30 τε, καὶ ὅτε πρός σε ἀφικόμεθα. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλὰ
οὔτε τοῖς ϛρατιώταις ἔσῃ δι' ἐμὲ ἀτιμότερος· ἄν τε μέ-
νῃς παρ' ἐμοί, χιλίους μόνους ὁπλίτας ἔχων, ἐγώ σοι τά
τε χωρία ἀποδώσω καὶ τἆλλα, ἃ ὑπεσχόμην. Ὁ δὲ
πάλιν εἶπε· Ταῦτα μὲν ἔχειν οὕτως οὐχ οἷόν τε· ἀπό-
πεμπε δὲ ἡμᾶς. Καὶ μήν, ἔφη ὁ Σεύθης, καὶ ἀσφα-
λέϛερόν γέ σοι οἶδα ὄν, παρ' ἐμοὶ μένειν, ἢ ἀπιέναι. Ὁ
δὲ πάλιν εἶπεν· Ἀλλὰ τὴν μὲν σὴν πρόνοιαν ἐπαινῶ·
ἐμοὶ δὲ μένειν οὐχ οἷόν τε· ὅπου δ' ἂν ἐγὼ ἐντιμότερος
31 ὦ, νόμιζε, καὶ σοὶ τοῦτο ἀγαθὸν ἔσεσθαι. Ἐντεῦθεν
λέγει Σεύθης· Ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρόν τι,
καὶ τοῦτό σοι δίδωμι, τάλαντον· βοῦς δ' ἑξακοσίους, καὶ
πρόβατα εἰς τετρακισχίλια, καὶ ἀνδράποδα εἰς εἴκοσι
καὶ ἑκατόν. Ταῦτα λαβών, καὶ τοὺς τῶν ἀδικησάντων
32 σε ὁμήρους προσλαβών, ἄπιθι. Γελάσας ὁ Ξενοφῶν εἶ-
πεν· Ἢν οὖν μὴ ἐξαρκῇ ταῦτα εἰς τὸν μισθόν, τίνος τά-
λαντον φήσω ἔχειν; Ἆρ' οὐκ, ἐπειδή μοι καὶ ἐπικίνδυνόν

Digitized by Google

ἐστὶν ἀπιόντι, [i] ἄμεινον φυλάττεσθαι τοὺς πέτρους; Ἤκουες δὲ τὰς ἀπειλάς. Τότε μὲν δὴ αὐτοῦ ἔμειναν.

Τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀπέδωκεν αὐτοῖς, ἃ ὑπέσχετο, καὶ 33
τοὺς ταῦτα ἐλάσοντας, συνέπεμψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται τέως μὲν ἔλεγον, ὡς Ξενοφῶν οἴχοιτο πρὸς Σεύθην οἰκήσων, καὶ ἃ ὑπέσχετο αὐτῷ ἀποληψόμενος· ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἥκοντα εἶδον, ἥσθησάν τε καὶ προσέθεον. Ξενο- 34
φῶν δ᾽, ἐπεὶ εἶδε Χαρμῖνον καὶ Πολύνεικον· Ταῦτα, ἔφη, καὶ σέσωσται δι᾽ ὑμᾶς τῇ στρατιᾷ, καὶ παραδίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διατιθέμενοι διάδοτε τῇ στρατιᾷ. Οἱ μὲν οὖν, παραλαβόντες καὶ λαφυροπώλας καταστήσαντες, ἐπώλουν, καὶ πολλὴν εἶχον αἰτίαν. Ξενοφῶν 35
δὲ οὐ προσῄει, ἀλλὰ φανερὸς ἦν οἴκαδε παρασκευαζόμενος· [k] οὐ γάρ πω ψῆφος αὐτῷ ἐπῆκτο Ἀθήνησι περὶ φυγῆς. Προσελθόντες δὲ αὐτῷ οἱ ἐπιτήδειοι ἐν τῷ στρατεύματι, ἐδέοντο μὴ ἀπελθεῖν, πρὶν ἀπαγάγοι τὸ στράτευμα, καὶ Θίμβρωνι παραδοίη.

Ἐντεῦθεν διέπλευσαν εἰς Λάμψακον· καὶ ἀπαντᾷ VIII.
τῷ Ξενοφῶντι Εὐκλείδης, μάντις Φλιάσιος, Κλεαγόρου υἱὸς, τοῦ τὰ ἐνύπνια ἐν Λυκείῳ γεγραφότος. Οὗτος συνήδετο τῷ Ξενοφῶντι, ὅτι ἐσέσωστο· καὶ ἠρώτα αὐτὸν, πόσον χρυσίον ἔχει. Ὁ δ᾽ αὐτῷ ἐπομόσας εἶπεν, ἦ μὴν ἔσεσθαι μηδ᾽ ἐφόδιον ἱκανὸν οἴκαδε ἀπιόντι, εἰ μὴ

[i] Ἄμεινον φυλάττεσθαι τοὺς πέτρους;] Dubium non eſt, quin illas hic ἀπειλάς intelligat Xenophon, quarum meminerat 7, 6, 8. atque adeo recte *Steph.* et *Leuncl.* πέτρους reponendum curarunt; cum pro eo MS. Eton. et edit. vet. exhibeant ἐχθρούς. Ad illam emendationem aperte ducit verbum καταλευσθέντα, quo Arcas ille, Xenophonti inimicus, ſupra uſus eſt.

[k] Οὐ γάρ πω ψῆφος etc.] Lege ſis hac de re ſcripta in *Diſſertat.* I. K. Π. præmiſſæ p. 5, et ſeq. Cæterum idem loquendi genus uſurpat *Thucyd.* l. I. c. 119.—ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν, εἰ etc. Ibid. c, 125.—ψῆφον ἐπήγαγον etc.

Digitized by Google

ἀπόδοιτο τὸν ἵππον, καὶ ἃ ἀμφὶ αὐτὸν εἶχεν. Ὁ δὲ
2 αὐτῷ οὐκ ἐπίστευεν. Ἐπεὶ δὲ ἔπεμψαν Λαμψακηνοὶ ξένια
τῷ Ξενοφῶντι, καὶ θύων τῷ Ἀπόλλωνι παρεστήσατο τὸν
Εὐκλείδην, ἰδὼν τὰ ἱερὰ ὁ Εὐκλείδης εἶπεν, ὅτι πείθοι-
το αὐτῷ, μὴ εἶναι χρήματα. Ἀλλ᾽ οἶδα, ἔφη, ὅτι
κἂν μέλλῃ ποτὲ γενήσεσθαι, φαίνεταί τι ἐμπόδιον, ἐὰν
μηδὲν ἄλλο, σὺ σαυτῷ. Συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενο-
φῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐμπόδιος γάρ σοι [l] ὁ Ζεὺς ὁ Μει-
λίχιός ἐστι· καὶ ἐπήρετο, εἰ ἤδη ποτὲ θύσειεν, ὥσπερ
οἴκοι, ἔφη, εἰώθειν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὁλοκαυτεῖν.
Ὁ δὲ οὐκ ἔφη, ἐξ ὅτου ἀπεδήμησε, τεθυκέναι τούτῳ τῷ
θεῷ. Συνεβούλευσεν οὖν αὐτῷ θύεσθαι, καὶ ἔφη συνοί-
3 σειν ἐπὶ τὸ βέλτιον. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ Ξενοφῶν προελ-
θὼν εἰς Ὀφρύνιον ἐθύετο, καὶ ὡλοκαύτει [m] χοίρους τῷ
πατρίῳ νόμῳ· καὶ ἐκαλλιέρει. Καὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἀφικνεῖται Βίτων καὶ ἅμα Εὐκλείδης, χρήματα δώσον-
τες τῷ στρατεύματι· καὶ [n] ξενοῦνταί τε τῷ Ξενοφῶντι,
καὶ ἵππον, ὃν ἐν Λαμψάκῳ ἀπέδοτο πεντήκοντα δαρει-
κῶν, ὑποπτεύοντες αὐτὸν δι᾽ ἔνδειαν πεπρακέναι, ὅτι
ἤκουον αὐτὸν ἥδεσθαι τῷ ἵππῳ, λυσάμενοι ἀπέδοσαν, καὶ
τὴν τιμὴν οὐκ ἤθελον ἀπολαβεῖν.

[l] Ὁ Ζεὺς ὁ Μειλίχιος] Jovis hanc ἐπωνυμίαν ſæpe agnoſcunt auctores. *Thucyd.* l. 1. c. 126. vide Cl. *Duker. Ariſtoph.* Νεφ. v. 407. Νὴ Δί᾽ ἔγωγ᾽ οὖν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτὶ ποτὲ Διασίοισιν. *Schol.* Ἀθήνησιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διός. Adde *Meurſ.* in *Theſ.* cap. 7. Cæterum, deos plures idem illud cognomen ſortitos eſſe, ex *Pauſan.* l. 10. fere extremo conſtat.

[m] Χοίρους τῷ πατρίῳ etc.] *Varro* de Re Ruſt. l. 2. c. 4. *Ab ſuillo genere pecoris immolandi initium primum ſumptum videtur: cujus veſtigia etc.* Vide *Meurſ.* Eleuſin. c. 7. et *Bochart.* Hieroz. l. 3. c. 29.

[n] Ξενοῦνταί τε τῷ etc.] *Amaſ.* vertit: *invitarunt illi quidem Xenophontem* etc. Rectius, opinor, *Leuncl.* in hunc modum — *hi cum Xenophonte hoſpitii neceſſitudine inita* etc. Infra paulo alia uſus ſtructura Noſter dicit: ξενοῦται Ξενοφῶν παρ᾽ Ἑλλάδι etc. ubi ξενοῦσθαι παρά τινι ſonat *hoſpitio excipi* etc.

Digitized by Google

Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο [o] διὰ τῆς Τροίας, καὶ ὑπερ- 4
βάντες τὴν Ἴδην, εἰς Ἄντανδρον ἀφικνοῦνται πρῶτον·
εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι [p] τῆς Λυδίας, εἰς
Θήβης πεδίον. Ἐντεῦθεν δι᾽ Ἀτραμυττίου καὶ Κερτονίου
παρ᾽ Ἀταρνέα εἰς Καΐκου πεδίον ἐλθόντες, [q] Πέργαμον
καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας. Ἐνταῦθα δὲ ξενοῦται Ξε-
νοφῶν παρ᾽ Ἑλλάδι, τῇ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως γυναι-
κὶ, καὶ Γοργίωνος καὶ Γογγύλου μητρί. Αὕτη δ᾽ αὐτῷ 5
φράζει, ὅτι Ἀσιδάτης ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνὴρ Πέρσης·
τοῦτον ἔφη αὐτὸν, εἰ ἔλθοι τῆς νυκτὸς σὺν τριακοσίοις
ἀνδράσι, λαβεῖν ἂν, καὶ αὐτὸν, καὶ γυναῖκα, καὶ παῖ-
δας, καὶ τὰ χρήματα· εἶναι δὲ πολλά. Ταῦτα δὲ
καθηγησομένους ἔπεμψε τόν τε αὐτῆς ἀνεψιὸν, καὶ Δα-
φναγόραν, ὃν περὶ πλείστου ἐποιεῖτο. Ἔχων οὖν ὁ Ξενο- 6
φῶν τούτους παρ᾽ ἑαυτῷ, ἐθύετο. Καὶ Ἀγασίας ὁ Ἠλεῖος
μάντις παρὼν εἶπεν, ὅτι κάλλιστα εἴεν τὰ ἱερὰ αὐτῷ,
καὶ οἱ ὁ ἀνὴρ ἂν ἁλώσιμος εἴη. Δειπνήσας οὖν ἐπορεύε-
το, τούς τε λοχαγοὺς τοὺς μάλιστα φίλους λαβὼν καὶ πι-
στοὺς γεγενημένους διαπαντὸς, ὅπως εὖ ποιήσαι αὐτούς.
Συνεξέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι [r] βιασάμενοι, εἰς
ἑξακοσίους· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀπήλαυνον, ἵνα μὴ μεταδοῖεν
τὸ μέρος, ὡς ἑτοίμων δὴ χρημάτων.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο περὶ τὰς μέσας νύκτας, τὰ μὲν 7
πέριξ ὄντα ἀνδράποδα τῆς τύρσιος καὶ χρήματα πλεῖ-

[o] Διὰ τῆς Τροίας,] MS. Eton. exhibet Τρῳάδος, Sed ſatis ſana eſt lectio vulgata. *Steph.* Byz. Τροία, χώρα τῆς Ἀσίας, ἡ πρότερον etc. Similiter *Servius* ad v. 1. *Æneïd.* Troja, *regio Aſiæ.*

[p] Τῆς Λυδίας.] MS. Eton. dat τῆς Ἀσίας, quomodo ſcribi debere cenſet *Leuncl.*

[q] Πέργαμον — τῆς Μυσίας.] Vulgo legitur τῆς Ἀσίας. Sed receptam lectionem præſtat MS. Eton.

[r] Βιασάμενοι,] i. e. βίᾳ τῶν ἄλλων, qua phraſi mox infra ùtitur auctor —Γογγύλος— ἐξέρχεται—βίᾳ τῆς μητρὸς, etc.

Digitized by Google

ςα ἀπέδρα αὐτοὺς παραμελοῦντας, ὡς τὸν Ἀσιδάτην αὐτὸν λάβοιεν, καὶ τὰ ἐκείνου. Πυργομαχοῦντες δὲ ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὴν τύρσιν, (ὑψηλὴ γὰρ ἦν, καὶ μεγάλη, καὶ προμαχῶνας καὶ ἄνδρας πολλοὺς καὶ μαχίμους ἔχουσα) διορύττειν ἐπεχείρησαν τὸν πύργον. Ὁ δὲ τοῖ-
8 χος ἦν ἐπὶ ὀκτὼ πλίνθων γηΐνων τὸ εὖρος. Ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ διωρώρυκτο· καὶ ὡς τὸ πρῶτον διεφάνη, ἐπάταξεν ἔνδοθεν [s] βουπόρῳ τις ὀβελίσκῳ διαμπερὲς τὸν μηρὸν τοῦ ἐγγυτάτω· τὸ δὲ λοιπὸν ἐκτοξεύοντες ἐποίουν μηδὲ παριέναι ἔτι ἀσφαλὲς εἶναι. Κεκραγότων δὲ αὐτῶν καὶ πυρσευόντων, ἐκβοηθοῦσιν Ἰταβέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐκ Κομανίας δὲ [t] ὁπλῖται Φρουροὶ, καὶ ἱππεῖς Ὑρκάνιοι, καὶ οὗτοι βασιλέως μισθοφόροι, ὡς ὀγδοήκοντα, καὶ ἄλλοι πελτασταὶ εἰς ὀκτακοσίους· ἄλλοι δὲ ἐκ Παρθενίου, ἄλλοι δ' ἐξ Ἀπολλωνίας, καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων, καὶ ἱππεῖς.

9 Ἐνταῦθα δὴ ὥρα ἦν, πῶς ἔσται ἡ ἄφοδος, σκοπεῖν· καὶ λαβόντες, ὅσοι ἦσαν βόες καὶ πρόβατα, ἤλαυνον, καὶ τὰ ἀνδράποδα ἐντὸς πλαισίου ποιησάμενοι· οὐ τοῖς χρήμασιν ἔτι προσέχοντες τὸν νοῦν, ἀλλὰ μὴ φυγὴ εἴη ἡ ἄφοδος, εἰ καταλιπόντες τὰ χρήματα ἀπίοιεν, καὶ οἵ τε πολέμιοι θρασύτεροι εἶεν, καὶ οἱ στρατιῶται ἀθυμότεροι· νῦν δὲ ἀπῄεσαν ὡς περὶ τῶν χρημάτων μαχού-
10 μενοι. Ἐπεὶ δὲ ἑώρα Γογγύλος ὀλίγους μὲν τοὺς Ἕλληνας, πολλοὺς δὲ τοὺς ἐπικειμένους, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς

[s] Βουπόρῳ τις ὀβελίσκῳ] *Leuncl.* vertit: *veru pungendis bobus facto* etc. *Heſych.* et *Phavor.* Βουπόρους ὀβελοὺς, μεγάλους ὀβελίσκους. Horum meminit etiam *J. Poll.* l. 9. ſegm. 77. ubi doctiſſ. *Hemſterh.* ſcribit, ſe exiſtimare, *verua* quæcunque majora, quorum præcipue in aſſanda bovina erat uſus, iſto nomine adpellata. *Suid.* etiam verba hæc Xenoph. citat in v. Ὀβελός. ubi ἔνδον pro ἔνδοθεν exhibet.

[t] Ὁπλῖται φρουροὶ, etc.] MS. Eton. exhibet ὁπλῖται Ἀσσύριοι καὶ Ὑρκάνιοι ἱππεῖς etc.

Digitized by Google

βίᾳ τῆς μητρὸς, τὴν ἑαυτῦ δύναμιν ἔχων, βυλόμενος συμμετασχεῖν τῦ ἔργυ· συνεβοήθει δὲ καὶ Προκλῆς ἐξ Ἐλισάρνης καὶ Τευθρανίας, ὁ ἀπὸ Δαμαράτυ. Οἱ δὲ 11
περὶ Ξενοφῶντα, ἐπεὶ πάνυ ἤδη ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν τοξευμάτων καὶ σφενδονῶν, πορευόμενοι κύκλῳ ὅπως τὰ ὅπλα ἔχοιεν πρὸ τῶν τοξευμάτων, μόλις διαβαίνυσι τὸν Κάικον ποταμὸν, τετρωμένοι ἐγγὺς οἱ ἡμίσεις. Ἐνταῦθα καὶ Ἀγασίας Στυμφάλιος ὁ λοχαγὸς τιτρώσκεται, τὸν πάντα χρόνον μαχόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους. Καὶ διασώζονται, ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες, καὶ πρόβατα ὅσον θύματα.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ θυσάμενος ὁ Ξενοφῶν, ἐξάγει νύ- 12
κτωρ πᾶν τὸ στράτευμα, ὅπως ὅτι μακροτάτην ἔλθοι τῆς Λυδίας, ὥστε μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι φοβεῖσθαι, ἀλλ' ἀφυλακτεῖν. Ὁ δ' Ἀσιδάτης, ἀκούσας, ὅτι [u] πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος εἴη Ξενοφῶν, καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι ἥξοι, ἐξαυλίζεται εἰς κώμας ὑπὸ τὸ Παρθένιον πόλισμα ἐχούσας. Ἐνταῦθα οἱ περὶ Ξενοφῶντα συμπεριτυγχάνυσιν αὐτῷ, καὶ λαμβάνυσιν αὐτὸν, καὶ γυναῖκα, καὶ παῖδας, καὶ τοὺς ἵππυς, καὶ πάντα τὰ ὄντα, καὶ ὕτω τὰ πρότερα ἱερὰ ἀπέβη. Ἔπειτα πάλιν ἀφι- 13
κνοῦνται εἰς Πέργαμον. Ἐνταῦθα [x] τὸν θεὸν ὐκ ἠτιάσατο ὁ Ξενοφῶν· συνέπραττον γὰρ καὶ οἱ Λάκωνες, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ, καὶ οἱ στρατιῶται, ὥστε ἐξαίρετα λαμβάνειν, καὶ ἵππυς, καὶ ζεύγη, καὶ τἄλλα· ὥστε ἱκανὸν εἶναι καὶ ἄλλον ἤδη εὖ ποιεῖν.

[u] Πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος] Plene ſcripſeris — πάλιν περὶ τῦ ἰέναι ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος etc.

[x] Τὸν θεὸν ὐκ ἠτιάσατο] Jovem *ſcil.* Milichium, de quo p. 294. Cæterum in MSto Eton. et edit. vet. deeſt ὐκ ante verbum: in edit. *Steph.* et *Leuncl.* legitur — τὸν θεὸν ἠσπάσατο — Sed recte tandem *Leuncl.* veterum librorum lectionem admittendam cenſuit, modo ut verbo recepto particula negandi fuerit præpoſita.

14 Ἐκ τούτου Θίμβρων παραγενόμενος παρέλαβε τὸ στράτευμα, καὶ συμμίξας τῷ ἄλλῳ Ἑλληνικῷ ἐπολέμει πρὸς Τισσαφέρνην καὶ Φαρνάβαζον.

Ἄρχοντες δὲ οἵδε τῆς βασιλέως χώρας, ὅσην ἐπήλθομεν, Λυδίας, Ἀρτίμας· Φρυγίας, Ἀρτακάμας· Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας, Μιθραδάτης· Κιλικίας, Συέννεσις· Φοινίκης καὶ Ἀραβίας, Δέρνης· Συρίας καὶ Ἀσσυρίας, Βέλεσις· Βαβυλῶνος, Ῥωπάρας· Μηδείας, Ἀρβάκας· Φασιανῶν καὶ Ἑσπεριτῶν, Τηρίβαζος· (Καρδοῦχοι δὲ, καὶ Χάλυβες, καὶ Χαλδαῖοι, καὶ Μάκρωνες, καὶ Κόλχοι, καὶ Μοσύνοικοι, καὶ Κοῖτοι, καὶ Τιβαρηνοὶ, αὐτόνομοι) Παφλαγονίας, Κορύλας· Βιθυνῶν, Φαρνάβαζος· τῶν ἐν Εὐρώπῃ Θρακῶν, Σεύθης.

15 Ἀριθμὸς συμπάσης τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, σταθμοὶ διακόσιοι δεκαπέντε, παρασάγγαι χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα, στάδια τρισμύρια τετρακισχίλια διακόσια πεντήκοντα πέντε. Χρόνου πλῆθος τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, ἐνιαυτὸς καὶ τρεῖς μῆνες.

INDEX

Digitized by Google

INDEX GRÆCITATIS.

A.

Ἀγάζεσθαι τινὰ, admiratione alicujus capi 1, 1, 9.

Ἀγάλλεσθαι ἐπὶ θεοσεβείᾳ, lætari pietate, ea quærenda et factis demonſtranda ſibi placere 2, 6, 13.

Ἀγαπῶντες, ὅτι — contenti et læti eo, quod — 5, 5, 8.

Ἀγαςὸν, admirabile 1, 9, 14.

Ἄγειν καὶ φέρειν χρήματα, diripere opes hoſtiliter 2, 6, 3. 5, 5, 8. ἄ. εἰς ὕδωρ, demittere in aquam 3, 5, 6.

Ἀγορὰ πλήθουσα *v. ad* 1, 8, 1. 2, 1, 6. ἀγορὰν συνάγειν, ſ. συλλέγειν, concionem advocare 5, 7, 2. ἀγορὰν παρέχειν, res venales adferre 4, 8, 6. 17. 5, 5, 5. *Idem eſt* ἀγορὰν φέρειν 5, 5, 10: *et* ἀγορὰν ἄγειν 5, 7, 18. *Sed* 2, 3, 13. *verti poterit:* efficiemus, ut vobis ſit occaſio emendi. *Hinc* ἀγορὰ ἀφικνεῖται 6, 6, 2. Οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, turba forenſis, lixæ et calones 1, 2, 18.

Ἀγορανόμος, qui habet curam fori rerum promercalium 5, 7, 1, 14.

Ἀγρευόμενα θηρία, quæ ſolent venando capi 5, 3, 9.

Ἀγώγιμα, τὰ, onus navis 5, 1, 10. *Suidas* φορτία ἐμπορικὰ *interpretatur.*

Ἀγωνίζεσθαι ςάδιον, in ſtadio certare 4, 8, 20.

Ἀγωνοθέτης, agonotheta 3, 1, 4. *Eſt magiſtratus, qui curam ludorum ordinandorum et præmii diſtribuendi habet.* Vid. *Lucian. in Hermot. c.* 39. *ſqq. T.* 1. *p.* 782. *Senſus igitur loci eſt: a voluntate divina pendet, utrum pugnemus, nec ne; quo modo; quo exitu; quale præmium ſimus accepturi.*

Ἄδειπνοι ἦσαν, *v. ad* 1, 10, 11.

Ἀθεώτατος, peſſimus, 2, 5, 12. *b. l.* perjurus.

Ἀθροίζεσθαι, convenire, præſto eſſe 1, 1, 2. 1, 9, 5.

Ἀθρόον χωρίον, locus, omni rerum copia abundans 7, 3, 4.

Αἰθρία, ὑπὸ τῆς αἰθρίας, ſub dio 4, 4, 9. *vid. Caſaub. ad Polyb.* 1, 12.

Αἰκίζειν, 2, 6, 16. *aut* αἰκίζεσθαι, 3, 4, 3. fœde, contumelioſe tractare. αἰκίζεσθαι τὰ αἴσχιςα, contumelioſiſſime tractare 3, 1, 12.

Αἱρεῖσθαι, creare 4, 8, 18. αἱρεῖσθαι μᾶλλον, 7, 7, 25, *aut* αἱρεῖσθαι, 1, 3, 5. præferre. ᾕρηνται, malunt 5, 6, 5. αἱρεῖσθαί τι ἀντί τινος, præferre alterum alteri 1, 7, 3. 7, 6, 12.

Αἰσθάνεσθαι, cognoſcere 1, 9, 9. εἴ που ᾔσθηνται, num vidiſſent alicubi 6, 3, 7.

Αἴσθησιν μὴ παρέχω, caveo, ne alter ſentiat 4, 6, 10. *Contra Thucyd.* 2, 50. *fin.*

Αἴσιος αἰετὸς, aquila, fauſta portendens 6, 5, 2.

Αἰτίαν ἔχειν ὑπό τινος, ab aliquo reum fieri 7, 6, 9. 12.

Ἀκέραιοι, quorum ordines non ſunt perturbati 6, 5, 6.

Ἀκήρυκτος πόλεμος, bellum, quod non indicitur legitime, ſed ſtatim fit initium a vi 3, 3, 4.

Ἄκληρος, pauper, (*qui nullos poſſidet fundos*) 3, 2, 16.

Ἀκμάζειν, vigere 3, 1, 16.

Ἀκμὴν, cum maxime. *v. ad* 4, 3, 19.

Ἀκόλουθος, οὐκ ἀκόλουθά ἐςι ταῦτα, hæc pugnant invicem 2, 4, 10.

Ἄκρα, ἡ, arx 7, 1, 13.

Ἄκρα, τὰ, montes, juga 1, 2, 21.

Ἄκρατος, *v. ad* 4, 5, 19.

Ἀκροβόλισις, velitatio 3, 4, 8. *Nempe* ἀκροβόλοι *ſunt apud Suidam* ἀκοντιςαὶ, τοξόται. *Hinc* ἀκροβολίζεσθαι 3, 4, 20.

Ἀκρωνυχία ὄρους, cacumen montis 3, 4, 23. 24.

Ἄκυρον ποιεῖν, minuere, irritum reddere 5, 1, 18.

Ἀλαλάζειν, conclamare 4, 2, 5, *idque factum eſt in honorem Martis, ut precum vim haberet:* 5, 2, 11.

Ἀλεξεῖσθαι, ulciſci 1, 3, 6. 7, 7, 2. ἀλέξεσθαι, par pari referre, remunerari 1, 9, 7. 5, 5, 10. injuriam prohibere 3, 4, 20.

Ἀλέτης, ὄνος ἀλ. lapis molaris 1, 5, 5.

Ἀλήθειαν ἀσκεῖν, virum bonum et integrum eſſe 7, 7, 14. *Oppon.* ἄπιςος. 2, 6, 13. *Oppon. perjuri.*

Digitized by Google

Ibid. ἀλήθεια *eſt*, veracitas, integritas.

Ἀληθεύειν, verum dicere, veracem eſſe 4, 4, 10. 5, 6, 8.

Ἀληθινὸν ςράτευμα, exercitus, eo ſenſu imbutus, quo imbutus eſſe debet 1, 9, 10.

Ἁλιευτικὸν πλοῖον, piſcatoria cymba 7, 1, 13.

Ἁλίζειν, congregare 2, 4, 2. 6, 1, 1.

Ἁλίσκεσθαι, ἡλωκὼς, occupatus 4, 2, 9. ἥλωσαν, capti ſunt 4, 4, 13. *Ergo Attici non ſemper dixerunt* ἑάλωσαν

Ἀλλότρια πάντα, omnia pendent ab aliorum arbitrio, ſunt in aliorum poteſtate 3, 2, 18.

Ἄλλως τε καὶ, præſertim 7, 7, 23. 24.

Ἀλόγιςος, inconſideratus 2, 5, 3.

Ἀλωπεκὶς, vulpina pellis 7, 4, 2.

Ἅμα πορευόμενοι ἐμάχοντο, inter eundum pugnabant 6, 3, 3.

Ἁμαξιαῖος, *vid.* ὁλότροχος.

Ἁμαξιτὸς ὁδὸς, via, qua plauſtro vehitur: *intelligitur hoc, non latiorem viam fuiſſe, quam pro ſpatio unius plauſtri.* 1, 2, 21. *Hunc ipſum locum Suidas deſcripſit, qui hinc emendari poterit.*

Ἁμαρτάνειν τινὸς, non ferire, aberrare 1, 5, 12.

Ἀμαχεὶ, ſine ſanguine et ſudore 1, 7, 8. 3, 4, 28. 4, 6, 9.

Ἀμαχητὶ, non repugnantes 4, 2, 10.

Ἀμήχανα, τὰ, difficultates 2, 3, 11.

Ἀμύνεσθαι, ſe defendere 3, 1, 10.

Ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι, circiter viginti 1, 7, 9. 6, 2, 10. ἀμφί τι δαπανᾶν, in rem ſumtus facere 1, 1, 8. ἔχειν ἀμφί τι, re occupari 5, 2, 18. εἶχον ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν, res ſuas curabant 6, 6, 1.

Ἀμφιγνοεῖν, dubitare 2, 5, 8.

Ἀμφιλέγειν, rixari 1, 5, 11. *Hoc loco Suidas uſus eſt.*

Ἄν τι, ſive 5, 5, 9.

Ἀνὰ ἑκατὸν, centeni 3, 4, 13. ἀνὰ κράτος, omni vi, contento curſu fugere 4, 3, 15. 16. 4, 8, 15. 5, 3, 2. *Suidas interpretatur,* μετὰ πάσης σπουδῆς. T. 1. p. 167. cf. p. 30. et 180.

Ἀναβάλλειν, attumulare, aggerere terram 5, 2, 4. *unde ibidem* ἀναβολὴ, agger. ἀν. τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον, tollere, levare in equum 4, 4, 3.

Ἀνάβασις. v. *ad inſcriptionem totius libri.*

Ἀναβιβάζειν, erigere in montem 1, 10, 9.

Ἀνάγεσθαι, oram ſolvere, proficiſci 5, 7, 11. 6, 1, 22.

Ἀναγιγνώσκειν, agnoſcere, recognoſcere 5, 8, 3.

Ἀναγκαῖοι, neceſſarii, cognati 2, 4, 1.

Ἀναζευγνύειν, (*tentoria refigere, vaſa colligere, proficiſcendi cauſa*) caſtra movere: *unde* ἀναζεύξαντες ἐπορεύοντο 3, 4, 23. 4, 6, 1.

Ἀναθαῤῥεῖν, animum recipere 6, 4, 9.

Ἀνάθημα, donarium 5, 3, 6.

Ἀναθορυβεῖν, admurmurare, *de faventibus* 5, 1, 3. 6, 1. 20.

Ἀναιρεῖσθαι πόλεμον, incipere 5, 7, 16. ἀναιρεῖσθαι νεκροὺς, tollere mortuos ad ſepulturam 4, 1, 14. 5, 7, 17. ἀναιρεῖ *et* ἀνεῖλεν ὁ θεὸς, reſpondit conſulenti 3, 1, 5. 5, 3, 8. 7, 6, 32.

Ἀνακαλεῖν, adpellare 6, 6, 5. ἀνακαλεῖσθαι τῇ σάλπιγγι, receptui canere 4, 4, 14.

Ἀνακοινοῦσθαί τινι περί τινος, communicare cum aliquo 3, 1, 5.

Ἀνακομίζεσθαι, ἀνακεκομισμένοι ἦσαν, comportaverant 4, 7, 1. 12.

Ἀναλαλάζειν, conclamare 4, 3, 14.

Ἀναλεγόμενον, cum legitur 2, 1, 12: *ſi lectio vera eſt. Vindicavit hanc ſignificationem Abreſchius ad Heſychium in* ἐπελέξατο. *Cæterum legerim:* εἰς τὸν ἐπ. χρ. πάντα λεγόμενον, *ut mox ipſe Xenophon ſcripſit.*

Ἀνάλωτος, inexpugnabilis 5, 2, 15.

Ἀναξυρίδες, braccæ 1, 5, 8.

Ἀναπράττειν 7, 7, 19. *Senſus eſt: ſi perfecerint, ut abs te promiſſas pecunias accipiant. Cf.* συμπρ. *et* συναναπρ.

Ἀναπτύσσειν τὸ κέρας, explicare, (extendere latius) 1, 10, 6.

Ἀνάριςοι, impranſi 4, 2, 3.

Ἀνασκευάζειν *aut* ἀνασκευάζεσθαι (*ſupellectilem loco movere: ſi etymologia urgeatur) ſignificat,* vaſa colligere, *atque adeo collectis vaſis* proficiſci: *Xenoph. Cyrop.* 8, 5, 3: *plane ut* ἀναζευγνύειν. *Inde in hac Anabaſi* 6, 2, 5. *eſt* ἀνασκ. εἰς τὸ τεῖχος, convaſatis omnibus ex agris in arcem confugere. *Heſychius ergo* ἀνασκευάζειν *interpretatus eſt* μετατιθέναι, *et* ἀνασκευαζομένους, μετοικιζομένους. *Adparet etiam, cur* ἀνασκ. ſit, diruere ædes, vaſtare: *Xenoph. Cyrop.* 6, 2, 10: *cur item* ἀνασκ. τὰς ψυχὰς *ſit*, perdere mentes, *Act. Apoſt.* 15, 24: et ἀνασκ. τὴν τράπεζαν, cedere foro, *de iis, qui non ſunt ſolvendo: de qua ſignificatione Valeſius ad Harpocrationem conſulendus eſt.*

Ἀνασταυροῦν, cruci adfigere 3, 1, 12.

Ἀναςέλλειν, cohibere 5, 4, 12.

Ἀναςρέφεσθαι, commorari, verſari 1, 10, 8.

Digitized by Google

Ἀνατaράττειν, ἀνατεταραγμένοι, non diſpoſito agmine 1, 7, 14.

Ἀνατείνειν τὴν χεῖρα, i. e. χειροτονεῖν, ſublata manu adprobare aliquid, ſuffragio ſuo comprobare 3, 2, 22. 26. ἀετὸς, ἐπὶ ξυςῦ ἀνατεταμένος, aquila, in pertica ſ. conto erecta, fixa 1, 10, 8.

Ἀναφρονεῖν, ad ſanam mentem redire 4, 8, 16.

Ἀναχωρίζω redire jubeo, 5, 2, 9.

Ἀνδρίζεσθαι, virum ſe præſtare 4, 3, 24.

Ἀνειπεῖν *dicitur præco, cum aliquid* pronunciat 2, 2, 10. 5, 2, 14.

Ἀνεμπίμπλημι, expleo 3, 4, 14.

Ἀνεπιλήπτως, ita ut nemo vos reprehendat, infeſtet, tuto 7, 6, 26. *cf. ſ.* 26.

Ἀνήκει, procurrit, porrigitur 6, 4, 3.

Ἀνθέμιον, *v. ad* 5, 4, 18.

Ἀνιμᾶν τῷ δόρατι, haſta porrecta levare adſcendentem 4, 2, 6. *Cf. Joſeph. Arch.* 2, 1, 3. *Euſeb. H. E.* 6, 9. *Chryſoſt. T.* 10. *p.* 268. 616. *ed. Montf.*

Ἀνίσχει ὁ ἥλιος, ſol oritur 2, 1, 3. 5, 7, 4.

Ἄνοδος, *i. e.* ἀνάβασις 2, 1, 1. *Cf.* ἄνω. *Suidas T.* 1. *p.* 215: ἄνοδον, τὴν ἀνέλευσιν.

Ἄνοδον ὄρος, invius 4, 8, 8, *ut apud Polyb.* 3, 19, ἀνοδία, quoniam invia erat regio: *quo loco etiam Suidas uſus eſt.*

Ἀντάκουσον, viciſſim audi 2, 5, 3.

Ἀντεμπλεῖν remunerandi cauſa inſtruere et replere bonis copiis 4, 5, 20.

Ἀντεπιμελεῖσθαι, viciſſim operam dare 3, 1, 11.

Ἀντιπαρατάττεσθαι, viciſſim ſ. contra aciem inſtruere 4, 8, 7.

Ἀντιπαριέναι contra ire 4, 3, 13.

Ἀντιπάσχειν, viciſſim accipere calamitatem 2, 5, 3.

Ἀντιποιεῖν (κακῶς), viciſſim injuriam facere 3, 3, 6. ἀντιποιεῖσθαι ἀρχῆς, adfectare regnum 2, 1, 9. ἀντιποιοῦμαι ἀρετῆς, nitor ad laudem fortitudinis 4, 7, 8. ἀντιποιοῦνται ἀλλήλοις περί τινος, 5, 2, 9. *aut* ἀντ. ἀλλ. τινὸς 2, 3, 12. contendunt, certant de re.

Ἀντιπορεύεσθαι, contra ire 4, 8, 14.

Ἀντίπορος ex adverſo ſitus 4, 2, 12.

Ἀντιςασιάζειν, diffidere, altercari 4, 1, 19.

Ἀντιςασιῶται, factio contraria 1, 1, 10.

Ἀντιςρατοπεδεύεσθαι, ex adverſo caſtra ponere 7, 7, 20.

Ἀντιςοιχοῦντες, quorum alter alteri reſpondet, *ut, cum ſaltatur, par pari reſpondet.* 5, 4, 6.

Ἀντιτάττειν (ἑαυτὸν) reſiſtere 4, 8, 4, *quod eſt alibi* ἀντιτάττεσθαι 3, 2, 9.

Ἀντιτιμᾶν, viciſſim ornare beneficiis 5, 5, 8.

Ἀνυςὸν (*i. e.* δυνατὸν) ὡς ἀνυςὸν, quantum fieri poteſt 1, 8, 8.

Ἄνω, ſurſum. *Sed* ἡ ἄνω ὁδὸς 3, 1, 7. *eſt iter e maritimis Aſiæ locis in mediterranea, in Perſiam. v.* ἀνάβασις *et* ἄνοδος. *Inde rex Perſiæ eſt* ὁ ἄνω βασιλεὺς 7, 1, 18. 7, 7, 2. Τὰ ἄνω, collis 4, 6, 17.

Ἄνωθεν e Perſia ſ. mediterraneis locis 7, 7, 1.

Ἀνώγαιον, *ſive* ὑπερῷον, cella ſ. conclave in ſuperiore domus parte 5, 4, 16. *v. Suidas T.* 1. *p.* 215. 217.

Ἀξία τιμὴ, congruum præmium 1, 9, 16.

Ἀξίνη, bipennis 1, 5, 12.

Ἀξιοςρατηγὸς, dignus, qui ducis munere fungatur 3, 1, 16.

Ἀπαγορεύειν, fatigari 1, 5, 3. 5, 8, 2. *cf.* ἀπειρηκώς.

Ἀπαθὴς κακῶν, expers malorum 7, 7, 20.

Ἀπαίδευτον, ſimplex, parum callidum 2, 6, 13.

Ἀπαίρειν, proficiſci 7, 6, 23.

Ἀπαλλάττειν, removere 3, 2, 18. ἀπηλλαγμένοι, liberati 4, 3, 3.

Ἀπαμείβεσθαι, ἀπημείφθη, reſpondit 2, 5, 2. *extr.*

Ἀπαυθημερίζειν ἐπὶ τόπον, eodem die redire ad locum 5, 2, 1.

Ἀπειρηκὼς, fatigatus, fractus 2, 2, 8. ἀπείρηκα τρέχων, currendo fatigatus eſt 5, 1, 2. 6, 5, 19.

Ἀπείργειν, arcere 5, 8, 11.

Ἀπέχεσθαι φίλου, abſtinere ab injuria amico inferenda 2, 6, 6.

Ἀπιςεῖν diffidere, 2, 5, 2. non obedire 2, 6, 10. 6, 6, 9. *unde* οὐκ ἀπιςέον, obediendum eſt 2, 6, 5.

Ἄπλετος, copioſus 4, 4, 7.

Ἁπλοῦς ὁ λόγος, res nullis eget verborum ambagibus et fraudibus 5, 8, 8. *Simillimum eſt apud Lycurg. in Leocr. c.* 10. ἁπλοῦν τὸ δίκαιον, juſta cauſa paucis et ſine ſtrophis defendi poteſt: *item Euripideum in Phœniſſ.* 472. ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ, quod verum eſt, id paucis planum fieri poteſt. *vid. Valkenar. ad h. l.*

Ἀπὸ τοῦ σημείου, ſigno dato 2, 5, 7. ἀπὸ παραγγέλσεως, juſſu, ut præſcriptum erat 4, 1, 4. ἀπὸ κοινοῦ τρέ-

Digitized by Google

φεῖν, communi ſumtu 5, 1, 7. ἀπὸ κοινῦ γίνεται, fit publico ſ. communi conſilio 5, 7, 12.

Ἀποβάλλειν, amittere 4, 6, 7. 7, 6, 21.

Ἀποβιβάζειν, exponere navigantes in litore. *Sed* 1, 4, 5. *vertunt*, trajicere.

Ἀπογινώσκω τῦ μαχεῖσθαι, omitto conſilium pugnandi 1, 7, 15.

Ἀποδείκνυσθαι ϛρατηγὸν, fieri, conſtitui 1, 9, 5. πολ. ἐσ. ἀποδεδειγμένοι, palam erimus hoſtes 7, 1, 17. ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, oſtenderant, dixerant 5, 2, 8.

Ἀποδίδοσθαι, vendere 7, 2, 2. 3. 7, 5, 3.

Ἀποδοκεῖ, minus placet, pœnitet 2, 3, 5.

Ἀποδράναι, effugere, elabi 6, 3, 9. ἀποδρὰς ᾤχετο, aufugit 4, 6, 2. ἀποδράναι *et* ἀποφεύγειν 1, 4, 8. 2, 2, 6.

Ἀποδύειν, ſpoliare 5, 8, 10.

Ἀποθύειν, ἃ εὔξαντο facere ſacra, quæ voverant 4, 8, 17. 5, 1, 1. *Eſt ergo tamquam* ἀποδιδόναι. *Cf.* 3, 2, 7.

Ἄποικοι, coloni 6, 1, 9.

Ἀποκαίειν, *de frigore, membra* urente, deurente, perurente 4, 5, 3. 7, 4, 2. *v. Valkenar. ad Theocr.* p. 224.

Ἀποκλείειν, intercludere 4, 3, 16.

Ἀποκλίνειν, declinare de via cœpta 2, 2, 8.

Ἀποκόπτειν ἀπὸ τῦ λόφυ, dejicere de colle 3, 4, 24, *ubi ſynonymum eſt* ἀπελαύνειν. 4, 2, 7. 11.

Ἀποκτιννύειν, 6, 3, 3. *et* ἀποκτιννύναι 6, 5, 17. interficere.

Ἀποκωλύειν τινὰ τῆς ὁδῦ, impedire, quo minus iter faciat 3, 3, 3.

Ἀπολαμβάνεσθαι, deprehendi et includi 2, 4, 9. *Thucyd.* 6, 22. ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβάνεσθαι, deprehenſum detineri.

Ἀπομάχεσθαι, reſiſtere, reniti 6, 2, 4.

Ἀπόμαχος inutilis ad pugnam 3, 4, 20. 4, 1, 10.

Ἀποπορεύεσθαι 7, 6, 23.

Ἀπορεῖν τινὸς, carere aliqua re 1, 7, 3. ἀπορεῖν, conſilii inopem eſſe 1, 5, 13. 7, 3, 9. ἀπορία, difficultas rei efficiendæ 1, 3, 13. 5, 6, 3. 3, 1, 9. ἄπορον ὄρος, difficilis tranſitu 2, 5, 3. ἄπορος ποταμὸς, qui plane non poteſt tranſiri 4, 1, 2. ἄπ. ὁδὸς, inſuperabilis via 2, 4, 2. Τὰ ἄπορα, difficultates 2, 3, 8.

Ἀπόῤῥητον, arcanum, celandum 1, 6, 5.

Ἀποῤῥὼξ πέτρα prærupta rupes 6, 4, 2. *Cf.* ἀπότομος.

Ἀποσήπεσθαι, ἀποσεσηπὼς, *cujus membra, frigore uſta et putrefacta, decidunt ſ. defluunt* 4, 5, 10.

Ἀποσκάπτειν, foſſa ducenda viam intercludere 2, 4, 2. *Quod etiam dicunt* ἐγκύπτειν.

Ἀποσκεδαννύμενοι, paſſim vagantes, palantes 6, 1, 1.

Ἀποσπᾶν, ſe ſejungere ab aliis 7, 2, 6.

Ἀποϛρατοπεδεύεσθαι τινος, caſtra metari intervallo aliquo ab aliis 3, 4, 21. *quod ibidem eſt* ἀπεσκήνυν τῶν Ἑλλήνων. *Cf.* 7, 7, 1.

Ἀποϛροφὴ, refugium 2, 4, 11. κατατίθεμαι ἀποϛρ. aſſervo mihi, ut ſuo tempore illuc confugiam 7, 6, 24.

Ἀποσώζειν εἰς — ſalvos deducere in — 2, 3, 11. *Tamen non differt a verbo ſimplici* σώζειν.

Ἀποταφρεύειν, foſſa ducenda intercludere aliis aditum 6, 5, 1. *Verbo uſus eſt Lucianus de ſcr. hiſt.* c. 38. *Cf.* ἀποσκάπτειν.

Ἀποτειχίζειν, muniendo viam occludere 2, 4, 2. *ut Lucian. T.* 2. *p.* 85, muro interjecto disjungere, *quod p.* 86. *eſt*, διατειχίζειν.

Ἀποτίεσθαι, ulciſci 3, 2, 3.

Ἀπότομος, præruptus 4, 1, 2. 4, 7, 1.

Ἀποτρέπεσθαι, a via cœpta deflectere 3, 5, 1. 7, 6, 9.

Ἀπόφραξιν τῆς παρόδυ λύειν, occluſum iter aperire, tranſitum patefacere 4, 2, 15.

Ἀπρόθυμος, paulo cunctantior 6, 2, 5.

Ἀπροφασίϛως, promte 2, 6, 6.

Ἀραιὸς, *v.* παραγωγή.

Ἀρήγειν, opem ferre, defendere 1, 10, 3.

Ἀριϛοποιεῖσθαι, prandere 3, 3, 1. *cujus ſynon. ſ.* 5. *eſt* ἀριϛᾶν.

Ἁρμάμαξα, 1, 2, 16. *v. Hutchinſ. ad Cyrop.* 3, 1, 4. *Perſicum vehiculum fuit, quo mulieres præſertim uſæ ſunt.*

Ἁρμοϛὴς, harmoſta, *magiſtratus, qui gubernatoris nomine mittitur in urbem aliquam aut provinciam* 5, 5, 10. 6, 2, 8. 6, 4, 12. 6, 6, 9. *Lacedæmoniis præcipue uſitatum nomen fuit.*

Ἁρπάζειν, cupide arripere (*opportunitatem loci, quæ ſe offert*) 6, 5, 11: *quod et latine dicitur*, rapere occaſionem. *Sed* ὄρος ἁρπάζειν *eſt*, vi occupare 4, 6, 8.

Ἀρτᾶν — ſuſpendere lapides ex utribus 3, 5, 6.

Ἀρχὴ τῦ παντὸς imperium ſummum 6, 3, 1. ἀρχὴν μὴ, omnino non 7, 7, 17.

Ἀρχόμενοι, milites, (*qui imperio ſubſunt*) 2, 6, 7. 10.

Digitized by Google

Ἀσθενοῦντες, ægri 4, 5, 15. 16.
Ἀσινῶς πορεύεσθαι, ita ut nemini injuriam facias 2, 3, 13. 3, 3, 3: *quod eſt apud Cæſ. B. G.* 1, 7. ſine ullo maleficio iter facere.
Ἀσκεῖν. *v.* ἀλήθεια.
Ἀσπάζεσθαι, *de valedicente* 7, 1, 6.
Ἀσπὶς μυρία, decem millia clypeatorum 1, 7, 9. παρ' ἀσπίδας, ſiniſtrorſum 4, 3, 19. *nam ſiniſtra geſtant clypeum.* Cf. ἐπί.
Ἀσταφὶς, uva paſſa 4, 4, 5.
Ἄσφαλτος, bitumen 2, 4, 6. *Nempe lateres, colligati ſ. coagmentati bitumine, dicuntur* κεῖσθαι ἐν ἀσφάλτῳ.
Ἅτε, quippe, ceu 1, 8, 10. 4, 5, 14. 4, 8, 20.
Ἀτέλεια, immunitas 3, 3, 11.
Ἀτμίζειν, fumare, vapores exhalare 4, 5, 12.
Ἀτριβὴς ὁδὸς, in qua nulla cernuntur veſtigia 7, 3, 23.
Αὖ, e contrario 1, 10, 3. 4, 3, 17. 6, 1, 11. 13.
Αὐθαίρετος, qui ſponte ſibi arrogavit munus 5, 7, 16.
Αὐθημερὸν, hoc ipſo die 4, 4, 14. 4, 5, 1.
Αὖθις, in poſterum 7, 5, 2.
Αὐλίζεσθαι, *eſt omnino* commorari: *unde* αὐλ. τὴν ἡμέραν, per diem commorari 4, 3, 1, *et* αὐλίζ. τὴν νύκτα, pernoctare 4, 1, 8. *Tamen etiam* αὐλίζεσθαι, *per ſe poſitum, eſt* pernoctare 2, 2, 9.
Αὐλὼν, canalis 2, 3, 6.
Αὐτοκέλευςος ποιεῖ, ſponte facit, 3, 4, 3.
Αὐτοκράτωρ ἄρχων, ſummus imperator 6, 1, 13.
Αὐτόματοι ῥήσσονται, ſponte rumpuntur 4, 3, 7. ἀπὸ aut ἐκ τοῦ αὐτομάτου, ſponte 1, 2, 17. 1, 3, 13. caſu 6, 4, 12.
Αὐτοῦ, ibi 1, 3, 11. αὐτοὺς, ſolos 7, 3, 18. αὐτοὺς (ἡμᾶς) 3, 2, 12. *ſin.* αὐταῖς ταῖς τρ. una cum triremibus 1, 3, 17.
Αὐχὴν, tractus procurrens 6, 4, 2.
Ἀφαιρεῖσθαι τινὰ τὶ 1, 9, 11. 5, 5, 7.
Ἀφανεῖς ἦσαν, diſceſſerant e conſpectu 1, 4, 7.
Ἀφανίζειν, oculis eripere 3, 4, 5. delere urbem 3, 2, 7.
Ἀφειδῶς, ſevere, duriter 1, 9, 8.
Ἄφθονος, copioſus 3, 1, 13. 4, 5, 20.
Ἀφιππεύειν ἐπὶ τόπον 1, 5, 12.
Ἀφίπταται ἀποφεύγων celeriter aufugit 1, 5. 3.
Ἄφοδος, diſceſſus 4, 2, 8. 5, 2, 6. 15.
Ἀφροντιςεῖν, nihili facere 5, 4, 10.
Ἀφυλακτεῖν, ſibi non cavere 7, 8, 12.
Ἀχάριςος προθυμία, ſtudium, quod non remuneratur 1, 9, 10. οὐκ ἀχάριςον, non illepidum 2, 1, 10. ἀχαρίςως μοι ἕξει, carebit res præmio 2, 3, 11.
Ἀχθόμενός τινι, qui ferre aliquem nequit.
Ἀχώριςος, *v.* χωρίζειν.

B.

Βάδην, tarde, pedetentim 4, 6, 17. 5, 4, 12. 6, 5, 15.
Βαθὺς. *v.* παραγωγή.
Βάλανοι φοινίκων, dactyli 1, 5, 10. 2, 3, 9.
Βασίλειον, ædes regiæ 3, 4, 15.
Βάσιμον χωρίον, expeditus eunti locus 3, 4, 30. *Oppon.* ἄβατος, invius. *Idem eſt* βατὸν, 4, 6, 13.
Βίᾳ τῆς μητρὸς, invita matre 7, 8, 10.
Βῖκος ſ. βικὸς, vas vinarium 1, 9, 14. *Suidas* ἀγγεῖον *interpretatur, et hoc ipſo Xenophontis loco utitur. Apud Heſychium eſt:* βῖκος· ςάμνος, ὦτα ἔχων. *ubi vid. Int. Alii* cyathum, *alii* doliolum, *alii* ποτήριον φιαλῶδες *interpretantur.*
Βίος, victus 6, 4, 5.
Βλάβος, τὸ, damnum 7, 7, 16.
Βλακεύειν, ſegnem eſſe 2, 3, 7. 5, 8, 6. *ubi opponitur* ἀνδρίζεσθαι.
Βοιωτιάζειν τῇ φωνῇ, ruſtico vocis ſono uti, pleno gutture loqui 3, 1, 17: *nam hoc fuit vitium Bæotorum, quod eſt* πλατυάζειν ſ. πλατυςομεῖν. *v. Int. Theocriti ad* 15, 88.
Βουλιμιᾶν, fame vexari 4, 5, 6.
Βούπορος ὀβελίσκος, magnum veru 7, 8, 8.
Βραχὺ τοξεύειν, non longe jaculari 3, 3, 6.

Γ

Γαλήνη, tranquillitas maris 5, 7, 5.
Γαυλικὰ χρήματα 5, 8, 1.
Γὲ, ἑνί γε, uni ſcilicet 1, 9, 7. 13: *reſtringitur, ut dicunt, ſententia hoc additamento.* γὲ μὴν, porro 1, 9, 10. autem 7, 6, 12. ἀλλὰ—γὲ, at ſaltem 3, 2, 2.
Γελωτοποιὸς, qui dictis riſum ciet, ſcurra 7, 3, 16. *cf. Xenoph. ſympoſ.* 1,

11. 3, 11. *Verti etiam poteſt*, ridiculus.

Γέῤῥον, ſcutum Perſicum 4, 3, 4. *Inde* γεῤῥοφόρος 1, 8, 6. *vid. Stephan. in ind. Theſ. L. Gr.*

Γήλοφος, collis 1, 10, 8.

Γίνεσθαι ἐν ἑαυτῷ, ad ſe redire, animum colligere 1, 5, 15: *quod eſt Luc.* 15, 17, εἰς ἑαυτὸν ἐλθών. *vid. Weſſeling. ad Diodor. Sic.* 13, 95. Τὸ γινόμενον, pecunia, quæ venditione conficitur 5, 3, 5. 7, 6, 30. *v. ad Luciani Somn. c.* 1. οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ, victimæ non portendebant fauſta, hoſtia non litabat 2, 2, 2. 6, 4, 10. 11. 6, 6, 20. *Contra dicitur*, ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ 6, 4, 6. 6, 5, 1.

Γόνατα, nodi calamorum, *a botanicis ganglia dicuntur* 4, 5, 19. *Locum Suidas bis repetiit, in* γόνατον *et* γονύων.

Γοῦν, ſaltem 7, 1, 20.

Γυμνήτης, miles levis armaturæ 1, 2, 3. 3, 4, 16. 4, 1, 5. *Oppon.* ὁπλίταις, *et alibi dicuntur* ψιλοί.

Δ

Δαρεικὸς 1, 1, 9. *v. ad* 1, 7, 14. 4, 7, 19. 7, 6, 1. *Daricus aureus viginti drachmas continet; drachma tres fere groſſos.*

Δάσμευσις, diſtributio 7, 1, 23. *Heſychius* διαίρεσιν *interpretatus eſt, quem Abreſchius putat ad h. l. Xenophontis reſpexiſſe, quia verbum hoc alibi non occurrit.*

Δασὺς, 4, 7, 5. *ſive, ut plene dicitur*, δασὺς δένδρων, 2, 4, 8. *aut* δασὺς δένδροις πυκνοῖς, 4, 7, 4. 4, 8, 1. *eſt locus*, arboribus et fruticibus denſus.

Δέον, τὸ, quod fieri debet 4, 7, 5. ὡς δέησον ἀκοντίζειν, quippe cum mittenda ſint jacula 5, 2, 10.

Δέοντες, οὐ πολλοῦ δέοντες — — εἶναι, homines propemodum quadrati: *adeo pingues erant* 5, 4, 18. ὀλίγου δεήσας καταλευσθῆναι, qui propemodum lapidibus obrutus erat 1, 5, 14.

Δείλη, pomeridianum tempus 1, 8, 5. 3, 4, 21.

Δεινὸς οἰκονόμος, bonus 1, 9, 11. δεινὸς λέγειν. facundus 2, 5, 2. *extr.* 5, 5, 6. δ. φαγεῖν, voraciſſimus 7, 3, 12. δ. κλέπτειν, callidus ad furtum et fraudem 4, 6, 12. δεινὸν ἐστὶ, mirum fuerit 5, 6, 14. δεινὰ ἐποιοῦντο, mirum et inuſitatum judicabant 6, 1, 6. *nam ſ.* 7. *ſynon. eſt* ἐκπλήττεσθαι. δεινὸν, quod indignationem meretur 6, 6, 10. δειν. θέαμα, triſte ſpectaculum 4, 7, 9. δεινότατα ποιεῖν τινὰ, fœde aliquem tractare 5, 7, 14. δ. χειμὼν, gravis hiems 7, 6, 8. μάλα δειν. κίνδυνος, ſummum 4, 6, 12. δεινὰ πράγματα, 5, 5, 7. *aut* τὰ δεινὰ, 2, 6, 5. 3, 2, 6. 7. labores et pericula: *unde* ἐν δεινοῖς εἶναι, in periculo verſari 2, 3, 12. *et* δεινῶς ἔχειν, vexari et angi 6, 4, 16.

Δεξιὰς φέρων τινὶ παρά τινος, interpres fœderis qui nunciat alteri amicitiam alterius 2, 4, 1: *nam* δεξιὰς διδόναι καὶ λαμβάνειν *eſt*, paciſci, fœdus contrahere 1, 6, 6. *quod eſt ſ.* 7. πιστὰ λαμβ. κ. διδ.

Δέχεσθαι, ſuſtinere impetum alterius, manere hoſtem 6, 5, 10. εἰς χεῖρας δέχεσθαι, manus conſerere 4, 3, 23.

Δὴ, igitur 4, 4, 6. εἰκάζειν δὴ πάρεστι, licet ſane ſuſpicari 7, 1, 17. ἐν πολλῇ δὴ ἀπ. ἦσ. permagna utique difficultate premebantur 3, 1, 2. καὶ πολλοὶ δὴ, multique adeo 4, 1, 10. κράτιστοι δὴ ὑπ. omnino optimi adjutores 1, 9, 10. ὁποῖόν τι δὴ ἐστι, qualecumque demum ſit 3, 1, 10. ὅτῳ δὴ παρ quicumque demum juſſerit 4, 7, 18. ὅτου δὴ ἀν. quicumque demum incenderat 5, 2, 17. ἐνταῦθα δὴ, tum vero. *ibid.* ὅσῳ δὴ πλ. ἦσ. quo plures (ſcilicet) erant 4, 7, 17. ἐδόκει δὴ, tum videbatur. *ibid.* τάχα δὴ, repente *ibid.* ὁμοῦ δὴ γενόμενοι, qui convenerant 5, 4, 14. νῦν δὲ δὴ, at nunc demum 7, 1, 17. εἴτε —— εἴτε δὴ, ſive — ſive potius 1, 3, 11.

Δημαγωγεῖν *v. ad* 7, 6, 4.

Δημόσια, τὰ, bona publica, ærarium 4, 6, 12.

Δῃοῦν, vaſtare 4, 5, 6.

Δήπου, utique 3, 2, 9. ὅπερ εἰκὸς δήπου ἦν, quod ſane fieri debebat 7, 6, 11. ἐπίστασθε δήπου, noſtis ſane 5, 7, 4.

Διὰ ταχέων, celeriter 1, 5, 9. διὰ τέλους φίλος, conſtanter ei amicus erat 6, 6, 8.

Διάβασις, ipſe pons, ipſæ trabes, in quibus tranſeunt, omninoque locus, qui tranſitur 2, 3, 6. 3, 4, 12. 14.

Διαγγέλλειν εἰς τὸ στράτευμα, divulgare per exercitum 7, 1, 9. διαγγελλόμενος, 3, 4, 22, *an eſt*, de quo vulgatur aliquid?

Διάγειν, trajicere, tranſportare 2, 4, 16. διάγει (χρόνον) λέγων, ſemper dicere ſolet 1, 2, 11. *Arnaldus in animadv. ad ſcr. Gr. p.* 171. *verti*

vult, ducit, fallit: *non bene, ut videtur.*

Διαγίνεσθαι, diu morari in loco aliquo 7, 3, 6. διεγένοντο ἐσθίοντες κρέα, ſemper veſcebantur carnibus, nihil niſi carnibus 1, 5, 6. διεγ. — καίοντες, per totam noctem habebant ignes 4, 5, 4. διεγ. πολ. μέχρις — tamdiu bellavit, donec — 2, 6, 3.

Διαγκυλίζειν. *v. ad* 4, 3, 21. 5, 2, 10. *E quibus omnibus præferenda videtur Heſychiana explicatio*, digitos inſerere amento, prehendere amentum: *et vere dicit*, διηγκυλισμένον *eſſe* ἕτοιμον, *ne nimis urgeatur etymologia. Haud dubie enim apud Lucianum*, T. 2. p. 637. διηγκυλημένος *eſt*, qui jam prehendit fulmen, *atque adeo ſimpliciter*, jam paratus ad jaculandum. *cf.* ἐναγκυλεῖν.

Διαδέχεσθαι, cum alter alterum excipit, recenti equo utens 1, 5, 2.

Διαζεύγνυσθαι, ſejungi ab aliis, intercludi 4, 2, 7.

Διαθεᾶσθαι, contemplari 3, 1, 13.

Διαιθριάζειν, *v. ad* 4, 4, 6.

Διαιρεῖν ςαυρὸς, vellere vallos ſ. palos 5, 2, 15.

Διακεῖσθαι φιλικῶς, amicum alterius eſſe 2, 5, 5.

Διακελεύεσθαι, hortari 3, 4, 27.

Διακόπτειν τ. φάλ. disjungere denſos ordines, perrumpendo 4, 8, 9. 11.

Διαλαμβάνειν, 4, 1, 17 *eſt, quod Polybius* κατ' ἰδίαν ἕκαςον λαμβάνειν *dixit:* quemlibet ſeducere ſingillatim, *ut remotis aliis examinetur. Sed* 5, 3. 5. *eſt*, quilibet diſtributæ pecuniæ portionem aufert.

Διαλείπειν, 1, 7, 12. 4, 7, 4. 4, 8, 10. *et* δ. ἀπό τινος, 1, 8, 7. diſtare. *Unde* τὸ διαλεῖπον, intervallum 4, 8, 11.

Διαμπερὲς τοξεύειν, 4, 1, 13. *et* δ. κατάσσειν 7, 8, 8. penitus transfigere. *Verbum poet.*

Διαπορεύειν τινὰ, facere, ut alter tranſeat, non impedire tranſitum 2, 5, 4. *unde* διαπορεύεσθαι, tranſire.

Διαπράττειν, facere, exſequi, quod promiſſum erat 7, 7, 14. διαπραξάμενος, qui ſibi aliquid impetravit 6, 2, 11.

Διαῤῥιπτεῖν, diſtribuere 7, 3, 11. διαῤῥίπτειν, disjicere, diſtrahere 5, 8, 3. *Unde ibidem* ἡ διάῤῥιψις.

Διασημαίνειν, verbis indicare 2, 1, 16.

Διασκηνεῖν *uſurpatur de militibus, qui per vicos diſtributi ſunt, ut in hibernis*, 4, 4, 5. *Idem eſt* διασκηνοῦν 4, 4, 6.

Διασπᾶσθαι, diſcedere in varias partes, diſtrahi 4, 8, 14.

Διασπείρεσθαι, diſtrahi, non amplius confertis ordinibus incedere 1, 8, 18.

Διασφενδονᾶσθαι, diſſilire 4, 2, 2. *ut in Eurip. Phœniſſ.* 1190. μέλη ἐσφενδονῶντο, disjiciebantur, diſſiliebant.

Διατάττειν, aciem inſtruere 1, 7, 1.

Διατείνεσθαι, contendere omni ope 7, 6, 25. πρὸς ὑμᾶς, *ſi vera lectio eſt, ſignificabit*, apud vos ſ. veſtra cauſa.

Διατελεῖν ἐν τῇ ὁδῷ, durare in itinere, non deficere (καρτερεῖν) 4, 5, 9. δ. πρὸς τόπον, uſque ad aliquem locum venire omni itinere abſoluto 1, 5, 27. διετ. μαχόμενοι π. ἡμ. quotidie pugnarant, nullo die intermiſſo p. 4, 3, 2.

Διατίθημι ὕτω, ita adficio, eo ſenſu, ea opinione imbuo, ut — 1, 1, 4. *cf. Xenoph. Memor.* 4, 2, 40. ὕτω διατίθεται, tam fœde mutilatur 4, 7. 3. *Sed* 6, 6, 21. 7, 3, 5. 7, 4, 1. 7, 7, 34. *eſt*, venum exponere, vendere.

Διαφαίνεσθαι, ὁ πύργος διεφάνη, latus turris ictibus ruptum erat, ut perſpici poſſet 7, 8, 8.

Διαφανῶς, perſpicue 6, 1, 16.

Διαφέρεσθαι contendere, certare 4, 5, 14. *ut* 7, 6, 12. δ. πρός τινα: *unde ibidem* διάφορος, adverſarius, *et* 4, 6, 2. τὸ διάφορον, diſſenſus.

Διαφυὴ inciſura, fiſſura, *qualis eſt in pomis quibuſdam natura* 5, 4. 16. *Apud Diod. Sic.* 5, 22. *ſunt* rimæ, hiatus.

Διαχωρεῖν, κάτω διεχώρει, per anum excernebatur, effecto ventris effluvio 4, 8, 16.

Διδόναι, concedere, poteſtatem dare 2, 3, 11. 13. 6, 6, 11. 7, 3, 6.

Διείργειν τῆς οἴκαδε ὁδῦ arcere reditu, prohibere red. 3, 1, 2.

Διελαύνειν, perrumpere hoſtes 2, 3, 11.

Διέχειν, diſtare 1, 10, 3. diſcedere, diduci 3, 4, 11. 14.

Διιέναι, tranſmittere, tranſitum concedere 3, 2, 14. 4, 1, 6.

Δίκην ἐδίδοσαν, (pœnam dabant, inflictam) ὑπὸ τῆς αἰθρίας, pœnas dabant eo, quod jam ſub dio agendum erat (incenſis antea ædibus) 4, 4, 9. *cf. ind. Cyrop. in* δίκη.

Διμοιρία, dupla portio 7, 2, 19.

Διπλάσιον φέρεται, duplo longius fertur 3, 3, 11.

Διφθέρα, ſaccus pelliceus 5, 2, 10. *Sed* 1, 5, 10. *ſunt* pelles, *ſub quibus milites tendunt, unde h. l.* ςεγάσματα *videntur dici.*

Digitized by Google

Δίχα ποιεῖν disjungere, diſſociare 6, 4, 8.

Διχάζειν, disjungi, diſcedere 4, 8, 15. *ſynon. eſt. ſ.* 14. διασπασθῆναι.

Διώκειν, celeriter currere 7, 2, 11.

Διώρυξ, canalis, alveus 1, 7, 12. 2, 4, 7.

Δόγμα, decretum 3, 3, 4. 6, 4, 8. *ut in Act. Apoſt.* 16, 4. *Epheſ.* 2, 15. *decreta de ritibus obſervandis.*

Δοκεῖ, δόξαν, cum viſum eſſet, placuiſſet (ducibus) 4, 1, 10. τὸ δόξαν τῷ ἑνὶ, quod uni placuiſſet, unius ſententiam 6, 1, 11. τὰ δεδογμένα, ſcita, decreta 3, 2, 6. 6, 2, 5.

Δόλιχον ἀγωνίζεσθαι. *v. ad* 4, 8, 20.

Δόρπιστος 1, 10, 10.

Δοῦλος, qui alterius imperio ſubeſt 3, 1, 12. *Et ita Cyrus dicitur* δοῦλος *Artaxerxis, quia ſatrapa regius fuit* 1, 9, 16. 2, 5, 11.

Δουπεῖν ταῖς ἀσπ. π. τ. δόρ. clypeos et haſtas collidere 1, 8, 12.

Δρεπανηφόρα ἅρματα, falcati currus, *deſcribuntur* 1, 8, 7. *cf. ind. Cyrop.*

Δρόμῳ θεῖν, incitato curſu ire, *de acie* 1, 8, 12. 13. 4, 7, 17. 4, 6, 17. *ubi* βάδην *ἰέναι opponitur. Herodot.* 6, 112. δρόμῳ ἰέναι, *quod Liv.* 2, 30. *eſt,* curſu in prœlium ire: *et in alia re,* curſim pergere, *Cic. Tuſc.* 5, 5.

Δύναμις, opes pecuniariæ 7, 7, 21.

Δύναται *res,* valet eo, vim habet, efficit 2, 2, 6.

Δύσβατος, tranſitu difficilis 4, 1, 18.

Δυσπορία, difficultas tranſeundi fluminis 4, 3, 6.

Δωροδοκεῖσθαι, pecunia corrumpi 7, 6, 13.

E

Ἐᾶν, εἶα χαίρειν, omittebat 7, 3, 12. *Dicitur, ut* φράζω χαίρειν, *cum rei valedico, cum ea commune quidquam habere nolo.*

Ἐάν τε, ἐάν τε, ſive, ſive 7, 3, 19. ὅπου ἐὰν *(pro* ἂν*)* ᾖ 1, 3, 6.

Ἐγγίγνεσθαι, οὐκ ἐγ. αὐτοῖς κόπος, non oritur in iis defatigatio, non occupat eos 3, 8, 2. *Sed hoc additamentum ſapit h. l. gloſſema: plane enim incongruum eſt, eum, qui proverbio utatur, quod omnibus notum ſit, (eſt autem ſimile proverbio,* ὄνου ὑβριστότερος*) explicationem ejus, ex ipſa naturæ hiſtoria et obſervatione repetitam, addere. Uſum verbi* ὑβρίζειν (laſciviæ, petulantiæ) *in h. l. illuſtravit Weſſelingius ad Herodot.* 4, 129. *Grammatici plerumque* σκίρτημα *interpretantur.*

Ἐγγυᾶσθαι, ſpondere 7, 4, 9.

Ἐγγὺς τρίπηχυ, circiter trium cubitorum 4, 2, 16.

Ἐγκέλευστος, juſſus 1, 3, 13.

Ἐγκέφαλος, medulla dactylorum 2, 3, 9.

Ἐγχαλινοῦν, frenare equum 7, 2, 12. 7, 7, 3.

Εἰ — ἤ, utrum — an 1, 10, 3.

Εἰκότα λέγειν, æqua poſtulare 2, 3, 4. οἷον εἰκὸς γίγνεσθαι, qualis fieri adſolet 2, 2, 10.

Εἶμι, eo: ἰέναι τινὶ διὰ παντὸς πολέμου, omnis generis inimicitiis uti adverſus aliquem: *cui contrarium eſt,* ἰέναι τινὶ διὰ φιλίας, amice ſe gerere erga aliquem 3, 2, 4.

Εἰμὶ, ſum: ἔστιν ὅστις, non nemo 1, 8, 14. ἔστιν οὗ, alicubi 4, 1, 3. ἔσθ' ὅτε, interdum 2, 6, 6. τὸ νῦν εἶναι, in præſenti 3, 2, 25.

Εἰς καλὸν, opportune 4, 7, 2. εἰς πλάγιον, oblique 1, 8, 7. εἰς τὰ πλάγια, ad latera 3, 4, 7. εἰς δύο, ut bini irent 2, 4, 14. εἰς τρὶς, ter 6, 4, 11. 13. εἰς δικαιοσύνην, quod ad juſtitiam attinet 1, 9, 10. ἐς φιλίαν, quod ad amicitiam attinet 2, 6, 17. εἰς γε δύναμιν, quoad quidem poſſumus 2, 3, 12. εἰς δισχ. ad duo millia 1, 1, 10. εἰς τὸ ἴδιον ἤτησα, in meos uſus quæſivi 7, 7, 23. εἰς ὑμᾶς λέγειν, dicere ad vos 5, 6, 15.

Εἰσακοντίζειν, intro mittere jacula 7, 4, 10.

Εἰσβάλλειν εἰς — intrare 1, 2, 21. *unde ibid.* εἰσβολὴ, aditus, fauces, *et* εἰσβολὴν ποιεῖσθαι, intrare 5, 6, 3.

Εἰσδύεσθαι, inſinuare ſe in cutim 4, 5, 11. *Nempe lora, quibus ſubligacula adſtricta erant, præ frigoris vehementia ita adhærebant cuti, ut in eam ſe inſinuarent.*

Εἰσιέναι, εἰσῄει αὐτοὺς, ſubiit animum eorum hæc cogitatio, cupiditas, ſtudium 6, 1, 11.

Εἰσπίπτειν, irruere, irrumpere 7, 1, 11. 12. 13.

Εἰσφορεῖν, importare 4, 6, 1.

Εἴτε — εἴτε, ſive — ſive 3, 1, 28. utrum — an 7, 7, 11.

Ἐκ τοῦ δικαίου, juſte 1, 9, 11. ἐκ τούτου, 1, 3, 11. *aut* ἐκ τούτου, 4, 7, 12. poſthæc. ἐκ τῶν δυνατῶν, pro viribus 4, 2, 14. ἐκ χειρὸς, cominus 5, 4, 14. 3, 3, 10. ἐξ ἀπροσδοκήτου, ex inſperato 4, 1, 7. ἐκ πλείονος ἔφευγον, vehementius fugiebant 1, 10, 8. ἐξ

Digitized by Google

ἐπιβουλῆς ἐςὶν, hæ ſunt inſidiæ, his tentatur aliquid 6, 4, 5.

Ἑκαςαχόσε, in omnes partes et regiones 3, 5, 11.

Ἐκβαίνειν, evadere, emergere 4, 2, 1. 2. 8. 15. *ibid.* ἔκβασις.

Ἐκβάλλειν, *an eſt*, abjicere? 2, 1, 5. ἐκβαλλόμενοι, cum excluſi urbe hoſtibus objicerentur 7, 1, 10.

Ἔκγονοι, poſteri 3, 2, 9. ἔκγονα, pulli 4, 5, 19.

Ἐκδέρειν, cutim detrahere 1, 2, 8.

Ἐκδιδόναι, dedere 6, 6, 7. 10. ἐκδοθ. nuptum data 4, 1, 17.

Ἐκθλίβεσθαι, de loco ſuo detruſum retro urgeri 3, 4, 11. 12.

Ἐκκαθαίρειν, ἐκκεκ. ὅπλα, polita, nitida 1, 2, 16. *Inde ſ.* 18. λαμπρότης τȣ̃ ςρ.

Ἐκκλίνειν, ad fugam inclinari 1, 8, 13.

Ἐκκυβιςᾷ, levato corpore ſe ejicit 6, 1, 5.

Ἐκκυμαίνειν *dicitur fluvius, cum aqua undulans ultra litus proluitur: inde* 1, 8, 12, ἐξεκύμαινέ τι τ. φ. pars aciei procurrerat, (*quo verbo Cæſ. B. G.* 5, 34. *utitur*:) *nempe pars aciei, quæ celerius ierat, jam prominebat, nec erat amplius linea recta.*

Ἐκλαμβάνειν, ἐκλ. ἃ ἐγκ. ſi acceperint, quod ſe nondum accepiſſe queruntur 7, 7, 20.

Ἐκμηρύεσθαι. *Ut* μήρυμα *eſt* glomus lanæ (*Jul. Poll.* 7, 29.), *interdum etiam* filum e colo ductum (*vid. Suid. et Heſych.*): *ita* μηρύεσθαι *eſt* complicare, convolvere (*Homer. Od.* 12. 170. *Apollon. Rhod.* 4, 889. *ubi Schol. habent* σωρεύειν. *conf. Lucian. Hermot. T.* 1. *p.* 788, λῖνον μηρύεσθαι, filum glomerare, *de eo, qui e Labyrintho revertitur*) *interdum etiam* deducere, extendere. (*vid. Heſych. et ibi Valkenar. et Steph. in ind. Theſ. L. Gr.*) *Inde* ἐκμηρύεσθαι *foret*, evolvere, explicare. *Ergo in loco Xenophontis* 6, 5, 13. κατὰ τὴν γέφυραν ἐκμηρύεσθαι *eſt, cum ſinguli, aut bini, aut terni, alius poſt alium tranſgreſſi pontem* (*aut anguſtias*), *prodeunt rurſus et explicantur, et latioribus ordinibus conſiſtunt. His congruunt Polybiana loca* 3, 51. τὰς δυσχωρίας ἐκμηρυόμενοι, *et* 3, 53. ἐξεμηρύσατο τῆς χαράδρας, *quod Suidas perite interpretatur*, διεξῆλθεν. *Verterim ergo*: deinceps tranſire, *aut* explicari per pontem, vallem, anguſtias.

Ἐκπίπτει δένδρον, corruit 2, 3, 6. erumpere 5, 2, 13. 14. ἐκπίπτειν ἐκ τῆς ὁδȣ̃, deflectere, aberrare a via 5, 3, 2. ἐκπίπτει ναῦς, rejicitur (a curſu cœpto) 7, 5, 8. *cf. ad* 6, 4, 1. ἐκπεπτωκότες, qui domo ſugerant 5, 2. 1. exſules 1, 1, 7. ἐκπεσὼν, pulſus 7, 2. 18.

Ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, e medio tollere 1, 6, 9. ἐκπ. εἶναι, remotum eſſe 2, 5, 6.

Ἐκπορίζειν μισθὸν, præbere 5, 6, 9.

Ἐκτάττεσθαι, aciem inſtruere 5, 4, 5. 7, 1, 15.

Ἐκτρέπεσθαι, ab inſtituta via diſcedere 5, 4, 8.

Ἐκφαίνειν τὸν πόλεμον, aperte ſe hoſtem gerere 3, 1, 11.

Ἐκφέρειν λόγον, divulgare rumorem 5, 6, 8. *Idem ſenſus eſt* 1, 9, 7.

Ἑκὼν, ȣ̓χ ἑκὼν βȣλήσεται — ἀπαγγεῖλαι, non eo volente fiet, ut nunciemus 2, 4, 2.

Ἐλέγχειν, percontari 3, 5, 9. examinare 4, 1, 17.

Ἐλελίζειν, conclamare 1, 8, 12.

Ἑλληνίζειν ἠπίςατο, græce ſciebat 7, 3, 12.

Ἐλπίδας λέγειν, ſpem facere 1, 2, 11.

Ἐμβάλλειν πληγὰς, pulſare 1, 5, 11. ἐ. μοχλὸν, immittere, obdere 7, 1, 7. 10. ποταμὸς ἐμβάλλει (ὕδωρ) εἰς — influit in — 1, 2, 8. 4, 8, 1. intrare fines 6, 2, 11. 4, 7, 15. *cf.* εἰσβάλλειν.

Ἐμβρόντητος, ſtupidus 3, 4, 6. *Senſus eſt: permiſſu divino ita excæcati ſunt ut ſuam ipſi adjuvarent efficerentque perniciem: quod eſt apud Homerum,* φρένας ἐξείλετο Ζεύς.

Ἐμπεδορκεῖν, *aut* ἐμπεδȣ̃ν τȣ̀ς ὅρκȣς, ſervare fidem, jurejurando datam 3, 2, 6.

Ἐμπείρως τινὸς ἔχειν, uſu cognitum habere aliquem 2, 6, 1.

Ἐμπιπλάναι τὴν γνώμην, animum replere (*bona ſpe*) 1, 7, 7.

Ἐμποδὼν εἶναι, obſtare 4, 8, 12. 5, 7, 6.

Ἐμποιεῖν — inſtillare animo alterius ſenſum 2, 6, 10. *cf.* ἐντιθέναι.

Ἔμπροσθεν, ἡ ἐμ. προσβολὴ, nuperus impetus 3, 4, 1.

Ἐμφάγειν, edere 4, 2, 1. 4, 5, 7. *Et in altero loco ſynon. eſt* φάγειν. *cf. Lucian. ver. hiſt.* T. 2. p. 76.

Ἐν ῥυθμῷ, ad numerum 5, 4, 7. 6, 1, 4. ἐν τῇ θαλάττῃ, ad mare 1, 4, 6. ἐν ταῖς σπονδαῖς, tempore induciarum 3, 1, 1.

Digitized by Google

'Εναγκυλεῖν, amentum adligare jaculo. *v. ad* 4, 2, 16. *cf.* διαγκυλίζειν.
'Εναυλίζεσθαι, in loco commorari 7, 7, 4. *cf.* αὐλίζ.
'Ενδέον πλείονος, res eget pluribus, opus eſt pluribus 6, 1, 21.
'Ενδημοι inquilini 7, 1, 17.
'Ενδίφριος, 7, 2, 18. 20. *Lex. Baſ. vertit,* conſeſſor. *Eſtne ergo proprie,* prope alterum ſedens, *ut* 7, 3, 14. *et ex eo* conjunctiſſimus alteri? *Non liquet.*
'Ενεὸς *v. ad* 4, 5, 23. *Sed vertendum eſt,* attoniti, ſtupidi, ſtupefacti. *cf. Intt. ad Act. Apoſt.* 9, 7: *quæ enim hic narrantur, ea ubi repetit ſcriptor,* 22, 9, *cum* ἐνεοὺς *permutat* ἐμφόβους.
'Ενέχυρον, pignus 7, 6, 17.
'Ενι, *i. e.* ἔνεστι 5, 3, 12.
'Ενιδεῖν τι τινὶ, animadvertere, eſſe aliquid in aliquo 7, 7, 25. *conf.* ἐνορᾷν.
'Ενίσχεσθαι, hærere 7, 4, 13.
'Ενόπλιος ῥυθμὸς, numeri, ad quos ſaltant armati 6, 1, 6.
'Ενορῶ πολλὰ, multa in hac re deprehendo, quare — 1, 3, 15.
'Εντείνειν πληγὰς, pulſare 2, 4, 5. *cf.* ἐμβάλλειν.
'Εντιθέναι τινὶ φόβον, metum immittere alicui 7, 4, 1.
'Εντίμως ἔχειν, in honore eſſe 2, 1, 6.
'Εντόνως, enixe 7, 5, 4.
'Εντὸς τ. φάλ. intra ſpatium, in quo exercitus erat 6, 5, 5.
'Εντυγχάνειν τινὶ, nanciſci aliquid 6, 1, 2.
'Ενωμοτία et ἐνωμοτάρχης 3, 4, 13. 14. 4, 3, 19. *Si vel maxime de numero non conſtet, tamen planum eſt, manum certam militum, eamque non magnam, ſignificari, ut turma, manipulus, etc. dicuntur.*
'Εξάγεσθαι, impelli, adduci 1, 8, 15.
'Εξαίρετον, eximium, præcipuum 7, 8, 13.
'Εξαιτοῦμαι, rogo, ut alter mihi condonetur, *i. e.* mea cauſa abſolvatur 1, 1, 3.
'Εξακοντίζειν, jaculari 5, 4, 14.
'Εξαλαπάζειν, vaſtare 7, 1, 19.
'Εξαπάτη, ἡ, fraus 7, 1, 16. *ut* ἐξαπατᾷν.
'Εξαπίνης, repente 4, 7, 18. 5, 2, 17. 6, 4, 19. *ut* ἐξαίφνης.
'Εξαυλίζεσθαι, emigrare 7, 8, 12.
'Εξελαύνειν, pergere: progredi 1, 2, 10. *ut ſ.* 23. ἐλαύνειν.
'Εξέρπειν ταχὺ, celeriter diſcedere 7, 1, 6. *Paulo poſt* ἔξοδος *dicitur.*
'Εξέτασις καὶ ἀριθμὸς, recenſio exercitus 7, 1, 7. *unde* ἐξ. ποιεῖσθαι, recenſere 1, 2, 14. 1, 7, 1. *aut* ἐξέτ. καὶ ἀρ. ποιεῖν 1, 2, 9. *et* ἐξ. ἐν τοῖς ὅπλοις γίνεται κ. ἀρ. 5, 3, 4.
'Εξικνεῖται τόξευμα, jactus jam adſequitur aliquem, pertinet uſque eo, *i. e. intra teli jactum ventum eſt,* 1, 8, 13. σφενδόνη ἐξικνεῖται, funda jam adſequi poteſt aliquem, *ideoque ventum eſt intra fundæ jactum* 3, 4, 3. 4, 3, 22. *cf. Xenoph Memor.* 1, 4, 17, ὀφθαλμὸς ἐξικνεῖται ἐπὶ πολλὰ ςάδια, penetrat uſque eo.
'Εξίςασθαι ἐκ τοῦ μέσου, diſcedere, 1, 5, 14.
'Εξὸν, cum liceret 2, 6, 4. 5, 6, 2.
'Εξοπλίζεσθαι, arma capere 1, 8, 2. 2, 1, 2. 4, 6, 6. ἐξωπλισμένοι, armati 4, 3, 3. ἐν τῇ ἐξοπλισίᾳ, *an eſt:* dum arma capiunt, ſeque prœlio parant? 1, 7, 9.
'Εξορμᾷν, proficiſci, 5, 7, 11. ἐξ. ἐπί τι, incitare 3, 1, 16.
'Εξω ὢν τῶν κεράτων, 1, 8, 9. 17. et 4. 8, 10. cujus acies latior eſt acie hoſtili, *ut adeo facile poſſit circa hoſtes circumduci.*
'Επάγεσθαι, ἐπάγεταί τινι ψῆφος, fertur ſententia de aliquo 7, 7, 35.
'Επαίρειν, incitare, impellere 6, 1, 13. 7, 7, 15.
'Επανατείνειν, protendere, porrigere 7, 4, 6.
'Επεγγελῶν Κύρῳ, in contumeliam Cyri, per ludibrium 2, 4, 15.
'Επεὶ, alioquin, quippe 6, 1, 20. *med.* quandoquidem 7, 6, 16.
'Επεισι, progreditur latius 5, 7, 7.
'Επέκεινα, ultra: οἱ ἐκ τοῦ ἐπ. qui ultra eos habitant 5, 4, 2.
'Επεκθέειν, hoſtiliter procurrere 5, 2, 16.
'Επεξόδια θύεσθαι, ſacris conſulere deum, an adnuat profectioni 6, 5, 2.
'Επέχειν τῆς πορείας, inſiſtere 3, 4, 2. *cf. ind. Cyrop.*
'Επήκοος (τόπος, ſ. ἐπήκοον χωρίον), locus, unde aliquid exaudiri poteſt 2, 5, 11. 3, 3, 1. 4, 4, 3. 7, 6, 7.
'Επὶ τούτῳ, poſt hunc 3, 2, 3. τὸ ἐπὶ τούτῳ, quod ad hunc attinet 6, 6, 13. ἐπ' ἀγαθῷ, bono conſilio 5, 8, 8. ἐφ' ᾧ, ea conditione, ut 6, 6, 13. ἐφ' οἷς, qua conditione 7, 6, 32. ἐφ' ᾧ μὴ, ea lege, ne 4, 2, 12. 4, 4, 3. ἐπὶ δόρυ, dextrorſum 4, 3, 22: *nam dextra geſtant haſtam. conf.* παρὰ

Digitized by Google

ἐπὶ τεττάρων, quaterni 1, 2, 15. ἐφ' ἑνὸς ἦν ἡ κατάβασις, tantum ſingularis (*Cæſ.* B. G. 7, 8.) homo deſcendere poterat 5, 2, 6. ἐπὶ πολλὰς τεταγμένοι, acies latior 4, 8, 9. ἐπὶ ὀλίγων τετ. acies anguſtior. *ibid.* ἐπὶ φάλαγγος τεταγμένοι, inſtructi ſic, ut hoſtili aciei recta opponantur 6, 5, 5. εἶναι ἐπί τινι, in alicujus poteſtate eſſe 1, 1, 4. 3, 1, 10. 12. 5, 5, 10. ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, pedem referre 5, 3, 2. ἐπὶ θανάτῳ ἄγεσθαι, ad ſupplicium duci 1, 6, 10. 5, 7, 19. ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα, ex altera ſ. ulteriore parte 5, 4, 4. *nam* τὸ *ſ.* τὰ ἐπὶ θάτερα *eſt* ulterior locus. *Contra* τὸ ἐπὶ τάδε *eſt*, citerior locus, *Polyb.* 3, 23, 34. αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν, ipſi per ſe, non cum aliis 2, 4, 5.

Ἐπιβάλλειν, imponere 3, 5, 6. ἐπιβεβλημένος τοξότης, qui ſagittam impoſuit nervo, *i. e.* paratus 4, 3, 21. 5, 2, 10.

Ἐπιδείκνυσθαι, ſpecimen ingenii et indolis exhibere 1, 9, 10. *cf.* 1, 9, 5, ἐπέδειξεν αὐτόν. facultatem oſtentare 5, 4, 19.

Ἐπιδεῖν, videre, experiri ſuo ipſius uſu 3, 1, 10. 7, 1, 19. 7, 6, 21.

Ἐπιέσπεσθαι, ſequi 4, 1, 5. *Poet. verb.*

Ἐπίθεσις, impetus 4, 4, 14.

Ἐπικαίριοι *ſunt fortaſſe* optimi, in quorum dexteritate plurimum ſpei eſt et adjumenti, ἐπιτηδειότατοι. 7, 1, 4. 7, 7, 9. *v. ind. Cyrop.*

Ἐπικάμπτει εἰς κύκλωσιν, cornu aciei ſuæ antrorſum procedere jubet, ut hoſtes cingat 1, 8, 17. *cf. ind. Cyrop. in* ἀποκάμπτειν.

Ἐπικαταῤῥιπτεῖν, inſuper dejicere 4, 7, 9.

Ἐπικεῖσθαι, inſtare, inſequi 4, 1, 12. 7, 8, 10.

Ἐπικουρεῖν τινὶ χειμῶνα, tueri aliquem ab injuria tempeſtatis 5, 8, 11.

Ἐπικούρημα, remedium ſplendoris nivis, ne oculos præſtringat 4, 5, 11.

Ἐπικράτεια, ditio 6, 4, 3. 7, 6, 31.

Ἐπικρυπτόμενος ἤθροιζε, clam collegit 1, 1, 6.

Ἐπικυροῦν, ratum facere, ſancire 3, 2, 21.

Ἐπιλαμβάνειν, amplecti: *nempe cornu tam late extendebatur, ut tegeret mortuos ab impetu hoſtili* 6, 5, 4: *niſi legendum eſt* ἀπέλαμβανε, comprehendit, incluſit. ἐπιλαμβάνεσθαι, adprehendere 4, 2, 16.

Ἐπιλέγειν, addere (dicendo) 1, 9, 14.

Ἐπιλείπει, deficit 4, 7, 1.

Ἐπιμαρτύρεσθαι θεὸν, deum teſtem facere 4, 8, 5. *An Suidas T. 1. p.* 793. *huc reſpexit?*

Ἐπίμαχος, facilis oppugnatu ſ. expugnatu 5, 4, 7. *Suidas interpretatur,* δυνάμενον πολεμεῖσθαι, *et hoc Xenophontis loco utitur.*

Ἐπιμίγνυσθαι, commeare, commercio mutuo uti 3, 5, 10.

Ἐπιπαρεῖναι, poſt alios et ipſum adeſſe, ſupervenire 3, 4, 14.

Ἐπιπαριέναι, cum alter poſt alterum accedit ad locum, deinceps 4, 4, 18.

Ἐπιπίπτειν, *an*, ruere aliquo, *ſive potius* tendere ad locum? 5, 6, 10.

Ἐπιπολὺ, late 1, 8, 5. ἦν ἐπ. in longitudinem porrecta ſeries, *quippe in anguſta via* 4, 2, 9: *omnino enim eſt*, per intervallum magnum.

Ἐπίπονον, laboribus et moleſtiis plenum 6, 1, 15.

Ἐπίῤῥυτον πεδίον, irrigua planities 1, 2, 22.

Ἐπισάττειν, inſternere equum 3, 4, 21.

Ἐπισήπεσθαι, de membris, quæ gelu aduſta putreſiunt 5, 8, 6.

Ἐπισιτίζεσθαι, frumentare 1, 4, 18. 2, 4, 3. 4, 7, 13. *Sed* 7, 1, 5. *eſt*, coemere victum: *unde* ἐπισιτισμὸς, commeatus 7, 1, 5. 1, 5, 9.

Ἐπισκευάζειν, reficere ædes 5, 3, 13.

Ἐπισπᾶσθαι, ſecum rapere 4, 7, 9.

Ἐπίστασις (*i. e.* τὸ inſiſtere) γίγνεται, inſiſtunt 2, 4, 14.

Ἐπιστατεῖν, ducis munere fungi 2, 3, 7.

Ἐπιστέλλειν, mandata dare 5, 3, 7. 7, 2, 3.

Ἐπιστρατεία, expeditio adverſus aliquem 2, 4, 1.

Ἐπισφάττειν τινά τινι, mactare aliquem ſuper altero, *ut victimas in ſepulcro* 1, 8, 20.

Ἐπιτάττεσθαι, a tergo collocare 6, 5, 6.

Ἐπιτήδεια, τὰ, vitæ neceſſitates 1, 3, 11.

Ἐπιτιθέναι τινὶ δίκην, punire 1, 3, 10, 5, 6, 20. ἐπιτίθεσθαί τινι, adgredi, infeſtare 2, 4, 2. 9. 6, 1, 15.

Ἐπιτρεπόμενος, traditus alterius curæ 1, 9. 5.

Ἐπιφέρεσθαι, irruere 1, 9, 4. ἐπ. θάλαττα, ingruunt fluctus 5, 8, 9.

Ἐπιφορεῖν, imponere 3, 5, 6.

Ἐπίχαρι, τὸ, venuſtas, gratia 2, 6, 7.

Ἐπιχωρεῖν, incedere, *de agmine* 1, 2, 17. *Synon. ſunt* ἐπιέναι, προϊέναι.

Ἐπιψηφίζειν, in ſuffragia mittere populum 5, 1, 8. 5, 6, 21. ἐπιψηφί-

Digitized by Google

ζεσθαι, ſuffragiis comprobare rem 7, 3, 6. 7, 6, 11.
Ἐργάζεσθαι, agrum colere 2, 4, 11.
Ἔργον, effectio rei 3, 5, 7.
Ἐρημωθεὶς ὑμῶν, ſine vobis, deſtitutus a vobis 1, 3, 6.
Ἐρύκειν, arcere ab ſe, tueri ſe ab incommodo 3, 1, 16. *Verb. poet.*
Ἔρχεσθαι ἐπὶ πᾶν 3, 1, 12. ἔρχ. τινὶ εἰς λόγυς, convenire aliquem 2, 5, 2.
Ἔςε, donec, uſque dum 3, 3, 4. 5, 5, 2.
Ἐσχάτως φιλοπόλεμος, bellicoſiſſimus 2, 6, 1.
Ἑταῖραι, meretrices 4, 3, 14.
Εὖ ἀκύειν ὑπ' ἄλλων, laudari ab aliis 7, 7, 13.
Εὐδαίμων πόλις, opulenta, adfluens omnibus 1, 2, 6. 7: *et ſæpe.* εὐδαίμονες, ditiores 5, 4, 18.
Εὐδία, ἐν ε. ὁρῶ ὑμᾶς, video, vos incolumes eſſe et tutos 5, 8, 8. *cf. ind. Cyrop.*
Εὐεπίθετος, expoſitus ad impetum 3, 4, 12.
Εὔζωνοι, expediti milites 3, 3, 5. 4, 3, 15. 5, 4, 12. 6, 3, 9. 7, 3, 26.
Εὐήθεια, ſtultitia 1, 3, 16. *Aliam ſignificationem, cum eſt* probitas, *illuſtravit Hemſterhuſ. ad Lucian. dialog. ſel. p.* 100. 101.
Εὐθύωρον ἄγειν, recta 2, 2, 8.
Εὐμεταχείριςος, quo facile uti pro arbitrio noſtro poſſumus 2, 6, 10.
Εὔοδος (ὁδὸς ſ. χώρα), facilis, non impedita 4, 2, 7.
Εὔπρακτον, facile effectu 2, 3, 11.
Εὐπρεπὴς, formoſus 4, 1, 11, *ut* decens *apud Horat.* C. 1, 4, 6. 3, 27, 53, *et in Epiſt. Jac.* 1, 11, εὐπρέπεια τῦ προσώπυ, formoſa ſpecies.
Εὐπρόσοδος, locus, quo facile adiri poteſt, oppugnatu facilis 5, 4, 17.
Εὕρημα, lucrum 7, 3, 6. εὖ. ἐποιησάμην, in lucro poſui 2, 3, 11.
Εὔτακτος, obediens 2, 6, 8. 3, 2, 20. *ut* εὐτάκτως 6, 6, 19. *et* εὐταξία, 1, 5, 8, *quæ* 3, 1, 27, *nominatim in eo eſt, quod alter alteri ſubeſt. cf. ind. Cyrop.*
Εὐτυχεῖν εὐτύχημα, proſpera fortuna uti, rem bene gerere 6, 3, 4.
Εὐωχεῖσθαι, largo pabulo uti, *de beſtiis* 5, 3, 12.
Ἔφεδρος, alter adverſarius, *iſque gravior, qui præſto eſt, ut victo aut injuriam paſſo ſuccurrat* 2, 5, 2.
Ἐφιςάμενος, inſiſtens 2, 4, 14. ἐπιςήσας, cum ſubſtitiſſet 1, 8, 11.
Ἐφόδιον, viaticum 7, 8, 1.
Ἔφοδος, aditus ſ. iter ad aliquem locum 2, 2, 9. 2, 3, 1.
Ἐφορμεῖν, eſſe in ſtatione 7, 6, 18.
Ἔχειν τὴν γνώμην πρός τινα, ad alicujus partes inclinare, ei deditum eſſe 2, 5, 6, *quod alibi* προσέχειν τινὶ *dicitur.* ὕτω τὴν γνώμην ἔχετε ſic habetote, ita vobis perſuadete 1, 3, 6. κῶμαι ὑπὸ τὸ π. ἔχυσαι, quæ adjacent oppido, quæ prope oppidum procurrunt 7, 8, 12. ὥσπερ εἶχεν, ut erat 4, 1, 14. ἐχόμενός τινος, proximus alicui 1, 8, 3. 6. ἔχεσθαί τινος, non dimittere aliquem, non pati, ut elabatur 7, 6, 30, *quod in Act. Apoſt.* 3, 11. *eſt* κρατεῖν τινα. ἔχεσθαι τῆς σωτηρίας, indeſinenter de ſalute ſua laborare, pro ea pugnare 6, 3, 10. *Cf.* ἀμφί.
Ἕως, aurora 2, 4, 12.

Z.

Ζειὰ *v. ad* 5, 4, 16.
Ζειρὰ *videtur* pænula ſeu ſagulum *fuiſſe. v. ad* 7, 4, 2.
Ζευγηλατεῖν, arare 6, 1, 4; *unde* ζευγηλάτης *ibid.*
Ζευγνύναι, γέφυρα ἐζ. πλοίοις, pons e junctis navibus 2, 4, 12. *Ibid. ſ.* 7. διῶρυξ ἐζ. πλοίοις, alveus, in quo pons e navibus factus eſt, alveus navibus junctus.
Ζηλωτὸς, opibus beatus, *ideoque felix prædicandus* 1, 7, 4.
Ζῆν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, victum emere in foro 6, 1, 1.
Ζυμίτης ἄρτος, fermentatus 7, 3, 10.
Ζώνη, εἰς ζώνην δεδομένη χώρα *v. ad* 1, 4, 9.

H.

Ἦ μήν. *Ab his verbis formula jurandi omninoque adſeverandi incipit* 2, 3, 13. 6, 1, 21.
Ἡβάσκειν, pubeſcere 4, 6, 1. 7, 4, 5.
Ἡγεμόσυνα, ſacra, quæ fiunt deo, qui dux itineris propitius eſt 4, 8, 18.
Ἡγύμενοι *et* τὸ ἡγύμενον, primum agmen, qui præeunt 6, 5, 8.
Ἡδύοινος ἄμπελος 6, 4, 4.
Ἥκω, veni 2, 5, 2. ἧκον, ubi venerat 4, 7, 1. ἥκεις, veniſti. *ibid. ſ.* 2.
Ἤλεκτρον, electrum 2, 3, 9.
Ἠλίβατος πέτρα, celſa rupes 1, 4, 4. *Verb. poet.*
Ἠμελημένως, ſecure 1, 7, 15.
Ἡμίβρωτος, ſemeſus 1, 9, 14.

Digitized by Google

'Ημιδαρεικὸς 1, 3, 21. *cf.* δαρεικός.
'Ημιόλιον, dimidia parte plus, quam ante acceperant 1, 3, 21.
"Ητρον 4, 7, 10.

Θ

Θανατῦσθαι, capitis damnari 7, 6, 2.
Θαῤῥεῖν, τεθαῤῥηκὼς, ferox 6, 3, 8.
Θύεσθαι, ſacra facere 2, 2, 2. θύματα, victimæ 6, 4, 14. *cf* καταθ.
Θυμῦσθαι, iraſci p. 76. *extr.*
Θωρακίζεσθαι, thoracem induere 3, 4, 21.

I

'Ιδιότης τῆς ἡδονῆς, propria dulcedo, *quæ in arte dicitur* ſpecifica 2, 3, 9.
'Ιδιώτης, miles gregarius 3, 2, 21. 5, 7, 16. privatus 7, 7, 16. ignarus eorum, quæ exta ſignificant, qui ea nequit interpretari 6, 1, 21.
'Ιδιωτικὸς, ὐκ ἰδ. haud vulgare augurium 6, 1, 15.
'Ιέναι τινὰ τ. ἀξ. petere aliquem bipenni 1, 5, 12.
'Ιερὰ συμβολὴ 5, 6, 3.
'Ιερεῖα, beſtiæ, quæ mactantur victus cauſa 4, 4, 5. 5, 7, 8.
'Ιππικὸν, τὸ, equitatus 6, 5, 18.
'Ιππόδρομος, locus, in quo curulia certamina habentur 1, 8, 14.
'Ισοχειλὴς, ad marginem uſque cumulatus 4, 5, 19.
"Ισχειν, cohibere, continere: ἐν τ. ἴσχετο, hic res hærebat 6, 3, 6.
'Ισχυρῶς βαθὺς, profundiſſimus 1, 7, 12. ἰσχ. ὄρθιος, admodum arduus 4, 8, 21. ἰ. φυλάττειν, diligenter 6, 3, 7. ἰ. ἐπιθυμεῖν, vehementer 2, 6, 11.
"Ιτυς, margo clypeum ambiens, ora clypei 4, 7, 8. *Loco hoc Suidas uſus eſt.*

K

Καθαρμὸς, luſtratio exercitus 5, 7, 19.
Καθηγησόμενος ταῦτα, *i. e.* καθηγεμὼν τύτων, dux 7, 8, 5.
Καθηδυπαθεῖν, voluptati indulgere 1, 3, 3.
Καθιέναι τὰ δόρατα, demittere humero haſtas 6, 5, 15. 17.
Καθίσημι εἰς τὸ φανερὸν, conſpicuum reddo, in illuſtri loco pono 7, 7, 13. καθ. ἰ. ἄπιςον, efficit, ut nemo ipſi credat. *ibid.* κατας. τ. εἰς τὸ δέον, hæc ex voto cedent, atque componentur 1, 3, 8.
Κακὸς περί τινα, erga aliquem 1, 4, 8. κ. ἐν πολέμῳ, malus miles 2, 6, 17. *cf.* ἀρετή.
Κακῦσθαι, vexari debilitari 4, 5, 24. κάκωσις, injuria illata 4, 6, 2.
Καλὰ ἦν τὰ ἱερὰ, læta 4, 3, 7.
Καλλιερεῖ τὶς, læta facit ſacra, victimæ ei fauſta portendunt 5, 4, 11. 7, 1, 25. 7, 8, 3.
Κάνδυς, Perſica veſtis 1, 5, 8. *v. ad Cyrop.* 1, 3, 2.
Καπίθη *definitur* 1, 5, 6. *Sed et* χοίνικος *menſura eſt incerta; nam alii quatuor ſextarios, alli duo, alii unum comprehendiſſe volunt.*
Καρβατίνη *v. ad* 4, 5, 11. *et Interpr. Heſych.*
Καρπαῖα (ὄρχησις) *deſcribitur* 6, 1, 4.
Κάρυα πλατέα 5, 4, 16.
Κάρφη, fœnum, ſtramen 1, 5, 10. *Synon.* χόρτος κῦφος.
Κατὰ κράτος, omni vi 1, 8, 1. *conf.* ἀνά. κατ' ἴλας, turmatim 1, 2, 16. κ. χώραν, ſuo quiſque loco 1, 5, 15. 6, 4, 8. κ. γηλόφυ, de colle decurrere 1, 5, 8. κατ' ὀλίγυς ἀποσκ. parvæ manus palantes 7, 6, 20. κ. μικρὰ γεν. δ. exercitus in parvas manus diſtractus 5, 6, 18. κ. κέρας ἄγειν, ſic ducere exercitum, ut invadat cornu hoſtile 4, 6, 4. καθ' ἑαυτὺς, ſoli 6, 2, 6. τὸ καθ' ἑαυτὺς, ea parte, qua ſtabant ipſi 1, 8, 15. 1, 10, 3. *bis.*
Κατάβασις, reditus e Perſia 5, 5, 4. *cf.* ἄνω. ἄνοδος. ἀνάβασις.
Καταβλακεύειν τὰ πράγματά τινος, ſegnitie et ignavia prodere commoda alterius 7, 6, 16. *cf.* βλακεύειν.
Κατάγειν, reducere (exſules in patriam) 1, 1, 7. *cf.* 1, 2, 2, *ubi plene dicitur* κατ. οἴκαδε. adpellere 6, 6, 2. in locum deſtinatum deducere 5, 1, 6. 7. 10.
Κατάγειος, ſubterraneus 4, 5, 19.
Καταγοητεύειν, præſtigiis et inani ſpecie decipere 5, 7, 5.
Καταδοξάζειν, ſiniſtram opinionem habere 7, 7, 18.
Καταδύεσθαι κ. γῆς ὑ. τ. αἰσχ. mergi (terra occultari) pudore 7, 7, 6. *cf. ind. Cyrop.*
Καταθεᾶσθαι, deſpicere (ex edito loco) 6, 5, 19.
Καταθύειν 3, 2, 7. 5, 5, 3. *Synon. eſt in utroque loco* θύειν, θύεσθαι: *niſi quis cum Perizonio ad Æl. V. H.* 4, 1, *p.* 330. *ita diſſerre putet, ut* θύειν *omnino ſit* ſacra facere, καταθύειν no-

Digitized by Google

minatim victimam mactare: *id quod nuper probavit Verbeyk ad Anton. Liberal. p.* 121.

Κατακαίνειν, interficere 3, 2, 7. 5, 7, 16. 6, 6, 17.

Κατακηρύσσειν σιγὴν, *de præcone, qui* ſilentium indicit 2, 2, 10.

Κατακλίνειν, κατεκέκλιντο εἴσω τῶν ὅπλων, intra milites gravis armaturæ latebant, ſe continebant, *iis enim tecti eſſe volebant* 3, 3, 6. *Sed alibi* 3, 4, 16, *hoc eſt* κατακλεῖσαι εἴσω τῶν ὅπλων.

Κατακόπτειν, cædere 1, 2, 5. 2, 5, 7.

Καταλαμβάνειν, κατειλήφει, adſecutus erat 3, 4, 3.

Καταλείψεσθαι *pro* καταλειφθήσεσθαι 5, 6, 5. *cf.* στερεῖν.

Καταλεύειν, lapidibus obruere 5, 7, 1.

Καταλύειν, deverti 1, 8, 1. κ. (ἔχθραν) πρός τινα, redire cum aliquo in gratiam 1, 1, 10: *de eadem re eſt* συναλλάττεσθαι πρός τ. 1, 2, 1. κατελύθη ἡ ἀρχὴ τοῦ παντὸς, ſummum imperium ei abrogatum eſt 6, 2, 7. 6, 3, 1.

Καταμανθάνειν, κατέμαθον ἀναστὰς μόγις, ſenſi, me vix ſurgere poſſe 5, 8, 6.

Καταντιπέραν ſ.—ρας, ex adverſo 1, 1, 9. 4, 8, 2.

Καταπετροῦν, lapidibus obruere 1, 3, 2.

Καταρᾶσθαι τινι, devovere diris 7, 7, 28.

Κατασκευάζειν, bene conſtituere 1, 9, 11.

Κατασκηνοῦν, per tabernacula diſtribuere 2, 2, 8.

Κατάστασις, ſtatus—quæ conditio futura ſit exercitus 5, 7, 16.

Καταστρέφεσθαι, ſibi ſubjicere 1, 9, 9. 7, 7, 16.

Κατασχίζειν τ. πύλας, ſcindendo perrumpere, perfringere 7, 1, 10.

Κατατείνειν, contendere, niti, inſtare 2, 5, 6.

Κατατέμνονται τάφροι ἐκ διώρυχος, ducuntur foſſæ e canali: *ita regio eſt veluti ſecta foſſis* 2, 4, 7.

Κατατίθεσθαι τὰ ὅπλα, deponere 5, 2, 12. κατεθέμην εἰς τὸ ἴδιον, in meos uſus repoſui 1, 3, 3. κατεθέμεθα (depoſuimus) φιλίαν παρὰ θεοῖς, eorum curæ et numini tradidimus amicitiæ ſanctitatem, *advocatis diis, teſtibus, jurejurando aſſumtis diis amicitiam iis tradidimus, ut eam ſartam tectam ſervent, violatamque ulciſcantur.* p. 75.

Κατατρόω ſ. κατατιτρώσκω, vulnero 4, 1, 7.

Καταυλίζεσθαι, commorari 7, 5, 9.

Καταχωρίζειν, ſuo quemque loco collocare 6, 5, 6.

Κατεργάζεσθαι ἀρχήν τινι, imperium ei conciliare, efficere, ut accipiat 7, 7, 15. 16.

Κατηρεμεῖν, tranquillare 7, 1, 14. 15.

Κατιδεῖν, animadvertere 4, 3, 8. 4, 4, 6. deſpicere (ex edito loco) 7, 3, 23. *cf.* καταθεᾶσθαι.

Κέγχρος, milium 1, 2, 22.

Κεῖται τὰ ὅπλα, armati ſtant omnes 7, 1, 15. *cf.* τίθεσθαι.

Κενοτάφιον 6, 4, 6.

Κεράμιον οἴνου, 6, 1, 9. 6, 2, 2, *eſt quidem* teſta vinaria, *videturque certæ menſuræ fuiſſe; ſed menſura definiri non poteſt in his locis: certe non eſt* amphora, *ut e numeris facile adparet. Jul. Pollux* 7, 161, *nominat* κεράμειον οἰνηρὸν. *De ſcriptura diverſa verbi v. Suid. Sed* 3, 4, 4, πλίνθοι κεράμιαι, lateres ex argilla cocti.

Κέρατα τῆς ὁδοῦ, *an ſunt* extremitates itineris, *ubi incipit anguſtum iter?* 5, 6, 3. *Ita* ὁδὸς τοῦ ὄρους *erit via* per montem.

Κεράτινον ποτήριον 6, 1, 2, *ut* κέρας οἴνου 7, 2, 13. *E cornu bibunt, ut e poculo.*

Κήδεσθαί τινος, colere et obſervare aliquem 7, 5, 3. *Alibi eſt* θεραπεύειν. *Inde* κηδεμὼν, qui nos curat, tuetur 3, 1, 12.

Κηρύκιον, caduceus: ἀνελέσθαι νεκροὺς σὺν κηρυκίῳ, tollere mortuos ad ſepulturam, inito ante pacto, tempore induciarum 5, 7, 16. *Plerumque dicitur,* ὑποσπόνδους ἀνελέσθαι ſ. θάπτειν.

Κηρύσσει, per præconem edicit 6, 4, 16.

Κινδυνεύει μεῖναι δύναμις, videtur exercitus remanſurus 5, 6, 9.

Κλεῖθρον, peſſulus 7, 1, 11.

Κλέπτειν τὸ ὄρος, 5, 6, 3. κλέπτειν τι τοῦ ὄρους, 4, 6, 8. 10. κλ. τοῦ ὄρους, 4, 6, 11, clam occupare montem. *Unde ibid.* κλοπὴ.

Κλοπεύειν, ſpoliare 6, 1, 1. κλὼψ, fur 4, 6, 13. *Lucian. Tox.* c. 57.

Κογχυλιάτης λίθος 3, 4, 6.

Κοίλη χώρα, vallibus plena 5, 4, 17.

Κοινὸν, τὸ, conſilium (deliberantium cœtus) 5, 7, 11. κοινῇ, communi ſumptu 5, 4, 15.

Κοινοῦν τινὶ, communicare cum aliquo 5, 6, 14.

Κομιδὴ, commeatus 5, 1, 6.

Κομίζεσθαι κατὰ θάλατταν, navigare 5, 4, 1.

Digitized by Google

Κόπτειν βῦς, mactare 2, 1, 5.
Κοσμεῖν, ordinare, gubernare 3, 2, 24.
Κρηπὶς, baſis, crepido 3, 4, 4. 6.
Κρίθινος οἶνος, cereviſia, ex hordeo cocta 4, 5, 19. *cf.* οἶνος.
Κρότος, plauſus 6, 1, 7.
Κρύειν τὰς ἀσπ. πρὸς δόρ. confligere, collidere. 4, 5, 14.
Κρώϐυλος, cincinnus, ita plexus, ut ornamenti cauſa a fronte reclinetur ſuper galeam 5, 4, 6.
Κυζικηνὸς, numi genus 5, 6, 12. 6, 2, 3. 7, 2, 19.
Κύκλοι συνίςανται, circuli hominum et conciliabula conſiſtunt 5, 7, 1.
Κυλινδεῖν, volvere 4, 2, 2. 3.
Κύριός ἐςι ποιεῖν, eſt in ejus poteſtate, ut faciat 5, 7, 16.
Κωμάρχης, vico præfectus 4, 5, 9. 18. *ubi etiam* κωμήτης *occurrit*, vici incola, paganus.

Λ

Λάκκος κονιατὸς, fovea, cujus parietes calce illiti ſunt 4, 2, 14.
Λαμβάνειν τὰ δίκαια, jus ſuum perſequi 7, 7, 10. λ. τὸ ςράτ. πρὸς αὐτὸν, in ſuas partes pertrahere exercitum 2, 5, 5.
Λανθάνει τρεφόμενος, clam alitur 1, 1, 9.
Λάσιον χωρίον, virgultis obſitum 5, 3, 1. 6, 4, 19. 20.
Λαφυροπώλης, qui prædas vendit 7, 7, 34.
Λάχος, pars 6, 3, 1.
Λεῖος γήλοφος, non aſper virgultis aut lapidibus 4, 4, 1.
Λευκοθώραξ 1, 8, 6.
Λῆρος, nugæ, res nihili 7, 7, 24.
Λινοῦς θώραξ 4, 7, 10.
Λόγχη δόρατος 4, 7, 11. 7, 4, 10. λ. παλτῦ 5, 4, 6. cuſpis.
Λυμαίνεσθαι τὴν πρᾶξίν τινὶ, incepta alterius irrita reddere non adjuvando 1, 3, 16.
Λυπεῖν τινὰ, injuria adficere 2, 3, 12. λυπηρός τινι, moleſtus, noxius 2, 5, 2.
Λῷον, melius 3, 1, 6.
Λωφᾶν, deficere 4, 7, 4.

M

Μάγαδις, magadis 7, 3, 16. *De alia verbi hujus ſignificatione, cum eſt* aſſerculus lyræ, *ſubter verticillis, in quo recumbunt fides, conſulendi præter alios Interpr. Luciani T. 1. p.* 222.
Μακαριςὸς πολλοῖς, multis invidendus, i. e. beatiſſimus opibus 1, 9, 4.
Μαλακιζόμενος, ignavus 5, 8, 6.
Μαντευτὸς, 6, 1, 14, *ſi ad Jovem referatur, videtur ſignificare*, qui ab eo conſuli ſolebat: *in quo conferri fortaſſe poterit* 3, 1, 9: *ſed ita verba in* Δελφῶν *obſcura ſunt. Sin legatur*, ὥσπερ ſive ὅπερ αὐτῷ μαντευτὸν ἦν ἐκ Δ. *et verba hæc ponantur poſt* τοῖς θεοῖς ἀνακοινῶσαι, *ſenſus erit*, quod illi oraculi reſponſo Delphis præſcriptum fuerat, *nempe ut in quavis re deos conſuleret, qui in quavis re conſulendi eſſent: idque convenit hiſtoriæ ipſi. vid.* 3, 1, 4.
Μάρσιππος, marſupium, ſacculus 4, 3, 8.
Μαςεύειν, quærere 3, 1, 30. 5, 6, 13. 7, 3, 5.
Μαςοὶ, papillæ pectoris, *de maſculo* 4, 3, 5. montium tumuli, in quos totus mons diviſus eſt, alius alio altior 4, 2, 4. 10. *v. Lamb. Boſii animadv. ad Script. Gr. p.* 108. *et Interpr. Heſychii.*
Μεθίςημι, μεταςησάμενος αὐτὺς, cum eos diſcedere juſſiſſet 2, 3, 5. μεταςάντες, cum diſceſſiſſent 2, 3, 12.
Μειλίχιος Ζεὺς 7, 8, 2.
Μείωμα, defectus 5, 8, 1.
Μεῖον ἔχων, inferior (in prælio) 1, 10, 6, 3, 4, 10.
Μελανία, nigredo 1, 8, 5. (ut ſi nigredine, atra nube, tectus eſſet campus).
Μελετᾶν, ſe exercere 3, 4, 9. μελετηρὸς, qui multum exercet rem 1, 9, 3.
Μελίνη, panicum 1, 2, 22. 1, 5, 10, *ubi eſt* σῖτος μελίνης. 6, 6, 1. *vid. omnino Suidas.*
Μέντοι, autem 2, 3, 12. 5, 7, 12. tamen 4, 6, 13. *extr.* ſcilicet 1, 4, 7. *Pro* δὲ *poſitum reſpondet particulæ* μὲν 2, 1, 13. μέντοιγε, ſed 1, 9, 9. ἀλλὰ μέντοι, enim vero 4, 6, 11. ὐ μέντοιγε, neque tamen 2, 4, 8.
Μέρος, ἐν τῷ μέρει, quantum debuit, pro virili: παρὰ τὸ μέρος, plus quam debuit 7, 6, 25.
Μεταϐάλλεσθαι, convertere ſe, terga dare 6, 5, 9.
Μεταγινώσκειν, ſententiam mutare 2, 6, 2.
Μεταξὺ ὑπολαμϐάνειν, interpellare 3, 1, 17. *cf.* ὑπολ.
Μεταχωρεῖν abire 7, 2, 10.

Digitized by Google

Μετρίως ἀποκρίνεσθαι, in reſpondendo uti temperamento 2, 3, 11.
Μὴν, οὐδὲ μὴν, ac ne opem quidem *ferre* —2, 4, 10.
Μηχανᾶσθαι, callide moliri 2, 6, 14. 4, 7, 7. *μηχανὴ σωτηρίας*, modus ſalutis conſequendæ 5, 2, 17.
Μισθὸς, ſtipendium militum 1, 1, 10. 1, 2, 11. *μισθοδοτεῖν* 7, 1, 8. *μισθοδότης* 1, 3, 9. *μισθοφορὰ idem quod μισθὸς* 5, 6, 12. 13. 21. 6, 1, 10. 7, 1, 3. *vid. Suidas, Lucian.* T. 1. p. 654, *ubi etiam verti poteſt*, modus capiendi quæſtus. *Thucyd.* 6, 24.
Μνημονικὸς, bene memor 7, 6, 27.
Μνησικακεῖν, non oblivifci injuriæ 2, 4, 1.
Μολυβδὶς, glans plumbea 3, 3, 11. *μόλυβδος*, plumbum 3, 4, 9.
Μοναχῆ, ſolum 4, 4, 11.
Μονόξυλον πλοῖον, 5, 4, 5. *Ubi Polybius hoc ponit*, 3, 42, *ibi Livius* 21, 26, *vertit* lintres, *et interpretatur* navigia, ex ſingulis arboribus cavata.
Μόσυν, ὁ, 5, 4, 15.
Μυχοὶ καὶ ἄγκεα, receſſus (*loca quæ profundius recedunt*) et valles 4, 1, 5.

N

Ναύκληρος, dominus navis 7, 2, 7.
Ναῦλον, merces, quæ pro vectura ſ. trajectu a navigantibus ſolvitur 5, 1, 7.
Ναυπηγήσιμα ξύλα, ad navium fabricam apta 6, 4, 3.
Ναυσίπορος ποταμὸς, in quo navigari poteſt 2, 2, 2.
Νεόδαρτος, recens excoriatus 4, 5, 11.
Νεῖσθαι, natare 4, 3, 9.
Νέω, accumulo: *unde* 5, 4, 16, *νενημένος*.
Νεωκόρος, æditiuus 5, 3, 7.
Νεώριον, ſtatio navium 7, 1, 17.
Νικῶσα (γνώμη), quod pluribus videtur, ſententia, quæ obtinuit 6, 1, 11. 6, 2, 7.
Νομαὶ βοσκημάτων, greges paſcentes 3, 5, 2.
Νόμῳ ᾄδειν, numeroſe canere 5, 4, 8.
Νοσεῖ τὰ πράγματα, res publica laborat 7, 2, 18.

Ξ

Ξενία. *v. ad.* 6, 1, 2.
Ξενικὸν, τὸ, exercitus mercede ſ. ſtipendio conductus, qui hominibus exteris conſtat 1, 2, 1. p. 79. *in.*
Ξενοῦσθαι τινὶ, 7, 8, 3. *et* ξ. *παρά τινι*, deverti apud hoſpitem.
Ξόανον, imago 5, 3, 13.
Ξυήλη, pugio Laconicus 4, 7, 11. 4, 8. 18.
Ξυλίζεσθαι, lignare 2, 4, 5.
Ξυστὸν, haſtile, pertica 1, 10, 8.

O

Ὁδοποιεῖν τὴν ὁδὸν, viam munire 4, 8, 6. 5, 1, 7. 5, 3, 3. ὁδοποιεῖν τινὰ, viam alicui munire 3, 2, 15. *Sed videtur αὐτοῖς legendum.*
Οἰκεῖν, οἰκουμένη πόλις, frequens incolis 1, 2, 13. 14.
Οἰκεῖος, familiaris 2, 6, 15.
Οἰκίζειν πόλιν, condere urbem 5, 3, 8.
Οἴκοι, domi: τοῖς οἴκοι, iis, qui in patria ejus vivunt 1, 7, 4.
Οἶνος φοινίκων, e dactylis expreſſum 2, 3, 9. *Cf.* κρίθινος.
Οἷον χαλεπώτατον, quam difficillimum 4, 8, 1. οἷον κάλλιστα, quam opportuniſſimum 7, 1, 15. οἷοί τε ἔσεσθε, poteritis 5, 4, 4. ὥρα (τοία) οἵα (εἰώθει) ἄρδειν, anni ea tempeſtas, quæ ſolet inundare campos 2, 3, 8.
Οἴχεσθαι, mori 3, 1, 22. ᾤχετο ἀπιὼν, abiit 4, 7, 19.
Ὀκέλλει ναῦς, adpellitur, adliditur, hæret 7, 5, 8.
Ὀκλάζειν, in genua procumbere 6, 1, 5.
Ὀκνεῖν, metuere, 2, 4, 11. *Suidas in b. v. hunc locum repetiit, eadem cum varietate, de qua in notis dictum eſt.*
Ὄκνος——tardius ſurgebant 4, 4, 7.
Ὀλίγας (πληγὰς) παίειν 5, 8, 5.
Ὀλισθαίνειν, de lubrico delabi 3, 5, 6. ὀλισθηρὸς λίθος, lubricus 4, 3, 5.
Ὀλοκαυτεῖν 7, 8, 2. 3.
Ὀλότροχος ἁμαξιαῖος, ſaxum ingens 4, 2, 2. *Veteres Grammatici* ὁλοοίτροχος *et* ὀλότρ. *interpretantur*, στρογγύλος, κυκλοτερής. *v. Valkenar. ad Herodot.* 5, 92. *Sed* ἁμαξιαῖος, *ſi vel maxime fuerit*, quod plauſtrum implet ſ. æquat, *ut in lexicis eſt, tamen omnino* permagnum *indicat, qualia multa in carminibus occurrunt. Verbo rurſus uſus eſt Xenoph. Hellen.* 2, 4. 18.
Ὁμαλῶς προϊέναι, eodem greſſu 1, 8, 10.
Ὅμοιοι *apud Spartanos* 4, 6, 11.
Ὁμολογεῖν, τὰ ἄλλα ὡμολόγητο, cætera communi conſenſu erant conſtituta, de iis convenerat 6, 3, 6.
Ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ἀδελφὸς 3, 1, 12.

Digitized by Google

Ὁμόσε χωρεῖν, congredi 5, 4, 15.

Ὁμοτράπεζος 1, 8, 18. 3, 2, 3.

Ὄνημι, proſum 3, 1, 27. 7, 1, 14. Ξεν. ὤν. Xenophontem beaſtis, quod eum non creaviſtis ducem 6, 1, 22.

Ὄνος ἀλέτης, lapis molaris 1, 5, 5.

Ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ φοινίκων, acidulus potus, e dactylis coctis paratus 2, 3, 9. *Contra* οἶνος ἀπὸ φοιν. *dulcior potus fuit, e dact. preſſis paratus.*

Ὀξὺς οἶνος, acidulum vinum, adſtringens quippe 5, 4, 16.

Ὅπη, quonam modo 6, 1, 13.

Ὄπισθεν περιβάλλεσθαι, in tergum rejicere 7, 4, 13. *cf.* ποιεῖσθαι.

Ὀπισθοφυλακεῖν, a tergo eſſe præſidio, (in extremo agmine eſſe) 2, 3, 6.

Ὅπλα, τὰ, caſtra 2, 2, 10. 2, 4, 8. 5, 7, 13. *cf.* 3, 1, 22, εἰς τὸ πρ. τ. ὅπλ. ἐκαθ. ante caſtra ſedebant. *Sed* 3, 3, 6. 3, 4, 16. τὰ ὅπλα *ſunt*, οἱ ὁπλῖται, gravis armaturæ milites.

Ὅπλισις, arma, armatura 2, 5, 3.

Ὁπλιτεύειν, eſſe ὁπλίτην 5, 8, 3. τὸ ὁπλιτικὸν, *i. e.* οἱ ὁπλῖται 4, 8, 15.

Ὁπλομαχία, exercitatio in armis, tractatio armorum: *et* ἐπιστήμων τῶν περὶ τὴν ὁπλομαχίαν *eſt*, armidoctor, *qui armorum* (*et campi*) *doctrinam tenet* 2, 1, 6. *Non videtur hic de gladiatoria arte cogitandum. Phalinus enim voluit videri* τακτικὸς *et armidoctor* (*et campidoctor*). *vid. Veget. de re mil.* 1, 13. 2, 23. *et ibi interpretes.*

Ὄρθιος, arduus 4, 1, 15. 4, 2, 10. ὄρθιον ἰέναι, niti ſublime, per acclivem locum 4, 6, 9. ὄρθιος λόχος, longior, quam latior 4, 2, 8. 4, 3, 13. 5, 4, 11. *cf.* 4, 8, 7. 8. 10. *ubi* φάλαγγι, *quæ latior eſt, opponitur.*

Ὁρίζεσθαι στήλας (*an*, στήλαις?), columnis poſitis terminos conſtituere, fines regere 7, 5, 8.

Ὅρκος τοῦ θεοῦ, jusjur. per deum 2, 5, 2. 3, 1, 14.

Ὁρμᾶν (ἑαυτὸν εἰς) τὴν ὁδὸν, dare ſe in viam 3, 1, 7. οἴκαδε ὁρμᾶσθαι, in patriam tendere, 3, 2, 15. ὁρμώμενος, proficiſcens 1, 1, 9. ὥρμηντο, profecti erant 1, 10, 1.

Ὁρμεῖν, in ſtatione eſſe, *de navibus* 1, 4, 6.

Ὁρμὴ ἐπί τινα, iter ad aliquem 3, 1, 8. ὄντων ἐν ὁρμῇ, cum in eo eſſent, ut proficiſcerentur 2, 1, 3. μιᾷ ὁρμῇ, uno animo (*ad unam rem inclinantes*) 3, 2, 5.

Ὁρμίζεσθαι, adpellere 6, 1, 9. 6, 2, 1. 2.

Ὄρνις, gallina 4, 5, 19, *et ſ.* 21, ὀρνίθεια κρέα.

Ὅσιος *oppon. perjuro* 2, 6, 13.

Ὅσον θύματα, tantum ovium, quantum ſatis erat ad ſacra facienda 7, 8, 11. ὅσον ἐφόδιον, quantum opus erat ad viaticum 7, 3, 9. ὅσον οὐ, propemodum 7, 2, 3.

Ὅτι φοβερώτερον 3, 4, 3. *Niſi* ἔτι φ. *legendum eſt.*

Οὐρὰ, extremum agmen 3, 4, 24. οὐρὰ τοῦ κέρατος, extremum cornu 6, 5, 4.

Οὐχ ὅπως— ἀλλ'——οὐδὲ, non modo (non)—ſed ne quidem 7, 7, 4.

Ὀφλῶ, debeo: ὦφλε τὸ μείωμα τῶν χρημάτων, debebat ſ. ſolvere tenebatur id, quod imminuerat e depoſita pecunia 5, 8, 1. *Nempe qui condemnatus eſt, is jam dicitur* ὀφλεῖν.

Ὀψίζειν, ſero venire 4, 5, 5.

Π

Παγκράτιον *eſt, cum unus idemque et luctator eſt et pugil* 4, 8, 20. *cf. Ariſtot. rhetor.* 1, 5. *extr.*

Παιανίζειν, *de conclamatione ante prælium* 1, 8, 12. 1, 10, 7. laudare deum 3, 2, 5. *Idem eſt* παιωνίζειν, hymnum canere deo, *ut in ſacris* 6, 1, 3, 6.

Παιδεραστὴς *non videtur obſcene dici* 7, 4, 5.

Παιδικὰ, τὰ, adamatus alteri 2, 6, 4. 15. 5, 8, 2.

Παμπληθὴς στόλος, exercitus numeroſiſſimus 3, 2, 7.

Πάομαι, πέπατο, poſſidebat 1, 9, 11. πέπαται, tenet 7, 6, 30. πέπανται, habent 3, 3, 11. πεπαμένος, habens 6, 1, 7. *cf.* 7, 6, 8.

Παρὰ γῆν πλεῖν, oram legere 6, 2, 1. *cf.* ἀσπὶς.

Παραβοηθεῖν, auxilio currere 4, 7, 17.

Παραγγέλλει εἰς τ. ὅπ. arma capere jubet 1, 5, 13. τίς παραγγέλλει (σύνθημα), quisnam teſſeram det 1, 8, 11: *ſed ibidem paulo ante* εἴ τι παραγγέλλοι, an juberet aliquid?

Παράγγελσις, juſſum 4, 1, 4. *cf.* ἀπό.

Παράγειν, adducere 7, 6, 3. ducere adverſus hoſtem 4, 3, 19. *cf.* 3, 4, 13.

Παραγωγὴ, trajectus 5, 1, 10.

Παράδεισος 1, 2, 7.

Παραθαῤῥύνειν, confirmare 2, 4, 1.

Παραιτεῖσθαι περί τινος, deprecari pro —6, 6, 16.

Παρακαταθήκη, depoſitum 5, 3, 8.

Παραλυπεῖν, moleſtiam creare (adverſando), facere, quod alteri diſpliceat 2, 5, 6.

Digitized by Google

Παραμείβεσθαι, mutare 1, 10, 7.
Παραμελεῖν ὅρκου, negligere fidem jurisjurandi 2, 5, 2.
Παραμηρίδιον, quod, a femore ſuſpenſum, munit femur 1, 8, 4.
Παραπλεῖν εἰς τόπον, navigare verſus— 5, 6, 3.
Παραῤῥεῖν 4, 4, 7: niſi nives liquefactæ de corpore defluxiſſent.
Παρασάγγης, ὁ 1, 2, 5, *et ſæpiſſime. vid. Hutchinſon. ad. Cyrop.* 2, 4, 16. *ubi docet, paraſangam æquare triginta aut undetriginta ſtadia; ſtadium autem ut plurimum* 125 *paſſibus conſtabat.*
Παρατάττεσθαι, aciem inſtruere contra 1, 10, 7. παρατ. inſtructi ex adverſo.
Παρατείνειν, παρετέτατο, extendebatur, procurrebat, ducta erat 1, 7, 12.
Παρατίθεσθαι, juxta ſe deponere (humi) 6, 1, 4.
Παρατρέχειν, adcurrere 7, 1, 15. 4, 7, 7.
Παρεγγυᾶν, hortari 6, 5, 8. ſe invicem hortari et confirmare 4, 7, 17. jubere, edicere 4, 8, 14. *cf.* 4, 1, 13, *ubi ſ.* 12. *ſynon. eſt* παραγγέλλειν.
Παρέρχεσθαι, prætercurrere, atque adeo antevertere 4, 7, 7.
Παρέχειν φόβον, metum incutere ſ. oſtentare 3, 1, 12. παρέχω ἐμαυτὸν εὖ ποιεῖν, patior, me ornari beneficiis, admitto beneficia alterius 2, 3, 12.
Παρίημι, permitto, cedo alteri 5, 7, 6.
Πάροδος, tranſitus 4, 2, 15. aditus 4, 7, 3. π. οὐκ ἦν, ad nullam aliam partem aditus patebat 4, 1, 2.
Παροινεῖν, petulantem eſſe in contumeliam alterius 5, 8, 2. *Definitur verbum in Xenoph. ſympoſ.* 6, 2, *ita ut etymologia ſpectetur: Neque tamen ſemper eſt,* per ebrietatem petulantius aut contumelioſius ſe gerere, *ſed omnino* ὑβρίζειν, ἐπηρεάζειν, contumelioſe agere, *ut* 5, 8, 2, μεθύων παροινεῖ. *Sic* 1 Timoth. 3, 3, *ubi Chryſoſtomus intelligenter monet,* οὐ τὸν μέθυσόν φησι, ἀλλὰ τὸν ὑβριστὴν, τὸν αὐθάδη. *Idem T.* 11. *p.* 502, ὁ ὑβρίζων τε καὶ ἐμπαροινῶν. T. 10. p. 238, παροινεῖν, *de marito, verberum injuriis et aixia adverſus conjugem utente. Theodoret. T.* 1. *p.* 81. παροινία *Hagaris contra Saram. Cf. Heſychius.*
Πάσχειν ἀγαθὸν, amice et benevole tractari 5, 5, 7. εὖ π. ὑπό τινος 1, 3, 4.
Παῦλα, ceſſatio, finis 5, 7, 18.
Πεδινὸς, campeſter 5, 5, 2.
Πεῖρα, ἐν πείρᾳ τινὸς γενέσθαι, verſatum eſſe cum eo, eumque adeo uſu cognitum habere 1, 9, 1.
Πειστέον, obediendum eſt 6, 6, 9.
Πελτάζειν, eſſe peltaſtam 5, 8, 3. τὸ πελταστικὸν, i.e. οἱ πελτασταὶ 1, 8, 5.
Πεμπταῖος, jam quintum diem (mortuus) 6, 4, 6.
Πεντηκοντῆρες, οἱ, 3, 4, 13, qui præſunt τῇ πεντηκοστύϊ, 3, 4, 14. i.e. quinquaginta militum turmæ.
Πεντηκόντορος, navis, quæ quinquaginta remiges habet 5, 1, 9. *v. Harpocratio in* πεντηκόνταρχος. *Ælian. V. H.* 8, 2. *Cf.* τριακόντορος 5, 1, 10.
Πέρα μεσ. τ. ἡμ. pomeridie 6, 5, 5.
Περαίνειν, exſequi rem 3, 2, 21. π. τὰ δέοντα, facere, quod faciendum eſt 3, 1, 32.
Περί τι εἶναι, occupari aliqua re 3, 5, 5. ἄδικος περί τινα 1, 6, 8. *et* ἁμαρτάνειν περί τ. 3, 2, 12, erga aliquem. οἱ περὶ τὸν Ἀρ. *Ariæus* 2, 4, 1.
Περιβάλλειν ἀλλήλους, amplecti 4, 7, 18. περιβάλλεσθαί τι in ſuam poteſtatem redigere 6, 3, 1. *cf. ind. Cyrop.*
Περιγίνεσθαι τινὸς, vincere aliquem 5, 8, 11. *Senſus eſt: Xenophon hac oratione* pervicit, *ut hæc omnia bene ſe habere et probanda viderentur.*
Περιέλκειν, per mille itinera aliquem rapere, circumducere 7, 6, 8.
Περικυκλοῦσθαι, ſe circumfundere, περικυκλωμένοι εἰσὶ, cinxerunt 6, 3, 7. *v.* κυκλοῦσθαι.
Περίοδος τοῦ κύκλου, ambitus in circuitu 3, 4, 4. 6.
Περίοικος (vicinus) *a Spartanis nominatim dictus eſt, ſi quis eſſet ex urbe vicina quidem, ſed ſervus Spartanorum. Maluerunt rem injucundam, ſervitutem, mollire nominis ſuavitate, dixeruntque viciniam* 5, 1, 5.
Περίπατος, ἐν περ. εἶναι πρὸ τῶν ὅπλων, ante caſtra obambulare 2, 4, 8.
Περιπήγνυσθαι. *cf.* πήγνυμαι.
Περιπτύσσειν, circumvenire, cingere 1, 10, 6.
Περισταυροῦν. *vid.* σταυρός.
Περιττεύειν τῶν ἄλλων, ſuperare alios (multitudine) 4, 8, 9.
Περιφανῶς, plane, perſpicue 4, 5, 3.
Περσίζειν, Perſice ſcire 4, 5, 23. *cf.* ἑλληνίζειν.
Περυσινὸν, ex ſuperiore anno reliquum, proximo anno factum 5, 4, 16.
Πετροβολία, jactus lapidum 6, 6, 9.
Πέτρος, ὁ, 4, 7, 8, *et* ἡ πέτρα *promiſcue dicuntur.*
Πῆ μὲν——πῆ δὲ, partim——partim 3, 1, 9. *Encliticum eſt* 4, 8, 9. 11.

Digitized by Google

Πήγνυμι, ἄνεμος πήγνυσι, ventus conſtringit frigore membra 4, 5, 3. πήγνυται τὸ ὕδωρ, congelat 7, 4, 2. περιεπήγνυντο, gelu conſtricta adhærebant cuti 4, 5, 11.

Πιςὰ, (ea, quæ fidem faciunt) δοῦναι, fidem facere argumentis certis 4, 8, 5. πι. διδόναι κ. λαμβ. fidem dare et accipere. *ibid. et* 5, 4, 5. τὰ πιςὰ ἐγένοντο, fœdus ictum erat, conjuraverant 2, 2, 5: *nam paulo ante eſt* ὤμοσαν.

Πιςεύειν, πιςευθεὶς, quia credebamus (de te), te veracem fore 7, 7, 15.

Πίςις, ἔλαβε πίςεις, (ea, quæ fidem faciunt), fides ei data erat 1, 2, 26.

Πλαίσιον. *v. ad* 3, 4, 11. *cf.* 1, 8, 6. 3, 2, 24. 7, 8, 9.

Πλανώμενος λόγος, oratio, quæ non efficit, quod volueramus efficere, 7, 7, 14.

Πλέθρον, 1, 2, 5, *eſt menſura centum pedum, ut Hutchinſonus ad Xenoph. Cyrop.* 7, 5, 6. *docuit. Res indubitata eſt, ſi quis comparet Polybium,* 3, 46, ποιοῦσι πρὸς δύο πλέθρα τῷ μήκει τὸ ζεῦγμα, *cum Livio*, 21, 28, ratem, ducentos longam pedes. *Inde* πλεθριαῖος 1, 7, 12.

Πλεονεκτεῖν, (injuſte plus habere) potiorem eſſe aliis 5, 4, 7. 5, 8, 5. præferri, præſtare 3, 1, 26.

Πλῆθος τῆς ὁδοῦ, ſpatium et ſumma totius itineris 5, 5, 4. *Ibidem* πλ. χρόνου, *ut Thucyd.* 1, 1.

Ποδαπὸς, cujas 4, 4, 11.

Ποδήρης ἀσπὶς, ad talos protenſum ſcutum 1, 8, 6.

Ποδίζειν, πεποδισμένος, pedibus conſtrictus 3, 4, 21.

Ποιεῖν, ποιεῖσθαι περὶ παντὸς, maximi facere 2, 4, 2. περὶ πλείονος, pluris f. 7, 7, 25. παρ' ὀλίγον, parvi f. 6, 6, 8. ὄπισθεν ποιεῖσθαι τὸν ποταμὸν 1, 10, 6. *aut* τὸ νάπος 6, 5, 11, eum capere locum, ut a tergo ſit fluvius, ſilva. *cf. ind. Cyrop in* ἐπίπροσθεν. ποιεῖσθαι κατὰ—collocare juxta— 6, 5, 4. ποι. ἑκατέρωθεν, ex utraque parte collocare 6, 5, 15. ἐντὸς ποιεῖσθαι, intus, in medio collocare 7, 8, 9. ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενος λέγει, ut arcanum dicit 7, 6, 31.

Πόλεμος θεοῦ, ira, pœna dei 2, 5, 2.

Πολίζει τὸ χωρίον, urbem condit in loco 6, 6, 3.

Πολυάνθρωπος πόλις 2, 4, 7.

Πολυαρχία, cum multi duces ſunt pari jure, multorum imperium 6, 1, 11.

Πομπὴν ποιεῖν, pompam ducere 5, 5, 5.

Πονηρὸς τόπος, iniquus locus 7, 4, 8.

Πορίζειν μισθὸν, dare 3, 5, 5.

Πόρος, modus et ratio rei efficiendæ, adminiculum p. 78.

Πυ, μὴ κατ. πυ ἡ ςρ. ne remaneret fortaſſe exercitus 5, 6, 8.

Πραγματεύεσθαι, efficere, curare 7, 6, 24. *Synon.* ἐπιμελεῖσθαι.

Πράττειν χρήματα, exigere pecunias 7, 6, 17. *Evang. Lucæ* 3, 13. 19, 23. κακῶς πράττειν, malis adflictum eſſe 1, 9, 6.

Πρᾴως λέγειν τι, emollire aliquid verbis, humaniter de re loqui, 1, 5, 14.

Προαγορεῖν, loco et nomine aliorum verba facere, præire verba 5, 5, 6.

Προαγορεύειν, edicere, *de ducibus* 2, 2, 10.

Προαιρεῖσθαι, eligere 6, 6, 11. *cujus ſynon. eſt ſ.* 10, αἱρεῖσθαι.

Προαποτρέπεσθαι, προ. διώκ. ante deflexerant a via, qua inſequebantur, *i. e. ante deſtiterant inſequi* 6, 5, 20.

Προβαίνοντες τῷ ἀριςερῷ ποδὶ, ſiniſtro pede projecto 4, 2, 16.

Προβάλλεσθαι, nominare aliquem, qui eligi poſſit 6, 1, 16. 6, 2, 4. *Hutchinſonus laudavit Budæi Com. L. Gr.* p. 453. προβάλλεσθαι τὰ ὅπλα, prætendere arma 1, 2, 17. 6, 5, 9. προβεβλημένος πρὸ ἀμφοῖν, qui oppoſitu corporis ſui tegit ambos 4, 2, 13.

Προέχειν τινὰ τινὶ, ſuperare aliquem aliqua re 3, 2, 11.

Προθυμεῖσθαι, velle, flagitare 3, 1, 7. προὐθυμήθημεν, voluimus, ſtuduimus 4, 1, 16.

Προΐημι, προέσθαι, prodere 1, 9, 6. permittere alterius fidei 1, 9, 7. προϊέμενός τινι εὐεργεσίαν, qui liberaliſſimus erga aliquem fuit 7, 7, 27. *cf. Demoſth. de cor.* c. 34. *Thucyd.* 2, 43.

Προΐςημι, προεςήκασι, —— imperium Græciæ habent 6, 6, 9: *paulo poſt* ἄρχειν.

Προκαλεῖν 7, 2, 10.

Προκαταθεῖν, præire 6, 3, 7.

Προμαχὼν, projectio turris, *unde pugnari poteſt* 7, 8, 7.

Προμετωπίδιον, quod a fronte ſuſpenſum eſt 1, 8, 4.

Προμνᾶσθαι, benevolentiam ſibi conciliare 7, 3, 8.

Προνομὴ, σὺν προνομαῖς pabulationibus 5, 1, 4.

Πρόξενος, *i. e.* ξένος 5, 6, 4. publicus hoſpes 5, 4, 1. *i. e. quocum civitas ipſa jus hoſpitii contraxit, ut veniamus ib.*

Digitized by Google

luc ſumtu publico excipiat, et ab ipſo viciſſim publice illinc miſſi excipiantur. v. *Valkenar. ad Herodot.* 6, 57. προξενεῖν, præbere, conciliare alteri 6, 5, 9.

Πρὸς θεῶν καὶ ἀνθ. δίκαιον, juſtum deo hominibuſque judicibus, ſive deum, ſive homines reſpicias 1, 6, 6. οὐκ ἦν πρὸς τοῦ τρόπου, alienum erat ab indole ejus 1, 2, 11. πρὸς τὸ ἔχειν, relate ad — ſi compares cum — 7, 7, 24.

Προσάγειν τινὶ φόβον, admovere, oſtentare alicui metum 4, 1, 17. *conf.* παρέχειν.

Προσανειπεῖν, inſuper edicere 7, 1, 7.

Προσβάλλειν πρὸς — accedere ad — 6, 3, 4.

Προσβατὸν ὄρος, quo adiri poteſt 4, 8, 7. *cf.* εὐπρόσοδος.

Προσβολή, εἰς προσβολήν, ad impreſſionem faciendam 6, 5, 15.

Προσδανείσασθαι, inſuper mutuam ſumere pecuniam 7, 5, 3.

Προσδεῖ τούτου, opus eſt hac re 5, 6, 1.

Προσέχειν τινί, deditum eſſe alicui, ei favere 7, 6, 5. *ut in Act. Apoſt.* 8, 10, *pro quo ibid.* 5, 36. προσκλίνεσθαι (*non* προσκολλᾶσθαι) *dicitur.* προσ. μονῇ, manere velle, eo ſpectare, ut maneant 5, 6, 12.

Προσήκειν τινὶ γένει, cognatum eſſe 1, 6, 1.

Προσίεσθαι, admittere 3, 1, 20. permittere 5, 5, 3. προσιέμενοι, cupientes 7, 3, 15.

Προσλαμβάνειν, operi manum admovere 2, 3, 7.

Πρόσοδος, reditus (pecuniæ) 7, 1, 17. 7, 7, 21. προσόδους ποιῶν, qui efficit (diligentia rei familiaris adminiſtrandæ) ut ſibi multum redeat (ex agris) 1, 9, 11. πρ. πρὸς θεῶν, *v. ad* 6, 1, 6.

Προσποιεῖσθαι, arrogare ſibi 2, 1, 6. ſimulare 4, 6, 10.

Προστατεῖν τοῦ ἀγῶνος, præeſſe, præſidere certamini (gubernando, ordinando) 4, 8, 18. προστατεύειν, curare 5, 6, 11. προστάτης, curator, præfectus 7, 7, 19.

Προστάττειν τινί, jubere aliquem 1, 6, 10.

Προστελεῖν, inſuper ſolvere 7, 6, 21.

Προστερνίδιον, quod a pectore ſuſpenſum eſt 1, 8, 4.

Προστίθεσθαι τῇ γνώμῃ, adjungere ſe alterius ſententiæ 1, 6, 10.

Προσφέρεσθαι — ſe gerere erga aliquem — 5, 5, 9. 7, 1, 4.

Προσωτέρω τοῦ καιροῦ, ultra quam opportunum erat 4, 3, 24.

Προτελεῖν, priorem ſolvere et dare alteri 7, 7, 15, *quod eſt* προδιδόναι *in ep. ad Roman.* 11, 35.

Πρόφασις, cauſa non vera, quam quis prætexit rei 2, 3, 12: *unde* πρόφασιν ποιεῖσθαι, præ ſe ferre (*quod non ita eſt*) 1, 2, 1. προφασίζεσθαι ἡλικίαν, ætatis excuſatione uti 3, 1, 16.

Προφύλακες, ſtatio, ante caſtra poſita 2, 3, 1. 2, 4, 8, *qui ſunt apud Polybium* 3, 69, οἱ προκαθήμενοι τῆς παρεμβολῆς. *cf. Caſaub. ad Æneæ comment. poliorc.* c. 6. *et* 22.

Προχωρεῖ, commodum eſt, 1, 9, 8.

Πτάρνυσθαι, ſternutare 3, 2, 5.

Πτερύγιον, 4, 7, 10, *eſt, quod ab inferioribus et ſuperioribus extremitatibus* (angulis, laciniis) *veſtium quadratarum* (v. c. pallii) *dependens inſtar alæ fluctuat. Suidas et Heſychius in* Θετταλικὰ πτερύγια *interpretantur* τὰς τῶν χλαμύδων ἑκατέρωθεν γωνίας. *vid. Salmaſ. ad Tertullian. de pallio p.* 110.

Πὺξ παίειν, pugno percutere 5, 8, 7.

Πυρὰ καίειν, nocturnos ignes in caſtris accendere 3, 1, 3.

Πυργομαχεῖν, turrim oppugnare 7, 8, 7.

Πυῤῥίχη, ſaltatio, quæ fit cum armis 6, 1, 7, *quod ibidem* ſ. 3. *eſt* ὀρχεῖσθαι σὺν τοῖς ὅπλοις.

Πυρσεύειν, igne accenſo, aut face ſublata, ſignum dare 7, 8, 8.

Πως, κατὰ μέσον πως, in media circiter — 6, 2, 11. ἄλλως πως, ullo alio modo 3, 1, 13. 17. τεχνικῶς πως, cum quadam arte 6, 1, 3.

P

Ῥήτρα, edictum 6, 6, 15. *Synon. eſt* δόγμα. *Cf.* 6, 6, 2. *ubi res communi exercitus conſilio conſtituitur.*

Ῥῦμα, tractio: *ita origine tenus* ῥῦμα τόξου *foret* τὸ tendere arcum, *et in Æſchyli loco, quem Hutchinſonus indicavit* ῥῦμα τόξου *eſt* conjectus teli, *conſequenti poſito pro antecedenti; ſed in Xenophonteo loco* 3, 3, 10. ἐκ τόξου ῥύματος *vertendum eſt,* intra teli jactum.

Σ

Σάγαρις, genus quoddam bipennis 4, 4, 10. 5, 4, 16. *Priorem locum Suidas Lexico inſeruit.*

Σακκίον, ſacculus (involucrum) 4, 5, 24.

Digitized by Google

Σαλπίζειν, ἐσάλπιγξε (τις), ſignum tuba datum erat 1, 2, 17.

Σατραπεύειν χώραν, ſatrapæ dignitate præeſſe loco 1, 7, 6.

Σημαίνειν τῇ σάλπιγγι 3, 4, 3. 4, 2, 1. 6, 5, 15. σημαίνει ὁ σαλπιγκτὴς 4, 3, 22. 24. *Hinc indicatur ellipſis* 2, 2, 2.

Σήσαμον, 1, 2, 22. ἔλαιον σησάμινον, e ſeſamo expreſſum 4, 4, 8.

Σιγάζω, ſilere jubeo 6, 1, 22.

Σίγλος *definitur* 1, 5, 6.

Σιτάλκαν ᾄδειν 6, 1, 3.

Σιτευτὸς, ſaginatus 5, 4, 18, *ut in Memorab. Xenoph.* 2, 1, 22. τεθραμμένος εἰς πολυσαρκίαν.

Σιτηρέσιον, viaticum 6, 2, 3.

Σιὼ, *i. e.* τὼ θεὼ, duo numina: *ſunt autem Caſtor et Pollux* 6, 6, 18.

Σκευάζειν τινὰ, induere, ornare, 6, 1, 7.

Σκευοφορεῖν *dicuntur*, qui portant et vehunt impedimenta exercitus 3, 2, 18. τὰ σκευοφόρα, impedimenta 1, 3, 7. 1, 10, 2. 10. 3, 2, 24.

Σκηνοῦντες *ſunt iidem, qui σύσκηνοι*, contubernales, *ſive potius* convictores, *συσσιτία. v. ad* 4, 5, 23. 5, 3, 10.

Σκήνωμα, tabernaculum 2, 2, 9.

Σκηπτοῦχος, 1, 6, 11. *v. Hutchinſ. ad Cyrop.* 7, 4. 6. *Sunt eunuchi in aula regis, qui ſceptra geſtant.*

Σκληρὸς τόπος, locus aſper 4, 8, 19.

Σκόροδον, allium 7, 1, 23.

Σκοταῖος ἔρχεται, nocte ingruente venit 2, 2, 9. 4, 1, 7.

Σκύταλον, clava 7, 4, 10. *Theocr. Idyll.* 17, 31.

Σπάρτον ἐστραμμένον, funis tortus 4, 7, 10. *Uſitatius eſt συστρέφειν.*

Σπένδεσθαι σπονδὰς, fœdus ſ. inducias facere 4, 1, 1, *ut* 2, 1, 15, σπονδαὶ, induciæ. εἴ τῳ——συνθεῖτο, ſi cum aliquo aut fœdus, aut pactum iniiſſet 1, 9, 5.

Σπυδάζειν, ſtudioſe rem agere 2, 3, 7.

Σπυδαιολογεῖσθαι, ſeria cum aliquo colloqui, gravia deliberare 1, 9, 15.

Σπυδῇ—illico—6, 5, 8.

Σταθμὸς, manſio 1, 2, 5: *unde* σταθμὺς τρεῖς πορεύεσθαι, iter trium dierum facere, *quo h. l. viginta paraſangæ abſolvuntur.*

Σταύρωμα, circumvallatio (*quæ fit palis aggeri infigendis*) 5, 2, 12. 14. *Hi pali dicuntur* σκόλοπες, ſ. 4. *et* σταυροὶ ſ. 15. *cf.* 7, 4, 10, *unde* περισταυρῦν, palis ſepire.

Στειβομένη ὁδὸς, trames, ſemita 1, 9, 8.

Στέλλεσθαι, ornari, indui 3, 2, 4. proficiſci 5, 1, 4. 6, 2, 8. σ. κατὰ γῆς, terreſtre iter facere 5, 6, 3.

Στερεῖν, privare 1, 4, 8. *στερήσονται pro στερηθήσονται.*

Στεῤῥῶς, forti animo, conſtanter 3, 1, 14.

Στιβὰς, ſtrues frondium et foliorum 6, 1, 2. *cf. ind. Cyrop.*

Στίβος, veſtigia 1, 6, 1. (*paulo ante* ἴχνη) 6, 3, 15. 7, 3, 23.

Στίζειν, compungere (notare cutim maculis) 5, 4, 18.

Στίφος, denſum agmen 1, 8, 9. 6, 5, 16.

Στλεγγὶς, ſtrigilis 1, 2, 10. *Suidas* ξύστραν *interpretatur.*

Στολὰς *v. ad* 3, 3, 12.

Στολὴ, virorum veſtis longior 4, 5, 23. 6, 1, 2.

Στόλος, expeditio 2, 2, 5. 3, 1, 7. 8: *unde* τὸν στόλον ποιεῖσθαι 3, 3, 2. *Sed* 2, 2, 5. *extr.* πολὺς στόλος, magnus exercitus. ὥσπερ—ποιυμένυ, 1, 3, 16. *videtur ſignificare*, quaſi Cyrus non denuo expeditionem ſuſcepturus, non perrecturus eſſet in itinere, *ut jam cæperat.*

Στόμα, aditus ædium 4, 5, 19. oſtium fluvii 6, 2, 1. Ponti 7, 1, 1. primum agmen 3, 4, 26. *oppon.* ὐρὰ, 5, 4, 1. οἱ κατὰ στόμα, qui e regione ſtant in media acie (οἱ κατὰ πρόσωπον) 5, 2, 18.

Στρατηγεῖν, ducere exercitum: τὰ ζεύγη στρατηγεῖ, jumenta cogunt eligere iter illud, in quo incedere jumenta poſſunt, 3, 2, 17. ἡ τύχη—κάλλιον, caſus (qui offerebatur) callidior erat (conſilio, quod aliquis dederat), fortuna meliora ſuaſit 2, 2, 6.

Στρατηγιᾷν, quærere munus imperatoris, velle imperatorem creari 7, 1, 21.

Στρωματόδεσμον, ſaccus, in quo veſtes ſtragulæ (fortaſſe omnino indumenta) reconduntur 5, 4, 6. *Dictis ab Hutchinſono add. Phrynichus edit. Pauw. p.* 178.

Στυγνὸς, torvo vultu 2, 6, 6. 7.

Συγγίνεσθαί τινι, convenire aliquem 2, 5, 1. de coitu 5, 4, 18.

Συγκατασκεδαννύειν τινὶ τὸ ποτήριον, *v. ad* 7, 3, 16, *quem locum etiam Pierſonus ad Mœrin p.* 217 *tractavit.*

Συγκαταστρέφεσθαί τινι, adjuvare aliquem in ſubigendis aliis 2, 1, 11.

Συγκείμενον, præfinitum 6, 3, 2. κατὰ τὰ συγκείμενα, ut conſtitutum erat 7, 2, 4.

Συγκομίζεσθαι, συγκεκομισμένοι ἦσαν, comportarant 6, 6, 21.

Συγκύπτειν, propius coire 3, 4, 11. 13.

Συλλέγειν, convocare concionem 5, 6, 1.

Digitized by Google

Συλλογὴν ποιεῖσθαι 1, 1, 6. *Synon.* ἀθροίζειν.

Σύλλογος, conventus 5, 6, 11. conventiculum 5, 7, 1.

Συμβάλλειν, comportare 3, 4, 19. *Synon.* συνάγειν. συμβάλλεσθαι, *an*, ſuadere, conſulere 4, 6, 11? συνεβάλοντο λόφον, conſtituebant invicem de tumulo—6, 3, 1. συμβάλλεσθαι ξενίαν, contrahere hoſpitium 6, 6, 19.

Συμβολὴ, conflictus, congreſſus, 6, 5, 20.

Συμβουλεύειν, conſilium dare 2, 1, 12. συμβουλεύεσθαι, deliberare *ibid.* *Sed* 1, 7, 2, συμβουλευειν, deliberare.

Συμμανθάνειν, συμμαθὼν, adſuetus 4, 5, 19.

Σύμμαχά ἐστιν αὐτῷ πολλὰ, multa adjuvant conatus ejus 2, 4, 3.

Συμμιγνύειν τινὶ, conjungere ſe cum aliquo 2, 1, 2. 7, 8, 14. confligere 4, 2, 6.

Συμποδεῖν, impedire 4, 4, 7.

Συμπεριτυγχάνειν τινὶ, incidere in aliquem 7, 8, 12.

Συμποσίαρχος, qui præeſt convivio, magiſter bibendi, rex convivii 6, 1, 20.

Συμπράττειν τινὶ, adjuvare aliquem 1, 1, 8. 7, 7, 11.

Συμπροθυμεῖσθαι, una operam dare 7, 1, 4. 7, 2, 14.

Συμφέρειν τινί τι, cum eo perferre 7, 6, 15.

Σύμφημι, ita eſſe dico, concedo [ὁμολογοῦμαι] 5, 8, 4. 7, 2, 14.

Σὺν τῷ δικαίῳ, juſte 2, 6, 9.

Συναινεῖν, adſentire 7, 7, 19.

Συναιρεῖν, comprehendere: ὡς συνελόντι εἰπεῖν, ut breviter dicam 3, 1, 27.

Συνακούειν, exaudire (clamorem longinquum) 5, 4, 17.

Συναλίζεσθαι, congregari 7, 3, 28.

Συναλλάττεσθαι πρός τινα, in gratiam redire 1, 2, 1.

Συναπολαμβάνειν, ſimul accipere 7, 7, 23.

Συνάπτειν μάχην, prœlium committere 1, 5, 15.

Συνδιαπράττεσθαι, paciſci 4, 8, 17.

Σύνδυο λόχοι, binæ cohortes, 6, 3, 1.

Συνεκβιβάζειν, adjuvare, ut emergant 1, 5, 7.

Συνεξευπορίζειν, adjuvare aliquem in re comparanda 5, 8, 11.

Συνεπαινεῖν, adprobare 7, 3, 18.

Συνεπισπεύδειν, adjuvare, ut celeriter emergant 1, 5, 8.

Συνεπιτρίβειν πάντα, omnia omnino perdere 5, 8, 9.

Συνεπόμνυμι, illud quoque juratus teſtor 7, 6, 15.

Συνήδεσθαι, collætari 5, 5, 7. 7, 7, 24.

Σύνθημα, de quo convenit inter plures: *unde* σ. ἐποιήσαντο, compoſuerunt invicem 4, 6, 14. *Synon.* συντίθεσθαι. *Sed nominatim eſt* teſſera militaris: *unde* σ. πάρεισι, 6, 5, 15, *et* σ. παρέρχεται, 1, 8, 11, circuit, circumfertur: *item* σ. παραδιδόναι 7, 3, 17, *et* σ. εἰπεῖν, 7, 3, 20, teſſeram dare.

Συνίστασθαι, ſocietatem inire 6, 2, 6. συνεστάθη Κύρῳ, adjunxit ſe Cyro 3, 1, 7. *cf.* συσταθησόμενος, ſe adjuncturus 6, 1, 14. ἱππικὸν συνεστηκὸς, equitatus congregatus 7, 6, 18. συστάντες οἱ ἄνθρωποι, globus hominum 5, 7, 10. συστάντες ἀθρόοι, conglobati 7, 3, 27.

Συνολολύζειν, conclamare 4, 3, 14.

Συνορᾷν ἀλλήλους, intueri—4, 1, 8.

Συντάττεσθαι, inſtruere ordines 1, 3, 14. συντεταγμένοι ἐπορεύοντο 4, 2, 5. *et* συνταξάμενοι ἐπ. 4, 4, 1, inſtructo agmine ibant. *cf.* 1, 7, 11. συντίθεσθαι, componit cum iis, pollicetur 7, 1, 22.

Σύντομος ὁδὸς, brevis 2, 6, 11.

Συῤῥεῖν, confluere 4, 2, 12. 5, 2, 3.

Συσκευάζεσθαι, vaſa colligere 1, 3, 14.

Σύσκηνοι, contubernales 5, 7, 9.

Συσπειρᾶσθαι, conglobari: συνεσπειραμένη τάξις, cohors conferta 1, 8, 15.

Συστρέφειν, condenſare, colligare: συστραφέντες, conglobati 1, 10, 4.

Συχνοὶ, complures 5, 7, 10. 5, 4, 8. μάλα συχνοὶ, bene multi *ibid.* ſ. 9. χρόνῳ συχνῷ ὕστερον, longo tempore poſt 1, 8, 5. *cf.* 5, 8, 6. συχνὸν διαλείποντα, multum diſtantia 1, 8, 7.

Σφαγιάζεσθαι, victimam mactare 4, 5, 3. σφ. εἰς τὸν ποταμὸν, exta porricere (*i. e. proiicere*) in fluvium 4, 3, 14. *v. ad Virgil. Æn.* 5, 238. *et Liv.* 29, 27.

Σφοδρὰ ἔνδεια, permagna egeſtas 1, 10, 11.

Σχεδία, navigium, ex tempore (tumultuarie) ſtructum 1, 5, 10. 2, 4, 16.

Σχολαία πορεία, tardum iter 4, 1, 10. σχολαίως, lente, tarde 1, 5, 8, 9.

Σῶς, ſalvus, integer 7, 6, 22.

Σωτήρια θύειν, pro ſalute accepta ſacra euchariſtica facere 3, 2, 5.

Σωφρονίζειν, corrigere, efficere, ut quis ad meliorem frugem redeat 7, 7, 14.

Σωφροσύνη, modeſtia 1, 9, 2.

Digitized by Google

T

Τὰ μὲν, τὰ δὲ, partim, partim 4, 1, 11.

Ταμιεύεσθαι, pro arbitrio inſtituere aliquid 2, 5, 3.

Τάξις, certus numerus militum, ordo (*ut cohors, manipulus*) 1, 2, 16. 1, 5, 14. ἀφροντ. τῆς σὺν ἡμῖν τάξεως, noluerunt nobiſcum ſtare 5, 4, 10.

Τάπιδες, tapetes 7, 3, 8.

Τάττεσθαι, locum capere in acie 1, 7, 8. τεταγμένοι ἐπορεύοντο, inſtructo agmine ibant 3, 3, 5. ταχθεὶς, juſſus 4, 6, 15. 5, 4, 8. 5, 8, 3.

Ταύτῃ (χώρᾳ), hoc loco 4, 6, 14. ταύτῃ—ἄλλῃ, hac, alia via 4, 2, 3. ταύτῃ—ὅτι, ideo, quoniam 2, 6, 5.

Τάχα, fortaſſe 5, 2, 13.

Τεῖχος, caſtellum 1, 4, 4.

Τεκμαίρεσθαί τινι, conjecturam capere ex aliqua re 4, 2, 3.

Τελεῖν ἀργύριον, ſolvere 3, 3, 11. *Synon.* διδόναι. 7, 6, 13.

Τελευτῶν (finiens, in fine) ἐχαλέπαινεν, tandem indignatus eſt 4, 5, 13.

Τέλη, τὰ, magiſtratus 2, 6, 2. *Sunt Ephori Spartani.*

Τέμαχος, τὸ, *v. ad* 5, 4, 16.

Τέναγος, τὸ, locus, aqua ſtagnante effuſi maris paluſter 7, 5, 8.

Τετραμοιρία, quadruplum 7, 2, 19.

Τεχνάζειν, callide agere 7, 6, 13.

Τέως, tum (ab initio, tum, cum primum movebatur) 5, 4, 8.

Τῇ μὲν—hactenus, ex hac parte 6, 1, 12. *Ad hoc refertur ſ.* 13, ὁπότε δ' αὖ ἐνθυμοῖτο.

Τιάραν ἐπὶ τῇ καρδίᾳ ἔχειν, animum rege dignum gerere 2, 5, 3 *Tiara eſt ſignum regiæ dignitatis: ſi quis ergo regium inſigne non in capite, ſed in pectore gerit*, is eſt animo regio, *etſi inſigni regio decoratus non eſt.*

Τίθεσθαι τὰ ὅπλα *dicuntur*, qui armati conſiſtunt 1, 6, 4. 4, 2, 11. 4, 3, 13. 5, 2, 7, *et omnino ſ.* 14. 6, 5, 2. *Idem eſt* τίθενται τὰ ὅπλα ἐν τάξει, 2, 2, 4. 7, 1, 14, *aut* εἰς τάξιν, 2, 2, 10 5, 4, 5, inſtructis ordinibus conſiſtunt. ἔθετο τὰ ὅπλα, armatus cum ſuis conſtitit 1, 5, 14. *Sed ibid. ſ.* 15. *eſt:* ſuo quisque loco armatus ſtetit, *omiſſo pugnandi conſilio.* θέμενοι τὰ ὅπλα, induti armis 1, 10, 9, *vid. Kuſterus de verb. med. ſect. 1. n. 25: neque vero perpetuam hanc ſignificationem phraſeos eſſe, ſed Atticis potiſſimum uſitatam, docuit Weſſelingius ad Diodor. Sic.* 12, 66. 20, 31. ἀντία ὅπλα τίθεσθαι, e regione caſtra ponere 4, 3, 19. *cf. Herodot.* 5, 74. *ejusque interpretes ad* 9, 52. *Caſaubonus ad Æn. Tact. c.* 26, *p.* 540. *ed. Lipſ. verti interdum vult*, diſponere præſidia. *Cf. Vigerus de idiotiſm. p.* 298.

Τιμᾶν, præmio ornare 5, 8, 11.

Τὶς *adhæret verbis multitudinis:* ὀλίγοι τινὲς 4, 1, 7.

Τοίνυν, μὴ τοίνυν μηδὲ——atque adeo ne tantum quidem—7, 6, 15.

Τοτὲ μὲν, τοτὲ δὲ, mox, mox 6, 1, 5.

Τοὔμπαλιν (τὸ ἔμπαλιν) ὑποστρέφειν, rurſus reverti 6, 6, 22. εἰς τοὔμπαλιν ἀπιέναι, redire 1, 4, 14. e contrario 5, 7, 4.

Τραγήματα, bellaria 2, 3, 9. 5, 3, 10. *Gell. N. A.* 13, 11.

Τρέπεσθαί τινα, in fugam dare aliquem 5, 4, 8. 6, 3, 3. 6, 5, 16. *Polyb.* 3, 51. τρεψάμενοι εἶεν, ejeciſſent 6, 1, 7.

Τριβὴ, uſus et experientia 5, 6, 7.

Τριηρίτης, qui triremi vehitur 6, 6, 5.

Τρισάσμενος ποιεῖ, libentiſſime facit 3, 2, 15.

Τριταῖος ἀφικν. tertio die venit 5, 3, 4.

Τρίχινος χιτὼν, e pilis factum indumentum, opere coactili 4, 8, 2.

Τριχοίνιξ ἄρτος, e maſſa farinæ trium chœnicum paratus 7, 3, 12. *Chœnix autem capit tantum, quantum homini in diem ſatis ad victum eſt: ut e Diog. Laert.* 8, 18. *adparet*, χοίνιξ, ἡμερήσιος τροφή.

Τρόπος, indoles 7, 4, 5.

Τροχάζειν, celeriter currere, 7, 3, 26.

Τρωκτὸν, edule 5, 3, 12. *cf.* ὡραῖα.

Τυγχάνειν τι τινὸς, precibus impetrare aliquid ab aliquo 6, 6, 17.

Τύρσις, turris 4, 4, 1. 5, 2, 5. 12. 7, 2, 12. 7, 8, 7, *ubi ſynon. eſt* πύργος.

Τυχὸν, fortaſſe 6, 1, 12, *ut alibi*, εἰ τύχοι.

Υ

Ὑβρίζειν. *cf* ἐγγίνεσθαι. ὑβριστότερος, 5, 8, 2. ὑβριστότατος, 5, 8, 9.

Ὕδωρ ἐξ ὠρανῶ, pluvia 4, 2, 2: *ut Livius* aquas cœleſtes *dixit.*

Ὕλη, ſarmenta 3, 5, 6.

Ὑπάγειν, ſequi 4, 2, 11. ὑπάγεσθαι ſuggerendo impellere 2, 1, 13. ὑπάγεται, inducit nos 2, 4, 2.

Ὑπαίθριος, qui ſub dio agit 5, 5, 10.

Ὑπαίτιόν ἐστι, verti poteſt crimini 3, 1, 5.

INDEX

Ὑπάρχειν, ὑπήρξαμεν ποιοῦντες, fecimus 5, 5, 7: *niſi quis malit vertere:* cœpimus injuriam facere.

Ὕπαρχος, ſatrapa (*quoad præfectus quidem eſt alicui loco; ſed regi tamen ipſe paret*) 1, 2, 20. 4, 4, 3. *Lucian. de luctu* c. 7, ὕπαρχοι καὶ σατράπαι, *de Minoe et Rhadamantho, qui Plutone ſunt inferiores.*

Ὑπασπιςὴς *v. ad* 4, 2, 13.

Ὑπελαύνειν, adequitare 1, 8, 11.

Ὑπερβάλλειν τὸ ὄρος, tranſire, tranſcendere 4, 6, 5. τὸ ὑπερβάλλον (μέρος), ii, qui tranſcendebant 4, 1, 5. ὑπερβολὴ τῦ ὄρυς, trajectus montis 1, 2, 25. (*cum b. l. cf.* 4, 6, 3.) 3, 5, 12. 4, 1, 15.

Ὑπερδέξιος τόπος, editus locus 3, 4, 23. 5, 7, 17. *Sed* 4, 8, 1, *videtur eſſe,* locus editus ad dextram.

Ὑπερέρχεσθαι τὰς π. τῦ Τίγρ. ultra fontes Tigridis progredi 4, 4, 2.

Ὑπερήμισυ, τὸ, dimidia parte plus 6, 2, 6.

Ὑπερκαθῆσθαι τῶν ἄλλων, (in monte ſedentem) imminere aliis 5, 1, 6. ὑπερκάθηνται (ἡμῶν) ἐπὶ τῶν ὀρῶν 5, 2, 1.

Ὑπερορία, tranſmontana regio 7, 1, 17.

Ὑπερύψηλος, altiſſimus 3, 5, 5.

Ὑπέχειν τὴν δίκην, ſubire pœnam 6, 6. 9.

Ὑπὸ μαςίγων *v. ad* 3, 4, 16. αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν, ipſi per ſe, ſua ſponte 7, 1, 15.

Ὑποδεέςερος, inferior 1, 9, 3.

Ὑποδεῖσθαι, ὑποδεδεμένος, qui ſubligatos (ſubligaculis) habet pedes 4, 5, 11.

Ὑποκρυπτόμενος, qui latere cupit 1, 9, 11.

Ὑπολαμβάνειν, excipere dicentem 3, 1, 21.

Ὑπολοχαγὸς, ſecundus λοχαγὸς, alter ab λοχαγῷ 5, 2, 11, *ut ſuccenturio eſt ſecundus centurio, et uno gradu inferior centurione.*

Ὑπολύεσθαι, ſubligacula pedum ſolvere 4, 5, 11.

Ὑπομαλακιζόμενος, timidior paulo et lenior 2, 1, 11.

Ὑπόμνημα, commonefactio 1, 6, 3.

Ὑποπέμπειν, ſummittere (ſubornatum mittere) 2, 4, 11.

Ὑποπίνειν, ὑποπεπωκὼς, paululum inebriatus 7, 3, 14.

Ὑποςρατηγὸς, ſecundus ςρατηγὸς, alter ab ſummo f. primo 3, 1, 22: *unde* ὑποςρατηγεῖν, eſſe ὑποςρατηγὸν 5, 6, 22. *Cf.* ὑπολοχ.

Ὑπουργὸν, quod occaſionem et cauſam præbet 5, 8, 6.

Ὑποφαίνει (ἑαυτὴν) ἡμέρα, illuceſcit 3, 2, 1. 4, 2, 5. *cf.* 4, 3, 7. *Lucian. T.* 2. *p.* 94.

Ὑποφείδεσθαι, parcere 4, 1, 6.

Ὑποχον τῷ θεῷ, ſubjectum deo, quod in ejus poteſtate et arbitrio eſt 2, 5, 2.

Ὑποχωρεῖν, ſuccedere, *i. e. procedere* 4, 5, 15.

Ὑςερεῖν, ſero venire 1, 7, 10: *Senſus eſt:* quinto demum die, poſtquam pugnatum fuerat, venit. *Idem eſt pr.* ὑςερίζειν, 6, 1, 11, *ſed jam omnino b. l.* cunctari, lentius agere.

Ὑφειμένως, demiſſe (*ne offendatur alter*) 7, 7, 10. *cf.* ὑφίεσθαι.

Ὑφηγεῖσθαι τινὸς, ducere 6, 5, 15. *Hinc verti poteſt* præire 4, 1, 5.

Ὑφίεσθαι, cedere alteri 5, 4, 15, ſummittere ſe 3, 1, 12. concedere (*ipſo facto declarare, alteri eſſe jus et poteſtatem*) 3, 5, 4.

Ὑφίςασθαι, inſiſtere 7, 3, 24. ὑποςὰς, qui ſuſcipit, ſeque adeo offert 4, 1, 18. *Suidas interpretatur* θαρσήσας, *et hunc ipſum locum adjicit.* ὑποςῆναι τὴν ἀρχὴν ſuſcipere 4, 1, 18. ὑποςῆναι τολμήσας, qui auſus eſt manere adverſarios, ſe iis opponere 3, 2, 7.

Ὑφορᾶν τινὰ, ſuſpectum habere aliquem 2, 4, 5.

Φ

Φαίνειν, indicare: θεὸς φαίνει ὀνείρατα, mittit ſomnia, oſtendit viſum per noctem 4, 3, 10. φάνητε, in conſpectum prodite 3, 1, 16.

Φέρειν, auferre, rapere 4, 1, 6. *cf.* ἄγειν.

Φθάνω καταλαμβάνων *idem eſt, quod* προκαταλαμβάνω 1, 3, 14.

Φθέγγεσθαι, *de aquila* clangente 6, 1, 15 *de tubæ* ſono 4, 2, 5. 5, 2, 11. 6, 5, 17.

Φιλία χώρα, pacata terra, non hoſtilis 1, 3, 14. *Plerumque omiſſo ſubſtantivo* φιλία *dicitur.*

Φιλοςρατιώτης, dux amantiſſimus militum 7, 6, 4. 28.

Φιλοτιμεῖσθαι, æmulatione duci 1, 4, 7: *putabant Xenias et Paſio, ſuæ dignitati detractum eſſe.*

Φοινικιςὴς, *videtur eſſe* purpuratus 1, 2, 20: *quia ſequitur,* et alius quidam dynaſta f. præfectus. *Heſychius in h. v.* φοινικιςὴς, παρὰ Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως. *Deinde ipſa Xenophontis verba ex h. l. adjicit.*

Φρονεῖν τὰ πρὸς τινὰ, a partibus alicujus ſtare 7, 7, 18.

Φρόνημα, animus 3, 1, 4. φρ. πάτριον,

Digitized by Google

magnitudo animi, qualis fuit majorum 3, 2, 10.

Φροντίζειν, ſollicitum eſſe 2, 3, 13.

Φυλάττειν τὴν εἰσβολὴν, aditum præſidio tenere 1, 2, 21. *cf. ſ.* 1. *Inde* φυλακὴ 1, 4, 4, *et* φύλακες ἐν ταῖς πόλεσι 1, 1, 6, præſidium.

Χ

Χαλεπὸς, durus 2, 6, 6.

Χαλκώματα, ſupellex ahenea 4, 1, 6.

Χαράδρα, (*omnino quod in formam alvei excavatum eſt*) vallis 3, 4, 1. 4, 2, 2. 5, 2, 3. torrens 6, 3, 3.

Χαράκωμα, vallum ſeptum 5, 2, 18.

Χαρίεν ἐνθύμημα, lepide inventum 3, 5, 7.

Χεὶρ, ἐκ χειρὸς, cominus 5, 4, 14. ἰέναι εἰς χεῖρας, manus conſerere 4, 7, 10.

Χειροπληθὴς λίθος, magnus 3, 3, 11.

Χειροποίητος ὁδὸς, munita via 4, 3, 4.

Χηλὴ τοῦ τείχους, crepido muri, *ſ. margo lapidum eminentium, qui infimum murum ambit* 7, 1, 11.

Χιλοῦν, in paſcua mittere 7, 2, 12.

Χόρτος, (*omnino eſt* gramen) pabulum jumentorum 1, 5, 5. κοῦφος (*levis, quia exaruit*) χόρτος fœnum ſ. ſtramèn 1, 5, 10: *ut Diod. Sic.* 2, 16, βύρσας χόρτου πληρῶσαι, coria ſtramine effarcire, *ut effigies ſ. ſimulacrum efformetur.*

Χρῄζειν, velle 1, 3, 20. 1, 8, 16. 4, 8, 4. 5, 5, 2. 5, 7, 11.

Χρηματιστικὸς οἰωνὸς, augurium quo portenditur quæſtus 6, 1, 15.

Χρῆσθαι τινὶ ὡς ἀνάνδρῳ, tractare aliquem, ut effeminatum 2, 6, 13.

Χώρα, ἐν ἀνδρ. χώρᾳ εἶναι, ſervorum numero et loco eſſe 5, 6, 5.

Χωρίζειν, locum adſignare, collocare 6, 5, 7.

Χωρίζειν, ſeparare: κεχωρισμένος τ. Ἑλλ. νόμων, diſſimilis græcis moribus 5, 4, 19. *Herodot.* 7, 46, πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα, diſſimillima. *Epiſt. ad Hebr.* 7, 26, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμ. diſſimilis peccatorum, *i. e. non peccator.*

Χωρίον, prædium, ager 5, 5, 7. *cf. Acta Apoſt.* 1, 18. *Demoſth. de cor.* c. 79. *Thucyd.* 1. 106.

Ψ

Ψευδενέδρα, inſidiæ, per meram ſimulationem poſitæ 5, 3, 1: *nam conſulto ita latent ſub arboribus, ut micantibus armis facile prodantur, et ab hoſtibus animadvertantur.*

Ψεύδεσθαι, fidem datam fallere 7, 6, 12. ἐψευσμένος, qui feſellit 1, 3, 10. ἐψεύσθησαν, errarunt 2, 2, 6.

Ψηφίζεσθαι, decernere 6, 2, 7. 7, 7, 11.

Ψιλὴ χώρα, in qua nihil plane creſcit 1, 5, 5. ψιλοὶ, milites levis armaturæ 3, 3, 6.

Ψιλοῦν, ψιλοῦται ὁ λ. ἱππ. nudatur, deſeritur collis ab equitibus 1, 10, 9.

Ω

Ὠθισμὸς πολὺς ἦν, alter alterum urgebat 5, 2, 3.

Ὠμοβόειον γέῤῥον, ſcutum, e crudo bovis corio factum 4, 7, 16. *v. ibid, ſ.* 18. *conf. Lucian. T.* 1. *p.* 775. *Similiter* ὠμοβοΐνη σάλπιγξ, 7, 3, 16, *tribuitur genti barbaræ, neque adeo mirandum eſt, ſi convolutum in tubæ formam corium inflarunt, ut pueri convolutam chartam per jocum et luſum inflant.*

Ὧραι, quatuor anni tempeſtates, 1, 4, 10.

Ὡραῖα, τὰ, fruges arborum et fruticum, *quæ* ἐν τῇ ὥρᾳ, *i. e. æſtate et auctumno leguntur, poma, uvæ, baccæ, etc. Ergo ſunt* τρωκτὰ ὡραῖα, fruges maturæ, quæ ſtatim comedi poſſunt.

Ὡς τριάκοντα, circiter tr. 3, 3, 1. 4. ὡς ἐπὶ Τισσ. adverſus Tiſſ. 7, 6, 1. ὡς βασιλέα, ad regem 1, 2, 4. 2, 3, 14. 2, 6, 1. *conf. ind. Cyrop.* ὡς δ' αὔτως, *i. e.* ὡσαύτως δὲ, 5, 6, 3. ὡς ἐπιτοπολὺ, utplurimum 3, 1, 29. 30, 3, 4, 21.

Ὠτίδες *deſcribuntur* 1, 5, 2. 3.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Lately Publiſhed, and Sold by

D. PRINCE *and* J. COOKE, *in* OXFORD.

XENOPHON DE CYRI INSTITUTIONE, Græce. Typis Majuſculis et Pulcherrimis. Oxonii, e Typographeo Clarendoniano, pr. 5s bound.

ELEGIACA GRÆCA, Græcè. Cum Notis. pr. 3s 6d bound.

TRAGŒDIARUM DELECTUS EX EURIPIDE. *Nempe*, MEDEA, HIPPOLITUS, IPHIGENIA IN AULIDE, ET IN TAURUS, Græcè. pr. 4s bound.

Ricardi Dawes Miſcellanea Critica in Terentianum Maurum, Pindarum, Callimachum, Homerum, Euripidem, Sophoclem, Æſchylum; in primis Ariſtophanem. Curavit, et Appendicem Adnotationis addidit, Thomas Burgeſs, e C. C. C.

Alſo,

On two Sheets of Imperial Paper,

Price Four Shillings,

OXONIA ANTIQUA INSTAURATA; ſive Urbis et Academiæ Oxonienſis Typographica delineatio olim a RADULPHO AGAS impreſſa A. D. 1578. nunc denuò æri inciſa. Huic in Margine acceſſit è Cod. MS. Bodl. Collegiorum et Scholarum Scenographia amplior et accuratior a Th. Neale, S. T. B. calamo deſcripta A. D. 1566.

Digitized by Google

Digitized by Google

4

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HDI
HW 2K1N Q
Digitized by Google

Digitized by Google